Съдържание

Издава Ст.-Загорската
[illegible]

СТАТИСТИЧЕСКИ

КАЛЕНДАРЪ

НА

СТАРО-ЗАГОРСКИЙ ДЕПАРТАМЕНТЪ

ЗА

1882 ГОДИНА

Нареденъ

отъ

СТАРО-ЗАГОРСКАТА ПРЕФЕКТУРА.

ание на Старо-Загорската Окружна Комиссия

СОФИЯ.
Книгопечатница Янко С. Ковачевъ.
1882.

ОГЛАВЛЕНИЕ.

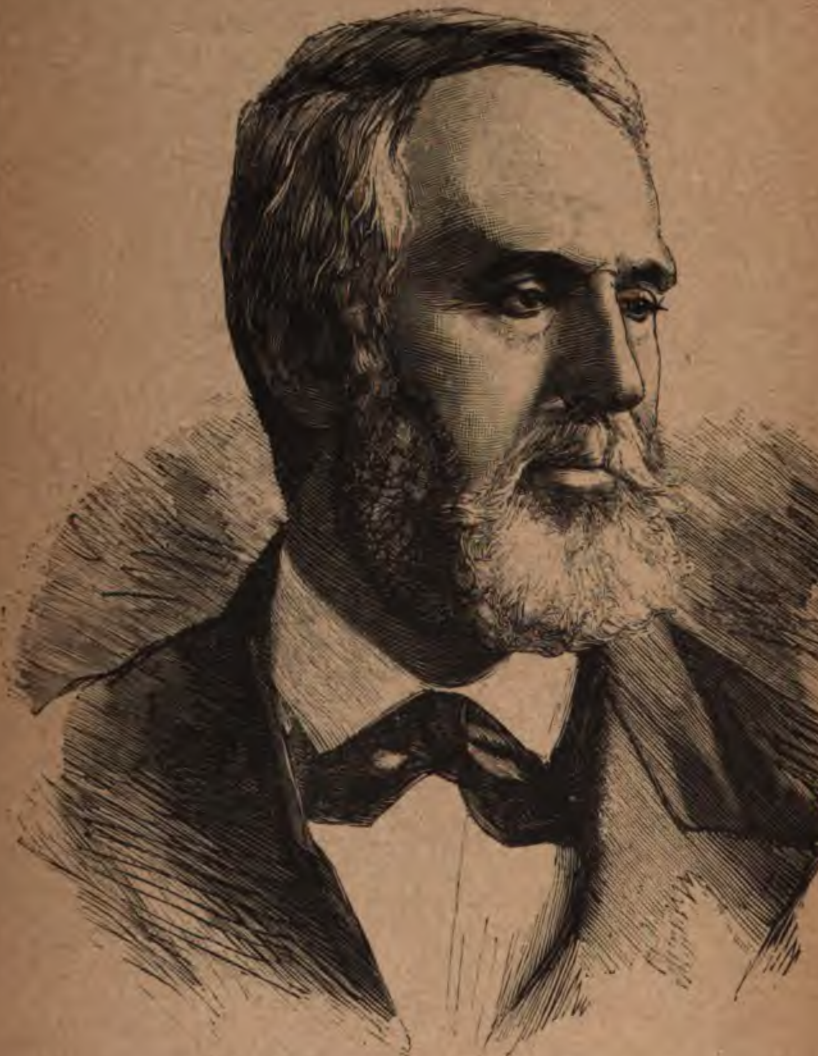

НЕГОВО СИЯТЕЛСТВО

ГЛАВНИЙ УПРАВИТЕЛЬ ВЪ ИСТОЧНА РУМЕЛИЯ.

СТАТИСТИЧЕСКИЙ

КАЛЕНДАРЪ

НА

СТАРОЗАГОРСКИЙ ДЕПАРТАМЕНТЪ

ЗА

1882 ГОДИНА.

ЛИЧНИ ГОДИНИ

	Години
Отъ какъ е направенъ свѣтътъ	739
споредъ Католицитѣ	588
„ споредъ евреитѣ	564
„ всемирия потопъ	514
„ стълпотворението вавилонско	463
„ направението на Римъ	2635
„ Александра Македонскаго	2237
„ поправението на календаря при Юлия Цезаря	185
„ Рождество Христово	1882
„ какъ Борисъ възлези на български престолъ	1039
„ св. Кирлъ и Методия	1036
„ какъ се покръсти Борисъ съ Българитѣ заедно	1021
„ покръстанието на всички Българо-Славяни при Бориса	101
„ какъ освоиха Турцитѣ Цариградъ	41
„ съвършенното завоевание на България отъ Турцитѣ	410
„ унищожението на българскитѣ самостоятелни черкви Орхидъ и Ипекъ	116
„ голѣмата чума въ България	68
„ какъ се е отворила българска черкова въ Цариградъ	39
„ стжпванието на престола всеруссийския ИМПЕРАТОРЪ АЛЕКСАНДРА II. НИКОЛАЕВИЧЪ	27
„ Хаджи Димитаръ и Стефанъ Караджа	14
„ какъ явно се заловиха Българитѣ за да си търсятъ черковнитѣ правдини	52
„ подновението на българс. Екзархия	10
„ клането на българскитѣ жени и дѣца отъ башибозуцитѣ	6
„ какъ Россия освободи придунавска България отъ турското тиранство	
„ Въстанието въ Мелничко и Разлошко въ Македония	5
„ какъ възлезе на българский престолъ НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО АЛЕКСАНДРЪ I. БАТТЕНБЕРГЪ	4
„ назначението на Н. С. Князя А. Богориди за Главенъ управитель на Источна Румелия	
„ Въ бозѣ почившия отъ неприятелска ржка Освободительтъ ни Всеросийски Императоръ Александръ II.	1
„ стжпванието на Всеросийски престоль Александръ III.	1

ЯННУАРИЙ.

Има дни 31; деньтъ 10, часа, а ноща 14.

1	Петъкъ	† **Обрѣзание Господня (Сур.)**		13
2	Съббота	Силвестръ Римъ папа		14
3	Недѣля	Мъченикъ Гордъ	🌑	15
4	Пондѣлникъ	Съборъ на 70 Апостоли		16
5	Вторникъ	Мъченикъ Теспимъ (пост.)		17
6	Срѣда	† **Богоявление Господне**		18
7	Четвъртъкъ	† **Св. Иваннъ Крьститель**		19
8	Петъкъ	* Доминикъ Бабинъ-день		20
9	Събота	Мъченикъ Полиевтъ	☽	21
10	Недѣля	Григорий Нисевский		22
11	Пондѣлникъ	Теодосий и Теодос. Трьн.		23
12	Вторникъ	Мъченица Татияна		24
13	Срѣда	Ермира и Стратоникъ		25
14	Четвъртъкъ	Отци на Синай и Рантъ		26
15	Петъкъ	Иванъ къщникъ бълг.		27
16	Съббота	Поклонение вер. Петрови		28
17	Недѣля	* Антоний и Никод. Прил.	🌕	29
18	Пондѣлникъ	† **Св. Атан. Патр. Алекс.**		30
19	Вторникъ	Макарий египтянинъ		31
20	Срѣда	Евтимий патр. Търнов.		1
21	Четвъртъкъ	Пр. Максимъ		2
22	Петъкъ	Апостолъ Тимотий		3
23	Съббота	Велико мъч. Климентъ	☾	4
24	Недѣля	Мъч. Ксения		5
25	Пондѣлникъ	* Григ. бог. Мар. Архг. При.		6
26	Вторникъ	Преп. Ксенофонтъ		7
27	Срѣда	* Св. Ив. Злат. Търн.		8
28	Четвъртъкъ	Ефремъ Сирийски		9
29	Петъкъ	Мощи св. Игнатъ		10
30	Съббота	† **Трисветители** (задушн.)	🌑	11
31	Недѣла	Киро и Ив. бес. (мѣсни загов.)		12

ЛИЧНИ ГОДИНИ

	Години.
Отъ какъ е направенъ свѣтътъ	7390
споредъ Католицитѣ	5886
„ споредъ евреитѣ	5642
„ всемирия потопъ	5148
„ стълпотворението вавилонско	4639
„ направението на Римъ	2635
„ Александра Македонскаго	2237
„ поправението на календаря при Юлия Цезаря	1856
„ Рождество Христово	1882
„ какъ Борисъ възлези на български престолъ	1039
„ св. Кирлъ и Методия	1036
„ какъ се покрьсти Борисъ съ Българитѣ заедно	1021
„ покръстанието на всички Българо-Славяни при Бориса	1012
„ какъ освоиха Турцитѣ Цариградъ	419
„ съвършенното завоевание на България отъ Турцитѣ.	410
„ унищожението на българскитѣ самостоятелни черкви Орхидъ и Ипекъ	116
„ голѣмата чума въ България.	68
„ какъ се е отворила българска черкова въ Цариградъ	39
„ стѫпванието на престола всеруссийския ИМПЕРАТОРЪ АЛЕКСАНДРА II. НИКОЛАЕВИЧЪ.	27
„ Хаджи Димитаръ и Стефанъ Караджа	14
„ какъ явно се заловиха Българитѣ за да си търсятъ черковнитѣ правдини	52
„ подновението на българс. Екзархия.	10
„ кланието на българскитѣ жени и дѣца отъ башибозуцитѣ	6
„ какъ Россия освободи придунавска България отъ турското тиранство	6
„ Въстанието въ Мелничко и Разлошко въ Македония.	5
„ какъ възлезе на българский престолъ НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО АЛЕКСАНДРЪ I. БАТТЕНБЕРГЪ.	4
„ назначението на Н. С. Князя А. Богориди за Главенъ управитель на Източна Румелия	3
„ Въ бозѣ почившии отъ неприятелска рѫка Освободительтъ ни Всеросийски Императоръ Александръ II.	1
„ стѫпванието на Всеросийски престолъ Александръ III.	1

ЯННУАРИЙ.

Има дни 31; деньтъ 10, часа, а ноща 14.

1	Петъкъ	† **Обрѣзание Господня (Сур.)**		13
2	Сѫббота	Силвестръ Римъ папа		14
3	Недѣля	Мѫченикъ Гордъ	●	15
4	Понделникъ	Съборъ на 70 Апостоли		16
5	Вторникъ	Мѫченикъ Теопимъ (пост.)		17
6	Срѣда	† **Богоявление Господне**		18
7	Четвъртъкъ	† **Св. Иваннъ Крьститель**		19
8	Петъкъ	* Доминикъ Бабинъ-день		20
9	Сѫбота	Мѫченикъ Полиевтъ	☽	21
10	Недѣля	Григорий Нисевский		22
11	Понделникъ	Теодосий и Теодос. Трън.		23
12	Вторникъ	Мѫченица Татияна		24
13	Срѣда	Ермира и Стратоникъ		25
14	Четвъртъкъ	Отци на Синай и Рантъ		26
15	Петъкъ	Иванъ кѫщникъ бълг.		27
16	Сѫббота	Поклонение вер. Петрови		28
17	Недѣля	* Антоний и Никод. Прил.	○	29
18	Понделникъ	† **Св. Атан. Патр. Алгкс.**		30
19	Вторникъ	Макарий египтянинъ		31
20	Срѣда	Евтимий патр. Търнов.		1
21	Четвъртъкъ	Пр. Максимъ		2
22	Петъкъ	Апостолъ Тимотий		3
23	Сѫббота	Велико мѫч. Климентъ	☾	4
24	Недѣля	Мѫч. Ксения		5
25	Понделникъ	* Григ. бог. Мар. Архг. При.		6
26	Вторникъ	Преп. Ксенофонтъ		7
27	Срѣда	* Св. Ив. Злат. Търн.		8
28	Четвъртъкъ	Ефремъ Сирийски		9
29	Петъкъ	Мощи св. Игнатъ		10
30	Сѫббота	† **Трисветители** (задушн.)	●	11
31	Недѣля	Киро и Ив. бес. (мѣсни загов.)		12

ФЕВРУАРИЙ.

Има дни 28. Ако е високосна — тогава има 29 дни; деньтъ е 11 часа, а ноща 13.

1	Пондѣлникъ	* Мжч. Трифонъ		13
2	Вторникъ	† **Срѣтение Господне**		14
3	Срѣда	Симеонъ Богоприемецъ		15
4	Четвъртъкъ	Исидоръ Пилиотски		16
5	Петъкъ	Мжченица Агатина	☽	17
6	Съббота	Вуколъ еп. Смирненс.		18
7	Недѣля	Пр. Партений (сир. заговезни)		19
8	Пондѣлникъ	Тодоръ стратилатъ		20
9	Вторникъ	Мжч. Никифоръ		21
10	Срѣда	† **Харалмпия и Мих. воинъ**		22
11	Четвъртъкъ	Георгий Кратовски		23
12	Петъкъ	Св. Мелитей	○	24
13	Съббота	† **Тодоровъ-день**		25
14	Недѣля	Пр. Авксентий		26
15	Пондѣлникъ	Ап. Онисимъ		27
16	Вторникъ	Мжч. Памфилъ		28
17	Срѣда	Вел. мжч. Теодора Тирона		1
18	Четвъртъкъ	Отца левъ папа		2
19	Петъкъ	Апостолъ Архипъ	☾	3
20	Съббота	Левъ Епис. Катански		4
21	Недѣля	Св. Евстатий и Тимотей		5
22	Пондѣлникъ	Мжч. Евгения		6
23	Вторникъ	Поликар. Смирненский		7
24	Срѣда	Обрет. глава предт.		8
25	Четвътръкъ	Тарасий Цариградский		9
26	Петъкъ	Порфирий Епископъ	●	10
27	Съббота	Пр. Прокопий		11
28	Недѣля	Кржстопоклонната недѣля		12

МАРТЪ.

Има дни 31; деньтъ е раведъ съ ноща.

1	Пондѣлникъ	* Пр. Евд. и Пименъ Зогр.	13
2	Вторникъ	Мжч. Теодотъ	14
3	Срѣда	Мжч. Евтропий	15
4	Четвъртъкъ	Пр. Герасимъ	16
5	Петъкъ	Мжч. Кононъ	17
6	Съббота	42 мжч. въ Аморея	18
7	Недѣля	Ефремъ Евгения и др.	19
8	Пондѣлникъ	Преп. Теофилактъ	20
9	Вторникъ	† **Св. 40 мученици**	21
10	Срѣда	Мжч. Кодратъ	22
11	Четвъртъкъ	Софроний Ерусалимски	23
12	Петъкъ	Теофанъ исповѣдникъ!	24
13	Съббота	Никифоръ Цариградски	25
14	Недѣля	Преп. Венедикъ	26
15	Пондѣлникъ	Мжч. Агапия и съ нимъ 6 мжч.	27
16	Вторникъ	Мжч. Савианъ	28
17	Срѣда	* Алек. чел. Бож. Исак. Лоз.	29
18	Четвъртъкъ	Кирилъ Ерусалимски	30
19	Петъкъ	Мжч. Хрисанта	31
20	Съббота	* Лазарева и пр. Иоанъ	1
21	Недѣля	† ; **ръбница** и пр. Яковъ	2
22	Пондѣлникъ	Мжч. Василий	3
23	Вторникъ	Преп. Никонъ	4
24	Срѣда	Преп. Захарий	5
25	Четвъртъкъ	† **Вел. Чет. и Благ. Богород.**	6
26	Петъкъ	* Рас. пет. и Сжб. Ар. Гавраила	7
27	Съббота	* Вел. сжб. и мжч. Мат. Солунска	8
28	Недѣля	† **ВЕЛИКЪ-ДЕНЬ (Въс. Христ.)**	9
29	Пондѣлникъ	† **ВЕЛИКЪ-ДЕНЬ**	10
30	Вторникъ	† **ВЕЛИКЪ-ДЕНЬ**	11
31	Срѣда	Преп. Ипатий	12

АПРИЛИЙ.

Има дни 30; деньтъ е 13 часа, а ноща 11.

1	Четвъртъкъ	Мария Египтянка	13
2	Петъкъ	† Преп. Титъ и (живи источникъ)	14
3	Съббота	Прип. Никита	15
4	Недѣля	Томова пр. Иос. и Георгий	16
5	Пондѣлникъ	Св. мжч. Теодула и Агатоп.	17
6	Вторникъ	Преп. Евтихия	18
7	Срѣда	Преп. Георгий	19
8	Четвъртъкъ	Апостолъ Иродионъ	20
9	Петъкъ	Св. мжч. Евсихия	21
10	Съббота	Св. мжч. Теренти	22
11	Недѣля	Мироносцитѣ и мжч. Антини	23
12	Пондѣлникъ	Преп. Василий	24
13	Вторникъ	Св. мжч. Артемона	25
14	Срѣда	Св. Отца Мартина	26
15	Четвъртъкъ	Св. Апостолъ Аристархъ	27
16	Петъкъ	Мжч. Агапий и Ирина	28
17	Съббота	Преп. Симеонъ Персийски	29
18	Недѣля	Преп. Иоанна	30
19	Пондѣлникъ	Пр. Иванъ ветхопещъ	[illegible]
20	Вторникъ	Тодоръ Трихинъ	[illegible]
21	Срѣда	* преполовение	[illegible]
22	Четвъртъкъ	Тодоръ Сикиотъ	[illegible]
23	Петъкъ	† **Св. Велико-муч. Георги**	[illegible]
24	Съббота	Мжч. Сава	[illegible]
25	Недѣля	* Евангелистъ Марко	[illegible]
26	Пондѣлникъ	Мжч. Василъ Епископъ	[illegible]
27	Вторникъ	Симеонъ род. Христовъ	[illegible]
28	Срѣда	Апостолъ Ясонъ	10
29	Четвъртъкъ	9 мжч. въ Кизикъ	[illegible]
30	Петъкъ	Апостолъ Яковъ	[illegible]

МАИЙ.

Има дни 31; деньтъ е 14 часа, а ноща 10.

1	Съббота	* Пророкъ Иеремия	13
2	Недѣля	* Атанасовъ-день	14
3	Пондѣлникъ	Мжч. Тимотей	15
4	Вторникъ	Мжч. Пелагия	16
5	Срѣда	Мжч. Ирина	17
6	Четвъртъкъ	† **Възнесение**	18
7	Петъкъ	Вѫспоминание Крьстъ	19
8	Съббота	* Иоанъ Богословъ	20
9	Недѣля	* Св. Никола летенъ	21
10	Пондѣлникъ	Апостолъ Симеонъ	22
11	Вторникъ	† **КИРИЛЪ и МЕТОДИЙ**	23
12	Срѣда	Епифанъ Кипарски	24
13	Четвъртъкъ	Мжч. Александръ	25
14	Петъкъ	Мжч. Исидоръ	26
15	Съббота	Преп. Пахомий (задушница)	27
16	Недѣля	† Петдесятница	28
17	Пондѣлникъ	† **Св. Тройца**	29
18	Вторникъ	Мжч. Теодотъ	30
19	Срѣда	Мжч. Патрикий	31
20	Четвъртъкъ	Мжч. Талалеа	1
21	Петъкъ	† **Св. Константинъ и Елена**	2
22	Съббота	Мжч. Василискъ	3
23	Недѣля	Св. Михаилъ (петр. заговезни)	4
24	Пондѣлникъ	Преп. Симеонъ	5
25	Вторникъ	* 3-то Обрѣ. гл. Крьст.	6
26	Срѣда	Апостолъ Карпа	7
27	Четвъртъкъ	Мжч. Тарапонтъ	8
28	Петъкъ	Преп. Никитъ.	9
29	Съббота	Мжч. Теодосий	10
30	Недѣля	Преп. Исаакъ	11
31	Пондѣлникъ	Св. Апостолъ Ермия	12

ЮНИЙ.

Има дни 30; деньтъ е 25 часа, а ноща 9.

1	Вторникъ	Мжч. Иустина	☽	13
2	Срѣда	Св. Никофоръ		14
3	Четвъртъкъ	Мжч. Лукиана		15
4	Петъкъ	Св. Митрофанъ		16
5	Сѫббота	С вящ. Доротей		17
6	Недѣля	Преп. Висарионъ		18
7	Пондѣлникъ	Св. Мжч. Теодота агкирскаго		19
8	Вторникъ	Вел. Мжч. Теодора Стратилата		20
9	Срѣда	Кирилъ Александрийски	☺	21
10	Четвъртъкъ	Тимотей Прусский		22
11	Петъкъ	* Вартоломей и Варнавий		23
12	Сѫббота	Преп. Онуфрий		24
13	Недѣля	Мжч. Акелина		25
14	Пондѣлникъ	Прор. Елисей		26
15	Вторникъ	Прор. Амосъ		27
16	Срѣда	Тифонъ Аматунски	☾	28
17	Четвъртъкъ	Мануилъ и Исмаилъ		29
18	Петъкъ	Мжч. Лионтий		30
19	Сѫббота	Апос. Иуда братъ Господ.		1
20	Недѣля	Св. Наумъ Охридски		2
21	Пондѣлникъ	Мжч. Иулианъ		3
22	Вторникъ	Мжч. Евсевий		4
23	Срѣда	Мжч. Агрипи		5
24	Четвъртъкъ	† **Енювь-день** (рожд. предт.)	●	6
25	Петъкъ	Св. Иоакимъ отъ Паланка		7
26	Сѫббота	Преп. Давидъ.		8
27	Недѣля	Св. Сампсонъ		9
28	Пондѣлникъ	Мощи на Кира и Ивана		10
29	Вторникъ	† **Петровъ-день**		11
30	Срѣда	† **Съборъ на 12 Апос.**	☾	12

Юлий.

Има дни 31; деньтъ е 14 часа, а ноща 10.

1	Четвъртъкъ	* Козма и Даминанъ бесреб.	13
2	Петъкъ	* Ризата на св. Богородица	14
3	Сѫббота	Мѫч. Якинтъ	15
4	Недѣля	Андрей Критски	16
5	Пондѣлникъ	Атанасий Атонский	17
6	Вторникъ	Преп. Сисой	18
7	Срѣда	* Св. Недѣля Българска ◯	19
8	Четвъртъкъ	Минасий Габровский	20
9	Петъкъ	Мѫч. Панкратий	21
10	Сѫббота	45 Мѫч. въ Никополъ	22
11	Недѣля	Мѫч. Евфимия	23
12	Пондѣлникъ	Никодимъ Елбански	24
13	Вторникъ	Съборъ Арх. Гавриила	25
14	Срѣда	Апостолъ Акила ☾	26
15	Четвъртъкъ	Мѫч. Злата Златинска	27
16	Петъкъ	Мѫч. Атиногенъ	28
17	Сѫббота	* Св. Седмоч. Бъл. и Марина	29
18	Недѣля	Мѫч. Якинтъ	30
19	Пондѣлникъ	Преп. Макрина	31
20	Вторникъ	† **Св. пророкъ Илия**	1
21	Срѣда	Преп. Симеонъ	2
22	Четвъртъкъ	Мария Магдалина ●	3
23	Петъкъ	Мѫч. Трофимъ	4
24	Сѫббота	Мѫч. Христина	5
25	Недѣля	* Успѣние св. Анна	6
26	Пондѣлникъ	Мѫч. Ермолай	7
27	Вторникъ	* Св. Пантелеймонъ	8
28	Срѣда	Неофитъ Хилиндарски	9
29	Четвъртъкъ	Мѫч. Каликина ☽	10
30	Петъкъ	Апостолъ Сили	11
31	Сѫббота	Прав. Евдокимъ (заговѣзни)	12

АВГУСТЪ.

Има дни 31; деньтъ е 13 часа, а нощa 11.

1	Недѣля	* Пр. Чес. Крьс, и Макавей		13
2	Пондѣлникъ	Мощи Архид. Стефана		14
3	Вторникъ	Преп. Исакий		15
4	Срѣда	Седемъ отроци у Ефестъ		16
5	Четвъртъкъ	Мжч. Евсигений		17
6	Петъкъ	† **Преображение Христово**	☺	18
7	Съббота	Преп. Дометий		19
8	Недѣля	Емилианъ исповѣдникъ		20
9	Пондѣлникъ	Апостолъ Матей		21
10	Вторникъ	При. Спасъ радевецкий		22
11	Срѣда	Мжч. Евплий		23
12	Четвъртъкъ	Мжч. Фотий и др.		24
13	Петъкъ	Максимъ исповѣдникъ	☾	25
14	Съббота	Пророкъ Михей		26
15	Недѣля	† **Голѣма Богородица**		27
16	Пондѣлникъ	Обр. Гос. и Иоак. Осотовс.		28
17	Вторникъ	Мжч. Миронъ		29
18	Срѣда	Мжч. Флоръ и Лавръ		30
19	Четвъртъкъ	Преп. Боню Македонски		31
20	Петъкъ	Прор. Самуилъ	●	1
21	Съббота	39 мжч. рас. въ Пловдивъ		2
22	Недѣля	Мжч. Агатоникъ		3
23	Пондѣлникъ	Мжч. Луппъ		4
24	Вторникъ	Мжч. Евтихъ		5
25	Срѣда	Ап. Вартоломей и Тита		6
26	Четвъртъкъ	Мжченикъ Андрианъ	☽	7
27	Петъкъ	Пр. Пименъ		8
28	Съббота	Преп. Мойсей		9
29	Недѣля	† Усѣкновение прѣдт. (постъ)		10
30	Пондѣлникъ	* Александръ цариг.		11
31	Вторникъ	* Честния поясъ св. Богор.		12

СЕПТЕМВРИЙ.

Има дни 30; деньтъе 12 часа, и ноща 12.

1	Срѣда	* Симеонъ Стлъпникъ		13
2	Четвъртъкъ	Мѫченикъ Мамантъ		14
3	Петъкъ	Мѫченикъ Антимъ	🌕	15
4	Сѫббота	Мѫченикъ Вавилъ		16
5	Недѣля	Пророкъ Захарий		17
6	Пондѣлникъ	Чудо Архангела Михаила		18
7	Вторникъ	Мѫченикъ Созопъ		19
8	Срѣда	† **Мала Богородица**		20
9	Четвъртъкъ	* Иоакимъ и Анна		21
10	Петъкъ	Мѫч. Миндора	☾	22
11	Сѫббота	Препод. Теодора		23
12	Недѣля	Мѫченикъ Автономъ		24
13	Пондѣлникъ	Мѫченикъ Корнилий		25
14	Вторникъ	† **Крьстовъ-день** (постъ)		26
15	Срѣда	Мѫченикъ Никита		27
16	Четвъртъкъ	Мѫченикъ Евтимий		28
17	Петъкъ	Мѫченица София		29
18	Сѫббота	Преп. Евмений		30
19	Недѣля	Мѫченикъ Трофимъ	●	1
20	Пондѣлникъ	Мѫченикъ Евстатий		2
21	Вторникъ	Апостолъ Кодратъ		3
22	Срѣда	Мѫченикъ Фока		4
23	Четвъртъкъ	* Зачатие Предтечево		5
24	Петъкъ	Мѫченица Текла		6
25	Сѫбботта	Преп. Евросина		7
26	Недѣля	* Иоанъ Богословъ	☽	8
27	Пондѣлникъ	Мѫченикъ Калистратъ		9
28	Вторникъ	Преп. Харитонъ		10
29	Срѣда	Преп. Кириакъ		11
30	Четвъртъкъ	Мѫченикъ Григорий		12

ОКТОМВРИЙ.

Има дни 31; деньтъ е 11 часа, а ноща 13.

1	Петъкъ	* Покровъ Богородиченъ	13
2	Съббота	Мжч. Киприанъ	14
3	Недѣля	Мжч. Дионисий	15
4	Пондѣлникъ	Мжч. Иеротей	16
5	Вторникъ	Мжч. Харитинъ	17
6	Срѣда	* Апостолъ Тома	18
7	Четвъртъкъ	Мжч. Сергий	19
8	Петъкъ	Преп. Пелагия	20
9	Съббота	Апост. Иаковъ Алфеовъ	21
10	Недѣля	Мжч. Евлампия	22
11	Пондѣлникъ	Ап. Фил. и паметъ Ив. Шиш.	23
12	Вторникъ	Мжч. Прова и др.	24
13	Срѣда	Мжч. Карпа и др.	25
14	Четврътъкъ	* Петковъ-день	26
15	Петъкъ	Мжч. Лукиянъ и Евтимия	27
16	Съббота	Мжч. Логгина	28
17	Недѣля	Прор. Осия и прор. Андр.	39
18	Пондѣлникъ	* Ап. Еванг. Лука	30
19	Вторникъ	† **св Иоанъ Рилский**	31
20	Срѣда	Мжч. Артемий	1
21	Четвъртъкъ	Иларионъ Мегленский	2
22	Петъкъ	Козма Зогравский	3
23	Съббота	Апостолъ Иаковъ	4
24	Недѣля	Мжч. Арета	5
25	Пондѣлникъ	Мжч. Маркианъ	6
26	Вторникъ	† **Димитровъ-день**	7
27	Срѣда	* Мжченикъ Несторъ	8
28	Четвъртъкъ	Мжч. Терентий	9
29	Петъкъ	Преп. Анастасия	10
30	Съббота	Мжч. Зиновий	11
31	Недѣля	Апостолъ Сгахи	12

НОЕМВРИЙ.

Има дни 30; деньтъ е 10 часа, а ноща 14.

1	Пондѣлникъ	* Козма и Дамянъ	13
2	Вторникъ	Мжч. Акиндинъ	14
3	Срѣда	Мжч. Акипсъ	15
4	Четвъртъкъ	Преп. Иоаникъ	16
5	Петъкъ	Мжч. Галактонъ	17
6	Съббота	Павелъ Цариградски (задушница)	18
7	Недѣля	33 Мжченици	19
8	Пондѣлникъ	**Архангеловъ-день**	20
9	Вторникъ	Мжч. Онисифоръ	21
10	Срѣда	Апостолъ Ерастъ	22
11	Четвъртъкъ	Мжч. Мина	23
12	Петъкъ	Св. Ив. Милостивъ	24
13	Съббота	Св. Ив. Злат. и Иоан. Деви	25
14	Недѣля	* Ап. Филипъ (колед. загов.)	26
15	Пондѣлникъ	Мжч. Гурия	27
16	Вторникъ	* Св. Ев. Матей	28
17	Срѣда	Св. Григор. и Дан. Пресл.	29
18	Четвъртъкъ	Мжч. Платонъ	30
19	Петъкъ	Прор. Авдий	1
20	Съббота	Преп. Григорий	2
21	Недѣля	† **Въведение Богородич.**	3
22	Пондѣлникъ	Апостолъ Филипъ	4
23	Вторникъ	Пам. Игнатий Туловски	5
24	Срѣда	* Екатерининъ-день	6
25	Четвъртъкъ	Климентъ папа римски	7
26	Петъкъ	Преп. Стилианъ	8
27	Съббота	Прест. на Теодос. Търн.	9
28	Недѣля	Стефанъ новий	10
29	Пондѣлникъ	Мжч. Парамонтъ	11
30	Вторникъ	* Андреевъ-день.	12

ДЕКЕМВРИЙ.

Има дни; 31 деньтъ е 9 часа, а ноща 15.

1	Срѣда	Пророкъ Наумъ	13
2	Четвъртъкъ	Пророкъ Авакумъ	14
3	Петъкъ	Пророкъ Софроний	15
4	Съббота	* Варвара и Ваца отъ София	16
5	Недѣля	* Преподобний Сава	17
6	Пондѣлникъ	† **Никулъ-день** ☾	18
7	Вторникъ	Амфросий Медиолански	19
8	Срѣда	Преп. Патапий	20
9	Четвъртъкъ	* Зачатие св. Анна	21
10	Петъкъ	Мжч. Мина	22
11	Съббота	Преп. Данаилъ	23
12	Недѣля	* Спирдонъ и Царь Давидъ	24
13	Пондѣлникъ	Мжч. Евстатий	25
14	Вторникъ	Мжч. Тирсъ ●	26
15	Срѣда	Мжч. Елевтерий	27
16	Четвъртъкъ	Пророкъ Аггей	28
17	Петъкъ	* Пророкъ Данаилъ	29
18	Съббота	Мжч. Севастианъ	30
19	Недѣля	Мжч. Бонифатия	31
20	Пондѣлникъ	* Игнатовъ-день	1
21	Вторникъ	Мжч. Юлианъ	2
22	Срѣда	Мжч. Анастасия	3
23	Четвъртъкъ	10 мжч. въ Критъ	4
24	Петъкъ	Преп. Евгения	5
25	Съббота	† **РОЖДЕСТВО ХР. (Коледа)**	6
26	Недѣля	† **СЪБОРЪ Св. БОГОРОДИЦИ**	7
27	Пондѣлникъ	† **АРХИДЯКОНЪ СТЕФАНЪ**	8
28	Вторникъ	20 хил. мжч. Никомидийски ☽	9
29	Срѣда	14,000 дѣца избити за Христа	10
30	Четвъртъкъ	Мжч. Анисей	11
31	Петъкъ	Симеонъ митр. Пловд.	12

ОПИСЬ

НА

Официялнитѣ праздници празнуеми отъ присѫтственнитѣ мѣста въ Источна Румелия.

1	Януарий	Обрѣзание Господне и св. Василий (н. г.)
6	„	Богоявление
7	„	Ивановъ-день
25	Мартъ	Благовѣщение
23	Априлий	Святий В. М. Георгий
11	Май	Св. Кирилъ и Методий (нар. пр.)
29	Юний	Петровъ-день
6	Августъ	Преображение Христово
15	„	Успѣние Прѣсвятия Богородици
14	Септемврий	Крьстовъ-день
26	Октомврий	Св. В. М. Димитрий
8	Ноемврий	Соборъ Архангела Михаила
6	Декемврий	Святий Николай
25	„	Рождество Христово (коляда)
26	„	„ „ „
27	„	„ „ „
24	Юлий	Рождение на Н. И. В. Султана
30	Августъ	Тезоименитство на Гл. Управ. А. Богориди
		Всичкитѣ недѣли презъ годината
		Велика сѫббота
		Воскресение Христово три (3) дни
		Вознесение Христово
		Пондѣлникъ Св. Духъ.

СТАРО-ЗАГОРСКА-

ИЗГРЯВАНИЕ И ЗАХОЖДА-

изчислено отъ Облас-

Петро

Число	Януарий		Февруарий		Мартъ		Априлъ		Майй		Юний	
	Изгряван.	Захожд.	Изгряван.	Захожд.	Изгряван.	Захожд.	Изгряван.	Захожд.	Изгряван.	Захожд.	Изгряван.	Захожд.
1	7. 42	4. 36	7. 9	5. 21	6. 20	6. 1	5. 19	6. 43	4. 32	7. 22	4. 9	7 · 51
2	7. 42	4. 37	7. 4	5. 23	6. 13	6. 2	5. 17	6. 45	4, 30	7. 23	4. 9	7 · 51
3	7. 41	4. 39	7. 4	5. 24	6. 16	6. 4	5. 15	6. 45	4. 29	7. 24	4. 9	7. 52
4	7. 40	4. 40	7. 3	5. 26	6. 14	6. 5	5. 14	6. 47	4. 27	7. 26	4. 9	7. 53
5	7. 40	4. 41	7. 2	5. 27	6. 12	6. 6	5. 12	6. 48	4. 26	7. 27	4. 9	7. 53
6	7. 39	4. 43	7. 0	5. 29	6. 11	6. 7	5. 10	6. 50	4. 25	7. 28	4. 9	7. 53
7	7. 38	4. 44	6. 58	5. 31	6. 7	6. 19	5. 8	6. 51	4. 25	7. 28	4. 9	7. 53
8	7. 37	4. 46	6. 57	5. 32	6. 4	6. 12	5. 6	6. 53	4. 24	7. 30	4. 9	7. 54
9	7. 36	4. 47	6. 56	5. 33	6. 2	6. 13	5. 4	6. 53	4. 23	7. 31	4. 9	7. 54
10	7. 35	4. 49	6. 54	5. 35	6. 0	6. 15	5. 1	6. 55	4. 22	7. 32	4. 9	7. 54
11	7. 34	4. 49	6. 52	5. 36	5. 58	6. 16	5. 1	6. 56	4. 21	7. 32	4. 9	7. 54
12	7. 34	4. 51	6. 50	5. 38	5. 57	6. 17	4. 59	6. 58	4. 20	7. 34	4. 10	7. 54
13	7. 33	4. 53	6. 48	5. 39	5. 55	6. 18	4. 58	6. 59	4. 19	7. 36	4. 10	7. 54
14	7. 32	4. 54	6. 47	5. 40	5. 52	6. 20	4. 56	7. 1	4. 19	7. 36	4. 10	7. 54
15	7. 31	4. 56	6. 45	5. 42	5. 50	6. 21	4. 54	7. 2	4. 18	7. 37	4. 11	7. 54
16	7. 30	4. 57	6. 43	5. 43	5. 48	6. 22	4. 53	7. 3	4. 17	7. 38	4. 11	7. 54
17	7. 28	4. 59	6. 41	5. 41	5. 47	6. 23	4. 51	7. 4	4. 16	7. 39	4. 12	7. 54
18	7. 27	5. 00	6. 39	5. 46	5. 45	6. 25	4. 50	7. 5	4. 15	7. 40	4. 12	7. 54
19	7. 27	5. 2	6. 37	5. 48	5. 43	6. 27	4. 48	7. 7	4. 15	7. 41	4. 13	7. 54
20	7. 25	5. 3	6. 36	5. 49	5. 41	6. 28	4. 46	7. 8	4. 14	7. 42	4. 14	7. 53
21	7. 24	5. 5	6. 34	5. 50	5. 39	6. 29	4. 45	7. 10	4. 13	7. 43	4. 14	7. 53
22	7. 23	5. 7	6. 32	5. 52	5. 38	6. 30	4. 43	7. 11	4. 12	7. 44	4. 15	7. 53
23	7. 21	5. 8	6. 30	5. 53	5. 36	6. 31	4. 42	7. 12	4. 12	7. 45	4. 15	7. 52
24	7. 20	5. 9	6. 28	5. 54	5. 34	6. 33	4. 41	7. 13	4. 11	7. 46	4. 16	7. 52
25	7. 19	5. 10	6. 26	5. 55	5. 33	6. 35	4. 40	7. 14	4. 11	7. 46	4. 17	7. 52
26	7. 18	5. 12	6. 25	5. 57	5. 30	6. 36	4. 38	7. 16	4. 11	7 47	4. 18	7. 51
27	7. 16	5. 14	6. 23	5. 58	5. 27	6. 37	4. 36	7. 17	4. 10	7. 48	4. 18	7. 50
28	7. 15	5. 15	6. 21	6. 10	5. 26	6. 38	4. 35	7. 19	4. 10	7. 49	4. 19	7. 50
29	7. 13	5. 17			5. 24	6. 39	4. 34	7. 19	4. 10	7. 49	4. 19	7. 50
30	7. 11	5. 19			5. 22	6. 41	4. 33	7. 20	4. 9	7. 50	4. 20	7. 50
31	7. 10	5. 20			5. 20	6. 42			4. 9	7. 50		

ТА ШИРИНА.

НИЕ НА СЛЪНЦЕТО

ний Архитектъ

Монтани.

Число	Юлий		Августъ		Септемврий		Октомврий		Ноемврий		Декемврий	
	Изгряван.	Захожд.	Изгряван.	Захожд.	Изгряван.	Захожд.	Изгряван.	Захожд.	Изгряван.	Захожд.	Изгряван.	Захожд.
1	4. 21	7. 49	4. 58	7. 11	5. 36	6. 14	6. 15	5. 16	6. 59	4. 30	7. 37	4. 12
2	4. 22	7. 48	4. 59	7. 9	5. 38	6. 12	6. 17	5. 14	7. 1	4. 29	7. 38	4. 13
3	4. 23	7. 47	5. 0	7. 7	5. 39	6. 10	6. 18	5. 12	7. 3	4. 27	7. 39	4. 13
4	4. 24	7. 46	5. 2	7. 5	5. 41	6. 8	6. 19	5. 11	7. 4	4. 25	7. 39	4. 13
5	4. 26	7. 46	5. 3	7. 4	5. 42	6. 7	6. 20	5. 9	7. 6	4. 24	7. 40	4. 13
6	4. 27	7. 45	5. 5	7. 2	5. 43	6. 3	6. 22	5. 8	7. 7	4. 23	7. 42	4. 13
7	4. 28	7. 44	5. 6	7. 6	5. 44	6. 2	6. 24	5. 6	7. 8	4. 23	7. 42	4. 13
8	4. 29	7. 43	5. 7	6 59	5. 45	6. 0	6. 25	5. 4	7. 9	4. 22	7. 43	4. 14
9	4. 30	7. 42	5. 8	6. 57	5. 47	5. 58	6. 27	5. 2	7. 11	4. 21	7. 43	4. 15
10	4. 31	7. 40	5. 9	6. 55	5. 48	5. 56	6. 28	5. 0	7 12	4. 20	7. 44	4. 16
11	4. 31	7. 40	5. 11	6. 53	5. 48	5. 55	6. 29	4. 59	7. 14	4. 19	7. 44	4. 17
12	4. 33	7. 39	5. 12	6. 51	5. 50	5. 53	6. 30	4. 57	7. 15	4. 19	7. 44	4. 18
13	4. 34	7. 38	5. 13	6. 49	5. 52	5. 51	6. 32	4. 56	7. 17	4. 18	7. 44	4. 18
14	4. 35	7. 36	5. 14	6. 48	5. 53	5. 49	6. 34	4. 54	7. 18	4. 17	7. 44	4. 19
15	4. 36	7. 35	5. 15	6. 49	5. 54	5. 46	6. 35	4. 52	7. 19	4. 16	7. 45	4. 19
16	4. 38	7. 34	5. 17	6. 44	5. 56	5. 44	6. 37	4. 50	7. 21	4. 16	7. 45	4. 20
17	4. 39	7. 33	5. 18	6. 42	5. 56	5. 43	6. 33	4. 50	7. 22	4. 15	7. 45	4. 20
18	4. 40	7. 31	5. 20	6. 40	5. 48	5. 42	6. 39	4. 48	7. 23	4. 14	7. 45	4. 21
19	4. 42	7. 31	5. 21	6. 38	5. 59	5. 39	6. 41	4 46	7. 24	4. 15	7. 45	4. 22
20	4. 43	7. 30	5. 22	6. 37	6. 1	5 37	6. 42	4. 45	7. 25	4. 14	7. 45	4. 22
21	4. 44	7. 28	5. 23	6. 35	6. 2	5. 35	6. 44	4. 43	7. 26	4. 14	7. 45	4. 23
22	4. 46	7. 25	5. 24	6. 33	6. 3	5. 34	6. 45	4. 41	7. 27	4. 34	7. 45	4. 25
23	4. 47	7. 24	5. 26	6. 31	6. 4	5. 32	6. 47	4. 40	7. 29	4. 13	7. 45	4. 26
24	4. 48	7. 22	5. 27	6. 29	6. 6	5. 30	6. 48	4. 39	7. 30	4. 13	7. 45	4. 27
25	4. 49	7. 21	5. 28	6. 27	6. 7	5. 27	6. 49	4. 38	7. 31	4. 13	7. 44	4. 28
26	4. 50	7. 20	5. 30	6. 26	9. 9	5. 25	6. 51	4. 36	7. 32	4. 13	7. 44	4. 29
27	4. 52	7. 18	5. 30	6. 24	6. 10	5. 28	6. 52	4. 35	7. 33	4. 12	7. 44	4. 30
28	4. 53	7. 17	5. 32	6. 22	6. 11	5. 21	6. 54	4. 33	7. 34	4. 12	7. 43	4. 31
29	4. 54	7. 15	5. 33	6. 19	6. 12	5. 19	6. 56	4. 32	7. 35	4. 12	7. 43	4. 32
30	4. 56	7. 13	5. 35	6. 17	6. 14	5. 18	6. 57	4. 32	7. 36	4. 12	7. 43	4. 33
31	4. 57	7. 11	5. 35	6. 16			6. 59	4. 30			7. 43	4. 34

ШИРИНА И ДЪЛЖИНА
НА
ГРАДОВЕТѢ НА ИСТОЧНА-РУМЕЛИЯ.

Дължинитѣ сѫ смѣтнати отъ обсерватория на Парижъ и сѫ всички Въсточни.

ГРАДОВЕ	Ширина			дължина въ градуса			дължина въ време		
	°	′	″	°	′	″	ч.	м.	с.
Ихтиманъ . . .	42	26	20	21	29	30Е	1	25	58
Тат.-Пазарджикъ .	42	11	20	22	$0^{4}/_{5}$	0„	1	28	00
Пловдивъ . . .	42	18	37	22	23	17	1	29	33
Карлово. . . .	42	38	00	22	28	10	1	30	33
Калоферъ . . .	42	37	00	22	38	40	1	30	35
Казанлѫкъ . . .	42	37	00	23	3	00	1	32	12
Хасково. . . .	41	56	00	23	16	00	1	33	4
Стара-Загора . .	42	25	30	23	17	30	1	33	10
Нова-Загора . .	42	29	00	23	41	00	1	34	44
Ямболъ	42	29	30	24	9	40	1	36	39
Карнобадъ . . .	42	33	00	24	41	00	1	39	52
Айтосъ	42	42	30	24	58	00	1	39	52
Бургасъ. . . .	42	29	30	25	29	30	1	41	58

Часъ, който е въ разнитѣ градове на областьта когато е пладнѣ въ Пловдивъ				Часъ, който е въ градоветѣ на областьта, когато е пладнѣ въ Цариградъ.			
	ч.	м.	с.		ч.	м.	с.
Пловдивъ . . .	11	0	0	Цариградъ . .	12	0	0
Ихтиманъ . . .	11	56	25	Бургасъ . . .	11	55	25
Тат.-Пазарджикъ.	12	58	27	Айтосъ. . . .	11	53	17
Карлово . . .	12	0	19	Карнобадъ. . .	11	52	9
Калоферъ . . .	12	1	0	Ямболъ . . .	11	50	4
Казанлѫкъ . .	12	2	39	Нова-Загора . .	11	48	9
Хасково . . .	12	3	31	Стара-Загора . .	11	46	35
Стара-Загора. .	12	3	37	Хасково . . .	11	46	29
Нова-Загора . .	12	5	11	Казанлѫкъ . .	11	45	37
Ямболъ . . .	12	7	6	Калоферъ . . .	11	44	00
Карнобадъ . .	12	9	11	Карлово . . .	11	43	58
Айтосъ. . . .	12	10	19	Пловдивъ. . .	11	42	58
Бургасъ. . . .	12	12	25	Тат.-Пазарджикъ.	11	42	25
				Ихтиманъ. . .	11	39	23

ЧАСЪ, КОЙТО Е ВЪ РАЗНИ ГРАДОВЕ КОГАТО Е ПЛАДНѢ

ВЪ

ПЛОВДИВЪ.

ГРАДОВЕ	УТРОМЪ		
	ч.	м.	с.
Вашингтонъ	5	12	55
Лондонъ	10	21	6
Парижъ	10	30	27
Римъ	11	10	55
Берлинъ	11	14	41
Виена	11	26	37
Букурещъ	11	27	33
София	11	54	21
Варна	12	13	1
С.-Петерсбургъ	12	22	20
Одесса	12	24	2
Москва	12	51	23
Пекинъ	6	7	1 в.
Хонолулу	9	7	2 в.

КЛЮЧЪ НА КАЛЕНДАРЯ.

Астрономията признава, че всѣка отъ неподвижнитѣ звѣзди съставлява центръ, около който се обрѫщатъ или вьртягъ най близнитѣ нему планети, и така въ обширенъ смислъ слънечни системи има толкова колкото и неподвижни звѣзди. Числото на неподвижнитѣ звѣзди: съ просто око въ срѣдня Европа сж сьглѣдали до 4,000, а на всичкото небо до 5,800. По блѣска или по свѣтлината си, тѣ се раздѣлятъ на звѣзди отъ 1, 2, 3, и пр. величини. Д. Хершелъ казвалъ, че той съ телескопа си можалъ да види до 5.331,572 звѣзди. Г. Струве утвьрдява, че съ голѣмитѣ телескопи може да се видятъ 20.374,000 звѣзди, въ това число, разумѣва се, че влѣзватъ и звѣздитѣ, които съставляватъ така нарѣченний млѣчний пжтъ (кумува слама). За разстоянието на звѣздитѣ отъ земята можи да се сжди по това, че напримеръ една отъ най ближнитѣ намъ е отдалечена на 10,954 милиона геогр. мили, или въ 374,320 пжти надалече отъ насъ отъ колкото слънцето. Звѣздитѣ се распрѣделени на съзвѣздия, числото, на които е на небето въ срѣдня Европа 57; съзвѣздията се дѣлятъ на съзвѣздия на Сѣверното и Южно полукълба; между тѣзи съзвѣздия се намѣрва широкий поясъ на съзвѣздието, нарѣчено Зодиякаленъ кржгъ, и който се състои отъ 12 съзвѣздия. Знаковетѣ на Зодияка или небеснитѣ знакове сж усвоени още 45 год. преди Рождество Христово, за всѣкой изъ 12 мѣсяца, по Юлиянский календаръ; тогава тѣ се съгласявали съ течението на слънцето и съ мѣстото на едноименнитѣ съзвѣздия. Но въ настоящето време, слѣдъ истичание почти на двѣ хиляди години, тѣ сж разединени отъ съзвѣздията, и ако оставатъ въ Календаритѣ, то е по предание. Въ сегашно време знакътъ на овена ♈ намѣрва се вече въ съзвѣздието на риби, знакътъ на телеца ♉ въ съзвѣздието на овенъ и т. н.

Тѣзи знакове се считатъ отъ точката на Есенното равноденствие и се дѣлятъ по Еклиптиката, отъ Западъ къмъ Въс-

къ равно по на 30 градуса всѣкой. Ето тѣзи знакове и съ-
ѣтствующитѣ имъ градуси по Еклиптиката:

♈ овенъ, Мартъ	0	град.
♉ Телецъ, Априлъ	30	„
♊ Близнаци, Май.	60	„
♋ Ракъ, Юний.	90	„
♌ Левъ, Юлий.	120	„
♍ Дѣва, Августъ.	150	„
♎ Кѫпани, Септемврий.	180	„
♏ Скорпионъ, Откомврий.	210	„
♐ Стрѣлецъ, Ноемврий.	240	„
♑ Козерогъ, Декемврий.	270	„
♒ Водолѣй, Януарий	300	„
♓ Риби, Февруарий.	330	„

Подъ име **слънечна система** въ тесенъ смислъ се
бира нашето слънце съ неговитѣ планети, луни и комети.
нечната система, главно състои отъ 8 голѣми планети, отъ
то петь иматъ свои спътници, 125 до сега открити малки
нети, или астероиди, 57 комети, които се движатъ по Ек-
тически орбити, и безбройно число метеори, отъ които
ть приличатъ на комети. Голѣмитѣ планети се раздѣлятъ на
трѣшни и вънкашни; първитѣ сѫ: Меркурий, Венера,
ята и Марсъ и всички Астероиди, останѫлитѣ сѫ вънкашни.

Голѣмитѣ планети иматъ слѣдующитѣ знакове:

☿ Меркурий,	♃ Юпитеръ
♀ Венера.	♄ Сатурнъ
♁ Земята,	♅ Уранъ
♂ Марсъ,	♆ Нептунъ

Отъ тѣхъ 5 планети иматъ спѫтници или луни; земята
1, Юпитеръ — 4, Сатурнъ — 8, и 2 или 3 пръстено-
ни колела, Уранъ — 6, и Нептунъ — 2.

Отъ 1801 г. се е наченѫлъ реда на откритията на мал-
ѣ планети; до 1854 отъ тѣхъ били извѣстни 5 (именно,
рера, Палада, Юнона, Веста и Астреа), но отъ тогава до
75 год. били открити вече 145. Най голѣмата отъ малкитѣ
нети, **Веста**, има 58,5 мили въ Диаметра, 10,715 мили
ърхность и 104,000 куб. мили обемъ.

	Средното растояние отъ слънцето Земята=1.	Растояние отъ земята въ милиони географ. мили		Диаметръ въ географич. мили.	Обемъ Земя=1.	Време за обрьщанието около осьта.	Време за обрьщението около слънцето
		най голѣмо	най малко				
Меркурий. .	0.387,099	29	10	644	1: 17	21 ч. 5	87 д. 23 ч. 15, 44
Венера . .	0.723,332	35	5	1648	1: 1	23 ч. 21	224 д. 16 ч. 49, 9
Земя. . .	1.000,000	*)	*)	1719	1: 1	23 ч. 56. 4	365 д. 6 ч. 9, 10
Марсъ . .	1.523,091	54	8	918	1: 7	24 ч. 37, 22	681 д. 23 ч. 30, 8
Юпитеръ. .	5.202,798	130	80	19.060	1289: 1	9 ч. 55, 28	4332 д. 20 ч. 2. 8
Сатурнъ. .	9.538,852	219	159	15.680	772: 1	10 ч. 16, 1	10759 д. 5 ч. 16, 32
Уранъ . .	19.182,639	419	343	7.900	87: 1	неопредѣлено	30686 д. 19 ч. 41, 59
Нептунъ. .	30.036,970	648	595	8.100	77: 1	„ „	60126 д. 15 ч. 0, 43

*) Най малкото растояние, на земята отъ слънцето е 20.356.000 географически мили, най голѣмото е 21.052,000.

Слънце. — Слънцето надминува массата на всичкитѣ заедно вземени планети отъ сълнечната система около 800 пѫти. Диаметра на слънцето е = 192,608 географ. мили, обемътъ му е 1.251,000 пѫти по-голѣмъ отъ земята, и массата му надминува земната масса 319,500 пѫти, срѣдната му плътность = $^1/_4$ отъ плътностьта на земята, силата на протяжението на повьрхностьта е 27,9 пѫти по голѣма, отъ колкото на земята. Слънцето — неподвижна звѣзда; вьртението му около остьта се свършва, споредъ Шперера, въ 252,345 д. или въ 25 д. 5 ч. 38 минути. Много Астрономи се измѣрили растоянието сълнечно отъ земята, и среднето число отъ главнитѣ резултати, намѣрени отъ тѣхъ е = 8,915 или 19.884,000 географ. мили.

Отъ скоростьта на свѣтлината, която прѣминва въ секунда 298 милиони метри или 40,159 географ. мили, Струве намѣрилъ, че срѣдното растояние на слънцето отъ земята е 19.970,000 геогр. мили, а Де Ламбръ — 19.825.000 геогр. мили.

Луна. — Луната или мѣсячината се вьрти отъ Западъ къмъ Истокъ около земята, а заедно съ послѣдната около слънцето. Това вьртение се казва С и д е р и ч е с к о (звѣздно); когато разбиратъ врѣмято, което се употрѣбява отъ Луната при движението ѝ за това, за да се възвьрни къмъ едната и сѫща неподвижна звѣзда, а С и н а д и ч е с к о, отъ думата „синадъ“ (съединение), когато разбиратъ врѣмято, което трѣбва за луната за това, за да бѫде въ едната и съща точка на небето съ слънцето. Сидерическото врѣмя или сидерический мѣсяцъ = 27 д. 7 ч. 43 мин. и 11.5 с.: синадическото врѣмя или синадический мѣсяцъ = 29 д. 12 ч. 44 м. 2, 9 с. Като се завьрта около земята и като слѣдва по движението на послѣдната около слънцето, луната въ това время се вьрти и около остьта си. Нейното движение около остьта ѝ става така, щото къмъ насъ е обьрната всегда едната и съща половина или полукѫлбо. Но и това полукѫлбо ние видими нѣкога въ видъ на сьрпъ, нѣкога въ видъ на полукрѫгъ, а нѣкога въ видъ на цѣлъ крѫгъ. Тѣзи в и д о в е на луната или фазитѣ ѝ зависятъ отъ освѣтляванието на луната, такова тъмно тѣло както и земята, отъ слънцето.

Диаметрътъ = 468 геог. мили, повьрхностьта = 688,640 □ м; повьрхностьта, която видимъ = 396,450 □ м; срѣдното растояние отъ земята 51,808 м.

Земя. — Като ся приеме, че земното кълбо е сбрано или сплюснато при полюситѣ $^1/_{299}$' щемъ получиме:

Съдьржанието или обема на земята = 2,650,183,645 куб. мил. = 1,082,841,315,400 куб. килом.

Повьрхностьта или лицето на земята = 9,261,238 квад. мил. = 509.950,714 квад. килом.

Окрѫжностьта или обиколката на земята при екват. = 40.070,368 метр. = 5,400 мили.

Окрѫж. на земята при меридиан. = 40.003,42340 метр. = 5,390,9738 мил.

Екватор. Диаметрь = 25.509,588.62 метр. = 1718. 8738 мил.

Осьта на земята = 25.424,315.86 метр. = 1713. 1276 мил.

Градусътъ при екват. = 111,306.578 метр. = 15 геогр. мил.

Градусътъ на меридиана = 111,120, 6 метр. = 14975 географ. мил.

Дѫгата на 1 минута = 1852 метр.

Дѫгата на 1 секунда = 30 9 метр.

День. — Подраздѣлението деньтъ на 24 равни части нарѣчени часове, съществува отъ най-старитѣ времена, ако и да ся не сходятъ различнитѣ нации въ опрѣдѣлението на времято, отъ което се наченва деньтъ, така също и въ способа за распрѣдѣление на часоветѣ. Европейцитѣ въобще както и старитѣ Египтяни, относятъ началото на граждански день въ срѣдъ нощь, и броятъ дванадесятъ часа отъ срѣдъ нощь до пладнѣ и дванадесятъ часа отъ пладнѣ до срѣдъ нощь.

А астрономитѣ по дирштѣ на Птоломея, началото на деньтъ броятъ отъ момента, въ който слънцето прѣминува прѣзъ меридиана или пладня, и намѣрватъ по за сгодно за своитѣ исчисления, да броятъ времето на 24 часа. Ипархъ броялъ двадесятъ и четери часа отъ срѣдъ нощь до срѣдъ нощь. Нѣкои нации, каквото старитѣ Халдеи и съврѣменнитѣ Гърци, избрали да броятъ началото на деня отъ изгряванието на слънцето; а други напротивъ, а именно Италиянцитѣ и Циганитѣ предполагатъ, че деньтъ се наченва отъ захожданието на слънцето. Въ всичкитѣ названи случаи, началото на деня се премѣща съобразно съ размѣняемитѣ времена на годината въ всичкитѣ страни, които се ненамѣрватъ на екватора. Въ първий периодъ при съществуванието на Римъ и до половината на V. столѣтие като

се считa отъ основанието на този градъ, Римлянитѣ незнаяли друго раздѣление на деня, освѣнъ изгряванието на слънцето, захождането му и пладня. Естественното дѣление денонощието на день и нощь, Гърцитѣ подраздѣляли по на 12 части всѣкое.

Недѣля. — Недѣлята се образува отъ единъ периодъ на седемъ дни, и нѣма никакво отношение къмъ движението на небеснитѣ свѣтила; това измѣрвание на времето не влизало въ Грьцкитѣ календари и не се употрѣблявало у Римлянитѣ до царствуванието на Теодосия, но то съществувало отъ незапамятни времена у всичкитѣ въсточни господарства. Може би недѣлята да се е породила отъ четиритѣ фазиса на луната или мѣсячината или отъ числата на планетитѣ извѣстни на старитѣ; — послѣдното предположение види се да е по-вѣрно, като се сѫди по названията, усвоени въ всичкий свѣтъ на днитѣ, които влѣзватъ въ състава на недѣлята. Въ Египетската астрономия планетитѣ сѫ распредѣлени въ порядокъ, който се начевва отъ най-отдалеченитѣ: Сатурнъ, Юпитеръ, Марсъ, Слънце, Венера, Меркурий, Луна. Денонощието се раздѣля на 24 часа, и всѣкой часъ билъ посвятенъ на особенна планета, а именно: първий часъ на Сатурна, вторий — на Юпитера, третий на — Марса и така нaредъ до края, а послѣ пакъ изново се повтаря. Днитѣ получили название съгласно съ посвятянието на първий часъ, отъ който се тѣ начевали. Така, ако първий часъ отъ деня е билъ посвятенъ С а т у р н у, то на тая сѫщата планета сѫ принадлежяли 8-й 15-й и 22-й часъ отъ денонощието, 23-й часъ се падалъ на Юпитера, 24-й на Марса, а 25-й т. е. първий часъ на слѣдующий день принадлежалъ вече на с л ъ н ц е т о. По тоя редъ първий часъ на 3-й день падалъ се на л у н а т а, първий часъ отъ четвъртий день на М а р с а, първий часъ отъ 5-й день на М е р к у р и я, отъ шестий день на Ю н и т е р а, а отъ 7-й на В е н е р а. Слѣдъ свършванието пълний циклъ (периодъ) на недѣлята, първий часъ отъ 8-й день се падналъ изново на Сатурна, а всичкитѣ други дни се распредѣлили по тоя сѫщий порядъкъ както и въ предидущата недѣля или седмодневни циклъ. По думитѣ на Дияна Кассия, недѣлята у Египтянитѣ се начинала отъ сѫбботата, Евреитѣ, слѣдъ излизанието имъ изъ Египетъ, отъ ненависть къмъ Египтянитѣ, сѫбботата направили послѣдний день отъ недѣлята.

Мѣсецъ. — Мѣсецътъ много по-рано, догдѣто се опредѣли точно продължителността на годината, трѣбвало да се

СТАРО-ЗАГОРСКА-

ИЗГРЯВАНИЕ И ЗАХОЖДА-

изчислено отъ Облас-

Петро

Число	Януарий		Февруарий		Мартъ		Априлъ		Майй		Юний	
	Изгряван.	Захожд.	Изгряван.	Захожд.	Изгряван.	Захожд.	Изгряван.	Захожд.	Изгряван.	Захожд.	Изгряван.	Захожд.
1	7.42	4.36	7. 9	5.21	6.20	6. 1	5.19	6.43	4.32	7.22	4. 9	7·51
2	7.42	4.37	7. 4	5.23	6.13	6. 2	5.17	6.45	4,30	7.23	4. 9	7·51
3	7.41	4.39	7. 4	5.24	6.16	6. 4	5.15	6.45	4.29	7.24	4. 9	7.52
4	7.40	4.40	7. 3	5.26	6.14	6. 5	5.14	6.47	4.27	7.26	4. 9	7.53
5	7.40	4.41	7. 2	5.27	6.12	6. 6	5.12	6.48	4.26	7.27	4. 9	7.53
6	7.39	4.43	7. 0	5.29	6.11	6. 7	5.10	6.50	4.25	7.28	4. 9	7.53
7	7.38	4.44	6.58	5.31	6. 7	6.19	5. 8	6.51	4.25	7.28	4. 9	7.53
8	7.37	4.46	6.57	5.32	6. 4	6.12	5. 6	6.53	4.24	7.30	4. 9	7.54
9	7.36	4.47	6.56	5.33	6. 2	6.13	5. 4	6.53	4.23	7.31	4. 9	7.54
10	7.35	4.49	6.54	5.35	6. 0	6.15	5. 1	6.55	4.22	7.32	4. 9	7.54
11	7.34	4.49	6.52	5.36	5.58	6.16	5. 1	6.56	4.21	7.32	4. 9	7.54
12	7.34	4.51	6.50	5.38	5.57	6.17	4.59	6.58	4.20	7.34	4.10	7.54
13	7.33	4.53	6.48	5.39	5.55	6.18	4.58	6.59	4.19	7.36	4.10	7.54
14	7.32	4.54	6.47	5.40	5.52	6.20	4.56	7. 1	4.19	7.36	4.10	7.54
15	7.31	4.56	6.45	5.42	5.50	6.21	4.54	7. 2	4.18	7.37	4.11	7.54
16	7.30	4.57	6.43	5.43	5.48	6.22	4.53	7. 3	4.17	7.38	4.11	7.54
17	7.28	4.59	6.41	5.41	5.47	6.23	4.51	7. 4	4.16	7.39	4.12	7.54
18	7.27	5.00	6.39	5.46	5.45	6.25	4.50	7. 5	4.15	7.40	4.12	7.54
19	7.27	5. 2	6.37	5.48	5.43	6.27	4.48	7. 7	4.15	7.41	4.13	7.54
20	7.25	5. 3	6.36	5.49	5.41	6.28	4.46	7. 8	4.14	7.42	4.14	7.53
21	7.24	5. 5	6.34	5.50	5.39	6.29	4.45	7.10	4.13	7.43	4.14	7.53
22	7.23	5. 7	6.32	5.52	5.38	6.30	4.43	7.11	4.12	7.44	4.15	7.53
23	7.21	5. 8	6.30	5.53	5.36	6.31	4.42	7.12	4.12	7.45	4.15	7.52
24	7.20	5. 9	6.28	5.54	5.34	6.33	4.41	7.13	4.11	7.46	4.16	7.52
25	7.19	5.10	6.26	5.55	5.33	6.35	4.40	7.14	4.11	7.46	4.17	7.52
26	7.18	5.12	6.25	5.57	5.30	6.36	4.38	7.16	4.11	7 47	4.18	7.51
27	7.16	5.14	6.23	5.58	5.27	6.37	4.36	7.17	4.10	7.48	4.18	7.50
28	7.15	5.15	6.21	6.10	5.26	6.38	4.35	7.19	4.10	7.49	4.19	7.50
29	7.13	5.17			5.24	6.39	4.34	7.19	4.10	7.49	4.19	7.50
30	7.11	5.19			5.22	6.41	4.33	7.20	4. 9	7.50	4.20	7.50
31	7.10	5.20			5.20	6.42			4. 9	7.50		

ТА ШИРИНА.

НИЕ НА СЛЪНЦЕТО

ний Архитектъ

Монтани.

Число	Юлий		Августъ		Септемврий		Октомврий		Ноемврий		Декемврий	
	Изгряван.	Захожд.	Изгряван.	Захожд.	Изгряван.	Захожд.	Изгряван.	Захожд.	Изгряван.	Захожд.	Изгряван.	Захожд.
1	4. 21	7. 49	4. 58	7. 11	5. 36	6. 14	6. 15	5. 16	6. 59	4. 30	7. 37	4. 12
2	4. 22	7. 48	4. 59	7. 9	5. 38	6. 12	6. 17	5. 14	7. 1	4. 29	7. 38	4. 13
3	4. 23	7. 47	5. 0	7. 7	5. 39	6. 10	6. 18	5. 12	7. 3	4. 27	7. 39	4. 13
4	4. 24	7. 46	5. 2	7. 5	5. 41	6. 8	6. 19	5. 11	7. 4	4. 25	7. 39	4. 13
5	4. 26	7. 46	5. 3	7. 4	5. 42	6. 7	6. 20	5. 9	7. 6	4. 24	7. 40	4. 13
6	4. 27	7. 45	5. 5	7. 2	5. 43	6. 3	6. 22	5. 8	7. 7	4. 23	7. 42	4. 13
7	4. 28	7. 44	5. 6	7. 6	5. 44	6. 2	6. 24	5. 6	7. 8	4. 23	7. 42	4. 13
8	4. 29	7. 43	5. 7	6 59	5. 45	6. 0	6. 25	5. 4	7. 9	4. 22	7. 43	4. 14
9	4. 30	7. 42	5. 8	6. 57	5. 47	5. 58	6. 27	5. 2	7. 11	4. 21	7. 43	4. 15
10	4. 31	7. 40	5. 9	6. 55	5. 48	5. 56	6. 28	5. 0	7 12	4. 20	7. 44	4. 16
11	4. 31	7. 40	5. 11	6. 53	5. 48	5. 55	6. 29	4. 59	7. 14	4. 19	7. 44	4. 17
12	4. 33	7. 39	5. 12	6. 51	5. 50	5. 53	6. 30	4. 57	7. 15	4. 19	7. 44	4. 18
13	4. 34	7. 38	5. 13	6. 49	5. 52	5. 51	6. 32	4. 56	7. 17	4. 18	7. 44	4. 18
14	4. 35	7. 36	5. 14	6. 48	5. 53	5. 49	6. 34	4. 54	7. 18	4. 17	7. 44	4. 19
15	4. 36	7. 35	5. 15	6. 49	5. 54	5. 46	6. 35	4. 52	7. 19	4. 16	7. 45	4. 19
16	4. 38	7. 34	5. 17	6. 44	5. 56	5. 44	6. 37	4. 50	7. 21	4. 16	7. 45	4. 20
17	4. 39	7. 33	5. 18	6. 42	5. 56	5. 43	6. 33	4. 50	7. 22	4. 15	7. 45	4. 20
18	4. 40	7. 31	5. 20	6. 40	5. 48	5. 42	6. 39	4. 48	7. 23	4. 14	7. 45	4. 21
19	4. 42	7. 31	5. 21	6. 38	5. 59	5. 39	6. 41	4. 46	7. 24	4. 15	7. 45	4. 22
20	4. 43	7. 30	5. 22	6. 37	6. 1	5 37	6. 42	4. 45	7. 25	4. 14	7. 45	4. 22
21	4. 44	7. 28	5. 23	6. 35	6. 2	5. 35	6. 44	4. 43	7. 26	4. 14	7. 45	4. 23
22	4. 46	7. 25	5. 24	6. 33	6. 3	5. 34	6. 45	4. 41	7. 27	4. 34	7. 45	4. 25
23	4. 47	7. 24	5. 26	6. 31	6. 4	5. 32	6. 47	4. 40	7. 29	4. 13	7. 45	4. 26
24	4. 48	7. 22	5. 27	6. 29	6. 6	5. 30	6. 48	4. 39	7. 30	4. 13	7. 45	4. 27
25	4. 49	7. 21	5. 28	6. 27	6. 7	5. 27	6. 49	4. 38	7. 31	4. 13	7. 44	4. 28
26	4. 50	7. 20	5. 30	6. 26	9. 9	5. 25	6. 51	4. 36	7. 32	4. 13	7. 44	4. 29
27	4. 52	7. 18	5. 30	6. 24	6. 10	5. 28	6. 52	4. 35	7. 33	4. 12	7. 44	4. 30
28	4. 53	7. 17	5. 32	6. 22	6. 11	5. 21	6. 54	4. 33	7. 34	4. 12	7. 43	4. 31
29	4. 54	7. 15	5. 33	6. 19	6. 12	5. 19	6. 56	4. 32	7. 35	4. 12	7. 43	4. 32
30	4. 56	7. 13	5. 35	6. 17	6. 14	5. 18	6. 57	4. 32	7. 36	4. 12	7. 43	4. 33
31	4. 57	7. 11	5. 35	6. 16			6. 59	4. 30			7. 43	4. 34

ШИРИНА И ДЪЛЖИНА
НА
ГРАДОВЕТѢ НА ИСТОЧНА-РУМЕЛИЯ.

Дължинитѣ сѫ смѣтнати отъ обсерватория на Парижъ и сѫ всички Въсточни.

ГРАДОВЕ	Ширина			дължина въ градуса			дължина въ време		
	°	'	"	°	'	"	ч.	м.	с.
Ихтиманъ . . .	42	26	20	21	29	30E	1	25	58
Тат.-Пазарджикъ .	42	11	20	22	$0\frac{4}{5}$	0 „	1	28	00
Пловдивъ . . .	42	18	37	22	23	17	1	29	33
Карлово. . . .	42	38	00	22	28	10	1	30	33
Калоферъ . . .	42	37	00	22	38	40	1	30	35
Казанлѫкъ . . .	42	37	00	23	3	00	1	32	12
Хасково. . . .	41	56	00	23	16	00	1	33	4
Стара-Загора . .	42	25	30	23	17	30	1	33	10
Нова-Загора . .	42	29	00	23	41	00	1	34	44
Ямболъ	42	29	30	24	9	40	1	36	39
Карнобадъ . . .	42	34	00	24	41	00	1	39	52
Айтосъ	42	42	30	24	58	00	1	39	52
Бургасъ. . . .	42	29	30	25	29	30	1	41	58

Часъ, който е въ разнитѣ градове на областьта когато е пладнѣ въ Пловдивъ

	ч.	м.	с.
Пловдивъ . . .	11	0	0
Ихтиманъ . . .	11	56	25
Тат.-Пазарджикъ.	12	58	27
Карлово . . .	12	0	19
Калоферъ . . .	12	1	0
Казанлѫкъ . . .	12	2	39
Хасково . . .	12	3	31
Стара-Загора. .	12	3	37
Нова-Загора . .	12	5	11
Ямболъ . . .	12	7	6
Карнобадъ . .	12	9	11
Айтосъ. . . .	12	10	19
Бургасъ. . . .	12	12	25

Часъ, който е въ градоветѣ на областьта, когато е пладнѣ въ Цариградъ.

	ч.	м.	с.
Цариградъ . .	12	0	0
Бургасъ . . .	11	55	25
Айтосъ. . . .	11	53	17
Карнобадъ. . .	11	52	9
Ямболъ . . .	11	50	4
Нова-Загора . .	11	48	9
Стара-Загора . .	11	46	35
Хасково . . .	11	46	29
Казанлѫкъ . .	11	45	37
Калоферъ . . .	11	44	00
Карлово . . .	11	43	58
Пловдивъ . . .	11	42	58
Тат.-Пазарджикъ.	11	42	25
Ихтиманъ . . .	11	39	23

ЧАСЪ, КОЙТО Е ВЪ РАЗНИ ГРАДОВЕ КОГАТО Е ПЛАДНѢ ВЪ ПЛОВДИВЪ.

ГРАДОВЕ	УТРОМЪ ч.	м.	с.
Вашингтонъ	5	12	55
Лондонъ	10	21	6
Парижъ	10	30	27
Римъ	11	10	55
Берлинъ	11	14	41
Виена	11	26	37
Букурещъ	11	27	33
София	11	54	21
Варна	12	13	1
С.-Петерсбургъ	12	22	20
Одесса	12	24	2
Москва	12	51	23
Пекинъ	6	7	1 в.
Хонолулу	9	7	2 в.

КЛЮЧЪ НА КАЛЕНДАРЯ.

Астрономията признава, че всѣка отъ неподвижнитѣ звѣзди съставлява центръ, около който се обрѫщатъ или въртягъ най близнитѣ нему планети, и така въ обширенъ смислъ слънечни системи има толкова колкото и неподвижни звѣзди. Числото на неподвижнитѣ звѣзди: съ просто око въ срѣдня Европа сѫ съглѣдали до 4,000, а на всичкото небо до 5,800. По блѣска или по свѣтлината си, тѣ се раздѣлятъ на звѣзди отъ 1, 2, 3, и пр. величини. Д. Хершелъ казвалъ, че той съ телескопа си можалъ да види до 5.331,572 звѣзди. Г. Струве утвърдява, че съ голѣмитѣ телескопи може да се видятъ 20.374,000 звѣзди, въ това число, разумѣва се, че влѣзватъ и звѣздитѣ, които съставляватъ така нарѣчений млѣчний пѫтъ (кумува слама). За разстоянието на звѣздитѣ отъ земята можи да се сѫди по това, че напримеръ една отъ най ближнитѣ намъ е отдалечена на 10,954 милиона геогр. мили, или въ 374,320 пѫти надалече отъ насъ отъ колкото слънцето. Звѣздитѣ се распрѣделени на съзвѣздия, числото, на които е на небето въ срѣдня Европа 57; съзвѣздията се дѣлятъ на съзвѣздия на Сѣверното и Южно полукълба; между тѣзи съзвѣздия се намѣрва широкий поясъ на съзвѣздието, нарѣчено Зодиякаленъ крѫгъ, и който се състои отъ 12 съзвѣздия. Знаковетѣ на Зодияка или небеснитѣ знакове сѫ усвоени още 45 год. преди Рождество Христово, за всѣкой изъ 12 мѣсяца, по Юлиянский календаръ; тогава тѣ се съгласявали съ течението на слънцето и съ мѣстото на едноименнитѣ съзвѣздия. Но въ настоящето време, слѣдъ истичание почти на двѣ хиляди години, тѣ сѫ разединени отъ съзвѣздията, и ако оставатъ въ Календаритѣ, то е по предание. Въ сегашно време знакътъ на овена ♈ намѣрва се вече въ съзвѣздието на риби, знакътъ на телеца ♉ въ съзвѣздието на овенъ и т. н.

Тѣзи знакове се считатъ отъ точката на Есенното равноденствие и се дѣлятъ по Еклиптиката, отъ Западъ къмъ Въс-

стокъ равно по на 30 градуса всѣкой. Ето тѣзи знакове и съотвѣтствующитѣ имъ градуси по Еклиптиката:

♈	овенъ, Мартъ	0	град.
♉	Телецъ, Априлъ	30	„
♊	Близнаци, Май.	60	„
♋	Ракъ, Юний.	90	„
♌	Левъ, Юлий.	120	„
♍	Дѣва, Августъ.	150	„
♎	Кѫпани, Септемврий	180	„
♏	Скорпионъ, Окткомврий	210	„
♐	Стрѣлецъ, Ноемврий	240	„
♑	Козерогъ, Декемврий	270	„
♒	Водолѣй, Януарий	300	„
♓	Риби, Февруарий	330	„

Подъ име **сълнечна система** въ тесенъ смислъ се разбира нашето слънце съ неговитѣ планети, луни и комети. сълнечната система, главно състои отъ 8 голѣми планети, отъ които петь иматъ свои спътници, 125 до сега открити малки планети, или астероиди, 57 комети, които се движатъ по Еклиптически орбити, и безбройно число метеори, отъ които часть приличатъ на комети. Голѣмитѣ планети се раздѣлятъ на **вътрѣшни** и **вънкашни**; първитѣ сѫ: Меркурий, Венера, Земята и Марсъ и всички Астероиди, останѫлитѣ сѫ вънкашни.

Голѣмитѣ планети иматъ слѣдующитѣ знакове:

☿	Меркурий,	♃	Юпитеръ
♀	Венера.	♄	Сатурнъ
♁	Земята,	♅	Уранъ
♂	Марсъ,	♆	Нептунъ

Отъ тѣхъ 5 планети иматъ спѫтници или луни; земята — 1, Юпитеръ — 4, Сатурнъ — 8, и 2 или 3 пръстеновидни колела, Уранъ — 6, и Нептунъ — 2.

Отъ 1801 г. се е наченѫлъ реда на откритията на малкитѣ планети; до 1854 отъ тѣхъ били извѣстни 5 (именно, Церера, Палада, Юнона, Веста и Астреа), но отъ тогава до 1875 год. били открити вече 145. Най голѣмата отъ малкитѣ планети, **Веста**, има 58,5 мили въ Диаметра, 10,715 мили повърхность и 104,000 куб. мили обемъ.

	Средното растояние отъ слънцето Земята=1.	Растояние отъ земята въ милиони географ. мили: най голѣмо	Растояние отъ земята въ милиони географ. мили: най малко	Диаметръ въ географич. мили.	Обемъ Земя=1.	Време за обръщанието около осьта.	Време за обръщението около слънцето
Меркурий. .	0.387,099	29	10	644	1: 17	21 ч. 5	87 д. 23 ч. 15, 44
Венера . .	0.723,332	35	5	1648	1: 1	23 ч. 21	224 д. 16 ч. 49, 9
Земя. . .	1.000,000	*)	*)	1719	1: 1	23 ч. 56. 4	365 д. 6 ч. 9, 10
Марсъ . .	1.523,091	54	8	918	1: 7	24 ч. 37, 22	681 д. 23 ч. 30, 8
Юпитеръ. .	5.202,798	130	80	19.060	1289: 1	9 ч. 55, 28	4332 д. 20 ч. 2, 8
Сатурнъ. .	9.538,852	219	159	15.680	772: 1	10 ч. 16, 1	10759 д. 5 ч. 16, 32
Уранъ . .	19.182,639	419	343	7.900	87: 1	неопредѣлено	30686 д. 19 ч. 41, 59
Нептунъ. .	30.036,970	648	595	8.100	77: 1	„ „	60126 д. 15 ч. 0, 43

*) Най малкото растояние, на земята отъ слънцето е 20.356.000 географически мили, най голѣмото е 21.052,000.

Слънце. — Слънцето надминува массата на всичкитѣ заедно вземени планети отъ слънечната система около 800 пѫти. Диаметра на слънцето е = 192,608 географ. мили, обемътъ му е 1.251,000 пѫти по-голѣмъ отъ земята, и массата му надминува земната масса 319,500 пѫти, срѣдната му плътность = $^1/_4$ отъ плътностьта на земята, силата на протяжението на повърхностьта е 27,9 пѫти по голѣма, отъ колкото на земята. Слънцето — неподвижна звѣзда; въртението му около остьта се свършва, споредъ Шперера, въ 252,345 д. или въ 25 д. 5 ч. 38 минути. Много Астрономи се измѣрили растоянието слънечно отъ земята, и среднето число отъ главнитѣ резултати, намѣрени отъ тѣхъ е = 8,915 или 19.884,000 географ. мили.

Отъ скоростьта на свѣтлината, която прѣминва въ секунда 298 милиони метри или 40,159 географ. мили, Струве намѣрилъ, че срѣдното растояние на слънцето отъ земята е 19.970,000 геогр. мили, а Де Ламбръ — 19.825,000 геогр. мили.

Луна. — Луната или мѣсячината се върти отъ Западъ къмъ Истокъ около земята, а заедно съ послѣдната около слънцето. Това въртение се казва Сидерическо (звѣздно); когато разбиратъ врѣмято, което се употрѣбява отъ Луната при движението ѝ за това, за да се възвърни къмъ едната и сѫща неподвижна звѣзда, а Синадическо, отъ думата „синадъ“ (съединение), когато разбиратъ врѣмято, което трѣбва за луната за това, за да бѫде въ едната и съща точка на небето съ слънцето. Сидерическото врѣмя или сидерический мѣсяцъ = 27 д. 7 ч. 43 мин. и 11,5 с.: синадическото врѣмя или синадическій мѣсяцъ = 29 д. 12 ч. 44 м. 2,9 с. Като се завърта около земята и като слѣдва по движението на послѣдната около слънцето, луната въ това време се върти и около остьта си. Нейното движение около остьта ѝ става така, щото къмъ насъ е обърната всегда едната и сѫща половина или полукѫлбо. Но и това полукѫлбо ние видими нѣкога въ видъ на сърпъ, нѣкога въ видъ на полукрѫгъ, а нѣкога въ видъ на цѣлъ крѫгъ. Тѣзи видове на луната или фазитѣ ѝ зависятъ отъ освѣтляванието на луната, такова тъмно тѣло каквото и земята, отъ слънцето.

Диаметрътъ = 468 геог. мили, повърхностьта = 688,640 □ м; повърхностьта, която видимъ = 396,450 □ м; срѣдното растояние отъ земята 51,808 м.

Земя. — Като ся приеме, че земното кълбо е сбрано или сплюснжто при полюситѣ $^1/299'$ щемъ получиме:

Съдържанието или обема на земята = 2,650,183,645 куб. мил. = 1,082,841,315,400 куб. килом.

Повьрхностьта или лицето на земята = 9,261,238 квад. мил. = 509.950,714 квад. килом.

Окржжностьта или обиколката на земята при екват. = 40.070,368 метр. = 5,400 мили.

Окржж. на земята при меридиан. = 40.003,42340 метр. = 5,390,9738 мил.

Екватор. Диаметръ = 25.509,588.62 метр. = 1718. 8738 мил.

Осьта на земята = 25.424,315.86 метр. = 1713. 1276 мил.

Градусътъ при екват. = 111,306.578 метр. = 15 геогр. мил.

Градусътъ на меридиана = 111,120, 6 метр. = 14975 географ. мил.

Джгата на 1 минута = 1852 метр.

Джгата на 1 секунда = 30 9 метр.

День. — Подраздѣлението деньтъ на 24 равни части нарѣчени часове, съществува отъ най-старитѣ времена, ако и да ся не сходятъ различнитѣ нации въ опрѣдѣлението на времято, отъ което се начевва деньтъ, така сщцо и въ способа за распрѣдѣление на часоветѣ. Европейцитѣ въобще както и старитѣ Египтяни, относятъ началото на граждански день въ срѣдъ нощь, и броятъ дванадесятъ часа отъ срѣдъ нощь до пладнѣ и дванадесятъ часа отъ пладнѣ до срѣдъ нощь.

А астрономитѣ по диритѣ на Птоломея, началото на деньтъ броятъ отъ момента, въ който слънцето прѣминува прѣзъ меридиана или пладня, и намѣрватъ по за сгодно за своитѣ исчисления, да броятъ времето на 24 часа. Ипархъ броялъ двадесятъ и четери часа отъ срѣдъ нощь до срѣдъ нощь. Нѣкои нации, каквото старитѣ Халдеи и съврѣменнитѣ Гърци, избрали да броятъ началото на деня отъ изгряванието на слънцето; а други напротивъ, а именно Италиянцитѣ и Циганитѣ предполагатъ, че деньтъ се начевва отъ захожданието на слънцето. Въ всичкитѣ названи случаи, началото на деня се премѣща съобразно съ размѣняемитѣ времена на годината въ всичкитѣ страни, които се ненамѣрватъ на екватора. Въ първий периодъ при съществуванието на Римъ и до половината на V. столѣтие като

се счита отъ основанието на този градъ, Римлянитѣ незнаяли друго раздѣление на деня, освѣнъ изгряванието на слънцето, захожданието му и пладня. Естественното дѣление денонощието на день и нощь, Гърцитѣ подраздѣляли по на 12 части всѣкое.

Недѣля. — Недѣлята се образува отъ единъ периодъ на седемъ дни, и нѣма никакво отношение къмъ движението на небеснитѣ свѣтила; това измѣрвание на времето не влизало въ Грьцкитѣ календари и не се употрѣблявало у Римлянитѣ до царствуванието на Теодосия, но то съществувало отъ незапамятни времена у всичкитѣ въсточни господарства. Може би недѣлята да се е породила отъ четиритѣ фазиса на луната или мѣсячината или отъ числата на планетитѣ извѣстни на старитѣ; — послѣдното предположение види се да е по-вѣрно, като се сѫди по названията, усвоени въ всичкий свѣтъ на днитѣ, които влѣзватъ въ състава на недѣлята. Въ Египетската астрономия планетитѣ сѫ распредѣлени въ порядокъ, който се наченва отъ най-отдалеченитѣ: Сатурнъ, Юпитеръ, Марсъ, Слънце, Венера, Меркурий, Луна. Денонощието се раздѣля на 24 часа, и всѣкой часъ билъ посвятенъ на особенна планета, а именно: първий часъ на Сатурна, вторий — на Юпитера, третий на — Марса и така наредъ до края, а послѣ пакъ изново се повтаря. Днитѣ получили название съгласно съ посвятянието на първий часъ, отъ който се тѣ наченвали. Така, ако първий часъ отъ деня е билъ посвятенъ Сатурну, то на тая сѫщата планета сѫ принадлежяли 8-й 15-й и 22-й часъ отъ денонощието, 23-й часъ се падалъ на Юпитера, 24-й на Марса, а 25-й т. е. първий часъ на слѣдующий день принадлежалъ вече на слънцето. По тоя редъ първий часъ на 3-й день падалъ се на луната, първий часъ отъ четвъртий день на Марса, първий часъ отъ 5-й день на Меркурия, отъ шестий день на Юнитера, а отъ 7-й на Венера. Слѣдъ свършванието пълний циклъ (периодъ) на недѣлята, първий часъ отъ 8-й день се падналъ изново на Сатурна, а всичкитѣ други дни се распредѣлили по тоя сѫщий порядъкъ както и въ предидущата недѣля или седмодневни циклъ. По думитѣ на Дияна Кассия, недѣлята у Египтянитѣ се начинала отъ сѫбботата, Евреитѣ, слѣдъ излизанието имъ изъ Египетъ, отъ ненависть къмъ Египтянитѣ, сѫбботата направили послѣдний день отъ недѣлята.

Мѣсецъ. — Мѣсецътъ много по-рано, догдѣто се опредѣли точно продължителностьта на годината, трѣбвало да се

наблюдава, че синодическото обръщание на луната около земята занимава приблизително $29^1/_2$ денонщия. Дванадесять лунни кръгообръщения правять периодъ отъ 354 дни, който се различава отъ слънечната година само съ $11^1/_4$ дни.

Отъ това обстоятелство зависяло едвали не всемирно правило — да се дѣли годината на 12 мѣсеци. Но слѣдъ изтичанието на нѣколко години, разницата, която се набрала отъ времето, между слънечната година и дванадесять-тѣхъ лунни мѣсеци, представлявала такава значителна сумма дни, щото началото на годината се приносяло отъ едно време въ годината въ друго, затрудненията, които се срѣщали за отмахвание това неудобство, накарали нѣколко народи да напустнатъ лунното лѣтоброение и да управятъ годината си по слънечното кръгообръщение. Но пакъ при все това мѣсяцътъ, като най-годенъ периодъ за измерванието на времято, увардилъ своето мѣсто въ календаритѣ на всичкитѣ нации. Но вмѣсто това за да обозначатъ периодитѣ на синодическитѣ кръгообръщения на луната, този терминъ се употрѣбява обикновенно сега за обозначението произволното число дни, приблизително, които съставляватъ дванадесятъ части на слънечната година.

Мѣсецътъ на старитѣ Египтяни всегда състоялъ отъ 30 дни, а за допълнение на годината на края ѝ прибавили още петъ дни, които се наричали „допълнителни дни“. Египтянитѣ не употрѣбявали прибавки и като губяли всѣка година по $^1/_4$ отъ день, тѣ получвали чрѣзъ периода на всѣко четирилѣтие премѣстванието на новата година единъ по-рано отъ предидущето четирелѣтие, и така естественно това трѣбвало да приведе, презъ единъ периодъ отъ 1461 год. премествањието началото на годината отъ едно време на годината въ друго. Гърцитѣ раздѣляли мѣсецътъ на три декади или десятодневни периоди — обичай, приеменъ отъ тѣхъ у Французитѣ, когато се неудалъ опита при уреждането новий календаръ въ време на голѣмата революция. Това раздѣление представлява двѣ преимущества: първо, това, че то представлява точна мѣрка на мѣсяца отъ 30 дни; второ, че числото на днитѣ на декадата отговаря и служи като за провѣрка на числото на днитѣ на мѣсеца. Напримѣръ, 5-й день на декадата непрѣменно трѣбва да бѫде или 5-то или 15-то или 25-то число на мѣсеца така, щото като се знае деньтъ на декадата, не се грѣши лесно въ числото. При броението на недѣлитѣ, напротивъ, необходимо е да се запомнятъ днитѣ, съ които се начева всѣкой мѣсецъ.

Година. — Годината бива или астрономическа или гражданска. Слънечната, астрономическата година състои отъ временен периодъ, който употрѣбява земята за да свърши своето въртение на орбитата си около слънцето, или времето, прѣзъ което трѣбва да измине всичкий кржгъ отъ една извѣстна точка на еклиптиката до възвръщанието къмъ исходната точка. Този периодъ състои отъ 365 дни, 5 часа, 48 минути, 46 секунди, по расчета на срѣдното слънечно измѣрение. Гражданска година се нарича счета, който се употрѣбява въ Хронологията; това лѣтоброение е различно у разни народи и колебанията му се заключавать както въ различията на годишнитѣ времена, въ които се падатъ началата на годинитѣ, така и въ различията на неговото подраздѣление.

Като се приеме за основание едното обръщение на слънцето, регулированието на годината, и распрѣдѣление днитѣ по мѣсеци, прѣдставлява се най лѣсний методъ: но затруднението излиза при съгласяванието на слънечнитѣ и луннитѣ периоди, т. е. при подраздѣлението на годината на части, които да съвпадатъ съ лунното кржгообръщание, ако се уварди при това съотвѣтствие прѣзъ цѣлата година и съ времената на годината.

Слънечна година. — Въ уреждането на гражданската година дирятъ се двѣ главни задачи. Първата — да се достигне до равномѣрно распрѣдѣление на днитѣ по дванадесять мѣсеци, а втората — съхранението еднообразното начало на годината въ равно растояние отъ слънце-стоянието или равноденствието. Между това, годината има 365 дни, съ дробь, но и числото 365 не се дѣли на 12, което довожда въ невъзможность да се достигнатъ съвършенно равномѣрни мѣсеци и да се уварди въ едно и също време неизмѣнната равномѣрность на същата година. По причина на дробний остатъкъ, който остава отъ суммата на година отъ 365 дни, годината не може постоянно да има равно количество дни, ако се избѣгва прѣхода на годишното начало, понеже е необходимо да се брои или счита, че гражданската година съвпада съ началото на деня, а слѣдов. остатъка на часоветѣ не може да бжде приложенъ къмъ годината по рано, до гдѣто той не достигне или не навърши суммата на цѣлий день. Но щомъ това приращение се появи, то необходимо явява, заедно съ това, лишний день на годината.

История на календаря. — Гражданский календаръ у всичкитѣ Европейски народи е заеменъ отъ Римлянитѣ. Ромулъ

дина прѣди Р. Хр. и въ 708-та отъ основанието на Римъ.

Цезарь въвелъ распрѣдѣлението на днитѣ по мѣсеци, много по проста и лесна система. Той заповѣдалъ, щото първий, третий, пятий, седмий, девятий и единадесятий мѣсецъ т. е. Януарий, Мартъ, Май, Юлий, Септемврий и Ноемврий да иматъ всѣкой по 31 дни, а останалитѣ три мѣсяци по 30 дни, съ исключение Февруарий, който ималъ въ обикновеннитѣ години по 29 дни, а въ четвъртата по 30 дни. Този порядъкъ се нарушилъ за удовлетворение тщеславието на Августа, който пожелалъ мѣсецътъ, който носи неговото име да бжде равенъ по количеството на днитѣ съ Юлий, нареченъ за честьта на първий Цезарь. Тогава единъ день се земалъ отъ м. Февруарий и се прибавилъ на м. Августъ, а за да не паднатъ тритѣ мѣсяца нарядъ по тридесять и единъ день, Септемврий и Ноемврий били съкратени отъ 31 на 30 дни, а на Октомврий и Декемврий се прибавили по единъ день. Ето по каква легкомисленна причина билъ нарушенъ порядъка, установенъ отъ Цезаря, и въведеното произволно распрѣдѣление много по трудно се запомнюва отъ първоначалното.

Допълнителний день, който нараствалъ чрѣзъ всѣкои три години въ четвъртата, билъ прибавенъ на Февруарий, като на най-малакъ отъ всичкитѣ мѣсеци, и вставянъ въ календаря между 24 и 35 день. Двадесять и девятий день на м. Февруарий, като се съвпадалъ съ 25 день, съставилъ слѣдов. 6-й день на Мартовскитѣ Календи, sesto calendas, а прѣдидущий, който съставлявалъ добавочний и вмѣтнатий день получилъ название bissexto calendas.

Най-напредъ, установеното отъ Цезаря распрѣдѣление, неможяло да се разбира както трѣбва, първосвященницитѣ захванали да вмѣтатъ допълнителний день чрѣзъ двѣ години въ трѣтята, вмѣсто да го вмѣтатъ чрѣзъ три години въ четвъртата, така, щото чрѣзъ тридесять и шесть години били вмѣтнати вмѣсто девять, дванадесять дни. Когато се забѣлѣжила тази погрѣшка, Августь повѣлель, щото всичкитѣ години на новата ера, отъ тридесять и седмата до четиридесеть и осмата включително, да се считатъ за прости години; по такъвъ начинъ въ четиридесять и осмата година всичкитѣ лишни дванадесять прибавени дни били уничтожени и счислението се правело въ нормаленъ порядъкъ. Хронолотията не зима въ расчетъ тѣзи неточности; въ нея е приемено да се подразумѣва, че календаря се държалъ правилно отъ самото начало.

При всичко че Юлианската Система е била за употрѣбление най-сгодната отъ всичкитѣ, но и при нея пакъ съществувало остатъкъ отъ 11 минути и 14" секунди, на всѣка година, а слѣдов. и тя не можила да служи за много дългъ времененъ периодъ за достигание цѣльта, за която се тя прѣдназначавала, безъ поправки, а именно да уварди на началото на годината постоянното опрѣдѣленно-мѣсто, въ еднакво отношение къмъ равноденствията. Созиченъ не е могълъ да не знае, че неговата година е множко дълга, защото много порано, по изслѣдванията на Х. Ипарха, било доказано, че остатъка отъ годината отъ 365 $^1/_4$ дни, сравнително съ слънчевата година, трѣбвало да образува въ единъ периодъ отъ 300 години единъ излишькъ, равенъ на единъ. Истинската неточность съставлява разлика, която надминува два пѫти този расчеть, а именно дава излишькъ единъ день на всѣки 128 години. Но въ времената на Цезаря, продължителностьта на астрономическата година била по величината си много неточно измѣрена.

Въ течението на нѣколко столѣтия, равноденствието забѣлѣжително се прѣмѣстило нѣколко по близо къмъ началото на годината. Когато се установлявалъ Юлианский календарь, равноденствието се падало на 25 Марта, въ време на Никейский Съборъ, който се събралъ въ 325 год., равноденствието се паднало на 21 Мартъ, а когато послѣдовало преглѣждание на календаря въ 1582 год. равноденствието се подвигнѫло вече на 11 число. Съ цѣль да се установи равноденствието на прѣжното си мѣсто, съ което се занимавали. Папа Григорий XIII заповѣдалъ да се зиматъ десять дни изъ календаря, именно 5-й Октомврий въ 1582 год. да се счита за 15-й Октомврий отъ същата година, но понеже било познато, че неточноститѣ на Юлианското исчисление, даватъ отъ вмѣтнѫтитѣ дни единъ излишькъ отъ три дни на всѣки 400 години, за това той заповѣдалъ да се отмахнѫтъ всичкитѣ допълнителни дни, които се падали въ годината на столѣтието, съ исключение тѣзи числа, които се помножаватъ на цифрата 400.

По Григорианската система допълненията, слѣдователно на всичкитѣ години, цифрата, на които се дѣли на число 4 безъ остатъкъ, ще бѫдатъ високосни, съ исключение първата година на всѣко столѣтие, които само тогава уварднатъ допълнителний, ако тѣхната цифра се дѣли на 4 когато се отмахнѫтъ нулитѣ; т. е. 1,600 год. е високосна, а 1,700, 1,800 и 1,900 сѫ прости години, 2,000 год. е високосна и пр.

Всичкитѣ Католически страни скоро прияли Григорянский календаръ или Новий Стилъ; въ протестанскитѣ страни, той билъ въведенъ въ 1,700 год., въ Англия въ 1752 год. въ Швеция въ 1753 год.

Календарътъ въ Руссия и въ православнитѣ страни. Руссия и православнитѣ страни, каквото: Гърция, България, Сърбия останали съ старий Юлиянский календаръ или старий стилъ.

Отъ 1700 г., т. е. когато протестанскитѣ страни приели Новий-Стилъ, Руссия прѣнесла празднуванието на новата година на 1-й Яннуарий; за това време Русситѣ броили отъ сътворението на свѣта, и началото на годината, споредъ постановлението на Московский съборъ въ 1492 год. броели отъ 1-й Септемврий. До 1492 год. начало на годината се брояло отъ 1-й Мартъ. Като останали съ старий стилъ, Русситѣ отставали отъ новий стилъ въ 1582 год. на 10 дни, въ 1,700. г. на 11 дни, въ 1,800 на 12 дни, а въ 1,900 до 2,000 г. ще оставятъ на 13 дни. Ние Българитѣ се съобразяваме съ Русситѣ за календаря. Въ нашитѣ календари се означяватъ и старий и новий стилове. Въобще за да се приведе въ настоящего столѣтие старий стилъ въ новий, необходимо е да се прибавятъ къмъ числата на старий стилъ 12 дни, и напротивъ за да се приведятъ числата на новий стилъ въ старий трѣбва да се извадятъ изъ числата на новий стилъ 12 дни.

Церковний Календаръ.

Първитѣ християни дълго време не можали да се съгласятъ помежду си относително за времето, въ което трѣбвало да се празднува пасхата, което и подбудило Императоръ Константина да прѣдложи този въпросъ на обсъждението на събора, който станалъ въ 325 г. слѣдъ Р. Хр. въ Никея.

Вселенский съборъ постановилъ: за деня на пасхата да се зима първата недѣля послѣ Мартенското пълнолуние, даже и въ този случай, ако това пълнолуние се падни въ недѣля. За краенъ предѣлъ на тѣзи пълнолуния съборътъ приелъ пролѣтното равноденствие; но понеже въ времето на събора се падало на 21-й Мартъ, то той опредѣлилъ: да се признаватъ за пасхални пълнолуния, само тѣзи, които се случватъ на 21 Мартъ или по късно; въ противенъ случай, да се зима за

такова пълнолуние слѣдующето: т. е. априлското, и Пасхата да се празднува въ първата недѣля, послѣ опредѣленното по такъвъ начинъ пълнолуние. Но ако това пълнолуние се случи въ недѣля, то отлагатъ празднуванието на пасхата до слѣдующата недѣля. Отъ това Пасхата не може да бѫде по рано отъ 22-й Мартъ и по късно отъ 25-й Априлий; ако пълнолунието се падне на 20-й Мартъ, то той не се счита за пасхални, и трѣбва да се чака слѣдующето, априлското (на 22-й Мартъ пасха може да бѫде, ако пълнолунието се случи на 21 Мартъ и при това въ Сѫббота), което ще бѫде на 18 Априлъ; и ако въ този день се случи недѣля, то празднуванието на пасхата се отлага до слѣдующата недѣля т. е. на 25 Априлий. И така пасхата може да занимава 35 различни мѣста.

За опредѣление тѣзи пасхални пълнолуния съборътъ приелъ деветнадесето-лѣтний периодъ на гърка Метона, който още въ 433 г. до Р. Хр. открилъ, че въ девятнадесетъ слънечни години заключаватъ се тъкмо 235 лунни мѣсеца, а по това чрѣзъ 19 год. луннитѣ фази, а слѣдъ тѣхъ и праздницитѣ се възврьщатъ на прѣжднитѣ дни. Напримѣръ ако пълнолунието въ единъ отъ 19-то-лѣтнитѣ периоди е било 3 Марта въ 5-та година, то той, пълнолунието, ще се случи на сѫщото число на Марта въ 5-та година и въ всичкитѣ слѣдующи периоди. Въ Атина станало обичай, въ началото на гражданската година, да означаватъ съ златни букви, на дъски числото на годинитѣ, които се изминѫли отъ началото на текущийтъ 19-то-лѣтенъ периодъ. За това, това число и до сега се назовава Златно или Лунний кржгъ. Съставителитѣ на календаря, упълномощени отъ събора, приели лунната година отъ 354 дни, т. е. 11 дни, пò-малка отъ слънечната, и изнамѣрили особенъ способъ за опредѣление на новолунието, а слѣдов. и пълнолунието, посрѣдствомъ така наречената метода на епактитѣ (епакта произходи отъ грьцка речь и означава прибавочно число) основана именно на тази разница отъ 11 дни между слънечната и лунната година. Въ православната църква епактитѣ се казватъ основания. За опредѣление седмичнитѣ дни, които съотвѣтствуватъ съ днитѣ на мѣсеца и за опредѣление недѣлнитѣ дни, измислили недѣлнитѣ или въскресни букви или вруцелѣтия, които нѣматъ никакви отношения къмъ астрономическитѣ теории. Ако би всѣка слънечна година състояла отъ 25 недѣли и 1 день,

случва всѣкога 70 дни прѣди пасхата. Въ този день се начина приготовление къмъ поста посрѣдствомъ особенъ родъ молитви, пѣснопѣния и четения. Този день се назовава начало на триода.

2) **Месница** или **месна недѣля**, тя бива 14 дни послѣ недѣля Митаря и Фарисея. Този день се казва тъй, защото съ месницата се свършва рождественното месоядение, което се начина отъ 25-ий Декемврий (на предидущата гражданска година). Къмъ намѣренното число на недѣлний день на Митаря и Фарисея придава се 14 и се опрѣдѣля месопустътъ, а като се сброятъ днитѣ отъ 25 Декемврий на предидущата година заедно съ 14 и като се раздѣлятъ съ 7 опрѣдѣля се продължителностьта на месоястието.

3) **Сиропустъ** или **Сирница** бива 21 день слѣдъ недѣля Митаря. Този день както и предидущий се нарича така, за това, защото цѣлата сиропустна седмица се запрѣщава яденье месо, а се разрѣшава сиренье, яйца, масло, рпба — и на другий день се начина вече великий постъ.

Сирницата се опрѣдѣля, ако къмъ числото на недѣля Митаря се придадатъ 21 день, и като се увеличи това число съ единица, ще се получи началото на великий постъ.

Подвижни праздници слѣдъ пасхата.

1) **Преполовение** — Пятдесятница, която се случва въ срѣда на четвъртата недѣля послѣ пасхата, т. е. въ 25-ий день или — 24 дни послѣ пасхата.

2) **Възнесение** или **Спасовъ-день**, бива всѣкога въ Четвъртакъ прѣзъ 6-та недѣля послѣ пасхата т. е. въ 40-й день или 39 дни послѣ пасхата.

3) **Пятдесятница** или **Свята Тройца**, бива въ осмата недѣля по пасхата, т. е. въ 50-й день, или 49 дни слѣдъ пасхата.

4) **Недѣля Всѣхъ-Святихъ**, бива въ девятата недѣля по пасхата т. е. слѣдъ 56 дни, на 57-й день по пасхата. Този день, или — както го обикновенно назовавагъ — Петровъ месопустъ, служи въ свършванието на месоястието, — и на другий день начевва се Петровъ постъ, който се продължава до 29-й Юний т. е. до деня на Петра и Павла.

недѣля на блудний синъ. Прѣзъ тази недѣля се яде наредъ *блажно*.

ПАСХАЛИЯ.

Месоястия ще има дни 38. Триодъ почва Януария 17. Заговѣзни Януария 31. Сирни заговѣзни Февруарий 7. Воскресение Христово Марта 28. Преполовение Априлий 21. Възнесение Май 6. Петдесятница Май 16. Петрови заговѣзни Май 23. Петрови пости дни 36. Петровъ-день въ вторникъ.

КРАТКИ БѢЛѢЖКИ ПО УПРАВЛЁНИЕТО

ВЪ

ИСТОЧНА РУМЕЛИЯ.

Старо-Загорския Департаментъ, часть отъ Източна-Румелия състои отъ петъ административни околии, именно: отъ Старо-Загорската, Казанлъшката, Ново-Загорската, Чирпанската и Сейменската. По пространство Старо-Загорский Департаментъ иде първий отъ другитѣ Департаменти; а по народонаселение той е вторий. По производителностьта си на земнитѣ произведения. ако и да не е разработена земята както трѣбва, този Департаментъ можи да се брои единий отъ най-богатитѣ въ Источна-Румелия.

1. Прѣдѣли на Департамента. — Департаментътъ има на Северъ естественни прѣдѣли Стара-Планина, която го отдѣля отъ Сѣверна-България; на Истокъ е съпрѣдѣленъ съ Сливенский Департаментъ; на Югъ има за граница р. Марица, която тече между Старо-Загорский и Хасковский Департаменти, а на Западъ той е съпрѣдѣленъ съ Пловдивский Департаментъ.

2. Народонаселение на Департамента. — Жителитѣ, които населяватъ Департамента сѫ Българи, Турци, Цигани и Евреи. и то Българи има 130,613, Турци 27,772, Цигани 2,961 и Евреи 431, всички заедно 161.815.

3. Пространство на Департамента.—Ако и да не е точно измѣренъ Департамента приблизително е намѣрено, че той заключява 5,600 четвъртити километри населявани отъ 161,815 жители. По гѫстотата на населението департамента може да стои на четвърто мѣсто, относително съ другитѣ департаменти, защото се пада срѣдно число 25 душъ хора на единъ четвъртитъ километръ. Най-много отъ околиитѣ е населена Казанлъшката, послѣ Чирпанската, Старо-Загорската, най-послѣ Сейменската.

4. Управление. — Съгласно съ Органический Уставъ, главно мѣсто на Департамента е града Стара-Загора. Въ него се намѣрва префектурното управление на департамента, сѫдилищата Гражданско и Криминално, и Околийското сѫдилище, Окружното Финансово управление, Ротното жандармско управление и Окрѫжната Коммиссия.

Департамента е раздѣленъ на двѣ военни окрѫжия: Старо-Загорско и Казанлѫшко. Въ Старо-Загорското военно окрѫжие влѣзватъ Старо-Загорската, Ново-Загорската и Сейменската административни околии.

Околиитѣ въ Департамента носятъ названията на главнитѣ си градове, департамента носи името Старо-Загорский отъ главний градъ — Стара-Загора, гдѣто се намѣрватъ главнитѣ правителственни учреждения.

Подраздѣления на Областьта на Департаменти и военни Окружия.

Въ Источна-Румелия има шесть департамента: Старо-Загорский, Пловдивский Татаръ-Пазарджиский, Хасковский, Сливенский и Бургасский.

Старо-Загорский Департаментъ състои отъ петъ околии: Старо-Загорска, Ново-Загорската, Казанлѫшка, Чирпанска и Сейменска.

Пловдивский отъ шестъ околии: Пловдивска, Овче-Хълмска, Стрѣмска (Карловска), Сърнено-Горска, Конушка и Рупчоска.

Хасковский отъ четири околии: Хасковска, Хаджи-Еллеска, Харманлийска и Кърджалийска.

Сливенский отъ петъ околии: Сливенска, Ямболска, Каваклийска, Кѫзълъ-Агачска и Котленска.

Татаръ-Пазарджийский отъ четири околии: Татаръ-Пазарджийска, Ихтиманска, Пещерска, и Панагюрска.

Бургасский отъ четири околии: Бургасска, Анхиало-Месемврийска, Айтосска и Карнобадска.

Военни Окружия. — Главни мѣста на военнитѣ окрѫжия сѫ:

За	1-ва и 2-ра Дружина	Пловдивъ.
„	3-та Дружина	Татаръ-Пазарджикъ.
„	4-та „	Карлово.
„	5-та „	Казанлѫкъ.
„	6-та „	Стара-Загора.

За 7-та Дружина . . . . Сливенъ.
„ 8-та „ . . . . Ямболъ.
„ 9-та „ . . . . Харманлии.
„ 10-та „ . . . . Хасково.
„ 11-та „ . . . . Айтосъ.
„ 12-та „ . . . . Бургасъ.

Старо-Загорското военно окружие състои отъ Старо-Загорската, Ново-Загорската и Сейменската Административни околии. Казанлъшкото отъ Казанлъшката и Чирпанска околии.

I. Главно Управление. — Источна-Румелия подъ прямата политическа и военна власть на Султана се управлява отъ единъ Генералъ Губернаторъ християнинъ, назначяванъ презъ всѣки петь години отъ Султана съ съгласието на Великитѣ Сили. Генералъ Губернатора е отговоренъ за всичко предъ Султана за управлението на автономната область споредъ Органический Уставъ.

Генералъ Губернатора по управлението на областьта има при себе си на помощь шесть Директори:

1 — Директоръ за . . . . Вжтрѣшнитѣ Дѣла.
2 „ . . . . Правосѫдието.
3 „ . . . . Финанцитѣ.
4 „ . . . . Милицията и Жандармерията.
5 „ . . Земледѣлието, Търговията и общитѣ Сгради.
6 „ . . . . Просвѣщението.

Резиденцията на главното управление е градъ **Пловдивъ**.

Шесть-тѣхъ Директори или главни Администратори правятъ Частний Съвѣтъ на главний управитель.

Освѣнъ частний съвѣтъ, главний управитель има на помощь при себе си и постоянний комитетъ, който си дава мнението върху въпроси прѣдложени отъ Генералъ Губернатора. Постоянний комитетъ урежда ония работи, които му се налагатъ отъ закона и отъ областното събрание.

Главнитѣ администратори или шесть-тѣхъ директори управляватъ всѣкий въ кржга на вѣдомството си и надзираватъ испълнението на законитѣ, на публично-административнитѣ правилници и на приказитѣ на главния управитель. При шесть-тѣхъ директорства се намѣрватъ и още Върховното административно Сѫдилище за административни тжжби; Върховното Сѫдилище на Правосѫдието за граждански тжжби; главното Прокурорство, службата на главенъ Прокуроръ е публичното обвинение въ Криминални работи по цѣлата областъ, и над-

зиравание редътъ на всички сѫдилища и чиновницитѣ на сѫдебната полиция.

Щабътъ на Милицията и жандармерията при военното Директорство за работи на военната часть се занимава съ уряждание на военната сила въ войската.

При Директорството на финанцийтѣ се намѣрва главний Контрольоръ, подъ-Директора, главний Ковчежникъ, главний Счетоводитель и главний Писмоводитель, всички заедно правятъ постоянний финанцияленъ съвѣтъ. Тоя съвѣтъ промишлява за финанциялния успѣхъ на страната; той разглѣжда въпроси чисто финанциялни.

При Директорството на Земледѣлието, Търговията и Общитѣ Сгради, има два отдѣла: отдѣлъ на Земледѣлието и Търговията и отдѣлъ за Общитѣ Сгради.

Тия два отдѣла състоятъ:

а) Отъ Началника на отдѣла на Земледѣлието и Търговията.

б) Отъ трима почетни члена назначени отъ Генералъ Губернатора.

в) Отъ началника на отдѣла на Техниката.

г) Отъ единъ Архитектонъ.

д) И отъ областний Инженеръ.

Тия чиновници правятъ постоянний съвѣтъ при Директора на Земледѣлието, Търговията и Общитѣ Сгради, който съвѣтъ дава си мнението по работи и въпроси на Земледѣлието, Търговията и Общитѣ Сгради.

2. Окружни Управления. —Началникъ на округа е префектътъ, който има на помощь при себе си префектурний съвѣтъ: тоя съвѣтъ е съставенъ отъ секретаря на префектурата и отъ двамата съвѣтника, назначени отъ главний Управитель.

Окружний Управитель или префектътъ се допитва за всѣка работа, за която намѣри нуждно, отъ префектурний съвѣтъ. Длъжноститѣ на този съвѣтъ не сѫ опредѣлени и още съ нѣкой законъ или правилникъ. Секретаря на Окружното Правителство, който е въ сѫщето време и Началникъ на централната околия може да замѣства префекта въ случай на отсѫтствие, той още испълнява длъжностьта на правителственъ Комиссарь въ административното сѫдилище въ округа.

Въ всѣкой округъ има и още по едно административно сѫдилище за тѫжби между задружности или на частни лица врѣдѣни отъ нѣкое правителственно учреждение, или отъ нѣкой чиновникъ.

3. Окружно Представителство. — Въ всѣкой Департаментъ или округъ, има по единъ Главенъ Съвѣтъ. Тоя съвѣтъ има двѣ сессии въ годината: едната прѣзъ мѣсяцъ Септемврий, и тя е отъ 15 дни, а другата опрѣдѣля главний съвѣтъ. През тѣзи двѣ сессии съвѣта разбира всички работи и въпроси, които интересуватъ округа. Главний съвѣтъ избира измежду си една коммиссия отъ единъ предсѣдатель и двама членове, тази коммисия работи и извършва онѣзи рѣшения, които главний съвѣтъ е рѣшилъ въ сессиитѣ си. Членоветѣ на Главний съвѣтъ биватъ: 1) избрани отъ населението на всѣка околия и, то на брой петь пѫти повече, отъ околиитѣ, които сѫ въ департамента; 2) Назначени отъ правителството на брой толкова, колкото сѫ околиитѣ и 3) отъ членове по право, сир. отъ всичкитѣ припознати религиозни началници въ окрѫга.

4. Окружно финанциялно управленне. — Въ столний градъ на Департамента има едно Финанциялно Управление, то се състои:

а) Отъ единъ Финанцияленъ настойникъ (prĕposé)

б) Отъ единъ Акцизенъ началникъ

в) Отъ главенъ Бирникъ и

г) Отъ единъ Ковчежникъ.

Тия чиновници съ Окружната Коммисия правятъ Финанциялний съвѣтъ. Този съвѣтъ си дава мнението и рѣшава дѣла върху всѣка жалба, която се относи до Финацияхната служба на округа.

5. Окружни граждански Съдилища. — Окружнитѣ Граждански Сѫдилища се състоятъ: отъ троица всегдашни членове, отъ които единий е прѣдсѣдатель, а двамата сѫдии. При всѣко Окружно Гражданско Сѫдилище има по четворица засѣдници и по двама засѣдници замѣнници.

Двамата засѣдници засѣдаватъ, когато има да се разглѣдватъ търговски дѣла. Гражданското Сѫдилище, освѣнь дѣлата, които разглѣдва и всички дѣла, които сѫ въззивни отъ околийскитѣ сѫдилища.

6. Окружни Криминали Съдилища. — Окрѫжнитѣ Криминални Сѫдилища се състоятъ:

а) Отъ троица всегдашни Сѫдии, отъ които единий всегда испълнява длъжностьта на Предсѣдатель.

б) Отъ единъ или повече Изслѣдователи.

в) Отъ единъ Книговодитель и отъ единъ или двама помощници книговодители.

много повече на назначението си, ако бѣше имъ се направило нѣкакво улучшение въ помѣщенията, и ако би се урядилъ слѣдуемий порядъкъ за кѫпанието на хората и за държание чистота въ банитѣ вътрѣ. Пѫтищата за банитѣ, не сѫ се никакъ поправили отъ градскитѣ съвѣти, които ги и експлоатирватъ за сега.

6. Рѣки и гори въ Департамента. — Корабоплавателни рѣки нѣма; рѣка Марица, която прави Южний прѣдѣлъ на Департамента, служи да се спущатъ по нея салове за Одринъ и Енесъ. Втора рѣка е Тунджя, която извира при Калоферъ изъ Стара-Планина и която минува надлъжъ, по срѣдата на Казанлѫшката околия отъ Западъ къмъ Истокъ, оросява розовитѣ градини на тая околия и дава почти една постоянна прѣснина и живость на природнитѣ растения на долината. Между Стара-Планина и Срѣдня-Гора, отъ други рѣки за забѣлѣжвание е р. Сюютлийка, която истича изъ Срѣдня-Гора, близо при селото Ада-Тепе, и съ малкитѣ си протоци образува една порядъчна вода, която минува прѣзъ Юго-Западната часть на Ново-Загорската; тъзи рѣка, освѣнъ гдѣто прави плодоносни прибрѣжията си, има и много мѣлници съ голѣма стойность.

Освѣнъ Балканскитѣ гори и ония на Срѣдня-Гора, други гори нѣма. Лошавото сѣчение на тѣзи гори отчайва агрономътъ за въ бѫдѫще, при всичко, че мѣстната власть се старае за увардванието на тѣзи гори, нъ безъ единъ особенъ законъ за лѣсоветѣ и горитѣ, невъзможно е подновяванието на тѣзи гори, както и на селскитѣ и на частнитѣ лѣсове и браница (кории).

Освѣнъ лошавото експлоатирвание на лѣсоветѣ, което е довело до плачевно състояние горитѣ и лѣсоветѣ, козата, която се развъжда у селското население изъ лѣсиститѣ мѣста, съвършенно опропастява всѣка крѣхка издънка още въ появлението ѝ. За това козата, като малко полѣзна, ще трѣбва Румелийското правителство да я премахни, както се случи въ България.

ИСТОРИЧЕСКИ БѢЛѢЖКИ
за
ГРАДА СТАРА-ЗАГОРА.

Стара-Загора е главний градъ на Старо-Загорский окрѫгъ; *Южна*-България (**Източна-Румелия**) се е наричалъ въ старо

врѣмя Беррea, Веррея и Боруйне — единъ отъ най-старитѣ градища въ Тракия. Крѣпостьта, на която още стоятъ развалинитѣ, многобройнитѣ надписи на старо-грьцки язикъ, хубавитѣ остатъци отъ мряморни статуи на Аполлона и др., — всичко това свидѣтелствува, че този градъ е билъ културенъ и забѣлѣжителенъ твърдѣ отдавна. Многото искуственни могили, които се намиратъ доста на често около града, служатъ ни дору за прѣдположение, че още отъ памти-вѣка Стара-Загора е била населена отъ Тракийското племе, което е единъ отъ най-старитѣ Индо-Европейски народи въ Европа.

Града Стара-Загора вѣроятно е съществувалъ въ времето на Филипа Македонский (361—339 год. преди Христа), който, както казва историята, покорилъ градищата Пловдивъ (Филипополисъ), Ямболъ и др. Войскитѣ на Филипа, като сѫ отивали отъ Пловдивъ за Ямболъ, имали сѫ на пѫтя си града Стара-Загора, който и трѣба да е билъ тъй също покоренъ и засѣленъ отъ македонски колонисти, както казаннитѣ два града.

По-рано отъ 46 год. следъ Христа, преди да е била обърната цѣла Тракия въ Римска провинция, не е за вѣрванье да е имало въ града Стара-Загора засѣлени Римляни. Но въ времето на добрий Римский императоръ, Марка Аврелия (161 — 180 год. сл. Х.), както и въ времето на негова наследникъ свирепий Коммода (180—192) града е цъвтѣлъ и римски поселенци на всѣки случай е имало. Разнитѣ най-стари надписи на камъни, които до сега сѫ намѣрени и спазени, сѫ отъ времето на тѣзи двама римски императори. Около това време види се да сѫ построени: градската крѣпость, развалинитѣ на която и до сега още личятъ и свидѣтелствуватъ за якостьта и трайностьта на римскитѣ постройки, водопроводитѣ, чрезъ които доволно вода иде въ града отъ растояние близо $1/2$ часъ, минералнитѣ горѣщи бани, които сѫ $2\,1/2$ часа надалечъ отъ града и гдѣто остатъцитѣ отъ римски саркофаги до днесь се намиратъ.

Въ единственната цѣлокупна и най-пълна до сега история на Българский народъ отъ Доктора Константина Иречека, нинѣ министръ на Просвѣщението въ България, старото име на града Беррea (Berrhoea) се споменува първи пѫть при царуваньето на римский Императоръ Диоклетията (285—305 г.). Въ 279 г. този императоръ раздѣлилъ всичкия балкански полуостровъ на двѣ диацези; Тракийската диацеза състояла отъ шесть провинции, отъ които първата била Тракия съ градоветѣ:

Стара-Загора (Верреа). Този градъ види се не малка роля да е игралъ въ време на Българското възстание 1187 год. противъ Византийската власть подъ началството на двамата Храбри братия Асѣня и Петра. Между това въ 1189 год. дошле и Крьстоносцитѣ въ Тракия. Историята ни спомѣнува, че когато Крьстоносцитѣ се намирали въ околноститѣ на града Стара-Загра видѣли грамадни стада отъ биволе, волове, крави, овци и разни други домашни добитъци. Изобщо Тракия въ това време е била страна богата и цвѣтуща, но въ продължение на една зима Крьстоносцитѣ я обърнали на пустиня. Тѣ превзяли всичкитѣ укрѣпени Тракийски градища, а между тѣхъ разбира се и Стара-Загора.

Слѣдъ едно отстраняванье на Крьстоносцитѣ борбата между Византийцитѣ и Българитѣ пакъ се подновила. Въ тъзи борба градътъ Стара-Загора е забѣлѣженъ въ историята потова, че на 1190 г. Българитѣ щастливо истрѣбили Византийската войска при тѣснинитѣ (Дервентъ), които се намиратъ надъ града; тогава Визинтийский императоръ Исаакъ едвамъ е можялъ да се отърве съ бѣгъ. Въ 1194 г. Българитѣ слѣдъ завзиманьето на Стара-Загора дошле сѫ до Одринъ и Пловдивъ; но сѫ биле принудени пакъ да отстъпятъ завзетитѣ мѣста на Византийцитѣ. Въ 1204 г. Крьстоносцитѣ слѣдъ като взехѫ Цариградъ, подъ началството на императора Балдуина, отправили се къмъ Българската граница съ намѣрение да завоеватъ укрѣпенитѣ градове, като: Пловдивъ, Стара-Загора и др., които сѫ биле тогава подвластни на българския царь Калояна, но не сѫ сполучили да ги покорятъ. Обаче презъ Юлий 1206 г. при града Стара-Загора (или Боруй, както сѫ го наричали Крьстоносцитѣ) е станало една злочеста за Българитѣ битка между българский царь Калояна и Крьстоносцитѣ; тъзи послѣднитѣ сѫ отнели тогава отъ Калояна 3000 кола съ всичкитѣ плѣнни. Въ 1208 г. историята ни расказва още за едно разбивание на българскиятъ царь Бориса отъ императора Хенриха пакъ при Стара-Загора. Този градъ е билъ ограбенъ презъ зимата 1254 г. отъ Теодора II-й Ласкариса. 1261 г. сѫ изчезнали вече отъ Тракийскитѣ полета, слѣдователно и отъ Стара-Загора, желѣзнитѣ франкски крьстоносци и рицари; но тѣхната память и до днесь живѣе въ града Стара-Загора и въ околноститѣ му има пълно гробища нарѣчени **латински**, повечето отъ които види се да сѫ отъ Крьстоносцитѣ; освѣнъ *това* у жителитѣ на града съществува прѣдание за едни ис-

полински хора, наречени „Латини“. Мого паметници тъй сжщо се намиратъ за боравеньето на Кръстоносцитѣ по тѣзи мѣста; но като най-прѣсенъ паметникъ ний ще спомѣнемъ само гробътъ, който не отдавна се намѣри въ село Дълбоки, расположено тоже при политѣ на Срѣдня-Гора и отдалѣчено съ нѣколко часа отъ града Стара-Загора. На 12-й Априлий 1879 г. е откритъ въ село Дълбоки единъ гробъ, изработенъ съ издѣлани камьни отъ вси страни и доста пространенъ: въ него сж биле намѣрени и отнесени въ Руссия отъ единъ русски офицеринъ слѣдующитѣ нѣща:

1° Една срѣбърна голѣма чаша,
2° Три по-голѣми чаши,
3° Двѣ изящно изработени пръстени паници,
4° Единъ тученъ тасъ,
5° Една броня (ризница),
6° Единъ мѣденъ кюпъ,
7° Единъ пръстенъ кюпъ,
8° Единъ желѣзенъ подсвѣщникъ,
9° Единъ надгрждникъ златенъ около 75 др. тѣжакъ.
10° Двѣ копия и
11° Части отъ Икона и кости.

Въ царуването на българский царь Иванъ Асеня II-й синъ стараго Асѣня царя (1218—1241 г.), града Стара-Загора е влазялъ въ състава на пространната българска държава, която се раздѣляла на области или другояче по грьцки на хори. Между другитѣ области, за които се спомѣнува въ търговскитѣ привелегии, дарувани отъ спомянатий българский царь на Дубровничанитѣ фигурира и названието: **Боруйска хора** т. е. Старо-Загорска область. Това значи, че въ XIII-то стол. Беррея или Веррея е била позната подъ името: Боруй, както сж я наричали и Кръстоносцитѣ. Но отъ кое време води началото си турското название на града **Загра**? Намъ не се види трудно да отговоримъ на този въпросъ, като направимъ едно сравнение съ турскитѣ названия на всичкитѣ почти градища въ Тракия и България. Познато е фактически, че Турцитѣ не сж измѣнявали названията на градищата, както сж ги наричали у мѣстнитѣ жители, но сж ги испорчвали по своему. Да захванемъ отъ **Константинополъ** (Цариградъ) който по турски е испорченъ **Стамболъ**, послѣ Адрианополъ, — **Едирне**, Филипополъ — **Филибе**, Дидимотихонъ — **Демитока**, Сливенъ — **Ислимие**, Пиргосъ — **Бургасъ**, Анхиалъ

— Ахилои прочее. По аналогия можемъ твърдѣ умѣстно да заключимъ, че града названъ още въ XIV-то стол. отъ Турцитѣ Загра, ще се е наричалъ тогава отъ Българитѣ Загора. А ний имаме доказателство, че въ време на превземаньето, града е билъ засѣленъ отъ Българи, на които потомцитѣ сѫ нѣкои отъ сегашнитѣ жители на града. Селата, които се намиратъ по politѣ на Срѣдня-гора, на спорѣдъ съ града Стара-Загора, въ околията носятъ тоже чисто български названия и сѫ били насѣлени много отдавна съ Българи. А пъкъ названията на града Велта, Девелта и Желѣзникъ, които сѫ давани отъ нѣкои не лѣжатъ на никакви здрави исторически основи. При Черно-Море, отъ самъ Стара-Планина, имало е единъ градъ, нарѣченъ Дебелтъ, който тъй сѫщо се е наричалъ отъ Българитѣ Загора; но ний знайме, че всичкитѣ градища отсамъ Стара-Планина сѫ били за Българитѣ на сѣверъ отъ Стара-Планина Загорски градища, както изобщо до сега наричатъ насъ, които живѣемъ отсамъ Стара-Планина, Загорци. Освѣнъ това има още една Загора, нарѣчнна отъ Турцитѣ Ени-Загра, за да се различава отъ Стара-Загора, нарѣчена Ески-Загра. Желѣзникъ пъкъ види се да е нарѣченъ отъ прохода Сидерски, отъ който се е захващала и до Дебелтъ се е свършвала една областъ, отстѫпена отъ Византийцитѣ на българский царь Бориса (864 г.) и за която погрѣшно се е мислило отъ нѣкои историци, че се е простирала отъ Стара-Загора до Бургасъ. Сидерский проходъ, тъй нарѣченъ отъ Турцитѣ Димиръ-Капу, е единъ отъ сливенскитѣ проходи. Че Ески-Загра се е наричала Загора, свидѣтелствува и названието на най-добрата пшеница, която излазя отъ Старо-Загорското поле и която се наричя и до сега Загърка (загорска пшеница), а по тур. тъй сѫщо Загария.

При Старо-Загорския кадия, спорѣдъ свѣдѣнията дадени сега отъ единъ кадийски писарь преди войната, биле запазени едни записки, (седжили) на най важнитѣ случки въ града, още въ превземаньето му отъ Турцитѣ до последне време *). Спорѣдъ тѣзи записки града Стара-Загора е билъ завоеванъ отъ Лала-Шахинъ-Паша въ царуваньето на Султанъ Мурадъ I-ий около първитѣ години отъ втората полвина на XIV-то стол. (1370 г.). Когато турский военачалникъ взелъ града старата

---

*) Тѣзи седжили или записки за презъ целото XV. стол. били писани на персийски язикъ, презъ XVI. до колованата на XVII. ст. на арабски, а отъ това *време до 10 Юлий* 1877 год. на писменний турски язикъ.

ѣпость била още здрава и отъ горѣ надъ вратата, която се мирала на Источната страна на града имало единъ надписъ камъкъ по езика на мѣстнитѣ жители: тази крѣпость е еправена отъ Захария. Види се че подъ никакви условия е предаденъ града, защото споредъ турскитѣ записки на поконитѣ жители билъ наложенъ харачъ. Тъй като турското населние е било тогава още малобройно въ Европа, Лала-Шахинъ-ша не е засѣлилъ въ града Турци, и едвамъ година време дъ завладѣваньето били испратени Кадия и други чиновци отъ Турска народность. Въ началото на XV-то стол. телитѣ на града Стара-Загора, въсползувани отъ несъглаето между двамата Баязитови синове: Сюлейманъ и Мехдъ Еелеби, възстанали, избили Кадията и другитѣ турски чиновници и се прогласили за независими. Около 10-та година аро-Загорскитѣ жители се наслаждавали пакъ отъ свободенъ вотъ, но около 1410 год. изново почувствували турско робо, което имъ се наложило втори пѫть съ по голѣма ярость ожесточение. Втори пѫть Турцитѣ влѣзли въ града пакъ отъ очната страна и на това мѣсто гдѣто построили единъ медъ нарѣченъ Аладжа-Меджитъ, по който развалинитѣ още ятъ.

Споредъ турскитѣ записки, както и споредъ мѣстното бълско предание, слѣдъ второто превземанье Българитѣ сѫ били гонени отъ града и принудени да се засѣлятъ въ три мѣста нъ отъ града, именно: Ново-Село (Ески-Кьой), Хатюренъ и баоглу; а жилищата имъ биле предадени на Турци пресеци отъ Азия. Злочеститѣ Българи биле принудени много ини да живѣятъ вънъ отъ града: сутрина да дохаждатъ по анье-даванье въ града, а вечерь да отиватъ на ново засѣнитѣ мѣста, близо $^3/_4$ часъ далечъ отъ града. Отъ споменитѣ три мѣста, Ново-Село види се да е било най много наено, понеже прѣданията най много за него споменуватъ. орѣдъ Българското предание на Ново-Село имало построена малка черква. Най послѣ като биле много огнетявани и убии, особенно вечерь, като се прибирали въ жилищата си нъ отъ града, Българитѣ подали прошение на Султана да се позволи пакъ да се засѣлятъ вътрѣ въ града; просбата се приела съ условие да се събори старата крѣпость, което и испълнило.

Новото засѣлванье на града (около края на XV-то стол.) танжло най напредъ на мѣстото около старата черква Св.

Димитрия. Българскитѣ предания говорятъ, че първа нова Българска кѫща е била направена въ двора, гдѣто се построи новата черква Св. Димитрия, Българитѣ, споредъ прѣданието, принесли изъ Ново-село дървения материялъ отъ Черквата и направили отъ него една малка зграда за черкуванье на мѣстото, гдѣто е сега черквата св. Богородица. Но понеже не е било още позволено на Българитѣ да си правятъ черква, то ново-построеното малко здание, гдѣто се черкували се нарачало не черква, а попска кѫща — Папазъ-Еви. За да прилича на кѫща, това здание трѣбало да има и коминъ. Старата черква св. Димитрия, която изгорѣ, въ време на послѣдната война, е била построена, както свидѣтелствува и надписътъ на Български и гръцки езикъ, упазенъ и до сега, на 1743 год. Юлий 29 денъ; тя бѣше една дървена тъмна сграда съ коминъ и която тъй сѫщо се е наричала попска кѫща.

Отъ по забѣлѣжителнитѣ случки въ града Стара-Загора въ XVIII стол., споредъ турскитѣ записки, ще споменемъ за поправяньето хавузътъ на Римската горѣща минерална баня, по настояваньето на нѣкои си Зийнебъ-ханъмъ (около 1748 г.) внучка на нѣкой си Старо-Загорски Кадия названъ Сарѫ-Кадѫ: Града Стара-Загора се е управлявалъ отъ войводи. Най-забѣлѣжителенъ войвода е билъ Капуджи баши Х. Мехмедъ-ага въ края на XVIII стол. Той се отличилъ по това, че предстоялъ да се поправятъ римскитѣ водопроводи, които биле тогава затрупани и да се доведе пакъ водата въ града, отъ тъй нарѣченитѣ петь-кладенца (бешь-бунаръ) около $1/2$ часъ далечъ отъ града; по негово распоряжение тъй сѫщо е била распредѣлена водата на 48 отдѣлни чешми. Около това време Кара-Фейзи съ свойтѣ Кържалии е ограбилъ и опустошилъ Нова-Загора и околноститѣ на града Стара-Загера и достигналъ дори до Мъглишъ; но той не можилъ да влѣзе въ града и да завземе барикадитѣ, отъ гдѣто Турци и Българи заедно сѫ се бранили. Когато Кара-фейзи заминалъ, една часть отъ неговата чета останала и се покровителствувала отъ двамата по-богати турци: Чичекчи Исмаилъ-ага и Чаушъ-оглу, които образували тогава силна партия, която обаче била съвършенно разбита отъ войводата Х. Мехмедъ-ага. Въ това кърваво междуособие се запалила и изгорѣла една голѣма часть отъ града на 1813 г. Намиратъ се още живи хора, които добрѣ помнятъ това приключение.

Споредъ казаннитѣ турски записки г. Стара-Загора е билъ

центръ на нѣколко околни градове. Войводитѣ Старо-Загорски вмѣсто заплата събирали харачь отъ Българитѣ; освенъ това колкото имущества оставали лиахмолъ или добитъци — Юва — тѣмъ принадлѣжали. Тѣ сѫ биле и главатари на Еничеритѣ, отъ които въ града Стара-Загора е имало три ордии, нарѣчени орта; тѣзи Еничери биле отъ Белградчиската и Видинска крепостна стражя. Кадиитѣ вмѣсто заплата сѫ вземали десятъка на двѣтѣ села и до сега нарѣчени Малко и Голѣмо Кадиево, както и всичкитѣ сѫдилищни права.

Както въ всичкитѣ по-забѣлѣжителни български градове, познатитѣ всѣкиму Килийни школи сѫ сѫществували тъй сѫщо и въ Стара-Загора; въ тѣхъ духовни лица или миряни сѫ преподавали на български Псалтиря, Евангелието, „Святчето" и „Науспицата." И до сега се намиратъ нѣкои стари хора, които длъжятъ всичката си грамотность на тѣзи школи. Отъ 1827 год. се отворило и Еленско училище, въ което мнозина отъ гражданитѣ сѫ изучили Еленский езикъ. Въ 1832 г. е била проектирана направата на едно общинско училище, тъй като до тогавашнитѣ килийни школи сѫ биле частни; но по несъгласие на по-първитѣ граждани останало е това предприятие неиспълнено. Въ продължение на нѣкои 15 год. отъ 1827 до 1841 г. изучваньето на Грьцкий езикъ най-много е преобладавало въ Стара-Загора: дори знанието на Грьцкий язикъ се е считало тогава за едно голѣмо преимущество. Най послѣ въ 1841 г. първи пѫть се е отворило Българско общинско училище, въ което учитель Атанасъ Ивановъ, единъ отъ найстаритѣ български учители, останали още живи, е преподавалъ по Ланкастерската, или тъй нарѣчената взаимно-учителна, метода.

Види се още при изгонваньето на Българитѣ вънъ отъ града да сѫ занесени на Ново-село въ тамошната черква много стари рѫкописи на пергаменти, които послѣ пакъ сѫ били донесени въ най-старата черква Св. Богородица. Тѣзи драгоцѣнни остатъци отъ старо-българската литература сѫ биле закопани въ 1839 г. по заповѣдьта на тогавашния грьцки владика въ основитѣ на новата черква Св. Богородица. Нѣкои старо-български рѫкописи, които сѫ се пазили въ старата черква Св. Димитрий, бѣха предадени на градското народно читалще, въ библиотеката на което се пазяхѫ; тѣзи рѫкописи състояхѫ отъ разни черковни книги и пропаднахѫ въ изгоряваньето на града отъ Сюлейманъ-Паша въ време на послѣдната война. Прѣди

войната ний сме видѣли у единъ священникъ, който се помина, ржкописъ на Паисиевата Българска История, която се е преписвала и распространявала между Българитѣ. Въобще види се, че понеже Стара-Загора винжги е зависила отъ търновската митрополия, която не е имала възможность да упражнява голѣмо влияние върху Българщината тука, то грьцизмътъ не е могжлъ да хване и таквизи здрави корени, както въ други нѣкои градища.

Турското народонаселение въ града много се е било размножило въ XV-то, XVI-то и XVII-то стол.; съ исключение нѣкои български малки квартали около града, почти всичкия градъ е билъ засѣленъ отъ Турци. Но отъ XVIII-то стол. насамъ е захванало Турското народонаселенне да се смалява, когато Българското напротивъ се е увеличавало. Турскитѣ махли една по една сж биле искупвани отъ Българитѣ, тъй щото прѣди войната Българското народонаселение въ града бѣше вече почти четири пжти по голѣмо отъ Турското. Една отъ многото причини за изгубванието на Турското народонаселение въ града Ст. Загора е чумата въ 1814 и 1837 г; въ време на нейното върлуванье много Турци се измрѣли, тъй като не сж бѣгали, а Българитѣ сж биле прьснати по селата, расположени по политѣ на Срѣдня-Гора, като хрищени и др., та повече сж се спасли отъ тази ужасна епидемическа болесть.

Благодарение на патриотическитѣ грижи и старания, които Старо-Загорскитѣ граждани полагаха за просвѣщението на свойтѣ чада, грамотностьта и образуванието сравнително съ другитѣ градища въ доволно голѣмъ размѣръ бѣхж се распространили, както въ града, тъй и въ селата, отъ които най много се отличаваше селото Змѣюво (Дервентъ). Освѣнъ 4-тѣ махленски първоначални училища, мжжки и дѣвически, въ града имаше едно 5-класно мжжко и друго 5-класно дѣвическо училище. Многобройното число учители и учителки и разни други нижший и висши чиновници, родомъ отъ Стара-Загора, распрьснати по Източна Румелия, България и Македония, сж плодъ отъ тѣзи разсадници на просвѣщението.

На 16-й Септемврий 1875 г. вслѣдствие на приготовленията, които отдавна бѣхж захванати, избухна едно малко възстание въ града Стара-Загора заедно съ по развититѣ околни села; това възстание даде поводъ на турскитѣ тогавашни власти да затворятъ до 700 души Българи, между които повечето бѣхж най развититѣ хора на града и селата, включително

всичкитѣ главни и първоначални учители и много отъ по развититѣ священници. Слѣдъ като прекарахѫ нечувани мѫки много отъ затворницитѣ най послѣ се освободихѫ всичкитѣ съ исключение на нѣколко отъ тѣхъ, именно: Колю Ганчовъ, Господинъ Михаиловски, Колю Райновъ, Руси Арговъ, Стефанъ Гергевъ и Димчо Стаевъ (родомъ отъ Стара-Загора), Христо Кундураджи и Проданъ Сербезовъ (родомъ изъ Черпанъ), които претърпяхѫ мѫченическа смърть на бѣсилката.

Най послѣ останалитѣ живи и здрави отъ претърпившитѣ затворъ и други мѫки Старо-Загорчани заедно съ всичкитѣ други жители бѣхѫ честити на 10-й Юлий 1877 г. въ недѣля да посрѣщнѫтъ храбрий Русски Летучи-отрядъ подъ началството на Генерала Гурка. Интусиазмътъ на Българитѣ не бѣше за описванье. На часа русскитѣ триколори, които бѣхѫ вече приготвени нѣколко дни отъ по напрѣдъ, се развѣвахѫ на черквитѣ и на по забѣлѣжителнитѣ здания. Всичкитѣ русски солдати и офицери сѫ исповѣдвали, че нигдѣ подобно приеманье не сѫ срѣщали. За зла честь обаче на 19-й Юлий, сѫщата година малобройний летучий отрѣдъ на Генералъ Гурко се принуди да отстъпи на многобройната Сюлейманъ пашова войска. Онѣзи отъ жителитѣ, които не можихѫ да избѣгнѫтъ на брой до 8000 души отъ града и околията бѣхѫ немилостиво избити отъ дивата тълпа на Сюлейманъ паша; мѫжки дѣтца до 7 години и по малки дори бѣхѫ изсѣчени; момитѣ и женитѣ слѣдъ като сѫ претърпѣли безбройни мѫки и безчестия сѫ биле отведени голи, боси и гладни, като военни плѣнници, въ Одринъ и Пловдивъ. Града е билъ предаденъ на огънь и пламъкъ, всичкитѣ християнски черкви изгорѣни и съборени, съ исключение черквата св. Димитрий, която ако и да е била изгорена отъ вътрѣ, обаче не е могла да се събори. И въ XIX-ий вѣкъ, въ вѣкътъ на цивилизацията, хуманитета и прогресътъ, града Стара-Загора и неговитѣ жители претърпѣхѫ едно опустошение, което само еднитѣ варварски Хунни и Вандали сѫ били способни да направятъ.

На 1-й Януарий 1878 г., следъ честитото преминуванье Шипченский проходъ (на връхъ на Коляда 1877 г.), града Стара-Загора биде втори пѫть завзетъ отъ русскитѣ войски. Въ всичкото време на окупацията отъ Руситѣ той се управляваше отъ окрѫженъ началникъ, най напредъ Русски офицеръ, а послѣ Българинъ, и отъ съвѣти: Окрѫженъ, градски, сѫдебенъ. А слѣдъ Берлинский договоръ, когато се провъз-

гласи Органический Уставъ, изработенъ отъ международната комиссия въ Пловдивъ, града Стара-Загора стана главенъ градъ на окрѫга съ сѫщото име. Тъй като града бѣше почти съвсѣмъ съсипанъ отъ Сюлейманъ паша по общо желание на гражданитѣ се планира и на 25-й Септемврия 1879 г. градското население бѣ честито да празнува полаганьето основний камъкъ на възобновающий се градъ отъ настоящий Главенъ Управитель на Южна-България (Източна Румелия) Негово Сиятелство Княза Александра Стефановича Богориди. Съ този достозабѣлѣжителенъ фактъ ний свършваме нашитѣ кратки исторически забѣлѣжки за града Стара-Загора.

ЗЛОДѢЯНИЕТО НА 1. МАРТЪ 1881 г.

и

ЖИВОТА НА Н. И. В. АЛЕКСАНРДА II.

На първий день мѣсяца Марта 1881 г. телеграфътъ разнесе съ гръмотевична бързина ужасната, поразителната и сърдцераздирателната вѣсть: **Русский Императоръ, наший Царь-Освободитель е убитъ срѣдъ Петерсбургъ отъ рѫцѣтѣ на отвратителний злодѣй.**

Нека раскажемъ въ нѣколко думи за самото това ужасающе събитие

Царьтъ се връщалъ на 1 часа и 45 минути изъ манежа на Инжинерний замкъ, дѣто присѫтствувалъ при развода. Той билъ придружаванъ отъ обикновенний си конвой и въ каляска отивалъ по Инжинерната улица; щомъ каретата обърнѫла по брѣга на Екатеринский каналъ, къмъ Театралний мостъ, на 60 сажена отъ ѫгъла на Инжинерната улица, подъ каляската се чулъ страшенъ гръмъ. Задъ Царя вървѣлъ въ шейна полициймейстерътъ Полковникъ Дворжицки, а задъ него капитанъ Кохъ и ротмистръ Колебякинъ.

Полковникъ Дворжицкий се впусналъ къмъ Царската каляска, видѣлъ че солдатитѣ хванали едного, срѣщнѫлъ Господаря, че искачя изъ каляската невредимъ и му казалъ че прерѫпникътъ е хванатъ.

По заповѣдь на Царя, злодѣя повѣли къмъ мѣстото, ве-

че обиколено съ навалица народъ, дѣто билъ престѫпника, който се узна отпослѣ, че е Тихвинецътъ Никола Ивановъ Рисаковъ.

Подпоручикъ Рудаковский, който стоялъ на тротоара и не позналъ изведнажъ Царя, попиталъ: „що станѫ съ Госпо-

† ИМПЕРАТОРЪ АЛЕКСАНДРЪ II.

даря!“ На това питание Царьтъ отговорилъ: „Слава Богу, я уцѣлѣлъ, но ето! . . . .“ и показалъ на лѣжавший около каляската раненъ казакъ и на едно дѣте, което пищѣло отъ ранитѣ си.

Като чулъ думитѣ на Царя, Рисаковъ извикалъ: „и още ли слава Богу?“ — Най напрѣдъ измѣнникътъ скрилъ името си.

Царьтъ, като се позавьртѣлъ за да види мѣстото на гръма, трьгналъ къмъ каляската. Но ето, изведнажь подъ самитѣ му крака — новъ оглушителенъ грълъ. Бомбата тозъ пжть постигнала адската си цѣль. За нѣколко минути массата подигнжтъ димъ, снѣгъ и кжсчета дрѣхи закрила всичко пространство. Но като се пораздигнала, на очитѣ се прѣдставило ужасната картина: въ числото на лицата, повалени и ранени отъ грълма, билъ и Царьтъ.

Като прислонилъ гжрбъ къмъ рѣшетката на канала, съ подпрѣли ржцѣ, безъ шинелъ и фиражка, полусидѣлъ Вѣнценосний страдалецъ; окървавенъ и едва дишащъ. Краката му били раздробени, кръвь шуркала изъ тѣхъ, тѣлото висѣло на кжсове, лицето било цѣло въ кръви. Близо се търкаляла шинелата на Царя окървавена и распокжсана. Раненний наедно съ Царя, Дворжицкий се поподигнжлъ и едва чулъ думитѣ му: Помогни! Като скочилъ, той се приближилъ до него съ други лица. Единъ подалъ Царю кърпа, Господарьтъ я приближилъ до челото си и тихичко казалъ: „холодно, холодно?“

Съ голѣмо внимание настанили Царя въ шейнитѣ на Дворжицки и го отвезли къмъ двореца. Братъ му, Михаилъ Николаевичь, който дошелъ на мѣстото, попиталъ „чува ли?“ той отговорилъ: „чувахъ“, а по сетнѣ. „Скоро . . . Въ дворецъ!“

Когато той подирь чулъ предложението да се отлжчи въ нѣкой близни домъ за да му се помогне по скоро, Царьтъ произнеслъ: „носете ме въ двореца . . . . нека тамъ . . . . умрж.“

Това сж били послѣднитѣ думи на Царя-Освободителя.

На 3 часътъ и 31 минути слѣдъ пладнѣ издъхнжлъ Величайший Царь на наше време, Александръ II.

Дванадесеть души били ранени съ него тежко, отъ които трима-четирма умрѣли подиръ единъ часъ.

Споредъ издирванията на вѣщи люди се узнало, че грълмътъ (експлозижта) билъ произведенъ отъ два хвърлени снаряда (бомби), затворени въ тенекиани обвивки, отъ които всѣки ималъ по 5 фунта (около по 2 оки) ударливъ съставъ и грълмливо вещество, по видимому нитро-глицеринъ.

Лицето, което хвърлило първата бомба, Рисаковъ, не обадилъ нищо. Селянинътъ Петръ Павловъ обадилъ само, че единъ човѣкъ, който билъ затуленъ задъ рѣшетката на моста,

на два аршина отъ Царя, пустнжлъ втората бомба. Тогазъ злодѣя въ безчувственно състояние хванжли, завели въ придворната болница, дѣто той умрѣлъ слѣдъ 8 часа; този човѣкъ, силно раненъ, до тогазъ живѣлъ по фалшивъ пашпортъ на име Никола Елниковъ, а между своитѣ билъ извѣстенъ подъ името Михаилъ Ивановичь и Котикъ.

Сждебното слѣдствие извади на явѣ, че въ това злодѣяние е имало множина виновни, отъ които били хванжти шестима: Никола Рисаковъ, Андрей Желябовъ, Тимотей Михаиловъ, Николай Кибалчичь, София Перовска и Геся Гельфманъ.

Сждътъ слѣдъ три-дневно и единонощно слушанье дѣлото, се оттѣглилъ на съвѣщание и осждилъ: шестимата виновни да се накажемъ съ смъртно наказание.

Нека опишемъ на късо и пълний съ благотворни дѣла животъ на покойний Императоръ Александръ II. Николаевичь.

***

Александръ II, най старий синъ на Царь Николая, е видѣлъ за пръвъ пжть свѣтлината на свѣта на 17/29 Априлий 1818 г. Майка му Александра Феодоровна, сестра на Прусский царь и Германский Императоръ Фридрихъ Вилхелма IV. сама въспитавала Господаря Императора въ първитѣ му години, но отсетнѣ го заобиколили множеството въспитателки, които го учали на разни Европейски язици. Единъ отъ въспитателитѣ му е билъ и славний Русский поетъ Жуковский. Но самото направление на въспитанието му водялъ го самси баща му. Александръ билъ длъжёнъ да се явява предъ него все въ войнишки дрѣхи и той самъ като десятникъ го учалъ на оржжие. Но тѣзи войнски игри не се аресвали много на Александра. Той се приклонявалъ повече на радоститѣ и веселбитѣ, които го очаквали въ майчиний му палатъ. Когато, на 1825 год., стжпилъ баща му Николай на Царский прѣстолъ, Александръ станжлъ Царевичь, и на втората година (1826) великий Канцлеръ на Чухонский (Финляндский) университетъ, чинъ, за когото билъ Александръ още много младъ.

На 1834 г. когато свършилъ 16 години, Александръ като отрасълъ прѣстолонаслѣдникъ, сторилъ предписанната клѣтва за вѣрность. Назначенъ билъ Командантинъ на Гвардейскитѣ Улани, станжлъ на Казацитѣ първи атаманъ и Царский Адютантъ. Александръ се билъ понаучилъ на войнскитѣ маневри и игри, но ги слѣдвалъ не съ толкози голѣма охота.

Царь Николай, като узналъ че синъ му подпаднжлъ подъ

нѣколко душевни поболѣвания, пратилъ го отвънъ Россия за да разгледа Европа и да си избере невѣста. Тогасъ посѣтилъ Александръ нѣколко нѣмски дворове, но отъ Дармщатъ не си трьгнжлъ, до когато не се сгодилъ за скромната, но високообразована Княгиня Мария, дьщерята на великий войвода Лудвика II. На 1841, когато се оженилъ, добилъ пакъ напрѣдний си веселъ характеръ и испълнявалъ всичкитѣ желания на родителитѣ си. Баща му захванжлъ да го привиква по често за държавнитѣ работи и го поставилъ въ челото на гвардията. Александръ сега се старaялъ съ по голѣмо присьрдце да испълнява и длъжностьта си като канцлеръ на Чухонский университетъ и правялъ всичко, за да се аресва на Чухонцитѣ; той основалъ катедра за Чухонский язикъ и литература, станжлъ покровитель на Академията или Книжевното Дружество Чухонско, испращалъ Чухонски учени, като Цигнагоса, Велина и Катрена да правятъ научни пжтешествия, и въобще правялъ всичко, което занимавало Чухонскитѣ образовани мжже за да забравятъ по лесно напрѣднята си самостоятелность. Като управитель на всичкитѣ военни училища въ Русската пространна Империя, спечелилъ си Александръ похвалата на баща си Николая, който му благодарилъ, че „въспитава младитѣ въ сжщий Русский духъ". Александръ не билъ вече благодаренъ да командува войската само на упражнение. Той поискалъ да упознае бждащитѣ си свои подданници и пжтувалъ по Россия, Сибиръ и Кавказъ. На 1850 посѣтилъ Южна Россия и Кавказъ, Николаевъ, Севастополъ, Тифлисъ, Ериванъ, Дербентъ и свършилъ расхотката си съ туй, като зелъ участие въ челото на едно военно тѣло, въ битката противъ Шемиля (Пророка и Султана на Кавказскитѣ народи, който се предалъ на Русситѣ на 1859 и умрѣлъ на 1871 г. въ Медина), заради което приелъ по предложението на князь Воронцова, свидѣтеля на тая битка, военний орденъ св. Георгий 4-й класъ, когото самъ си Николай никога не е носилъ, защото никога не му е билъ даденъ. На 1852 г. когато пжтувалъ въ Италия, посѣтилъ и Прага, първото огнище на Славянската взаимность, гдѣто накаралъ да му почетжтъ по Чесски за да опознае звучностьта и сродството на Чесский язикъ съ Русский.

Въ началото на Источната Кримска война, на 1854 г. била повѣрена на Александра главната команда на Русскитѣ гвардии, а най главното надзиравание на учебнитѣ военни *заведения*. Тая война, която захванжлъ баща му, Александръ

много не удобрѣвалъ, а като стѫпилъ подиръ смъртьта му, на 19-й Февруарий 1855 на Русский прѣстолъ, слѣдвалъ я съ мѫжество; но желанието му било да се заключи по скоро миръ.

Александръ се заклѣлъ, че ще остане вѣренъ на бащината си политика, и че ще размножава могѫществото и славата на своето царство, както неговитѣ предшественници Петръ Великий, Екатерина, Александръ I. и незабравимий му баща Николай. Слѣдъ добиванието на Карсъ и мѫжественното опиранiе на Севастополъ, удовлетворила се войнската честь на Русската държава и Александръ приелъ предложението за миръ за да може тъй повече да се посвети на вѫтрѣшнитѣ работи. Мира се заключилъ въ Парижъ на 19 Мартъ 1856. До това време Александръ задържалъ всичкитѣ министри бащини си, и послѣ си избралъ Княза Горчакова намѣсто Несселрода за да води вънкашнитѣ работи. Министритѣ Бибиковъ, Клайнмихелъ, Брокъ и Норовъ тоже потрѣбало да се дрѫпнѫтъ и на тѣхно мѣсто дошли Ланской, (на Вѫтрѣшнитѣ работи), Чевкинъ (на Публичнитѣ сгради), Княжевичь (на Финанциитѣ) и Ковалевский (на Просвещението), мѫже пó наклонни на реформи и съ пó народенъ духъ, както доказаха всичкитѣ съ дѣлата си.

А най много обьрнѫлъ Александръ вниманието си на печалното положение на Русскитѣ неволници и провъзгласилъ, на 8 Декемврий 1857 г., на благороднитѣ си, че иска да се освободятъ тѣзи селяни, и далъ имъ самъ си примѣръ, като провъзгласилъ всичкитѣ неволници, на своитѣ си имѣния за свободни хора. Съставили се по всичкитѣ губернии настоятелства за тая света работа, а въ Петерсбургъ подъ прѣдсѣдателството на самий Царь и княза Орлова, слѣдъ което се съставили статистически комиссии и послѣ трете настоятелство за искупувание неволницитѣ отъ благороднитѣ. Въ своитѣ пѫтувания по Россия, както въ Тверь, Кострома, Нижний-Новгородъ, Смоленско, Царя благодарилъ благороднитѣ най сърдечно, че му спомагатъ да извърши туй голѣмо дѣло — освобождението на селското съсловие, и явно докачилъ Московскитѣ благородни, че не сѫ постѫпили тъй, както очаквалъ отъ тѣхъ Царя и всичка Россия. Царь Александръ II. само това да бѣ сторилъ, щѣше да заслужи вѣчна признателность отъ цѣлото Славянство. Особенно освобождението на неволницитѣ е направило извѣстенъ единъ списатель политико-економический да каже още прѣди цѣли седемъ години, че доброто, което направилъ на Русский народъ царь Александръ II. вѫтрѣ

въ 17 години, не сж го направили неговитѣ предшественници безъ исключение и на самий Петръ Великий, нито въ времето на цѣли 170 години прѣди него. Александръ издалъ указы въ полза на землѣделието, лѣсоводството и рудокопанието; позволилъ съставлението на землѣделчески дружества въ Полша и въ Россия, потвърдилъ фонда на Еврейскитѣ землѣделци, позволилъ въ Полша свободата на занаятчиитѣ; най благоразумно е разрѣшилъ и спомагалъ съставлението на разни търговски общества, акционерски дружества (каквито има сега около 109 съ капиталъ повече отъ 450 мил. рубли), за фабрикански и други препирията, особенно за желѣзничии и параходни дружества за Русскитѣ рѣки и морета, за да може да напредва търговията все повече и повече: съ тая цѣль преобразовалъ и поштенскитѣ учреждения, основалъ нови телеграфи, и сключилъ твърдѣ износни договори търговски особенно съ Чухонцитѣ, Белгия, Англия, Китай и Япония.

Особенно трѣба да споменемъ, че царя наскоро слѣдъ възшествието на Всеросийский престолъ отишълъ въ Варшава, гдѣто провъзгласилъ на 15 Май 1856, пълно всепрощение и повръщанието отнетитѣ имѣния на Полящитѣ, които сж били възбунтували на 1830 и 1831 г. противъ баща му Николая и сж се били преселили въ чужбина. Той позволилъ да се уведе пакъ полский язикъ въ Правителствсто, училищата, гюмруцитѣ и проч., унищожилъ въобще всичкитѣ указы бащини си, които били противъ полский народъ. Първа стжпка за възобновлението на Варшавский Университетъ е направилъ съ учреждението на лѣкарска академия, която отсетнѣ послѣдваха Историко-филологический факултетъ, Физико-математический и Юридический, тъй щото славната столица на бившето Полско царство си има днесь почти таквози всеучилище, каквото сама Москва. Царя се старалъ отъ край особенно да не срѣща свободното обучение на младежа на Русската Империя никакви спънки, заради което унищожилъ и онѣзи указы, съ които баща му Николай ограничавалъ числото на университетскитѣ студенти (ученици) и споредъ които се допълнявали професоритѣ за Императорский и Александровский лицеи и за Юридический факултетъ въ Петерсбургъ съ войнски учители. Въобще Александръ се е показалъ до сега въ всяко отношение приятель на студентитѣ и винаги ги е защищавалъ противъ строгостьта на Полицията и въ Москва, и въ Киевъ. Той испращалъ всѣка година множество професори по научни пжтешествия и

отвънъ границитѣ на широката си Империя, за да се пресаждатъ въ Россия на време всичкитѣ напредъци въ наукитѣ и да се запознаватъ Русскитѣ учители съ всички нови опитности на своитѣ си събратия по другитѣ държави, тъй щото, Русската младежь да не остава въ нищо по́ доло отъ друго — Европейската и Сѣверо-Американската.

Народни и висши училища се размножаватъ постъпенно и равномѣрно тъй въ Россия, както и въ Полша, Сибиръ и Чухония: въ Петерсбургъ е основанъ при университета факултетъ и за Источнитѣ языци и литература (1855). Все въ неговото честито владувание захванѫ да цъвти по-живо Русската книжнина: журнали разни научни, забавни и политически растѫтъ като гѫби слѣдъ дъждъ при цензура по свободна, която дозволява да се говори по свободно и да се обсѫждатъ доволно открито недостатъцитѣ на Русското управление.

Александръ се е показалъ въ всичкитѣ си работи и горѣщъ ревнитель на изящнитѣ искуства: стига да се помене доправянието на Иссаковский съборъ, памятника на царь Николая и проч. Не по малко сѫ се подобрили и черковнитѣ работи съ царевитѣ укази. Възобновилъ е въ царството си за голѣма радость на Католицитѣ около десятъ епископи, дозволилъ е на Протестантитѣ да печататъ Св. Писание на всички Русски нарѣчия, да предаватъ своитѣ духовни списания свободно и е издаль вѣротърпимъ указъ, който унищожи всичкитѣ разлики между православното и неправославното духовенства.

Унищожилъ е тайната канцелярия при Министерството на Вѫтрѣшнитѣ работи (основана по времето на Бибикова), отъ която излѣзвали заповѣди за прислѣдвание расколницитѣ и е пуснѫлъ повече отъ 1000 таквизи заблужденци отъ тѣжкитѣ тъмници. Военнитѣ системи сухоземни и морячески сѫ дошли въ Россия на върха на величието си. Войнишкитѣ колони се унищожиха и кадѣтскитѣ училища се промѣниха на училища народни, закона за длъжностьта на Евреитѣ къмъ слугувание въ войната се намали, и указа, споредъ който били принуждавани Поляцитѣ да служатъ по напрѣдъ въ отдалеченнитѣ отъ Полша Русски Губернии, е унищоженъ съвършенно. Непочтенностьта на военнитѣ чиновници, която се показала на явѣ по времето на Кримский бой, направила Царя да улови за тая работа надлѣжаща строгость, направилъ е и нѣколко преобразования, за да бѫде войската въ военно вре-

ме много по благодарна отъ колкото е била напрѣди. Увелъ е и по искусни оржжия и по охолно облѣкло за войницитѣ.

Но помежду многочисленнитѣ реформи, които е направилъ до сега Царь Александръ, една отъ най важнитѣ е реформата за всеобщата военна повинность, която задлъжава на слугувание въ войската всичкото мжжско население на Россия, и недопуща никакво парично искупувание или замѣнувание съ доброволци. Царя скъса всичкитѣ стари военни параграфи, които поощрявахж невѣжеството и унизявахж голѣмото значение на войската — обща защитница на отечеството. Сега сж освободени отъ военна повинность въ Россия само священнослужителитѣ, послѣ учителитѣ и художницитѣ, на които причислението въ войската би врѣдяло на народното образование и на художествата.

Царь Александръ II. Николаевичь не само че въздигнж Россия, но я и увеличи. Поменуваме само превземаньето земята на Манжурцитѣ, Неканцитѣ, Дауритѣ и проч. въ Източната Сибиръ, послѣ земята на Киркизитѣ, покорението на дивитѣ Черкезски племена на Кавказъ, съ главата имъ Шамила, както и Хивистанъ, чудното въобще напрѣдвание на Русското оржжие къмъ житницитѣ на Срѣдня Азия. Всичко туй има да препише историята на Великий Царь-Освободитель и Преобразователь.

Най-послѣ презъ мѣсецъ Май 1876 год. жалний и сърдцераздирающій гласъ на измжчаннитѣ Български бащи и майка, братия и сестри, синове и дъщери екнж въ долинитѣ на илкана. Когато всичкитѣ дипломатически постжпки въ полза на огнетенитѣ не достигнахж желемата цѣль, Царь Александръ II. повика своя народъ на бой за освобождението на Българитѣ. Геройскитѣ дѣла на Русский народъ въ преминуванието на Дунава, при Плѣвенъ, въ балканскитѣ проходи, въ Армения зачудихж цѣль свѣтъ. Сан-Стефанский договоръ, освобождението на Българский народъ отъ Черно-море до Албания, самостоятелностьта и свободата на цѣлий отъ толкози вѣкове насамъ огнетенъ народъ, и то безъ никаква полза за тѣзи, които принесохж толкози огромни жъртви — то е единственний случай въ цѣлата история на народитѣ. Наполеонъ III. се хвалилъ ужь че воювалъ за идея; но Александръ II. отвори дѣйствително една война за идея, за Славянската идея. Великодушието на Царь Александра II. бѣше безпримѣрно. Англия и другитѣ неприятели на Славенството сполучихж на-

истина да повредятъ на половина дѣлото, което Русский Народъ съ таквизи огромни жьртви спечели въ полза на Българитѣ и на другитѣ Юго-Славени. Обаче и това, което слѣдъ Берлинский договоръ останѫ, оздравява на Царь Александръ II. името Освободитель, име най-хубаво и най-идеално. Това славно име ще живѣе въ паметьта на признателний Българский народъ во вѣки вѣковъ. —

Отдѣлнитѣ части на свѣта

(1. Квадратенъ километръ = 0,018161046 Немски географически мили [15 м = 1°]

ГОСПОДАРСТВА	ПРОСТРАНСТВО Въ квадрат. километри.	ПРОСТРАНСТВО географ. м. Квадратни	НАСЕЛЕНИЕ	На единъ квадратенъ километръ
ЕВРОПА				
Централна Европа . . .	1239,936	22,518	86.918,400	70
Германия . .	539,829	9,803	42.727,360(75)	79
Австро-Унгария	622,440	11,304	37.350,000(76)	60
Лихтенштеинъ .	178	3	8.664(76)	48
Швейцария(безъ Гюденското езеро) . . .	41,389	751	2.759,854(76)	66
Баденско Езеро	539	9	— — — —	— —
Нидерландия .	32,971	598	3.865,456(76)	117
Люксембургъ .	2,587	47	205,158(75)	79
Хелголандъ . .	0	0	1,913(71)	3826
Северо-Източна Европа. . .	6,207,179	112,728	82,445842	13
Европейска Русия	4,999,688	90,799	72.392,927702	14
Азовско море .	36,822	668	— — — —	— —
Финландия . .	373,536	6,783	1.912,647(75)	5
Швеция . . .	442,202	8,030	4.429,713(76)	10
Норвегия . .		5,751	1.807,555(75)	5
Дания . . .	38,236	694	1.903,000(76)	49
Западна Европа	976,727	17,738	76.566,839	78
Белгия . . .	29,455	534	5.336,185(76)	181
Франция. . .	528,571	9,599	36.905,788(76)	69
Велико Британия	314,951	5,719	34.242,966(78)	108
Фарьоръ. . .	1,332	24	10,600(76)	7
Исландия . .	102,417	1,860	71.300(76)	0
Южна Европа .	1,472,354	26,739	69.467,400	45
Испания (безъ канарскитѣ ос-				

трови) . . .	500,442.	9,088	16.526,511(71)	33
Андарра . . .	385.	7	12.000	31
Гибралтаръ . .	5.	0	25.143(73)	5028
Португалия . .	89,625.	1627	40.575,38(75)	45
Азорскитѣ . .	2,388.	43	261.746(75)	109
Италия . . .	296.323	5,381	27.769,475(76)	94
Монако . . .	15	0	5.741.(73)	383
Санъ-Марино .	61	1	7,816(74)	118
Европейска Турция	368.924	6,700		
Румуния . . .	121.204	2,201	5.073000(73)	
Сърбия . . .				
Черна-Гора . .				
България . .				
Източна Румелия				
Гърция . . .				
Малта. . . .				
Европа	9,896.197	179.725	312.398,480	31
АЗИЯ				
Сибиръ . . .	12,495.109	226.924	344.036270-3	0
Централна Азия	3,950.920	71.752	7510876	1
Русска централ. Азия . . .	3,380.587	61.395	4505876	2
Аралското Езеро	66.998	1.216	—	—
Туркменска область. . . .	206.500	3.750	175.000	0
Хива	57.800	1.050	700.000	12
Бухара . . .	217,500	3,950	2030.000	9
Каратеимъ . .	21.535	391	100.000	4
Източний Тюркестанъ } Китай Джунгария	— — — —	— —	— — —	—
Каспийско море безъ островитѣ	439.418	7980	— — —	— —
Прѣдна Азия .	7569.634	137.472	37.680.000	5
Кавказъ . . .	439.187	7975	539174473-6	12
Азиятска Турция . . .	1.912.550	34.970	17,880000	9

Самосъ . . .	550	10	35,878 (77)	65
Независима Арабия . . .	2.507,390	45.537	3.700,000	1
Аденъ . . .	20	0	22.707(72)	1135
Персия . . .	1,647.070	29.912	6.000,000	3
Авганистанъ .	721,664	13.106	4.000,000	5
Кафиристанъ .	51.687	938	300,000	5
Белуджистанъ .	276.515	5.021	350,000	1
Китай и Япония	12,136.578	220.413	468.414,350	38
Собственно Китай	4024.690	73.092	405.000.000	100
	7732.090	140.422	29,500.000	3
Хонгонгъ . .	83	1	130.144(76)	1676
Макао . . .	4	0	71.834.(71)	1795
Япония . . .	379.711	6896	33.623,373(74)	88
Прѣдна Индия .	3,863.056	70,157	243.163.900	63
Британска Индия безъ Британска Барма .	2,124.789	38.588	188421264(72)	89
Независимъ Господар. . . .	1,427.361	25.922	48.110,200	34
Хималайскитѣ Господар. . .	234.000	4.250	3.300,000	14
Французскитѣ владѣния . .	509	9	271.460(75)	534
Португалскитѣ .	3,722	67	444.617	119
Цейлонъ . . .	63,975	1161	2,459.542(75)	38
Лакидивскитѣ О-ви	1,927	35	6800	3
Малединскитѣ .	6.773	128	150,000	22
Остъ-Индия .	2,327.622	42.272	36.760,000	15
Британска Барма	229.351	4.165	2.747148(71)	12
Манипуръ . .	19.675	357	126.000	6
Племената на Ю. отъ Асамъ .	46.600	846	130,000	2
Барма . . .	493.419	8.961	4.000,000	8
Сиамъ . . .	800.339	14,535	5.750.000	7
Аннамъ . . .	512.911	9.315	21.000,000	41

Французз. Кохинхина . . .	56.244	1,021	1.600.000(75)	29
Камбоджа . .	83.861	1.523	890.000	11
Независ. Малака	81.480	1.480	209.000	2
Разсѣянитѣ владѣния . . .	3.742	68	308.097(71)	82
Остъ Индийски О-ви . . .	2.045748	37.152	34.051,900	16
Зондскитѣ и Молукскитѣ О-ви	1.741,655	31.630	26.583,000(76)	15
Филипинскитѣ и Сулу Архипелосъ . . .	295.585	6.368	7.450,000	25
Андиманскитѣ Острови . .	6.608	120	13.500	2
Никобарскитѣ .	1.878	34	5.000	2
Килингъ Архипелагъ . . .	22	0	400	18
Азия	44,828.000	814.124	831,000,000	18
АВСТСАЛИЯ И ПОЛИНЕЗИЯ				
Материкъ Австралия съ крайбрѣжнитѣ острови . .	7.627.832	138.529	1.965,174(76)	0
ОСТРОВИ:				
а. На югъ отъ тропика козирогъ . . .	342.722	6.224	551.150	1
Тасмания . .	67.894	1.233	105.484(76)	1
Нова-Зеландия и Чатамъ . .	271.677	4.934	444.545(76)	1
Останалитѣ о-ви	3.151	57	1,121	—
б. Между тропика Козирогъ и Екватора .	864.922	15.708	1,755.870	2
в. На Сѣверъ				

отъ екватора .	30.151	547	139.100	4
Австралия и Полинезия .	8,865.627	161.009	4.411,300	0
АФРИКА.				
Сѣверна Африка	8,663.680	157.341	15.677.600	1
Марокко . . .	672.300	12.210	6.000,000	9
Алжиръ . . .	318.334	5.781	2.867 626(77)	9
Тунисъ . . .	118.400	2.150	2.100,000	18
Триполи съ Фецъ				0
и Барка . .	892.050	16.200	1.010,000	1
Сахара . . .	6.662,600	121.000	3.700.000	0
Сѣв. Источ. Африка . . .	4.735,000	86.000	41.380,000	8
Египетъ съ Дарфуръ и Гагаръ.	2,251.630	40.892	17.100,000	7
Останалитѣ области безъ Гарора . . .	2,483.300	45.100	24.280.000	9
Срѣдний Суданъ безъ Дарфуръ .	1,417.870	25.750	31.400.000	22
Западний Суданъ	1,385.700	25.170	17.600.000	12
Горна Гвинея .	734.000	13.330	26.000.000	35
Екватерната страна . . .	4,019,400	73.000	44.000.000	11
Южна Африка .	6,755.500	122.700	25.279.000	3
Областитѣ между Танганика и Источ. брѣгъ.	1.376.570	25.000	7.340.000	5
Португал. владѣния { Источ. Брѣгъ .	990.000	18.000	1.000.000	1
Португал. владѣния { и Запад. . .	809.400	14.700	9.000,000	11
Молуа	547.880	9.950	1.000.000	2
Земя Казембе .	291.830	5.300	530.000	2
„ Лобале . .	11.000	200	200.000	18
„ Кибоко .	27.500	500	750.000	27
Бунда между Лобале и Дамара	423.980	7.700	2.300.000	0 5
Дамара . . .	258.900	4.700	121.150	0
Голѣма Намаква	258.800	4.700	16.850	0
Зап. Бечуани .	517.600	9.400	160.000	0
Кафиръ на Сѣв.				

отъ Трансвалъ и Наталия . .	162.990	2.960	1.000.000	6
Пондо . . .	9.267	168	46.000	5
Рѣка Оранжа .	110.000	1.998	65.000	0
Трансилванската провинция .	296.175	5.379	275.000	1
Наталъ . .	48.560	881	326.959(75)	7
Британский наталъ . . .	615.061	11.170	1.148.462(75)	2
Африканскитѣ Острови . .	625.588	11.361	3.882.900	6
Африка	29,932.448	543.604	205.219.500	7
АМЕРИКА				
Грепландия . .	1,967.850	35.738	10.000(76)	0
Сѣв. Америка .	20,421,135	371.869	52.055.957	2
Канада . . .	8,822.814	160.231	3.672.116(71)	0
Нуй-Фаунлендъ .	104.114	1.890	161.374(74)	1
Бермудскитѣ о-ви	106	1	15.309(71)	144
С. Пиеръ и Микелонъ . . -	210	3	5.481(75)	26
Канадскитѣ езера	238.971	4.340	— — — —	—
Съединенитѣ щати	9,333.680	169.509	38.925.598(70)	4
Мексико . . .	1,921.240	34.891	9.276.079	4
Централ. Америка . . .	554.254	10.066	2.712.700	5
Гватемала . .	105.612	1.918	1.190.754(72)	11
Британский хондурасъ . . .	19.585	355	24.710(71)	1
Хандурасъ . .	121.964	2.215	351.700(58)	3
С. Салвадоръ .	18.997	345	434.520(58)	23
Никарагуа . .	150.657	2.736	300.000(77)	2
Косторика . .	55.669	1.011	185.000(74)	3
Панама . . .	81.770	1,485	226.000(70)	3
Остъ индийскитѣ Острови . . .	244.474	4.440	4.352.500	18
Велико Антилскитѣ . . .	216.674	3.935	3.374.700	16

I. Статистическа таблица за распрѣдѣлението на Славянитѣ по господарствата и народности

(Споредъ Русски източници).

Народности	Господарства: Русия	Пруссия	Саксония	Австро-Унгария	Италия	Черна-Гора	Ромъния	Сърбия	Турция	ВСИЧКО
1. Русси	57.905,294	1,196	—	3.224,100	—	—	20,000	—	50,000	6.1199,590
2. Българи . . .	97,032	— —	—	26,920	—	—	500,000	—	4.5000000*	5,123.952
3. Сърбо-Харвати	7,652	— —	—	2.959,887	—	133000	—	1.150.000	1.700,00	5,940.539
4. Словенци . .	— —	— —	—	1,260,000	27,000	—	—	—	—	1,287.000
5. Словаци . . .	— —	— —	—	2 213,820	—	—	—	—	—	2,223.820
6. Чехо-Моравци .	7,754	60,187	—	4,783.213	—	—	—	—	—	4,815.154
7. Горнолужицки Сърби . . .	— —	44,000	52,000	—	—	—	—	—	—	96,000
8. Долнолужицки .	— —	40,000	—	—	—	—	—	—	—	40,000
9. Кошуби . . .	— —	111,416	—	—	—	—	—	—	—	111,416
10. Поляци . . .	4.653,378	2.404,584	—	2.444.200	—	—	—	—	10,000	9.492,162
Всичко	62.651,110	2.661,383	52,000	16.921.140	27,000	133,000	520,000	1.150,00	6260,000	60395,633

*) Заедно съ Княжество България, Източна-Румелия, Тракия, Македония.

II Статистическа Таблица

За распрѣдѣлението на Славянитѣ по вѣроисповѣданието и Азбуки

Азбуки и наречия	ВѢРОИСПОВѢДАНИЯ						Всичко
	Православни	Расколници	Унияти	Римо-Католици	Протестанти	Мюслюмани	
А. Кириловска Азбука:	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	69,847,671
Русси	54517554	3,074,127	3,107,909	500,000	— — —	— = —	61,199,590
Българи . . .	4638952	— — —	30,000	50,000	5,000	400,000	5,123,952
Сърби . . .	3023129	— — —	— — —	— — —	— — —	500,000	3,523,129
Б. Латинска Азбука:	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	20,518,962
Хървати . . .	— — —	— — —	9,520	2,407,890	— — —	— — —	2,417,410
Хърротано Славени	— — —	— — —	— — —	1,272,000	—15,000	— — —	1,287,000
Унгро . . .	— — —	— — —	— — —	1,583,820	640,000	— — —	2,223,820
Чехи	— — —	— — —	— — —	4,701,154	150,000	— — —	4,851,154
Горно-Лужичани .	— — —	— — —	— — —	10,000	86,000	— — —	96,000
Долно- „ . .	— — —	— — —	— — —	— — —	40,000	— — —	40,000
Кашуби . . .	— — —	— — —	— — —	111,416	— — —	— — —	111,416
Поляци . . .	— — —	— — —	— — —	8,992,162	500,000	— — —	9,492,164
Всичко	62179635	3,074,127	3,147,429	19,628,442	1,436,000	900,000	90,365,633

ВОЕННО-СУХОПЪТНИТѢ СИЛИ НА ЕВРОПЕЙСКИТѢ ГОСПОДАРСТВА.

Частитѣ	ВЪ ОБИКНОВЕННО МИРНО ВРѢМЕ				ВЪ МИРНО ВРѢМЕ			
На войската въ Руската Армия.	Баталиони	Ескадрони и сотни	Батерии и орждията въ тѣхъ	Парлове и разни команди	Баталиони	Ескадрони и Сотни	Батерий и орждията въ тѣхъ	Парко и разни команди
I Регулярна войска								
1) Дѣйствующата:								
Пѣхота, въ полкове при сегашний съставъ	768				768			
Въ стрѣлковитѣ бригади	32				32			
Линейнитѣ баталиони.	36				36			
Кавалерия		224				224		
Артилерия: пѣша			298 бат. 2584 ор.	48 пар.			289 бат. 2584 ор.	48 пар.
Конна			26 бат. 156 ор.	20 отд.			26 бат. 156 ор.	25 отд.
Инжинерна войска	27¼			14 пар.	27¼			14 пар.
2) Крѣпостната	1		50 бат. крепост.		4		50 бат. крепост.	
3) Мѣстната	18			682 ор.	33			670 ком.
4) Резервната	97		36 бат. 288 ор.		484 20 сап. р.		96 бат. 768 оржд.	
5) Западната		56			204	56	51 бат. 402 ор.	
II Казашка войска								
Всичката казашка войска	6	297	21 бат. 102 ор.		16	878	39 бат. 248 ор.	
III Инородна войска	1	59			не-	оп-	ределе-	но

Дѣйствующата войска прѣзъ мирно време се съединява въ корпуси, по слѣдующий съставъ:

	Пѣхотни девизии	Кавалерийски девизии	баталиони	Всичко въ корпуси: Ескадрони и Сотни	Всичко въ корпуси: Орѫдия	
Гвардейский	1, 2, 3 гвард. гвардейска стрѣлкова бригада.	1 и 2 гвар.	52	52	144 пех.	36 кон.
Гренадерский	1, 1, 3 грен.	14-та	48	18	144 „	12 „
1-й Армейский	22, 24 и 37-ма	1-та	48	18	144 „	12 „
2-й . „	25, 26 и 27 „	2 „	48	18	144 „	12 „
3-й . „	28 и 29-та	3 „	32	18	96 „	12 „
4-й . „	16 и 30 „	4 „	32	18	96 „	12 „
5-й . „	7 и 8-ма	5 „	32	18	96 „	12 „
6-й . „	4, 6 и 10-та	6 „	48	18	144 „	12 „
7-й . „	13 и 34-та	7 „	32	18	96 „	12 „
8-й . „	14 и 15 „	8 .	32	18	96 „	12 „
9-й . „	5 и 36-та	9 „	32	18	96 „	12 „
10-й . „	9 и 31-ва	10-та	32	18	96 „	12 „
11-й . „	41 и 32-ра	11 „	32	18	96 „	12 „
12-й . „	12 и 33-та	12 „	32	18	96 „	12 „
13-й . „	1, 3 и 35-та	13 „	48	18	144 „	12 „
14-й . „	17 и 18-та	Донск. казач.	32	24	96 „	—
15-й . „	2 и 40-та	„	32	—	96 „	—
1-й Кавказский	Кавказ. гренед. и 38-та	1-та кавказска	32	26	96 „	16 „
2-й . „	39 и 41-та	2 „	32	26	96 „	16 „
19	44 и 1 стрѣлк.	19	708	380	2112,	236.

I Въ мирно време.	Германия		Австро-Венгрия	
		Нижни чинове въ хилядни		Нижни чинове въ хилядни
Пѣхота . . .	762бат.(293ланд.)	275	441 бат. . .	162
Кавалерия . .	465 еск . . .	65	287 ескад. .	42
Артилерия . .	Дѣйств. 301 бат. 1208 ор.	31	174 бат. 716 орждъ.	27
Инженер. войска	Крепост. 29 бат.	15.	60 роти	
Другитѣ части .	21 бат. . . .	9	81 роти . .	8
	. . . .	7	. . . . . .	9
	Всичко	402	Всичко	248
II Въ военно време. 1) Дѣйствующа войска				
Пѣхота . . .	469 бат. . .	44	450 бат. . .	432
Кавалерия . .	372 ескад. . .	60	287 ескад. .	50
Артилерия . .	300 бат. 1800 ор.	82	Дѣйств. 208 бат. и 1604 орждъ. Крѣпост. 60 рот.	70
Инженер. войска	54 роти . . .	21	10 бат. и 8 рот.	17
Другитѣ части .	. . . .	59	15	53
	Всичко	706	Всичко	622
2) Запасна войска				
Пѣхота . . .	148 бат. 26 рот.	188	81 бат. . . .	
Кавалерия . .	93 ескад. . .	24	41 ескад. . .	
Артилерия . .	72 бат. 430 ор.	17	13 батер. . .	
Инженер. войска	20 роти . .	5	22 батал. . .	
Другитѣ части .	. . . .	11	. . . . . .	
3) войска отъ втори разрядъ.				
Пѣхота . . .	293 бат. 26 рот.	257	315 бат. . . .	
Кавалерия . .	144 ескад. .	22 Ландверъ	99 ескад. . .	
Артилерия . .	232 р. 55 бат. и 330 орждия	56		
Инженер. войска.	48 роти . .	8		
Другитѣ части .	. . . . . .	13		
	Всичко	356	Всичко	390
	. . . . .	1307	. . . . .	1131

Франция.	**Италия.**	**Велико-Британия.**
Нижни чинове въ хилядни	Нижни чинове въ хилядни	Нижни чинове въ хилядни
461 бат. . . 269 392. ескад. . 62 2,622 орчд. . 61 81 рота . . 10 . . . . . . 25 Всичко 427	290 бат. . . 124 120 ескад. . 21 100 бат. пол. 770 орчд. 60 рот. крепос. } 14 46 роти . . 5 Всичко 164	Тъй като частитѣ отъ войската, които сѫ нахождатъ въ колонийтѣ постоянно сѫ въ воененъ съставъ то и свѣденията прѣдставятъ правопощата.
641 бат. 688. 392 еск. 64. 2622 ор. 72. 96 роти 17. 1 -„- 28. Всичко 863. Наедно съ запасната войска	290 бат. . . 237 120 ескад. . 20 100 бат. 800 ор. 60 рот. Крепостни } 33 40 роти . . 11 Всичко 301	148 бат. . . 145 124 ескад. . . 17 114 бат. 684 ор. 20 40 рот. . . 7 Всичко 189 Отъ които въ Велико Британия. Всичко 105
Показана заедно съ дѣйствующата войска	Показана заедно съ дѣйствующата войска	
135 бат. . . 145 рез. р. . 72 ескад. . 144 батер. . 18 бат. . . Територ. армия до 433.	149$\frac{1}{2}$ батал. . 36 роти . . 32 батер. и . 256 орчд. . 10 роти . . Подвижна милиция до 150	105 бат. . 103 95 ескад. . 12 64 бат. и 384 орчд. } 10 14 роти . . 2 Милиция Всичко 127
до 1.297	до 451	 316

	Пѣхота	Кавалерия	Артилерия	Инжинер. войска	Останалитѣ части	Всичко.
Щвеция (заедно съ Офицеритѣ безъ Готланското опълчение.	26,385	4,960	4,673	708	47	36,773
Норвегия . . .	15,500	1,070	1,570	21	—	18,161
Турция (приблизит.)	200,000	8,000	12,000	4,000	24,000	250,000
Египетъ . . .	58,000	3,800	2,000	1,200	4,000	69,000
Романия: постоянна	16,000	1,400	1,800	800	—	20,000
Териториялна . .	25,600	6,400	—	—	—	32,000
Гърция	40,000	450	1,550	600	1,600	44,200
Сърбия	113,000	2,000	7,000	3,000	5,000	130,000
Черна-Гора . . .	—	—	—	—	—	30,000
България. . . .	30,000	3,500	4,000	500	—	38,000

ИСТОЧНА-РУМЕЛИЯ

НАБОРЪ.

1880 год.

Записанитѣ въ наборския списъкъ		10.263
Отъ които сѫ опрѣдѣлени:		
1⁰ За дѣйствителна служба	5.146	
2⁰ Разрѣшени съгласно съ членъ 381 .	2.392	
3⁰ „ „ „ 382 и 383 .	101	
4⁰ Отложенитѣ людие	803	
5⁰ Туренитѣ въ спомагателнитѣ служби на Милицията	548	
6⁰ Отчисленитѣ отъ наборскитѣ списъци	1.347	—10.263

Числото . . . . . 5146 младши опрѣдѣлени за дѣйствителна служба състои отъ:

Българи	4119	
Гръци	277	
Арменци	18	
Турци	660	
Евреи	34	
Цигане	38	—5.146

На 1-й Декемврий на което число всичкитѣ располагаеми за службата бѣха повикани, се намираха въ дѣйствителна служба . . . . 4.118 младши
така има една разлика отъ . . . . . 1.028 „ 5.146
Тъзи разлика отъ 1028 младши състои отъ:

Българи	628	
Гръци	94	
Арменци	3	
Турци	274	
Евреи	8	
Цигане	22	—1.028

И е прѣизвикана отъ побѣгналитѣ отъ служба или отъ онѣзи които не сѫ се прѣставили за службата и отъ едно голѣмо число младши, които трѣбваше да се освободятъ отъ службата въ слѣдствие на неспособность за военна служба и въ слѣдствие на жалбитѣ.

Въ настоящето време сирѣчь на 1-й Декемврий се намиратъ въ дѣйствителна служба отъ разряда 1859 год. 21 годишни.

Българи	3.492
Гръци	183
Арменци	15
Турци	386
Евреи	26
Цигане	16—4.118

Милицейскитѣ отъ двѣ опълчения и отъ резервата на Милицията.

Отъ общий контролъ произведени сѫ около 56.000 записани въ матрикулярнитѣ списъци е произлѣзло числото отъ 50.862 человѣци отъ 21 до 32 години и способни за военната служба отъ които:

Българи	38.589
Гръци	2.892
Арменци	70
Турци	8.695
Евреи	190
Цигане	107
Помаци	318—50.862

Отъ 50.862 тѣхъ сѫ располагаеми за службата	46886
сѫ разрѣшени съгласно съ членъ 381 и 383	499
сѫ опрѣдѣлени за спомагателнитѣ служби .	3477—50862

Отъ 46.886 располагаеми сѫ разрѣшени за мирно време 13.700 така остаятъ 33.186 располагаеми за мирно врѣме и за обучение.

Отъ сѫщото число 46.886 располагаеми принадлѣжатъ

за въ 1⁰ опълчение	11.323
„ „ 2⁰ „	18.248
„ „ резервата на Милицията	17.315—46.886

Въ настоящето време цѣлата военна сила на областьта състой отъ 55.000 . . . . человѣци отъ които:

Българи	42.101
Гръци	3.075
Арменци	85
Турци	9.082
Евреи	216
Цигане	123
Помаци	318—55.000

(безъ да се смѣтатъ офицеритѣ и подофицеритѣ отъ постояннитѣ кадри).

№ по рѣдътъ.	МѢСТНОСТЬ.	Число на кѫщитѣ	Число на семействата	Цѣлото число на жителитѣ	Българи			Турци			Гърци		
					Мжже	Жени	Всичко	Мжже	Жени	Всичко	Мжже	Жени	Всичко
1	Г. Стара-Загора	1389	3606	13279	5434	4868	10302	1256	1229	2485			
2	с. Ахиево	88	102	394	211	183	394						
3	„ Ахжрито	58	62	264	145	119	264						
4	„ Арабаджиево	126	158	652	348	304	652						
5	„ Айданли	34	40	162	83	79	162						
6	„ Ада-тепе	82	96	342	192	150	342						
7	„ Арнаутито	74	90	347	119	163	282						
8	„ Арапъ-Махале	61	67	277	136	141	277						
9	„ Ашикъ-Сепеклии	98	120	511	263	248	511						
10	„ Боздуванджии	68	80	361	197	164	361						
11	„ Балаклии	118	142	581	334	247	581						
12	„ Бараклари	19	25	57				32	25	57			

Цигани			Евреи			Число на семейства	Българи бѣженци			Оть гдѣ сж	Забележки
Мжже	Жени	Всичко	Мжже	Жени	Всичко		Мжже	Жени	Всичко		
125	97	222				60	166	104	270		
17	19	36				7	17	12	29		

	Прѣнесени												
14	с. голѣмо-Дуваджии	54	64	212	105	107	212						
15	„ „ Кадиево	38	41	93	49	44	93						
16	„ Гюрюджии	70	85	349	155	194	349						
17	„ Джамбазито	122	138	635	290	345	635						
18	„ Дълбоки	331	364	1776	778	744	1522	96	103	199			
19	„ Дервентъ	249	267	996	509	487	996						
20	„ Дуваджиэлии	40	40	128				70	58	128			
21	„ Джуранлии	49	52	106	54	48	102	3	1	4			
22	„ Джамбасъ-Виранъ	39	47	105				53	52	105			
23	„ Кършалии	93	110	535	289	246	535						
24	„ Кавакъ-Махале	24	30	95	56	39	95						
25	„ Карабурунъ	111	128	608	315	293	608						
26	„ Караджалии	199	130	1025	560	465	1025						
27	„ Карпусча	69	82	329	174	155	329						
28	„ Караджя-Кьой	6	6	16				7	9	16			
29	„ Колена	62	72	292	120	122	242	22	28	50			
30	„ Казанка	143	62	694	355	339	694						
31	„ Кара-верлери	33	45	207	114	93	207						
32	„ Кара-бунаръ	43	48	160	68	92	160						
33	„ Карагитлии	24	31	98	54	44	98						
34	„ Мисилимито	49	60	209	115	94	209						
35	„ Маджарито	57	68	232	120	112	232						
	Прѣносъ.												

3	2	5				13	28	22	50		

	Прѣнесени												
36	„ Могила	59	67	255	127	128	255						
37	„ Малко-Кадсево	43	54	180	98	82	180						
38	„ Муратлии	38	48	165	80	54	134						
39	„ Малко-дувандж.	29	37	118	59	59	118						
40	„ Налдюкенъ	34	42	147	84	63	147						
41	„ Нова-Махла	64	75	359	194	165	359						
42	„ Орѣховица	185	215	886	351	388	739	57	54	111			
43	„ Памукчии	58	65	271	138	133	271						
44	„ Пандакли	67	75	328	169	159	328						
45	„ Радне-Махле	76	90	412	241	171	412						
46	„ Скеидерлии	59	75	369	182	187	369						
47	„ Сюютлии	33	44	171									
48	„ Сунгулари	16	20	54				24	30	54			
49	„ Трънково	142	153	676	312	364	676						
50	„ Талашманлии	34	44	189	102	87	189						
51	„ Топракъ-хисаръ	61	72	287	168	119	287						
52	„ Текке	70	128	647				194	159	353			
53	„ Хрищени	150	183	776	337	339	676	45	55	100			
54	„ Хаджиайватлий	57	63	250	114	102	216	19	15	34			
55	„ Хамзалари	80	100	417	206	211	417						
56	„ Чираджии	36	45	142	80	62	142						
57	„ Черково	115	142	552	285	267	552						
	Преносъ												

						7	17	14	31	отъ Димотика	
						9	21	15	36	отъ Балжкъ-кьой ференско окр.	
						45	97	74	171	Отъ Кара-клисе Димотишко окр.	
						70	158	136	294	Отъ Кара-клисе Димотишко окр.	
										отъ Балжкъ-кьой ференско окр.	

	Пренсени												
58	„ Читалии	40	58	245	39	46	85	61	65	126			
59	„ Чавла-Кьой	70	92	362				08	81	179			
60	„ Шахпазлии	75	96	409	214	195							
61	„ Шамлии	66	70	287	130	104	234						
62	„ Янаклари	32	41	136	65	71	136						
63	„ Япча	43	60	214	115	99	214						
	Всичко	6076	9151	36073	15936	14722	30658	2037					

НОВО ЗАГОР-

1	Г. Нова-загора	435	627	2541	875	851	1726	241	260	501			
2	с. Алобасъ	42	44	427	87	94	181	74	68	142			
3	„ Авлиени	76	115	554	157	159	316	67	67	134			
4	„ Акъ-бунаръ	77	89	407	201	195	396	7	4	11			
5	„ Атлари	51	61	277	147	130	277						
6	„ Атлооглу	94	115	667	274	285	559	20	11	31			
7	„ Балабанлии	64	64	202				91	76	167			
8	„ Богданъ-Махле	71	334	169	169		169						
9	„ Бешъ-Тепе	105	121	508	269	239	508						
10	„ Бухалии	54	64	288	134	150	284	2	2	4			
11	„ Бозъ-Агачъ	72	85	452	138	152	290	33	42	75			
	Прѣносъ												

						10	19	15	34		
						56	90	93	183	Отъ Ташъ-Алъ Боюкъ-Чек. окр.	
						16	27	26	53	отъ Балжкъ-кьой ференско окр.	
145	118	263				293	640	511	1151		

СКА ОКОЛИЯ.

123	103	226				22	48	40	88	Одрински вилаеть	
17	18	35				13	34	35	69	отъ с. Карамаслии	
31	28	59				9	24	21	45	Баба-Ескийско окр. смѣсени отъ разни села и окр.	
22	15	37				7	18	22	40	отъ Ермсии-кьой	
17	18	35								Читалдж. окр.	
5	3	8				21	48	31	79	отъ с. Карабинлии	

	Пренесени											
12	„ Баня	21	43	190	4	1	5	64	67	131			
13	„ Гюнелии	113	121	536	264	272	536						
14	„ Гердеме	73	141	330	192	138	330						
15	„ Гюнели-Махле	135	158	650	333	317	650						
16	„ Генджелии	62	78	408	138	157	295	31	34	65			
17	„ Джумалии	117	281	902	280	305	585	118	183	301			
18	„ Деде-Кьой	48	50	239	114	121	235						
19	„ Дере-кьой	37	47	192	81	88	169	15	8	23			
20	„ Едруванлии	23	72	279	35	33	68	63	54	117			
21	„ Ени-пазлии	49	64	339	92	89	181	41	35	76			
22	„ Запалия	115	121	562	128	151	279	116	107	223			
23	„ Икисчя	26	41	202	57	45	102	37	31	68			
24	„ Енджe-кьой	190	220	958	486	472	958						
25	„ Кортенъ	233	310	1257	623	629	1252						
26	„ Крива-круша	28	31	162	89	73	162						
27	„ Кадж-кьой	66	81	383	83	141	224	48	59	107			
28	„ Киспитлии	117	152	900	187	184	371	136	115	251			
29	„ Кайнаклии	13	42	179	29	16	45	42	42	84	10	13	23
30	„ Куроджии	91	120	554	250	295	545						
31	„ Караджа-Муратлии	99	104	394	159	167	326	34	23	57			
32	„ Кара-Куртъ	47	57	235	113	110	213	7	5	12			
33	„ Курфалчево	49	61	335	188	147	335						
	Прѣносъ												

3	4	7				10	24	23	47	Отъ с. Куфалчево Баба-Ескийско окр.	
13	12	25				4	11	12	23	Отъ с. Карамаслии Баба-Ескийеко окр.	
						6	12	4	16	отъ Севлийска окол.	
2	2	4									
16	12	28					30	36	66	Отъ с. Кулфанлии Силиврийско окр.	
						20	36	46	82	отъ Сивлийска окол.	
27	33	60									
16	16	32									
3	2	5									
						9	29	23	52		
46	35	81				45	101	96	197	Отъ с. Ташъ-Алъ	
7	10	17					6	4	10		
6	3	9									
						3	7	4	11		
4	6	10									

	Принесени												
34	„ Кюсе-Махле	114	135	584	304	280	584						
35	„ Конаре	93	120	512	251	261	512						
36	„ Коюсъ-Маде	66	74	266	128	138	266						
37	„ Кулупчии	105	130	598	269	292	561	21	16	37			
38	„ Кадж-Аланъ	85	119	535	206	222	428	38	23	61			
39	„ Майнаслии	92	116	506	246	229	475	13	18	31			
40	„ Мехремъ-Бей	26	69	287	14	8	22	55	57	112			
41	„ Налбантари	56	80	405	182	193	375	15	15	30			
42	„ Омарчево	132	150	700	333	359	692						
43	„ Оризари	9	86	278	45	47	92	96	90	186			
44	„ Смавлии	57	99	381	24	22	46	129	113	242			
45	„ Тирфилии Българ.	70	76	479	252	227	479						
46	„ Турско	74	78	343	137	139	276	36	31	67			
47	„ Торлакъ-Махле	144	170	782	382	381	763						
48	„ Терзобасъ	260	277	1182	459	453	912	142	128	270			
49	„ Чифликъ	62	68	301	155	146	301						
50	„ Чанакчии	147	195	843	287	298	585	93	88	181	1		1
51	„ Юреклери	15	27	120	30	28	58	33	29	62			
52	„ Твърдица	196	220	826	308	298	606	112	108	220			
53	„ Химетлии	83	100	481	223	258	481						
54	„ Юрсии	45	74	360	47	86	133	67	59	126			
55	„ Юрлюмишъ	64	73	349	164	178	342						
	Приносъ												

10	10	20				8	10	16	26	Отъ с. Кюстемень Силиврийско Окржж.	
						37	83	70	153	Отъ с. Аврень Чаталджа.	
						2	3	5	8	Отъ Балжкъ-Кьой ференско	
17	20	37				14	28	28	56	Отъ Балжкъ-Кьой френско	
12	7	19									
36	26	72	2	2	4						
						13	51	50	101	Отъ с. Аврень френско окржжие	
						1	2	5	7	Отъ с. м. Окухъ.	

	Принесени												
56	„ Юритчии	104	144	597	273	278	551	23	23	46			
57	„ Коюмджи-Гедикъ	64	73	482	222	260	482						
58	„ Николаево	189	157	695	177	176	353	150	155	305			
	Всичко	5245	7024	29.570	11494	11453	22947	2310	2246	4556	11	13	24

КАЗАНЛЪШ-

1	Г. Казанлъкъ	1747	1898	7635	2962	3116	6078	559	566	1125	6	5	11
2	с. Армаганово	59	59	270	50	68	118	52	37	89			
3	„ Бичирлии	77	77	220				110	110	220			
4	„ Баня	313	313	1118	312	275	587	286	208	494			
5	„ Баяслии	78	78	222				118	101	219			
6	„ Габарево	185	445	1088	250	270	520	225	205	430			
7	„ Гюсово	187	231	438				206	229	435			
8	„ Горно-Суфулари	159	159	635	69	65	134	248	253	501			
9	„ „ Сохране	92	94	306	41	47	88	114	104	218			
10	„ Долно-Софулари	83	83	301	29	26	55	127	107	234			
11	„ „ Сохране	237	237	931	369	354	723	91	117	208			
12	„ Елхово	352	352	1745	805	808	1613	65	67	132			
13	„ Енина	371	371	1911	922	950	1872	3	8	11			
14	„ Злати-Ржтъ	16	16	76	41	35	76						
15	„ Импшлери	47	49	185	30	46	76	54	55	109			
	Припосъ												

20	17	37									
454	410	863	2	2	4	244	605	571	1176		

КА ОКОЛИЯ.

119	111	230	72	120	192						
32	31	63									
23	14	37									
2	1	3									
75	55	130				3	4	4	8	отъ Силиврийско окр.	
1	2	3									
6	6	12									
12	16	28									

	Принесени												
16	„ Ишиклии	243	243	674	111	125	236	150	154	304			
17	„ Имитлии	125	191	426				225	177	402			
18	„ Карагитлии	199	199	740	304	292	596	72	54	126			
19	„ Кжшлата	122	122	388	8	7	15	183	167	350			
20	„ Козлуджя	179	181	860	371	349	720	70	70	140			
21	„ Куванлжкъ	49	49	278	149	129	278						
22	„ Кжзжлъ-Агачъ-дере	191	191	881	408	460	868						
23	„ Лѣва ржка	34	34	155	78	77	155						
24	„ Лаханлии	221	278	1092	384	425	809	103	110	213			
25	„ Мьглишъ	480	485	2463	1172	1134	2306	45	50	95			
26	„ Нова-махла	174	174	671	217	230	447	111	94	205			
27	„ Окчуларе	304	304	1162	282	262	544	288	257	545			
28	„ Орозово	87	112	277	95	97	192	36	31	67			
29	„ Ражина	73	170	694	159	163	322	155	162	317			
30	„ Сикирсчево	189	229	615	160	147	307	140	136	276			
31	„ Салтжково	35	85	255				126	102	228			
32	„ Симитлери	214	290	1351	482	491	973	180	173	353			
33	„ Търничани	238	245	986	332	326	658	148	161	309			
34	„ Турия	136	146	592	283	309	592						
35	„ Тулово	128	133	520	195	198	393	64	52	116			
36	„ Хасътъ	229	267	938	352	310	662	130	121	251			
37	„ Черганово	107	110	497	116	132	248	117	116	233			
	Приносъ												

69	65	134									
10	14	24									
8	10	18									
10	13	23									
6	7	13									
30	40	70									
35	27	62									
9	10	19									
22	20	42									
11	7	18				4	17	14	31		
4	4	8				10	24	23	47		
18	14	32									
16	11	27									
14	11	25									
10	9	19									
6	5	11									
13	12	25									
7	9	16									

	Прѣнесени												
38	„ Пчелински-Ржтъ	36	36	179	86	93	179						
39	„ Шейново	365	380	1429	493	596	1089	164	153	317			
40	„ Шипка	288	308	1374	681	693	1374						
41	„ Юренлии	53	53	184				96	88	184			
42	„ Яйканлии	279	339	1325	504	522	1026	134	133	267			
43	„ Чанакчии	57	87	355	105	97	202	68	55	123			
44	„ Голѣмо-Село	463	463	1663	435	415	850	462	313	775			
45	„ Малко- „	115	115	425				219	206	425			
46	„ Доймушлари	165	165	492				228	222	450			
	Всичко	9680	10746	41023	13842	14139	27981	5972	5524	11496	6	5	11

Чирпанска

1	Г. Чирпанъ	1965		10487	4233	4240	8473	704	749	1453			
2	с. Али-Паша	106		988	482	443	925						
3	„ Алтжнъ-Чаиръ	57		330	151	179	330						
4	„ Албашево	86		588	279	309	588						
5	„ Бурунсузъ	155		842	438	404	842						
6	„ Горно-Енишарл.	105		688				400	288	688			
7	„ Долно- „	97		340				184	156	340			
8	„ Дерелии	90		716	344	372	716						
9	„ Дилибинлери	70		199	101	98	199						
	Прѣносъ												

12	11	23							
16	16	32							
10	12	22				3	5	3	8
15	23	38							
22	20	42							
643	606	1249	72	120	192	20	50	44	94

Околия

165	151	316	112	123	235				
						15	34	29	63

	Прѣнесени												
10	„ Дирменъ-Махле	37		243	116	127	243						
11	„ Ивджилери	196		1328	636	692	1328						
12	„ Ишевренъ	160		965	471	494	965						
13	„ Икизлери	55		150				80	70	150			
14	„ Енище	90		577				210	190	400			
15	„ Караджовренъ	70		403	186	187	373	16	14	30			
16	„ Калфа	108		340	160	180	340						
17	„ Конупчии	172		920	447	473	920						
18	„ Карапча	96		686	336	350	686						
19	„ Куртъ-бунаръ	150		967	450	517	967						
20	„ Каратерзилери	132		958	439	519	958						
21	„ Куза	72		187	87	100	187						
22	„ Койматлии	46		457	228	229	457						
23	„ Крушово			692				191	152	343			
24	„ Кара-Орманъ	113		686	333	353	686						
25	„ Мурсалково	230		1741	950	791	1741						
26	„ Нова-Махла	117		835	315	350	665	80	90	170			
27	„ Саръ-Смаилъ	98		662	306	356	662						
28	„ Сюлеймишлии	88		612	262	270	532	41	39	80			
29	„ Трюкмешлии	178		1104	527	574	1101						
30	„ Умурово	114		523	151	127	278	125	120	245			
31	„ Хаджиолари	60		260				145	115	260			
	Прѣносъ												

						37	93	84	117		
72	61	133				49	119	97	216		

	Прѣнесени												
32	„ Чикарджии	187		1291	602	603	1205	45	41	86			
33	„ Чилтикчии	87		573	258	265	523	22	28	50			
34	„ Четалъ-Тепе			90				44	46	90			
35	„ Чохлаково	157		845	398	447	845						
36	„ Чанлии	100		1004	277	288	565	90	88	178			
87	„ Чивликъ-Махле	50		342	154	188	342						
38	„ Чикарлари			200				65	56	121			
39	„ Шикеръ-Бунаръ	50		452	222	230	452						
40	„ Сейменъ	105		569	84	164	248	102	90	192	3		3
41	„ Меричлери	216		1087	507	580	1087						
42	„ Караатлии	156		812	359	453	812						
	Всичко	6221		37726	15289	15952	31241	2544	2332	4876	3		3

Сейменска

1	Г. Сейменъ	193	250	1260	669	591	1260						
2	с. Гурбетито	110	122	508	253	255	508						
3	„ Узунъ-Хасанъ	66	70	253	89	79	168						
4	„ Опанъ	119	138	608	269	339	608						
5	„ Пишмана	61	70	280	155	125	280						
6	„ Аладжалии	84	97	415	112	93	205	57	51	108			
7	„ Кючюклерито	110	125	575	320	255	575						
	Прѣносъ												

						64	137	124	261	Отъ Турбалж-кьой ференско окрѫжие.	
						16	42	37	79	Отъ с. Олъ-Паша Едирне.	
65	61	126									
302	273	575	112	123	235	181	425	371	796		

Околия.

						30	43	42	85	Отъ с. Емледигъ Димотишко окр.	
6	5	11				22	55	36	91	Отъ с. Теркосъ Димотишко окрѫжие.	

		Пренесени												
8	„	Иникчиево	35	41	146	49	44	93	26	27	53			
9	„	Гаджалово	42	50	178	93	85	178						
10	„	Караманлии	76	93	298	153	145	298						
11	„	Акъ-Бунаръ	55	65	240	144	96	240						
12	„	Бюлюджакъ	58	70	256	125	131	256						
13	„	Кумъ Кьой	45	51	270	174	96	270						
14	„	„ Дуванджа	134	150	751	372	379	751						
15	„	Бей-Кьой	50	62	227	8	10	18	62	66	128			
16	„	Кючюкъ-Хасанъ	108	121	492	258	234	492						
17	„	Кючюкъ-Хасанъ Теке	27	35	97	32	28	60	20	17	37			
18	„	Ширметъ	43	55	180	94	86	180						
19	„	Мусачево	74	87	324	124	107	231	43	50	93			
20	„	Мусача Теке	55	66	229	78	67	145	45	39	84			
21	„	Акче-Ибрямъ	129	145	592	306	286	592						
22	„	Баба-Махле	35	42	124				55	69	124			
23	„	Аладаалии	38	46	143	32	24	56	47	40	87			
24	„	Пиринчлии	80	90	377	53	53	106	136	135	271			
25	„	Рисиллии	49	58	158	54	43	97	33	28	61			
26	„	Юнюзъ-Бюкю	46	55	165				93	72	165			
27	„	Кечелеръ-Махле	64	76	337	162	175	337						
28	„	Башканлии	64	74	318	161	157	318						
29	„	Джадж-Гьолъ	63	73	387	162	175	337						
		Приносъ												

						17	35	46	81	Отъ с. Балакъ Кьой ференско окръжие	

	Прѣнесени												
30	„ Лефеджии	31	39	100				58	42	100			
31	„ Авджи-Дуванидж.	54	63	265	123	142	265						
32	„ Сюлеймишлии	71	80	310	101	91	192	57	61	118			
33	„ Азаплии	66	77	276	147	129	276						
34	„ Ресиманово	52	67	292	166	126	292						
35	„ Тюркменъ-Махле	32	45	174	98	76	174						
36	„ Бѣлий-Брѣгъ	55	68	276	150	126	276						
37	„ Караалии	38	44	112				60	52	112			
38	„ Саатлари			38				20	18	38			
39	„ Балабанлии	25		178	35	28	63	57	58	115			
40	„ Кавърджиклии												
41	„ Узунджя	27		121	63	58	121						
42	„ Кара-Агачь			96				51	45	96			
43	„ Кокарджа	64		279	131	148	279						
44	„ Кюстю-Кьой	40		537	156	122	278	48	46	94			
45	„ Гючерлии	109		692	384	278	662	18	12	30			
46	„ Кара-бунаръ	130	115	436	33	33	66	191	179	370			
47	„ Гюлъ-Бунаръ	55	78	340	137	203	340						
48	„ Соруть	62	76	362	193	169	362						
49	„ Смавлии	94	87	289	93	47	140	83	66	149			

							34	86	79	165	Отъ Читалджя.
							27	53	55	108	

	Принесени												
52	„ Ени-беглии	29	26	72				37	35	72			
	Всичко	3523	3754	17423	7265	6774	14039	1459	1384	2843			

Старо-Загорский

1	Ст. Загорска Околия	6076	9151	36073	15936	14722	30658	2037	1964	4001			
2	Ново „	5245	7024	29570	11494	11453	22947	2310	2246	4556	11	13	24
3	Казанлжшка	9680	10746	41023	13842	14139	27981	5972	5524	11496	6	5	11
4	Чирпаанска	6221		37726	15289	15952	31241	2544	2332	4876	3		3
5	Сейменска	3523	3754	17423	7265	6774	14039	1459	1384	2843			
	Всичко	30745	30675	161815	63826	63040	126866	14322	13450	27772	20	18	38

6	5	11				130	272	258	530

Департаментъ.

145	118	263				293	640	511	1151
453	410	863	2	2	4	244	605	571	1176
643	606	1249	72	120	192	20	50	44	94
302	273	575	112	123	235	181	425	371	796
6	5	11		.		130	272	258	530
1549	1412	2961	186	245	431	868	1992	1755	3747

СТАТИСТИЧЕСКА ТАБЛИЦА

за ражданията, свадбитѣ и смъртитѣ между Българското население на поглавнитѣ мѣстности въ Старо-Загорский департаментъ, презъ 1880 год.

№ по редъ	Название на околията, града и селата	Родени мжжки	Родени женски	Родени Всичко	Свадби	Умрѣли мжжки	Умрѣли женски	Умрѣли Всичко	Забѣлежки
1	Г. Стара-Загора	234	218	452	127	106	80	186	Старо-Загорска Околия
2	С. Ахиево . .	6	6	12	7	2	1	3	
3	„ Ахжрито . .	8	8	16	6	3	2	5	
4	„ Арабаджиево	13	22	35	8	9	13	22	
5	„ Ада-тепе .	9	10	19	2	—	1	1	
6	„ Арнаутито .	19	19	38	3	6	6	12	
7	„ Арапъ-махле	4	10	14	7	2	5	7	
8	„ Ашикъ-Сенек.	19	13	32	1	1	1	2	
9	„ Боздуванджии	3	11	14	5	3	3	6	
10	„ Балаклии .	9	9	18	6	4	6	10	
11	„ Гвохпала .	15	12	27	8	3	—	3	
12	„ Гол.-Дувандж.	1	5	6	2	3	6	9	
13	„ „ Кадиево	4	7	11	2	1	4	5	
14	„ Гюрюджии .	13	6	19	3	2	2	4	
15	„ Джамбазито .	22	13	35	9	4	6	10	
16	„ Дълбоки . .	38	44	82	37	25	19	44	
17	„ Дервентъ. .	32	21	53	8	26	16	42	
18	„ Кършалии .	11	11	22	6	10	10	20	
19	„ Кавакъ-Махле	4	5	9	2	2	1	3	
20	„ Кара-Бурунъ	7	3	10	4	5	3	8	
21	„ Караджаллии	25	27	52	14	7	15	22	
22	„ Карпусчя .	11	8	19	6	8	5	13	
23	„ Колена . .	2	2	4	4	3	3	6	
24	„ Казанка . .	18	13	31	9	19	10	29	
25	„ Караверлери	9	5	14	4	4	2	6	
26	„ Карабунаръ .	5	5	10	—	1	1	2	
27	„ Мисилимито .	9	9	18	6	4	6	10	
28	„ Маджерито .	5	6	11	2	1	8	9	
29	„ Малко-кадиево	3	8	11	2	3	3	6	
30	„ Налдюкенъ .	4	5	9	7	1	6	7	
31	„ Нова-Махла .	4	3	7	8	2	1	3	
32	„ Орѣховица .	23	17	40	8	8	3	11	
33	„ Памукчии .	6	6	12	4	6	4	10	
	Пренесени . .								

	Прѣносъ. . .							
34	С. Пандаклии .	6	8	14	2	4	1	5
35	„ Радне-Махле	14	11	25	8	10	8	18
36	„ Скендерлии .	12	9	21	3	5	5	10
37	„ Трънково .	26	17	43	5	10	11	21
38	„ Талашмонлии	7	3	10	3	1	—	1
39	„ Топракъ-хисаръ . . .	9	5	14	3	8	5	13
40	„ Хрищени. .	27	22	49	14	16	10	26
41	„ Хаджи-айватлий	4	5	9	9	3	7	10
42	„ Хамзалари .	17	8	25	6	2	4	6
43	„ Черково . .	3	9	12	8	3	5	8
44	„ Шахпазлии .	10	8	18	4	4	1	5
45	„ Янаклари .	5	4	9	3	—	4	4
46	„ Япча . . .	8	3	11	4	3	1	4
	Всичко	743	679	1.422	399	353	314	667

Ново-Загорска Околия.

1	Г. Нова-Загора.	58	51	109	17	29	29	58
2	С. Алимени .	12	4	16	1	7	1	8
3	„ Акъ-бунаръ .	4	6	10	10	4	7	11
4	„ Атларе . .	4	4	8	4	4	3	7
5	„ Артооглу .	13	7	20	9	7	3	10
6	„ Богданъ Махле	4	8	12	—	—	1	1
7	„ Бешъ-тепе .	5	14	19	4	3	7	10
8	„ Бухалии .	10	2	12	1	1	—	1
9	„ Бозъ-Агачъ .	8	8	16	1	1	2	3
10	„ Гюнелии . .	2	9	11	3	2	—	2
11	„ Гердеме .	9	—	9	—	—	—	—
12	„ Гюнюлю-Махле	12	14	26	3	4	10	14
13	„ Генджемии .	—	—	—	3	3	2	5
14	„ Джумалии . .	13	9	22	7	6	3	9
15	„ Деде-Кьой. .	4	8	12	1	1	3	4
16	„ Ени-Пазлии .	9	5	14	—	—	—	—
17	„ Енже-Кьой .	20	12	32	2	7	6	13
18	„ Запалня . .	9	12	21	7	9	6	15
19	„ Кортенъ . .	29	25	54	11	21	11	32
20	„ Крива-круша	3	2	5	—	2	2	4
	Прѣнесени							

	Прѣносъ . .							
21	„ Киспетлии .	7	5	12	—	2	—	2
22	С. Кадж-кьой .	8	4	12	7	1	4	5
23	„ Короджии . .	7	6	13	—	—	—	—
24	„ Каръджя-Мур.	5	4	9	15	7	4	11
25	„ Кара-Кюртъ .	7	5	12	3	2	1	3
26	„ Курфалчево .	10	13	23	17	12	9	21
27	„ Кюсе-махле .	10	16	26	11	7	13	20
28	„ Конаре. . .	10	10	20	10	9	7	16
29	„ Козосъ-Маде.	9	6	15	4	4	1	5
30	„ Колупчии. .	8	13	21	5	5	2	7
31	„ Кадж-Аланъ .	4	4	8	—	—	—	—
32	„ Майнаслии .	11	14	25	5	3	–	3
33	„ Налбантлари.	8	11	19	1	4	4	8
34	„ Омарчево .	9	5	14	—	—	—	—
35	„ Тирфилии-Тур.	10	8	18	3	2	2	4
36	„ „ Българско	9	6	15	3	2	2	4
37	„ Торлакъ-Махле	12	17	29	1	2	1	3
38	„ Терюбасъ. .	18	19	37	18	14	13	27
39	„ Твърдица .	18	23	41	8	7	6	13
40	„ Чифтликъ. .	5	3	8	3	6	8	14
41	„ Чанакчии .	13	20	33	14	10	5	15
42	„ Юрлюмишъ .	3	6	9	1	4	4	8
43	„ Юртчии . .	12	17	29	14	4	11	15
44	„ Химитлии .	14	13	27	2	5	3	8
45	„ Николаево .	11	10	21	11	9	5	14
	Всичко	466	458	924	240	232	201	433

Казанлъшка Околия.

1	Г. Казанлѫкъ .	36	23	59	154	34	25	59
2	с. Александрово	10	6	16	3	3	9	12
3	„ Баня . . .	9	4	13	8	10	12	22
4	„ Габрово . .	11	9	20	10	16	23	39
5	„ Горно-Софулари	5	6	11	3	8	6	14
6	„ Голѣмо село.	2	6	8	15	9	10	19
7	„ Долно-Сахране	19	18	37	7	4	8	12
8	„ Елхово . .	48	35	83	34	17	24	41
9	„ Енина . .	54	61	115	51	28	20	48
	Пренесени . .							

	Прѣносъ							
10	С. Злати-Ржть .	8	6	14	12	3	5	8
11	„ Ишиклий .	13	9	22	5	5	2	7
12	„ Кара-Гитлий.	9	7	16	5	6	11	17
13	„ Козлуджя .	39	24	63	10	14	8	22
14	„ Кжзклъ-агачъ дере . . .	30	33	63	12	27	42	69
15	„ Лѣва рѣка .	—	5	5	2	1	1	2
16	„ Лаханлий. .	29	32	61	20	20	7	27
17	„ Мъглишъ .	56	35	91	54	27	17	44
18	„ Нова-махла .	3	4	7	7	5	6	11
19	„ Пчелински Ржтъ . . .	2	1	3	5	3	4	7
20	„ Орозово . .	12	11	23	10	7	4	11
21	„ Ржжена . .	6	5	11	12	9	7	16
22	„ Сикиречево .	10	16	26	3	3	3	6
23	„ Симитлери .	20	19	39	14	11	7	18
24	„ Търничани .	19	25	44	9	11	16	27
25	„ Турия . .	9	16	25	12	7	3	10
26	„ Тулово . .	26	14	40	13	11	7	18
27	„ Хасътъ . .	29	29	58	6	7	6	13
28	„ Черганово .	4	3	7	5	2	3	5
29	„ Чанакчии .	12	4	16	4	3	2	5
30	„ Шипка . .	31	19	50	15	17	15	32
31	„ Шейново . .	15	18	33	20	7	9	16
32	„ Яйканлии. .	28	23	51	29	10	14	24
	Всичко	604	526	1.130	369	345	33.	681

Чирпанска околия.

1	Г. Чирпанъ . .	105	84	189	68	67	45	112
2	С. Али-Паша .	25	17	42	6	7	6	13
3	„ Алтжнъ-Чаиръ	6	9	15	8	6	6	12
4	„ Албашево .	10	10	20	2	5	6	11
5	„ Бурнусузъ .	32	12	44	13	10	14	24
6	„ Дирилии . .	12	10	22	4	15	3	18
7	„ Делибинлери	13	7	20	10	2	5	7
8	„ Дерменъ-Мах.	4	2	6	5	—	4	4
9	„ Ивджилери .	25	24	49	12	14	19	33
10	„ Ишевренъ .	14	18	32	15	17	7	24
	Пренесени . .							

	Прѣносъ . .							
11	„ Караджьовренъ	19	7	26	11	7	8	15
12	„ Калфа . . .	11	15	26	9	14	15	29
13	„ Конупчии .	26	19	45	14	13	16	29
14	„ Карапчя . .	13	5	18	5	11	3	14
15	„ Куртъ-Бунаръ	7	15	22	16	12	4	16
16	„ Кара-Терзил.	30	21	51	9	5	1	6
17	„ Куза . . .	15	13	28	8	4	8	12
18	„ Койматлии .	6	5	11	8	11	6	17
19	„ Караорманъ .	19	23	42	3	10	13	23
20	„ Мурсалково .	43	51	94	10	52	31	83
21	„ Нова-Махла .	19	12	31	4	3	6	9
22	„ Сарж-Смаилъ.	16	5	21	12	3	3	6
23	„ Сюлеймишлий	17	13	30	14	9	14	23
24	„ Тюркмешлии.	29	32	61	17	14	18	32
25	„ Умурево . .	11	6	17	1	10	7	17
26	„ Чикарджии .	27	40	67	16	5	3	8
27	„ Челтикчии .	12	13	25	4	6	3	9
28	„ Чохлаково .	40	25	65	18	8	12	20
29	„ Чаплии . .	13	3	16	6	5	4	9
30	„ Чифликъ-махле	10	9	19	4	2	2	4
31	„ Шикеръ-Бунаръ . . .	13	14	27	8	8	8	16
32	„ Меричлери .	11	7	18	11	5	6	11
33	„ Караатлии .	14	19	33	8	7	10	17
	Всичко . . .	667	565	1.232	359	367	316	683

Сейменска Околия.

1	Г. Сейменъ . .	45	29	74	20	22	6	28
2	С. Гурбетито .	15	19	36	9	3	8	11
3	„ Узунъ Хасанъ	13	5	18	5	4	4	8
4	„ Опанъ . .	16	14	30	11	8	7	15
5	„ Пшимана. .	8	12	20	8	—	2	2
6	„ Аладжалии .	11	9	20	1	6	2	8
7	„ Кючюклерито	33	18	51	15	6	9	15
8	„ Иникчиево .	6	3	9	6	1	—	1
9	„ Гаджалово .	9	8	17	2	5	1	6
10	„ Караманлии .	5	8	13	7	2	—	2
11	„ Акъ-бунаръ .	7	13	20	6	1	8	9
	Пренесени . .							

	Прѣносъ . . .							
12	„ Бюлюджякъ .	9	7	16	5	2	4	6
13	„ Кумъ-Дуванд-жпи. . . .	18	25	43	10	3	3	6
14	„ Кючюкъ Ха-санъ . . .	12	13	25	16	3	4	7
15	„ Шierметъ .	7	9	16	1	3	3	6
16	„ Акче-Ибрямъ	19	20	39	16	6	2	8
17	„ Джадж-Гьолъ	7	9	16	6	3	3	6
18	„ Азаплии . .	11	10	1	9	4	2	6
19	„ Рессиманово.	11	8	19	5	11	6	17
20	„ Тюркменъ-мах.	9	2	11	5	2	1	3
21	„ Бѣлий-Брѣгъ	7	10	17	2	9	6	15
22	„ Узунджя . .	3	–	3	4	1	1	2
23	„ Кокарджя .	9	7	16	—	1	3	4
24	„ Кюстю-Кьой.	8	5	13	5	—	1	1
25	„ Гючерлии .	17	10	27	15	4	1	5
26	„ Гюлъ-Бунаръ	20	24	44	13	4	1	5
27	„ Сорутъ . .	15	10	25	4	8	15	23
28	„ Смавлии . .	7	8	15	8	4	3	7
29	„ Дюдюкчелии.	14	9	23	—	10	7	17
30	„ Обруклии .	20	25	45	15	18	18	36
	Всичко	391	349	740	229	154	131	285

СТАРО-ЗАГОРСКИЙ ДЕПАРТАМЕНТЪ.

1	Ст. Загор. околия	743	679	1.422	399	353	314	667
2	Ново „ „	466	458	924	240	232	201	435
3	Казанлжшка „	604	526	1.130	569	345	336	681
4	Чирпанска „	667	565	1.232	359	367	316	683
5	Сейменска „	391	349	740	229	154	131	285
	Всичко	2.871	2.577	5448	1·796	1.451	1.298	2.749

СТАТИСТИКА

на

Посѣянитѣ храни отъ Гергевъ денъ 1879 г. до Гергевъ денъ 1880 г. Въ Старо-Загорский Департамент[illegible]

№ поредъ	Мѣстность	Пшѣница Уврати	Уврати	Ръжъ Уврати	Царевица Уврати	Каладжа Уврати	Ечемикъ Уврати	Овесъ Уврати	Просо Уврати	Грахъ Увр.	Лѣща Увр.
1	Г. Ст. Загора	2,722	2,933	191	2.137	88	2[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
2	С. Ахиево	1,459	1,256	41	1.131	171	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
3	„ Ахкрито	469	353	48	563	81	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
4	„ Арабаджиево	1,960	970	162	605	340	485	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
5	„ Айданлий	317	415	12	154	29	193	54	[illegible]	[illegible]	[illegible]
6	„ Ада-тепе		446	590	391		529	71	[illegible]	[illegible]	[illegible]
7	„ Арнаутито	1,394	709	30	1,008	17	1.045	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
8	„ Аранъ-Махле	390	566	75	915	41	381	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
9	„ Ашикъ-Сенеклий	847	820	101	539	210	526	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
10	„ Боздуванджий	1,210	1,566	3	410	20	814	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
11	„ Балаклий	409	371	198	240	36	372	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
12	„ Бараклари	5	9	1	20		40	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
13	„ Гьохпала	2,132	336	20	1.548	280	719	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
14	„ Голѣмо-Дуванд.	548	905	77	861	130	441	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
15	„ „ Кадиево	589	207	62		269	28	123	[illegible]	[illegible]	[illegible]
16	„ Гюрюджий	451	1,041	105	475	14	270	144	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	Прѣносъ										

Бобъ	фасулъ	Нахутъ	Сейрѣкъ	Канопи	Памукъ	Сусамъ	Тютюнъ	Анасонъ	фии	Борчагъ	Лукъ	Забѣлѣжки
Уврати	Уврати	Увр.	Уврати	Увр.	Уврати	Уврати	Увр.	Уврати	Уврати	Уврати	Уврати	
Околия.												
78	45		170			17	5		49	135	124	
15	20	1	5						28		15	
			12			1			11			
20	20								30		20	
2	4		38						23		5	
5	40			3				1				
30	50		11		30		2		86		28	
			17						28	10		
						2			63			
15	16		20						50		5	
8	17							2		84		
	6										5	
	6								254			
									144			
	5		36							14		
	6		62						1			
50	80		30						126			
			156			68			274	173		
75	350								10	63		

	Пренесени										
17	„ Джамбазито	1,879	1,078	80	1,313	42	674	23	118		
18	„ Дълбоки	2,346	1,832	346	1,641	430	1,583	180	484	100	110
19	„ Дервентъ	317	2,010	1,045	1,201	13	1,514	185	110	5	90
20	„ Дуваджизлий	94	53		175	5	193	6	70		
21	„ Джуравлий	406	281	16	284	26	254	54	262		
22	„ Кършалий	623	2,295	276	1,240	155	481	98	180		
23	„ Кавакъ-Махле	208	434		159	54	174	46	64		
24	„ Кара-бунаръ	331	1,994	116	873	212	303	10	249		
25	„ Караджалий	432	2,280	44	1,120	410	720	405	1,450		
26	„ Карпусчя	587	1,075	7	581	197	213	49	265		
27	„ Колена	637	428	160	292	31	540	12	63	1	7
28	„ Казанка		807	808	458		522	26	45		5
29	„ Кара-верлери	353	329	48	343	132	232		109		3
30	„ Кара-бунаръ	362	626	10	324	77	246	50	176		3
31	„ Карагитлий	318	160		173		101	59	40		3
32	„ Мисилимито	779	206	19	844	40	271	6	132		
33	„ Маджарито	473	590	113	529	47	347	6	193		3
34	„ Могила	237	271	21	152	8	336	11	68	1	
35	„ Малко-Кадиево	3,645	3,076	152	183	188	1,511	702	1,806		
36	„ Муратлии	1,500	800	50	300	280		120	110		
37	„ Малко-Дуванджии	395	262		237	28	114	2	110		
38	„ Налдюкенъ	362	326	17	202	101	87	39	83		
39	„ Нова-Махла	1,080	524	306	322		880	108	77		3
40	„ Орѣховица	500	821	82	658	185	511	132	407	8	8
41	„ Пашукчии	909	563	89	744	145	473	30	288		10
42	„ Пандаклии	550	221	72	264	230	552		43		3
	Прѣносъ										

			12							2	
			40		5	34			25		
5					19					34	
										13	
			6								
										75	
			2								
										430	
			45								
	2		4							70	3
18	65		5		1				3	70	1
	41									62	
1	7							1	28	30	
30	3		62						9		1
3	3										
4	30		40						5		15
6	9		18						5		
3			25						20	4	
1			82						46		
			20								
	1		3							3	
	200									100	
	15		25		1	20	8	3	300		1
20	10		123						14		8
	10									3	
										21	
									12		
25	52		88						82		24
10	10				20	44			10		10

	Пренесени										
43	с. Радне-Махле	734	1.560	49	654	128	403	53	363		
44	„ Скендерлии	1.897	589	185	1.330	189	862	61	359		
45	„ Сюютлии	118	106	7	272	8	209	6	21	2	2
46	„ Сунгурлари	16	4	4	46				1		
47	„ Трьнково	1.787	1.481	51	2.000	449	542	72	462		
48	„ Талашманлии	696	440	8	410	47	295	40	111		
49	„ Топракъ-Хисаръ	1.000	550	74	749	38	244	17	308		
50	„ Текке	278	271	12	948	24	649	21	14		
51	„ Хрищени	2.559	1.279	678	730	330	1.808	150	190	20	30
52	„ Хаджиайватлии	300	200	—	90	28	122	40	16		
53	„ Хамзалари	278	514	144	270	37	325	22	20		2
54	„ Чираджии	732	107	14	485	84	287	3	89		
55	„ Черково	994	1.461	193	990	335	1.143	143	559	2	1
56	„ Читалии	231	132	14	332	61	300	12	141		1
57	„ Чавла-Кьой	450	409	12	881	53	605	32	210		
58	„ Шахпазлии	1.893	782	115	1.003	147	975	32	346		
59	„ Шамлии	1.048	946	30	397	22	401	44	282		
60	„ Янаклари	102	217	96	134	7	255	7	17	2	20
61	„ Ячия	153	224	46	301	71	156	19	92		
	Всичко	49.491	47.517	7.325	37.631	6.215	31.446	4.287	14.042	180	345
	Ново-Загор-										
	Всичкиятъ посѣвъ е	49.816	43.950	13.114	32.793	6.215	30.199	8,284	12.932	70	75

	Прѣносъ							
10	С. Злати-Ржть .	8	6	14	12	3	5	8
11	„ Ишиклий .	13	9	22	5	5	2	7
12	„ Кара-Гитлий.	9	7	16	5	6	11	17
13	„ Козлуджя .	39	24	63	10	14	8	22
14	„ Кжзклъ-агачъ дере . . .	30	33	63	12	27	42	69
15	„ Лѣва рѣка .	—	5	5	2	1	1	2
16	„ Лаханлий. .	29	32	61	20	20	7	27
17	„ Мъглишъ .	56	35	91	54	27	17	44
18	„ Нова-махла .	3	4	7	7	5	6	11
19	„ Пчелински Ржтъ . . .	2	1	3	5	3	4	7
20	„ Орозово . .	12	11	23	10	7	4	11
21	„ Ржжена . .	6	5	11	12	9	7	16
22	„ Сикиречево .	10	16	26	3	3	3	6
23	„ Симитлери .	20	19	39	14	11	7	18
24	„ Търничани .	19	25	44	9	11	16	27
25	„ Турия . .	9	16	25	12	7	3	10
26	„ Тулово . .	26	14	40	13	11	7	18
27	„ Хасътъ . .	29	29	58	6	7	6	13
28	„ Черганово .	4	3	7	5	2	3	5
29	„ Чанакчии .	12	4	16	4	3	2	5
30	„ Шипка . .	31	19	50	15	17	15	32
31	„ Шейново . .	15	18	33	20	7	9	16
32	„ Яйканлии. .	28	23	51	29	10	14	24
	Всичко	604	526	1,130	369	345	33[illegible]	681

Чирпанска околия.

1	Г. Чирпанъ . .	105	84	189	68	67	45	112
2	С. Али-Паша .	25	17	42	6	7	6	13
3	„ Алтжнъ-Чаиръ	6	9	15	8	6	6	12
4	„ Албашево .	10	10	20	2	5	6	11
5	„ Бурнусузъ .	32	12	44	13	10	14	24
6	„ Дирилии . .	12	10	22	4	15	3	18
7	„ Делибинлери	13	7	20	10	2	5	7
8	„ Дерменъ-Мах.	4	2	6	5	—	4	4
9	„ Ивджилери .	25	24	49	12	14	19	33
10	„ *Ишевренъ* .	14	18	32	15	17	7	24
	Пренесени . .							

	Прѣносъ . .							
11	„ Караджьовренъ	19	7	26	11	7	8	15
12	„ Калфа . . .	11	15	26	9	14	15	29
13	„ Конупчии .	26	19	45	14	13	16	29
14	„ Карапчя . .	13	5	18	5	11	3	14
15	„ Куртъ-Бунаръ	7	15	22	16	12	4	16
16	„ Кара-Терзил.	30	21	51	9	5	1	6
17	„ Куза . . .	15	13	28	8	4	8	12
18	„ Койматлии .	6	5	11	8	11	6	17
19	„ Караорманъ .	19	23	42	3	10	13	23
20	„ Мурсалково .	43	51	94	10	52	31	83
21	„ Нова-Махла .	19	12	31	4	3	6	9
22	„ Сарж-Смаилъ.	16	5	21	12	3	3	6
23	„ Сюлеймишлий	17	13	30	14	9	14	23
24	„ Тюркмешлии.	29	32	61	17	14	18	32
25	„ Умурево . .	11	6	17	1	10	7	17
26	„ Чикарджии .	27	40	67	16	5	3	8
27	„ Челтикчии .	12	13	25	4	6	3	9
28	„ Чохлаково .	40	25	65	18	8	12	20
29	„ Чаплии . .	13	3	16	6	5	4	9
30	„ Чифликъ-махле	10	9	19	4	2	2	4
31	„ Шикеръ-Бунаръ . . .	13	14	27	8	8	8	16
32	„ Меричлери .	11	7	18	11	5	6	11
33	„ Караатлии .	14	19	33	8	7	10	17
	Всичко . . .	667	565	1.232	359	367	316	683

Сейменска Околия.

1	Г. Сейменъ . .	45	29	74	20	22	6	28
2	С. Гурбегито .	15	19	36	9	3	8	11
3	„ Узунъ Хасанъ	13	5	18	5	4	4	8
4	„ Опанъ . .	16	14	30	11	8	7	15
5	„ Пшимана. .	8	12	20	8	—	2	2
6	„ Аладжалии .	11	9	20	1	6	2	8
7	„ Кючюклерито	33	18	51	15	6	9	15
8	„ Иникчиево .	6	3	9	6	1	—	1
9	„ Гаджалово .	9	8	17	2	5	1	6
10	„ Караманлии .	5	8	13	7	2	—	2
11	„ Акъ-бунаръ .	7	13	20	6	1	8	9
	Пренесени . .							

	Прѣносъ . . .							
12	„ Бюлюджякъ .	9	7	16	5	2	4	6
13	„ Кумъ-Дуванд-жии. . . .	18	25	43	10	3	3	6
14	„ Кючюкъ Ха-санъ . . .	12	13	25	16	3	4	7
15	„ Ширметъ .	7	9	16	1	3	3	6
16	„ Акче-Ибрямъ	19	20	39	16	6	2	8
17	„ Джадж-Гьолъ	7	9	16	6	3	3	6
18	„ Азаплии . .	11	10	1	9	4	2	6
19	„ Рессиманово.	11	8	19	5	11	6	17
20	„ Тюркменъ-мах.	9	2	11	5	2	1	3
21	„ Бѣлий-Брѣгъ	7	10	17	2	9	6	15
22	„ Узунджя . .	3	—	3	4	1	1	2
23	„ Кокарджя .	9	7	16	—	1	3	4
24	„ Кюстю-Кьой .	8	5	13	5	—	1	1
25	„ Гючерлии .	17	10	27	15	4	1	5
26	„ Гюлъ-Бунаръ	20	24	44	13	4	1	5
27	„ Сорутъ . .	15	10	25	4	8	15	23
28	„ Смавлии . .	7	8	15	8	4	3	7
29	„ Дюдюкчелии.	14	9	23	—	10	7	17
30	„ Обруклии .	20	25	45	15	18	18	36
	Всичко	391	349	740	229	154	131	285

СТАРО-ЗАГОРСКИЙ ДЕПАРТАМЕНТЪ.

1	Ст. Загор. околия	743	679	1.422	399	353	314	667
2	Ново „ „	466	458	924	240	232	201	435
3	Казанлъшка „	604	526	1.130	569	345	336	681
4	Чирпанска „	667	565	1.232	359	367	316	683
5	Сейменска „	391	349	740	229	154	131	285
	Всичко	2.871	2.577	5448	1796	1.451	1.298	2.749

СТАТИСТИКА
НА
Посѣянитѣ храни отъ Гергевъ денъ 1879 г. до Гергевъ денъ 1880 г. Въ Старо-Загорский Департаментъ

№ порѣдъ	Мѣстность	Пшѣница		Ръжъ	Царевица	Капладжя	Ечемикъ	Овесъ	Просо	Грахъ	Лѣща
		Уврати	Уврати	Уврати	Уврати	Уврати	Уврати	Уврати	Уврати	Увр.	Увр.
								Старо-Загорска			
1	Г. Ст. Загора	2,722	2,933	191	2,137	88	2,173	216	992	15	32
2	С. Ахиево	1,459	1,256	41	1,131	171	952	20	459		
3	„ Ахърито	469	353	48	563	81	65	14	350		
4	„ Арабаджиево	1,960	970	162	605	340	485	29	321	10	
5	„ Айданлий	317	415	12	154	29	193	54	78		
6	„ Ада-тепе		446	590	391		529	71	28		
7	„ Арнаутито	1,394	709	30	1,008	17	1.045	63	111		8
8	„ Арапъ-Махле	390	566	75	915	41	381	36	53		
9	„ Ашикъ-Сенеклий	847	820	101	539	210	526	35	100		
10	„ Боадуванджий	1,210	1,566	3	410	20	814	36	250		
11	„ Балаклий	409	371	198	240	36	372	45	56		1
12	„ Бараклари	5	9	1	20		40		80		
13	„ Гьохпала	2,132	336	20	1.548	280	719	128	75		
14	„ Голѣмо-Дуванд.	548	905	77	861	130	441	140	204		
15	„ „ Кадиево	589	207	62		269	28	123	2	10	
16	„ Гюрюджий	451	1,041	105	475	14	270	144	280	4	
	Прѣносъ										

Бобъ	фасулъ	Нахутъ	Сейрѣкъ	Канопи	Памукъ	Сусамъ	Тютюнъ	Анасонъ	фии	Борчагъ	Лукъ	Забѣлѣжки
Уврати	Уврати	Увр.	Уврати	Увр.	Уврати	Уврати	Увр.	Уврати	Уврати	Уврати	Уврати	
Околия.												
78	45		170			17	5		49	135	124	
15	20	1	5						28		15	
			12			1			11			
20	20								30		20	
2	4		38						23		5	
5	40			3				1				
30	50		11		30		2		86		28	
			17						28	10		
						2			63			
15	16		20						50		5	
8	17							2		84		
	6										5	
	6								254			
									144			
	5		36							14		
	6		62						1			
50	80		30						126			
			156			68			274	173		
75	350								10	63		

		Пренесени									
17	„	Джамбазито	1,879	1,078	80	1,313	42	674	23	118		
18	„	Дълбоки	2,346	1,832	346	1,641	430	1,583	180	484	100	110
19	„	Дервентъ	317	2,010	1,045	1,201	13	1,514	185	110	5	90
20	„	Дуваджизлий	94	53		175	5	193	6	70		
21	„	Джуравлий	406	281	16	284	26	254	54	262		
22	„	Кършалий	623	2,295	276	1,240	155	481	98	180		
23	„	Кавакъ-Махле	208	434		159	54	174	46	64		
24	„	Кара-бунаръ	331	1,994	116	873	212	303	10	249		
25	„	Караджалий	432	2,280	44	1,120	410	720	405	1,450		
26	„	Карпусчя	587	1,075	7	581	197	213	49	265		
27	„	Колена	637	428	160	292	31	540	12	63	1	7
28	„	Казанка		807	808	458		522	26	45		5
29	„	Кара-верлери	353	329	48	343	132	232		109		3
30	„	Кара-бунаръ	362	626	10	324	77	246	50	176		3
31	„	Карагитлий	318	160		173		101	59	40		3
32	„	Мисилимито	779	206	19	844	40	271	6	132		
33	„	Маджарито	473	590	113	529	47	347	6	193		3
34	„	Могила	237	271	21	152	8	336	11	68	1	
35	„	Малко-Кадиево	3,645	3,076	152	183	188	1,511	702	1,806		
36	„	Муратлии	1,500	800	50	300	280		120	110		
37	„	Малко-Дуванджии	395	262		237	28	114	2	110		
38	„	Налдюкенъ	362	326	17	202	101	87	39	83		
39	„	Нова-Махла	1,080	524	306	322		880	108	77		3
40	„	Орѣховица	500	821	82	658	185	511	132	407	8	8
41	„	Памукчии	909	563	89	744	145	473	30	288		10
42	„	Пандаклии	550	221	72	264	230	552		43		3
		Прѣносъ										

			12							2	
			40		5	34			25		
5					19					34	
			6							13	
			2							75	
			45							430	
	2		4							70	3
18	65		5		1				3	70	1
	41							1		62	
1	7								28	30	
30	3		62						9		1
3	3										
4	30		40						5		15
6	9		18						5		
3			25						20	4	
1			82						46		
			20								
	1		3							3	
	200									100	
	15		25		1	20	8	3	300		1
20	10		123						14		8
	10									3	
									12	21	
25	52		88						82		24
10	10				20	44			10		10

	Пренесени										
43	с. Радие-Махле	734	1.560	49	654	128	403	53	363		
44	„ Скендерлии	1.897	589	185	1.330	189	862	61	359		
45	„ Сюютлии	118	106	7	272	8	209	6	21	2	2
46	„ Сунгурлари	16	4	4	46				1		
47	„ Трьнково	1.787	1.481	51	2.000	449	542	72	462		
48	„ Талашманлии	696	440	8	410	47	295	40	111		
49	„ Топракъ-Хисаръ	1.000	550	74	749	38	244	17	308		
50	„ Текке	278	271	12	948	24	649	21	14		
51	„ Хрищени	2.559	1.279	678	730	330	1.808	150	190	20	30
52	„ Хаджиайватлии	300	200	—	90	28	122	40	16		
53	„ Хамзалари	278	514	144	270	37	325	22	20		2
54	„ Чираджии	732	107	14	485	84	287	3	89		
55	„ Черково	994	1.461	193	990	335	1.143	143	559	2	1
56	„ Читалии	231	132	14	332	61	300	12	141		1
57	„ Чавла-Кьой	450	409	12	881	53	605	32	210		
58	„ Шахпазлии	1.893	782	115	1.003	147	975	32	346		
59	„ Шамлии	1.048	946	30	397	22	401	44	282		
60	„ Янаклари	102	217	96	134	7	255	7	17	2	20
61	„ Япчя	153	224	46	301	71	156	19	92		
	Всичко	49.491	47.517	7.325	37.631	6.215	31.446	4.287	14.042	180	345

Ново-Загор-

Всичкиятъ посѣвъ е	49.816	43.950	13.114	32.793	6.215	30.199	8,284	12.932	70	75

	1								4	1	
			16						96		10
9	7		4		7					2	3
12	12		52		2				25		12
20	8		1		6	9			5	6	7
	18		15			68			15	275	5
			8								
15	25									39	
										72	
4	4		244						23	60	
			8	4					7		5
			37				4		8		
9	4		32							2	
	3		134		7				4	10	
17										6	
25			1		16					10	5
535	1.205	1	1,709	7	114	263	19	7	1,939	1.879	312

ска Околия

281	314		331	—	103	376	630	—	3,381	1,021	30

									Казанлъшка		
1	Г. Казанлъкъ		1.040	100	2.600		2.070	40	30	2	15
2	с. Армаганово		108	91	296		144		30		1
3	„ Александрово		79	296	1.680		102		56		5
4	„ Бичирлии		51	29	268		52				
5	„ Баня		315	420	645		180	10	10		
6	„ Баяслии		44	23	300		55				
7	„ Габарево		1.030	973	918		600	35	17		12
8	„ Гюсово		3	380	235		200	7	20		
9	„ Горно-Софулари		11	203	128				15		
10	„ -Сахране		20	15	40		30		10		2
11	„ Долно-Софулари		151	174	518		45		27		
12	„ -Сахране		474	424	1.244		334	15	250		13
13	„ Доймушлари				553				50		
14	„ Елхово		1.832	1.327	1.128		985	318	95		18
15	„ Енина		950	850	1.100		1.050	150	60		35
16	„ Злати-Ржтъ		28	41	30		32	34			
17	„ Имишлери		114	84	320		149		40		3
18	„ Ишиклии		435	352	480		314	29	60		
19	„ Имитлии		80	74	418		108		15		
20	„ Кара-Гитлии		543	2.022	3.198		840	86	91		
21	„ Кжшла		150	400	800		150		70		
22	„ Козлуджя		465	667	528		100	10	374		113
23	„ Куванлжкъ		435	700	72		608	408	79		18
24	„ Кжзжлъ-Агачъ-дере		516	630	803		442	6	203		
25	„ Лѣва-Ржка		27	71	10		70	6			
26	„ Лахаплии		706	321	985		420		63		25
	Прѣносъ										

	Околия											
	200										50	
	25	1										
	15											
	20											
	34											
	12											
	123	6										
	50						2			10		
	38											
	3											
	12								75	3		
	60											
	230	5							63		9	
	150								20			
	6									20		
	5						5					
	40											
	12											
	90											
	75											
20	417									25	1	
	76			14						20		
	45											
	85	2					11		53	23	1	

27	„ Мъглишъ		1,366	1,547	1,050		951		1,150		73
28	„ Нова-Махла		227	167	126		355	25	45		2
29	„ Орозово		480	315	300		330	43	22		
30	„ Ражена		602	373	705		283		122		7
31	„ Сикиречево		358	11	522		414		55		2
32	„ Салтжково		20	10	315		35				
33	„ Симитлери		540	849	512		480	38	50		
34	„ Търичани		1,230	1,000	712		518	109	5	6	17
35	„ Турия		154	339	322		235	100	2		1
36	„ Тулово		656	415	600		291	18	246		13
37	„ Хасътъ		569	87	340		487	8	8		3
38	„ Черганово		256	337	203		96	12	43		10
39	„ Пчелински Ржтъ		80	260	80		240	160	10		20
40	„ Шейново		850	312	2,140		1,050	33	19		11
41	„ Шипка		1,200	150	620		930		71		30
42	„ Юрешли		10	32	300		12				
43	„ Яйканли		1,500	700	560		610	20	50		100
44	„ Чанакчии		88	158	234		23		126		6
45	„ Голѣмо-Село		379	743	777		208	42	30		8
46	„ Малко- „		52	114	663		39	13			
	Всичко		20,224	18,596	30,478		16,667	1,926	3,709	8	563
								Чирпанска			
1	Г. Чирпанъ	9,782	174	52	4,467	629	1,540	181	244		12
2	с. Али-Паша	2,226	208	32	746	428	819	391	202		5
3	„ Алтънъ-Чапръ	1,050	63	240		80	600	40			
	Прѣносъ										

2	164			122			82				2
	42										
	20						8				
	32										
	25								4		
	40										
	100										
	60										
	49										
	21									3	
	120								16	5	
	42						2				
20	18										
	100									8	
	35								25	13	
	9										
	200						1		50	47	
	27										
	20						4				
	10	1									
42	2,957	15		136			115		306	177	63

Околия

46	136	6				47		4	1,772		48
6	12				10	60			620	103	44

	Прѣнесени										
4	„ Албашево	2.200	100	10	580	20	50	55	10		
5	„ Бурнусузъ	1.390	340	83	540	90	358	210	9		
6	„ Горно-Енишарлий		115	75	1.030		320		280		2
7	„ Долно-Енишарлий	29	35	14	286	9	65		63		
8	„ Дерелии	1.379	248	83	465	191	330	116	108		20
9	„ Делибинлери	349	152	29	281	35	189	13	15		2
10	„ Дерменъ-Махле	709	83		343	105	238	16	30		
11	„ Инджилери	2.172	354	82	537		358	498	139		
12	„ Ишевренъ	1.922	133	112	929	104	512	294	212		4
13	„ Икизлери	255	38	20	187	22	124	16			
14	„ Инище	200	50	16	800		300		50		
15	„ Караджовренъ	450	300	80	250	150	200				15
16	„ Калфа	1.419	240	7	659	107	382	362	100		6
17	„ Копучи	1.414	573	82	562	200	410	182	10		
18	„ Карапчя	559	525	17	652	208	399	329	198		
19	„ Куртъ-бунаръ	1.940	208		350		350	300	80		10
20	„ Кара-Тераилени	3.958	240		1.155	424	1.149	73	15		
21	„ Куза	865	55	94	592	178	482	20	5		6
22	„ Койматлий	1.455	42	29	814	224	490	39	9		2
23	„ Крушово										
24	„ Кара-Орманъ	2.853	736	253	684	321	916	96	221		
25	„ Мурсалково	3.771	205	7	658	557	822	721	505		
26	„ Нова-Махла	1.017	330	27	752		441	360	155		7
27	„ Сарж-Смаилъ	1.790	85	30	955	134	913	116			
28	„ Сюлейманлий	1.202	40	50	800	100	250	10			9
29	„ Трюкмешлий	1.923	66		834	486	675	752	32		12
	Прѣнось										

											12	
	30								250			
	42					3	2		340			
	30						194					
	19						14		2			
15	116			4	1				362		20	
50	16				1				36		3	
									140			
									641			
	30								535			
									55			
	10						10			10		
	20								40			
	195						4		283			
	500								205			
									208			
3	30								400			
	25								913			
15	16				15	28	2	6		149		
5	10				8				21	480		
72	132					63	8		439	112	5	Ненаселено
									195	1.060		
	34								176			
	30								150			
22	28						4		1.041		12	

	Прѣнесени									
30	„ Умурово	1.250	527	100	185		765	483	98		2
31	„ Хаджиолари	80	100		250	14	80	12	50		
32	„ Чакърджий	2.157	714	497	2.514	159	417		28		
33	„ Челтикчии	1.961	623	197	1.559	268	506	35	139		
34	„ Чохлаково	2,687	425		1.574	106	850	487	39		5
35	„ Чанлии	1.881	179		460	212	881	224	54		
36	„ Чифтликъ-Махле	1.027			611	209	482	51	38		2
37	„ Шикеръ-Бунаръ	500	210	140	589		340	90			
38	„ Сейменъ										
39	„ Меричлери	1.577	50	130	2.894	243	612	69			
40	„ Караатлии	504	311	166	542	55	32	17	5		
	Всичко	60.903	8.926	2.734	32.086	6.068	18.647	6.658	3.143		117

Сейменска

1	Г. Сейменъ	962	1.557	616	1.741	576	1.258	66	514	25	4
2	с. Гурбетито	1.318	349	130	1.078	135	597	48	119		
3	„ Узунъ-Хасанъ	573	213	53	917	62	278	2	183		
4	„ Опанъ	1.376	364	74	1.060	37	297		253		
5	„ Пишмана	28	120	47	250		132		.52		
6	„ Аладжалли	283	147	66	319	32	249	50	56		
7	„ Кючюклерито	1,600	350	152	920	220	650	15	40		
8	„ Инпкчиево	387	150	19	311	3	273		111		
9	„ Гаджалово	260	327	39	344	31	180		89		
	Прѣносъ										

9*

5	10									107	17
	8									12	
									286		
	12								195		
40	40			3					557		3
2	3				1				362		
14	3								397		
									20	13	
					27					300	
										17	
295	1.547	6		7	63	201	238	10	10.641	2.363	152
Околия											
35	50	5			59	216		6		144	20
					13					32	
10	20				30	10	20		8		31
	13		4			3			2	2	4
	2				1	1				2	
9	10					15				30	
			21							6	
			2		3					2	

	Пренесени										
10	С. Караманлии	296	482	117	411		330		117		
11	„ Акъ-Бунаръ	896	270	55	912	56	366	29	56	1	8
12	„ Бюлюджякъ	350	292	130	445	36	239	4	50		
13	„ Кумъ-Кьой	597	721	163	498	254	575	20	360		
14	„ Дуванджя	1,015	1,040	320	905	500	930	156	520		
15	„ Бей-Кьой		20	4			20				
16	„ Кючюкъ-Хасанъ	958	419	322	1,251	54	604	23	164		
17	„ Хасанъ-Теке	30	15	10	10	8	16			3	3
18	„ Ширметъ	295	224	66	343	66	140	3	371		
19	„ Мусачево	267	356	52	649	91	328	77	171		
20	„ Мусача-Теке	245	230		226	30	161		57	1	
21	„ Акче-Ибрямъ	770	292	544	1,217		981		72	5	
22	„ Аладаалии	70	128	8	193	17	120		4		2
23	„ Баба-Махле	4	15		33		17		6		
24	„ Пиринчлии	112	54	54	115	16	113		26		
25	„ Реселлии	12	65	51		2	50				
26	„ Юнюзъ-Бюкю	13	74	20	112	18	94		42		
27	„ Кечелеръ-Махле	1,166	171	27	638	108	50				
28	„ Батканлии	349	674	64	140	104	334		19		
29	„ Джадж-Гьолъ	473	870	138	750	46	244	6	250		
30	„ Лефеджии	12	4		73		55		106		
31	„ Авджи-Дуванджии	1,294	182	47	1,025	52	418	9	124		
32	„ Сюлейманлии	255	61	38	119	11	52		65		
33	„ Азаплии	406	660	160	500	300	320	3	150		
34	„ Ресиманово	201	889	32	314	19	87	1	138		
35	„ Тюркменъ-Махле	85	678	48	275	82	159	10	114		
	Прѣносъ										

5	10				10							
2					42	20			8	2	11	
9	13				5	15						
12	20				30	100				25	10	
					30	110				10		
38	13				59	44				36	6	
	7				40							
						3						
						14						
	2			2			3	45				
50	80			52	160	2						
	4			10								
					2	2						
			10	2								
					4	6						
7					4					1		
						8				11		
											8	
	30		6		2							
											1	
1	3											
					3							
10												
					5					4		
						2				19		

	Пренесени										
36	С. Бѣлий-брѣгъ	328	1.787	109	555	74	299	21	168		
37	„ Саатлари	92	1				54				
38	„ Узунджя	396	7	41			102				
39	„ Кара-Агачъ	34	121	41			60				
40	„ Кокарджя	146	33	128			167				
41	„ Кюстю-Кьой	220	94	56			114				
42	„ Гючерлий	816	493	1.031			547				
43	„ Кара-бунаръ	53	180	69			133				
44	„ Гюлъ-бунаръ	360	380	200		79	350	61			
45	„ Сорутъ	250	530	125		203	310	11			
46	„ Смавлий	180	120	360			216				
47	„ Дюдюкчелий	220	61	120			140				
48	„ Обруклий	900	1.450	600			800				
49	„ Ени-беглий		10	8			82				
	Всичко	20.953	17,730	6.504	17.649	3.322	14.091	615	4.567	35	17

Старо-Загорски

1	Стара-Загорска околия	49.491	47.517	7.325	37.631	6.820	31.446	4.287	14.042	180	345
2	Ново-Загорска „	43.816	43.950	13.114	32.793	6.215	30.199	8.284	12.932	70	75
3	Казанлжшка „		20.224	18.596	30 378		16.667	1.926	3.709	8	563
4	Чирпанска „	60.903	8.926	2.734	32.086	6.068	18.647	6.658	3.143		117
5	Сейменска „	20.953	17.730	6.504	17.649	3.322	14.091	615	4.567	35	17
	Всичко	175.163	138.347	48.373	150.537	22.425	111.050	21.770	38.393	202	1117

											3
188	277	5	43	66	508	571	23	51	18	330	84
департаментъ											
535	1,205	1	1,709	7	114	263	19	7	1.939	1.879	312
281	314		331		103	376	630		3.381	1.021	30
42	2,957	15		136			115		306	177	63
295	1,547	6		7	63	201	238	10	10.641	2.363	152
188	277	5	43	66	508	571	23	51	18	330	84
1,341	6,300	27	2,083	216	788	1.411	1.025	68	16.285	5.770	651

СТАТИСТИКА

на

Находящий се едръ и дребенъ добитъкъ въ Старо-Загорский департаментъ презъ 1880/81 год., и частно за дребнии добитъкъ овце и кози; заедно съ полученитѣ отъ тѣхъ бегликъ презъ 1881/82 год.

№ по редъ	МѢСТНОСТЬ	ЕДРЪ ДОБИТЪКЪ						ДРЕБЕНЪ ДОБИТЪКЪ			ДРЕБЕНЪ ДОБИТЪКЪ ПРЕЗЪ 1881/82 Г.		ПОЛУЧЕНОТО КОЛИЧ. БЕГЛИКЪ		ЗАБѢЛѢЖКА
		Биволе	Волове	Крави	Конье	Мулета	Ма аре та	Овце	Кози	Свинье	Овце	Кози	Гроша	п.	
	СТАРО-ЗАГОТСКА ОКОЛИЯ														
1	Г. Стара-Загора	32	284	48	278	56	368	1962	276	278	3029	322	15079	20	
2	с. Ахпело	34	86	79	36		18	415	41	72	754	39	3568	20	
3	„ Ахжрито	8	47	52	7		13	107	9	13	158	3	724	20	
4	„ Арабаджиево	18	160	130	40		18	340	57	160	608	94	3159		
5	„ Айдаплии	10	31	36	8		4	285		35	491	3	2223		
6	„ Ада-тепе	4	58	67	26		15	73	542	85	123	831	4923		
7	„ Арнаутито	30	91	67	25		26	450	213	84	1348	138	6687		
8	„ Арапъ-Махле	12	29	52	16		20	134	172	69	321	235	2502		
9	„ Ашикъ Сеиеклии	7	97	37	17		33	72	105	34	458	244	3159		
10	„ Боздуванджии	38	68	29	22		21	530	214	135	788	95	3973	20	
	Прѣносъ														

2	164			122			82				2
	42										
	20										
	32						8				
	25								4		
	40										
	100										
	60										
	49										
	21									3	
	120								16	5	
	42						2				
20	18										
	100									8	
	35								25	13	
	9										
	200						1		50	47	
	27										
	20						4				
	10	1									
42	2,957	15		136			115		306	177	63

Ожолир

46	136	6				47		4	1,772		48
6	12				10	60			620	103	44

	Прѣнесени										
4	„ Албашево	2.200	100	10	580	20	50	55	10		
5	„ Бурнусузъ	1.390	340	83	540	90	358	210	9		
6	„ Горно-Енишарлий		115	75	1.030		320		280		2
7	„ Долно-Енишарлий	29	35	14	286	9	65		63		
8	„ Дерелии	1.379	248	83	465	191	330	116	108		20
9	„ Делибинлери	349	152	29	281	35	189	13	15		2
10	„ Дерменъ-Махле	709	83		343	105	238	16	30		
11	„ Инджилери	2.172	354	82	537		358	498	139		
12	„ Ишевренъ	1.922	133	112	929	104	512	294	212		4
13	„ Икизлери	255	38	20	187	22	124	16			
14	„ Инище	200	50	16	800		300		50		
15	„ Караджовренъ	450	300	80	250	150	200				15
16	„ Калфа	1.419	240	7	659	107	382	362	100		6
17	„ Копупчи	1.414	573	82	562	200	410	182	10		
18	„ Карапча	559	525	17	652	208	399	329	198		
19	„ Куртъ-бунаръ	1.940	208		350		350	300	80		10
20	„ Кара-Терзилени	3.958	240		1.155	424	1.149	73	15		
21	„ Куза	865	55	94	592	178	482	20	5		6
22	„ Койматлий	1.455	42	29	814	224	490	39	9		2
23	„ Крушово										
24	„ Кара-Ормапъ	2.853	736	253	684	321	916	96	221		
25	„ Мурсалково	3.771	205	7	658	557	822	721	505		
26	„ Нова-Махла	1.017	330	27	752		441	360	155		7
27	„ Сарж-Смаилъ	1.790	85	30	955	134	913	116			
28	„ Сюлейманлий	1.202	40	50	800	100	250	10			2
29	„ Трюкмешлий	1.923	66		834	486	675	752	32		12
	Прѣносъ										

											12	
	30								250			
	42					3	2		340			
	30						194					
	19						14		2			
15	116			4	1				362		20	
50	16				1				36		3	
									140			
									641			
	30								535			
									55			
	10						10			10		
	20								40			
	195						4		283			
	500								205			
									208			
3	30								400			
	25								913			
								6				
15	16				15	28	2			149		
5	10				8				21	480		
												Ненаселено
72	132					63	8		439	112	5	
									195	1.060		
	34								176			
	30								150			
22	28						4		1.041		12	

	Прѣнесени										
30	„ Умурово	1.250	527	100	185		765	483	98		2
31	„ Хаджиолари	80	100		250	14	80	12	50		
32	„ Чакърджий	2.157	714	497	2.514	159	417		28		
33	„ Челтикчии	1.961	623	197	1.559	268	506	35	139		
34	„ Чохлаково	2,687	425		1.574	106	850	487	39		5
35	„ Чанлии	1.881	179		460	212	881	224	54		
36	„ Чифтликъ-Махле	1.027			611	209	482	51	38		2
37	„ Шикеръ-Бунаръ	500	210	140	589		340	90			
38	„ Сейменъ										
39	„ Меричлери	1.577	50	130	2.894	243	612	69			
40	„ Караатлии	504	311	166	542	55	32	17	5		
	Всичко	60.903	8.926	2.734	32.086	6.068	18.647	6.658	3.143		117

Сейменска

1	Г. Сейменъ	962	1.557	616	1.741	576	1.258	66	514	25	4
2	с. Гурбетито	1.318	349	130	1.078	135	597	48	119		
3	„ Узунъ-Хасанъ	573	213	53	917	62	278	2	183		
4	„ Опанъ	1.376	364	74	1.060	37	297		253		
5	„ Пишмана	28	120	47	250		132		52		
6	„ Аладжалли	283	147	66	319	32	249	50	56		
7	„ Кючюклерито	1.600	350	152	920	220	650	15	40		
8	„ Иникчиево	387	150	19	311	3	273		111		
9	„ Гаджалово	260	327	39	344	31	180		89		
	Прѣносъ										

5	10									107	17
	8									12	
									286		
	12								195		
40	40			3					557		3
2	3				1				362		
14	3								397		
									20	13	
					27					300	
										17	
295	1.547	6		7	63	201	238	10	10.641	2.363	152
Околия											
35	50	5			59	216		6		144	20
					13					32	
10	20				30	10	20		8		31
	13		4			3			2	2	4
	2				1	1				2	
9	10					15				30	
			21							6	
			2		3					2	

	Пренесени										
10	С. Караманлии	296	482	117	411		330		117		
11	„ Акъ-Бунаръ	896	270	55	912	56	366	29	56	1	8
12	„ Бюлюджякъ	350	292	130	445	36	239	4	50		
13	„ Кумъ-Кьой	597	721	163	498	254	575	20	360		
14	„ Дуванджя	1,015	1,040	320	905	500	930	156	520		
15	„ Бей-Кьой		20	4			20				
16	„ Кючюкъ-Хасанъ	958	419	322	1,251	54	604	23	164		
17	„ Хасанъ-Теке	30	15	10	10	8	16			3	3
18	„ Ширметъ	295	224	66	343	66	140	3	371		
19	„ Мусачево	267	356	52	649	91	328	77	171		
20	„ Мусача-Теке	245	230		226	30	161		57	1	
21	„ Акче-Ибрямъ	770	292	544	1,217		981		72	5	
22	„ Аладаалии	70	128	8	193	17	120		4		2
23	„ Баба-Махле	4	15		33		17		6		
24	„ Ииринчлии	112	54	54	115	16	113		26		
25	„ Реселлии	12	65	51		2	50				
26	„ Юнюзъ-Бюкю	13	74	20	112	18	94		42		
27	„ Кечелеръ-Махле	1,166	171	27	638	108	50				
28	„ Батканлии	349	674	64	140	104	334		19		
29	„ Джадж-Гьолъ	473	870	138	750	46	244	6	250		
30	„ Лефеджии	12	4		73		55		106		
31	„ Авджи-Дуванджии	1,294	182	47	1,025	52	418	9	124		
32	„ Сюлейманлии	255	61	38	119	11	52		65		
33	„ Азаплии	406	660	160	500	300	320	3	150		
34	„ Ресиманово	201	889	32	314	19	87	1	138		
35	„ Тюркменъ-Махле	85	678	48	275	82	159	10	114		
	Прѣнось										

5	10				10						
2					42	20			8	2	11
9	13				5	15					
12	20				30	100				25	10
					30	110				10	
38	13				59	44				36	6
	7				40						
						3					
						14					
	2			2							
50	80			52	160	2	3	45			
	4			10							
					2	2					
			10	2							
					4	6					
7					4					1	
						8				11	
	30		6		2						8
1	3										1
10					3						
					5					4	
						2				19	

	Пренесени										
36	С. Бѣлий-брѣгъ	328	1.787	109	555	74	299	21	168		
37	„ Саатлари	92	1				54				
38	„ Узунджя	396	7	41			102				
39	„ Кара-Агачъ	34	121	41			60				
40	„ Кокарджя	146	33	128			167				
41	„ Кюстю-Кьой	220	94	56			114				
42	„ Гючерлий	816	493	1.031			547				
43	„ Кара-бунаръ	53	180	69			133				
44	„ Гюлъ-бунаръ	360	380	200		79	350	61			
45	„ Сорутъ	250	530	125		203	310	11			
46	„ Смавлий	180	120	360			216				
47	„ Дюдюкчелий	220	61	120			140				
48	„ Обруклий	900	1.450	600			800				
49	„ Ени-беглий		10	8			82				
	Всичко	20.953	17.730	6.504	17.649	3.322	14.091	615	4.567	35	17
						Старо-Загорски					
1	Стара-Загорска околия	49.491	47.517	7.325	37.631	6.820	31.446	4.287	14.042	180	345
2	Ново-Загорска „	43.816	43.950	13.114	32.793	6.215	30.199	8.284	12.932	70	75
3	Казанлъшка „		20.224	18.596	30.378		16.667	1.926	3.709	8	563
4	Чирпанска „	60.903	8.926	2.734	32.086	6.068	18.647	6.658	3.143		117
5	Сейменска „	20.953	17.730	6.504	17.649	3.322	14.091	615	4.567	35	17
	Всичко	175.163	138.347	48.373	150.537	22.425	111.050	21.770	38.393	202	1117

											3
188	277	5	43	66	508	571	23	51	18	330	84
департаментъ											
535	1,205	1	1.709	7	114	263	19	7	1.939	1.879	312
281	314		331		103	376	630		3.381	1.021	30
42	2,957	15		136			115		306	177	63
295	1,547	6		7	63	201	238	10	10.641	2.363	152
188	277	5	43	66	508	571	23	51	18	330	84
1,341	6,300	27	2,083	216	788	1.411	1.025	68	16.285	5.770	651

СТАТИСТИКА

на

Находящий се едръ и дребенъ добитъкъ въ Старо-Загорский департаментъ презъ 1880/81 год., и частно за дребнии добитъкъ овце и кози; заедно съ полученитѣ отъ тѣхъ бегликъ презъ 1881/82 год.

№ по редъ	МѢСТНОСТЬ	ЕДРЪ ДОБИТЪКЪ: Биволе	Волове	Крави	Конье	Мулета	Ма арета	ДРЕБЕНЪ ДОБИТЪКЪ: Овце	Кози	Свинье	ДРЕБЕНЪ ДОБИТЪКЪ ПРЕЗЪ 1881/82 Г.: Овце	Кози	ПОЛУЧЕНОТО КОЛИЧ. БЕГЛИКЪ: Гроша	п.	ЗАБѢЛѢЖКА
							СТАРО-ЗАГОТСКА ОКОЛИЯ								
1	Г. Стара-Загора	32	284	48	278	56	368	1962	276	278	3029	322	15079	20	
2	с. Ахпело	34	86	79	36		18	415	41	72	754	39	3568	20	
3	„ Ахърито	8	47	52	7		13	107	9	13	158	3	724	20	
4	„ Арабаджиево	18	160	130	40		18	340	57	160	608	94	3159		
5	„ Айданлии	10	31	36	8		4	285		35	491	3	2223		
6	„ Ала-тепе	4	58	67	26		15	73	542	85	123	831	4923		
7	„ Арнаутито	30	91	67	25		26	450	213	84	1348	138	6687		
8	„ Арапъ-Махле	12	29	52	16		20	134	172	69	321	235	2502		
9	„ Ашикъ Сенеклии	7	97	37	17		33	72	105	34	458	244	3159		
10	„ Воздуванджии	38	68	29	22		21	530	214	135	788	95	3973	20	
	Прѣносъ														

	Прѣнесени													
11	с Балжклии	31	72	70	15		20	224	170	42	390	260	2925	
12	„ Бараклари		10		2		9		2		44	1238	5769	
13	„ Гьохпала	71	156	147	47		34	870		155	1272		5724	
14	„ Гол.-Дуванджии	17	[illegible]	37	10		11	191	15	33	689	19	3186	
15	„ „- Кадиево	4	36	40	18		4	256	26	18	588		2646	
16	„ Гюрюджии	2	54	103	26		20	472	193	65	778	389	5251	20
17	„ Джамбазито	80	226	125	51		40	879	149	258	1285	136	6394	20
18	„ Дълбоки	96	298	110	71		192	1543	1396	125	1585	1701	14756	
19	„ Дервентъ	24	230	113	25		80	825	1175	110	927	1032	8815	20
20	„ Дуваджиями		10	8	26		1	10		15	1283	3	5787	
21	„ Джуранлии	13	62	3[illegible]	[illegible]		20	618	296	42	493	101	2673	
22	К Кършалии	61	89	[illegible]	[illegible]		49	419		76	624		2803	
23	„ Кавакъ-Махле	14	12	36	26		4	100	48	60	156	56	954	
24	„ Кара-бунаръ	14	44	35	4		24	198	131	34	198	186	1728	
25	„ Караджалии	3	138	211	61		35	2011	226	148	2239	218	11056	20
26	„ Карпусчя	23	106	33	26		18	470	86	70	626	79	3172	20
27	„ Колена	2	80	33	10		18	234	383	34	293	434	3271	20
28	„ Казанка		87	231	25		56	307	336	144	765	541	5877	
29	„ Караверлери	4	46	25	6		28	73	63	35	406	260	2997	
30	„ Карабурунъ	50	80	95	22		15	560		120	463		2083	20
31	„ Карагитлии	3	22	10			4	70	10	26	117	16	598	20
32	„ Мисплимито	9	60	38	18		18	125	26	41	513	39	2484	
33	„ Маджарито	17	33	62	11		4	341	19	33	418	24	1989	
34	„ Могила	4	58	31	13		14	290	90	200	335	79	1863	
35	„ Малко-Кадиево	9	53	32	13		15	263	151	59	310	144	2043	
36	„ Муратлии	5	28	8			10	550	20	30	739	30	3460	20
	Прѣносъ													

	Прѣнесени													
37	„ Мал.-Дуванджии	11	27	29	12		14	140	7	34	405	135	2430	
38	„ Налдюкенъ	15	23	32	18		6	36	22	28	94	62	702	
39	„ Нова-Махла	2	110	60	15		29	554	668	42	788	792	7110	
40	„ Орѣховица	61	147	83	41		53	486	1076	121	710	1503	9958	20
41	„ Памукчии	12	64	28	18		14	385	72	80	801	74	3937	20
42	„ Пандаклии	7	61	52	17		5	56	125	59	180	735	4117	20
43	„ Радие-Махле	80	85	24	27		46	417		94	761	1	3429	
44	„ Скендерлии	45	86	55	40	4	10	500	25	90	763	23	3537	
45	„ Сюютлии	21	36	6	6		4	275	153	8	365	209	2583	
46	„ Сунгулари		11	7	17		4	27	27		155	226	1714	20
47	„ Трънково	153	119	195	46		68	540	25	198	775	28	3613	20
48	„ Талашманлии	29	38	29	9		19	113	29	45	143	31	783	
49	„ Топракъ-хисаръ	22	64	23	19		10	235	17	72	216		972	
50	„ Текке		127	28	14		27	266	406	5	548	160	3186	
51	„ Хрищени	30	195	100	36		60	647	552	80	535	644	5305	20
52	„ Хаджиайватлии	5	30	70	25		15	455		30	665	5	3015	
53	„ Хамзалари	8	115	69	29		25	557	972	50	744	1058	8109	
54	„ Чираджии	2	62	26	17		9	315	24	52	340	3	1543	20
55	„ Черково	8	132	50	8		30	357	881	68	703	1320	9103	20
56	„ Читалии	34	40	36	25		14	540	58	70	568	142	3195	
57	„ Чавла-кьой	28	71	36	41	2	3	92	36	54	239	108	1561	20
58	„ Шахназлии	46	122	80	20		55	845	196	78	1550	230	8010	
59	„ Шамлии	43	36	56	27		20	215	116	48	490	148	2871	
60	„ Янаклари		35	38	2		5	123	687	28	195	676	3919	20
61	„ Янчя	23	17	54	4		19	175		50	248		1116	
	Всичко	1434	4939	3596	1603	62	1843	24618	12714	4422	38595	17302	251536	20

НОВО-ЗАГОРСКА ОКОЛИЯ.

	Цѣлата окол. има:	1684	4263	2648	1579	26	1834	23610	8269	3934	36207	12904	220999	20

КАЗАНЛЖШКА ОКОЛИЯ.

1	Г. Казанлжкъ	41	259	76	440	3	43	688	344	158	2307	15	10449	
2	с. Армаганово		14	44	7			60	61	6	115	100	1012	20
3	„ Бичирлии										376	59	1957	20
4	„ Баня										537	815	6084	
5	„ Баязлии										662	25	3091	20
6	„ Габарево		75	98	43		27	366	66	20	653	63	3222	
7	„ Гюсово										144	213	1606	20
8	„ Гор.-Софулари										636	218	3843	
9	„ Горно-Сохране										684	92	3492	
10	„ Дол.-Софулари	37	52	141	95		22	277	51	109	45	1	207	
11	„ „- Сохране	4	8	5	18		6	100	15	35	431	87	2331	
12	„ Елхово	4	200	275	43		16	351	919	13	528	741	5710	20
13	„ Енина	32	300	80	156	3	83	1728	965	230	1588	904	11214	
14	„ Злати-Ржть		21	17	5			100	90	30	200	74	1233	
15	„ Изшилери	10	16	10	7		1	56	7	12	154	9	733	20
16	„ Ишиклии	8	30	50	25		2	73	207	40	178	266	1998	
17	„ Имитлии										575	313	4000	20
18	„ Кара-Гитлии	18	92	94	8			241	84		301	100	1804	20
19	„ Кжшла										75	124	895	20
20	„ Ковлуджя	13	132	248	20		16	1114	756	90	1146	865	9049	20
	Прѣносъ													

	Прѣнесени													
21	„ Куванлжкъ		128	154	71	1	23	897	1236	178	1852	2421	19228	20
22	„ Кжз.-Агачъ-дере		89	160	12		3	289	903	28	808	1138	8757	
23	„ Лѣва-ржка		40	36	14		2	135	164		179	339	2331	
24	„ Лаханлии	15	226	125	40		45	812	450	200	1025	320	6052	20
25	„ Мжглишъ	15	113	250	105		208	1886	672	320	2151	879	13635	
26	„ Нова-Махла	8	74	47	22		13	269	305	57	903	1039	8739	
27	„ Александрово	14	97	98	95		12	300	280		401	390	3559	20
28	„ Орозово	13	13	90	15		6	488	300	25	772	345	5026	20
29	„ Ржжена	18	87	124	32	1	8	535	291	72	1335	482	8176	20
30	„ Сикиречево		17	30	43		19	1100	117	40	1398	179	7096	20
31	„ Салтъково										674	53	3271	20
32	„ Симитлери										1990	1157	14161	20
33	„ Търничани										315	303	2781	
34	„ Турия	6	138	131	7		12	543	876	97	631	1319	8775	
35	„ Тулово										616	80	3132	
36	„ Хасътъ										1273	306	7105	20
37	„ Черганово	7	63	100	32		2	25		41	53		238	20
38	„ Пчелински-Ржтъ		61	41	13			86	285	18	119	106	1012	20
39	„ Шейново									140	1165	130	5827	20
40	„ Шипка		50	20	60	5	25	629	147	194	877	195	5724	
41	„ Юрсилии													
42	„ Яйканлии	40	274	250	73	1	108	1300	269	170	1987	350	10516	20
43	„ Чанакчии	18	29	51	12		4	115	170	31	897	293	5355	
44	„ Голѣмо-Село	13	200	250	25		120	552	1426	185	857	1390	10111	20
45	„ Малко- „	2	3		5		3	20						
46	„ [illegible]													

...завърнати
..., бѣгство.

ЧИРПАНСКА ОКОЛИЯ

1	Г. Чирпанъ	306	1014	504	559		321	5359	47	325	5011	8	22585	20	
2	с. Али-паша	70	127	97	70		30	1813	180	85	1948	255	9913	20	
3	„ Атжиъ-Чаиръ	20	60	80	3		5	440		30	1078	23	4954	20	
4	„ Албашево	34	190	140	24		74	1900	20	77	1765	22	8041	20	
5	„ Бурунсуятъ	23	85	75	20		45	908	130	137	1279	146	6412	20	
6	„ Гор.-Енишарлии		91	6	3		42	6	60		203	422	2812	20	
7	„ Долно- „		20	12			8		5		449	234	3073	20	
8	„ Дерелии	32	173	147	26		33	1432	713	99	1789	630	10885	20	
9	„ Делибиилери	31	53	41	21		24	432	80	47	627	124	3379	20	
10	„ Дирменъ-Махле	20	65	27	20		7	519	21	16	404	11	1867	20	
11	„ Ивджилери	28	282	111	76		62	2400	1123	175	2218	561	12505	20	
12	„ Ишевренъ	40	204	150	41		45	1204	1167	163	1693	1072	12442	20	
13	„ Икизлери	47	15	4	7		9				12		54		
14	„ Инице	36	24	58	10		22	10		24	1693	5	7641		
15	„ Караджовренъ	17	75	110	6		18	498	790	80	749	903	7435		
16	„ Калфа	71	144	113	27		21	2037	1190	208	2201	1299	15750		
17	„ Конучии	45	80	40	20		12	1200	250	150	1313	371	7578		
18	„ Карапчя	38	45	85	35		15	1220	800	116	1369	562	8689	20	
19	„ Куртъ-бунаръ	80	160	80	60		80	1020	300	60	1530	437	8851	20	
20	„ Каратерзилери	90	140	160	50		72	4100	1	132	2778		12501		
21	„ Куза	12	102	92	23		43	680	60	112	1053	87	5130		
22	„ Коиматлии	68	120	152	40		45	1765	150	88	2408	360	12456		
23	„ Крушево	26	15	7	1		14				2096	16	9504		
24	„ Кара-Орманъ	14	119	105	19		24	1800	4	129	1879	5	8478		
25	„ Мурсалково	129	315	206	122		109	2828	346	121	2194	274	11106		
	Прѣносъ														

	Прѣнесени														
26	„ Нова-Махла	24	116	250	20		24	1758	598	197	1856	794	11925		
27	„ Сарж-Смаилъ	41	160	65	30		70	1650		120	1819		8185	20	
28	„ Сюлейманлии	12	90	90	25		15	1200	200	100	1106	357	6583	20	
29	„ Трюкмешлии	124	310	165	110		44	3140	395	130	1276	317	7168	20	
30	„ Умурово	37	62	66	15		22	350	25	50	450	29	2155	20	
31	„ Хаджиолари	1	10	31	5		20				76	96	774		
32	„ Чакърджии	211	189	184	43		27	1180	422	396	1372	291	7483	20	
33	„ Чилтикчии	14	128	190	21		50	1451	187	103	1638	354	8964		
34	„ Четалъ-Тепе														ненаселен[illegible]
35	„ Чохлаково	84	246	67	91		61	597	159	120	1302	229	6889	20	
36	„ Чанлии	43	105	71	62		16	1944		56	2450	63	11308	20	
37	„ Чифтлик.-Махле	7	116	45	43		47	1375		61	1437	[illegible]	6466	20	
38	„ Чикарлари										11[illegible]	[illegible]	[illegible]86	20	
39	„ Шикеръ-бунаръ	8	124	68	15		15	714	380	120	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	
40	„ Сейменъ														
41	„ Меричлери	25	250	270	32		108	1300	20	82	209[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	
42	„ Кара-атлии	43	43	56	7	1	13	800		90	156[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	
	Всичко	1951	5665	4280	1802	1	1712	51030	9823	3999	60344	10[illegible]	[illegible]	[illegible]	

СЕЙМЕНСКА ОКОЛИЯ.

1	Г. Сейменъ	347	280	298	95		157	1805	389	198	[illegible]	[illegible]	[illegible]9356	[illegible]	
2	с. Гурбетито	56	132	50	35		55	396	95	90	12[illegible]	[illegible]	[illegible]	20	
3	„ Уаунъ-хасанъ	13	40	30	7	15	27	162	53	44	72[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	
4	„ Опанъ	17	116	199	38		59	272	38	142	71[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	
5	„ Пашмана	11	54	65	5		28	121	37	84	893	[illegible]	[illegible]	[illegible]	
6	„ Аладжалии	6	36	30	6		7	300	20	34	1834	22	[illegible]	[illegible]	
	Прѣнось														

	Прѣнесени														
7	„ Кючюклерито	26	62	122	22		34	1200	68	144	1426	52	6621		
8	„ Ишикчиево	9	35	19	9		7	49	23	35	665	6	3019	20	
9	„ Гаджалово	1	34	30	1		21	139	29	23	297	33	1485		
10	„ Караманлии	13	46	53	3		44	174	71	55	716	112	3726		
11	„ Акъ-бунаръ	42	58	45	10		14	160	10	88	800	16	3672		
12	„ Бюлюджакъ	27	60	62	18		27	700	93	71	798	118	4122		
13	„ Кумъ-кьой	35	72	60	8		36	800	27	42	685	31	3222		
14	„ Кумъ-Дуванджя	94	195	200	61		79	1788	82	156	2254	61	10417	20	
15	„ Бей-Кьой		14	17	4		3				12	4	72		
16	„ Кючюкъ-хасанъ	31	78	139	24		30	546	87	125	673	96	3460	20	
17	„ „ - Теке	4	48	23	6		4	30	8	18	1176	33	5440	20	
18	„ Ширметь		58	43	12		16	250		40	725	58	3523	20	
19	„ Мусачево	27	46	80	13		11	397	5	35	347	39	1737		
20	„ Мусача-Теке	37	39	41	4		16	472		35	499	4	2263	20	
21	„ Акче-Ибрямъ	6	180	85	9		35	580	170	163	910	231	5134	20	
22	„ Баба-Махле	14	20	21	3		9	80	22	27	120	39	715	20	
23	„ Аладаалии	6	14	19	4		3	22	15	20	287	44	1489	20	
24	„ Ширинчлии	5	17	17	3		2	199		23	162	100	1179		
25	„ Рисиллии	13	23	29	2		6	20	20	22	29	38	301	20	
26	„ Юнюзъ-Бокю		34								714	12	3267		
27	„ Явузлари	52	100	60	41		33	604		105	650		2925		
28	„ Батканлии	38	58	48	8		36	304	25	93	458	32	2205		
29	„ Джадж-Гьолъ	45	75	96	18		28	347		113	508		2286		
30	„ Лефеджии		23	3	3		6				950		4275		
31	„ Ав.-Дуванджии	9	50	67	7		43	442	37	44	662	44	3177		
32	„ Сюлеймишлии	10	38	41	12		23	348	54	68	1162	50	5454		
	Прѣносъ														

	Прѣнесени														
33	„ Азаплии	11	45	53	13		34	292	108	100	493	88	2614	20	
34	„ Ресиманово	6	39	41	9		25	765	4	76	880	3	3973	20	
3	„ Тюрк.-Махле	40	13	10	12		5	246	40	35	366	18	1728		
36	„ Бѣлий-брѣгъ	4	79	37	12		28	372		53	580		2610		
37	„ Кара-алии		4	12	9		6				854	23	3946	20	
38	„ Саатлари										1108	11	5035	20	
39	„ Балабанлии														
40	„ Угунджя	23	18	21	8		6	73		25	631		2839	20	жителитѣ мунезавърнати още
41	„ Кара-Агачъ	14	16	13	3		11	83	47	3	115	54	760	20	
42	„ Кокарджя	30	67	70	19		9	220	31	70	371	26	1786	20	
43	„ Кюспю-Кьой	40	36	106	20		14	249	100	29	1098	145	5593	20	
44	„ Гючерлии	35	40	40	9		17	165	35	56	460	15	2137	20	
45	„ Кара-бунаръ	22	40	44	12		6	500	23	30	1619	57	7542		
46	„ Гюль- „	15	96	100	5		68	738			733		3298	20	
47	„ Сорутъ	28	48	65	7		20	896		82	811	37	3816		
48	„ Смавлии	6	62	82	7		8	595	92	59	771	86	3856	20	
49	„ Дюдюкчелии	30	90	40	10		25	800	160	55	777	190	4351	20	
50	„ Обруклии	116	280	745	65		95	1225		290	3447	69	15822		
51	„ Ени-беглии														
	Всичко.	1414	3102	3571	711	15	1276	19926	2118	3102	40787	2841	196326		
	СТАРО-ЗАГОРСКИ ДЕПАРТАМЕНТЪ														
1	Ст.-Загор.-окол.	1434	4939	3596	1603	62	1843	24618	12714	4422	38595	17302	251536	20	
2	Нов.-Загор.-окол.	1684	4263	2648	1579	26	1834	22610	8269	3934	36207	12904	220999	20	
3	Казанлъшка „	336	2901	3095	1543	14	839	15134	11156	2539	33614	18508	234549		
4	Чирпанска „	1951	5665	4280	1802	1	1712	51030	9823	3999	60344	10894	320571		
5	Сейменска „	1414	3102	3571	711	15	1276	19926	2118	3102	40787	2841	196326		
	Всичко	6819	20870	17190	7238	118	7504	134318	44080	17996	209547	62449	1223982		

СПИСЪКЪ

на

Областнитѣ, Департаменталнитѣ и по-главнитѣ между-селски пѫтища въ Старо-загорский Департаментъ.

ОБЛАСТНИ ПѪТИЩА.

1) Отъ Ст. Загора къмъ Шипка до границата и до малко-Село, Департамент. граница.

2) Отъ Ст. Загора къмъ Сливенъ до с. Меринъ-Бей Департамент. граница.

3) Отъ Ст. Загора къмъ Пловдивъ до Папазлии Департаментална граница.

4) Отъ Ст. Загора къмъ Хасково до станцията Каяджикъ Департамент. граница.

ДЕПАРТАМЕНТАЛНИ ПѪТИЩА.

1) Пѫтя отъ Нова-Загора до Казанлѫкъ между Балкана и Срѣдня-Гора.

2) Пѫтя отъ Казанлѫкъ за Чирпанъ прѣзъ Срѣдня-Гора.

3) „ „ Чирпанъ за Кая-Бурунъ.

4) „ „ Ст. Загора за Сейменъ и

5) „ „ Нова-Загора до Твърдица.

МЕЖДУ-СЕЛСКИ ПѪТИЩА.

I. Ст. Загорска Околия.

1) Пѫтя отъ Ст. Загора презъ селата: Хрищени, Дълбоки, Орѣховица и Черково за Г. Нова-Загора.

2) Пѫтя отъ Ст. Загора презъ селата: Айданлии, Джуранлии, Шамлии, Читаллии и Чавла-Кьой за Майнаслии Г. Нова-Загора.

3) Ст. Загора презъ селата; Голѣмо Дуванджии, Хаджи Айватлии и Малко-Дуванджии за с. Радне-Махле.

4) Ст. Загора презъ селата: Малко-Кадиево, Арабаджиево, Топракъ-Хисаръ, Трънково, Япчя и Кара-Бурунъ за Сейменската околия.

5) Ст. Загора презъ селата: Кара-Гитлии, Мисилиmито, Джамбазито, Гвохпала и Чираджии за Чирпанъ и Сейменската Околия.

6) Ст. Загора презъ минералнитѣ бани, Ада-Тепе и Казанка за *Казанлѫшка* Околия.

II. Казанлѫшка Околия.

1) Казанлѫкъ презъ селата: Мъглишъ, Яйканлии, Лаханлии и Нова-Махла за Сливенъ и Хаинъ-Бугазѫ.

2) Казанлѫкъ презъ селата: Черганово, Мъглишъ, Тулово, Чанакчии, Козлуджя и Елхово за Сливенъ и Хаинъ-Бугазѫ.

3) Казанлѫкъ презъ селата: Армаганово, Къзълъ-Агачъ-Дере за Гр. Чирпанъ.

4) Казанлѫкъ презъ селата: Имишлери и Ишиклии за Ражена

5) Казанлѫкъ презъ селата: Горньо и Дольньо-Гюсово и селци за Трявна (България).

6) Казанлѫкъ презъ селата: Сикиречево, и Шейново за Химетлии.

7) Казанлѫкъ презъ моста на р. Тунджа, Шоссето и селата: Кара-Гитлии, Павелъ, Баня и Александрово за Доймуш.

8) с. Чанакчии презъ селата: Ражена, Ишиклии, Орозово, Армаганово, Моста Копринка, Кара-Гитлии, Баня Павелъ, и Александрово за Доймушлари.

III. Чирпанска Околия.

1) Чирпанъ презъ селата: Койматлии, Куза, Балабанлии, Меричлери и Кара-Атлии за Хасково.

2) Чирпанъ презъ селата: Хайматлии, Чивтликъ-Махле, Меричлери, Узунджа и Кокарджа за с. Дючерлии.

3) Чирпанъ презъ селата: Икизлери, Чивтликъ-Махле, Кара-Терзилери, Читалъ и Сарж-Смаилъ за Чирарлари.

4) Чирпанъ прѣзъ Халжтово за Хаджи-Елесъ.

5) „ „ селата: Умурово, Албашево, Бурнусузъ, Войнишка-Махла, Голѣмо-Малко-Деретии, Нова-Махла, и Дольньо-Енишарлии за Горньо-Енишарлии.

6) Чирпанъ презъ селата: Мурсалково, Ивджилери, Караджовренъ, Хаджиоларп и Алагюнъ за с. Калерата.

7) Чирпанъ презъ селата: Тюркмешлии, Куртъ-Бунаръ, Коноп-чии. р. Читалка и Шикеръ-Бунаръ за Алагюнъ.

IV. Ново-Загорска Околия.

1) Нова-Загора презъ селата: Инджe-Кьой, Торлакъ-Махле, и Старо-Гюпелии за Г. Сейменъ.

2) Нова-Загора презъ селата: Авлиени и Чапакчии за Ишикчии.

3) „ „ „ Атлооглу и Генджелии за Кирм.

4) „ „ „ Короджии, Омарчево и Караджа Муратлии за с. Кара-Кюртъ.

5) Нова-Загора презъ село: Омарчево за Гердима.

6) „ „ „ Чивтлии, Юртчии и Кьосе-Махле за Налбантлари.

10*

7) Нова-Загора презъ селата: Юрдемишъ, Деде-Кьой, Бешъ-Тепе, Курфалчево и Голѣмо-Тирфиллии за Малко-Тирфиллии.

8) Нова-Загора презъ селата: Юрлемишъ, Деде-Кьой и Богданъ-Махле за Гюшолю-Махле.

V. Сейменска Околия.

1) Сейменъ презъ селата: Мусачево, Мусача-Текке, Кумъ-Кьой, Кара-Бунаръ и Джадж-Гьолъ за Бѣлий-Брѣгъ.

2) Сейменъ презъ селата: Караманли и Пишмана за Азаплии.

3) „ „ „ Мусачево, Мусача-Текке, Сурутъ и Гюлъ-Бунаръ за Кара-Алии,

4) Сейменъ презъ селата: Юнюзъ-Бюкю, Реселии, Пиричлии, Акче-Ибрямъ, Гючюрлии, Кючюкъ-Хасанъ, Кокарджа и Кюстю-Кьой за Гурбетито.

5) Шахпазлии (Ст. Загорска околия) презъ Узунъ-Хасанъ, Акъ-Бунаръ, Кюстю-Кьой и Кючюкъ-Хасанъ за Кокарджа.

6) Гурбетито (Сейменска околия) презъ с. Акъ-Бунаръ, за Кючюклерито.

ТАБЛИЦА.

на

Посаденитѣ разни видове плодородни и неплодородни дьрвеса въ Старо-Загорский Департаментъ презъ 1881/82 год.

	НАЗВАНИЕ НА ОКОЛИЯТА	Число на посаденитѣ дърveса.	Забѣлѣжка
1	Старо-Загорската	45,900	**Плодовити дървеса:** круши, дюли, череши, вишни, сливи, ябълки, зардалии (кайсии), орѣхи и др. **Неплодовити дървеса:** върби, кавацы тюляка и др.
2	Ново-Загорската	11,953	
3	Чирпанската	27,819	
4	Казанлжшката	15,841	
5	Сейменската	12,253	
	Всичко	113,766	

ТАБЛИЦА

за

Важнитѣ произшествия въ Старо-Загорский Департаментъ презъ 1879, 1880 год. и отъ 1-й Яннурий до края на Августа 1881 год.

№ по редъ	Название на околията.	Презъ 1879 година.						Презъ 1880 година.						Презъ 1881 г. отъ 1-й Ян.уар до края на Авг.					
		Убийства	Самоубийства.	Неволно убийства	Обири.	Кражби.	Пожяри.	Убийства.	Самоубийства.	Неволно убийства.	Обири.	Кражби.	Пожяри.	Убийства.	Самоубийства.	Неволно убийства,	Обири.	Кражби.	Пожяри.
1	Въ Старо-Загорската	2			4	1	1	4		1	8	4	6	2					
2	„ Ново-Загорската								2		4	2	10	1	1		1	1	
3	„ Казанлъшката	3	1		1	3	2	3	3	1	4	10	4	1			1		
4	„ Чирпанската	2	1		3	3	2	1	1			4	2						
5	„ Сейменската													1	2				
	Всичко	7	2		8	7	5	8	6	2	16	20	22	5	3		2	1	

ИСТОЧНА РУМЕЛИЯ.

Областенъ бюджетъ за финанциалната 1881-82 год.

Отдѣлъ	Расходъ	Глава	Видъ на прихода	Приходи: Обикновенни	Приходи: Извънрѣдни	Всичко.
1			Главно управление и вжтрѣшни дѣла	472000		
2			Правосждие . .	3262176		
3			Финанций. . .	76180000	1000000	
4			Общи сгради и проч.	1865770		
5			Просвѣщение .	5000		
6			Милиция и жандармерия . . .	50000		
				81834946	1000000	
			Излишъкъ прѣдполагаемъ. . .		1730865	84565802
			Всички приходи.			84565802

Отдѣлъ	Расходъ	Глава	Вадъ на расхода	Расходи: Обикновенни	Расходи: Извънрѣдни	Всичко.
1			Глав. управление, областно прѣдставителство и Вжтрѣшни дѣла . .	6791280		
2			Правосждие . .	6053000		
3			Финанции . . .	33613700	450000	
4			Общи сгради и пр.	6054440	600000	
5			Просвѣщение . .	3563500	600000	
6			Милиция и жандармерия . . .	21429832	2550000	
				77505802	4200000	81705802
			Фондъ за непредвидени разноски .	2360000		2360000
			Резервний фондъ	500000		500000
			Всички расходи.			84565802

Таблица

за

бюджетитѣ: Департаменталенъ и на градскитѣ съвѣти въ Старо-Загорский Департаментъ за финанциалната 1881-82 година.

№ по рѣда.	Название на бюджета	Приходи		Всичко		Обща сумма		Расходи		Всичко		Обща сумма	
		Гроша	п.	Гроша	п.	Гроша	п.	Гроша	п	Гроша	п.	Гроша	п.
1	На Ст.-Загорский Департаментъ.	854535		854535				854535		854535			
2	„ Ст.-Загорюкий Градский съвѣгъ	1538400		1538400				1538400		1538500			
3	„ Чирпанский градский съвѣтъ.	264100		264100				264100		264100			
4	„ Казанлжшкий град. съвѣтъ.	207450		207450				207450		207450			
5	„ Ново-Загорский град. съвѣтъ	136240		136240		3000725		136240		136240		3000725	
	Всичко					3000725						3000725	

Таблица.

За

Прихода на Старо-Загорский департаментъ презъ истеклата 1880/81 год.

	Название на околията	Приходъ: гроша	Приходъ: пар.	Всичко: Гроша	Всичко: пар.
1	Въ Старо-Загорската околия	3,728,444	38		
2	„ Ново-Загорската околия	1,803,346	34		
3	„ Казанлъшката околия	1,894,557	05		
4	„ Чирпанската околия	2,522,243	07		
	Всичко			9,948,592	04

Таблица

за

Заплатитѣ на чиновницитѣ служящи по разнитѣ клонове на управленията въ Старо-Загорский департаментъ за финанциялната 1881/82 год.

№ по рѣдъ	Название на управлението	Колко получава на мѣсецъ	
		гроша	пари
	Администрация		
1	Заплата на чиновницитѣ служящи по администрацията въ Стара-Загора, Нова-Загора, Казанлъкъ, Чирпанъ и Сейменъ	32200	
	Полиция		
2	Заплата на полицейскитѣ коммисари, въ Стара-Загора, Нова-Загора, Казанлъкъ, Чирпанъ и Сейменъ	4200	
	Тъмници		
3	Заплата на тѣмничнитѣ надзирателье и ключари, въ Стара-Загора, Нова-Загора, Казанлъкъ Чирпанъ и Сейменъ.	2150	
	Санитарно управление		
4	Заплата на околийскитѣ Доктори и фелдшери въ Стара-Загора, Нова-Загора, Казанлъкъ Чирпанъ и Сейменъ.	12000	
	Административно съдилище		
5	Заплата на писаря при Департаменталното административно съдилище	800	
	Съдебна часть		
6	Заплата на чиновницитѣ служящи въ Старо-Загорското Департаментално гражданско и углавно съдилище, прокурорството и околийскитѣ съдилища въ Стара-Загора, Нова-Загора, Казанлъкъ Чирпанъ и Сейменъ . . :	54850	

	Финанциялна часть		
7	Заплата на чиновницитѣ при Департаменталното финанциялно и акцизно управления въ Стара-Загора, и околийскитѣ управления въ Казанлѫкъ, Нова-Загора, Чирпанъ и Сейменъ. .	49950	
	Телеграфо-пощенски станции		
8	Заплата на чиновницитѣ Телеграфо-Пощенскитѣ управления въ Стара-Нова-Загора, Казанлѫкъ, Чирпанъ и Сейменъ	16500	
	Техническо управление		
9	Заплата на чиновницитѣ при управлението на Департаменталния Инженеръ въ Стара-Загора.	8000	
	Земледѣлческото управление		
10	Заплата на чиновницитѣ при управлението на Горскии надзирателъ въ II-й горский окрѫгъ въ Г. Чирпанъ	7950	
	Училищни инспектори		
11	Заплата на Инспекторитѣ на Българскитѣ и Турскитѣ училища въ Старо-Ново-Загорската Казанлѫшката, Чирпанската и Сейменската учебни околии	4916	$26^1/_2$

	Прѣнесни														
35	„ Малко-Кадиево	1				1			20	6					
36	„ Муратлий					1			21	6					не въ състояние да си
37	„ Малко Дуванджи														сѫградятъ училище
38	„ Налдюкенъ					1			19						служѭтъ си съ ст..я.
39	„ Нова-Махла	1				1			23	3					
40	„ Орѣховица	1		1		1		1	65	13	17	17	1		
41	„ Памукчий					1	1		30	12			1		
42	„ Пандаклий	1				1			19	4					
43	„ Радие-Махле	1				1			34				1		
44	„ Скендерлий	1							38						
45	„ Сунгарлири			1		1		1			5	14			
46	„ Трънково					1			42	22			1		
47	„ Талашманлий	1				1			12	5				цѣлата околия има само 2 здрави джами	
48	„ Топр. Хисаръ	1				1			42	11					
49	„ Текке			1				1			31	25			
50	„ Хрищени	1		1		2		1	66	10	12	9	1		
51	„ Хадж. айватлий	1				1			18	2					
52	„ Хамзалари	1				1			30	10			1		
53	„ Чираджий	1				1			13	2					
54	„ Черково	1				1			15	15			1		
55	„ Чавла-Кьой			1				1			19	16			
56	„ Шахпазлий	1				1			41	9					
57	„ Шамлий	1				1			39	11					
58	„ Янаклари	1				1			12	2					
59	„ Янчя	1				1			12	13					
	Всичко	51	4	14	1	63	19	15	2598	1247	300	158	20		

Ново-Загорска Околия

1	Г. Нова-Загора	2		2		3	1	2	150	43	45	40	1		съсипана съвсемъ.
2	с, Алобасъ			1				1			29	21			горѣла отвжтрѣ,
3	„ Авлиени	1		1		1		1	25		13	11	1		преправена
4	„ Акъ-Бунаръ												1		разорена до осно-
5	„ Атларе												1		ванието.
6	„ Атлооглу	1				1			49	10					изгорена, непопра-вена още.
7	„ Балабанлии			1				1			16	16			съсипана до осно-
8	„ Богданъ-Махле	1				1			33	5			1		ванието.
9	„ Бешъ-Тепе												1		съсипана до осно-
10	„ Бохалии	1				1			18	7					ванието.
11	„ Бсаъ-Агачъ	1		1		1		1	21	4	4	9			
12	„ Баня			1				1			22	12			
13	„ Гюнелии	1				1			34				1		съсипана
14	„ Гердеме	1				1			37	12					
15	„ Гюнюлю-Махле	1				1			61				1		изгорена препра-
16	„ Генджелии	1		1		1		1	14	9	9	8			вена
17	„ Джумалии	1				1		1	53		30	10			
18	„ Деде-Кьой	1				1			19	5					
19	„ Дере-Кьой	1													
20	„ Ердуванлии			1				1			6	8			
21	„ Ени-Паалии	1		1		1		1	17		16	8			
22	„ Запалня			1				1			30	10			
23	„ Икисча			1				1			8	9			
24	„ Индже-Кьой	1				1			81	2			1		изгорена.
25	„ Кортенъ	1				1			143	20			1		горена отъ вжтрѣ,
26	„ Крива-Круша														преправена.
	Преносъ														

	Пренесени														
27	с. Кадж-Аланъ	1		1		1		1	44	2	12	5	1		
28	„ Киспитлии	1		1		1		1	44		20	24			
29	„ Каймаклии			1				1			3	12			
30	„ Короджии	1				1			36				1		разрушена до основанието.
31	„ Караджа-Мур.			1				1			17	7			
32	„ Кара-Куртъ														
33	„ Курфалчево												1		изгорена съвсемъ.
34	„ Кьосе-Махле	1				1			31	3			1		разорена.
35	„ Конаре												1		горена, преправена сега.
36	„ Козосъ-Мааде	1				1			18				1		изгорена, преправить я.
37	„ Кулупчии	1				1			40	18			1		
38	„ Кадж-Кьой			1				1			16	19			горена, сега преправена.
39	„ Майнаслии	1				1			49	13					
40	„ Мехремъ-Бей			1				1			16	20			изново съградена слѣдъ войната.
41	„ Налбантлари	1				1			40				1		
42	„ Омарчево	1				1			59				1		изгорена, непоправена още.
43	„ Оризари			1				1			32	12			
44	„ Смавлии			1				1			19	17			
45	„ Тирфили-Бълг.	1				1			26				1		
46	„ „ Турс.	1				1			25	2					
47	„ Торлакъ-махле	1				1			61				1		горѣла отвътрѣ непреправена още.
48	„ Терзообасъ	1		1		1		1	43		40	36	1		малко развалена,
49	„ Чивтликъ												1		поправена.
50	„ Чепакчии	1		1		1		1	41		19	25	1		изгорена непоправена.
51	„ Юреклери			1				1		11	9	8			изгорена,
52	„ Твърдица			1		1		1	46		26	25	1		горена, сега попр.
	Преносъ														

	Прѣнесени														
53	„ Химиклии	1				1			24	1					
54	„ Юрене			1				1			14	9			Въ тия села учителитѣ сж условени скоро и поради несъбранитѣ достатъчно ученици, числото имъ не фигурира тукъ.
55	„ Юрмолишъ														
56	„ Юртчии														
57	„ Коюм.-Годикъ														
58	„ Николаево	1		1		1		1	15	4	30	25			
	Всичко	32		26		34	1	27	1433	171	501	406	25		

КАЗАНЛЖШКА ОКОЛИЯ

1	Г. Казанлжкъ	5	3	2		9	7	2	600	369	92	65	4		
2	с. Армаганово														
3	„ Бичирлии			1				1			16	14			
4	„ Баня	1		1		1		1	35		53	35	1		
5	„ Баяслии			1				1			22	8			
6	„ Габарево	1		2		1		2	40	26	45	29	1		
7	„ Гюсово			1				1			40	40			
8	„ Гор.-Софулари			1				1			40	30			
9	„ „ Сохране			1				1			20	13			
10	„ Дол.-Софулари			1				1			8	16			
11	„ „ Сохране	1		1		1		1	44	12	24	20	1		
12	„ Елхово	1		1		1		1	94		24	14			
13	„ Енина	1	1			2	1		144	21			1		
14	„ Злати-Ржтъ														
	Прѣносъ														

	Прѣнесени												
15	„ Ишикли			1				1			56	10	
16	„ Имишлери			1				1			19	14	
17	„ Имитлии			1				1			30	23	
18	„ Карагитлии	1		1		1		1	39		17	7	1
19	„ Кжшлата			1				1			24	19	
20	„ Козлуджя	1		1		1		1	60	9	16	16	1
21	„ Куванлжкъ												
22	„ Кжз.-агачъ-дере	1				1			63	19			1
23	„ Лѣва-ржка												
24	„ Лаханлии	1		1		1		1	94	20	26	17	1
25	„ Мъглишъ	2	1	1		2	1	1	170	32	26	16	
26	„ Нова-Махла			1				1			20	14	1
27	„ Окчулари	1		1		1		1	58	13	40	28	1
28	„ Орозово	1				1			46				
29	„ Ражена	1		1		1		1	36	15	40	28	1
30	„ Скиречево			1				1			30	15	
31	„ Салтжково			1				1			38	12	
32	„ Симитлери	1				1			48	3			1
33	„ Търничани	1		1		1		1	39		15	17	1
34	„ Турия	1				1			38				
35	„ Тулово	1		1		1		1	33		11	10	1
36	„ Хасътъ	1		1		1		1	42	8	28	29	1
37	„ Черганово	1		1		1		1	19	9	25	22	
38	„ Пчелин.-Ржтъ												
39	„ Шейново	1				1		1	42	8	32	28	
40	„ Шипка	1				1			88	4			1
	Прѣносъ												

Въ цѣлата Казанлжшка околия има 8 джамии отъ които 3 полусъборени, а останалитѣ 5 здрави.

	Пренесени														
41	„ Юренлии			1				1			25	21			Въ селата: Сикиречево, Ишиклии, Горно-Сохране, Малко-село-Армаганово Лѣва-рѣка, Злати-ржтъ, Пчелински-ржтъ Ковалжка, Нова-Махл, Имишлери и Долно-Софулари, Българското население нѣма ни училища ни учители.
42	с. Яйканлии	1		1		1		1	78		23	23			
43	„ Чанакчии	1		1		1		1	15	2	22	13	1		
44	„ Голѣмо-Село	1		2		1		2	32		80	70			
45	„ Малко			1				1			41	12			
46	„ Доймишлари			1				1			30	21			
	Всичко	30	5	37		35	9	38	1.997	570	1,098	769	21		
	ЧИРПАНСКА ОКОЛИЯ														
1	Г. Чирпанъ	3	2	3	1	9	5	10	686	251	214	144			
2	с. Али-паша	1				2			74						
3	„ Алтънъ-Чаиръ	1				1			26						
4	„ Албашево	1				1			37	12					
5	„ Брнусузъ	1				1			60	20					
6	„ Г.-Енишарлии			1				1			30	35			
7	„ Д.-Енишарлии							1			26	25			
8	„ Дирилии	1				1			50						намѣсто училище, служатъ си съкжща.
9	„ Делибиилери	1				1			30	20					
10	„ Дерменъ-махле					1			18	17					
11	„ Ивджилери	1				1			81						
12	„ Ишевренъ	1				1			60						
13	„ Икизлери							1			18	7			
14	„ Инище							1			55	29			
15	„ Караджовренъ	1				1			37	14					
16	„ Калера	1				1			43	14					
17	„ Конунчии	1				1			80	30					
18	„ Карапчя	1				1			30						
	Прѣносъ														

Таблица

за

Заплатитѣ на чиновницитѣ служящи по разнитѣ клонове на управленията въ Старо-Загорский департаментъ за финанциялната 1881/82 год.

№ по рѣдъ	Название на управлението	Колко получава на мѣсецъ грошa	пари
	Администрация		
1	Заплата на чиновницитѣ служящи по администрацията въ Стара-Загора, Нова-Загора, Казанлжкъ, Чирпанъ и Сейменъ	32200	
	Полиция		
2	Заплата на полицейскитѣ коммисари, въ Стара-Загора, Нова-Загора, Казанлжкъ, Чирпанъ и Сейменъ	4200	
	Тъмници		
3	Заплата на тѣмничнитѣ надзирателье и ключари, въ Стара-Загора, Нова-Загора, Казанлжкъ Чирпанъ и Сейменъ.	2150	
	Санитарно управление		
4	Заплата на околийскитѣ Доктори и фелдшери въ Стара-Загора, Нова-Загора, Казанлжкъ Чирпанъ и Сейменъ.	12000	
	Административно сждилище		
5	Заплата на писаря при Департаменталното административно сждилище	800	
	Сждебна часть		
6	Заплата на чиновницитѣ служящи въ Старо-Загорското Департаментално гражданско и углавно сждилище, прокурорството и околийскитѣ сждилища въ Стара-Загора, Нова-Загора, Казанлжкъ Чирпанъ и Сейменъ . . :	54850	

	Финанциялна часть		
7	Заплата на чиновницитѣ при Департаменталното финанциялно и акцизно управления въ Стара-Загора, и околийскитѣ управления въ Казанлжкъ, Нова-Загора, Чирпанъ и Сейменъ. .	49950	
	Телеграфо-пощенски станции		
8	Заплата на чиновницитѣ Телеграфо-Пощенскитѣ управления въ Стара-Нова-Загора, Казанлжкъ, Чирпанъ и Сейменъ	16500	
	Техническо управление		
9	Заплата на чиновницитѣ при управлението на Департаменталния Инженеръ въ Стара-Загора.	8000	
	Земледѣлческото управление		
10	Заплата на чиновницитѣ при управлението на Горския надзирателъ въ II-й горский окржгъ въ Г. Чирпанъ	7950	
	Училищни инспектори		
11	Заплата на Инспекторитѣ на Българскитѣ и Турскитѣ училища въ Старо-Ново-Загорската Казанлжшката, Чирпанската и Сейменската учебни околии	4916	26½

	Прѣнесени														
35	„ Малко-Кадиево	1				1			20	6				цѣлата околия има само 2 здрави джами	
36	„ Муратлий					1			21	6					не въсъстояние да си съградять училище служять си съ ст. я.
37	„ Малко Дуванджи														
38	„ Налдюкенъ					1			19						
39	„ Нова-Махла	1				1			23	3					
40	„ Орѣховица	1		1		1		1	65	13	17	17	1		
41	„ Памукчий					1	1		30	12			1		
42	„ Пандаклий	1				1			19	4					
43	„ Радие-Махле	1				1			34				1		
44	„ Скендерлий	1							38						
45	„ Сунгарлири			1		1		1			5	14			
46	„ Трънково					1			42	22			1		
47	„ Талашманлий	1				1			12	5					
48	„ Топр. Хисаръ	1				1			42	11					
49	„ Текке			1				1			31	25			
50	„ Хрищени	1		1		2		1	66	10	12	9	1		
51	„ Хадж. айватлий	1				1			18	2					
52	„ Хамзалари	1				1			30	10			1		
53	„ Чираджий	1				1			13	2					
54	„ Черково	1				1			15	15			1		
55	„ Чавла-Кьой			1				1			19	16			
56	„ Шахпазлий	1				1			41	9					
57	„ Шамлий	1				1			39	11					
58	„ Янаклари	1				1			12	2					
59	„ Янчя	1				1			12	13					
	Всичко	51	4	14	1	63	19	15	2598	1247	300	158	20		

	Ново-Загорска Околия														
1	Г. Нова-Загора	2		2		3	1	2	150	43	45	40	1		съсипана съвсемъ.
2	с, Алобасъ			1				1			29	21			горѣла отвжтрѣ.
3	„ Авлиени	1		1		1		1	25		13	11	1		преправена
4	„ Акъ-Бунаръ												1		разорена до осно-
5	„ Атларе												1		ванието. изгорена, непопра-
6	„ Атлооглу	1				1			49	10					вена още.
7	„ Балабаплии			1				1			16	16			съсипана до осно-
8	„ Богданъ-Махле	1				1			33	5			1		ванието.
9	„ Бешъ-Тепе												1		съсипана до осно-
10	„ Бохалии	1				1			18	7					ванието.
11	„ Бсзъ-Агачъ	1		1		1		1	21	4	4	9			
12	„ Баня			1				1			22	12			
13	„ Гюнелии	1				1			34				1		съсипана
14	„ Гердеме	1				1			37	12					
15	„ Гюнюлю-Махле	1				1			61				1		изгорена препра-
16	„ Генджелии	1		1		1		1	14	9	9	8			вена
17	„ Джумалии	1				1		1	53		30	10			
18	„ Деде-Кьой	1				1			19	5					
19	„ Дере-Кьой	1													
20	„ Ердуванлии			1				1			6	8			
21	„ Ени-Паллии	1		1		1		1	17		16	8			
22	„ Запалия			1				1			30	10			
23	„ Икисча			1				1			8	9			
24	„ Инджe-Кьой	1				1			81	2			1		изгорена.
25	„ Кортенъ	1				1			143	20			1		горена отъ вжтрѣ,
26	„ Крива-Круша														преправена.
	Преносъ														

	Пренесени														
27	с. Кадж-Аланъ	1		1		1		1	44	2	12	5	1		
28	„ Киспитлии	1		1		1		1	44		20	24			
29	„ Каймаклии			1				1			3	12			
30	„ Короджии	1				1		.	36				1		разрушена до основанието.
31	„ Караджа-Мур.			1				1			17	7			
32	„ Кара-Куртъ														
33	„ Курфалчево												1		изгорена съвсемъ.
34	„ Кьосе-Махле	1				1			31	3			1		разорена.
35	„ Конаре												1		горена, преправена сега,
36	„ Козосъ-Мааде	1				1			18				1		изгорена, преправить я.
37	„ Кулупчии	1				1			40	18			1		
38	„ Кадж-Кьой			1				1			16	19			горена, сега преправена.
39	„ Майнаслии	1				1			49	13					
40	„ Мехремъ-Бей			1				1			16	20			изново съградена
41	„ Налбантлари	1				1			40				1		слѣдъ войната.
42	„ Омарчево	1				1			59				1		изгорена, непоправена още.
43	„ Оризари			1				1			32	12			
44	„ Смавлии			1				1			19	17			
45	„ Тирфили-Бълг.	1				1			26				1		
46	„ „ Турс.	1				1			25	2					
47	„ Торлакъ-махле	1				1			61				1		горѣла отвътрѣ непреправена още.
48	„ Терзообасъ	1		1		1		1	43		40	36	1		малко развалена,
49	„ Чивтликъ												1		поправена.
50	„ Ченакчии	1		1		1		1	41		19	25	1		изгорена непоправена.
51	„ Юреклери			1				1		11	9	8			изгорена.
52	„ Твърдица			1		1		1	46		26	25	1		горена, сега попр.
	Преносъ														

	Прѣнесени														
53	„ Химиелии	1				1			24	1					В тия села учителитѣ сѫ условени скоро и поради несъбранитѣ достатъчно ученици, числото имъ не фигурира тукъ.
54	„ Юрене			1				1			14	9			
55	„ Юрмолишъ														
56	„ Юртчии														
57	„ Коюм.-Годикъ														
58	„ Николаево	1		1		1		1	15	4	30	25			
	Всичко	32		26		34	1	27	1433	171	501	406	25		

КАЗАНЛЖШКА ОКОЛИЯ

1	Г. Казанлжкъ	5	3	2		9	7	2	600	369	92	65	4		
2	с. Армаганово														
3	„ Бичирлии			1				1			16	14			
4	„ Баня	1		1		1		1	35		53	35	1		
5	„ Баяслии			1				1			22	8			
6	„ Габарево	1		2		1		2	40	26	45	29	1		
7	„ Гюсово			1				1			40	40			
8	„ Гор.-Софулари			1				1			40	30			
9	„ „ Сохране			1				1			20	13			
10	„ Дол.-Софулари			1				1			8	16			
11	„ „ Сохране	1		1		1		1	44	12	24	20	1		
12	„ Елхово	1		1		1		1	94		24	14			
13	„ Енина	1	1			2	1		144	21			1		
14	„ Злати-Ржтъ														
	Прѣносъ														

	Прѣнесени												
15	„ Ишикли			1				1			56	10	
16	„ Имишлери			1				1			19	14	
17	„ Имитлии			1				1			30	23	
18	„ Карагитлии	1		1		1		1	39		17	7	1
19	„ Кѫшлата			1				1			24	19	
20	„ Козлуджа	1		1		1		1	60	9	16	16	1
21	„ Куванлѫкъ												
22	„ Кѫз.-агачъ-дере	1				1			63	19			1
23	„ Лѣва-рѫка												
24	„ Лаханлии	1		1		1		1	94	20	26	17	1
25	„ Мъглишъ	2	1	1		2	1	1	170	32	26	16	
26	„ Нова-Махла			1				1			20	14	1
27	„ Окчулари	1		1		1		1	58	13	40	28	1
28	„ Орозово	1				1			46				
29	„ Ражена	1		1		1		1	36	15	40	28	1
30	„ Сикиречево			1				1			30	15	
31	„ Салтѫково			1				1			38	12	
32	„ Симитлери	1				1			48	3			1
33	„ Търничани	1		1		1		1	39		15	17	1
34	„ Турия	1				1			38				
35	„ Тулово	1		1		1		1	33		11	10	1
36	„ Хасътъ	1		1		1		1	42	8	28	29	1
37	„ Черганово	1		1		1		1	19	9	25	22	
38	„ Пчелин.-Рѫтъ												
39	„ Шейново	1				1		1	42	8	32	28	
40	„ Шипка	1				1			88	4			1
	Прѣносъ												

Въ цѣлата Казанлѫшка околия има 8 джамии отъ които 3 полусъборени, а останалитѣ 5 здрави.

	Пренесени														
41	„ Юренлии			1				1			25	21			Въ селата: Сикпречево, Ишиклии, Горно-Сохране, Малко-село-Армаганово, Лѣва-рѣка, Злати-рѫтъ, Пчелински-рѫтъ Коваллѫка, Нова-Махл, Имишлери и Долно-Софулари, Българското население нѣма ни училища ни учители.
42	с. Яйканлии	1		1		1		1	78		23	23			
43	„ Чанакчии	1		1		1		1	15	2	22	13	1		
44	„ Голѣмо-Село	1		2		1		2	32		80	70			
45	„ Малко „			1				1			41	12			
46	„ Доймишлари			1				1			30	21			
	Всичко	30	5	37		35	9	38	1.997	570	1,098	769	21		
	ЧИРПАНСКА ОКОЛИЯ														
1	Г. Чирпанъ	3	2	3	1	9	5	10	686	251	214	144			
2	с. Али-паша	1				2			74						
3	„ Алтънъ-Чапръ	1				1			26						
4	„ Албашево	1				1			37	12					
5	„ Брусузъ	1				1			60	20					
6	„ Г.-Енишарлии			1				1			30	35			
7	„ Д.-Енишарлии							1			26	25			
8	„ Дирвлии	1				1			50						намѣсто училище, служатъ си съ кѫща.
9	„ Делибинлери	1				1			30	20					
10	„ Дерменъ-махле					1			18	17					
11	„ Ивджилери	1				1			81						
12	„ Ишевренъ	1				1			60						
13	„ Икиалери							1			18	7			
14	„ Инище							1			55	29			
15	„ Караджовренъ	1				1			37	14					
16	„ Калера	1				1			43	14					
17	„ Конупчии	1				1			80	30					
18	„ Карапчя	1				1			30						
	Прѣносъ														

	Пренесени														
19	„ Куртъ-Бунаръ	1				1			61	30					
20	„ Каратерзилери	1				2			53	36					
21	„ Куза	1				1			40						
22	„ Коиматлий	1				1			30						
23	„ Крушово														
24	„ Кара-орманъ	1				1			63						
25	„ Мурсалково	1	1			1	1		100	54					ненаселено
26	„ Нова-махла	1				1		1	20		16	15			
27	„ Саржсмаилъ	1				2			65						
28	„ Сюлеймешлий	1				1		1	34	7	9	9			
29	„ Тюркмешлий	1				1			99						
30	„ Умурово	1				1		1	30	15	26	16			
31	„ Хаджиолари			1				1			25	12			
32	„ Чикарджий	1				2			113	12					
33	„ Чилтикчий	1				1			40	10					
34	„ Четалъ-тепе														
35	„ Чохлаково	1				1			80						
36	„ Чаплий	1				2		1	50	10	22	11			
37	„ Чифтл. Махле	1				1			30	10					
38	„ Чикарлари							1			22	11			
39	„ Шик. Бунаръ	1				1			30	10					
40	„ Сейменъ														
41	„ Меричлери	1				2			80	40					
42	„ Караатлий	1				1			48						
	Всичко	33	3	5	1	47	6	20	2378	612	461	314	—	— —	

Сейменска Околия

1	Г. Сейменъ	1				2			96	23					
2	с. Гурбетито	1				2			28	18					
3	„ Узунъ-хасанъ	1				1			20	3					
4	„ Опанъ	1				1			32	4					
5	„ Пишмана	1				1			22	2					
6	„ Аладжалии			1				1			10	10			
7	„ Кючюклерито	1				1			25	1					
8	„ Иникчиево			1		1		1	10	1	7	6			намѣсто училище.
9	„ Гаджалово					1			10	3					служатъ си съ стая
10	„ Караманлии	1				1			21	3					нѣматъ училище „
11	„ Акъ-бунаръ	1				1			18	3					
12	„ Бюмоджакъ	1				1			19	5					
13	„ Кумъ-кьой	1				1			18	3					
14	„ „ Дуванджии	1				1			49	4					
15	„ Бей-кьой			1				1		21	10	17			
16	„ Кючюкъ-хасанъ	1				1			35						
17	„ Кюч.-хас.-тепе			1				1	2		9	4			дѣцата на Бълга-
18	„ Ширметъ	1				1			10						ритѣ си учатъ въ
19	„ Мусачево	1		1		1		1	21	2	10	13			Кючюкъ Хасанъ
20	„ Мусачя-теке	1		1		1		1	11		11	5			
21	„ Акче-Ибрямъ	1				1			51	3					
22	„ Баба-Махле			1				1			16	14			
23	„ Аладалии			1				1			15	11			нѣматъ училище,
24	„ Пиринчлии			1		1		1	9	5	34	28			служатъ си съ стая
25	„ Рисиллии			1		1		1	9	3	6	4			нѣматъ училище „
26	„ Юнюзъ-Бюкю			1				1			22	19			намѣсто училище
	Прѣносъ														служатъ си съ стая

	Пренесени														
27	с. Явузлари					1			36	8					
28	„ Батканлии	1				1			23	3					
29	„ Джадж-Гьолъ	1				1			24	4					
30	„ Лефеджии			1				1			16	10			
31	„ Авджи-Дуванд.	1				1			18	8					
32	„ Сюлеймишлии	1		1		1		1	25	3	20	21			
33	„ Азаплии	1				1			29	9					
34	„ Ресиманово	1				1			16	2					
35	„ Тюркменъ-мах.	1				1			20	1					
36	„ Бѣлий-Брѣгъ	1				1			24	3					
37	„ Кара-Алии			1				1			17	15			
38	„ Саатлари			1				1			4	3			
39	„ Балабанлии														
40	„ Узунджа					1			20						нѣматъ училище, служатъ си съ стая.
41	„ Кара-Аагачъ														
42	„ Кокарджа	1				1			26	19					
43	„ Кюстю-Кьой			1		1		1	20	6	9	12			не въ състояние да съградятъ училище, служатъ си съ стая.
44	„ Гючерлии	1				1			36	4					
45	„ Кара-Бунаръ	1		1		1		1	10	2	35	26			
46	„ Гюлъ- „	1				1			21	1					
47	„ Соруть	1				1			28						
48	„ Смаилии	1		1		1		1	20	5	3	2			
49	„ Дюдюкчелии	1		1		1		1	8		16	6			
50	„ Обрукчии	1				1			95						
51	„ Енибеглии			1				1			7	9			
	Всичко	32		20		41		20	1,015	182	277	235			

ОПИСЪКЪ
НА

Отпуснатитѣ пособия отъ Дирекцията на Народното Просвѣщение на Источна Румелия за съграждание и поддържание училища въ Старо-Загорский Департаментъ презъ 1879/80 и 1880/81 финансови години.

Наименование на упражненето изъ което е отпуснато пособието.	За съграждание — Наименование на околиитѣ	Отпусната сумма — Отдѣлно по околии — Гроша	П.	Отпусната сумма — Всичко въ цѣлии Департаментъ — Гроша	П.	Наименование на упражненето изъ което е отпуснато пособието.	За поддържание — Наименование на околиитѣ	Отпусната сумма — Отдѣлно по околии — Гроша	П.	Отпусната сумма — Всичко въ цѣлий Департаментъ. — Гроша	П.
	Старо-Загорска	1000000					Старо-Загорска				
79/80	Казанлжшка	11000				79/80	Казанлжшка	26000			
	Чирпанска	5000					Чирпанска	34500			
	Ново-Загоркка	4000					Ново-Загорска	7000			
	Всичко.			120000			Всичко			67500	
	Старо-Загорска	84750*)					Старо-Загорска	42020			
80/81	Казанлжшка	59965				80/81	Казанлжшка	34300			
	Чирпанска	43779					Чирпанска	33000			
	Ново-Загорска	43870		232364			Ново-Загорска	24800			
	Всичко.			352364			Сейменска	11500		145620	
							Всичко			213120	

*) Отъ това количество, гроша 21700 е отпуснато на селата: Уаунъ-Хасанъ, Гаджалово, Карамандли, Ширимегь, Ресиманово, Джалж-Гьолъ, Тюркменъ-Махле, Бѣлий-брѣгъ и Кара-бунаръ, които слѣдъ откриванието на Сейменската околия въ Старо-Загорский Департаментъ, съгласно съ Областний законъ, отпущать границитѣ на окржзитѣ и околиитѣ въ Источна Румелия гласуванъ и приетъ отъ Областното Събрание въ засѣданието му отъ 6-йНоемврий 1880 год. се прѣсъединиха на нея.

СПИСЪКЪ

на

Българскитѣ и Турскитѣ общини въ Старо-Загорский Департаментъ, гдѣто споредъ числото на населението се изисква да има повече отъ единъ учитель.

Старо-Загорска околия.

БЪЛГАРСКИ ОБЩИНИ.

№ по рѣда	Название на общината.	Число на ученицитѣ.	Колко отдѣления има	Колко учители трѣбватъ.
1	Г. Стара-Загора	1227	четири	двадесятъ и четири.
2	с. Караджалии	110	двѣ	единъ учитель съ помощникъ
3	„ Кара-Бунаръ	76	четири	„ „ „ „
4	„ Трънково	63	три	„ „ „ „
5	„ Арабаджиево	85	четири	„ „ „ „
6	„ Джамбазито	90	„	„ „ „ „
7	„ Ашикъ-Сенеклии	73	двѣ	„ „ „ „
8	„ Казанка	60	три	„ „ „ „
9	„ Дервеитъ	142	четири	два учителя съ помощникъ
10	„ Дълбоки	128	„	„ „ „ „
11	„ Орѣховица	71	„	единъ учитель съ помощникъ
12	„ Черково	67	три	„ „ „ „
13	„ Хрищени	80	„	„ „ „ „
14	„ Радне-Махле	59	„	„ „ „ „
15	„ Ахиево	75	четири	двама учители
16	„ Гьохпала	106	три	„ „
17	„ Карашалии	108	четири	„ „
18	„ Топракъ-Хисаръ	71	три	единъ учитель съ помощникъ
19	„ Шахпазлии	90	„	двама учители
	ТУРСКИ ОБЩИНИ			
1	Г. Стара-Загора	326	четири	шестъ учитель
2	с. Теке	81	„	двама учители
	НОВО-ЗАГОРСКА ОКЛИЯ			
	Български общини			
1	Г. Нова-Загора	150	четири	трима учители съ помощникъ
2	с. Кортенъ	154	„	двама „ „
3	„ Терюобасъ	102	„	„ учители
4	„ Индже-Кьой	87	„	единъ учитель съ помощникъ
5	„ Твърдица	93	„	„ „ „ „

6	" Гердеме	110	четири	единъ учитель съ помощникъ
7	" Гюнюмо-Махле	81	"	" " " "
8	" Бешъ-Тепе	102	"	" " " "
9	" Торлакъ-Махле	139	"	двама учители съ помощникъ
10	" Короджии	92	"	единъ учитель съ помощникъ
11	" Кюсе-Махле	99	"	" " " "
12	" Гюнелии	96	"	" " " "

ТУРСКИ ОБЩИНИ

1	Г. Нова-Загора	139	четири	двама учители

КАЗАНЛЖШКА ОКОЛИЯ

Български общини

1	Г. Казанлжкъ	844	четири	четиринадесятъ учители
2	с. Енина	308	"	четири учители съ два пом.
3	" Хасътъ	107	три	единъ учитель съ помощникъ
4	" Шипка	107	"	" " " "
5	" Шейново	102	"	" " " "
6	" Сохране	85	двѣ	" " " "
7	" Голѣмо-Село	212	"	" " " "
8	" Габарево	83	четири	" " " "
9	" Александрово	93	двѣ	" " " "
10	" Турия	82	"	" " " "
11	" Симитлери	140	"	" " " "
12	" Кжз.-агачъ-дере	100	двѣ	единъ учитель съ помощникъ
13	" Орозово	83	три	" " " "
14	" Козлуджя	104	двѣ	" " " "
15	" Елхово	152	"	двама учители съ помощникъ
16	" Лаханлии	139	четири	двама учители
17	" Яйканлии	165	три	" " " "
18	" Мъглишъ	369	четири	четири учит. съ два помощ.

ТУРСКИ ОБЩИНИ

1	Г. Казанлжкъ	159	четири	три учители
2	с. Голѣмо-Село	137	"	двама учители
3	" Горно-Софулари	104	"	" "
4	" Габарево	92	"	" "
5	" Малко-Село	91	"	" "
6	" Доймушлари	80	"	" "
7	" Александрово	104	"	" "
8	" Павелъ (Баня)	88	"	" "

ЧИРПАНСКА ОКОЛИЯ

Българска община

1	Г. Чирпанъ	843	четири	шестнадесетъ учители
2	с. Алагюнъ	156	двѣ	единъ учитель съ помощникъ
3	" Калера	129	три	" " " "
4	" Каранча	120	двѣ	" " " "
5	" Кара-Орманъ	115	три	" " " "

6	„ Трюкмешлии	185	„	двама учители съ помощникъ
7	„ Сарж-Смаилъ	127	„	„ „ „ „
8	„ Куртъ-Бунаръ	162	„	„ „ „ „
9	„ Мурсалково	230	двѣ	единъ учитель съ помощникъ
10	„ Чохлаково	130	„	„ „ „ „
11	„ Кара-Терзилери	118	три	„ „ „ „
12	„ Ивджилери	155	четири	двама учители съ помощникъ
13	„ Дарилии	96	три	единъ учитель съ помощникъ
14	„ Челтикчии	73	„	„ „ „ „
15	„ Чикарджии	218	четири	двама учители съ помощникъ
16	„ Али-Паша	137	„	двама учители съ помощникъ
17	„ Чанлии	81	три	единъ учитель съ „
18	Ишевренъ	184	двѣ	двама учители съ „
19	„ Бурнусузъ	113	четири	единъ „ „ „
20	„ Конупчии	132	„	двама учители „ „
21	„ Меризлери	201	три	„ „ съ помощникъ

ТУРСКИ ОБЩИНИ

1	Г. Чирпанъ	321	четири	петъ учители

СЕЙМЕНСКА ОКОЛИЯ

Български общини

1	Г. Сейменъ	205	четири	четири учители
2	с. Гурбетито	76	„	единъ учитель съ помощникъ
3	„ Опанъ	95	три	„ „ „ „
4	„ Кючюкъ-Хасанъ	65	„	„ „ „ „
5	„ Акче-Ибрямъ	113	„	„ „ „ „
6	„ Кумъ-Дуванджии	116	„	„ „ „ „
7	„ Обруклии	182	двѣ	двама учители съ помощникъ

Списъкъ

на

Българскитѣ общини споредъ числото на населението имъ, раздѣлени на разряди за учителитѣ имъ въ Старо-Загорский Департаментъ.

СТАРО-ЗАГОРСКА ОКОКИЯ.

Разряди.

Първий

1. Г. Стара-Загора.

Вторий

1. с. Караджалии
2. „ Дервентъ
3. „ Дълбоки.

Третий

1. с. Гюрюджии
2. „ Шамлии
3. „ Голѣмо-Дуванджии
4. „ Карапусча
5 „ Хаджи-айватлии
6. „ Кара-бурунъ
7. „ Радне-махле
8. „ Кършалии
9. „ Япча
10. „ Трънково
11. „ Топракъ-хисаръ
12. „ Талашманлии
13. с. Шахпазли
14. „ Ахиево
15. „ Арабаджиево
16. „ Боздуванджии
17. „ Могила
18. „ Ахжрито
19. „ Маджарито
20. „ Памукчии
21 „ Скендерлии
22. „ Гьохпала
23. „ Арнаутито
24. „ Джамбазито
15. „ Мисилимито
16. „ Арапъ-махле
27. „ Ашикъ- Сенеклие
28. „ Балаклии
29. „ Казанка
30. „ Ада-Тепе
31. „ Хамзалари
32. „ Колена
33. „ Нова-Махала
34. „ Орѣховица
35. „ Черково
36. „ Кара-бунаръ
37. „ Хрищени
38. „ Караверлери

НОВО-ЗАГОРСКА ОКОЛИЯ

разряди

Първий

1. Г. Нова-Загора

Втории

1. с. Кортенъ

Трети

1. с. Авлиеви
2. „ Бозъ-агачъ
3. „ Атлооглу
4. „ Николаево
5. „ Торлакъ-Махле
6. „ Майнаслии
7. „ Короджии
8. „ Юртемишъ
9. „ Деде-Кьой
10. „ Химитлий
11. „ Кюсе-Махле

12. „ Налбантлари
13. „ Голѣмо-Тирфилий
14. „ Богданъ-Махле
15. „ Инджe-Кьой
16. „ Киспитлии
17. „ Кадж-Аланъ
18. „ Джумалии
19. с. Омарчево
20. „ Чанаклии
21. „ Конупчии
22. „ Козесъ-Мааде
23. „ Твърдица
24. „ Бухалии
25. „ Гердиме
26. „ Ени-Пазлии
27. „ Чифтликъ
28. „ Караджя-Муратлии
29. „ Кара-Кюртъ
30. „ Акъ-бунаръ
31. „ Кулфалчево
32. „ Бешъ-Тепе
33. „ Юртчии
34. „ Гюнели-Махле
35. „ Атлари
36. „ Запалия
37. „ Конаре
38. „ Малко-Тирфилии
39. „ Кадж-Кьой
40. „ Генджелии

КАЗАНЛЪШКА ОКОЛИЯ.

Разряди:

Първий

1 Г. Казанлжкъ
2 с. Мъглишъ

Вторий

1 с. Енина
2 „ Шипка
3 „ Шейново
4 „ Голѣмо-село
5 „ Елхово
6 „ Яйканлии

Третий

1 с. Хасътъ
2 „ Сохране
3 „ Габарево
4 „ Търничане
5 „ Александрово (Охчилари)
6 „ Турия
7 „ Павелъ (Баня)
8 „ Кара-Гитлии
9 „ Симитлери
10 „ Кжжлъ-Агачъ-Дере
11 „ Орозово
12 „ Ржжена
13 „ Козлуджа
14 „ Лаханлии
15 „ Тулово
16 „ Куванлъкъ
17 „ Селци

ЧИРПАНСКА ОКОЛИЯ.

Разряди:

Първий

1 Г. Чирпанъ

Вторий

1 с. Тюркмешлии
2 „ Мурсалково
3 „ Ивджилери
4 „ Чикърджии
5 „ Меричлери

Третий

1 с. Алагюнъ
2 „ Калера
3 „ Караджовренъ
4 „ Кара-Атлии
5 „ Кара-Орманъ
6 „ Елхово
7 „ Сарж-Смаилъ

8 „ Алтънъ-Чаиръ
9 „ Куза
10 „ Куртъ-бунаръ
11 „ Малко-Дирилии
12 „ Коиматлии
13 „ Шикеръ-бунаръ
14 „ Умурово
15 „ Нова-махла
16 „ Чохлаково
17 „ Албашево
18 „ Карапча
19 „ Каратерзилери
20 „ Сюлеймишлии
21 „ Голѣмо-Дерелии
22 „ Дерменъ-махле
23 „ Челтикчии
24 „ Али-Паша
25 „ Чанлии
26 „ Чифтликъ-махле
27 „ Ишевренъ
28 „ Войникъ-махле
29 „ Бурнусузъ
30 „ Делибинлери
31 „ Колупчии

СЕЙМЕНСКА ОКОЛИЯ.

Разряди:

Пьрвий

Вторий

1 Г. Сейменъ
2 с. Обруклии

Третий

1 с. Гючерлии
2 „ Кюстю-Кьой
3 „ Кокарджя
4 „ Гурбетито
5 „ Акъ-бунаръ
6 „ Уаунъ-Хасанъ
7 „ Авуалари
8 „ Авджи-Дуванджии
9 „ Сюлеймишлии
10 „ Опанъ
11 „ Кючюклери
12 „ Кючюкъ-Хасанъ
13 „ Акче-Ибрямъ
14 „ Ширметъ
15 „ Кумъ-Дуванджии
16 „ Караманлии
17 „ Пишмана
18 „ Азаплии
19 „ Батканлии
20 „ Джадж-Гьолъ
21 „ Ресиманово
22 „ Бѣлий-брѣгъ
23 „ Гюлъ-бунаръ
24 „ Сорутъ
25 „ Дюдюкчелии

Списъкъ

на

Турскитѣ общини, споредъ числото на населението, раздѣлени на разряди за учителитѣ имъ въ Старо-Загорский Департаментъ.

СТАРО-ЗАГОРСКА ОКОЛИЯ.

Разряди:

Пьрвий

1 Г. Стара-Загора

Вторий

Третий

1 С. Текке.
2 „ Чавлж-Кьой.
3 „ Читалии
4 „ Дуваджизлии
5 „ Лефеджии
6 „ Бараклари
7 „ Сунгурлари
8 „ Дълбоки

9 „ Орѣховица
10 „ Колена
11 „ Хрищени

Третий

1. с. Теке
2 „ Чавлж-кьой

НОВО-ЗАГОРСКА ОКОЛИЯ.

Разреди.

Пьрвий

Вторий

1. Г. Нова-Загора

Третий

1. с. Кадж-кьой
2 „
3 с. Мехремъ-бей
4 „ Юреии
5 „ Кадж-Аланъ
6 „ Каймаклии
7 „ Ердуванлии
8 „ Караджя-Муратлии
9 „ Генджелии
10 „ Баня
11 „ Алобасъ
12 „ Икисча
13 „ Юртчии
14 „ Терзообасъ
15 „ Джумалии
16 „ Челтикчии
17 „ Твърдица
18 „ Балабанлии
19 „ Чанакчии
20 „ Николаево (Ишиклии)
21 „ Смавлии
22 „ Киспитлии
23 „ Бозъ-Агачъ
24 „ Авлиени
25 „ Тирфилии Турско

КАЗАНЛЖШКА ОКОЛИЯ.

Разрѣди

Пьрвий

Вторий

1. Г. Казанлжкъ

Третий

1 с. Салтжково
2 „ Долѣмо-Село
3 „ Долно-Сохране
4 „ Габарево
5 „ Търничани
6 „ Симитлери
7 „ Хасъть
8 „ Имитлии
9 „ Сикиречево
10 „ Шейново
11 „ Баязлий
12 „ Юренлий
13 „ Бичерлий
14 „ Горно-Софулари
15 „ Нова-Махла
16 „ Ишиклий
17 „ Тулово
18 „ Горно-Софулари
19 „ Козлуджя
20 „ Яйканлий
21 „ Черганово
22 „ Ржжена
23 „ Кжшла
24 „ Имишлери
25 „ Мъглишъ
26 „ Доймушларе
27 „ Окчулари (Александрово)
28 „ Павелъ (Баня)
29 „ Малко-Село
30 „ Кара-Гитлий
31 „ Долно-Софрлари
32 „ Горно-Сохране
33 „ Чанакчий
34 „ Елхово
35 „ Армаганово
36 „ Лаханлий

ЧИРПАНСКА ОКОЛИЯ.

Разрѣди:

Първий

Вторий

1 Г. Чирпанъ

Третий

1 с. Омурово
2 „ Нова-Махла
3 с. Долно-Еникарлий
4 „ Горно „
5 „ Хаджиолари
6 „ Екизлери
7 „ Чаялий
8 „ Чикарлари
9 „ Енище
10 „ Сюлеймишлии

СЕЙМЕНСКА ОКОЛИЯ.

Разрѣди:

Първий

Вторий

Третий

1 с. Лефеджий
2 „ Мусача-Теке
3 „ Аладаалий
4 „ Юнюзъ-Бюкю
5 „ Баба-Махле
6 „ Ипекчиево
7 „ Бей-Кьой.
8 „ Сюлеймишлий
9 „ Аладжалий
10 „ Кара-Ачъ
11 „ Саатлари
12 „ Кюстю-Кьой
13 „ Гючерлий
14 „ Смавлий
15 „ Дюдюкчелий
16 „ Енибеглий
17 „ Пиринчлий
18 „ Реселлий
19 „ Кара-Алий
20 „ Кара-Бунаръ
21 „ Азаплий

Списъкъ

на

Българскитѣ и Турскитѣ общини въ Старо-Заговский Департаментъ гдѣто неможе да се приложи задлъжителното учение.

СТАРО-ЗАГОРСКА ОКОЛИЯ.

Български общини

1 с. Айданлие
2 „ Джураплий
3 „ Налдюкенъ
4 „ Кавакъ-Махле
5 „ Малко-Кадиево
6 „ Муратлий
7 „ Голѣмо-Кадиево
8 „ Читаллий
9 „ Кара-гитлии
10 „ Пандаклии
11 „ Янаклари
12 „ Чавла-Кьой

Турски общини

1 с. Хаджи-Айватлий
2 „ Дуваджизлий
3 „ Орѣховица
4 „ Колена

5 с Хрищели
6 Сумурлари
7 с Бараклари

НОВО-ЗАГОРСКА ОКОЛИЯ

Български общини

1 с. Крива-Круша
2 „ Смавлий
3 „ Дере-Кьой
4 „ Ердуванлий
5 „ Мехремъ-Бей
6 „ Юреии
7 „ Койматлии
8 „ Юреклери
9 „ Алобасъ
10 „ Икисча
11 „ Оризари
12 „ Баня

Турски общини

1 с. Кадж-Кьой
2 „
3 „ Юреии
4 „ Койматлий
5 „ Юртчии
6 „ Ердувалий
7 „ Дере-Кьой
8 „ Малко-Тирфилии
9 „ Налбантлари
10 „ Караджа-Муратлий
11 „ Генджелии
12 „ Атлоогду
13 „ Кадж-Аланъ
14 „ Икисча
15 „ Юреклери
16 „ Хамлито
17 „ Бозъ-Агачъ
18 „ Авлиени
19 „ Майнаслий

Еврейски общини

1. Г. Нова Загора

КАЗАНЛЪШКА ОКОЛИЯ

Български общини

1 с. Черганово
2 „ Чанакчий
3 „ Сикиречево
4 „ Ишиклий
5 „ Горно-Сохране
6 „ Малко-Село
7 „ Армаганово
8 „ Лѣва-рѣка
9 „ Пчелински-Ржтъ
10 „ Скобелево
11 „ Нова-Махла
12 „ Имишлери
13 „ Поповци
14 „ Брущица
15 „ Долно-Софулари

Турски общини

1 с. Орозово
2 „ Долно-Софулари
3 „ Тулово

ЧИПАНСКА ОКОЛИЯ

Български общини

нѣма

Турски общини

1. с. Нова-Махла
2 „ Чикарджий
3 „ Сюлеймишлий

СЕЙМЕНСКА ОКОЛИЯ

Български общини

1 с. Ришллий
2 „ Пиринчлий
3 „ Узунджя
4 „ Кючюкъ-Хасанъ Теке
5 „ Мусачево
6 „ Кумъ-Кьой
7 „ Мусачо-Теке
8 „ Гаджалово
9 Бюлюджякъ
10 Иникчиево
11 Аладжалий
12 Тюркменъ-Махле
13 Сяавлий
14 Кара-бунаръ
15 Аладаалий
16 Баба-Махле

Турски общини

1 с. Кюстю-Кьой
2 „ Гючерлий
3 „ Сиавли
4 „ Енибеглий
5 „ Мусачево
6 „ Мусача-Теке
7 „ Ресслий
8 „ Кючюкъ-Хасанъ
6 „ Иникчиево
10 „ Саатлари
11 „ Кара-Агачъ

СТАТИСТИЧЕСКИ

Ъ

МЕН

4599 90
3092 35
6041 03
1000
0 758
(
!
0599 47

артам

вения, което
лница. Това

СТАТИСТИЧЕСКИ

АЛМАНАХЪ

НА

СТАРО-ЗАГОРСКИЙ ДЕПАРТАМЕНТЪ

ЗА

1883 ГОДИНА.

Издава Окржжната Комиссия на Старо-Загорский Департаментъ

ГОДИНА ВТОРА.

ПЛОВДИВЪ

Областна Печатница

1883.

СТАТИСТИЧЕСКИ
АЛМАНАХЪ
НА
СТАРО-ЗАГОРСКИЙ ДЕПАРТАМЕНТЪ
ЗА
1883 ГОДИНА.

Издава Окрѫжната Комиссия на Старо-Загорский Департаментъ

ГОДИНА ВТОРА.

ПЛОВДИВЪ
Областна Печатница
1883.

СТАТИСТИЧЕСКИЙ

КАЛЕНДАРЪ

НА

СТАРОЗАГОРСКИЙ ДЕПАРТАМЕНТЪ

ЗА 1883 ГОДИНА.

ПАСХАЛИЯ.

Подирь Коледа месоястие 58 деня.

Триода влиза на 6-й Февруарий.

Мѣсни заговѣзни на 20 Февруарий.

Сирни заговезни на 27 Февруарий.

Въскресение Христово (Велик-день) на 17 Априлий.

Прѣполовение на 11 Май.

Възнесение Христово (Спасовъ-день) на 26 Май.

Петдесятница (Св. Троица) на 5 Юний.

Петрови заговѣзни на 12 Юний.

Петровитѣ пости ще сѫ 16 деня.

Петров-день въ срѣда.

Рождество Христово (Коледа) въ недѣля.

ЛИЧНИ ГОДИНИ.

		Години.
Отъ сътворението на свѣта броятъ	Православнитѣ	7391.
„ „ „ „ „	Католицитѣ	5887.
„ „ „ „ „	Евреитѣ	5643.
„ потопътъ		5149.
„ обичая на Обрѣзванието		4859.
„ Вавилонското Стълпотворение		4640.
„ основанието на Македонското царство		2883.
„ „ „ Римъ		2636.
„ разорението на Иерусалимъ		2478.
„ както Историцитѣ споменаватъ Българитѣ		2006.
„ Юлианский календарь		1929
„ Рождество Христово		1883.
„ основанието на Цариградъ		1571.
„ завладаванието на Мизия отъ Българитѣ		1395.
„ какъ Борисъ възлѣзе на българский прѣстолъ		1040.
„ „ Кирилъ и Методий приведоха Св. писание		1039.
„ кръщението на Българитѣ		1021.
„ раздѣлението на Западната цьрква отъ Източната		831.
„ основанието на Българската Патриаршия въ г. Търново		685.
Отъ дохожданието на Турцитѣ въ Европа		535.
„ какъ се привзе Цариградъ отъ Турцитѣ		530.
„ първото сражение съ Турцитѣ (Асенъ съ Мурада)		518.
„ какъ привзеха Турцитѣ Едрене		512.
„ „ Българитѣ сѫ побѣдени съвършенно отъ Турцитѣ при С. Калугаренъ (Романия)		486.
Отъ царуванието на царь Костантина синъ на Г. Страшимира		461.
Отъ привзиманието България отъ Турцитѣ		410.
„ паданието на Охридский Патриархъ		117.
„ рождението на прочутий родолюбецъ С. Раковски		63.
„ какъ почнаха Българитѣ да искатъ черковнитѣ си правдини		53.
Отъ какъ павликянитѣ отвориха цьрква и училище въ Пловдивъ и въ с. Бѣла, Свищовско		40.
Отъ основанието на Българската цьрква въ Цариградъ		40.

Отъ воцаряванието на Н. В. Александръ II-й Императоръ всеросийский . . . . 28.
Отъ смрьтьта на Савва Раковский. . . . . 15.
„ подновяванието на Българската Екзархия . 11.
„ какъ Россия обяви война съ Турция . . 6.
„ „ „ пристигна на границата Унгенъ (въ 1877 г. Апр. 12) . . . . 6.
Отъ какъ Россия завзе Галацъ въ Романия (въ 1877 г. Юний 12) . . . . 6.
Отъ какъ Россия завзе Свищовъ въ Романия (въ 1877 Юний 15) . . . . 6.
Отъ привземанието на Руситѣ Търново (въ 1877 Юний 25) . . . . 6.
Отъ какъ Генералъ Гурко привзе Балкана, проходъ Пъровци и Хаинъ-Боазъ (Юлий 1-й) . . . . . 6.
Отъ влизанието на русскитѣ войски въ Казанлъкъ (Юлий 5) . . . . 6.
Отъ привземанието на Руситѣ Нова-Загора (Юлий 18) . . . . 6.
Отъ какъ изгори Сюлейманъ паша Ст.-Загора и опустоши околията (Юлий 19) . . . . 6.
Отъ какъ привзеха Руситѣ г. Плевенъ (Носмврий 28-й) . . . . 6.
Отъ какъ привзе Генералъ Гурко г. София (Декемврий 22-й . . . . 6.
Отъ привземанието на Руситѣ вторий пѫть балкана Св. Никола (Декемврий 28-й . . . . . . 6.
Отъ какъ привзеха Руситѣ Едрене (Януарий 14) 5.
„ Св. Стефанский договоръ (Февруарий 19-й . 5.
„ Берлинский договоръ (Юлий 13-й) . . . 5.
„ назначаванието на Н. С. Александра Богориди за управитель на Източна Румелия . . . . . . 4.
Отъ убиванието на всерссийский Императоръ Александра II-й . . . . 2.
Отъ воцаряванието на всеросийский Императоръ Александра III-й . . . . 2.
Отъ умиранието на Генералъ Скобелевъ II-й . . 1.

ЯНУАРИЙ

ИМА 31 день. Деньтъ е 10 часа, а нощьта 14.

1	Сѫбота	†**Обрез. Г. Св. Василъ** (Сурваки).	13
2	Недѣля	†**Прѣдъ Просвѣщение**	14
3	Понедѣлникъ	Прор. Малахий	15
4	Вторникъ	Съборъ 70 апост.	16
5	Срѣда	Теопемтъ (постъ)	17
6	Четвъртъкъ	†**Богоявлен. Госп.** (Водокрьщ.)	18
7	Петъкъ	†**Ивановъ-день**	19
8	Сѫббота.	Емилианъ и Доминика	20
9	Недѣля	†По просвъщение	21
10	Понедѣлникъ	Григорий Невски	22
11	Вторникъ	Теодосъ велик.	23
12	Срѣда	М-ца Татиана	24
13	Четвъртъкъ	Ермилъ, стратоникъ	25
14	Петъкъ	Препод. отци въ Син.	26
15	Сѫббота.	Павелъ тив. Иоанъ кущ.	27
16	Недѣля	†Вериги апост. Петра	28
17	Понедѣлникъ	Антоновъ-день	29
18	Вторникъ	Атанасовъ-день	30
19	Срѣда	Преп. Макарий егип.	31
20	Четвъртъкъ	Евтимъ великий.	1
21	Петъкъ	Максимъ исповѣд.	2
22	Сѫббота.	Апост. Тимотей	3
23	Недѣля	†Свѣщ. мѫч. Климентъ	4
24	Понедѣлникъ	Преп. Ксения	5
25	Вторникъ	Св. Григорий Богословъ	6
26	Срѣда	Преп. Ксенофонтъ	7
27	Четвъртъкъ	Мощ. св. Иоана Златоуста	8
28	Петъкъ	Ефремъ Сиринъ	9
29	Сѫббота.	Мощи Игнатия Богос.	10
30	Недѣля	†**Три святители**	11
31	Понедѣлникъ	Безсребр. Кира и Иоана	12

ФЕВРУАРИЙ

ИМА 28 деня. Деньтъ е 11 часа, а нощьта 13.

1	Вторникъ	Св. Трифонъ (зарезанъ)	13
2	Срѣда	†**Сретение Господ**	14
3	Четвъртъкъ	Препод. Симеонъ Богоприем.	15
4	Петъкъ	Исидоръ пилусиутски	16
5	Сѫббота.	М-ца Агатия	17
6	Недѣля	†**Митаръ и Фарисей**	18
7	Понедѣлникъ	Препод. Партений	19
8	Вторникъ	Теодоръ Стратилатъ	20
9	Срѣда	Мѫч. Никифоръ	21
10	Четвъртъкъ	Св. мѫч. Харалампий	22
11	Петъкъ	Св. мѫч. Власий	23
12	Сѫббота.	Препод. Мелетий Антиох.	24
13	Недѣля	†**Блудний синъ**	25
14	Понедѣлникъ	Препод. Авксений	26
15	Вторникъ	Ап. Онисимъ	27
16	Срѣда	Мѫч. Памфилъ	28
17	Четвъртъкъ	Теодоръ Тиронъ	1
18	Петъкъ	Левъ Папа	2
19	Съббота.	Ап. Архипъ (м. Задушница)	3
20	Недѣля	†**Месопустъ**(месни заговѣз.)	4
21	Понедѣлникъ	Препод. Тимотей и Евстатий	5
22	Вторникъ	Мощи М-ца Евгении	6
23	Срѣда	Св. Поликарпъ	7
24	Четвъртъкъ	2-ро обретение глав. Предтеч.	8
25	Петъкъ	Тарасий патр. Цариград.	9
26	Сѫббота.	Полфиръ Гаский (г. задушн.)	10
27	Недѣля	†**Сиропустъ** (сирнитѣ заговѣз.)	11
28	Понедѣлникъ	Преп. Василий (нач. на в. п.)	12

Народни праздници.

19 Сключването на С. Стефанския миръ или освобождението на България.

МАРТЪ

ИМА 31 день. Деньтъ е равенъ съ нощьта.

1	Вторникъ	Преп. Евдокия		13
2	Срѣда	Св. мжч. Теодотъ		14
3	Четвъртъкъ	Мжч. Евтропий		15
4	Петъкъ	Преп. Герасимъ	☽	16
5	Сжббота.	Тодоровъ-день		17
6	Недѣля	†1-ва **Православна**		18
7	Понедѣлникъ	Священомжч. въ Херсонъ		19
8	Вторникъ	Преп. Теофилактъ		20
9	Срѣда	Св. 40 мжченици		21
10	Четвъртъкъ	Мжч. Кодратъ и други		22
11	Петъкъ	Софроний патр. Иеросал.	☻	23
12	Сжббота.	Препод. Теофанъ		24
13	Недѣля	†2-ра **Григория Палама**		25
14	Понедѣлникъ	Преп. Венедиктъ		26
15	Вторникъ	Мжч. Агапий		27
16	Срѣда	Мжч. Савинъ и Папа		28
17	Четвъртъкъ	Алексии человѣкъ Божий		29
18	Петъкъ	Кирилъ архиеп. Иерусал.	☾	30
19	Сжббота.	Мжч. Хрисантъ, Дарии		31
20	Недѣля	†3-тя **Недѣля Кръстопоклонна**		1
21	Понедѣлникъ	Преп. Иаковъ		2
22	Вторникъ	Василий Ангирски		3
23	Срѣда	Преп. Никонъ		4
24	Четвъртъкъ	Преп. Захарий		5
25	Петъкъ	†**Благовѣщение**	●	6
26	Сжббота.	Съборъ арх. Гавриилъ		7
27	Недѣля	†4-то **Иоанъ Лествин.**		8
28	Понедѣлникъ	Преп. Иларионъ новъ		9
29	Вторникъ	Преп. Марку и друг.		10
30	Срѣда	Преп. Иоанъ листв.		11
31	Четвъртъкъ	Преп. Ипатий (Великъ кан.)		12

Народни праздници.

1-й Убиванието отъ злодѣйска ржка Царь Освободителя и възцаряването на Царь Александра III-й.

24-й Рождений день на Н. В. Българский Князъ Александръ I-й.

АПРИЛЪ

ИМА 30 деня. Деньтъ с 13 часа, а нощьта 11.

1	Петъкъ	Преп. Мария Египт.	13
2	Сѫббота.	Преп. Титъ (Акатистъ)	14
3	Недѣля	†5-та **Мария Египт.**	15
4	Понедѣлникъ	Преп. Иосифъ Песноп.	16
5	Вторникъ	Мѫч. Теодулъ и друг.	17
6	Срѣда	Евтихъ Цариградски	18
7	Четвъртъкъ	Преп. Георги Мелитински	19
8	Петъкъ	Апос. Иродионъ и друг.	20
9	Сѫббота.	Лазаровъ-день	21
10	Недѣля	†**6-та Цвѣтоносна (Врьбница)**	22
11	Понедѣлникъ	Св. Великий Понедѣл.	23
12	Вторникъ	Св. Великий Вторникъ	24
13	Срѣда	Св. Велика Срѣда	25
14	Четвъртъкъ	†**Св. Великий Четвъртъкъ**	26
15	Петъкъ	†**Распятий Петъкъ**	27
16	Сѫббота.	Св. Велика Сѫббота	28
17	Недѣля	†**Въскрес. Христово** (Вел.-день)	29
18	Понедѣлникъ	†Въскрес. Христово (Вел.-день)	30
19	Вторникъ	†Въскрес. Христово (Вел.-день)	1
20	Срѣда	Свѣтлата Срѣда	2
21	Четвъртъкъ	Свѣтлий Четвъртъкъ	3
22	Петъкъ	Свѣтлий Петъкъ	4
23	Сѫббота.	†**Гергйовъ-день**.	5
24	Недѣля	†**Томина**	6
25	Понедѣлникъ	Апос. Еванг. Марко	7
26	Вторникъ	Василий Ел. Амасийски	8
27	Срѣда	Симеонъ срод. Господ.	9
28	Четвъртъкъ	Апос. Иасонъ и друг.	10
29	Петъкъ	Мѫченици въ Кизицѣ	11
30	Сѫббота.	Апос. Иаковъ и Иоанъ Богос.	12

Народни праздници.

27-й Апр. Възлизанието на прѣстола на Н. В. Българский Князъ Александръ I-й.

МАЙ

ИМА 31 день. Деньтъ е 14 часа, а нощьта 10.

1	Недѣля	†Чете са Еванг. за Мироносц. ☽	13
2	Понедѣлникъ	Атанасий Вел. (лѣтенъ Тан.)	14
3	Вторникъ	Мжч. Тимотей	15
4	Срѣда	Преп. Пелакий	16
5	Четвьртъкъ	Мжч-ца Крина	17
6	Петъкъ	Иовъ многострадал.	18
7	Сжббота.	Явление Крьста на небето	19
8	Недѣля	†Чете са Еванг. на Раслабления ☺	20
9	Понедѣлникъ	Прор. Исай (лѣт. Никул.-день	21
10	Вторникъ	Ап. Симеонъ	22
11	Срѣда	†**Равноап. Кирилъ и Методий**	23
12	Четвьртъкъ	Епифан. Епис. Кипр.	24
13	Петъкъ	Мжч. Гликирия	25
14	Сжббота.	Мжч. Исидоръ	26
15	Недѣля	†Чете са Ев. за Самарянката	27
16	Понедѣлникъ	Теодоръ освѣщ. ☾	28
17	Вторникъ	Ап. Андроникъ и друг.	29
18	Срѣда	Мжч. Теодотъ	30
19	Четвьртъкъ	Патрикий Прускиий	31
20	Петъкъ	Мжч. Талалей	1
21	Сжббота.	†**Св. Константинъ и Елена**	2
22	Недѣля	†Чете са Ев. за слѣпия	4
23	Понедѣлникъ	Преп. Михаилъ исповѣд.	4
24	Вторникъ	Препод. Симеонъ ●	5
25	Срѣда	3-то намиране гл. Предтеч.	6
26	Четвьртъкъ	†**Възнес. Христ.** (Спасовъ-день)	7
27	Петъкъ	Св. Мжч. Терапонтъ	8
28	Сжббота.	Никитъ Епис. Халкид.	9
29	Недѣля	†Св. Отци	10
30	Понедѣлникъ	Преп. Исакъ Далмат.	11
31	Вторникъ	Апос. Еретия ☽	12

ЮНИЙ

ИМА 30 деня. Деньтъ е 15 часа, а нощьта 9.

1	Срѣда	Иустинъ Филос.	13
2	Четвьртъкъ	Никифоръ патр. Цариград.	14
3	Петъкъ	Мѫч. Лукилианъ	15
4	Сѫббота.	Митрофанъ патр. Цариградски	16
5	Недѣля	†**Петдесятница** (Св. Троица)	17
6	Понедѣлникъ	†Св. Духъ	18
7	Вторникъ	Теодотъ Ангарски	19
8	Срѣда	Теодоръ Стратилатъ	20
9	Четвьртъкъ	Кирилъ Александр.	21
10	Петъкъ	Тимотей Пруски	22
11	Сѫббота.	Апост. Вартол. и Варнава	23
12	Недѣля	†Онуфр. Велик. (Петр. Загов.)	24
13	Понедѣлникъ	Мѫч. Аккилина	25
14	Вторникъ	Пророкъ Елисей	26
15	Срѣда	Пр. Амосъ	27
16	Четвьртъкъ	Тихонъ Аматун.	28
17	Петъкъ	Мѫч. Мануилъ и друг.	29
18	Сѫббота.	Мѫч. Леонтий	30
19	Недѣля	†Апос. Иуда братъ Господ.	1
20	Понедѣлникъ	Методий Патарски	2
21	Вторникъ	Иулианъ Тарсийски	3
22	Срѣда	Евсеви Самосатский	4
23	Четвьртъкъ	Мѫч. Агрипина	5
24	Петъкъ	†**Рождество Предтеч.** (Ен.-день)	6
25	Сѫббота.	Преп. Февроний	7
26	Недѣля	†Преп. Давидъ	8
27	Понедѣлникъ	Сампсонъ странноприемецъ	9
28	Вторникъ	Мощи Кира и Иоана	10
29	Срѣда	†**Петровъ-день**	11
30	Четвьртъкъ	Съборъ 12 апостоли	12

ЮЛИЙ

ИМА 31 день. Деньтъ е 14 часа, а нощьта 10.

1	Петъкъ	Чудотв. Козма и Дамианъ	13
2	Сѫббота.	Ризи пресв. Богород.	14
3	Недѣля	†Мѫч. Иакинтъ	15
4	Понедѣлникъ	Андрей Критски	16
5	Вторникъ	Преп. Атанасий Атонский	17
6	Срѣда	Сисой Великий	18
7	Четвъртъкъ	Преп. Тома и друг.	19
8	Петъкъ	Велик. Мѫч. Прокопий	20
9	Сѫббота.	Свещ. мѫч. Панкратий.	21
10	Недѣля	†45 м-ци въ Никополь	22
11	Понедѣлникъ	Прехв. Ефтимия	23
12	Вторникъ	Прокълъ и Иларий	24
13	Срѣда	Съборъ Арх. Гавриилъ	25
14	Четвъртъкъ	Апос. Акилъ	26
15	Петъкъ	Кирика Иулита	27
16	Сѫббота.	Мѫч. Антиногенъ.	28
17	Недѣля	†Марин-день	29
18	Понедѣлникъ	Мѫч. Акинтъ и друг.	30
19	Вторникъ	Преп. Макрина	31
20	Срѣда	**†Илинъ-день**	1
21	Четвъртъкъ	Симеонъ за Христа Ирод.	2
22	Петъкъ	Мироносиц. Мария Магдалина	3
23	Сѫббота.	Мѫч. Трифонъ и друг.	4
24	Недѣля	†Мѫч. Христина	5
25	Понедѣлникъ	Успѣн. Анна	6
26	Вторникъ	Мѫч. Ермолай	7
27	Срѣда	**†Св. велики Пантелеймонъ**	8
28	Четвъртъкъ	Апос. Прохоръ и друг.	9
29	Петъкъ	Мѫч. Калиникъ	10
30	Сѫббота.	Апос. Сила и друг.	11
31	Недѣля	†Правед. Евдокий	12

АВГУСТЪ

ИМА 31 день. Деньтъ е 13 часа, а нощьта 11.

1	Понедѣлникъ	Проис. Чест. Креста	13
2	Вторникъ	Мощи на Арх. Стефанъ	14
3	Срѣда	Исакъ Далматин.	15
4	Четвъртъкъ	7 отроци въ Ефесъ	16
5	Петъкъ	Предпр. Преображение	17
6	Сѫббота.	†**Преображение Христово**	18
7	Недѣля	†Препод. Дометий	19
8	Понедѣлникъ	Емилианъ исповѣд.	20
9	Вторникъ	Апост. Матей	21
10	Срѣда	Архид. Лаврентий	22
11	Четвъртъкъ	Архид. Евпла	23
12	Петъкъ	Мѫч. Фотий	24
13	Сѫббота.	Максимъ исповѣд.	25
14	Недѣля	†Предпраз. успѣния	26
15	Понедѣлникъ	†**Успѣн. Богород.** (Гол. Богород.)	27
16	Вторникъ	Нерѫкотвор. обр. Христовъ	28
17	Срѣда	Мѫч. Миронъ	29
18	Четвъртъкъ	Мѫч. Флора и Лавръ	30
19	Петъкъ	Андрей Стратил.	31
20	Сѫббота.	Пророкъ Самуилъ	1
21	Недѣля	†Ап. Тадей	2
22	Понедѣлникъ	Мѫч. Агатоникъ	3
23	Вторникъ	Мѫч. Лупъ	4
24	Срѣда	Мѫч. Евтихъ	5
25	Четвъртъкъ	Мощи Апас. Вартолом.	6
26	Петъкъ	Мѫч. Адрианъ	7
27	Сѫббота	Препод. Пименъ	8
28	Недѣля	†Мойсей Муринъ	9
29	Понедѣлникъ	†**Отсич. Глав. с. Иоана** (постъ)	10
30	Вторникъ	†**Св. Александръ Невский**	11
31	Срѣда	Поясъ Преп. Богород.	12

Народни праздници.

30-й. Именний день на Н. Вел. Русский Царь Александръ III, на Н. В. Князъ Български Александръ I-й и на Н. Светл. Александръ Богориди.

СЕПТЕМВРИЙ

ИМА 30 деня. Деньтъ е равенъ съ нощьта.

1	Четвъртъкъ	Симеонъ стълпникъ	13
2	Петъкъ	Мжч. Мамантъ	14
3	Сжбота.	Антимъ Никомод.	15
4	Недѣля	┼Мжч. Вавилъ	16
5	Понедѣлникъ	Прор. Захарий	17
6	Вторникъ	Чудо Арх. Гавриила	18
7	Срѣда	Предпраз. Рожд. Богор.	19
8	Четвъртъкъ	┼**Рожд. Хр. Богор.** (Мала Богородица)	20
9	Петъкъ	Богоотецъ Иоакимъ и Анна	21
10	Сжбота	Мжч. Минодоръ	22
11	Недѣля	┼Препод. Теодора	23
12	Понедѣлникъ	Мжч. Автономъ	24
13	Вторникъ	Предпраз. Воздвижения	25
14	Срѣда	┼**Кръстовъ-день**	26
15	Четвъртъкъ	Мжч. Никитъ	27
16	Петъкъ	Всехвал. Евтимия	28
17	Сжбота	М-ца Сифия и 3-тѣ джщ.	29
18	Недѣля	┼Препод. Евмений	30
19	Понедѣлникъ	Мжч. Трофимъ	1
20	Вторникъ	Великомжч. Евстатий	2
21	Срѣда	Ап. Кодратъ	3
22	Четвъртъкъ	Мжч. Фока	4
23	Петъкъ	Зачатие Иоана Кръстит.	5
24	Сжбота	Равноапос. Текла	6
25	Недѣля	┼Препод. Евфросина	7
26	Понедѣлникъ	Прест. Иоана Богослова	8
27	Вторникъ	Мжч. Калистратъ	9
28	Срѣда	Препод. Харитонъ	10
29	Четвъртъкъ	Препод. Кириакъ	11
30	Петъкъ	Мжч. Григорий	12

ОКТОМВРИЙ

ИМА 31 день. Деньтъ има 11 часа, а нощьта 13.

1	Сѫббота.	Апос. Ананий	13
2	Недѣля	†Свещ. мѫч. Коприанъ	14
3	Понедѣлникъ	Дионисъ Ариопалита	15
4	Вторникъ	Иеротей Атински	16
5	Срѣда	Мѫч. Харитина	17
6	Четвъртъкъ	Апос. Тома	18
7	Петъкъ	Мѫч. Сергий и Вакхъ	19
8	Сѫббота.	Преп. Пелагия	20
9	Недѣля	†Апос. Яковъ Алфеевъ	21
10	Понедѣлникъ	Мѫч. Евлампий	22
11	Вторникъ	Апос. Филипъ.	23
12	Срѣда	Мѫч. Прова и друг.	24
13	Четвъртъкъ	Мѫч. Карпа и друг.	25
14	Петъкъ	Мѫч. Гервасий и друг.	26
15	Сѫббота.	Преп. Евтимъ	27
16	Недѣля	†Мѫч. Лонгинъ	28
17	Понедѣлникъ	Прор. Осия	29
18	Вторникъ	Апос. Еванг. Лука	30
19	Срѣда	**†Св. Иванъ Рилский**	31
20	Четвъртъкъ	Великомѫч.	1
21	Петъкъ	Иларионъ Велик.	2
22	Сѫббота.	Равноапостолъ Аверкий	3
23	Недѣля	†Апос. Иаковъ братъ Бож.	4
24	Понедѣлникъ	Мѫч. Арета и друг.	5
25	Вторникъ	Мѫч. Нотарий и друг.	6
26	Срѣда	**†Димитровъ-день**	7
27	Четвъртъкъ	Св. Димитръ Бесараб.	8
28	Петъкъ	Мѫч. Таренти и друг.	9
29	Сѫббота.	Препод. Анастасия	10
30	Недѣля	†Зиновий	11
31	Понедѣлникъ	Апос. Стахия и друг.	12

НОЕМВРИЙ

ИМА 30 деня. Деньтъ е 10 часа, а нощьта 14.

1	Вторникъ	Чюдотвор. Козма и Дамянъ	☽	13
2	Срѣда	Мжч. Акиндинъ и друг.		14
3	Четвъртъкъ	Мжч. Акепсимъ и друг.		15
4	Петъкъ	Преп. Йоникий		16
5	Сжббота.	Павелъ Цариградски		17
6	Недѣля	†Мжч. Галиктонъ и друг.		18
7	Понедѣлникъ	33 мжч. въ Мелитъ		19
8	Вторникъ	†**Архангеловъ-день**	☾	20
9	Срѣда	Мжч. Онисифоръ и друг.		21
10	Четвъртъкъ	Апос. Ерестъ		22
11	Петъкъ	М-ца Мина и друг.		23
12	Сжббота,	Йоанъ Милостивий		24
13	Недѣля	†Св. Йоанъ Златоустъ		25
14	Понедѣлникъ	Апос. Филипъ (Колед. Загов.)		26
15	Вторникъ	Мжч. Гурий		27
16	Срѣда	Апос. Еванг. Матей		28
17	Четвъртъкъ	Григорий чудотвор.	●	29
18	Петъкъ	Мжч. Платонъ		30
19	Сжббота.	Прор. Авдий		1
20	Недѣля	†Предпраз. Введения		2
21	Понедѣлникъ	†**Въведение Св. Богородици**		3
22	Вторникъ	Ап. Филимонъ		4
23	Срѣда	Амфилахъ Иконийски		5
24	Четвъртъкъ	Климентъ папа Римский		6
25	Петъкъ	Велокомжченица Екатерина	☽	7
26	Сжббота.	Препод. Алипий		8
27	Недѣля	†Яковъ персианъ		9
28	Понедѣлникъ	Препод. Стефанъ		10
29	Вторникъ	Мжч. Парамонъ		11
30	Срѣда	†**Апос. Андрей Първозванний**	☽	12

ДЕКЕМВРИЙ

ИМА 31 день. Деньтъ е 9 часа, а нощьта 15.

1	Четвъртъкъ	Прор. Наумъ	13
2	Петъкъ	Прор. Аввакумъ	14
3	Сжббота.	Прор. Софоний	15
4	Недѣля	†Великомжч. Варвара.	16
5	Понедѣлникъ	Савва освѣщенний	17
6	Вторникъ	**†Св. Никола**	18
7	Срѣда	Амвросий медиолански	19
8	Четвъртъкъ	Препод. Патапий	20
9	Петъкъ	Зачатие Анни	21
10	Сжббота.	М-ца Мина и Ермогенъ	22
11	Недѣля	†Недѣля свет. праотецъ	23
12	Понедѣлникъ	Споридонъ чюдотвор.	24
13	Вторникъ	Мжч. Евстратий	25
14	Срѣда	Мжч. Тирса и друг.	26
15	Четвъртъкъ	Мжч. Елевтерий	27
16	Петъкъ	Прор. Аггей	28
17	Сжббота.	Прор. Данаилъ	29
18	Недѣля	**†Прѣдъ Рождество Христово**	30
19	Понедѣлникъ	Мжч. Бонифацъ	31
20	Вторникъ	Игнатовъ-день	1
21	Срѣда	Мжч. Иулианъ	2
22	Четвъртъкъ	Великомжч. Анастасия	3
23	Петъкъ	Мжченици въ Критъ	4
24	Сжббота.	Препод. Евгения	5
25	Недѣля	**†Рождество Христово** (Коледа.)	6
26	Понедѣлникъ	**†Съборъ Богородици**	7
27	Вторникъ	**†Първомжч. Арх. Стефанъ**	8
28	Срѣда	Св. 20 х. м-ци въ Ником.	9
29	Четвъртъкъ	14,000 м-ци избити за Христа	10
30	Петъкъ	Мжч. Анисий	11
31	Сжббота.	Препод. Мелания Римлянка.	12

ОПИСЪ
НА
Официялнитѣ праздници празднуеми отъ пресѫтственнитѣ мѣста въ Източна Румелия.

1	Януарий	Обрѣзание Господне и св. Василий (н. г.)
6	„	Богоявление
7	„	Ивановъ-день
25	Мартъ	Благовѣщение
23	Априлий	Святий В. М. Георгий
11	Мэй	Св. Кирилъ и Методий (нар. пр.)
29	Юний	Петровъ-день
6	Августъ	Преображение Христово
15	„	Успѣние Прѣсвятия Богородици
14	Септемврий	Крьстовъ-день
26	Октомврий	Св. В. М. Димитрий
8	Ноемврий	Соборъ Архангела Михаила
6	Декемврий	Святий Николай
25	„	Рождество Христово (Коляда)
26	„	„ „ „
27	„	„ „ „
24	Юлий	Рождение на Н. И. В. Султана.
30	Августъ	Тезоименитство на Гл. Управ. А. Богориди
		Всичкитѣ недѣли презъ годината
		Велика сѫббота
		Воскресение Христово три (3) дни
		Вознесение Христово
		Понедѣлникъ Св. Духъ.

СТАРО-ЗАГОРСКА-

ИЗГРЯВАНИЕ И ЗАХОЖДА-

изчислено отъ Област-

Петро

Число	Януарий		Февруарий		Мартъ		Априлъ		Майй		Юний	
	Изгриван.	Захожд.	Изгриван.	Захожд.	Изгриван.	Захожд.	Изгриван.	Захожд.	Изгриван.	Захожд.	Изгриван.	Захожд.
1	7. 42	4. 36	7. 9	5. 21	6. 20	6. 1	5. 19	6. 43	4. 32	7. 22	4. 9	7. 51
2	7. 42	4 37	7. 4	5. 23	6. 13	6. 2	5. 17	6. 45	4. 3[illegible]	7. 23	4. 9	7. 51
3	7. 41	4. 39	7. 4	5. 24	6. 16	6. 4	5. 15	6. 45	4. 29	7. 24	4. 9	7. 52
4	7. 40	4. 40	7. 3	5. 26	6. 14	6. 5	5. 14	6. 47	4. 27	7. 26	4. 9	7. 53
5	7. 40	4. 41	7. 2	5. 27	6. 12	6. 6	5. 12	6. 48	4. 26	7. 27	4. 9	7. 53
6	7. 39	4. 43	7. 0	5. 29	6. 11	6. 7	5. 10	6. 50	4. 25	7. 28	4. 9	7. 53
7	7. 38	4. 44	6. 58	5. 31	6. 7	6. 10	5. 8	6. 51	4. 25	7. 28	4. 9	7. 53
8	7. 37	4. 46	6. 57	5. 32	6. 4	6. 12	5. 6	6. 53	4. 24	7 30	4. 9	7. 54
9	7. 36	4. 47	6. 56	5. 33	6. 2	6. 13	5. 4	6. 53	4. 23	7. 31	4. 9	7. 54
10	7. 35	4. 49	6. 54	5. 35	6· 0	6. 15	5. 1	6. 55	4. 22	7. 32	4. 9	7. 54
11	7. 34	4. 49	6. 52	5. 36	6, 58	6. 16	5. 1	6. 56	4. 21	7. 32	4. 9	7. 54
12	7. 34	4. 51	6. 50	5. 38	5. 57	6. 17	4. 59	6. 58	4. 20	7. 34	4. 10	7. 54
13	7. 33	4. 53	6. 48	5. 39	5. 55	6. 18	4. 58	6. 59	4. 19	7. 36	4. 10	7. 54
14	7. 32	4. 54	6. 47	5. 40	5. 52	6. 20	4. 56	7. 1	4. 19	7. 36	4. 10	7. 54
15	7. 31	4. 56	6. 45	5. 42	5. 50	6. 21	4. 54	7. 2	4. 18	7. 37	4. 11	7. 54
16	7. 30	4. 57	6. 43	5. 4[illegible]	5. 48	6. 22	4. 53	7. 3	4. 17	7. 38	4. 11	7. 54
17	7. 28	4. 59	6. 41	5. 45	5. 47	6. 23	4. 51	7. 4	4. 16	7. 39	4. 12	7. 54
18	7. 27	5. 00	6. 39	5. 46	5. 45	6. 25	4. 50	7. 5	4. 15	7. 40	4. 12	7. 54
19	7. 27	5. 2	6. 37	5. 48	5. 43	6. 27	4. 48	7. 7	4. 15	7. 41	4. 13	7. 54
20	7. 25	5. 3	6 36	5. 49	5. 41	6. 28	4. 46	7. 8	4. 14	7. 42	4. 14	7. 53
21	7. 24	5. 5	6. 34	5. 50	5. 39	6. 29	4. 45	7. 10	4. 13	7. 43	4: 14	4. 53
22	7. 23	5. 7	6. 32	5. 52	5. 38	6. 30	4. 43	7. 11	4. 12	7. 44	4. 15	7. 53
23	7. 21	5. 8	6. 30	5. 53	5. 36	6. 31	4. 42	7. 12	4. 12	7. 45	4. 15	7. 52
24	7. 20	5. 9	6. 28	5. 54	5. 34	6. 33	4. 41	7. 13	4. 11	7. 46	4. 16	7. 52
25	7. 19	5. 10	6. 26	5. 55	5. 33	6. 35	4. 40	7. 14	4. 11	7. 46	4. 17	7. 52
26	7. 18	5. 12	6. 25	5. 57	5. 30	6. 36	4. 38	7. 16	4. 11	7. 47	4. 18	7. 51
27	7 16	5. 14	6. 23	5. 58	5. 27	6. 37	4. 36	7. 17	4. 10	7. 48	4. 18	7. 50
28	7. 15	5. 15	6. 21	6. 10	5. 26	6. 38	4. 35	7. 19	4. 10	7. 49	4. 19	7. 50
29	7. 13	5. 17			5. 24	6. 39	4. 34	7. 19	4. 10	7. 49	4. 19	7. 50
30	7. 11	5. 19			5. 22	6. 41	4. 33	7. 20	4. 9	7. 50	4. 20	7. 50
31	7. 10	5. 20			5. 20	6. 42			4. 9	7. 50		

ТА ШИРИНА

НИЕ НА СЛЪНЦЕТО

вий Архитектъ

Монтани.

Число.	Юлий		Августъ		Септемврий		Октомврий		Ноемврий		Декемврий	
	Изгряван.	Захожд.	Изгряван.	Захожд.	Изгряван.	Захожд.	Изгряван.	Захожд.	Изгряван.	Захожд.	Изгряван.	Захожд.
1	4. 21	7. 49	4. 58	7. 11	5. 36	6. 14	6. 15	5. 16	6. 59	4. 30	7. 37	4. 12
2	4. 22	7. 48	4. 59	7. 9	5. 38	6. 12	6. 17	5. 14	7. 1	4. 29	7. 38	4. 13
3	4. 23	7. 47	5. 0	7. 7	5. 39	6. 10	6. 18	5. 12	7. 3	4. 27	7. 39	4. 13
4	4. 24	7. 46	5. 2	7. 5	5. 41	6. 8	6. 19	5. 11	7. 4	4. 25	7. 39	4. 13
5	4. 26	7. 46	5. 3	7. 4	5. 42	6. 7	6. 20	5. 9	7. 6	4. 24	7. 40	4. 13
6	4. 27	7. 45	5. 5	7. 2	5. 43	6. 3	6. 22	5. 8	7. 7	4 23	7. 42	4. 13
7	4. 28	7. 44	5. 6	7. 6	5. 44	6. 2	6. 24	5. 6	7. 8	4. 23	7. 42	4. 13
8	4. 29	7. 43	5. 7	6. 59	5. 45	6. 0	6. 25	5. 4	7. 9	4. 22	7. 43	4. 14
9	4. 30	7. 42	5. 8	6. 57	5. 47	5. 58	6. 27	5. 2	7. 11	4. 21	7. 43	4. 15
10	4. 31	7. 40	5. 9	6. 55	5. 48	5. 56	6. 28	5. 0	7. 12	4. 20	7. 44	4. 16
11	4. 31	7. 40	5. 11	6. 53	5. 48	5. 55	6. 29	4. 59	7. 14	4. 19	7. 44	4. 17
12	4. 33	7. 39	5. 12	6. 51	5. 50	5. 53	6. 30	4. 57	7. 15	4. 19	7. 44	4. 18
13	4. 34	7. 38	5. 13	6. 49	5. 52	5. 51	6. 32	4. 56	7. 17	4. 18	7. 44	4. 18
14	4. 35	7. 36	5. 14	6. 48	5. 53	5. 49	6. 34	4. 54	7. 18	4. 17	7. 44	4. 19
15	4. 36	7. 35	5. 15	6. 46	5. 54	5. 46	6. 35	4. 52	7. 19	4. 16	7. 45	4. 19
16	4. 38	7. 34	5. 17	6. 44	5. 56	5. 44	6. 37	4. 50	7. 21	4. 16	7. 45	4. 20
17	4. 39	7. 33	5. 18	6. 42	5. 56	5. 43	6. 38	4. 50	7. 22	4. 15	7. 45	4. 20
18	4. 40	7. 31	5. 20	6. 40	5. 58	5. 42	6. 39	4. 48	7. 23	4. 15	7. 45	4. 21
19	4. 42	7. 31	5. 21	6. 38	5. 59	5. 39	6. 41	4. 46	7. 24	4. 15	7. 45	4. 22
20	4. 43	7. 30	5. 22	6. 37	6. 1	5. 37	6. 42	4. 45	7. 25	4. 14	7. 45	4. 22
21	4. 44	7. 28	5. 23	6. 35	6. 2	5. 35	6. 44	4. 43	7. 26	4. 14	7. 45	4. 23
22	4. 46	7. 25	5. 24	6. 33	6. 3	5. 34	6. 45	4. 41	7. 27	4. 14	7. 45	4. 25
23	4. 47	7. 24	5. 26	6. 31	6. 4	5. 32	6. 47	4. 40	7. 29	4. 13	7. 45	4. 26
24	4. 48	7. 22	5. 27	6. 29	6. 6	5. 30	6. 48	4. 39	7. 30	4. 13	7. 45	4. 27
25	4. 49	7. 21	5. 28	6. 27	6. 7	5. 27	6. 49	4. 38	7. 31	4. 13	7. 44	4. 28
26	4. 50	7. 20	5. 30	6. 26	6. 9	5. 25	6. 51	4. 36	7. 32	4. 13	7. 44	4. 29
27	4. 52	7. 18	5. 30	6. 24	6. 10	5. 23	6. 52	4. 35	7. 33	4. 12	7. 44	4. 30
28	4. 53	7. 17	5. 32	6. 22	6. 11	5. 21	6. 54	4. 33	7. 34	4. 12	7. 43	4. 31
29	4. 54	7. 15	5. 33	6. 19	6. 12	5. 19	6. 56	4. 32	7. 35	4. 12	7. 43	4. 32
30	4. 56	7. 13	5. 35	6. 17	6. 14	5. 18	6. 57	4. 32	7. 36	4. 12	7. 43	4. 33
31	4. 57	7. 11	5. 35	6. 16			6. 59	4. 30			7. 43	4. 34

ШИРИНА И ДЪЛЖИНА

НА

ГРАДОВЕТѢ НА ИСТОЧНА РУМЕЛИЯ.

Дължинитѣ сѫ смѣтнати отъ обсерватория на Парижъ и сѫ всички Въсточни.

ГРАДОВЕ	Ширина			дължина въ градуса			дължина въ време		
	°	'	"	°	'	"	ч.	м.	с.
Ихтиманъ . . .	42	26	20	21	29	30Е	1	25	58
Тат.-Пазарджикъ .	42	11	20	22	$0^{4}/_{5}$	0"	1	28	00
Пловдивъ . . .	42	18	37	22	23	17	1	29	33
Карлово. . . .	42	38	00	22	28	10	1	30	33
Калоферъ . . .	42	37	00	22	38	40	1	30	35
Казанлъкъ . . .	42	37	00	23	3	00	1	32	12
Хасково	41	56	00	23	16	00	1	33	4
Стара-Загора . .	42	25	30	23	17	30	1	33	10
Нова-Загора . .	42	29	00	23	41	00	1	34	44
Ямболъ . . .	42	29	30	24	9	40	1	36	39
Карнобадъ . . .	42	33	00	24	41	00	1	39	52
Айтосъ	42	42	30	24	58	00	1	36	52
Бургасъ	42	29	30	25	29	30	1	41	58

ЧАСЪ,

Който е въ разнитѣ градове на областьта когато е пладнѣ въ Пловдивъ.

	ч.	м.	с.
Пловдивъ . . .	12	0	0
Ихтиманъ . . .	11	56	25
Тат.-Пазарджикъ .	12	58	27
Карлово . . .	12	0	19
Калоферъ . . .	12	1	0
Казанлѫкъ . . .	12	2	39
Хасково . . .	12	3	31
Стара-Загора . .	12	3	37
Нова Загора . .	11	5	11
Ямболъ . . .	12	7	6
Карнобадъ . .	12	9	11
Айтосъ	12	10	19
Бургасъ . . .	12	12	25

ЧАСЪ,

Който е въ разнитѣ градове на областьта, когато е пладнѣ въ Цариградъ.

	ч.	м.	с.
Цариградъ . . .	12	0	0
Бургасъ . . .	11	55	25
Айтосъ	11	53	17
Карнобадъ . . .	11	52	9
Ямболъ	11	50	4
Нова-Загора, . .	11	48	9
Стара-Загора . .	11	46	35
Хасково . . .	11	46	29
Казанлѫкъ . . .	11	45	37
Калоферъ . . .	11	44	00
Карлово . . .	11	43	58
Пловдивъ . . .	11	42	58
Тат.-Пазарджикъ .	11	42	25
Ихтиманъ . . .	11	39	23

ЧАСЪ, КОЙТО Е ВЪ РАЗНИ ГРАДОВЕ КОГАТО Е ПЛАДНѢ

ВЪ

ПЛОВДИВЪ.

ГРАДОВЕ	УТРОМЪ ч.	м.	с.
Вашингтонъ	5	12	55
Лондонъ	10	21	6
Парижъ	10	30	27
Римъ	11	10	55
Берлинъ	11	14	41
Виена	11	26	37
Букурещъ	11	27	33
София	11	54	21
Варна	12	13	1
С.-Петерсбургъ	12	22	20
Одесса	12	24	2
Москва	12	51	23
Пекинъ	6	7	1 в.
Хонолулу	9	7	2 в.

Статистика

за

населението въ Старо-Загорский Департаментъ прѣзъ 1882 година.

№ по редъ	Наименование на Околиитѣ	Цѣлото число на жителитѣ	ОТЪ КОЕТО СЖ: Българи	Турци	Евреи	Цигани	Гърци
	Старо-Загорска						
1	г. Стара-Загора .	13,632.	10,925.	2,485.	—	222	—
2	Селата	23,697.	22,129.	1,516.	—	52.	—
	Всичко .	37.329.	33.054.	4,001.	—	274.	—
	Ново-Загорска						
1	г. Нова-Загора .	2,810.	1,984.	544.	92.	174.	16
2	Селата	25.911.	21,164.	4,246.	5.	485.	11
	Всичко .	28,721.	23.148.	4,790.	97.	659.	27
	Казанлжшка						
1	г. Казанлжкъ . .	7.817.	5,967	1,296.	312.	242	—
2	Селата	34.292.	24.277	8,975.	—	1040	—
	Всичко .	42.109	30,244.	10.271.	312.	1282	—
	Чирпанска						
1	г. Чирпанъ . . .	11.631.	9.201.	1,854	243	333.	—
2	Селата	33.343.	29.392.	3,951	—	—	—
	Всичко .	44,974.	38,593.	5,805.	243.	333.	—
	Сейменска						
1	г. Сейменъ . . .	1,310.	1,310.	—	—	—	—
2	Селата	16,728.	14,126.	2,490.	—	112.	—
	Всичко .	18,038.	15,436.	2,490.	—	112.	—
	Всичко въ окржга	171,171.	140475	27,357.	652.	2660	27

СТАТИСТИЧЕСКА ТАБЛИЦА

за

раждацията, свадбитѣ и смъртитѣ въ Старо-Загорский Департаментъ, прѣзъ 1881 година.

№ по редъ	Название на Околиитѣ.	РОДЕНИ Мжж.	РОДЕНИ Женс.	Свадби	УМРѢЛИ Мжж.	УМРѢЛИ Женс.
	Старо-Загорска					
1	Г. Стара-Загора	222	236	107	182	263
2	Селата въ Околията . . .	634	567	319	254	207
	Всичко	856	803	426	382	370
	Ново-Загорска					
1	Г. Нова-Загора					
	Българи	34	47	47	22	24
	Турци	5	11		7	4
2	Селата въ Околията . . .					
	Българи	507	490	365	216	208
	Турци	93	110		44	41
	Всичко	639	658	412	289	277
	Казанлжшка					
1	Г. Казанлжкъ	141	109	45	105	71
2	Селата въ Околията . . .	722	609	241	397	327
	Всичко	863	718	286	502	398
	Чирпанска					
1	Г. Чирпанъ					
	Българи	195	204	69	120	96
	Турци	71	44	32	19	9
	Евреи	13	8	5	2	3
2	Селата въ Околията . . .					
	Българи	503	496	290	257	265
	Турци	—	—	80	4	1
	Всичко	782	752	476	402	374
	Сейменска					
1	Г. Сейменъ	36	31	17	3	4
2	Селата въ Околията . . .	590	292	222	65	51
	Всичко	626	325	239	68	55
	Всичко въ Департамента . .	3766	3254	1839	1643	1474

СПИСЪКЪ

на

Училищата, учителитѣ, учителкитѣ, ученицитѣ и ученичкитѣ, Български, Турски и Еврейски въ Старо-Загорский Департаментъ прѣзъ 1882 година.

№ по рѣдъ	Наименование на Околиитѣ.	Числото на срѣднитѣ училища.	Числото на първоначални училища.	Числото на учителитѣ.	Числото на учителкитѣ.	Числото на ученицитѣ.	Числото на ученичкитѣ.	Забѣлѣжка.
	Старо-Загорска							Помѣщенията на 6-тѣхъ градски първ. училища сѫ вѣтхи и не удобни здания взети подъ наемъ
1	г. Стара-Загора . .	1	7	13	19	1131	751	
2	Селата	—	48	64	10	2085	626	
	Всичко .	1	55	77	29	3216	1377	
	Ново-Загорска							Училищата сѫ наврѣдъ въ околията и въ града смѣсени, т. е. учатъ се въ тѣхъ момчета и момичета. —
1	г. Нова-Загора .							
	Български .	1	—	3	3	213	71	
	Турски . .	—	2	2	—	134	—	
2	Селата							
	Български .	—	38	40	—	1466	219	
	Турски . .	—	24	25	—	566	—	
	Всичко .	1	64	70	3	2279	280	
	Казанлѫшка							
1	г. Казанлѫкъ .	2	8	14	11	660	385	
2	Селата . . .	1	66	79	9	2597	1114	
	Всичко .	3	74	93	20	3257	1499	
	Чирпанска							
1	г. Чирпанъ . .							
	Български .	2	7	12	6	726	226	
	Турски . .	1	4	6	2	210	132	
	Еврейски . .	—	2	—	—	45	21	
2	Селата Български	—	38	50	3	2916	2548	
	Турски . .	—	11	11	—	339	223	
	Всичко .	3	62	79	11	4236	3150	
	Сейменъ							
1	г. Сейменъ . .	—	2	4	2	160	60	
2	Селата	—	42	38	4	990	139	
	Всичко .	—	44	42	6	1150	199	

СТАТИС-

н

Находящий се едьръ и дре-

Загорский Департаментъ

№ по редътъ	НАИМЕНОВАНИЕ на ОКОЛИИТѢ	ЕДЬРЪ ДО-		
		Биволи	Волове	Крави
	Старо-Загорска			
1	Г. Стара-Загора	13.	549	82.
2	Селата въ Околията . .	1,811.	5,514.	5,167.
	Всичко .	1.824.	6.063.	5.249.
	Ново-Загорска			
1	Г. Нова-Загора	93.	341.	172
2	Селата	2.650	6,368.	4.167.
	Всичко .	2,743.	6,709.	4,339.
	Казанлжшка			
1	Г. Казанлжкъ	99.	301.	257.
2	Селата	848	4,172.	11.761.
	Всичко .	947.	4.473.	12.018
	Чирпанска			
1	Г. Чирпанъ	316.	563.	817.
2	Селата	3.009.	6.915	5.258.
	Всичко .	3.325	7.478	6.075.
	Сейменска			
1	Г. Сейменъ.	280	300.	325.
2	Селата	1.197	3,324.	3.650.
	Всичко .	1,477.	3.624.	3.975.
	Всичко въ Окржга .	10,319.	28,347.	31.656

ТИКА

бенъ добитъкъ въ Старо-

прѣзъ 1882 година.

БИТЪКЪ			Дребенъ добитъкъ			Полученото количество бегликъ и серчимъ	
Коньe	Мулета	Магар.	Овци	Кози	Свини	ГРОША	Стот.
309.	5.	632	3,429.	46.	173.	16,956.	50
1,477.	—	1.678.	49,741.	14,446.	5,763.	306,130.	50
1,786.	5.	2,310.	53,170.	14,492.	5,936.	323,087.	—
153.	1.	174.	1,407.	10.	152.	6,832.	50
2,038.	4.	2.391	47,402.	13,557.	4,797.	288,706.	50
2,191.	5.	2,565.	48.809.	13,567.	4,949.	295,539.	—
455.	2.	58.	3.121.	3.	268.	14,862.	—
1,442.	19.	1,215.	44,288.	16,848.	4,424.	288.384.	—
1,897.	21.	1.273	47,409	16.851.	4.692.	303.246.	—
574.	—	333.	6.803	48.	280.	31,669.	50
1,429.	14.	1,710.	70,436.	12.932.	5 065.	390.351.	—
2,003.	14.	2,043.	77.239.	12,980.	5,345.	422.020.	50
75.	—	156.	2,903.	399.	362.	15,945.	—
654.	36.	1,553	41.034.	2,902.	3.331.	207,703.	—
729	36.	1,709.	43.937.	3,301.	3.693.	223,648.	—
8,606.	81.	9,900.	270.564.	61.191.	24.615.	1.567,540.	50

ТАБЛИЦА

за

Важнитѣ произшествия въ Старо-Загорский Департаментъ отъ 1-й Септемврий 1881 год. до 31-й Августъ 1882 година.

Наименование на Околкитѣ	Убийства	Само-убийства	Невол. убийст.	Обери	Кражби	Пожари	Само-удавяния	Наранявания	Изгуб. добит.	Разни
Старо-Загорска . .	2.	—	4.	5	10	9.	2.	5.	2.	—
Ново-Загорска . .	3	2.	4.	2	4.	18.	—	—	—	9.
Казанлѫшка . . .	—	1.	2.	7.	2.	7.	—	—	—	6.
Чирпанска . . .	2	2.	2.	3	6	7.	—	—	—	4.
Сейменска . . .	—	—	—	2.	1.	20.	—	—	—	—
Всичко въ Окрѫга .	7	5.	12	19.	23	61.	2.	5.	2.	19.

СТАТИСТИКА

за

Новобранцитѣ въ Старо-Загорский Департ. прѣзъ 1882 г.

Наименование на Околиитѣ	Числото на Новобранцитѣ	Забѣлѣжка
Старо-Загорска	117.	Българи и Турци
Ново-Загорска	113.	
Казанлѫшка	180.	
Чирпанска	196.	
Сейменска	139.	

ТАБЛИЦА

за

Произведѣнията на розовото масло прѣзъ 1881 година въ Източна Румелия.

Наименование на Околиитѣ	Розово цвѣте		РОЗОВО МАСЛО				
	Оки	Др.	Мѫскали	Ст.	Оки	Др.	Ст.
Пловдивский Департаментъ							
Пловдивска . .	6,443	200	644.	35	2.	166.	52
Конушка . . .	664.	—	66.	40	—	99.	60
Овче-Хлъмска .	89,503.	200	8,950.	35	33.	225.	52
Сърнено-Горска	499,148.	—	49.914.	30	187.	72.	20
Стрѣмска . . .	1,102.220.	—	110,222.	—	413.	133.	—
Всичко .	1,697,979.	—	169,797.	90	636.	296.	85
Ст.-Загорский Департаментъ							
Старо-Загорска	128,282.	—	12,828	20	48.	42.	30
Казанлѫшка .	1,474,058.	200	147,405.	85	552.	308.	77
Чирпанска . .	259,173.	200	25.917.	35	97.	76.	2
Ново-Загорска .	90,401.	—	9,040.	10	33.	360.	15
Всичко .	1,951,915.	—	195,191.	50	731.	387.	25
Т. Пазарджиский Департаментъ							
Пещерска . . .	141,082.	—	14,108.	20	52.	362.	30
Панагюрска . .	510.	—	51.	—	—	76.	50
Всичко .	141,592.	—	14,159.	20	53.	38.	80
Вс. въ цѣл. Обл.	3,791,486	—	379,148.	60	1,421.	322.	90

Забѣлѣжка. Обикновено отъ 8, 9, 10, 11, 12, 13 и твърдѣ рѣдко 14, 15 и дори 16 оки розово цвѣте излиза единъ мѫскалъ; въ горнята таблица е смѣтнѫто срѣдното число, т. е 10 оки единъ мѫскалъ; послѣдний има тѫжесть 1 и половина драмъ.

МЕТРИЧЕСКА СИСТЕМА

и нейното сравнение съ до сега употрѣбяванитѣ у насъ мѣрки.

До Януарий 1801 год. всякоя провинция и почти всякой градъ въ Франция, имаше свои особенни мѣрки и тѣглилки съ различни имена и величини, както и у насъ, тъй щото търговскитѣ сношения. бѣха твърдѣ мѫчни, и още смѣтанието на вѣтхитѣ мѣрки бѣше твърдѣ много-сложно и не можеше безъ сравнителни таблици на различнитѣ мѣрки отъ другитѣ царства, таблици, които не бѣха толкова прави.

За да се избѣгнатъ мѫчнотиитѣ, що нанесоха тѣзи мѣрки, въ Франция направиха и озакониха, нова една система, като ся основаха на тѫзи проста и голѣма мисъль: че трѣбва да взематъ отъ природата постоянна една величина и отъ нея да съставятъ всичкитѣ други мѣрки, тъй щото ако непрѣдвиденъ нѣкой случай унищожи всичкитѣ единици на мѣркитѣ, да могѫтъ лесно пакъ да ся намѣратъ. Съ тази цѣль Французитѣ измѣриха тъкмо четвъртината на земния меридианъ и една 10-милионна часть отъ нея взъха за основна единица, която наръкоха метръ [1]), спорѣдъ това и новата система взѣ името *Метрическа система*. Слѣдователно за опрѣдѣлението на метрътъ казватъ, че той прави 10-милионната часть отъ дѫгата на земния меридианъ, или 40-милионната часть отъ цѣлия меридианъ.

Понеже тази система става задължителна и у насъ, ний я излагаме по-долу, както ся употрѣбява почти въ всичкитѣ европейски държави, като въ сѫщото врѣме правимъ едно сравнение съ досегашнитѣ употрѣбявани у насъ мѣрки, за по-ясно разбиранне и приспособление.

Има шесть главни единици за измѣрованието на величинитѣ и тѣ сѫ:

1. Метръ главна единица на дължината;
2. Литръ „ „ „ вмѣстимостьта;
3. Граммъ „ „ „ тѣглилкитѣ;
4. Франкъ „ „ „ монетитѣ;
5. Аръ „ „ „ повърхнинитѣ;
6. Куб. метръ „ „ „ обемитѣ.

Всичкитѣ мѣрки сѫ съставени отъ главна мѣрка, метръ, на

---

[1]) Метръ излиза отъ грьцката дума μέτρον, която значи мѣрка.

основание на десятичната система, т. е. една отъ друга е по-голѣма или по-малка 0. 10 пѫти. При това за да поименуватъ по-голѣмитѣ мѣрки отъ метръ, притурятъ при метъра грьцки думи: *дека*—десять, *хекто*—сто, *кило* или *хило*—хилядо, *мириа*—10,000; а за по-малкитѣ отъ метъра Латински: *деци*—една десята. *центи* или *санти*—една стотна, *милли*—една хилядна.

Мѣрки за дължина.

Метръ	е дължина отъ		1	метръ
Декаметръ	„ „	„	10	метра
Ектометръ	„ „	„	100	„
Километръ	„ „	„	1,000	„
Мириаметръ	„ „	„	10,000	„

Дециметръ е десета часть отъ метъра ($^1/_{10}$ м) или 0.1. м.
Сантиметръ е сота « « « ($^1/_{100}$ м.) « 0.01. м.
Миллиметръ « хилядна « « « ($^1/_{1000}$ м.) « 0.001. м.

И така 1 метръ има 10 дециметри, или 100 сантиметри. или 1000 миллиметри.

Метрътъ сравненъ съ дюкянския аршинъ:

Сантиметри.		прьсти	грехове	рупове
1.	е равенъ на	$^1/_2$	—	—
2. 156	„ „ „	1	—	—
4. 312	„ „ „	—	1	—
8. 624	„ „ „	—	—	1
17. 248	„ „ „	—	—	2
25. 872	„ „ „	—	—	3
34. 496	„ „ „	—	—	4
43. 120	„ „ „	—	—	5
51. 744	„ „ „	—	—	6
60. 368	„ „ „	—	—	7
68. 992	„ „ „	—	—	8

69 сант. сѫ равни на 8 рупа. които сѫ равни на 1 арш.
65 „ „ „ „ 1 лакетъ
75 „ „ „ „ 1 арш.

Съ който мѣрятъ земята:

метри		аршина	рупове	грехове	пръсти
1	е равенъ на	1	3	1	1
2	„	2	7	1	—
3	„	4	3	—	1
4	„	5	7	—	—
5	„	7	2	1	1
6	„	8	6	1	—
7	„	10	2	—	1
8	„	11	6	—	—
9	„	13	1	1	1
10	„	14	5	1	—
100	„	146	7	—	—
1000	„	1,468	6	—	—
10,000	„	14,687	4	—	—
деци $^1/_{10}$	„	—	1	—	1
санти $^1/_{100}$	„	—	—	—	$^1/_2$
милли $^1/_{1000}$	„	—	—	—	$^1/_{20}$

Мѣрки за течни тѣла.

Главна единица за вмѣстимость е *литръ*, който е равенъ на единъ кубически дециметръ, или обемъ, който има надлъжь на ширъ и на дебелина по 1 дециметръ.

1 Литръ е равенъ на 1 Литръ или 312 драма
1 Декалитръ „ „ „ 10 литри
1 Хектолитръ „ „ „ 100 „
1 Дециметръ „ „ „ $^1/_{10}$ л. една десета отъ литра.

Литърътъ сравненъ съ оката:

литри		оки	драм.
1	е равенъ на	—	312
2	„	1	224
3	„	2	136
4	„	3	48
5	„	3	360
6	„	4	272
7	„	5	184
8	„	6	96
9	„	7	8
10	„	7	320
100	„	78	—

Мѣрки за тѣгло.

Главна единица за тѣгло е приетъ граммътъ. Той е равенъ съ тѣглото на кубический сантиметрѣ отъ притаена вода, вземена при най-голѣмата и' гжстина.

1 Граммъ	е	равенъ на	1	граммъ.
1 Декаграмъ	„	„ „	10	грамма.
1 Хектограммъ	„	„ „	100	„
1 Килограммъ	„	„ „	1000	„
1 Метрически кантаръ	е	равенъ на	100	килограмма.
1 Метрическа тонна	„	„ „	1000	„
1 Дециграммъ	„	„ „	$^1/_{10}$	отъ граммътъ.
1 Сантиграммъ	„	„ „	$^1/_{100}$	„ „
1 Миллиграмъ	„	„ „	$^1/_{1000}$	„ „

Граммътъ сравненъ съ оката.

грамма.		оки	драм.	денка	чекерд.
1	е равенъ на	—	—	1	1
2	»	—	—	2	2
3	«	—	—	3	3
4	«	—	1	1	—
5	«	—	1	2	1
6	«	—	1	3	2
7	«	—	2	—	3
8	«	—	2	2	—
9	«	—	2	3	1
дека 10	«	—	3	—	2
хекто 100	«	—	31	—	3
килло 1000	«	—	312	—	—

Килограммътъ сравненъ съ оката.

киллограмма		оки	драма
1	е равенъ на	—	312
2	сж равни	1	224
3	«	2	136
4	«	3	48
5	«	3	360
6	«	4	272
7	«	5	184
8	«	6	96
9	«	7	8
10	«	7	320
100	«	78	—
1000	«	780	—

Мѣрка за монетитѣ.

Главна единица за монети въ Франция е франкътъ, който се дѣли както слѣдва:

1 франкъ е равенъ на 100 сантима.

20 франка сж равни на 1 Наполеонъ.

1 Наполеонъ е равенъ на 87 гроша златни.

Главна единица за монети въ Турция е лирата.

1 лира е равна на 100 гроша златни.

1 грошъ е равенъ на 40 пари или 100 стотинки.

1 пара е равна на 3 аспри.

1 аспра е равна на 3 бодки.

Главна единица за монети въ Россия е полъимпериалътъ, който е равенъ на 90 гроша златни.

1 грошъ златенъ има 100 стотинки.

Златни пари сравнени съ стотинки:

пари		Стотинки.	пари		стотинки.
1	е равна на	0.02.5	20	сж равни на	0.50.
2	сж равни на	0.05.	21	„	0.52.5
3	„	0.07.5	22	„	0.55.
4	„	0.10.	23	„	0.57.5
5	„	0.12.5	24	„	0.60.
6	„	0.15.	25	„	0.62.5
7	„	0.17.5	26	„	0.65.
8	„	0.20.	27	„	0.67.5
9	„	0.22.5	28	„	0.70.
10	„	0.25.	29	„	0.72.5
11	„	0.27.5	30	„	0.75.
12	„	0.30.	31	„	0.77.5
13	„	0.32 5	32	„	0.80.
14	„	0.35.	33	„	0.82.5
15	„	0.37.5	34	„	0.85.
16	„	0.40.	35	„	0.87.5
17	„	0.42.5	36	„	0.90.
18	„	0.45.	37	„	0.92.5
19	„	0.47.5	38	„	0.95.
			39	„	0.97.5
			40	„	1.00.

Мѣрки за повьрхноститѣ.

Тѣ сѫ таквизи мѣрки, съ които се измѣрова всяко пространство на дължь и на ширъ.

Общата единица за измѣрованието на повьрхноститѣ наречена е *аръ* или квадратенъ декаметръ, т. е. такъвъ квадратъ, на когото всяка страна е равна съ десять метра.

Всѣка една отъ тѣзи единици струва 10 пѫти единицата, която иде подиръ нея. Тъй квадратенъ метръ = 100 квадратни дециметра; квадратенъ дециметръ = 100 квадратни сантиметра; квадратенъ декаметръ = 100 квадратни метра и пр.

Слѣдователно и единъ квадратенъ дециметръ е $^1/_{100}$ отъ квадратенъ метръ; единъ квадратенъ сантиметръ е $^1/_{1000}$ отъ квадратенъ метръ и пр.

Отъ тая единица сѫ съставени слѣдующитѣ мѣрки:

1 аръ	е равенъ на	100	кв. метра (125 кв. лакти)			
Декаръ	„ „ „	10	ара.			
Ектоаръ	„ „ „	100	„			
Килоаръ	„ „ „	1000	„			
Дециаръ	„ „ „	$^1/_{10}$	отъ аръ	= 10	кв.	метра.
Сантиаръ	„ „ „	$^1/_{100}$	„ „	= 1	„	„
Милиаръ	„ „ „	1	кв. дециметръ			

Мѣрки за обеми.

Нова единица за измърване обеми или дебелини служи *кубическій метръ*. Отъ нея сѫ съставени само слѣдующитѣ мѣрки:

Кубическій децимметръ, който е равенъ на $^1/_{100}$ куб. метра.

„ сантиметръ, „ „ „ „ $^1/_{1\cdot000\cdot000}$ „ „

Кубическій метръ се нарича *етеръ*, кога се употрѣбява за измѣрование дърва.

Десятъ етера, наричатъ *декаетеръ*.

ПРИВРЕМЕНЕНЪ

и

Старо-Загорский Департаментъ отъ I-й Ав

№ по редъ	ПРИХОДИ	Гласуванитѣ количества Гроша	п.	Всичко Гроша	п.
1	Отъ отпуснатитѣ въ глава 42 на Областний бюджетъ за постройка на жандармски помѣщения въ депар.	300.000	—		
2	Отъ продажба на дървенийтѣ материялъ отъ понтонний Сейменский мость.	30.000	—		
3	Отъ Чирпанский «Яалж-Панаиръ».	5.000	—		
				335.000	—
				335.000	—

БЮДЖЕТЪ

а

густъ 1880 год. до 1-й Мартъ 1881 година.

№ по редъ	РАСХОДИ	Сумми на расходитѣ Гроша	п.	Всичко Гроша	п.
1	За съграждание тъмници въ Ст.-Загора	120 000	—		
2	» » жанд. казарма въ С.-Загора	50.500	—		
3	» » тъмници въ Нова-Загора	25.000	—		
4	» » жанд. казарма въ Н.-Загора	40.000	—		
5	» » тъмници въ Казанлѫкъ	25.000	—		
6	» » жанд. казарма въ »	40.000	—		
7	Възнаграждение на председателя на Окр. Коммисия за 7 мѣсеца по 1200 гр. въ мѣсецъ.	8.400	—		
8	Възнаграждение на двамата члена на Окр. Комиссия за 7 мѣсеца по 1000 гр. на всѣки единъ.	14.000	—		
9	Заплата на единъ писецъ по 400 гр. въ мѣсецъ.	2.800	—		
10	Заплата на единъ разсиленъ по 150 гр. въ мѣсецъ.	1.050	—		
11	Наемъ за помѣщение на Окр. Комисия	224	—		
12	За освѣтление, отопление и канцелярски разноски на Окр. Комиссия.	420	—		
13	Пособие по поддържание на лудитѣ.	3.500	—		
14	На расположение на Окр. Комиссия за посрѣщание прогоннитѣ на членовetѣ и по дѣлата, както и за посрѣщанието на разноскитѣ по мобилиранието бюрото на Главний Съвѣтъ.	4.106	—		
	Всичко гроша			335.000	—

Равно-Смѣтка

за

Полученитѣ и израсходванитѣ сумми спорѣдъ приврѣменний Бюджетъ на Главний Съвѣтъ на Ст.-Загорский Департаментъ отъ 1-й Августъ 1880 година до 28-й Февруарий 1881 година.

№ по редътъ	Глава на прихода	ПРИХОДЪ
1.	1.	Постжпали чрѣзъ Г-на Старо-Загорский Префектъ въ разни врѣмена и срѣщу разни расписки .
2.	2	Постжпали отъ продаденъ на разни лица споредъ оцѣнката и съ публично наддавание дървенъ материялъ отъ Сейменский понтоненъ мость . . .
3.	3.	Постжпали чрѣзъ Г-на Старо-Загорский Префектъ отъ правото «Интизапъ» на Чирпанский Ялж-Панаиръ, вмѣсто гласуванийтъ 5,000 гр. . . .
		Всичко .

Постжпалото количество		Количеството останало неистеглено		ВСИЧКО	
Гроша	Пари	Гроша	Пари	Гроша	Пари
130,000.	—	170,000.	—	300,000.	—
9,420.	21	20,579.	19	30.000.	—
11,411.	30	—	—	11,411.	30
140,832.	11	190,579.	19	341,411.	30
				341,411.	30

№ по редътъ	Глава на расхода	РАСХОДЪ
1.	2.	Израсходвани по направата на Старо-Загорската жандармска казарма, срѣщу гласуванитѣ 50,500 гроша . . . .
2.	4.	Израсходвани по направата на Ново-Загорската жандармска казарма, срѣщу гласуванитѣ 40,000 гроша . . . .
3.	6.	Изарасходвани по направата на Казанлѫшката жандармска казарма, срѣщу гласуванитѣ 40,000 гроша . . . .
4.	7.	Израсходвани за освѣтление и отопление на Жандармскитѣ помѣщения въ Департамента, съгласно взътото постановление въ засѣдание 26 отъ 29-й Ноемврий 1880 год., изъ чл. 1. Гл. 2. на бюджета . . . .
5.	8.	Израсходвани за възнаграждение на члена на Окрѫжната Комиссия . . . .
6.	9.	Израсходвани за възнаграждение на писеца на Окрѫжната Комиссия . . . .
7.	10.	Израсходвани за възнаграждение на разсилний на Окрѫжната Комиссия . . . .
8.	12.	Израсходвани за покупка на разни канцелярски потрѣбности на Окрѫжната Комиссия . . .
9.	14.	Израсходвани по разни нѣща . . . . . .
		Всичко .
		За уравнение, останалитѣ днозитѣ отъ Гл. 1, 3 и 5
		Икономисани отъ Глави 11 и 13 . . . .
		Излишъкъ отъ Чирпанский Ялѫ-Панаирь . .

Расходваното количество.		Икономисаното количество.		ВСИЧКО.	
Гроша	Пари	Гроша	Пари	Гроша	Пари
49.672.	20	827.	20	50.500.	—
39.614.	20	385.	20	40.000.	—
36.624.	8	3.375.	32	40.000.	—
2.508.	–	6.342.	—	8.400.	—
6.409.	26	7.590.	14	14 000.	—
2.786.	23	13.	17	2.800.	—
985.	—	65.	—	1.050.	—
420·	—	—	—	420.	—
1.664.	3	2.441.	37	4.106.	—
140.234.	20	21.041.	20	161.276.	—
				161.276.	
—	—	—	—	170.000.	—
—	—	—	—	3.724.	—
—	—	—	—	6.411.	30
				341.411.	30

БЮД-

и

ГЛАВНИЙ СЪВѢТЪ НА СТ.-ЗАГОР-

Отдѣлъ	Глава	Членъ	ПРИХОДИ
1	1		**Отъ десятъка на зърненитѣ произвѣдения**
		1	Отъ Старо-Загорската Околия . . . . . .
		2	« Чирпанската « . . . .
		3	« Казанлъшката « . . . .
		4	« Ново-Загорската « . . . .
	2		**Отъ нагдие на разнитѣ произвѣдения спорѣдъ 1879 год.**
		1	Отъ Старо-Загорската Околия . . . . . .
		2	« Чирпанската « . . . .
		3	« Казанлъшката « . . . .
		4	« Ново-Загорската « . . . .
	3		**Отъ десятъка на розовий цвѣтъ.**
		1	Отъ Старо-Загорската Околия . . . . . .
		2	« Чирпанската « . . . .
		3	« Казанлъшката « . . . .
		4	« Ново-Загорската « . . . .
	4		**Десятъкъ отъ коприната.**
		1	Отъ Старо-Загорската Околия . . . . . .
		2	« Чирпанската « . . . .
		3	« Казанлъшката « . . . .
		4	« Ново-Загорската « . . . .
	5		**Отъ десятъка на тютюня.**
		1	Прѣдполагаемъ отъ цѣлий департаментъ. . . .

Прѣносъ.

ЖЕТЪ

а

СКИЙ ДЕПАРТ. ЗА 1881–82 ФИН. Г.

Правителствени приходи Гроша	Пар.	Департамен. приходи Гроша	Пар.	Сумма на главитѣ Гроша	Пар.	ВСИЧКО Гроша	Пар.
1.575.050	—	157.505	—				
1.214.850		121.485	—				
1.032.250		103.225					
1.646.250		164.625		546.840	—		
200.000	—	20.000	—				
197.000	—	19.700	—				
176.400	—	17.640	—				
159.000	—	15.900	—	73.240	—		
7.591	—	759	—				
12.146	—	1.214	—				
126.425		12.425	—				
4.855		485	—	15.100	—		
8.118	—	811					
6.920	—	692					
6.713	—	671					
503	—	50		2.224	—		
27.000	—	2.700		2.700			
						640.104	—

Отдѣлъ	Глава	Членъ	ПРИХОДИ
			Прѣносъ
2	6		**Отъ бегликъ на овцетѣ и козитѣ.**
		1	Отъ Старо-Загорската Околия. . . . .
		2	« Чирпанската « . . . .
		3	« Казанлъшката « . . . .
		4	« Ново-Загорската « . . . .
3	7		**Отъ налогъ на свинитѣ (серчимъ).**
		1	Отъ Старо-Загорската Околия. . . . .
		2	« Чирпанската « . . . .
		3	« Казанлъшката « . . . .
		4	« Ново-Загорската « . . . .
4	8		**Отъ поземелний данъкъ (емлякъ).**
		1	Отъ Старо-Загорската Околия . . . .
		2	« Чирпанската « . . . .
		3	« Казанлъшката « . . . .
		4	« Ново-Загорската « . . . .
5	9		**Отъ данъкъ върху прихода (теметуатъ).**
		1	Отъ Старо-Загорската Околия. . . . .
		2	« Чирпанската « . . . .
		3	« Казанлъшката « . . . .
		4	« Ново-Загорската « . . . .
	10		**Десятъкъ отъ дърви.**
		1	Отъ продажба на дървенъ материялъ въ 4-тѣ околии на департамента. . . . .
6	11	1	Приходъ отъ Чирпанский „Ялъ-Панаиръ“.
7	12		**Наеми отъ понтоннитѣ мостове на р. „Марица“.**
		1	Отъ Сейменский мостъ. . . . .
		2	« Хаджи-Еллеский « . . . .
			Всичко.

Правителствени приходи Гроша	Пар	Департамент. приходи Гроша	Пар.	Суми на главитѣ Гроша	Пар.	ВСИЧКО Гроша	Пар.
						640.104	—
270.126	—	27.012					
322.182	—	32.218					
198.114		19.811					
165.057		16.505		95.546	—		
18.639	—	1.863	—				
19.403	—	1.940					
10.071		1.007					
10.752		1.075		5.885			
30.000	—	3.000	—				
62.000	—	6.200	—				
45.000	—	4.500	—				
13.000	—	1.300	—	15.000			
273.000	—	27.300					
223.000		22.300	—				
170.000	—	17.000	—				
54 000	—	5.400	—	72.000	—		
50.000	—	5.000	—	5.000			
		11.000		11.000			
		5.000					
		5.000		10.000		214.431	—
						854.535	—

Отдѣлъ	Глава.	Членъ.	РАСХОДИ.
1	1		**Главний Съвѣтъ.**
		1	Пѫтни разноски на представителитѣ отъ г. г. Чирпанъ, Нова-Загора и Казанлѫкъ по 120 гр. на всѣки единъ.
		2	Мобилиране помѣщението на Главний Съвѣтъ . .
		3	Отопление, освѣтление и веществении разноски прѣзъ сессиитѣ . . . .
	2		**Окрѫжна Комиссия.**
		1	Възнаграждение на прѣдсѣдателя, ако е житель извънъ главний градъ на департамента по 1200 гр. въ мѣсецъ.
		2	Възнаграждение на двамата члена, ако иматъ жилищата си не въ главний градъ по 1000 гр. мѣсечно на единa.
		3	Заплата на единъ счетоводитель по 600 гр. въ мѣсецъ
		4	„ „ „ писецъ по 400 гр. „ „
		5	„ „ „ разсиленъ по 150 гр. „ „
		6	Наемъ за помѣщение на канцеларията . . . .
		7	Отопление, освѣтление и веществении разноски. . .
		8	За напечатвание на Департаменталний Алманахъ и разни обявления. . . . .
2	3		**Съдържание персонела на департаменталното Инджинерство.**
		1	Заплата на единъ Инджинеръ заедно съ пѫтнитѣ разноски по 2000 гр. въ мѣсецъ. . . . . .
		2	Заплата на единъ помощникъ ведно съ пѫтнитѣ разноски по 1000 гр. въ мѣсецъ. . . . . . .
3	4		**Постройка на здания за помѣщение на правителственнитѣ управления.**
		1	Съграждание здание за помѣщение на административното финансово и сѫдебни учреждения въ Стара-Загора.
		2	Съграждание здание за помѣщение на административното сѫдебно и финансово управление въ Нова-Загора.
			Прѣносъ.

Гласуваната сумма		Сумми по Глава		ВСИЧКО.	
Гроша.	Пари.	Гроша.	Пари.	Гроша.	Пари.
4.080	—				
1.000	—				
300	—	5,380	—		
14.400	—				
24.000	—				
7.200	—				
4.800	—				
1.800	—				
600	—				
600	—				
3.000	—	56.400	—		
24.000	—				
12.000	—	36.000	—		
200.000	—				
100.000	—	300.000	—		
				397.780	—

Отдѣлъ	Глава	Членъ	РАСХОДИ.
			Прѣносъ.
3	4	3	Съграждание здание за помѣщение на административно. финансово и сѫдебно учрѣждения въ Казанлъкъ.
	5		**Наемъ за помѣщенията на разнитѣ управления.**
		1	Наемъ за разнитѣ правителственни управления въ Стара-Загора . . . .
		2	Наемъ за помѣщенията на управленията въ Казанлѫкъ
		3	" " " " " " Нова-Загора
	6		**Поправка за помѣщенията на управленията.**
		1	За всичкитѣ управления въ Стара-Загора, Нова-Загора, Чирпанъ и Казанлѫкъ. . . . .
	7		**Постройка на пѫтища и мостове на срѣдства на департамента.**
		1	За поправка на пѫтя отъ Чирпанъ до Кая-Бурунъ (до станцията, която има да се отваря). . . . .
		2	За пѫтя отъ Нова-Загора—Казанлъкъ . . . .
		3	За поправка на моста на р. «Тунджа» и пѫтя Нова-Загора-Твърдица. . . . .
	8		**Прѣмествание и поправки на понтоннитѣ мостове.**
		1	Настанявание понтонний мостъ на р. «Марица» при Сейменъ . . . .
		2	Прѣмѣствание и настанявание на понтонийтъ мостъ отъ с. Сейменъ при Хаджи-Елесъ . . . . .
		3	За прѣмѣстванието на Хаджи-Елеский понтоненъ мостъ при Кая-Бурунъ . . . .
			Прѣносъ.

Гласуваната сумма		Сумми по Глава		ВСИЧКО.	
Гроша	Пари.	Гроша	Пари.	Гроша	Пари.
	—			397.780	—
100.000	—	100.000	—		
15.000	—				
6.000	—				
6.000	—	27.000	—		
5.000	—	5.000	—		
15.000	—				
80.000	—				
15.000	—	110.000	—		
12.000	—				
6.000	—				
6.000	—	24.000		266.000	—
				663.780	

Отдѣлъ.	Глава.	Членъ.	РАСХОДИ.
			Прѣносъ.
3		4	За доправка на Х.-Елеский понтоненъ мость, който ще се примѣсти при Кая-Бурунъ. . . . .
5	9		**Поддържание на тъмницитѣ.**
		1	Наемъ, освѣтление и отопление на тъмницитѣ въ главний градъ на департамента . . . .
		2	Наемъ, освѣтление и отопление на тъмницитѣ въ Нова-Загора, Казанлѫкъ и Чирпанъ по 1500 гр. .
6	10		**Помощь на бѣднитѣ въ департамента.**
		1	За Ст.-Загорската, Чирпанската, Н.-Загорската и Казанлѫшката околии по 5000 гр. на всяка една.
	11		**Съграждание болница и помощь на Пантелеймонскитѣ Дружества въ 4-тѣ околии на департамента.**
		1	За съграждание на една болница въ столний градъ на департ.
		2	Помощь на св. Пантелеймонскитѣ Дружества по 7500 гр. на всѣка околия . . . .
		3	За лѣкове на бѣднитѣ, като допълнителна помощь на подвижнитѣ аптеки по 1500 гр. на всѣка околия.
	12		**Съдържание болница за лудитѣ.**
		1	Наемъ, освѣтление, отопление, прислуга, храна и други потрѣбности на лудитѣ . . . .
	13		Заплата на единъ Ветеринарь заедно съ прогоннитѣ.
			Степендии.
7	14	1	Степендия за изучванието на единъ Ветеринарь . .
		2	Степендии за четире акушерки, взети отъ всѣка околия по една . . . .
8	15	1	Непрѣдвидени. . . . .
			Всичко.

Гласуваната сума.		Суми по глава.		ВСИЧКО.	
Гроша.	Пари.	Гроша.	Пари.	Гроша.	Пари.
				663.780	—
15.000	—	15.000	—		
3.000	—				
4.500	—	7.500	—		
20.000	—	20.000	—		
50.000	—				
30.000	—				
6.000	—	86.000	—		
10.000	—	10.000			
18.000	—	18.000	—		
6.000	—				
20.000	—	26.000			
8.255	—	8.255	—	190.755	—
				854.535	—

Равно-Смѣтка.

за

Приходитѣ и расходитѣ на Главний Съвѣтъ на Старо-Загорский Департаментъ спорѣдъ Бюджета за финанциалната 1881/82 година, отъ 1-й Мартъ 1881 год. до 31-й Юлий 1882 година.

№ по рѣдътъ	Глава на прихода	ПРИХОДЪ.
1	1	Отъ данъкъ десятъкъ на зимнитѣ и лѣтни произведения въ департамента. . . . .
2	2	Отъ нагдие на разнитѣ произведения въ департамента.
3	3	Отъ десятъкъ на розовий цвѣтъ въ департамента.
4	4	« « « коприната « «
5	5	« « « тютюня « «
6	6	« данъкъ бегликъ на овцетѣ и козитѣ въ «
7	7	« « серчимъ на свинитѣ въ «
8	8	« поземеленъ данъкъ (емлякъ) въ «
9	9	« данъкъ върху прихода (теметуатъ) въ «
10	10	« « десятъкъ на дрьвитѣ въ «
11	11	Приходъ отъ Чирпанский Яалж-панаиръ, вмѣсто гласуванитѣ 11.000 гроша . . . .
12	12	Наемъ отъ Сейменский понтоненъ мостъ, вмѣсто гласуванитѣ 5.000 гроша . . . .
13	13	Наемъ отъ Хаджи-Еллеский понтоненъ мость.
14	14	Отъ случайни приходи.
		Всичко.

Постжпило количество.		Остава да постжпи		ВСИЧКО.	
Гроша.	Ст.	Гроша.	Ст.	Гроша.	Ст.
136,173.	12½	410.666.	87½	546.840.	—
49,115.	25	24.124.	75	73.240.	—
5.076.	12½	10.023.	87½	15.100.	—
269.	50	1.954.	50	2.224.	—
—.	—	2.700.	—	2.700.	—
86,663.	85	8.882.	15	95.546.	—
3,314.	35	2.570.	65	5.885.	—
73.	37½	14.926.	62½	15.000.	—
4,158.	47½	67.841.	52½	72.000.	—
1,692.	50	3.307.	50	5.000.	—
14,700.	—	—	—	14.700.	—
8,796.	25	—	—	8.796.	25
—	—	5.000.	—	5.000.	—
1,752.	47½	—	—	1.752.	47½
311,785.	27½	551.998.	45	863.783.	72½

№ по редътъ.	Глава на расх.	РАСХОДЪ.
1	1	За пѫтни разноски на Г. Г. Прѣдставителитѣ на Главний Съвѣтъ за 2-тѣ сессии, за мобилировка, отопление, освѣтление и вѣществении разноски за въ сессиитѣ
2	2	За възнаграждение на председателя, 2-ма членове, заплата на счетоводителя, писеца, разсилния, за наемъ, огрѣвъ и отопление канцеларията на комиссията, за канцеларски разноски и за напечатванието на Статистический Департаменталенъ Календарь . .
3	3	За заплата на департаменталний инжинеръ и двамата му помощника и за пѫтни разноски . . . .
4	4	За постройка на правителственни помѣщения въ департамента . . . .
5	5	За наемъ на разнитѣ правителственни помѣщения въ департамента . . . .
6	6	За поправка (Remonte) помѣщенията на разнитѣ управления въ департамента . . . .
7	7	За построявание пѫтища и мостове въ департамента.
8	8	За разноски на понтоннитѣ мостове на р. Марица при Сейменъ и Хаджи-Еллесъ. . . . .
9	9	Поддържание тъмницитѣ въ департамента . . .
10	10	Помощь на бѣднитѣ въ департамента . . . . .
11	11	За помощь на «Св. Пантелеймонскитѣ Дружества», за лѣкове на бѣднитѣ болни и за направата на една болница въ департамента . . . .
12	12	За поддържание болницата на умоповреденитѣ въ департамента . . . .
13	13	За заплата на департаменталний ветеринарь[1]. . .
14	14	Степендия за единъ ветеринарь и 4-ри акушерки.
15	15	За разни покупки. . . . .
		Излишъкъ отъ Чирпанский Ялѫ-Панаиръ, отъ наема на Сейменский понтоненъ мость и отъ случайни приходи.
		Всичко.

Расходвано количество.		Економисано количество.		ВСИЧКО.	
Гроша.	Ст.	Гроша.	Ст.	Гроша.	Ст.
3.659.	57½	1 720.	42½	5.380.	—
47.094.	85	9.305.	15	56.400.	—
5.711.	50	30,288.	50	36.000.	—
—	—	400,000.	—	400.000.	—
6.037.	40	20,962.	60	27.000.	—
3.021.	05	1,978.	95	5.000	—
785.	95	109.214.	5	110.000.	—
28.869.	47½	10.130.	52½	39.000.	—
7.447.	80	52.	20	7.500.	—
5.000.	—	15.000.	—	20.000.	—
13.689.	80	72.310.	20	86.000.	—
1.811.	75	8.818.	25	10.000.	—
940.	—	17.060.	—	18.000.	—
—	—	26.000.	—	26.000.	—
7.666.	65	588.	35	8.255.	—
131.105.	80	723.429.	20	854.535.	—
—	—	9.248.	72½	9.248.	72½
				863.783.	72½

БЮД-

и

ГЛАВНИЙ СЪВѢТЪ НА СТ.-ЗАГОР-

Отдѣлъ	Глава	Членъ	ПРИХОДИ
1			**Обикновенни приходи.**
	1	1	Отъ данъкъ кадастръ въ департамента по 4 % —
	2		**Отъ данъкъ бегликъ на овцетѣ и козитѣ въ департамента, спорѣдъ 1882—83 год. по гр. 3, 75/100**
		1	Старо-Загорска Околия. . . . .
		2	Чирпанска « . . . .
		3	Казанлъшка « . . . .
		4	Ново Загорска « . . . .
		5	Сейменска « . . . .
	3		**Отъ данъкъ серчимъ на свинитѣ въ департамента, спорѣдъ 1881—82 год. по 5%**
		1	Старо-Загорска Околия. . . . .
		2	Чирпанска « . . . .
		3	Казанлъшка « . . . .
		4	Ново-Загорска « . . . .
		5	Сейменска « . . . .
	4		**Отъ поземеленъ данъкъ (емлякъ) въ департамента, спорѣдъ 1881—82 год. по 10%**
		1	Старо-Загорска Околия. . . . .
		2	Чирпанска « . . . .
		3	Казанлъшка « . . . .
		4	Ново-Загорска « . . . .
		5	Сейменска « . . . .
			Прѣносъ.

ЖЕТЪ

а

СКИЙ. ДЕПАРТ. ЗА 1883–84 ФИН. Г.

Правителствени приходи		Департамент. приходи		Сумма на главитѣ		ВСИЧКО	
Гроша	Ст.	Гроша	Ст.	Гроша	Ст.	Гроша	Ст.
6.6000.00	—	264.000	—	264.000	—		
304.400	—	11.415	—				
405.900	—	15.221	25				
289.100	—	10.841	25				
280.600	—	10.522	50				
212.500	—	7.968	75	55.968	75		
19.550	—	977	50				
16.350	—	817	50				
13.960	—	698	—				
19.150	—	957	50				
12.710	—	635	50	4.086	—		
40.120	—	4.012	—				
44 820	—	4.482	—				
32.840	—	3.284	—				
8.800	—	880	—				
2.070	—	207	—	12.865	—		
						336.919	75

Отдѣлъ	Глава	Членъ	ПРИХОДИ
			Прѣносъ.
	5		**Отъ данъкъ врьху прихода (теметуатъ) въ департамента, спорѣдъ 1881—82 год. по 10 %**
		1	Старо-Загорска Околия . . . .
		2	Чирпанска « . . . .
		3	Казанлжшка « . . . .
		4	Ново-Загорска « . . . .
		5	Сейменска « . . . .
	6	1	Наемъ отъ канцитѣ на Кая-Бурунский бродъ . .
	7	1	Отъ продажба на Департаменталний Календарь . .
2			**Случайни.**
	8	1	Отъ позволителни за постройка воденици . . .
		2	« « « ловение риба . . . . . .
3			**Прибавени.**
	9	1	Отъ недобори, спорѣдъ бюджета за финанциалната 1881—82 година . . . .
4	10	1	Отъ остатъкъ въ кассата (икономия) спорѣдъ бюджета за финанц. 1881—82 год . . . . . .
			Всичко.

Правителствени приходи		Департамент. приходи		Сума на Главитѣ		ВСИЧКО	
Гроша	Ст.	Гроша	Ст.	Гроша	Ст.	Гроша	Ст.
						336.919	75
261.990	—	26.199	—				
191.670	—	19.167	—				
239.390	—	23.939	--				
151.420	—	15.142	—				
133.100	—	13 310	—	97.757	—		
—		4.000	—	4.000	—		
—	—	3.000	—	3.000	—		
—	—	1.000	—		—		
—	—	1.500		2.500	—		
—	—	551.998	45	551.998	45		
—	—	180.679	47½	180.679	47½		
—	—	—	—	—	—	1.176.854	67½

Отдѣлъ	Глава	Членъ	РАСХОДИ
1			**Главний Съвѣтъ.**
	1	1	Пѫтни разноски на Г. Г. прѣдставителитѣ отъ 4-тѣхъ Околии: Казанлѫшка, Ново-Загорска, Чирпанска и Сейменска за двѣтѣ сессии . . . .
		2	За суточни на сѫщитѣ за двѣтѣ сессии . . . .
2			**Окрѫжна Комиссия.**
	2	1	Възнаграждение на прѣдсѣдателя по 1.200 гр. на м-цъ
		2	„ „ двамата члена ако не живѣятъ въ главний градъ на департамента по 1.000 гр. на единий въ мѣсецъ . . . .
		3	Заплата на единъ счетоводитель по 700 гр. въ мѣсецъ
		4	Заплата на двама писци по 400 гр. на единий въ мѣсецъ
		5	Заплата на единъ разсиленъ по 200 гр. въ „
	3	1	Вѣществении разноски; обявления и други канцеларски разноски по 300 гр. въ мѣсецъ . . . .
	4	1	Заплата на департаменталний инжинеръ, заедно съ прогоннитѣ му по 1.800 гр. въ мѣсецъ . . .
		2	Заплата на кондуктьори, пикьори и разсиленъ при инжинера, ведно съ пѫтнитѣ имъ разноски . .
	5	1	Заплата на департаменталний ветеринарь, заедно съ прегоннитѣ му по 1800 гр. въ мѣсецъ. . . .
		2	За лѣкове въ врѣме на епизотия. . . . . .
	6	1	Заплата на 5 души специялисти землeдѣлци-училищни инспектори . . . .
	7	1	За огрѣвъ и отопление на жандармскитѣ помѣщения въ департамента . . . .
	8	1	За поддържание тъмницитѣ въ департамента . . .
	9	1	„ „ лудитѣ „ „ . . . . .
	10	1	„ мобилировка и пѫтни разноски на членоветѣ на Департаменталний Училищенъ Съвѣтъ . . . .
	11	1	Наемъ за помѣщенията на Окрѫжната Комиссия инжинеря и ветеринаря . . . .

Прѣносъ.

Гласуванитѣ Суми		Суми по Глава		ВСИЧКО	
Гроша	Ст.	Гроша	Ст.	Гроша	Ст.
4.500	—				
8.160	—	12.660	—		
14.400	—				
24.000	—				
8.400	—				
9.600	—				
2.400	—	58.800	—		
3.600	—	3.600	—		
21.600	—				
25.000	—	46.600	—		
21.600	—				
5.000	—	26.600	—		
48.000	—	48.000	—		
15.000	—	15.000	—		
6.000	—	6.000	—		
5.000	—	5.000	—		
6.500	—	6.500	—		
3.200	—	3.200	—		
				224.960	

Отдѣлъ	Глава	Членъ	РАСХОДИ
			Прѣносъ.
3			**Особни разноски.**
	12	1	Степендия за единъ ветеринарь за една година . .
	13	1	« « петь акушерки по 5.000 гр. на всѣка една за година. . . . .
	14	1	За покупка на разни винени и земледѣлчески орждия
	15	1	« печатание Статистический Департ. Календарь . .
	16	1	« поддьржание въ департамента срѣднитѣ училища мжжки и женски имѣющи повече отъ два нарѣдени класса спорѣдъ офиц. программа на Дир. на Нар. Просвѣщение
	17	1	За помощь на бѣднитѣ въ департамента . . . .
		2	« поддьржание въ женската гимназия двѣ степендиянтки, пробрани изъ най-затънтенитѣ страни на населението
	18	1	За лѣкове на бѣднитѣ болни въ департамента, като допълнителна помощь на подвижнитѣ аптеки по 2.000 гр. на всѣка околия . . . .
	19	1	За помощь на Св. Пантелеймонскитѣ дружества . .
	20	1	« направа канци за съобщение при Кая-Бурунъ .
	21	1	« наемъ на жандармскитѣ помѣщения въ департамента
	22	1	« поправка на разнитѣ управления « « .
	23	1	« постройка жандармска казарма въ г. Чирпанъ .
	24	1	Помощь за съграждание околийска болница въ г. Стара Загора . . . .
	25	1	За допълнение на департаменталната библиотека
		2	« околийскитѣ библиотеки . . . .
	26	1	Възнаграждение за убивание врѣдителни животни .
	27	1	За покупка на бикове и хатове за департамента .
	28	1	« постройка на здания, мостове, шоссета и болници, спорѣдъ бюджета 1881—82 (глава 26, 27 и 28) на бюджето-проекта . . . .
IV			**Случайни**
	29	1	Резервенъ фондъ (случайни разноски) . . . .
			Всичко.

ЖЕТЪ

а

СКЙ ДЕПАРТАМ. ЗА 1882-83 ФИН. Г.

Правителствен. приходи		Департам. приходи		Сумма на главитѣ		ВСИЧКО	
Гроша	Пар.	Гроша	Пар.	Гроша	Пар.	Гроша	Пар.
7.500.000	—	750.000	—	750.000	—		
251 500	—	25.150					
346.300	—	34.630					
234.500	—	23.450					
221.000	—	22.100					
196 300	—	19.630		124.960	—		
22.100	—	2.210	—				
13.600	—	1.360	—				
11.300	—	1.130	—				
11.000	—	1.100	—				
—	—	—	—	5.800	—		
12.500	—	1.250	—				
45.800	—	4.580	—				
14.300	—	1.430	—				
8.600	-	860	—				
	—	—	—	8.120	—		
						888.880	

Отдѣлъ	Глава	Членъ	ПРИХОДИ
			Прѣносъ.
1	5		**Отъ данъка върху прихода теметуатъ прѣзъ 1880—81 година.**
		1	Старо-Загорска Околия . . . . . .
		2	Чирпанска « . . . . . .
		3	Казанлжшка « . . . . . .
		4	Ново-Загорска « . . . . . .
		5	Сейменска « . . . . . .
	6		**Отъ данъкъ десятъкъ на тютюня прѣзъ 1880—81 година.**
		1	Старо-Загорска Околия . . . . . .
		2	Чирпанска « . . . . . .
		3	Казанлжшка « . . . . . .
		4	Ново-Загорска « . . . . . .
		5	Сейменска « . . . . . .
	7		**Отъ десятъка на пашкулитѣ прѣзъ 1881—82 година.**
		1	Старо-Загорска Околия . . . . . .
		2	Чирпанска « . . . . . .
		3	Казанлжшка « . . . . . .
		4	Ново-Загорска « . . . . . .
		5	Сейменска « . . . . . .
	8		**Отъ десятъкъ отъ дръви прѣзъ 1880—81 година.**
		1	Старо-Загорска Околия . . . . . .
		2	Чирпанска « . . . . . .
		3	Казанлжшка « . . . . . .
		4	Ново-Загорска « . . . . . .
		5	Сейменска « . . . . . .
			Прѣносъ.

Правителствен. приходи		Департамент. приходи		Сумма на главитѣ		ВСИЧКО	
Гроша	Пар.	Гроша	Пар.	Гроша	Пар.	Гроша	Пар.
						888.880	—
65.000	—	6.500	—				
170.600	—	17.060	—				
73.000	—	7.300	—				
58.800	—	5.880	—				
—	—	—	—	36.740	—		
500	—	50	—				
1.500	—	150	—				
3.200	—	320	—				
27.900	—	2.790	—				
—	—	—	—	3.310	—		
8.200	—	820	—				
6.900	—	690	—				
6.200	—	620	—				
900	—	90	—				
2.280	—	228	—	2.448	—		
6.700	—	670	—				
7.200	—	720	—				
26.400	—	2.640	—				
6.400	—	640	—				
—	—	—	—	4.670	—		
						936.048	—

Отдѣлъ	Глава	Членъ	ПРИХОДИ
			Прѣносъ.
1	9	1	Отъ наемъ на Сейменский пентоненъ мостъ прѣзъ 1881—82 година . . . .
	10	1	Отъ продажба материяла на Х.-Еллеский понтоненъ мостъ . . . .
	11	1	Отъ проданъ на Департаменталний Календарь. . .
2			**Случайни**
	12	1	Отъ позволение за постройка воденици. . . . .
	«		„ „ „ ловение риба.
3			**Прибавени.**
	13	1	Остатъци отъ прѣдвиденитѣ сумми въ глави 2, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13 и 14 на привръменний бюджетъ за финанциалното упражнение отъ 1-й Августъ 1880 год. до 1-й Мартъ 1881 г.
		2	Излишъкъ отъ глава 3 „Ялаѫ-Панаиръ“.
			Всичко.

Правителствен. приходи		Департамент. приходи		Сумма на главитѣ		ВСИЧКО	
Гроша	Пар.	Гроша	Пар.	Гроша	Пар.	Гроша	Пар.
						936.048	—
—	—	10.000	—	10.000	—		
—	—	10.000	—	10.000	—		
—	—	3.000	—	3.000	—		
—	—	700	—				
—	—	300	—	1.000	—		
—	—	24.765	—				
		6.411	30	31.176	30		
—	—	—		—	—	991.224	30

Отдѣлъ	Глава	Членъ	РАСХОДИ.
1	1		**Главний Съвѣтъ.**
		1	Пѫтни разноски на прѣдставителитѣ отъ г. г. Чирпанъ, Нова-Загора, Казанлѫкъ и Сейменъ за двѣтѣ сессии, по 120 гр. на всѣки единъ за сессия.
2	2		**Окрѫжна Комиссия.**
		1	Възнаграждение на председателя по 1200 гр. въ мѣсецъ . . . .
		2	Възнаграждение на 2-та члена, ако сѫ жители извънъ главний градъ на департамента по 1.000 гр. въ мѣсецъ
		3	Заплата на единъ счетоводитель по 700 гр. въ мѣсецъ
		4	Заплата на единъ писецъ по 400 гр. въ мѣсецъ
		5	Заплата на единъ разсиленъ по 200 гр. въ мѣсецъ.
	3	1	За веществении разноски, обявления и др. т. и канцеларски разноски по 300 гроша въ мѣсецъ . .
	4	1	Наемъ за помѣщението на Окрѫжната Комиссия по 100 гр. въ мѣсецъ . . . .
3	5		**Особни разноски.**
		1	Заплата на департаменталний инжинеръ съ пѫтнитѣ му разноски по 2.000 гроша въ мѣсецъ . . .
		2	Заплата на двама помощници на инжинера съ пѫтнитѣ имъ разноски по 1,000 гроша въ мѣсецъ. . .
	6	1	Покупка на мѣста за постройка на правителственни здания въ Ст.-Загора, Сейменъ, Нова-Загора и Чирпанъ
	7	1	За постройка на жандармска казарма и тьмница въ Г. Сейменъ. . . . .
	8	1	За доискарвание зданието за помѣщение на управленията: Административно, Финансово и Сѫдебно въ Ст.-Загора . . . .

Прѣносъ

Гласуванитѣ Суми		Суми по Глава		ВСИЧКО	
Гроша	Пар.	Гроша	Пар.	Гроша	Пар.
5.280.	—	5.280.	—		
14.400.	—				
24.000.	—				
8.400.	—				
4.800.	—				
2,400.	—	54.000.	—		
3.600.	—	3.600.	—		
1.200	—	1.200.	—		
24 000.	—				
24.000.	—	48.000.	—		
40.000.	—	40.000.	—		
65.000.	—	65.000.	—		
175.000.	—	175.000			
				392.080	—

Отдѣлъ	Глава	Членъ	РАСХОДИ
3			Прѣносъ
		2	За доискарвание зданието за помѣщение на управленията: Административно, Финансово и Сѫдебно въ Нова-Загора . . . .
		3	За доискарвание зданието за помъщение на управленията. Администр. Финансово и Сѫдебно въ Казанлѫкъ
	9	1	За наемъ на административнитѣ управления въ департамента. . . . .
		2	За наемъ на Финансовитѣ управления въ департам.
		3	« « « Сѫдебнитѣ « « «
		4	« « « Жандармскитѣ « « «
	10	1	За освѣтление и отопление на разнитѣ жандармски управления въ департамента . . . .
	11	1	За поправка (ремонтъ) на помещенията въ които се помѣщаватъ разнитѣ управления въ департамента.
	12	1	За наемъ на тъмничнитѣ управления въ департамента.
	13	1	За поддържание на тъмницитѣ въ департамента. .
	14	1	За поправка шосейний пѫть отъ Чирпанъ до Кая Бурунъ. . . . .
	15	1	За поправка моста надъ р. Тунджа на шосето Нова-Загора-Твърдица. . . . .
	16	1	За поправка на Сейменский понтоненъ мость. . .
	17	1	За помощь на бѣднитѣ въ департамента, на всѣка околия по 4,000 гроша. . . . .
	18	1	За доискарвание департаменталната болница. . .
	19	1	« лѣкове на бѣднитѣ болни въ департамента, като допълнителна помощь на подвижнитѣ околийски аптеки, по 2.000 гроша на всѣка околия. . . .
	20	1	За наемъ на едно помѣщение което да служи за болница на лудитѣ въ департамента . . . .
		2	За поддържание болницата на лудитѣ. . . . .
	21	1	Заплата на департаменталний ветеринарь по 1,500 гр. въ мѣсецъ . . . .
			Прѣносъ.

Гласуванитѣ суми		Суми по глава		ВСИЧКО	
Гроша	Пар.	Гроша	Пар.	Гроша	Пар.
				217.800	—
75.000	—				
75.000	—	150.000	—		
8.160	—				
12.700	—				
10.500	—				
9.300	—	40.660	—		
15.000	—	15.000	—		
5.000	—	5.000	—		
5.000	—	5.000	—		
6.000	—	6.000	—		
20.000	—	20.000	—		
30.000	—	30.000	—		
5.000	—	5.000	—		
20.000	—	20.000	—		
50.000	—	50.000	—		
10.000	—	10 000	—		
1.800	—		—		
5 000	—	6.800	—		
18.000	—	18.000	—		
				599.460	—

СПИСЪКЪ

на

Лицата съставляющи Главний Съвѣтъ на Старо-Загорский Департаментъ.

№ по рѣдъ	ИМЕ И ФАМИЛИЯ	Мѣстожителство	Забѣлѣжка
	По право	СТАРОЗАГОРЧАНИ	
1	Икономъ Ст. Петковъ		
2	Х. Раджи Ефенди		
3	Еврейский Раббинъ		
	По изборъ		
4	Д. М. Наумовъ		
5	Д-ръ Стояновичъ		
6	Иванъ Х. Пенчовъ		
7	Господинъ Славовъ		
8	Пенчо Славовъ		
9	Георги Коларовъ		
10	Иванъ Черповъ		
11	Стефанъ Митевъ		
12	Александръ Козаровъ		
13	Д-ръ Хакановъ		Д-ръ Хакановъ исключенъ послѣдствие отсѫтствието му отъ три послѣдователни сессии на 1882 год.
14	Никола Самевъ	Кѫзанлѫчани.	
15	Костанъ Славчевъ		
16	Добри Кехаевъ		
17	Христю Христевъ		Хр. Христовъ избранъ на мѣстото на Хр. Духовник. Духовниковъ си даде оставката.
18	Стефанъ Серафимовъ		
19	Христю Духовниковъ		
20	Тотю Мутевски	Ново-Загорчани.	
21	Св. Константинъ		
22	Димо П. Авразмовъ		
23	Димо Сивковъ		
24	Св. Ф. Филиповъ		Св. ф. Филиповъ се самоуби.

№ по редъ	ИМЕ И ФАМИЛИЯ	Мѣстожителство	Забѣлѣжка
25	А. Козаровъ	Ново-Загор.	А. Козаровъ избранъ вмѣсто Св. Ф. Филиповъ.
26	Георги Кочевъ		
27	Иванъ Х. Димитровъ		
28	Василъ П. Димитровъ	Чирпанци	
29	Ангелъ Дойчевъ		
30	Илия Х. Стамовъ		Илия Х. Стамовъ исключенъ по отсѫтствие прѣзъ 1881 год. Избранъ на негово мѣсто Х. Недѣлчо Ванцаровъ.
31	Х. Недѣлчо Ванцаровъ		
32	Димо Поповъ	Сейменецъ	
	По назначение		
33	Василъ Морфевъ		
34	Василъ Пулевъ	Ст.-Загорчани	
35	Шевкетъ Еминовъ		
36	Паню Шоповъ	Отъ с. Меричлери (Чирпанско)	П. Шоповъ замина за Америка.
37	Мустафаа	Изъ Чирп.	Мустафаа назначенъ на мѣстото на Шопова.
38	Ботю Поповъ	Изъ Казанлѫкъ	

Дѣятелностьта на Старо-Загорский Главенъ Съвѣтъ прѣзъ изминалитѣ му шесть сессии.

Главний Съвѣтъ на Старо-Загорский департаментъ прѣзъ изминалитѣ шесть сессии е вземалъ доста рѣшения, отъ които поважнитѣ ще изложиме, като ги раздѣлиме отдѣлно на сессии, както слѣдва:

Рѣшения взети прѣзъ извънрѣдната сессия на 14-й Юлий 1880 година:

1). Избра за прѣдсѣдатель съ абсолютно вишегласие Г. Славовъ.

2). Да се построятъ жандармски казарми въ градоветѣ: Стара-Загора, Казанлѫкъ и Нова-Загора.

3). Да се съградятъ тъмници за помѣщение на затворницитѣ въ градоветѣ: Стара-Загора, Казанлѫкъ и Нова-Загора.

4). Да се заплаща на членоветѣ на Главний Съвѣтъ за пѫтни по два гроша на километръ, а за дневни по 20 гроша за всякой день.

I-ва рѣдовна сессия на 15-й Септемврий 1880 год.

1). Избра за предсѣдатель В. Морфова.

2). Исключи двама главни съвѣтника по нередовното имъ присѫтствие въ съвѣта, именно: Христя Духовниковъ изъ с Шипка и Илия Х. Стамовъ изъ Чирпанъ.

3). Състави списъкъ за департаменталнитѣ пѫтища и прие за таквизи: пѫтя между Нова-Загора и Казанлѫкъ — отъ Казанлѫкъ за Чирпанъ — отъ Чирпанъ за Кая-Бурунъ — отъ Стара-Загора до Сеймепъ и пѫтя отъ Нова-Загора до границата на областьта.

4). Да се помоли Дирекцията на Общитѣ Сгради, Търговията и пр. да изработи колкото се може въ по-късо време единъ публично-административенъ правилникъ за земледѣлческитѣ касси, а до неговото издавание се препорѫчва на г-на Префекта съгласно съ Окрѫжната Комиссия да се позанимаятъ съ подобрението редътъ на тия толко полезни учреждения.

5). Състави списъкъ на кандидати за околийски сѫдии и съ абсолютно вишегласие избра за такива слѣдующитѣ: Г. Г. Грънчаровъ изъ Чирпанъ, Кабакоевъ, Фесфаджиевъ и Д. Пачовъ изъ Стара-Загора, Кара Петровъ и Ф. Велиевъ изъ Казанлѫкъ и Фр. Поповъ изъ Сопотъ.

6). Състави списъкъ на кандидати за околийски началници

и съ абсолютно вишегласие избра за такива слѣдующитѣ: Г. Г. Н. Ивановъ изъ Сопотъ, Н. Начовъ, А. Т. Илиевъ, М. Атанасовъ изъ Стара-Загора, Янко Кочевъ изъ Чирпанъ и Христю Ваклидовъ изъ Казанлжкъ.

7). Доходътъ отъ панаирскитѣ интизапи да си остане за градскитѣ съвѣти.

II-ра рѣдовна сессия на 9-й Мартъ 1881 год.

1). Избра кандидати за замѣнници при околийскитѣ сждии въ департамента П. Теневъ изъ Стара-Загора съ абсолютно вишегласие и Иванъ Х. Пенчевъ тоже отъ Стара-Загора съ относително вишегласие.

2). Гласува двама кандидати за околийски началници за въ Сейменъ и за такива избра: Г. Г. Н. Ивановъ отъ Стара-Загора съ абсолютно вишегласие, а съ относително С. Саллабашовъ тоже изъ Стара-Загора.

3). Препоржчва на г-на Префекта да узнае истинното намѣрение на компанията Хиршъ, относително обѣщаванието да съгради станция третостепенна при с. Кара-Сърлии, срѣщо Кая-Бурунъ.

4). Окржжната Комиссия, съ помощьта на единъ инжинеръ, да направи трасирането на департаменталнитѣ пжтища и да се постарае за по-скорошното турение въ дѣйствие направата имъ.

5). Отпуща въ департаменталний бюджетъ петь степендии за изучвание на акушерки на всяка една, по петдесять лири турски за година.

6). Удобри представенитѣ проекти за между-селскитѣ пжтища.

7). На основание чл. 83 отъ притурка Н-ро 10 на Органический Уставъ, ловътъ се запрещава отъ 1-й Мартъ до 1-й Юлий съ исключение на патпадъцитѣ и др. врѣдителни животни, които презъ всичкото време на годината можатъ да се биятъ.

8). По желанието на Чирпанското население и съгласно постановлението на Чирпанский Градский Съвѣтъ, пазаря въ Чирпанъ се промѣнява отъ петъкъ въ сжбота.

9). Вслѣдствие подавание на оставката си члена на Окржжната комиссия, Г-нъ Иванъ Х. Пенчовъ, избра се за такъвъ Г. Кочевъ изъ г. Чирпанъ.

III. Редовна сессия на 21-й Септемврий 1881 год.

1). Въ присжтствието на 17 члена, избра за председатель съ 12 гласа Г-на Г. Кочева.

2). Исказа желание, щото почитаемата Дирекция на Земледѣлието и пр. да се распореди по-скоро за издаванието на правилника по рѣкитѣ предвиденъ въ чл. 58 отъ притурка Н-ро 10 на Органический Уставъ.

3). Да се трасира пѫтя отъ Стара-Загора до Старозагорскитѣ бани, съ препорѫка щото Окрѫжната Комиссия да опредѣли и се произнесе: кои отъ околнитѣ села трѣбва да вземать участие включително и Стара-Загора въ тази поправка и кое село по колко.

4). Да се отстѫпи веднажъ за винаги прихода отъ интизапа на *Яалж-Панаиръ*, на Сейменский Градский Съвѣтъ за поддържание на училищата си.

5). Да се построи департаментална болница, въ Стара-Загора и то въ околностьта на тукашната военна казарма.

6). Да се продаде на публиченъ търгъ дървений материялъ находящъ се при Хаджи-Еллеский бродъ на р. Марица.

7). Да се взема право по 10 гр. златни за единъ позволителенъ билетъ за ловение риба отъ департаменталната р. Тунджа.

8). Избра за членове на Окр. Комиссия Г. Г. Т. Мутевски и К. Славчева.

9). Избра кандидати за околийски началници за Нова-Загора Г. Г. Иванъ Черепова и Стоянъ Сивкова съ равногласие.

10). Да се плаща на засѣдницитѣ при Гражданското Окр. Сѫдилище по търговски дѣла по 20 гроша на засѣдание, а на засѣдницитѣ при околийскитѣ сѫдилища по 15 гроша на засѣдание.

11). Избра членове за въ Департаменталний Училищенъ Съвѣтъ Г. Г. Т. Мутевски, Г. Кочева, Г. Коларова, К. Славчева и Д-ръ Стояновича.

12). Разгледа и удобри представенитѣ правилници по градското даждие „Октроа“ отъ Старо-Загорский, Чирпанский, Казанлѫшкий и Сейменский Градски Съвѣти.

13). Втората обикновенна сессия опредѣли да стане на 1-й Мартъ 1882 год.

IV. Рѣдовна сессия на 1-й Мартъ 1882 год.

1). Председательтъ на Главнийтъ Съвѣтъ да се избира презъ Септемврийската сессия и то за цѣла година.

2). Да се слѣдва и за напрѣдъ издаванието на Департаменталний Статистический Календарь.

3). Да се даде даромъ по единъ екземпляръ отъ Департамент. Статистический Календарь на всичкитѣ училища въ департамента.

4). Да се поправи моста на р. Тунджа при с. Баня, Ново-Загорска околия.

5). Прия и прѣпоржча на Г. предсѣдателя на Окржжната Комисия въ нужни случаи да се въсползова отъ 137-й членъ на Органический Уставъ.

6). Мѣстностьта за съграждание на департаментална лудница, се прие г. Стара-Загора.

7). Да се съградятъ предварително стаи за лудитѣ, колкото Окржжната Комиссия и Г-нъ Префектътъ намѣрятъ за нужни и да не надминаватъ стойность 150 л. турски, които да се израсходватъ отъ икономисанитѣ сумми въ бюджета за 1881/82 год.

8). Да се състави департаментална библиотека и да се покупятъ книги, най-първо таквизи, отъ които може да се научи като какъ Главнитѣ Съвѣти и Окржжнитѣ Комиссии въ Франция водятъ своитѣ си дѣла.

9). Да се изучи въпроса по съграждането на моста Кая-Бунаръ и новопроектираната станция съ помощьта на Г-на Префекта и съ съдѣйствието на Г-на Директора на Земледѣлието, Търговията и пр.

10). Да се отпусне единъ счетоводитель и писецъ на Г-на Префекта за държение смѣткитѣ на окржга.

11). Да се отпусне единъ писарь на Окржжната Комиссия съ мѣсечна заплата 6 лир. турски.

12). Да ес споразумѣятъ Г-нъ Префектътъ съ Г. околийский началникъ, съ Радне Махленската община за направата на пжтя между станцията и Радне-Махле отъ приходътъ на шиникчилика.

13). Понеже Сейменската земледѣлческа касса прави часть отъ Старо-Загорската, то до като се осигури цѣлий капиталъ да бждятъ заедно.

14). Да се препоржча на кассиеритѣ на земледѣлческитѣ касси, ако има длъжници, които продаватъ имуществата си чрѣзъ свои приятели или пълномощници; то тѣ да налагатъ секвестръ на имуществата имъ предварително.

15). Упълномощава Окржжната Комиссия, съгласно съ духа и силата на закона по земледѣлческитѣ касси и й дава пълно право да повдига искове, срѣщо длъжници, които длъжятъ на коя да е касса въ департамента, съ право да апелира рѣшението и прѣдъ

Върховното Сѫдилище въ Пловдивъ и право да упълномощава отъ страната си повѣреници за да водятъ процеса по сѫщата цѣль.

16). Да се изиска отъ Централното Правителство да изработи единъ правилникъ за сиротинскитѣ касси, като се препорѫчва да постави особни специялни комиссии, циновници, които да се занимаватъ исключително съ тѣхъ, а не да се оставятъ на общинитѣ.

17). Избра кандидати за околийски сѫдии и замѣнници, слѣдующитѣ; Фетфаджиевъ, Г. Кочевъ, Череповъ Г. Коларовъ С. Костовъ и П. Славовъ, и за замѣнници: В. Матеевъ и Кабакоевъ.

V. Рѣдовна сессия на 20 Септемврий 1882 год.

1). Избра за предсѣдатель на Главний Съвѣтъ съ пълно единогласие Г-на Г. Кочева.

2). Избранитѣ кандидати отъ Главний Съвѣтъ за околийски сѫдии и замѣнници, които до сега не сѫ назначени и ако тѣ не сѫ се отказали съ даванне оставки, оставатъ въ сила и иматъ право на старшинство.

3). Сейменский понтоненъ мостъ находящъ се на р. Марица при сѫщий градъ, да се подари на Сейменский Градски Съвѣтъ съ условие да се грижи за съобщението.

4). Да се приеме предложението на Сливенский Главенъ Съвѣтъ за съграждание и поддържание на една централна лудница въ г. Пловдивъ.

5). Да се помоли Правителството, да издаде правилникъ за Окрѫжната Комиссия за когото се говори въ ал. 3 членъ 145 отъ Органический Уставъ.

6). Да се взема право за постройки на воденици по 2 л. турски на камъкъ, а на други заведения отъ каквато категория и да сѫ по една (1) л. турска.

7). Да се покупятъ отъ странство за сега само по единъ бикъ и по единъ атъ за всяка околия.

8). Избра кандидати за сѫдии: Стефанъ Зафировъ, Ст. Минчовъ и Василъ Кабакоевъ (Ст. Загорци), Андрея Минчовъ (Казанлѫчанинъ, Маноль Савовъ (Чирпанецъ). Кандидати за замѣнници сѫдии: Т. Мутевски (Нове-Загорецъ и Д. Костовъ (Казанлѫчанинъ.)

9). Избранитѣ и не назначени до сега кандидати за околийски началници си оставатъ и за напрѣдъ кандидати съ право на старшинство; за това да се гласува число осьмь (8) души кандидати за околийски началници.

10). Избра кандидати за околийски началници: Василъ Морфовъ, Христа Куртевъ, Никола Самевъ, Георги Кочевъ, Никола Димитровъ, Спасъ Фетфаджиевъ, Димитръ Начевъ и Христю Пеновичъ.

11). Вслѣдствие отсжтствието на Г-на Д-ръ Хаканова отъ засѣданията на Главний Съвѣтъ въ три (3) послѣдователни сессии, рѣши: Д-ръ Хакановъ се исключва отъ членството на Главний Съвѣтъ.

12). Относително пжтя отъ Марица до ново-проектираната станция при с. Кара-Хисарлии рѣши: пжтя отъ срѣдата на Марица до станцията се признава отъ окржжна полезность.

13). Чирпанското градско кметство да води чрезъ надлѣжното мѣсто преговори съ компанията на желѣзницитѣ, за направата на всичко изискуемо по отварянието на ново-проектираната станция Чирпанъ-Кара-Хисарлии.

14). Да се предвиди въ слѣдующитѣ бюджети едно количество отъ 25,000 гроша, помощь за построиванието пжтя отвъдъ Марица и то когато се свършатъ между Чирпанската община и компанията условията за направата на станцията Чирпанъ-Кара-Хисарлии.

15). Да се помоли Дирекцията на Просвещението, да назначи за околийски инспектори въ департамента хора, които сж свършили нѣкое висше земледѣлческо училище, които да могатъ при испълнение на инспекторскитѣ си длъжности, да бждатъ и практически учители и ржководители по земледѣлието. Предъ видъ че опредѣленото възнаграждение на околийскитѣ училищни инспектори е недостатъчно, Главний Съвѣтъ въ бюджета си за 1883/84 година, предвидя една сума отъ 480 л. турски на която за отпущанието ще се изработи правилникъ отъ Окржжната Комиссия.

16). Да се отпусне една сума отъ департаменталний бюджетъ за 1883/84 финанц. година отъ 1,500 л. турски за поддържание на срѣднитѣ училища въ департамента, които иматъ повече отъ два класса и сж наредени споредъ программата изработена отъ Дирекцията на Народното Просвѣщение.

17). Да се отпусне 5,000 гр. за поддържание на двѣ бѣдни ученички въ тукашната Дѣвическа Гимназия, пребрани изъ най-затънтенитѣ страни на населението.

18). Да се отпустне 30,000 гр. помощь на Св. Пантелеймонскитѣ дружества въ департамента.

19). Избра за членъ на окржжната комиссия съ абсолютно вишегласие Г-на Тотя Мутевски, а съ относително Г-на Д-ръ Стояновича.

20). Председателя да бжде въ сжщото време казначей на Окр. Комиссия.

21). Упълномощава Окр. Комиссия да ревизира земледѣлческитѣ касси въ департамента.

22). Избра кассиери за земледѣлческитѣ касси за всяка околия, именно: за Стара-Загора, Слави Тешевъ; за Казанлжкъ, Никола Самевъ; за Нова-Загора. Кашеревъ и за Чирпанъ Василъ Поповъ.

23. Втората обикновенна сессия на Главний Съвѣтъ да се отвори на 1-й Мартъ 1883 година.

24). Прие изъ цѣло равно-смѣтката на поправителний бюджетъ за финанциялната 1881/82 год.

25). Избра за Департаменталенъ Училищенъ Съвѣтъ слѣдующитѣ: Г. Г. Д-ръ Стояновичъ, Христо Христевъ, А. Козаровъ, Георги Кочевъ и Стефанъ Митевъ.

26). Избра съ абсолютно вишегласие за ассесори на замѣнници по търговски дѣла при Гражданското Сждилище: Г. Г. В. Пулевъ, Х. Андонъ Митевъ, Г. Лещовъ и Г. Ходжовъ, за замѣнници Иванъ Славовъ и Тачо Томовъ.

27). Да се наложи кадастраленъ данъкъ на департамента 6,000,000 гр. и да се приемне начина за размѣтанието му за 1883/84 год. изложенъ въ писмото на почитаемата Дирекция на Финанциитѣ отъ 17-й Септемврий 1882 год. подъ Н-ро 4511/99.

28). Съгласно чл. 2 на притурка Н-ро 3 отъ Орган. Уставъ общинитѣ за посрѣщание на обикновеннитѣ си общински разноски да расхвърлятъ добавочни въ границитѣ опредѣлени отъ закона за областний бюджетъ за 1882/83 год. най-много до 5% на кадастралний данъкъ, бегликъ и пр. и до 20% на приходний и поземеленъ данъкъ.

РЖКОВОДСТВО

за

Градскитѣ Кметове, като началници на мюниципалната (градско-общинска) полиция.

Съставилъ **А. Т. Илиевъ.**

I

Мюниципална (градско-общинска) власть.

Рѣдко у насъ да се прави разлика между длъжноститѣ и правата на *Градский Съвѣтъ* и на *Градский Кметъ.* Най распространено заблуждение, можемъ да кажемъ, сѫществува въ това отношение. А трѣбва само да прочетемъ чл. 160 отъ Органический Уставъ за да се увѣримъ, че на дѣло не е́ все едно, кога кажемъ: *Кметъ* и *Градский Съвѣтъ.* Членъ 160 гласи тъй:

«Въ всѣка градска община има по *единъ Кметъ,* който си има на помощь единъ или два помощника, и *единъ Градский Съвѣтъ.*»

Най-първата разлика между вѣдомството на Градский Кметъ и Градский Съвѣтъ състои въ това, че Съвѣта *гласува и рѣшава,* а Кметътъ или неговий помощникъ, който го замѣства, *дѣйствува* и *испълнява.* Това раздѣление на властьта между Съвѣта и Кмета почива върху принципа, че *гласуванието и рѣшаванието е работа на много хора, а дѣйствието е работа само на единъ человѣкъ.* Подобно раздѣление на властьта има напр. между Префектурний Съвѣтъ (както и Главний Съвѣтъ) и Префекта. На вскждѣ съвѣтитѣ даватъ мнѣние, разискватъ, съвѣщаватъ, гласуватъ и рѣшаватъ, а администраторитѣ: дѣйствуватъ, испълняватъ. Такъвъ *дѣйствующи чиновникъ* въ общинското управление е *и Кметътъ.*

Като администраторъ на общината, Кметътъ има една *собствена власть* и не зависи направо, а се намира само подъ надзора на Околийский Началникъ и на Префекта (чл. 170 отъ Органический Уставъ). Трѣбва също тъй да правимъ разлика между пълна подчиненность и надзоръ. *Надзорътъ дава право само на контрола и инспекция.*

Чл. 170 отъ Органический Уставъ изброява всичкитѣ длъжности на Кмета като прѣдсѣдателствующий въ управлението на градската община.

Върху повечето отъ точкитѣ, които се изброяватъ въ споменатий членъ, Градский Съвѣтъ, облѣченъ отъ подобни атрибуции съ тѣзи на Кмета, взема участие въ управлението на общината чрезъ своитѣ рѣшения съгласно съ 175 членъ отъ Органический Уставъ.

Властьта въ управлението на общината, било задружно на Кмета съ Градский Съвѣтъ, било на Кмета само, се казва: *мюниципална власть*. Тази власть, ако и да се упражнява въ кржга на областнитѣ закони, правилници и приказы, както и въ кржга на постановленията, издадени споредъ 114 чл. отъ Органич. Уставъ отъ Префекта; но тя си остава все пакъ само подъ надзора, а не подъ заповѣдитѣ на по-високата администрация.

И въ това именно състои *самоуправлението* на градскитѣ общини у насъ.

Бѣлѣжка: Случаитѣ, въ които е длъженъ да дѣйствува Кметътъ *като агентъ на властьта*, т. е. на правителството, сж изброени въ 172 членъ на Органический Уставъ.

II

Монюципалната (градско-общинска), Полиция и постановления на Кмета.

1-о Какво се разумѣва, кога кажемъ: административна полиция, сждебна полиция, мюниципална и полска полиция; правата на Кметоветѣ да издаватъ постановления по полицията.

Полицията има за предмѣтъ: *опазванието на общий порядъкъ и на тишината*; тя се стрѣми да прѣдварва нарушенията на порядъка и тишината, както и да издирва сторенитѣ вече нарушения, за да ги прѣдава на правосждието.

За това полицията се дѣли на *административна* и *сждебна*.

Административната полиция има за предмѣтъ да бди върху общий порядъкъ, върху тишината, здравината и да *прѣдварва* нарушенията на закона (злодѣянията, престѫпленията и погрѣшкитѣ).

Сѫдебната полиция има за прѣдмѣтъ: *да издирва злодѣянията, престѫпленията и погрѣшкитѣ, да събира върху тѣхъ доказателства и да прѣдава причинителитѣ имъ на сѫдилищата*, натоварени да ги наказватъ, споредъ наказателний законникъ и другитѣ закони.

Административната полиция се раздѣля на *обща* и *мюниципална* (градска или общинска).

Общата административна полиция се упражнява въ департаментитѣ: отъ Префектитѣ, които могѫтъ да издаватъ полицейски постановления, задлъжителни за цѣлий департаментъ, съобразно съ законитѣ, публично-административнитѣ правилници, които сѫ въ сила въ областьта, както и съ приказитѣ на Главний Управитель (виждь 114 чл. на Органическій Уставъ).

Околийскитѣ Началници, Полицейскитѣ Комиссари, и Градскитѣ Кметове (*глѣдани като повѣренници на правителството споредъ 172 чл. на Органическій Уставъ, а не като администратори на общината*) упражняватъ сѫщо тъй общата административна полиция подъ властьта на Префекта, като оздравяватъ мѣркитѣ, прѣдписани отъ законитѣ или отъ по́-високата администрация. Освѣнъ това Околийскитѣ Началници, споредъ § 3 отъ споменатий чл. 172, могѫтъ и иматъ право да заповѣдватъ на Градскитѣ Кметове испълнението на всичко, което трѣба *за опазвание на общата безопасность*, и Градскитѣ Кметове, като агенти на правителството, сѫ длъжни да испълняватъ заповѣдитѣ на Околийскитѣ Началници, понеже тѣзи послѣднитѣ сѫ началници на общата административна полиция въ цѣлата околия, споредъ членове 156 и 157 отъ Органическій Уставъ. Обаче нигдѣ въ нашій основенъ законъ не е казано, че Околийскитѣ Началници или Полицейскитѣ Комисари могѫтъ да издаватъ постановления или правилници по полицията. А градскитѣ Кметове напротивъ, като администратори на общината и по сила на *собственната властъ*, която притежаватъ въ това си качество, иматъ право да правятъ полицейски постановления. И въ това право на Градскитѣ Кметове състои: *мюниципалната* (градско общинска) и *полската полиция*; тя има за прѣдмѣтъ: *опазванието, чрѣзъ благоразум-*

ни мѣрки, уважението къмъ собственностьта, порядъка тишината и здравината въ нѣщата за ядение.

2. Постановленията (наречени още правилници) на Градский Кметъ, съгласно съ чл. 174 на Органическій Уставъ.

Чл. 174 на Орг. Уставъ, който дава право на Градскитѣ Кметове да дѣйствуватъ чрѣзъ постановления, твърдѣ нарѣдко се е испълнявалъ правилно у насъ, и то, разумѣва се, защото различно се е тълкувалъ и разбиралъ. Нека ни се позволи прочее тука да се распрострем повече върху този членъ.

Ето какъ гласи 174 членъ:

«Кметътъ дѣйствува чрѣзъ правилнични или чрѣзъ лични постановления. Първитѣ трѣба да се съобщаватъ на Околийский Началникъ, който извѣстява Кметътъ за приятието имъ; при това тий не сѫ задлъжителни инакъ, освѣнъ ако сѫ били обнародени. Вторитѣ не е потрѣба да бѫдѫтъ обнародени и ставатъ задлъжителни, щомъ се съобщятъ на интересующитѣ се страни.

Постояннитѣ задлъжителни постановления влизатъ въ испълнение само слѣдъ единъ мѣсецъ отъ деня, въ който е издадена записката за приятие отъ Околийский Началникъ. Като се измине тоя мѣсецъ, тии вече немогѫтъ да бѫдѫтъ унищожени отъ по́-високата властъ. Врѣменнитѣ правилнични постановления влизатъ въ испълнение незабавно. Нъ по́-високата властъ има всѣкога право да ги уничтожи като пази правата на трети лица.»

И тъй постановленията на Кмета се раздѣлятъ на двѣ категории: *правилнични* и *лични*. Правилничнитѣ постановления се дѣлятъ пъкъ на *постоянни* и *врѣменни*.

Но кои сѫ правилничнитѣ: постоянни и врѣменни постановления?

Правилничнитѣ *постоянни задлъжителни* постановления сѫ тѣзи, които се издаватъ за едно продължително време и сѫ нѣкакси по́-всеобщи, като напр. правилнично задлъжително постановление е онова, което се отнася до полицията (благочинието), която постоянно трѣба да се пази на публичнитѣ мѣста: по панаиритѣ, гостилницитѣ, локантитѣ, кръчмитѣ, пазаритѣ и пр., а пъкъ временнитѣ правилнични постановления сѫ тѣзи, които се издаватъ за нѣкои нужди, нетърпящи никакво отлагание, като напр. постановление за събарянието на нѣкои здания порутени, кои-

то заплашватъ публичната безопасность, за опрѣдѣление цѣнитѣ на хлѣба и месото, когато се забѣлѣжи внезапно спадание или качвание въ цѣнитѣ, за отваряние гроздоберъ, когато се види, че гроздието е вече узрѣло и пр. Впрочемъ различието между постояннитѣ и временнитѣ правилничии постановления не може лѣсно да се опрѣдѣли. Много зависи отъ разнитѣ обстоятелства, които каратъ Кметоветѣ да издаватъ било постоянни, било временни постановления.

Правилничнитѣ постановления, били тѣ постоянно задлъжителни или временни, се испращатъ на Околийский Началникъ, който се расписва за приеманието имъ и ги представлява на Префекта. Този послѣдний, като притѣжава по-високата власть, има право да ги уничтожи въ единъ срокъ отъ единъ мѣсецъ. За това постояннитѣ задлъжителни постановления не се полагатъ въ испълнение, освѣнъ слѣдъ изминуванието на единъ мѣсецъ, отъ като е била издадена расписката отъ Околийский Началникъ за приеманието имъ. А временнитѣ, като нетърпящи никакво отлагание, се турятъ въ испълнение незабавно и за тѣхъ не е прѣдвиденъ отъ закона срокъ, до кога не могѫтъ да се уничтожаватъ; за това тѣ могѫтъ винаги да се уничтожѫтъ отъ Префекта. Разумѣва се обаче, че всичкитѣ испълнени работи, чрѣзъ тѣзи временни постановления, се считатъ като законно испълнени. Правото за уничтожение постановленията на Кмета отъ Префекта отъ само себе заключава и правото за сюспандиранне или привременно спиранне испълнението на тѣзи постановления пакъ отъ Префекта.

Постояннитѣ правилнични постановления за да бѫдѫтъ задлъжителни за населението въ общината, потрѣбно е тъй сѫщо да бѫдѫтъ обнародвани въ общината. Обнародвание се изисква отъ основний законъ и за временнитѣ правилнични постановления, за да ставатъ задлъжителни, защото другояче нѣма отъ гдѣ да ги знаятъ гражданитѣ.

Тука му е мѣстото да кажемъ, че е потрѣбно винаги да се споменува въ постановленията, отъ кое именно време тѣ ставатъ задлъжителни, а на всѣки начинъ желателно е, особенно за у насъ, да се дава единъ срокъ отъ нѣколко дни, спорѣдъ обстоятелствата, за да има време всѣки гражданинъ да се научи за работата, върху която се постановява. Таквози нѣщо нѣма предписано въ Органический Уставъ, обаче въ рѫцѣтѣ на Кметоветѣ е да го направятъ, като иматъ прѣдъ очи винаги улѣсненията, които трѣба да оказватъ на гражданитѣ.

Нигдѣ тъй сѫщо не е казано, по кой начинъ ще се обнародватъ постановленията, гдѣ именно ще трѣбва да се залѣпятъ и въ колко екземпляра. Но и това тъй трѣба да се практикува отъ Кметоветѣ, щото да се дава възможность, колкото се може по́-скоро и по́лѣсно, да се извѣстяватъ гражданитѣ върху постановленията. Не ще бѫде излишно дори и устно да се обявяватъ въ кѫси думи прѣдмѣтитѣ на постановленията отъ градскитѣ *кликачи* (теллали), или поне да се обръща вниманието на гражданитѣ върху новоиздаденитѣ постановления.

А колкото се отнася до *лѣчнитѣ* (индивидуални) *постановления*, които издава Кмета, като напр. кога назначава или уволнява, споредъ 171 чл. на Органическій Уставъ, служащитѣ въ писалището си, кога постановлява, какви мѣрки е длъженъ да вземе само единъ, или нѣколко граждани за предпазвание отъ нѣкои пакостливи случки и пр., -- тѣ не трѣбва да се обнародватъ, и ставатъ задлъжителни, щомъ се съобщятъ на интересующитѣ се страни; въ такъвъ случай обаче непрѣмѣнно трѣба да се взема расписка за получвание постановленията отъ интерсующитѣ се страни, до които сѫ били испратени.

Понеже, споредъ чл. 1 отъ Закона за правата и длъжноститѣ на Полицейскитѣ Комиссари, (отъ 26 Януарий 1883 год.) тѣзи послѣднитѣ испълняватъ и длъжностьта на Прокурори, та издирватъ и преслѣдватъ прѣдъ сѫдилищата всичкитѣ чисто полицейски нарушения, то Кметътъ е длъженъ да имъ испраща по единъ заверенъ рѫкописъ отъ всѣко постановление.

Въ четвъртий отдѣлъ на настоящето Рѫководство ний ще помѣстимъ по нѣколко примѣри и формуляри, споредъ които да могѫтъ Кметоветѣ да си съставляватъ постановленията. Тука ще кажемъ само, че Кметоветѣ сѫ длъжни, до колкото е възможно, да мотивиратъ своитѣ постановления, т. е. да излагатъ причинитѣ, които сѫ имъ дали поводъ и да споменуватъ законитѣ, които нарѣждатъ работитѣ, за които постановляватъ, както и наказанията, които се предвиждатъ по нарушенията. Добро е наистина, но не е пъкъ и необходимо, да слѣдватъ винаги това правило, защото нигдѣ не имъ се изрично предписва.

Всичкитѣ постановления, които издаватъ Кметоветѣ, трѣба да се записватъ по реда на датата и номера въ единъ нарочно за тази цѣль приготвенъ *регистръ* или *журналъ*.

3. Работитѣ върху които могѫтъ да постановляватъ Градскитѣ Кметове.

Градскитѣ Кметове иматъ право да издаватъ постановления върху всичкитѣ работи, които сѫ прѣдмѣтъ на мюниципалната (градската) и полската полиция. Единственний членъ отъ II-о 7 притурка на Органический Уставъ ги изброява.

По-подробно сѫ изложени правата и длъжноститѣ на Кметоветѣ, колкото до градската полиция, въ Областний Законъ за Градската Полиция (вижъ Областенъ Сборникъ год. I т. 1 в. III.)

И наистина повечето прѣдмѣти, върху които кметоветѣ могѫтъ да издаватъ постановления, въ общи думи сѫ означени; но всичкитѣ случаи, въ които Градскитѣ Кметове издаватъ постановления не могѫтъ да се предвидятъ. Тѣ се диктуватъ отъ разнитѣ обстоятелства и нужди на разнитѣ общини.

Като рѫководство за нѣкои отъ работитѣ върху които Кметоветѣ могѫтъ да издаватъ постановления за градската и полска полиция могѫтъ да служятъ и членоветѣ: 254 до 264 отъ гл. III на Отом. Наказателний Законникъ, гдѣто се предвиждатъ наказанията на лица, които постѫпватъ противъ правилницитѣ за предпазването на здравието и на чистотата и които не се съобразяватъ съ полицейскитѣ наредби (постановления). [1])

Тука трѣбва да приложимъ, че не отдавна излѣзе единъ публично-административенъ правилникъ отъ 18 Декемврий 1882 год. II-ро 96, чрѣзъ който се опредѣлява, кои нѣща подлежатъ на таксация; а опредѣлението цѣнитѣ на най-необходимитѣ нѣща за храна, споредъ § 7 отъ единственний членъ на II-ро 7 притурка на Органич Уставъ, тъй сѫщо е предмѣтъ на градската полиция и трѣбва да се прави съ постановления отъ Градскитѣ Кметове.

4. Наказанията, които се предвиждатъ отъ закона за нарушенията на мюниципалнитѣ постановления.

Въ онѣзи градища, гдѣто има Околийски Сѫдии, Градскитѣ Кметове, като лишени отъ сѫдебна власть, както сѫ всичкитѣ градски кметове въ С.-Загорский Департаментъ (чл. 248 и 292 отъ Органический Уставъ), нѣматъ право да наказватъ нарушителитѣ на полицейскитѣ постановления; тѣ могѫтъ само да напомнюватъ въ

[1]). Вижъ ст. 68—70 отъ Наказателний Законникъ поправенъ и обясненъ споредъ оригиналътъ отъ адвокатитѣ: Перецъ и Гешовъ.

своитѣ постановления наказанията, които се предвиждатъ отъ закона, а се налагатъ отъ Околийскитѣ Сѫдии.

Нѣкои отъ нарушенията на възможнитѣ полицейски постановления, издаваеми отъ Кметоветѣ, сѫ предвидени въ гл. III отъ Отом. Наказателнии Законникъ, а онѣзи, които не сѫ особно предвидени отъ нѣкой законъ или публично-административенъ правилникъ, се подвеждатъ само на чл. 254 отъ сѫщий законникъ. Този членъ между другитѣ подобни случаи за полицейскитѣ нарушения гласи:

«Глобяватъ се съ единъ до петь сребьрни петака (бешлика) . . . . . и лицата които не се съобразяватъ съ правилницитѣ, издадени било отъ гражданскитѣ власти било отъ градското управление.»

А пъкъ, колкото се отнася до прѣслѣдванието на полицейскитѣ нарушения, това се възлага на Околийскитѣ Полицейски Комисари като чиновници и на сѫдебната полиция, за длъжноститѣ на които чл. 14 отъ Закона за Полицейскитѣ Комиссари гласи тъй:

«Полицейскитѣ Комисари издирватъ полицейскитѣ нарушения и даже онѣзи които сѫ подъ особенний надзоръ на горскитѣ и полски пазачи.

Тѣ получаватъ раппорти (разумѣва се отъ полицейскитѣ агенти), доношения и оплаквания (разумѣва се отъ частнитѣ лица) касающи се до полицейскитѣ нарушения и простѫпки.

Тѣ записватъ въ дневната си книга естеството и обстоятелствата на нарушенията или простѫпкитѣ, времето и мѣстото на извършванието имъ, доказателствата и показанията на лицата, които се обвиняватъ отъ тѣхъ.»

Длъжноститѣ на Градский Полицейский Комиссарь и на градскитѣ полицейски агенти по издирвание нарушенията на мюниципалната полиция и на кметскитѣ постановления сѫ изложени въ чл. 4, 5, 6 и 7 отъ Закона за Градската Полиция. Длъжноститѣ на жандармерията по тази часть сѫ изброени въ членове 53, 54 и 55 отъ притурка Н-о 13 на Органический Уставъ.

Не ще бѫде излишно да споменемъ тука, че споредъ чл. 10 отъ Закона за Градската Полиция всичкитѣ глоби, взети по сила на правилници и постановления на Градскитѣ Съвѣти (разумѣва се на мюниципалната власть) или на Областни Закони и публично-административни правилници за простѫпки по прѣдмѣтитѣ отъ вѣдомството на градската полиция, остаятъ за полза на град-

ската каса. За това Градскитѣ Съвѣти трѣбва да прѣдвиждатъ въ бюджетитѣ си една глава за приходи отъ подобни глоби.

III

Нѣкои подробности върху главнитѣ прѣдмѣти, които сѫ отъ вѣдомството на мюниципалната полиция.

За по-голѣма ясность ний ще се постараемъ отгорѣ-отгорѣ да споменемъ главнитѣ прѣдмѣти, които се намиратъ подъ вѣдомството на мюниципалната и полска полиция.

Мюниципалната и полската полиция обематъ: 1) Собствената мюниципална (градска) полиция, 2) полската полиция и 3) пѫтеустройството въ градоветѣ.

I. Собствената мюниципална полиция.

а) *Салханитѣ.* — Публичнитѣ или общитѣ салхани сѫ едни заведения, гдѣто се убиватъ животнитѣ, на които месото се продава за ядение.

Като градски общи заведения, тѣ се намиратъ подъ вѣдомството на мюниципалната полиция и Градский Кметъ има право да издава постановления и правилници върху полицията на тѣзи заведения, като въ сѫщото време може да запрѣщава чрѣзъ постановления клането на животни по други мѣста въ града, ако се намѣри, че това е врѣдително за здравието.

Върху полицията на салханитѣ Кметоветѣ трѣбва да издаватъ *постоянни правилнични постановления*, които чрѣзъ Околийскитѣ Началници ще се прѣпровождатъ на Префекта. Този послѣдний споредъ § 2 таблица *Б.* притурка Н-ро 2 на Органический Уставъ ги прегледва и удобрява, както всичкитѣ мюниципални постоянни полицейски правилници, като за панаиритѣ, тържищата и за други общи мѣста.

До като не се удобрятъ отъ Префекта, постановленията по полицията на салханитѣ не влазятъ въ сила, освѣнъ слѣдъ единъ мѣсецъ отъ получванието имъ отъ Околийскитѣ Началници, ако не се унищожатъ въ продължение на това време. За да станѫтъ задължителни тѣ трѣбва тъй сѫщо да бѫдѫтъ обнародвани, споредъ както се каза по-горѣ.

б) *Градскитѣ поилища.* — Въ всѣки градъ трѣбва да има

опредѣлени поилища при чешмитѣ, гдѣто се водятъ да се поятъ и къпятъ коньe и други домашни животни.

Полицията на тѣзи общи градски поилища е отъ вѣдомството на мюниципалното управление и Кметътъ може да издава било постоянни правилнични, било врѣменни постановления върху добрий порядъкъ на поилищата.

Въ време на болѣсть по добитъка, Кмета съвършенно трѣбва да запрѣти да се поятъ и къпятъ въ тѣзи общи поилища заразени животни и винаги има право да постановлява да се не пропущатъ при тѣзи общи поилища животни, които сѫ заразени отъ нѣкоя прилѣпчива болѣсть.

в) *Лудитѣ*. — Измежду работитѣ, които сѫ прѣдмѣтъ на мюниципалната полиция чл. 5 отъ едчнственний членъ на II-ро 7 притурка на Органическій Уставъ гласи: «срѣдства да се предварятъ пакостливи случки». За това градската власть е длъжна да бди, щото щомъ се разбере, че нѣкой человѣкъ си е побъркалъ ума и може да направи пакость, да се распорѣди за ограничаванието му приврѣменно, било въ Градската болница, ако има, било на друго мѣсто, като избѣгва обаче на всѣкой случай да туря лудитѣ при затворенитѣ въ Общинский затворъ. Лудитѣ никакъ не трѣбва да се оставятъ да се скитатъ свободно.

г) *Общитѣ бани*. — Полицията на общитѣ бани принадлѣжи на Кметоветѣ, които сѫ длъжни да я управляватъ: едно за безопасностьта на гражданитѣ, а друго за уважение къмъ нравитѣ. Броятъ се за общи всичкитѣ бани, които сѫ отворени за публиката.

д) *Мѣтението*. — Пазението на чистотата въ града, като е една отъ най-главнитѣ длъжности на мюниципалното управление, то Кметоветѣ иматъ право да взематъ всички нуждни мѣрки и да издаватъ постановления за да се не хвърлятъ напр. по улицитѣ смѣтове или други нѣща, които причиняватъ разни миязми и пр. Желателно е въ всѣкой градъ мюниципалната власть да прѣдвижда въ бюджета си една глава въ расхода за разноски по чистение и мѣтение на улицитѣ. Обаче справедливо би било да постановляватъ Кметоветѣ, щото гостоприемницитѣ и локантиеритѣ, да мѣтятъ общинскитѣ улици прѣдъ гостилницитѣ или локантитѣ си.

е) *Нездрави нѣща за ѣдение и нет ...чни мѣрки и тѣглилки.* — Една отъ главнитѣ длъжности на мюниципалната власть е да прѣдпазва гражданитѣ отъ употтрѣбление на нездрави нѣща за ѣдение и да контролира мѣркитѣ и тѣглилкитѣ

Кметоветѣ сѫ длъжни да запрѣщаватъ чрѣзъ постановления продаванието на всички врѣдителни за здравието нѣща за ѣдение. Членъ 257 отъ Отоманский Наказ. Законникъ прѣдвижда наказания съ глоба отъ 6 до 10 сребърни петака за всѣкиго, който продава таквизи развалени, изгнили и вмирисани нѣща.

Мѣрките и теглилкитѣ се контролиратъ не само отъ Градский Полицейский Комисарь и отъ градскитѣ полицейски агенти (чл. 4 отъ закона за градската полиция), но и отъ Околийский Полицейский Комиссарь (чл. 6 отъ закона за правата и длъжноститѣ на Полицейскитѣ Комиссари). Наказанията за криение неточни и употрѣбление незаконни мѣрки и тѣглилки сѫ предвидени отъ чл. 262 на Отом. Наказ. Законникъ: глоба отъ 10 до 15 срѣб. петака.

ж). *Месото.* — Кметоветѣ като се съобразяватъ съ § § 3, 4 и 5 отъ Н-ро 7 притурка на Органич. Уставъ, могѫтъ да издаватъ постановления, съ които да предписватъ на касапитѣ и другитѣ месопродавци необходимитѣ мѣрки, които се изискватъ за точностьта въ теглението и за здравото състояние на месата. Тѣ могѫтъ прочее да забраняватъ на месопродавцитѣ клането на болни животни, продаванието на развалено месо и пр. съгласно съ рапортитѣ на градскитѣ лѣкари.

Освѣнъ това споредъ § 7 отъ сѫщата притурка и на основание Публично-Административний Правилникъ Н-ро 96 отъ 18-й Декемврий 1882 год. за таксацията, тѣ могѫтъ, като началници на градското управление, да издаватъ временни постановления, съ които да опредѣлятъ цѣнитѣ на месата. Таквизи постановления се полагатъ въ дѣйствие на часа. Членъ 263 отъ Отоманский Наказателний Законникъ предвижда наказания съ затворъ отъ 3 до 7 дни и съ глоба отъ 15 до 20 срѣбърни петака, за нарушения на тѣзи постановления.

з). *Хлѣбътъ.* — Кметоветѣ иматъ право да издаватъ постановления, относително мѣркитѣ, които трѣбва да се взематъ отъ хлѣбаритѣ за оздравяванне точностьта въ теглението, за доброто печение на хлѣбътъ и пр. Колкото се отнася до опредѣлението на цѣнитѣ (таксацията) това става подъ сѫщитѣ условия, които се пазятъ и за месото.

и). *Нощни шумове и глъчки безъ причина.* — Кметоветѣ могѫтъ да издаватъ постоянни правилнични постановления, чрѣзъ които да запрещаватъ и предварватъ всѣкакви нощни шумове и глъчки безъ причина, понеже съ тѣхъ се нарушава спокой-

ствието на гражданитѣ. Наказанията на причинителитѣ на тѣзи нощни шумове и глъчки безъ причина (отъ 10 до 15 петака глоба и затворъ отъ 3 до 7 дни) се предвиждатъ отъ чл. 260 на Наказателний Законникъ.

По нужда трѣбва да се исключаватъ отъ запрещението онѣзи нощни провиквания, които се правятъ отъ нѣкои продавачи, когато занятието имъ изисква това. Обаче кметътъ все пакъ може да опредѣли до кой часъ най-късно вечерь и най-рано сутрина могжтъ да се ограничаватъ тѣзи провиквания на продавачитѣ, като има винаги предъ очи не само интересса на нѣкои продавачи, но и спокойствието и правата на гражданитѣ.

к). *Кучетата.* — Покровителствувани въ миналото време, тѣзи животни до толкози сж размножени въ нашитѣ градища и тъй свободно се расхождатъ изъ улицитѣ, щото на много мѣста пречатъ дори на свободното съобщение. Вредата отъ скитанието на тѣзи животни изъ улицитѣ и другитѣ публични мѣста, както и изъ частнитѣ дворове на гражданитѣ тъй е очевидна за всѣкиго, щото нѣма никакво съмнение, че нуждата за ограничението имъ е въпиюща. За това необходимо е Градскитѣ Кметове въ сила на мюниципалната власть, която иматъ, да издаватъ постоянни правилнични постановления, съ които да предписватъ нѣкои мѣрки, за различаване кучетата, които иматъ притежатели, отъ онѣзи, които се скитатъ безъ притежатели. Безпритежателнитѣ кучета трѣбва да се истребляватъ като вредителни животни, защото освѣнъ голѣмата врѣда, която причиняватъ, когато сж здрави, не може да се опише опастностьта, съ която застрашаватъ гражданитѣ, когато се случи да побѣснѣятъ.

За истрѣблението на тѣзи врѣдителни животни трѣбва да се вематъ нужднитѣ предпазителни мѣрки, съгласно съ мнѣнието на градскитѣ лѣкари.

л). *Гробищата.* — И за тѣхната полиция трѣбва да се грижи мюниципалната власть. *Хубаво уреденитѣ гробища въ една страна*, казва единъ списатель, *свидѣтелствуватъ за напредъкътъ и цивилизацията на гражданитѣ.* Градската власть трѣбва да се грижи за тѣхното уреждание, като постановлява всички добри и полѣзни мѣрки, за посаждванието напр. дървета, за огражданието на гробоветѣ, за непущанието въ гробищата животни да пасятъ и пр.

Нека при това приложимъ, че на 22-й Септемврий 1881 г.

излѣзе единъ Публично-Административенъ Правилникъ *за гробищата и за погрѣбението на умрѣлитѣ*, който може да послужи за рѫководство на кметоветѣ въ пазяние полицията на гробищата.

м.) *Освѣтление при материали, стоварени на улицитѣ и др.* — Лицата, които по нужда стоварватъ по улицитѣ или площадитѣ материали за градение или други нѣща, които прѣчатъ за свободното минувание на хората или които въ мѣста, гдѣто минува публиката, вкопаватъ водопроводи и окопи, сѫ длъжни за прѣзъ всичката нощь достатъчно да освѣтятъ съ фенери тѣзи мѣста, за да не стане нѣкоя покость на публиката, която минува. Добрѣ е Кметоветѣ прѣдварително да правятъ лични постановления, съ които да напомнюватъ опазванието на тѣзи прѣдпазителни мѣрки. Задължението на таквизи частни лица да освѣтляватъ нощемъ нѣкои мѣста отъ пѫтищата и площадитѣ, води подирѣ си и необходимостьта да ся вэематъ отъ тѣхъ самитѣ и нужнитѣ мѣрки, щото никоя случка да неможе да спрѣ освѣтлението и имъ налага длъжностьта да подновляватъ освѣтлението, ако случайно сѫ се изгасили фенеритѣ.

Оставание безъ нужда материали или други нѣща по публичнитѣ пѫтища, разумѣва се, трѣбва съвършенно да се запрѣщава.

Чл. 254 отъ Наказ. Законникъ изрично прѣдвижда наказания съ глоба отъ 1 до 5 срѣбр. петака за нарушителитѣ на тѣзи мюнипципални полицейски постановления.

н.) *Затваряние на пѫтнитѣ врата нощѣ.* — Въ грижитѣ си за безопастностьта на гражданитѣ мюниципалната власть може да запрѣщава съ постановления, да се държатъ отворени пѫтнитѣ врата на двороветѣ прѣзъ нощьта слѣдъ единъ опрѣдѣленъ часъ, споредъ обстоятелствата. Тази благоразумна мѣрка, при всичката обща безопастность, която владѣе сега въ нашата свободна страна, не е съвсѣмъ неумѣстна.

о). *Панаиритѣ и пазаритѣ.* — Кметътъ може да издава правилници или постоянни правилнични постановления върху полицията на панаиритѣ и пазаритѣ, които ставатъ въ общината, но слѣдъ като гласува и рѣши върху тѣхъ Градский Съвѣтъ. Освѣнъ това тѣзи правилници споредъ § 2 таблица Б на Н-ро 2 притурка отъ Органический Уставъ, за да бѫдѫтъ задължителни, трѣбва да се прегледатъ и удобрятъ отъ Префекта.

Слѣдъ удобрението на Префекта, обнародванието е необходимо за да станатъ тѣзи полицейски правилници задължителни за гражданитѣ.

п). *Купове отъ смѣтове и боклуци.* — Хвърлянието смѣтове и други нѣща причиняющи миризми върху улицитѣ, разумѣва се, трѣбва да се запрѣщаватъ съ постановления отъ мюниципалната полиция. Наказанията за нарушителитѣ на тъзи постановления (глоба отъ 1 до 5 петака) сѫ предвидени отъ 254 чл. на Отом. Наказ. Законникъ. Толкози повече трѣбва да се запрещава натрупванието на боклуци по улицитѣ съ цѣль да се употрѣбятъ за торъ.

Обаче натрупванието на боклуци може да бѫде врѣдително за здравието на гражданитѣ и когато нестава върху публичнитѣ пѫтища; за това Кметоветѣ могѫтъ да забраняватъ натрупванието на боклуци и върху частнитѣ притѣжания, ако тѣ ся намиратъ наблизо до жилищата, та могѫтъ да поврѣждатъ здравието на гражданитѣ, като взематъ мнѣнието на Градскитѣ Лѣкари.

р). *Пожаритѣ.* — Кметоветѣ могѫтъ да издаватъ постановления за прѣдвардвание на пожаритѣ, напр. да запрѣщаватъ покривание съ слама кѫщи, които се намиратъ въ вѫтрѣшностьта на града, стоварвание запалителни вещества въ мѣста, гдѣто може да избухне пожаръ и пр.

Другитѣ подробности върху мѣркитѣ, които трѣбва да се вэематъ за прѣдпазвание отъ пожари, оставятъ да се прѣдвидятъ отъ самитѣ Кметове, сподедъ обстоятелствата. Не е излишно обаче да споменемъ тука, чистението и поправянието на огнищата и коминитѣ, най-повече като и чл. 255 отъ Наказ. Законникъ изрично прѣдвижда наказанията (отъ единъ до 5 срѣб. петака глоба и отъ 24 часа до 3 дни затворъ) за лицата, които не се съобразяватъ съ тази мѣрка за прѣдпазвание отъ пожаритѣ.

с.) *Публичнитѣ мѣста.* — Освѣнъ улицитѣ, площадитѣ, расходитѣ, подъ име публични мѣста означаватъ въ администрацията всичкитѣ заведения, които сѫ отворени за публиката, като: зрѣлищата (театритѣ) гостилницитѣ, кахвенетата, кръчмитѣ, банитѣ и пр.

§ 2 отъ единственний членъ на № 7 притурка на Органический Уставъ казва, че между прѣдметитѣ на градската и полска полиция е:

«Пазяние добъръ порядъкъ въ публичнитѣ мѣста.»

А членъ 2 отъ Областний Законъ за градската полиция между другото гласи:

«Тя има грижата за съхранението на добрий порядъкъ по общитѣ мѣста, гдѣто ставатъ голѣми събрания.»

Полицията (благочинието) на всичкитѣ публични зрѣлища (театри), както изрично е казано въ § 6 отъ № 7 притурка на Органич. Уставъ, тъй сжщо принадлѣжи на мюниципалната власть, която има право чрезъ постановления да заповѣда затварянието имъ: 1) Ако не сж испълнени и напр. всички мѣрки за прѣдпазванието отъ пожаръ; 2) Ако твърдѣ голѣми смущения и скандали ставатъ въ време на прѣдставленията и 3) Когато постройката на зданието или на салата, прѣдставлява нѣкоя опастность за зрителитѣ. Въ всичкитѣ тѣзи случаи мюниципалната власть дѣйствува, като има предъ очи безопасностьта, тишината и спокойствието на гражданитѣ.

Като има винаги предъ видъ прѣдварянието на всъкакви възможни смущения и скандали, мюниципалната власть има право да запрѣщава да се играятъ карти и други хазартни игри, да се свири музика въ публичнитѣ мѣста (безъ позволение), както и да опрѣдѣля, до кой часъ най-късно вечерь могжтъ да бждктъ отворени кръчмитѣ и други дюкяни или магазии, гдѣто се събиратъ хо́ра да пиятъ спиртливи питиета и пр. (Вижъ чл. 3, 4, 5, 6 и 7 отъ Правилникътъ изданенъ на 15/27 Августъ 1876 г., относително правото, което ще се събира отъ продавачитѣ на питиетата по чаша и по мѣрка и приспособимъ безъ разлика върху Отоманскитѣ поданници и чужденцитѣ).

Другитѣ по-важни мѣрки, относително полицията на публичнитѣ мѣста, особенно онѣзи, които иматъ и по-общъ характеръ, като напр. записванието на пжтницитѣ въ регистри и пр. (наказанията сж прѣдвидени отъ чл. 256 на Отоман. Наказ. законникъ) принадлѣжатъ на по-високата власть. (Вижъ отдѣлъ II за общата административна полиция). Обаче на основание постановленията на по-високата власть, (на Префекта), Кметътъ, който като агентъ на властьта, е натоварень съ испълнението имъ, може да взема разни полицейски мѣрки, които му се диктуватъ отъ мѣстнитѣ обстоятелства и нужди на общината, въ управлението на която той прѣдсѣдателствува; съ други думи: *Кметътъ, като оздравява испълнението на Префектурнитѣ постановления, може да издава мюниципални постановления за да означава въ тѣхъ нѣкои подробности.*

За да се разбере по-добрѣ, какъ би трѣбало да дѣйствуватъ въ подобни случаи Кметоветѣ нека кажемъ единъ примѣръ. По́-високата власть може да постанови, щото всички притежатели на гостинници, локанти, кахвенета и пр. въ цѣлий департаментъ, да сж длъж-

ни да палятъ нощѣ фенери прѣдъ вратитѣ на тѣзи публични мѣста (чл. 254 отъ Наказ. Законникъ прѣдвижда наказания за нарушенията на тѣзи постановления). Кметътъ като агентъ на властьра е длъженъ точно да испълни това общо за цѣлий департаментъ Префектурно постановление. Като мюниципална власть обаче, той може съ особенни постановления да опрѣдѣли мѣстата, гдѣто трѣбва именно да се положятъ фенеритѣ, числото на фенеритѣ, които трѣбва да се турятъ, прѣдъ еди-коя си гостинница и проч.

Бѣлѣжка. Подробноститѣ, частноститѣ въ испълнението на Префектурнитѣ постановления принадлѣжатъ на Кмета. И въ таквизи случаи на подробностни испълнения на постановленията, издадени отъ по́-високата власть, Кметътъ дѣйствува не *подъ властьта* на по́-високата администрация, но само подъ *надзорътъ* и'.

2. Полскита полиция.

а) *Гроздоберъ или винобермa.* — Развалението въ едно време лозьята, като е обичай у насъ, споредъ § 8 отъ № 7 притурка на Органич. Уставъ, правото за обнародвание, кой день ще се захване гроздобера, принадлѣжи на Кметътъ. Това се прави тъй сѫщо съ постановление. Но най-доброто е въ този случай, преди да издаде постановлението, Кметътъ да се допита до Градский Съвѣтъ и да вземе мнѣнието на по̀-главнитѣ винодѣлци въ общината.

Мюниципалната власть може да взема всички полицейски мѣрки за оздравяванието произвѣденията отъ полскитѣ имоти на гражданитѣ; тя може да постановява, до кой именно день е запрѣтено *баберкванието*, което тъй сѫщо е позволено отъ обичая у насъ пущанието на добитъци въ лозята и пр. Всички мѣрки, които би се взели отъ Кметоветѣ, ако и дори въ нѣкои отношения стѣснителни, ще се търпятъ отъ гражданитѣ, стига само да иматъ за единичка цѣль оздравявание на полскитѣ произвѣдения, които могѫтъ да бѫдѫтъ изложени на много злоупотрѣбления, ако полицията покаже нѣкаква немарливость.

б) *Чистение дърветата отъ гѫсеници.* — Спорѣдъ § 9 отъ притурка № 7 на Органическій Уставъ и тази полъзна за оздравявание дървеснитѣ плодове мѣрка е прѣдмѣтъ на полската полиция. Всѣка година Кметътъ може да издава постановления, кога е найдобрѣ да се чистятъ дърветата отъ гѫсеници, като прѣдписва нѣкои полицейски мѣрки по този случай.

в) *Оздравяване на земнитѣ произведения изобщо.*—§ 10 отъ притурка № 7 на Органический Уставъ и това прави прѣдмѣтъ на полската полиция. Широко поле за дѣятелность чрѣзъ постановления се прѣдставя тука на Кметоветѣ. Като ръководство за въ този случай можатъ да имъ послужатъ особенно 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 и др. членове отъ Публично-Административний Правилникъ *за съхранение на полскитѣ имущества* (№ 31 отъ 19 Юний 1880 год.) Потрѣбно е Кметоветѣ да се допитватъ до Градскитѣ Съвѣти за по-важнитѣ мѣрки, които мислятъ за необходими да се вематъ за оздравления на земнитѣ произвѣдения и въобще за опазвание на полскитѣ имущества.

Освѣнъ наказания, които се прѣдвиждатъ въ Наказателний Законникъ, членъ 11 до 26 отъ споменатий правилникъ прѣдвиждатъ наказания по нарушения на разнитѣ членове отъ този правилникъ. Нарушенията се издирватъ отъ полскитѣ пазари и полицейскитѣ комисари, а се наказватъ отъ околийскитѣ съдници въ градищата, гдѣто иматъ сѣдалищата си, както сѫ всичкитѣ градища въ Старо-Загорский Департаментъ.

3. Пѫтеустройството въ градищата.

На 18-й Юний 1881 год. се издаде единъ твърдѣ важенъ за мюниципалната власть и за гражданитѣ въобще *публично-административенъ правилникъ за пѫтеустройството (voirie) на градоветѣ и селата.* Доста голѣма работа се отваря и на Кметоветѣ въ испълнението всичкитѣ прѣдписания на този правилникъ.

Като единъ отъ по-важнитѣ въ отношение на кметската длъжность ний ще споменемъ тука чл. 22. който гласи тъй:

«Градский Съвѣтъ има право да повѣлява събарянието на всѣкакъвъ видъ здания, които заплашватъ общата безопасность. Събарянието на таквизи здания, което става слѣдъ редовенъ рапортъ, съставенъ отъ градский инжинеръ и отъ вѣщи люди, не дава право на никакво обезщетение».

Подъ име Градский Съвѣтъ тука се разумѣва Мюниципалното Управление прѣдсѣдателствувано отъ Кмета, който само има право да дѣйствува чрѣзъ постановления. Градский Съвѣтъ може да рѣши да се заповѣда събарянието на всички порутени здания въ общината, обаче испълнението на това рѣшение, т. е. *повелението за*

събаряние, принадлѣжи на Кметътъ, който трѣбва да прави това чрѣзъ лични постановления.

Това изяснение на казанний членъ се потвърдява не само отъ принципътъ, че: гласуванието и рѣшението е работа на много хора, а дѣйствието само на единъ, но и отъ чл. 4 отъ закона за градската полиция, гдѣто между другитѣ длъжности на градский Полицейский Комисарь се споменува и тази: *да съобщава на кметътъ за зданията, които му се видятъ че ще паднатъ.*

И дѣствително като вземемъ прѣдъ видъ отъ една страна бързината, съ която трѣбва да се дѣйствува въ нѣкои подобни случаи, а отъ друга страна ал. 3 отъ чл. 166 на Органический Уставъ, която гласи: *„за всѣко извънрѣдно свикване на градский съвѣтъ трѣбва да се обади писменно на членоветѣ му три дни по-напрѣдъ на мѣстожителството имъ“*, — трѣбва да се съгласимъ, че заповѣдьта за събаряние здания, които заплашватъ общата безопастность, принадлъжи на Кмета. Въ този смисълъ гласятъ и думитѣ: «градската полиция има грижа за всичко, което може да докара врѣда на животътъ, на честьта, здравието или имотътъ на жителитѣ», както и ал. 1 отъ чл. 170 и § 5 отъ единственний членъ № 7 притурка на Органический Уставъ. На всѣки случай обаче за по-голѣма здравина Кметътъ може да прѣдложи на Градскийъ Съвѣтъ въ една отъ сессиитѣ му да гласува и да рѣши, че въ подобни случаи, когато трѣбва да се дѣйствува безъ забава, да има право Кмета да дѣйствува.

Ако въ опрѣдѣлений срокъ, прѣдвиденъ спорѣдъ обстоятелствата въ постановлението на Кмета, онзи, комуто се е заповѣдало да си събори зданието, не се съобрази съ тази заповѣдь, Кметътъ ще направи нуждното чрѣзъ Полицейский Комисарь да се съобщи дѣлото на Околийский Сѫдникъ, който ще рѣши наказанието на непокорний и събарянието на зданието, съгласно съ чл. 46 отъ правилника за пѫтеустройството.

Всичкитѣ наказателни распореждания, относително до пѫтеустройството въ градищата, сѫ вмѣстени въ гл. IV чл. 44, 45, 46, 47, 48 и 49 на казанний правилникъ. Нека споменемъ тука, че спорѣдъ 48 чл. всичкитѣ глоби по пѫтеустройството се взематъ въ полза на градската касса.

Тъй като цѣльта на мюниципалната полиция е да прѣдварва нарушенията на закона, то Кметътъ е длъженъ да бди, щото при всѣка нова сграда, строительтъ да се съобразява съ предписанията

на закона, като издава постановления въ които да се напомняватъ и наказанията.

IV.

Примѣри и формуляри (градско-общински) за мюниципални постановления.

1. Общъ формуляръ за полицейски постановления.

Кметътъ на (еди-коя-си) община, като видѣ прѣдписанията на (еди-кои-си) членове изъ закона за градската полиция и пр.

Като видѣ членъ (еди-кой-си) отъ Наказателний Законникъ, който прѣдвижда наказания за (еди-кои-си) нарушения и пр.

Като счита, че е необходимо нуждно да се прѣдпази (еди-коя-си) опасность и (еди-кое-си) нещастие;

На основание на чл. 174 отъ Органический Уставъ,

ПОСТАНОВЯВА:

Чл. 1. Жителитѣ на общината сѫ длъжни . . . . . . или забранява се . . . *(добрѣ да се опрѣдѣли прѣдмѣта на забранението или на прѣдписанието, да се означи времето, отъ когато постановлението става испълнително или да се каже, че ще се испълни слѣдъ еди-кой-си день отъ обнародването)* . . . ;

Чл. . . и послѣдний. Нарушенията на настоящий правилникъ ще се констатиратъ чрѣзъ протоколи и ще се прѣслѣдватъ споредъ законитѣ.

Направено въ Кметството на (еди-кой-си) день (еди-кой-си) мѣсецъ 18 . . .

Кметътъ
(подписътъ му)

2. Полицейското постановление относително съдържателитѣ на гостинницитѣ, хотели и пр.

Кметътъ на градътъ (еди-кой-си)

Като видѣ членоветѣ 1 и 2 отъ Областний Законъ за Градската полиция;

Като доби свѣдѣния, че мнозина отъ съдържателитѣ на гостинници, локанти и др. не взематъ всички мѣрки за прѣдпазвание отъ пожари;

Като се извѣсти, че нѣкои отъ споменатитѣ съдържатели показватъ немарение къмъ най-необходимитѣ предпазителни мѣрки дори за опазвание здравието на гоститѣ си;

ПОСТАНОВИ:

1. Забранено е да се освѣтяватъ оборитѣ или ахжритѣ въ гостинницитѣ друго-яче, освѣнъ съ добрѣ затворени фенери, които трѣба да се турятъ на таквизи мѣста, гдѣто нѣма никаква опастность да се запали нѣщо.

2. Забранено е да се влиза съ свѣщь или съ газени кандила отворени въ оборитѣ, плѣвницѣ и др. мѣста, гдѣто се намиратъ лѣснозапалителни вѣщества, но трѣбва да се употрѣбяватъ въ подобни случаи фенери добрѣ затворени и запазени.

3. Забранено е да си служжтъ въ готварницитѣ съ мѣдни сждове не добрѣ калаисани за приготвянието или за сипванието на ѣстнетата.

4. Нарушителитѣ на настоящего постановление ще се прѣслѣдватъ отъ Полицейский Комиссарь и отъ градскитѣ полицейски агенти и ще се предаватъ на Сждилището за наказание.

5. Настоящето постановление влазя въ сила отъ деньтъ, въ който се обнародва.

Направено на . . . . 18 . . .

(Подписъ)

3. Постоянно задължително постановление за публичнитѣ поилища.

Ний, Кметъ на община (еди-коя-си)

Като видѣхме безредицата, която сжществува въ общината отъ поението добитъци въ всичкитѣ градски чешми, отъ гдѣто обикновенно се черпи водата за пиение;

Като видѣхме, че отъ натрупванието на разни маловъзрастни момчета и момичета при чешмитѣ и отъ поението на добитъци въ коритата на тѣзи чешми твърдѣ е възможно да се случи нѣкоя пакость;

По сила на 55 отъ единственний членъ на притурка № 7 на Органический Уставъ и на чл. 2 отъ Областний Законъ за устройството на градската полиция, гдѣто се казва, че Кметоветѣ трѣбва да вematъ мѣрки за прѣварвание на пакостнитѣ случки, и да се грижатъ за прекращение на всичко, което може да докара врѣда на гражданитѣ;

На основание чл. 174 отъ Органический Уставъ;

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЛЯВАМЕ СЛѢДУЮЩИТѢ:

1. За публични поилища ще служатъ занапрѣдъ само коритата, които се намиратъ при градскитѣ чешми (еди-коя-си и еди-кадѣ-си);

2. Черпанието вода за пиение съ стовни, мѣнци или съ други сждове отъ тѣзи чешми се забранява, тъй като близнитѣ до тѣхъ (еди кои-си) чешми сж достатъчни за черпание вода.

3. Никому не се позволява да пои или да къпе коние или други добитъци въ корита на други градски чешми, освѣнъ на означенитѣ въ първий членъ на настоящето постановление.

4. Въ коритата, опрѣдѣлени за поение на животни, забранено е да си перятъ дрѣхи, да се хвърлятъ нечистотии или тѣла на умрѣли животни.

5. Забранено е да се поятъ въ тѣзи корита животни, които сж заразени отъ нѣкои каквито и да сж прилѣпчиви болести.

6. Нарушителитѣ на това постановление ще се предаватъ на Сждилището за да се наказватъ споредъ Закона.

7. Полицейскитѣ агенти и полскитѣ пъдари се натоварватъ да бдятъ за испълнението на настоящето постановление, което ще се обяви и обнародва въ общината и ще влѣзе въ сила отъ деньтъ на обнародванието слѣдъ 3 (три) дни.

Направено на . . . . 18 . . .

Кметътъ

(Подписътъ му)

4. Постановление, относително тровянието на скитающитѣ се безъ притежатели кучета.

Кметътъ на община (еди-коя-си)

Като се извѣсти, че кучетата, които се скитатъ изъ града безъ притѣжатели до толкози сж се размножили и правятъ таквази врѣда на жителитѣ, щото прѣскачятъ дори, та влазятъ и въ кжщитѣ на гражданитѣ и имъ ограбватъ месо, хлѣбъ и др.;

Като видѣ рапорта на Градский Полицейский Комиссарь отъ . . . . № . . . съ който се долага, че (еди-кога-си) скитающитѣ се кучета раскъртили на площадъ (еди-кой-си) дюкянътъ на касапина (еди-кой-си) и му изѣли мѣсото;

Като взе мнѣнието на Градский Лѣкарь;

На основание наставленията отъ Околийский Началникъ, съобщени (еди-кога-си);

Съгласно съ членове 2 и 4 отъ Закона за градската полиция и съ сила на 174 чл. отъ Органический Уставъ,

ПОСТАНОВЯВА:

1. Градский Полицейский агентинъ (еди-кой-си) ще захване да трови кучетата, които се скитатъ безъ притежатели изъ улицитѣ и площадитѣ въ градътъ отъ (еди-кой-си) день до (еди-кой-си) съ люта отрова; за това забранява се на всички жители отъ градътъ да пущатъ свини, прасета, кокошки, патки, юрдечки, мисирки и други каквито и да сѫ домашни животни да ходятъ по улицитѣ и другитѣ отворени мѣста изъ градътъ.

2. Градский Полицейский Комиссарь се натоварва да бди за испълнението на настоящето временно постановление.

Направено на . . . . . 18 . . .

Кметъ

(Подписъ)

5. Постановление, относително клането на добитъци.

Ний, Кметъ на града . . . .

Като взехме прѣдъ видъ рапортътъ на Градский Лѣкарь отъ . . . . № . . . съ който ми съобщава, че ако се позволи на гражданитѣ да колятъ добитъцитѣ си всѣки въ своя дворъ, отъ кръвьта и непотрѣбноститѣ, които се исхвърлятъ отъ тѣзи добитъци, може да се появятъ разни лоши миязми и испарения, отъ които се появяватъ болести;

Като взехме предъ видъ, че отъ сега вече, слѣдъ свършванието на поститѣ, ще захванатъ да се колятъ много свини, овци, кози и говеда за продавание месо;

На основание чл. 2 отъ Закона за градската полиция;

Съ сила на 174 чл. отъ Органический Уставъ;

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЛЯВАМЕ:

1. Отъ обнародванието на настоящето ни постановление нататъкъ всѣки, който ще коли добитъци, като свини, прасета, говеда, овци и кози, да ги води за клание и да ги очиства на слѣдующитѣ мѣста: 1) на Источната страна на града (еди-гдѣ-си) 2) на

Южната страна вънъ отъ града на рѣката (еди-коя-си) и 3) на Западната страна вънъ отъ града (еди-гдѣ-си).

2. Месата, които ще се внасятъ въ града за продань да сѫ добрѣ очистени.

3. Съвършенно се забранява кланьето на болни добитъци и продаване мѣсото имъ.

4. Онѣзи, които не се съобразяватъ съ настоящето постановление, ще се прѣслѣдватъ и прѣдаватъ на сѫдилището за да се наказватъ съгласно съ закона.

Направено на . . . . 18 . . .

Кметъ

(подписътъ му)

6. Постановление, относително натрупвание на боклуци.

Като взехъ прѣдъ видъ лошитѣ послѣдствия за здравието на гражданитѣ отъ испаренията, които произвождатъ разнитѣ гниющи вещества;

Като се извѣстихъ, че нѣкои отъ гражданитѣ показватъ твърдѣ голѣмо немарение къмъ чистението и хвърлянието на смѣтоветѣ но ги оставатъ да се натрупватъ въ дворищата си и градинитѣ си, а нѣкои дори си позволяватъ да ги хвърлятъ по улицитѣ;

На основание законътъ за градската полиция,

ПОСТАНОВИХЪ:

1. Всичкитѣ притѣжатели или наематели на кѫщи и дюкяни се задлъжаватъ, колкото смѣтъ или боклукъ се е набралъ въ дворовегѣ, ахѫритѣ или дюкянитѣ имъ, да го хвърлятъ, отвънъ града било на нивитѣ си и лозята си, било на (еди-кое-си) мѣсто, гдѣто е опрѣдѣлено да се хвърля боклука.

2. Забранено е да се правятъ купове отъ боклукъ и други нечистотии въ дворищата или градинитѣ съ цѣль послѣ да се употрѣби за наторявание.

3. Не се позволява тъй сѫщо да се стоварватъ боклуци и въ другитѣ празни мѣста около града на едно разстояние отъ 100 метра до жилищата на гражданитѣ.

4. Онѣзи, които прѣнасятъ съ коля боклукъ за да наторяватъ нивитѣ, лозята или градинитѣ си, или просто го носятъ да

го хвърлятъ на опрѣдѣленното мѣсто вънъ отъ града, задлъжаватъ се тъй да товарятъ колята си, щото да се не изсипва и пилѣе боклукътъ по улицитѣ и другитѣ публични мѣста.

5. Нарушенията на настоящето постановление ще се прѣслѣдватъ и ще се прѣдаватъ на сѫдилището за наказание.

Направена на . . . . . . 18 . . .

Кметъ

(еди-кой-си)

7. Полицейско постановление за онѣзи, които правятъ шумъ и глъчка нощемъ безъ причина.

Ний, Кметъ на града . . . .

Като видѣхме, че нѣкои лица си позволяватъ нощно време да пѣятъ, свиратъ и да вдигатъ шумъ и глъчка безъ причина, да се провикватъ и да се каратъ и съ това да смущаватъ спокойствието на гражданитѣ;

Като видѣхме чл. 260 отъ Наказателний Законникъ, който прѣдвижда наказания съ глоба 10 до 15 среб. петака и съ затворъ отъ 3 до 7 дни за всички, които правятъ безъ причина шумъ и глъчка нощѣ;

Като видѣхме чл. 2 отъ закона за градската полиция;

На основание чл. 174 отъ Органический Уставъ;

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЛЯВАМЕ:

1. Съвършенно се забранява на всички, като се расхождатъ било сами, било въ сборове изъ града да вдигатъ разни шумове и глъчки, да се прѣпиратъ и каратъ съ високъ гласъ, или да пѣятъ каквито и да сѫ пѣсни слѣдъ осемь часа (по Европ.) вечерь зимно време и слѣдъ деветь часа (по Европ.) лѣтно време.

2. Расходки съ свирни на цигулки, гайди, тъпани, зурни и латерни по улицитѣ вечерь слѣдъ означенитѣ въ чл. 1 часове тъй сѫщо не се позволяватъ.

3. За да се оздрави по-добрѣ испълнението на споменатитѣ запрѣщения, прѣдписва се на всичкитѣ кръчмари, кахведжии и други лица, които продаватъ питиета да не държатъ вечерь, по-късно отъ 8 часа (по Европ.) зимно време и отъ 9 часа (по Евр.) лѣтно време, отворени кръчмитѣ си, кахвенетата си и проч.

4. Забранява се на всички продавачи, на които занятието изисква да продаватъ нощъ, да пѣятъ разни шумни пѣсни при провикванията си.

5. Забранява се на всички лица, които се учатъ да свиратъ или свиратъ за да се забавляватъ на кларнетъ, флета, тржба или на другъ инструментъ, съ който се издава пискавъ звукъ, да упражняватъ свирянието на тѣзи инструменти прѣди . . . . часъ вечерь и по-рано отъ . . . . часъ сутрина; това упражнение не бива да става дори и въ продължение на това време, ако съсѣдитѣ на тѣзи лица имъ извѣстятъ, че свирянието имъ причинява безпокойствие.

Нарушителитѣ на настоящето постановление ще се предаватъ на сждилището за да се наказватъ, споредъ горѣозначенний чл. отъ Наказ. Законникъ.

Направено на . . . . 18 . . . .

Кметъ (подписъ)

8. Постановление, относително таксацията (опрѣдѣлението цѣната, наркътъ) на хлѣбътъ.

Като видѣхъ, че цѣнитѣ на житото и брашното отъ нѣколко време на самъ твърдѣ много спаднахж;

Като получихъ заявление отъ много граждани, че настоящата цѣна на хлѣба, сравнително съ цѣната на житото и брашното, много е горна;

Като видѣхъ при това, че качеството на хлѣбътъ, който ся продава отъ хлѣбаритѣ, въ отношение на здравината си не е никакъ задоволително;

На основание Публично-Административний правилникъ отъ 18 Декемврий 1882 г. № 96 съ който се позволява опрѣдѣлението цѣна (наркъ) на хлѣбътъ и месото, на § 7 отъ единственний чл. на № 7 притурка на Органический Уставъ и на чл. 2 отъ Закона за Градската полиция;

Съ сила на чл. 174 отъ Органический Уставъ,

ПОСТАНОВИХЪ:

1. Цѣната на бѣлий пшениченъ хлѣбъ, добрѣ испеченъ и тъкмо прѣтегленъ да ся продава оката шестдесеть пари текущи.

2. Хлѣбътъ отъ червенка (казалджа) сѫщо тъй добрѣ испеченъ и тъкмо прѣтегленъ да се продава оката четиредесять пари.

3. Хлѣбаритѣ се задължавать добрѣ да испичать хлѣбътъ си и съвършенно имъ се запрѣщава да продавать суровъ или направенъ отъ лошо и развалено брашно хлѣбъ.

4. Нарушителитѣ на настоящето постановление ще се прѣслѣдвать и прѣдавать на Сѫдилището за да се наказвать споредъ чл. 263 отъ Наказателний Законникъ, който прѣдвижда наказания съ затворъ отъ 3 до 7 дни и съ глоба отъ 15 до 20 срѣбърни петака за онѣзи, които продавать нѣщата за ѣдѣние по́-скѫпо отъ опредѣленната цѣна (наркъ) и споредъ другитѣ членове на сѫщий Наказателний Законникъ.

Направено . . . . . 188 . .

Кметъ (подписъ)

9. Лично постановление по събаряние на здание, което застрашава публичната безопасность.

Ний, Кметъ на града . . . . . .

Като видѣхме рапорта на Градский Полицейский Комиссарь отъ . . . . № . . , съ който ни се долага, че плѣвнята на тукашний житель (еди-кой-си) до толкова е порутена, щото въ едно много кѫсо време може да се събори и да причини нѣкоя пакость на онѣзи, които минувать по тѣсната улица по край тази плѣвня;

Като видѣхме протоколътъ, съставенъ отъ Градский Инджинеръ на . . . . № . . . и отъ вѣщитѣ людие, съ който протоколъ дѣйствително се констатира това;

Като видѣхме рѣшението на Градский Съвѣтъ, въ което се споменува, че съгласно съ 22 чл. отъ правилника за пѫтеустройството въ градоветѣ и селата отъ 18 Юлий 1881 год. да се заповѣдва събарянието на подобни здания;

Като видѣхме § 5 отъ единственний членъ на № 7 притурка на Органический Уставъ и чл. 2 и 4 отъ Закона за Градската полиция,

На основание чл. 174 отъ Органический Уставъ,

ПОСТАНОВИХМЕ:

1. Тукашний житель (еди-кой) отъ кв. (еди-кой-си) се задлъ-

жава щомъ получи настоящето ни лично постановление, да събори плѣвнята си.

2. Въ получването на настоящето ни той се задлъжава да даде расписка.

3. Ако не ся съобрази съ настоящето, ще се прѣдаде на сѫдилището за да се накаже споредъ чл. 46 отъ правилника за пѫтеустройството въ градоветѣ и селата.

Направено на . . . . 18 . . .

Кметъ (подписъ)

10. Постановкение за прѣдпазвание отъ сипаница (шарка) чрѣзъ болясвание.

Като взехъ прѣдъ видъ рапорта на Градский Лѣкарь отъ . . . . . № . . . , който ми съобщава, че шарка се била появила въ нѣкои села на съсѣдната (еди-коя-си) околия и че необходимо е да се взематъ нѣкои прѣдпазителни мѣрки за да се не появи и въ града тази опасна прилѣпчива болѣсть;

Като взехъ прѣдъ видъ членове 1 и 2 отъ правилникътъ за прѣсаждание на сипаницата;

На основание на 174 чл. отъ Органический Уставъ;

ПОСТАНОВИХЪ:

1. Всякой гражданинъ се задлъжава да занесе дѣтето си, ако не е болясано (прѣсадено) за сипаница въ означеното мѣсто отъ агентитѣ на квартала, гдѣто се намира за да го боляса фелдшерътъ или назначений съ съгласието на Лѣкарьтъ (еди-кой-си.)

2. Онѣзи отъ гражданитѣ, които при тѣзи улѣснения, гдѣто имъ се правятъ, не си болясатъ дѣтцата отъ днесь най-късно до десеть, дни ще се прѣдаватъ на Сѫдилището за наказание, съгласно съ 13 членъ отъ правилника за сипаницата.

3. Онѣзи пакъ отъ Циганитѣ, които сѫ се търпѣли до сега да живѣятъ подъ черги по различнитѣ краища на градътъ, ако всички малки и голѣми не се болясатъ въ разстояние на 10 дни отъ днесь и недоставятъ медицинско свидѣтелство, съгласно съ наставленията на по́-високата власть, ще се испъждатъ вънъ отъ градътъ понеже се е издирило че отъ тѣхъ се распространила сипаницата въ нѣкои градища.

4. Градскитѣ полицейски агенти се натоварятъ да придружаватъ болъсвача всѣки въ кварталътъ си и да му оказватъ нуждното съдѣйствие.

Направено на . . . 18 . .

Кметъ (подписъ).

11. Постановление, относително запрѣщението да се играятъ карти, да се свири музика изъ кахвенетата, кръчмитѣ и други публични мѣста, гдѣто се продаватъ питиета и опрѣдѣление часа, до който могжтъ да бждятъ отворени тѣзи публични мѣста.

Ний, Кметъ на градската (еди-коя си) община,

Като видѣхме, че нѣкои притѣжатели или наематели на кахвенета, кръчми и други публични мѣста, гдѣто се продаватъ спиртливи питиета, си позволяватъ да оставятъ да се играятъ денѣ както и нощѣ, карти и други хазартни игри (комаръ) и да се свири безъ позволение на мѣстнитѣ власти музика отъ арфонистки и др., вслѣдствие на което много шумни препирни и даже неприятни кавги и скандали се случаватъ въ тѣзи публични мѣста отъ пиенитѣ посѣтители и мнозина младежи се развращаватъ и опропастяватъ;

Като видѣхме чл. 2 отъ Областний Законъ за градската полиция;

Като видѣхме чл. 7 отъ Отом. Правилникъ отъ 15/27 Августа 1867 год., който казва, че въ мѣстата, гдѣто се продаватъ питиета, игритѣ отъ всѣки видъ, на карти или други, сж напълно запрѣтени; музиката и други веселби сж тъй сжщо запрѣтени, освѣнъ ако се позволи отъ страна на мѣстнитѣ власти;

Като видѣхме чл. 6 отъ сжщий Отоман. Правилникъ, който казва, че освѣнъ обикновеннитѣ кахвенета всички дюкени и магазий, гдѣто се продаватъ питиета, трѣба непрѣменно да се затварятъ слѣдъ залѣзвание на слънцето, а часоветѣ, опрѣдѣлени за затварянието имъ, ще се означаватъ, спорѣдъ обстоятелствата, годишнитѣ времена на мѣстноститѣ, отъ мѣстнитѣ власти;

На основание чл. 174 отъ Органический Уставъ,

ПОСТАНОВИХМЕ:

1-о Забранява се отъ деньтъ на обнародванието настоящето ни постановление да се играятъ карти или каквито и да сж други ха-

зартни игри, денѣ или вечерь, въ всички публични мѣста, като гостинници, кахвенета, кръчми и всѣкадѣ другадѣ, гдѣто се пиятъ питиета.

2-о Съвършенно се забраняватъ свирнитѣ на арфонистки, цигуляри и др. въ всичкитѣ, спомѣнати въ чл. 1, публични мѣста денѣ или вечерь безъ позволение на мѣстнитѣ власти.

3-о За оздравяване испълнението на настоящето постановление прѣдписва се на всичкитѣ притѣжатели или наематели на тѣзи публични мѣста да ги недържатъ отворени за публиката по-късно отъ осемь часа вечерь (по европ.) за прѣзъ цѣлата зима.

4-о Всички нарушители на настоящето постановление ще се прѣдаватъ на сѫдилището за да се наказватъ спорѣдъ закона.

Направено . . . . , . . . 18 . .

Кметъ (подписъ).

НАУКАТА И ВЪСПИТАНИЕТО.

„Само добро въспитание и наука,
Обѣщаватъ успѣхъ и сполука“.

Върху тоя прѣдмѣтъ, съ когото желая, драги читатели, да позанимая вашето внимание нѣколко минути, много се е говорило и писало; но въпроси отъ твърдѣ голѣма важность като тоя, колкото по-често се полагатъ на дневенъ редъ; колкото по-обширни и по-нови възглѣдове се повтарятъ и прибавятъ, толкова по-силни и не изгладими оставятъ впечатления, толкова по-бързо постигватъ цѣльта си, а особенно тамъ, гдѣто нуждата имъ е въпиюща.

Науката е основата на человѣческото благодѣнствие! И дѣйствително, ако хвърлимъ кратъкъ единъ поглѣдъ върху задатъкътъ на науката, когото тя има да рѣши по пѫтя на человѣческото просвѣщение; ако вникнемъ по-отблизо на слѣдствията, които тя е произвѣла мѣжду ония народи, които съ време сѫ се свѣстили та сѫ я прегърнали, като най-главно срѣдство за успѣхъ и напрѣдъкъ, — ще се увѣриме, безсъмнение, въ истинностьта на горнето изрѣчение, което опредѣля цѣльта и назначението на науката.

Онова, което възвишава человѣка надъ другитѣ животни, което му осигурява особенната негова роль и положение въ природата, е, че умственнитѣ му способности сѫ въ състояние да се развиватъ и усъвършенствоватъ до една доста по-висока стъпенъ, отъ колкото у животнитѣ. Това е най-голѣмото богатство, което притъжава человѣкътъ; това е *силата*, съ която е завладѣлъ той всичкитѣ други животни, съ която въ днешно врѣме, тъй да кажемъ, прави чудеса! Но при все това, твърдѣ малко сѫ ония, които умѣятъ да се ползуватъ отъ тоя богатъ изворъ, отъ тая неисчерпаема рудница.

Отъ опитъ знаемъ, че за да укчимъ и съсилимъ тѣлото си, трѣбва постоянно да го упражняваме — трѣбва да работиме; за да

Образованитѣ Европейци и Американци въ какво се отличавать и стоять много по-високо отъ другитѣ диви и сурови народи, що обитавать по-голѣмата часть на земята? Не е ли само въ това, че първитѣ, вслѣдствие на едно неуморимо и непрѣкжснато изучвание на природата, достигнаха до много високо развитие умственно, морално и материално, което ги прави щастливи и благополучни!

Науката е необходимо нуждна за всѣки, който жѣлае да прѣживѣе човѣшки животъ. Человѣкъ безъ наука, безъ развитие е като нива безъ орало и семе, като лозе безъ мотика; колкото плодъ и полза ще ни принесе такава нива и лозе, толкова полезенъ за себѣ и человѣчеството ще бжде и единъ человѣкъ безъ наука. На кждѣто и да се обърнемъ, къмъ която страна и да хвърлимъ поглѣдитѣ си, на врѣдъ ще срѣщнемъ, на всѣкадѣ ще съглѣдаме, че науката е нуждна и необходима за всѣки человѣкъ. Кой неще почувствува нуждата на науката? Дали търговецътъ, който непрѣстанно трѣбва да чете и пише, или управителитѣ що служать на народа; дали учительтъ, священникътъ и войникътъ, които сж натоварени да поучавать народа и защищавать правата и свободата му; или пакъ занаятчия или чивчия (земледѣлеца) може да прѣкара безъ наука? Днесь, въ вѣкътъ въ когото живѣемъ, е вѣкъ на науката и напрѣдъкътъ.

Че науката е най-доброто срѣдство за улеснение на живота, за подобрение на положението ни и за приготвяние на едно щастливо и благополучно бждкще, най-добрѣ и най-лѣсно ще ни увѣрить огромнитѣ нейни резултати, на които человѣкъ, днесь за днесь, съ удивление трѣбва да поглѣжда.

Ако сравниме улеснѣнията на днешнята търговия съ ония на миналитѣ времена, ще намѣримъ такава една огромна разлика, такава една крачка на напредъ, щото не ще бждемъ въ състояние да се начудимъ на всичко това. — Съ изнамѣрванието на параходитѣ, человѣкътъ сближи брѣговетѣ на най-отдалеченитѣ страни по земята, запозна взаимно народитѣ и разви търговията имъ. Сжщото това извърши и желѣзния пжть; той приближи народитѣ, които живѣять въ една и сжща страна, улесни, ускори и уголѣми търговията и индустрията между тѣхъ неимовѣрно. Най-голѣмата обаче стжпка по пжтя на напредъкътъ и просвѣщението е, безсъмнено, изнамѣрванието на книгопечатанието и телеграфътъ.

[illegible]ощьта на книгопечатанието распространи се бързо нау-[illegible] между богатитѣ, но и мѣжду бѣднитѣ — мѣжду мас-

Да не знае човѣкъ ония закони, които го управляватъ и ржководятъ, ще рѣче да прѣкарва живота си въ тъмнина, въ една неизвѣстность и да е изложенъ на най-голѣмитѣ опасности, мжки и тѣглила. Живота на человѣка е едно явление, което се явява въ природата, за да се изгуби пакъ бързо. Рождението и смъртьта сж двѣтѣ ония минути, които означаватъ: *начало и конецъ*.

Оная празнота мѣжду първото и второто, наричаме *животъ*. За да добиемъ още по-ясно понятие, що е то животъ, нека си прѣдставимъ, че съ раждането си ние се явяваме въ природата, гдѣто ни е опрѣдѣлено да прѣтърпимъ рѣдъ измѣнения, да прѣминемъ извѣстна една пжтека и, послѣ пакъ да ни погълне нейното нѣдро. Всѣки человѣкъ, всѣко животно прочее е едно природно явление, а живота имъ единъ процессъ — една кжса пжтека. За да прѣминемъ тоя пжть по-спокойно, по-благотворно; за да не бждемъ изложени на опасности и мжки, нуждно е да имаме срѣдство, което да ни улеснява и добрѣ ржководи, тъй щото, като достигнемъ до втората точка на живота, гдѣто трѣбва да прѣстанемъ отъ да сжществуваме като человѣкъ, то да можемъ поне съ бистро око и чиста съвѣсть да погледнемъ назадъ и, съ спокойствие да се предадемъ въ обятията на неумолимата смърть. Това срѣдство, този ржководитель е, безсъмнение, *положителната наука*.

Истинната наука развива правилно нашитѣ умственни способности; тя ни довежда до съзнание, като ни показва що сме, защо и какъ да живѣемъ; кара ни да познаемъ сами себе си, като ни открива великата сила на природата, като ни обяснява нарѣдбата — *законитѣ*, споредъ които живѣемъ и по които се управлява цѣлата природа.

Науката е, която ни запознава съ миналото, за да се въсползуваме отъ добритѣ му резултати, а да отбѣгваме отъ пороцитѣ на прѣдшественницитѣ си. Днесь науката движи и рѣшава всичко. Не е нуждно, мислимъ, да излагаме тукъ историята на науката; достатъчно е да хвърлимъ само единъ погледъ върху народитѣ, гдѣто тя е распространена и развита, за да познаемъ нейната сила и значение. Тамъ, гдѣто тя е станала нуждна като насущния хлѣбъ, гдѣто просвѣщението цъвти, тамъ владѣе *щастието и благоденствието*; напротивъ въ ония страни, гдѣто науката нѣма никакви корени, тамъ сжществува и царува тъмнината, невѣжеството, суевѣрията, грубостьта и много други подобни качества, които почти малко различаватъ такива народи отъ другитѣ животни.

Образованитѣ Европейци и Американци въ какво се отличаватъ и стоятъ много по-високо отъ другитѣ диви и сурови народи, що обитаватъ по-голѣмата часть на земята? Не е ли само въ това, че първитѣ, вслѣдствие на едно неуморимо и непрѣкжснато изучвание на природата, достигнаха до много високо развитие умствено, морално и матриално, което ги прави щастливи и благополучни!

Науката е необходимо нуждна за всѣки, който желае да прѣживѣе човѣшки животъ. Человѣкъ безъ наука, безъ развитие е като нива безъ орало и семе, като лозе безъ мотика; колкото плодъ и полза ще ни принесе такава нива и лозе, толкова полезенъ за себѣ и человѣчеството ще бжде и единъ человѣкъ безъ наука. На кждѣто и да се обърнемъ, къмъ която страна и да хвърлимъ поглѣдитъ си, на врѣдъ ще срѣщнемъ, на всѣкадѣ ще съглѣдаме, че науката е нуждна и необходима за всѣки человѣкъ. Кой неще почувствува нуждата на науката? Дали търговецътъ, който непрѣстанно трѣбва да чете и пише, или управителитѣ що служатъ на народа; дали учительтъ, священникътъ и войникътъ, които сж натоварени да поучаватъ народа и защищаватъ правата и свободата му; или пакъ занаятчия или чивчия (земледѣлеца) може да прѣкара безъ наука? Днесь, въ вѣкътъ въ когото живѣемъ, е вѣкъ на науката и напрѣдъкътъ.

Че науката е най-доброто срѣдство за улѣснение на живота, за подобрение на положението ни и за приготвяние на едно щастливо и благополучно бждяще, най-добрѣ и най-лѣсно ще ни увѣрятъ огромнитѣ нейни резултати, на които человѣкъ, днесь за днесь, съ удивление трѣбва да поглѣжда.

Ако сравниме улеснѣнията на днешнята търговия съ ония на миналитѣ времена, ще намѣримъ такава една огромна разлика, такава една крачка на напредъ, щото не ще бждемъ въ състояние да се начудимъ на всичко това. — Съ изнамѣрванието на параходитѣ, человѣкътъ сближи брѣговетѣ на най-отдалеченитѣ страни по земята, запозна взаимно народитѣ и разви търговията имъ. Сжщото това извърши и желѣзния пжть; той приближи народитѣ, които живѣятъ въ една и сжща страна, улесни, ускори и уголѣми търговията и индустрията между тѣхъ неимовѣрно. Най-голѣмата обаче стжпка по пжтя на напредъкътъ и просвѣщението е, безсъмнение, изнамѣрванието на книгопечатанието и телеграфътъ.

Съ помощьта на книгопечатанието распространи се бързо науката, не само между богатитѣ, но и мѣжду бѣднитѣ — между мас-

сата на народа. Печатанието на полезни и поучителни книги, за кратко време избави человѣчеството отъ страшното невѣжество и простотата, отъ безбройно множество заблуждения и суевѣрия — то приближи хората, възобнови равенството, създаде фамилиярния и дружественъ животъ; съедини и свърза още повече народитѣ, като улесняваше сподѣлянието на мислитѣ имъ писменно. Не по-малко подѣйствова и телеграфътъ за сближавание мислитѣ и идеитѣ на человѣчеството, за всеобщото просвѣщение и напрѣдъкъ! За распращание писма отъ едно мѣсто на друго, нуждно бѣ день, два, седмица па даже и мѣсеци; това време обаче телеграфътъ ужасно скрати на минути и секунди. Каква нечута бързина, каква огромна крачка по пѫтя на напредъкътъ; какво вѣличественно улеснение по пѫтя на живота — какво благоденствие и щастие за народитѣ, които сѫ честити да се гордѣятъ съ науката!

Не само въ материялно отношение науката възвиси человѣчеството; съ нейното развитие почева и *дружественния животъ — взаимностьта*, да се зида на здрава основа, а съ това и *моралътъ* да се усъвършенствова и да искоренява злощастнитѣ слѣди на заблуждението. И така, науката положи здрава основа на обществения и дружественъ животъ, а той послѣдния произведе и разви моралътъ или *правилнитѣ, взаимни съотношения мѣжду хората*. Прочее, най сигурното и най-доброто срѣдство за скротявание на человѣческитѣ лоши страсти и наклонности за распространението и усъвършенствованието на взаимнитѣ интереси, — на моралътъ е, и ще бѫде всѣкога *положителната наука*!

Всички други срѣдства за постигание на тая цѣль, не само че сѫ безполезни, но и твърдѣ врѣдителни; защото вмѣсто да възвишавать, тѣ упропастявать и унижавать моралътъ.

Даже и настоящето цвѣтуще положение на науката не е достатъчно убѣдително за безбройно множество кѫсоглѣди, заблудени хорица, които съ послѣдня сила се мѫчатъ да доказватъ, че науката не е отъ необходимитѣ срѣдства, нуждни за възвишение и опазвание на *нравственностьта*, (моралътъ); такива проповѣдници по нѣкога даже и до толкова се забравятъ, щото твърдятъ, че съ распространението на науката пропадалъ моралътъ или пакъ отъ «ученитѣ ще пропадне свѣта». На подобни глупави, а може би, умишлени заявления и учения, безъ всѣко колебание, може твърдѣ справедливо да се отговори, че, посрѣдствомъ науката пропадатъ тѣхнитѣ суевѣрия и заблуждения, а не моралътъ. Не мислимо нѣ-

що е да се поддържа нравственность посрѣдствомъ простотията, страха и фантазията. Днесь е вече вѣкътъ на свѣтлината — науката, а не епоха на тъмнината — суевѣрията! — Като необорими доказателства за това, могатъ да ни послужатъ оння народи, между които науката слави своето съвършенство; тамъ, гдѣто успѣва тя, намираме моралътъ сравнително много по-напрѣдналъ; напротивъ въ оння страни, гдѣто науката почива на твърдѣ слаба основа или гдѣто съвсѣмъ я нѣма тамъ и нравственностьта липсва, а суевѣрията и заблужденията, невѫжеството и грубостьта владѣятъ.

Слѣдъ като узнахме важностьта на науката, нека изслѣдваме по-нататъкъ, като кои сѫ срѣдоточията, отъ кѫдѣто се тя распространява, и въ какво положение се намиратъ у насъ тия източници на добродѣтельта.

Всякому е извѣстно, че срѣдоточията — изворитѣ на науката сѫ *училищата*. Да, училищата сѫ оння центрове, оння огнища, отъ които всестранно се распространяватъ благотворителнитѣ зари на науката. Освѣнъ тия човѣчески учрѣждения, има едно друго огромно, неизчерпаемо училище, отъ което черпятъ своитѣ научни истинии, всичкитѣ човѣчески училища, а това всеучилище е *природата*! Тъзи вселенна (универзумъ) е твърдѣ занемарена; твърдѣ малко сѫ оння, които внимателно изучватъ неговитѣ истини и закони, за това и по-голѣмата часть отъ человѣчеството се нахожда въ такива заблуждения, които, днесь за днесь, неимовѣрно прѣчатъ на напрѣдъкътъ и образованието.

Не трѣбва, мисля, много доказателства да се увѣримъ, че положението на нашитѣ училища, по настоящемъ, е още незавидно. Ако разглѣдаме основата на учебнитѣ ни завѣдения, върху която днесь градимъ ново и крѣпко здание, ще се увѣримъ, безъ съмнение, че тя не е здрава, а на пясъкъ положена. Първоначалнитѣ или основнитѣ училища у насъ не отговарятъ още на назначението си, понеже учителитѣ, що ги рѫководятъ, съ исключение на твърдѣ малцина, сѫ въобще хора безъ всѣко образование, безъ нужднитѣ научни знания и опитность. Вмѣсто при основата на зданието, гдѣто трѣбва зидоветѣ да бѫдѫтъ здрави и ягки; вмѣсто да поставяме опитни и искустни майстори при постройката на темелитѣ, ний обикновенно оставяме тамъ да работятъ неопитнитѣ — чирацитѣ. Слѣдъ като тия послѣднитѣ искаратъ, разбира се, една слаба и гнила основа, ние бързаме да положимъ на нея високо и тѣжко здание! А какви ще бѫдѫтъ слѣдствията, отъ подобенъ единъ

начинъ на дѣйствие? Не трѣбва, мисля, дълги обяснения по това; такова здание неможе да обѣщае и има добра и свѣтла бѫдѫщность, то рано или кѫсно ще се сгромоли и разсипе! — Ето прочее въпросъ, който трѣбва силно да занимае всички, които не глѣдатъ хладнокръвно на народното ни развитие и напрѣдъкъ. Голѣми, твърдѣ важни прѣобразования трѣбва да станатъ, както въ программата, тъй въ персонельтъ на основнитѣ ни училища, за да може да се очаква, за въ бѫдѫще, добъръ успѣхъ и утѣшителни слѣдствия отъ тѣхъ.

Време е да се поправи една отъ голѣмитѣ грѣшки по народното ни образование; време е, казвамъ, да се открията, часъ поскоро, педагогически училища изъ областьта ни. Като имамъ предъ видъ добрата воля на Дирекцията на Народното Просвѣщение, надѣвамъ се, че тя нещѣ пропусне случая да открие и нарѣди, поне въ началото на идущата учебна год., двѣ такива необходими заведения, а по-послѣ въ всѣки окрѫгъ по едно; защото, ако има нужда въпиюща, ако има въ що най-вече да се подпомогне и улесни неразвитото на население, за по-бързото му напрѣдване, — то е, да му се приготви и даде истиненъ, опитенъ и способенъ народенъ учитель!

Срѣднитѣ ни учеб. заведѣния, какъвто персонелъ и да притѣжаватъ, все ще куцатъ до тогава, до когато сѫ принудени да приематъ ученици не подготовени добрѣ въ основнитѣ училища. Какви ще бѫдѫтъ классоветѣ на тия реалки и гимназии, когато въ тѣхъ трѣба да се приематъ, отъ отдѣленията, не само никакъ неразвити, но и повечето морално покварени дѣтца?

Твърдѣ малко сѫ казахъ, оння народни учители, които отговарятъ на назначението; многобройни сѫ, напротивъ, неприготвенитѣ и недоразвититѣ. — За да могатъ тия послѣднитѣ да се подготвятъ, колко-годѣ, необходимо е да взематъ мѣрки, които привременно поне да прѣкратятъ злото. Освѣнъ срѣдствата, що достави правителството чрѣзъ практ. пед. курсове, има и други, които твърдѣ ще спомогнатъ бързото развитие и повдигание на учителското съсловие. Мѣжду другитѣ, безсъмнение, на първо мѣсто стоятъ: 1) размножаванието, обогатяванието на училищнитѣ и учителскитѣ библиотеки; 2) съставянието на учителски научно-благотворителни дружества и 3) издаванието на едно списание, което да се занимава съ въпроситѣ на въспитанието, прѣподаванията и други важни нѣща за учителя. – За приложение на тия срѣдства въ дѣйс-

твие, прѣди всичко изисква се здружавание! За това, най-сърдечно прѣпоръчамъ и призовавамъ всички учители, да вземать участие въ съставяние на околийски, послѣ окржжни и най-подиръ на едно общо или областно учителско дружество. Нека учителитѣ на вѣкка околия послѣдвать добрия и благородния примѣръ на оння отъ Пловдивската, гдѣто се е съставило вече такова учителско дружество!

Доклѣ нашия учитель усдинено прѣкарва живота си, безъ да му се прѣдставятъ случаи да разисква и обсжжда разни педагогически, и въобще научни въпроси; доклѣ стои хладнокръвенъ къмъ народния напрѣдъкъ и самоуправление, до тогава той ще остава на оная ниска стъпень на развитието си, въ която гизне днесь, и до тогава той ще бжде тъпканъ, унижаванъ, непочитанъ и безъ сигурно бждяще! — Народний учителю! Стрѣсни се, въ твои ржцѣ е повѣрено бждящето поколение; отъ тебѣ се изисква да приготвишь бждящата самостоятелна интелигенция, бждящитѣ истинни и непоколебими народни водители и просвѣтители — въ твои ржцѣ лѣжи сждбата на народното ни битие! Но и днесь, въ тоя тѣжькъ прѣходенъ периодъ на народния ни животъ, въ критическитѣ минути на народното си начално-самоуправление, тебѣ прѣдлѣжать много длъжности. Ти трѣбва да подпомагашъ, улѣсняващъ и ржководишъ населението въ новия му животъ, защото то е още младо, неопитно, склонно да се вдаде на разни грѣшки и прѣстжпления лесно да се измами. Трѣба самъ да се освободишь отъ робството, и на своеволията и длъженъ си да се стрѣмишъ вѣкога и постоянно къмъ висотата на положението си. Ти трѣбва първъ да станешъ въ селата, начело въ градоветѣ и всевъзможно да се стараешь за здобивание съ онова уважение и влияние мѣжду народа, които единственно тебѣ принадлѣжать, *понеже си народенъ водитель* и просвѣтитель!

Слѣдъ горнитѣ ми кратки размишления върху науката, училищата и учителитѣ, ще моля вниманието Ти, любезний читателю, още за нѣколко минути, за да можа, макаръ и твърдѣ в кратцѣ да кажа нѣщо и върху въспитанието.

Характера или навицитѣ на человѣка се образувать въ първитѣ години на живота. Добритѣ наставления, които тогава се давать на дѣтето, като ржководство къмъ доброто и полѣзното, събрани заедно, — наричать се — *въспитание*. Понеже приучванието или навикванието на добри или лоши наклонности (табихети), отъ опитъ доказано, се случва въ дѣтинската възрасть на человѣка, за това и *въспитанието*, или *привикванието на дѣцата къмъ*

извѣстни наклонности, въ тъзи възрасть, е отъ твърдѣ голѣма важность. И тъй, основата на характера се полага въ дѣтинската възрасть на человѣка, посрѣдствомъ добри наставления или чрѣзъ истинно и добро въспитание. Прочее, *навикътъ* (характерътъ) и *знанието* или *науката* сѫ двѣ отдѣлни нѣща, защото въ разни периоди на живота се придобиватъ. За да може человѣкъ да бѫде полѣзенъ на себя и на обществото, което го заобикаля, трѣбва да притѣжава непрѣменно *добъръ характеръ* и *положителна наука*. Едното безъ другото не е въ състояние да принесе добъръ плодъ. Безъ добро въспитание, науката много пѫти докарва человѣку врѣда, вмѣсто полза. Има много хора учени, които не се отличаватъ съ добъръ характеръ. А коя е причината на това? Вѣроятно е, че подобни хора не сѫ получили, още въ дѣтинството си, добро въспитание. Науката въ училището не полага основата на въспитанието; напротивъ, въспитанието е душата на науката. Тъзи послѣдната може да поуглади само нѣкои и други пороци и да благоприятствува, по възможности, усъвършенствованието на почнатото вече домашно въспитание, сиречь, тя може да поукастри дървото, ала не е въ състояние да го управи, ако то накриво е израстло; съ други думи: не трѣбва да си мислимъ, че единъ человѣкъ, който въ дѣтинството си не е билъ добрѣ въспитанъ, а слѣдъ време като му се е прѣдставилъ да се учи въ добрѣ нарѣдени училища, врѣдъ едно въспитано общество, че той ще изгуби, съ време, съвсѣмъ своитѣ първи навици. Наистина, той не ще да бѫде вече тъй грубъ, както е бивалъ въ дѣтинство, но дървото все си остава криво, ако и градинаря слѣдъ време да го е поукастрилъ и порасчистилъ.

За да се избѣгнатъ за напрѣдъ нѣкои криви мнения, относително въспитанието на дѣцата, за неизлишно сматрямъ, ако кажа двѣ думи по тоя прѣдметъ, като опрѣдѣля разликата между цѣльта на училищата и учителитѣ и оная на родителитѣ—въспитатели.— Често много родители се мамятъ като мислятъ, че веднажъ ще имъ поулѣкне, като дадятъ твърдоглавото си дѣте на школата, съ надѣжда, че учителя ще го вкара въ рѣда. Като забѣлѣжатъ обаче, че дѣтето имъ, ако и да ходи въ училище, непоправя обичаитѣ и лошитѣ си навици, тогава почеватъ да се оплакватъ, че учителя невнимава на тѣхното дѣте, безъ да мислятъ, че тѣ съ това не само изразяватъ своето невѣжество, но и невинно укоряватъ учителитѣ. Трѣбва единъ пѫть за всѣкога да се увѣриме и позна-

емъ, че възпитанието на дѣцата е задача на родителитѣ, особено на майката, а оная на учителя — да запознае дѣтето, по-лесно и по-скоро съ истинитѣ на науката, а и съврѣменно, ако му позволява времето, да допълва и усъвършенствова почнатото домашно възпитание. Трѣбва прочее да разберемъ, че дѣтето за да успѣва въ научно и морално отношение, трѣбва още отъ малко да бѫде добрѣ водено и наставлявано. Ако това не е то добило отъ родителитѣ си, напраздно ще бѫде надѣждата, че учителя ще искорени и поправи всичкитѣ погрѣшки на дѣтето. Нека, най-подиръ, всѣки родители и наставници проумѣятъ, че за да се надѣватъ на добри и нравственни дѣца, трѣбва още слѣдъ ражданието имъ да почеватъ съ тѣхното възпитание, а да не чакатъ на учителя и училището.

Немарливостьта на родителитѣ къмъ възпитанието на дѣцата си, затруднява твърдѣ много учителитѣ, като имъ приготвя, твърдѣ често, много неприятни минути. Съ не добрѣ възпитани дѣца, учительтъ е принуденъ да губи часоветѣ, само и само да осѫжда погрѣшкитѣ имъ и да ги наказва вмѣсто да имъ прѣподава наука.

Прочее, отъ родителитѣ се изисква да спомагатъ и улесняватъ всячески, толкова трудната задача на учителя. Да се не лъжатъ нѣкои родители, че като пращатъ дѣтцата си въ училището сѫ испълнили всичкитѣ си задлъжнения. Родителитѣ сѫ обязани постоянно да надзиравать, дали дѣцата имъ се занимаватъ съ уроцитѣ си; да не имъ позволяватъ да губятъ времето си напразно изъ улицитѣ и да се събиратъ съ улични и развратни дѣца. Само тогава ще има успѣхъ въ училищата, когато родителитѣ спомагатъ учителитѣ, инакъ всичко е напразно.

Отъ краткитѣ ми до сега очертания върху науката и възпитанието, надѣвамъ се всѣки да се увѣри въ необходимостьта на науката и важностьта на възпитанието! Отъ насъ се изисква, отъ сега нататъкъ, да обърнемъ по-сериозно внимание върху изучванието на тия важни въпроси и бързо да ги приложимъ въ дѣйствие, като имаме всѣкога прѣдъ видъ, че само *добро възпитание и наука обѣщаватъ успѣхъ и сполука!*

А. Козаровъ.

Материялъ

за

живото-описанието на Савва Стойковъ Раковски, единъ изъ първитѣ двигатели по освобожденето на Българитѣ.

Савва С. Раковски се е родилъ на 1820 год. въ срѣдъ Стара-Планина въ с. Раково, близо при г. Котелъ, отъ прости и православни родители. Той като поотрасти биде приетъ отъ прочутий Архиерей Софрония Вратченский, при когото се учи до около 17 годишна възрасть.

Буйнитѣ народни чувства, които изъ день въ день се увѣличаваха въ младий момъкъ, го подканяха да продължи по-нататъкъ науката си. Бѣше около 18 год. възрасть, когато, помогнатъ отъ кръстникътъ си Софрония, отиде да продължи въ Цариградъ, Атина и Парижъ науката си, но той не може да доискара, щото бѣше силно въудошевенъ да помогне на отечеството си. При все това, той познаваше доста добрѣ писменно язицитѣ: Еленски, Арабский, Френски и Славяно-Български.

Върна се на бащиното си огнище, гдѣто намѣри баща си въ преслѣдвание отъ Турцитѣ, за което той поиска отмъщение. На 1848 год. отиде въ г. Ибраила (Ромжния) и тамъ се споразумѣ съ тогавашнитѣ родолюбци Българе: братия Чаушови и М. Поповичь и др., събра доста волентьори и се приготви да мине Дунава на Мачинъ. Въ нощьта която бѣше назначена да минатъ, навлѣзоха въ приготвената за тая цѣль гемия. По нещастие! прѣзъ деньтъ нѣкой си Вълчану, Ромжнски офицеръ, който сѣдеше на обовката на Браилский Портъ, се билъ распорядилъ та пробилъ гимията тукъ тамъ съ голѣмъ свределъ и когато волентьоритѣ навлѣзоха и почнаха да отдалечаватъ гимията отъ брѣга, неусетно се напълни съ

вода и потъна. Раковски съ ония които се избавиха и се връщаха назадъ на брѣга, съсѣче офицеря и нѣколко отъ стражаритѣ. Той биде затворенъ и споредъ тогавашния тамъ законъ (Регулаламентъ) биде отведенъ въ Букурещъ за да се сѫди отъ Високия Диванъ [1]). Но посрѣдствомъ на единъ богатъ и народенъ Българинъ на име Андрея Дешо и днесь живъ (Бояръ Дешо), заедно съ Михаила Кифалова, Русски Губерниский Секретарь, се освободи. Послѣ той се завърна пакъ въ отечеството си. Не мина се много, биде хванатъ заедно съ баща си отъ тогавашнийтѣ Сливенски Управитель и се тури въ Цариградската мокра тирсана. Слѣдъ нѣколко години, посрѣдствомъ на нѣкоя си сродничка на Али Паша, Главно-командующий тогасъ турската армия, се отърва отъ затворъ и на 1854 година се яви въ турския Главенъ Щабъ, въ Калафатъ—преводачъ на страннитѣ язици. Той изигра свойтѣ ролъ като причини, та останаха хиляди турски войски мъртви на бойното поле, — (на полето между Кральова и Калафатъ наречено Излазъ) и най-послѣ при с. Читате между Калафатъ и Т. Северинъ. Послѣ това тайно се отстрани. Той обходи Ромѫния, Молдавия и Россия, и живо прѣдлагаше на всички Българе, които сѫ си напустнали отечеството отъ фанариотската клевета и турския ятаганъ, като имъ казваше: трѣбба вече да се съвземемъ да си отхвърлимъ теготата отъ вратътъ и да се освободимъ за да живеемъ както человѣкъ.

Той биде препорѫченъ на В. Порта за размирникъ. За това биде прислѣдванъ не само въ Турската Империя, но и въ другитѣ държави, посрѣдствомъ посланницитѣ на Портата. При всичко това, той непрестана отъ да дѣйствува и много по-силно да върви въ пѫти, който го изваждаше на кървавото по-оттатъкъ на свободното поле.

С. С. Раковски е издалъ доста книги въ Българската литература, въ духъ «свобода и любовь» отъ които по-забѣлъжителни сѫ: *Горский Пѫтникъ*, *Българска Старина*, *Български Хайдути*, *Асенъ I й*, *Ключь Българскаго языка*, *Показалецъ и др.* При издаванието на бѣлъ свѣтъ съчиненитѣ си книги, той е ималъ голъми мѫчнотии щото, не е ималъ отъ нигдѣ никакъвъ приходъ, а това което е изработвалъ едвамъ съ него се е поддържалъ. Търсялъ е срѣдство, отдѣлялъ е отъ устата си и давалъ да се печата това, което е лежало на сърдцето му и го положилъ на книга да чете мало и

[1]) Той тогасъ носяше Еленски пашапортъ и се именуваше Георги С. Раковски, по причина че бѣше пригоненъ.

голѣмо, да разбере цѣлъ Български свѣтъ, че има свобода и че Българинътъ трѣбва да живѣе въ свобода и да господарува като Българинъ.

Неговитѣ съчинения бѣхѫ запрѣтени отъ да се внасятъ въ България и да се четатъ. Това причиняваше да се четатъ отъ всякиго повече и съ по-голѣма ръвность.—Бѣше единъ лость съ който се повдигаше свободата.

Презъ 1860—62 година Раковски почна да издава вѣстникъ «Дунавский Лебедъ» въ Бѣлградъ, чрѣзъ когото той енергически се бори за Българската свобода противъ идеята на униятството и прочее. Съ тоя вѣстникъ той поклати основата на голѣмий градъ. Душата на вѣстникътъ бѣше такъва, щото читательтъ се зарязаваше и не за малко биваше съ сърдце на Раковски.

Въ него време турский гарнизонъ, който се намираше въ Бѣлградъ, бомбардира града и причини значителни опустошения. Раковски въсползованъ отъ случайтъ организира едно тѣло, отъ момци волеонтьори. Вслѣдствие на тия смущения, тогавашното правителство и въ цѣла България почна да арестува, да бие и да провожда въ заточение по-отличнитѣ ни Българе.

Вѣстника не можа да трае за дълго време, защото отъ една страна неможеше да посрѣщне разноскитѣ си, а отъ друга Сръбското Правителство запрѣти издаванието му. Тогасъ Раковски отиде въ Карловецъ (Австрия) и тамъ биде подпомогнатъ отъ Негово Всесвѣтейшество Іосифъ Райцъ, Карловецкий Сръбский Патриархъ. Слѣдъ нѣколко време, отъ тамъ той отиде въ Букурещъ, гдѣто на 1864—65 год. почна да издава вѣстникъ «Бѫдѫщность». Тоя журналъ едвамъ слѣдва около 1 1/2 година и се спрѣ по самата и главна причина че емигрантитѣ Българе пълнеха цѣла Романия, летяха буйни за освобождението на отечеството си, а нѣмаха ни политическа, ни стратегическа команда. Той прие да ги подвожда и командува. Събра нѣколцина и имъ каза: единъ по единъ да отидемъ въ Сърбия; стекоха се и се събраха около 5-600 души, лагера имъ бѣше въ Крагуевецъ. Слѣдъ нѣколко мѣсеци, по причина на тогавашнитѣ политически обстоятелства и по причина, че неможеше да издържи всички момци съ хлѣбъ, дрѣхи и топливо, преди да настѫпи зимата, распусна ги та се разотидоха, а той самъ се върна въ Букурещъ. Презъ зимата работи съ ония, отъ които малко или много зависяше политиката на Романия, Сърбия и цѣльта на Българский народъ. Той имаше на страната си и самийтъ министръ Ивана Братияна, предъ когото нѣкои интриганти отъ старото читалище, въ едно кратко време го бѣха почърнели. При все това, той бѣше успѣлъ и направилъ своето распореждание, и чрѣзъ свой-

тѣ ускоци бѣше турилъ въ България пламень на възстанието: бѣше назначилъ пунктоветѣ, опрѣдѣлилъ деньтъ, часътъ и паролата. На 1867 год. щомъ дойде пролѣтьта, повика свойтѣ воеводи: Х. Димитра Асеновъ, Стефана Караджата, Панайота и Филипа и имъ каза: време е вече да тръгваме прѣзъ Дунава. Слѣдъ тоя гласъ ржкуваха се и послѣдно се цѣлунаха, да се видимъ на Балкана, казаха си.

Панайотъ и Филипъ тръгнахѫ; първийтъ съ своята чета премина Дунавътъ между Свищовъ и Русчукъ, по-горѣ отъ устието на р. Русица, а вторийтъ между Тутраканъ и Овчарский Островъ. Тии щомъ се намъриха на дѣсний брѣгъ на Дунава, Мидхадъ паша се извѣсти за тѣхното преминувание и тутакси проводи рѣдовна войска. Тии вървяха напредъ биющецъ се и при с. Върбовка (Търновско) слѣдъ една юнашка борба, съ многобройната турска войска, бидоха разбити. Воеводитѣ съ останалитѣ си другари избѣгнаха изъ Балкана въ Сърбия.

Другитѣ двама воеводи Х. Димитръ и Ст. Караджата презъ зимата (1867-68 г.) приготвиха около 3-400 души момци и въ Юний мѣсецъ тръгнаха отъ Букурещъ и малко по-доло отъ Зимничъ минаха Дунава подъ Свищовъ и като привзеха поставената турска стража, потеглиха и се отправиха къмъ подбалканскитѣ гори, нъ тутакси имъ излѣзоха на срѣща 500 души турска рѣдовна войска и около 500 души башибозуци, черкези и др. Воеводитѣ държаха бой три дни и три нощи въ корията нагиваема «Рушидъ-беева курия» (Търновско), гдѣто слѣдъ единъ ужасенъ бой паднаха и отъ двѣтѣ страни по наполовинъ; тукъ хрэбрий воевода Ст. Караджата натрупанъ съ рани падна и живъ хванатъ биде отведенъ предъ Мидхатъ паша, който слѣдъ нѣколко дни предаде Богу духъ. А Х. Димитръ съ останалитѣ войници се истегли въ самий балканъ, и който на мѣстото назиаемо Бузлуджа (студени извори) близо с. Енина (Казанлжшко) се биха съ единъ баталионъ турска рѣдовна войска, гдѣто юнашки погинаха всички.

Раковски като се извѣсти за станалото съ воеводитѣ му и като глѣдаше че въ Балканский Полуостровъ бѣсението, кланьето и заточаванието на Българитѣ отъ прочутийтъ по звѣрствата си Мидхатъ паша, отиваше до безкрайность, се разболѣ и на 8 Юний 1868 год. умрѣ въ Букурещъ, т. е. на възрасть 48 годинъ. Тѣлото му е погребено въ гробищата називаеми «Бѣлу» на Филаретъ.

(Отъ **Т. Мутевъ.**)

Животописанието на прочутий Генералъ Скобелевъ II-й.

Михаилъ Димитровичь Скобелевъ II-й, наръченъ *„Бѣлий Генералъ“*, се е родилъ въ г. Петербургъ на 17-й Септемврий 1843 година. Баща му билъ много строгъ. Той искалъ да въспитава синътъ си строго. Зелъ за синътъ си въспитатель Нѣмецъ, който се показалъ жестокъ и биялъ дѣтето съ пръчка за ненаучения урокъ и за всичко друго което не му било угодно. Скобелевъ, който обладавалъ независима натура, се сърдилъ и негодувалъ. На 12-та си година Скобелевъ се влюбилъ въ една мома на сѫщата възрасть, той ходилъ въ селото да се расхожда съ нея на конь. Еднажь въ нейно присѫтствие, Нѣмецьтъ му ударилъ плѣсница. Скобелевъ се запалилъ, заплюлъ го въ лицето и му ударилъ плѣсница. Тоя случай рѣшилъ по-нататъшната сѫдба на дѣтето. Баща му вядѣлъ, че Нѣмецьтъ съ своята жестокость нѣма да се спогоди съ синътъ му и той далъ Скобелева въ Парижь на пансиона на Дазидера Жирарде. Тоя пѫть той падналъ въ добри рѫцѣ. Жирарде, образованъ, благороденъ человѣкъ, е ималъ голѣмо влияние върху нравственното въспитание на Скобелева. Той най-силно развилъ въ него чувството на длъжностьта. Жирарде се завърналъ послѣ съ него въ Руссия и вече не се раздѣлилъ отъ ученикътъ си. Въспитательтъ придружавалъ въспитаникътъ си и въ войната. Тая е била най-искрената привезанность на Скобелева: той се съвѣтвалъ често съ него.

Родителитѣ на Генералъ Михайла Димитриевичь Скобелевъ искали да довърши образованието си въ Руссия. Той постѫпилъ въ Санъ-Петербургский университетъ, нъ вслѣдствие на нѣкои безпорядоци, които станали въ 1861 год. университетътъ се затворилъ и съ това се затворилъ и пѫтъть за Скобелевото университетско образование. Като излѣзалъ отъ университетътъ, постѫпилъ въ Кавалергвардский полкъ и въ 1863 год. билъ произведенъ Корнетъ. Въ време на Полското въстание, поискалъ да го приведатъ въ Гусарский полкъ отъ лейбгвардията. Първото дѣло въ което участвовалъ, било подъ Меково. И тукъ, и въобще въ течение на цѣлата война, младий Скобелевъ доказа, че не токо-тъй го влѣкло сърдцето му къмъ военно дѣло: още въ най-първитѣ времена на своята военна дѣятелность, той показалъ забѣлѣжителна лична храбрость

и военна способность което се е уцѣнило високо отъ другаритѣ му и началницитѣ му. Подиръ възстанието, Скобелевъ се върналъ въ Петербургъ и постѫпилъ въ Николаевската Академия на Генералний Щабъ. Той работилъ тука както всякога, тъй щото на видъ се показвало, че не се занимава, нѣщо, което се не харесвало на Академическото началство. Скобелевъ излѣзналъ отъ Академията на Генералний Щабъ, като ученикъ отъ вторий разрядъ, разказватъ че тоя е случаятъ който е рѣшилъ зачисляванието му въ Генералний Щабъ. Послѣ научнитѣ испити зададени му били, практически испити. На Скобелева, между другото задали да намѣри най-удобний пунктъ за преминувание р. Неманъ отъ кавалерийский отрѣдъ, на извѣстно пространство отъ течението ѝ. Скобелевъ прекаралъ назначеното време на единъ и сѫщий пунктъ, безъ да обходи брѣговетѣ; кога се явила повѣрителна комиссия, между която билъ и Генералъ Леерь, Скобелевъ, безъ да му мисли много, качилъ се на коньтъ ударилъ го силно, хвърлилъ се право въ Неманъ и благополучно преплувалъ. Генералъ Леерь билъ въ въсторгъ въ тая рѣшителность и енергия и настоялъ да зачислятъ Скобелева въ Генералний Щабъ.

Въ време на Данската война въ 1864 г. Генералъ Скобелевъ, като билъ въ отпускъ въ странство, посѣтилъ театрътъ на войната когато дѣйствувала.

Въ 1868 год. Младий Капитанъ отъ Генералний Щабъ билъ назначенъ на служба въ Туркестанский край, гдѣто въ 1869 год. взелъ участие въ дѣйствията на Генерала Абраамова на Бухарската граница. Въ 1870 год. Скобелевъ получилъ назначение въ Кавказъ и въ 1871 год. служилъ при полковникътъ Столѣтова въ Закаспийский край, гдѣто направилъ тайна рекогнесцировка въ Сара-Калишъ, която не влизала никакъ въ плановетѣ на Кавкаский Щабъ. По тая причина го повикали назадъ въ Петербургъ.

Тука той участвова нѣколко врѣме въ занятията на Военно-учебния Комитетъ и послѣ го назначили Началникъ Щаба на 22 пѣхотна Дивизия. Захванатитѣ тогава въ Хоканъ военни дѣйствия привлѣкоха изново Скобелева въ Срѣдна Азия. Въ 1873 год. той командуваше Авангвардията на войскитѣ, които дѣйствуваха противъ Хива и участвува въ сраженията при Ита-бей, Ходжейли, Мангитъ, Ильяла, Хешъ-Купиръ, Джанашикъ, Авли и Хива (28-й и 29-й Май) както и въ Йомурската експедиция; въ Августъ 1873 год. той направилъ тайна и опасна рекогнесцировка въ Орта-Кьой. Въ Хивенската експедиция участвоваше и кореспондентинътъ Nevv-York-

Herald, Макъ-Гаханъ. Въ живи и въсторожени слова той първий запозна Европа съ бждящий великъ пълководецъ Русски.

За сраженията и отличията си въ Хивенский походъ Михаилъ Д. Скобелевъ, биде награденъ съ златна сабля „за храбрость", съ кръстътъ Св. Георгий 4-й и 3-й степенъ, съ златенъ мечь, обсипанъ съ брилянти, съ чинъ Полковникъ и Генералъ Майоръ и съ назначение въ свитата на Н. Височество.

Въ слѣдующата 1874 год. Скобелевъ отиде въ Южна Франция, заинтересува се въ партизанската Карлиската война и се вмъкна при Дона Карлоса, отбранителнитѣ дѣйствия на когото считаше по-достойни за изучвание, нежели дѣйствията на рѣдовната Испанска войска. Тука той би свидѣтель на сраженията при Естелъ и Пеппо-да-Муфра.

Подиръ това въ началото като Началникъ на Кавалерията, а послѣ, като Главенъ-Губернаторъ на Фергалската Область и Началникъ на всичкитѣ войски, които дѣйствуваха противъ бившето Хоханско Ханство, Скобелевъ е зелъ участие въ много сражения. Ни единъ пжть непрѣтърпя несполука.

Въ това време се развиваше повече и повече Славянский въпросъ. Скобелевъ неможеше да глѣда равнодушно отдалечъ важнитѣ събития, които происхождаха на Балканский-Полуостровъ. Той остави почетното и високо положение на Генералъ-Губернаторъ на цѣла область и се отправи къмъ дѣйствующата Дунавска войска.

Тукъ отъ начало не всички поглѣдгаха съчувственно на младий 34 годишенъ Генералъ, който носяше два Георгевски кръста, сабля за храбрость и брилянтовъ мечь. «Мнозина земаха способноститѣ му, храбростьта му и орденитѣ му на смѣхъ. Намѣриха се лица, които високо говореха, че Скобелевъ трѣбва да се погрижи да заслужи всичкитѣ тия отличия, които украшаваха гърдитѣ му. Явиха се срѣщу него много конкуренти и боевий Генералъ, който бѣше командувалъ цѣли отряди отъ всякакъвъ родъ оржжия, бѣ принуденъ да се задоволи отъ начало съ длъжностьта Началникъ Щаба на Кавалерийската Дивизия, която командуваше баща му (Скобелевъ I-й). Но и тая дивизия биде наскоро расформирована и Скобелевъ II-й биде причисленъ въ Главната квартира. Но той увѣренъ въ себе си не се отчайваше и не отпадаше духомъ.

При прѣминуванието на Дунавътъ при Свищовъ, той се ограничи въ скромната роль на охотникъ. Той бѣше Ординарецъ при Генералъ Драгомирова, който въ свойтъ рапортъ за бойтъ не може

ше да се нахвали съ храбростьта, распорѣдителностьта и неуморимостьта на импровизираний ординарецъ. Обърнаха внимание на Скобелева; той завоева съ борба довѣрието на Главнокомандующий. Почнаха да му даватъ сериозни поручения. Послѣ несполуката на Орловский полкъ на Шипченский проходъ, испратиха Скобелева да поправи дѣлото, но Турцитѣ побѣгнаха отъ него и напустнаха укрѣпленията си. Показа се необходимость да се поправи първата несполука при Плевенъ и на 18-й Юлий 1877 год. повѣриха на Скобелева отдѣленъ малъкъ отрѣдецъ, съ който дѣйствува съвършенно самостоятелно на крайний левий флангъ, безъ да очаква никаква помощь отъ главнитѣ сили. Скобелевъ достигна до самий градъ Плевенъ, отвлече къмъ себе силитѣ на Османа и ги спрѣ по тоя начинъ да прислѣдватъ разбитий отрядъ на князя Шаховской. Въ тоя нещастенъ день, 18-й Юлий, Скобелевъ и старий боевий Кавкаский Генералъ Горшковъ се показаха герои и поддържаха честьта на Русското оржжие.

За обезпечение на по-нататашнитѣ дѣйствия противъ Плѣвенъ необходимо бѣше да се земе Ловечъ, единъ пжть прѣвзетъ и очистенъ отъ турскитѣ войски. И Ловечъ се взе на 25-й Авугстъ 1877 год. взе се блистателно, благодарение на внимателната рекогнесцировка и на искуснитѣ подготвителни дѣйствия на Скобелева, когото Главнокомандующий нарича въ своитѣ телеграмми: „Геройтъ на деньтъ." Всякий день растеше популярностьта на *Белий Генералъ.* Името му увличаше солдатитѣ, които имаха къмъ него неограничено довѣрие. И когато настжпиха тритѣ Плѣвненски дни, когато на Скобелева, който бѣше изучилъ позициитѣ, възложиха да раскъса възела имъ, тия солдати спечелиха побѣда на свойтѣ вождъ, загинаха съ хиляди, отчаянно се бориха нѣколко пжти съ по-силний неприятель и отстжпиха прѣдъ невъзможностьта, като умираха геройски. Тая несполука бѣше въ сжщность ново тържество за Скобелева. Направиха го Началникъ на славната 16-та дивизия, която не се нарича другояче, освѣнъ „Скобелевска дивизия". Скобелевъ приготви искусно развязката на Плъвенската обсада, той се приближаваше всяки день по *Зелената гора* къмъ неприятельтъ, напрѣдваше като къртица — и тукъ единъ отъ първитѣ получи въ траншеитѣ, въ началото на мѣсецъ Ноемврий силна контузия отъ пукването на една граната. Цѣлъ день Скобелевъ лѣжа полумъртъвъ. Тая контузия е могла, по думитѣ на единъ знаменитъ лѣкаръ, да тури начало на болѣстьта на сърдцето, която да свали така неочаквано Скобелева въ гробътъ.

Подиръ прѣдаванието на Плъвенъ, дивизията на Скобелева захвана да се готви да премине Балканътъ. Колко се грижеше за солдатитѣ, колко прѣдпазливо и обмислено дѣйствуваше. Тъкмо мѣсецъ подиръ заробванието на Османъ-пашовата войска, Скобелевъ прѣмина Балканътъ, храбро се би при Имитлии и Шейново и освободи Шипченскитѣ войски на Радецки отъ неприятельтъ, който ги обсаждаше. Но Скобелевъ не се спира много врѣме тука: слѣдующитѣ дни той е въ Търново-Сейменли, въ Хасково, въ Едрине, готовъ да тръгне за Галиполи. Но тука спиратъ и Скобелева и всичката Русска войска.

Подиръ Русско-Турската война, въ закаспийский край, извѣстенъ така сжщо и на Скобелева, тѣжка несполука постига отрѣда командуванъ отъ неопитни началници. На Скобелева възлагатъ да поправи дѣлото. Тука за прьвъ пжть той се явява самостоятеленъ Началникъ. Скобелевъ тръгва и се покрива съ нова слава. Всѣки помни още съ какъвъ възторгъ привѣтствувахж на всѣкадѣ въ Россия побѣдительтъ на Гьокъ-Тепе.

За трудолюбието и любовьта къмъ работата на Скобелева, може да служи неговата голѣма кореспонденция съ разни лица. Ако се събере тая кореспонденция, тя ще състави, като у Наполеона I-й нѣколко печатни томове до най-висока степень интересни. Знанието му по военната история бѣше поразително: за всѣки частенъ случай той можеше да принесе голѣмо число примѣри. Той слѣдваше внимателно всичкитѣ успѣхи на военното искуство. Доста е да прочете человѣкъ нѣкой отъ рапортитѣ му изъ подъ Плъвенъ, за да се убѣди на частъ колко много Скобелевъ е билъ челъ и колко дълбоки сж били военнитѣ му познания. Отличното познавание на нѣколко чужди язици много му улѣсняваше на голѣмата чужда военна литература. Нищо за него не бѣше чуждо; той проникваше въ всичко, стараеше се да разбере, всичко схващаше и усвояваше лесно; всичко изучваше и за каквото се заловеше въ скоро врѣме го знаеше прѣвъсходно. Това сж все признаци на гении, блѣстящи умъ, спокойното, сдържаното и въ сжще врѣме обаятелното обращение, замѣчателното хладнокръвие и самообладание, които никога го неоставаха, съединението на всичкитѣ тия чърти отъ характерътъ на Скобелева правеше, щото кадѣто и да се явяваше силитѣ на отрѣдътъ се умножаваха и растяха; само името му задържаше враговетѣ на Россия.

Той каза едно слово на 12-й Януарий 1882 год. по празд-

никътъ на славната годишнина отъ привземанието на ГьокъТепе. Това негово слово направи голъмъ шумъ въ печатътъ на свѣта. То расклати основата най-много на тевтонската политика, за това почти всички Нѣмски вѣстници, когато умрѣ Генералъ Скобелевъ, почнаха да изразяватъ радость, че умрѣлъ. Истина, че той като бѣше въ Парижъ каза на Българскитѣ и Срьбски студенти, че не е далечь часътъ, въ който Славянинътъ съ бляскава борба ще свърши съ побѣда ведна га за всегда. Това всичко ще се свърши на бойното поле.

Генералъ М. Д. Скобелевъ на 25-й Юний 1882 год. бѣше дошелъ отъ Минскъ въ г. Москва на Гостилницата *Дюссо*, гдѣто бѣше взелъ цѣло отдѣление на долний катъ, отъ тамъ той щеше да отиде на имението си на село Спаское въ Рязанска Губерния, да прави годишенъ споменъ на покойната си майка. Той билъ здравъ вечерьта, яли, пили и се веселили съ близни си приятели (споредъ думитѣ на сестра му,ималъ едно малко задушавание) часа на 2 сутриньта се помина. Споредъ лѣкаритѣ отъ Московский Университетъ, които отопсираха тѣлото на Скобелева, казватъ че причината на смъртьта, било парализия (схващание) на сърдцето и на дѣсний бѣлъ дробъ.

На 27-й Юний слѣдъ опѣлото, което стана въ черквата Три-Святители, тѣлото на покойний М. Д. Скобелева, положено въ скѫпоцѣненъ сандъкъ, се отнесе въ имението му Спаское въ Рязанска Губерния, гдѣто се и погрѣба.

Ранната смърть на М. Д. Скобелева въ цвѣтътъ на силитѣ и на дарованията на връхътъ на военната слава, съставлява грамадна загуба частно за Россия и въобще за Славянитѣ. Това е истинно народно нещастие . . . . . .

Покойний Генералъ М. Д. Скобелевъ на 17-й Септемврий 1882 год. щеше да навърши 39-та година.

М.

ДѢЯТЕЛНОСТЬТА

на

Старо-Загорский Градский Съвѣтъ.

При съставянието си Градский Съвѣтъ имаше отъ прѣди си единъ съвсѣмъ изгорѣлъ градъ. Улицитѣ затрупани отъ изгорѣлитѣ здания; голи стѣни, останки отъ изгорѣлитѣ отъ звѣрскитѣ орди на Сюлеймана, здания стърчаха на вскѫдѣ, водитѣ заприщени между изгорѣлитѣ стѣни, бѣха образовали зеленясали блата на вѣкадѣ, съ една дума всичко запустяло. Трѣбваше капиталъ, трѣбваше и работа за докарвание този градъ на сегашното му положение.

Най-напрѣдъ Градский Съвѣтъ се завзе съ основната и грамадна работа, планиранието на този градъ, тъй щото подиръ нѣколко години да може да стане най-хубавиятъ напланиранъ градъ въ областьта. Направи се постановление № 1-во, което при посѣщението, което благоволи да направи въ градътъ ни Негово Сиятелство Главний Управитель Александръ Стефановъ Богориди, на 25-й Септемврий 1879 година, утвърди. Въ присѫтствието и на Св. Търновский Митрополитъ Климента, положи се основний камъкъ на възобновлението на градътъ отъ Н. Сиятелство Главний Управитель.

Градский Инжинеръ чехътъ Либоръ Баиеръ направи планътъ, който се удобри и отъ Правителството и се започна градението на зданията по този планъ. Споредъ този планъ чаршията трѣбваше да бѫде отдѣлно отъ кварталитѣ въ срѣдата на градътъ, гдѣто едва въ пролѣтьта на 1880 година захванаха да се градятъ дюкяни.

При распрѣдѣлението дюгенскитѣ мѣста въ чаршията, Градский Съвѣтъ не пропусна изъ прѣдъ видъ да нарѣди единъ добъръ приходъ за училищата въ градътъ, като опредѣли 40 дюкянски мѣста състоящи всѣко едно отъ по четиридесятъ и петь четвъртити метра *на* най-хубавитѣ мѣста въ чаршията и срѣщу площадъ Богориди за

собственность на Градскитѣ училища, постановление № 4 отъ 20 Августъ 1880 год.

При започванието да се гради главното мъжко училище, Градский Съвѣтъ не остана назадъ съ подпомоганието си. Съ съгласието на съгражданитѣ си Българе, притѣжатели на изгорѣли дюкянски зрси въ чаршията, Градский Съвѣтъ отстѫпа за постройка на помѣнатото училищь 70% отъ стойностьта на цѣлата чаршия.

По-голѣмата часть отъ останалитѣ здрави кѫщи бѣха турски, въ които се помѣщаваше Българското население, тъй като турцитѣ бѣха избѣгнали въ време на послѣдната война. При завръщанието на тия турци въ градътъ, трѣбваше да имъ се прѣдадѫтъ кѫщитѣ за да се помѣстятъ въ тѣхъ като тѣхна собственность. По-заможнитѣ Българе едва можаха да се помѣстятъ както да е, като взѣха нѣкои отъ тѣзи кѫщи подъ наемъ, а други купиха отъ притѣжателитѣ имъ; обаче вдовицитѣ, на които мѫжетѣ бѣха убити въ послѣдната война останали всѣка съ по 4 — 5 малолѣтни сираци, оставаха на откритото небе безъ да сѫ въ състояние да платятъ наемъ или купятъ нѣкоя кѫща за да се поделонятъ. Градский Съвѣтъ прибърза и се яви на помощь на тия нещастници. Отъ нѣмание срѣдства прибѣгна се къмъ правителството за помощь, което не се забави да се отзове най-благоприятно, като даде въ заемъ съ двѣ години почакъ безъ лихва на Градский Съвѣтъ сто хиляди гроша златни, съ които още въ есеньта се съградиха на двѣ мѣста въ градътъ на главната улица Чирпанъ Нова-Загора 67 стаи, въ които се помѣстиха и живѣятъ и до днесь, безъ да плащатъ никакъвъ наемъ злощастнитѣ вдовици снабдявани отъ време на време съ помощь за прѣхрана и цѣрове и посъщавани всѣкидневно отъ Градский лѣкарь. Това направи и съ турскитѣ вдовици, на които кѫщитѣ бѣха изгорѣли, като поправи медресето наречено мюфтиско и Тахта Джамия.

Тая помощь се видѣ на Градский Съвѣтъ недостатъчна къмъ тия вдовици; той притѣче къмъ други още срѣдства за облѣгчение на положението имъ. Като се имаше прѣдъ видъ че вдовицитѣ, които сѫ имали изгорѣли дворни ненапланирани мѣста не ще могѫтъ да наддадѫтъ и сикупятъ нови, Градский Съвѣтъ въ засѣданието си на 8-й Октомврий 1880 год рѣши: да се дадѫтъ безъ пари на всѣка вдовица толкосъ четвъртини метра напланирано дворно мѣсто, колкото е имала ненапланирано, което като се испълни на врѣме, яви се и правителственний авансъ на градътъ за постройка на кѫщи отъ когото имъ се дадоха на нѣкоя по 25, на нѣкоя по 20 и 15

лири, съ които си построиха малки кѫщици повечето отъ тѣхъ. За турскитѣ вдовици е оставена свободна мѣстната ислямска религиозна община да имъ даде мѣсто отъ турскитѣ квартали, а отъ авансътъ не имъ е дадено, защото когато се отпустна този авансъ турцитѣ не бѣха се още завьрнали въ градътъ.

Между мнозина отъ градътъ ни опълченци нѣколко души останали живи и здрави се завърнаха въ градътъ подиръ свършването на войната. Уморенитѣ юнаци съ празни рѫцѣ се явиха и не намѣриха у никого помощьта която имъ се стоѣше. Градский Съвѣтъ се притече на помощь и на тия виновници за свободата ни. Освѣнъ гдѣто държеше нѣколко души отъ тѣхъ на служба въ Кметството въ засѣданието си на 4 Мартъ 1881 год. постанови да се дадѫтъ безплатно по 330 кв. метра непланирано мѣсто на нѣколко опълченци на което да можатъ да си построятъ кѫщи за живѣние, което тоже на време испълнено съ исключение на ония опълченци, които не се завърнаха въ градътъ или не сѫ заявили.

При постройката новитѣ здания въ планиранийтъ градъ желателно бѣше да се строи всѣко нѣщо здраво и трайно, примѣръ на което трѣбваше да покаже Градский Съвѣтъ. Нуждата за Градски домъ бѣше вече налѣжаща; този домъ трѣбваше да се построи така щото да може да отговаря съ време на назначението си и въ засѣданието си на 8 Май 1880 год. рѣши: да се захване градението му, което се свърши прѣзъ есеньта на тая година. Съ това здание Градский Съвѣтъ излѣзе твърдѣ сполучливъ, тъй като съ красотата и здравината си построено на най хубавото мѣсто на градътъ на северната страна на площадъ Богориди надминува всички новопостроени правителственни и частни здания. Градский домъ костува на градътъ близо 4,000 хиляди лири турски, въ него се помѣщаватъ сега Префектурата, Околийското Управление, Финанциалното Управление, заедно съ Ковчежничеството, Бирничеството и Акцизътъ, Околийското Сѫдилище, Управлението на Земледѣлческата касса, Градското Кметство и Окрѫжний и Градский Инжинери. Отъ всичкитѣ тия учрѣждения Кметството получава ежегодно наемъ 156 лири турски.

При рѣшението на Областното Прѣдставителство на 1880 год. да се построи въ градътъ Областна Дѣвическа Гимназия, Градский Съвѣтъ побърза да изяви благодарностьта на съгражданитѣ си, като отстѫпа безплатно 6,000 кв. метра непланирано мѣсто на правителството за тая цѣль и доискарването на тая Гимназия не лиши

равителството отъ съдѣйствието си, постановление Н-ро 10 Мартъ 18-й 1881 год.

Въ началото още на продаванието мѣстата за дворове Градкий Съвѣтъ е отдѣлилъ на четиритѣ части на градътъ най-удобни а основни училища мѣста по 1320 кв. метра за всяко мѫжко 1320 за всѣко дѣвическо училище. За съграждание на тия толозъ нуждни училища, Градский Съвѣтъ не е могалъ да отпустне икоя помощь, а и Правителството не бѣ отпустнало до сега никое особие за градение на тия училища, макаръ миналата година да у се подадоха прошения, съ които просиха материялното му съѣйствие, което направи за голѣмото мѫжско училище.

Строението на дюкянитѣ по старому въ чаршията бѣше толозъ лошо, особенно за въ случай на пожаръ, щото щомъ се появяе на едно само мѣсто пожаръ въ чаршията, не можаха да се изавятъ отъ да станѫтъ жертва отъ 50 до 100 дюкяня. Градский ъвѣтъ, за да избави веднѫжь за всѣкогашь съгражданитѣ си отъ изсипвание на пожаръ, при строението на чаршията, рѣши: съ потановление № VI, 1881 год., че всѣкой, който ще си гради дюянъ въ чаршията, е длъженъ да се съобразява съ това постановение, като прави дюкянътъ си отъ тритѣ страни съ каменна стъа и отъ горѣ съ три единъ метръ високи пожарни стѣни, така щото, ако се случи да се запали нѣкой дюкянъ, то само той ще згори или ще му се спомогне да се избави, а на съсѣднитѣ му да еможе да принесе никоя врѣда. Това постановление е на врѣме спълнено, на което се дължи и красотата на искараннитѣ до сега юкяни. Това постановление принесе и икономична полза, понеже о тоя начинъ съграденитѣ дюкяни ставатъ много по-евтини отъ ии които се градятъ по старому, доказано вече отъ опитъ.

За да се започне уравняванието на главната улица Чирпанъ-Зоза-Загора, Градский Съвѣтъ, слѣдъ доставянието нуждпитѣ инструенти на Инжинерътъ, рѣши: съ постановление № 2, Мартъ 12-й. 1881 год. да се нивилира градътъ, слѣдъ което тая улица се уравн и постла съ калдѫрѫмъ до негдѣ, а не цѣла, тъй като срѣдтвата му не позволяваха за това. Малката улица въ чаршията ъ 3-й кварталъ, която се досѣга до помѣнатата главна улица, е ъвсѣмъ уравнена, а половината постлана съ камьнье съ постаовление № XI, 27 Априлъ 1881 год.

При распредѣлението пособията за градение на чешми и др. Областното Правителство отпустна и на нашия градъ № 18,000

гроша златни за постройка на двѣ чешми, една на площадъ Богориди, а друга на площадъ Акарджа, отъ които първата се искара, а втората не е още нито започната, по причина, че отпуснатото пособие не стигаше за искарванието и на двѣтѣ чешми.

Съ отпуснатитѣ отъ бюджета си сумми за тая цѣль трѣбаше да се поправятъ по-нуждниtѣ почти запустѣли водопроводи на останалитѣ здрави чешми изъ градътъ.

Отъ Сѣверо-западната страна на градътъ въ коритото на тритѣ баира въ врѣме на силенъ дъждъ се събира и тече много скоро прѣзъ срѣдата на градътъ силна вода порой, която докарваше голѣма загуба на кѫщитѣ които лѣжаха на пѫтьтъ и'. Градский Съвѣтъ рѣши и ископа единъ каналъ, който събира тая вода въ врѣме на порой и я' отправя отъ къмъ западната страна на градътъ право на полето безъ да направи вече нѣкоя врѣда.

За поддържание на училищата Градский Съвѣтъ е отпускалъ всѣка година отъ бюджета си по сто лири турски.

Градътъ се освѣтлява отъ 140 фенера, които се палятъ и пазятъ отъ нощнитѣ стражари. Пожарна команда е съставена още прѣзъ 1880 год. състояща отъ единадесеть души, една машина, двѣ бурета на кола, шестнадесеть кофи, шесть канджи и шесть брадви.

Градската полиция състои отъ петнадесеть души нощни стражари, петь агенти, седемнадесеть души полски падари, единъ водораспредѣлитель и единъ Комисарь, съставени прѣзъ 1880 година.

Смѣсъ

Доставенъ отъ покойний Ново-Загорский Началникъ Стоянъ П. Сивкова.

Количеството на отпустнжтитѣ пособия за началното учение прѣзъ 1879 год. въ Англия възлиза на 2.323.998 лир. стер. (58.099.950 фр.) Прѣзъ цѣлата година числото на учителитѣ и учителкитѣ е възлизало на 30.128, подучителитѣ отъ двата пола били 8739, а ученици-учители (pupil teachers) — 30.473.

Числото на подложенитѣ подъ инспекция училища е било 17.166 съ 4.142.294 мѣста за ученици. Записани сж били 3.710.883 ученика; въ време на инспекцията се намѣрили 3.122.672, а срѣднето число на посѣщенията е било 2.594.595.

Всичкитѣ разноски по тѣзи 17,166 училища възлизатъ на 4.773.824 лир. стер. (119,345.600 фр.). Отъ училищний налогъ се събрало 1 349.297 лир. стер. а 23.066 се получили отъ благодѣтелни дружества.

Споредъ годишний раппортъ издаденъ отъ департаментътъ на образованието за 1880 год. въ Англия и Галската область имало 17.614 начални училища подъ надзорътъ на инспектори съ 25,601 классове съ по единъ учитель или учителка на классъ и съ 4.240.753 мѣста за ученици. Записанитѣ ученици били 3.895.824, отъ които 1.235.427 по-малки отъ 7 години; 2,465,460 отъ 7 до 13 години; 150.579 отъ 13 до 14 години и 44.358 по-горѣ отъ 14 години. Отъ тѣзи ученици инспекторитѣ сж заварили въ училищата 3.268.147, отъ които 2.036.682 по-горѣ отъ 7 години сж дали удовлетворителенъ испитъ по прочитъ, писмо и аритметика.

На тѣзи 17.614 училища правителството е отпустнжло 2.130.009 лир. стер. (53.250.225 фр.)

Вечерни училища е имало 1.363 съ срѣдне число 46,060 по-стари отъ 12 години ученици.

Числото на учителитѣ и учителкитѣ притѣжающи свидѣтелства за учителска способность въ тѣзи училища е било 31.422, а трѣбало да бѫде 35.000. Въ 41 нормални училища презъ 1880 год. сѫ ходили 3.112 ученици отъ двата пола; отъ тѣзи училища всѣкоя година излизатъ по 1.500 учители и учителки.

Заплатата на учителитѣ притѣжающи свидѣтелства прѣзъ 1.870 год. е било 95 лир. стер. 12 шилинга и 9. д.; сега е възлѣзла на 121 л. ст. 2 шил. и 7 д. А учителкитѣ които тогасъ сѫ получавали 57 л. ст. 16 ш. 5 д. получаватъ сега 72 л. ст. 12 ш. 8 д. Освѣнь това 5.932 учители и 5.409 учителки получаватъ жилище безплатно.

Училищнитѣ настоятелства (School Boards) въ Англия и Галлската область били 2.051 въ окрѫжностьта на които влизали 13.318.492 жители, отъ които само Лондонското имало 3.266.987.

Заплатитѣ на учителитѣ се распрѣдѣлятъ така:

132	учители	получаватъ	по-малко отъ			50	л.	ст.
1391	«	«	отъ	50	до	75	«	«
3166	«	«	«	75	«	100	«	«
5578	«	«	«	100	«	150	«	«
1711	«	«	«	150	«	200	«	«
634	«	«	«	200	«	250	«	«
232	«	«	«	250	«	300	«	«
137	«	«	по-горѣ отъ			300	«	«
12.981	учители							

Учителкитѣ получаватъ:

839	учителки	по-малко	отъ	49		л.	ст.		
1035	«	«	«	отъ	40	до	45	л.	ст.
887	«	«	«	«	45	«	50	«	«
7926	«	«	«	«	50	«	75	«	«
4140	«	«	«	«	75	«	100	«	«
1928	«	«	«	«	100	«	150	«	«
358	«	«	«	«	150	«	200	«	«
89	«	«	«	по-горѣ отъ			200	«	«
17.202	учителки.								

Бюджетътъ на министерството за народното просвѣщение въ Италия за 1880 година възлиза на 24.407.988 фр. Отъ тѣхъ за началното учение сѫ назначени 4.813.470 фр., отъ които 2,686.743 фр. пособие на общинитѣ, 1.004.970 за нормалнитѣ училища и 300.000 за кассата за пенсии на учители въ оставка.

Началнитѣ училища въ Римъ брояхѫ въ 1879 г. 12.473 ученика, отъ които само 503 плащахѫ училищний налогъ. Вечернитѣ и недѣлни училища се посѣщавали отъ 5.130 ученика, отъ които само 95 били момичета.

Италия брои сега 105 лицея, 173 классически гимназии съ 23.404 ученика, 233 школи, или тѣхнически училища съ 21.403 ученика и 759 за момичета съ 47.586 ученички, отъ които 12.872 по-млади отъ 10 години, 23.838 отъ 10 до 15 год. и 10.695 отъ 15 до 18 год. Въ 1872 тѣзи школи за момичета бѣхѫ само 570 съ 27.018 ученици; сега тѣ сѫ увеличени съ 187 школи и 18.368 училища.

Наистина важенъ успѣхъ.

Бюджетътъ за народното просвѣщение въ Прусско за 1881/82 год. възлиза на 38.415.000 марки като обикновенни, 4.924.537 — необикновенни расходи.

И въ Пруссия нуждата за учители е голѣма и положението имъ не по-малко за оплакване отъ колкото у насъ. Въ 1873 год. отъ 52.046 мѣста за учители 3616 останахѫ праздни по нѣмание кандидати. Въ 1879 г. въпреки усилията на правителството пакъ останахѫ 3510 праздни. Въ повече отъ хиляда общини учителитѣ сѫ натоварени съ по-горѣ отъ по 150 дѣца, а въ 119 училища тѣхното число надминова по 200.

Тая година реалното училище въ Сараево, основано отъ Нѣмцитѣ, навърши третята си година. Лани имаше 11 учители съ 101 ученика, отъ които 74 Сърби, 18 Испанци, 6 Нѣмци, 2 Маджари и 1 Французинъ. Училищното здание е ново, построено нарочно отъ правителството. Презъ зимата учителитѣ организирали публични сказки на които се стичали много слушатели. — Идете

слѣдъ това и вѣрвайте, че Австрия е настанена тамъ привремено и че нѣма по-далечни замисли върху тая страна.

Въ Шотландия, която брои 3.360.018 жители, числото на записанитѣ ученици презъ 1880 год. е било 535,428; отъ тѣхъ 14.868 сѫ по-стари отъ 14 год. Ученицитѣ по-малки отъ 7 год. съставятъ 20 % когато въ Англия сѫ 29 %. Въ отношение къмъ населението сѫ 10 %. Тукъ ученицитѣ по-редовно посѣщаватъ училищата нежели въ Англия; тъй отъ 100 ученика по стари отъ 7 години, 84 сѫ посѣщавали редовно и 75 сѫ дали испитъ, когато въ Англия тѣзи числа сѫ едва 84 и 69.

На $^{19}/_{31}$ Декемврий 1880 год. въ Ирландия, която брои население 5.412.377 имало 7590 начални училища съ 11.084 учители и учителки. Повече отъ половината тѣзи училища сѫ смѣсени. Записани сѫ били 671.877 уч., а срѣднето число на посѣщенията е било 468.577. Всичкитѣ разноски възлѣзли на 73.7631 лир. стер. отъ които правителството отпустнѫло 81 процентъ.

Бюджетътъ за разноскитѣ по началното учение въ Холландия за 1882 год. прѣдвижда:

1) Заплати и пѫтни разноски на инспекторитѣ	150.400 фл.
2) Разноски за седемь нормални училища .	260.000 «
3) Пособия на учители-ученици	160.000 «
4) Пособия на нормални училища не принадлѣжащи на държавата	121.000 «
5) Разноски по нормалнитѣ курсове . . .	600.000 «
6) Пособия на общини за поддържание начални училища	73.000 «
7) Общи пособия на общини за началното учение	3.500.000 «
8) Временни пособия на бѣдни общини за подобрение състоянието на училищата	150.000 «
9) Различни расходи	107.322 «
Всичко	5.121.722
Презъ 1881 год. това количество бѣше	4.605.832
Повече	515.890 фл.

Влашко съ 5.370.000 ж. има само 119.015 ученика, които посѣщаватъ училището. Това число дава едвамъ 2,2 на 100 жители, когато въ Гърция е 5,6, въ Италия 7, въ Испания 11. Въ началнитѣ училища има 97.248 ученика съ 2135 учители. Частнитѣ училища иматъ 11.576 ученика. Вторий курсъ начално учение слѣдватъ 8000 ученика. Висшето образование се прѣдставлява отъ два университета въ Букарестъ и Яшъ съ 500 ученика.

Отъ книгата *Народното Образование у Гърцитѣ отъ привземанието на Цариградъ отъ Турцитѣ до днесъ*, съставена отъ г. Шассиоти се учимъ, че въ Турция имало 103 грьцки сиротопиталища, 1069 начални училища, отъ които въ Македония 166 съ 3540 ученика, а въ Тракия — 159 съ 3812 ученика. Освѣнь тѣхъ имало още 1491 вторий курсъ начални училища съ 1.413 учители и 98.907 ученика отъ които:

Въ Македония имало 179 съ 200 учители и 12.032 ученика
Въ Тракия « 156 « 186 « « 15.363 «

Въ Ипиръ, Македония, Цариградъ, Тракия имало по двѣ начални нормални училища. По-високо учение се прѣдавало въ 300 „елински училища“ освѣнь гимназиитѣ или лицеитѣ въ Цариградъ, Пера, Янина, Солунъ, Халки, Хио, Самосъ, Митилинъ и Смирна.

Запазванието на слънчевата енергия. — Г. С. В. Сименсъ е челъ наскоро въ царското общество въ Лондонъ единъ твърдѣ интересенъ мемоаръ подъ горний насловъ, отъ който извличами слѣдующето:

Пресмѣтнѫто е, че количеството на лѫчеиспусканата отъ слънцето топлина е равна на топлината, която щеше да се получи отъ изгарянието въ 36 часа на едно количество вългенъ колкото земното кльбо и съ относителна тяжесть 1,5. Отъ грамадното това количество топлина нашата земя приема само 2250 милионна часть. Ако погълнѫтата отъ всичкитѣ звѣздни тѣла топлина се пресмѣтне на десеть пѫти повече нежели въсприетата отъ земята, то дохожда се до това важно заключение, че 224.999.999/225.000.000 отъ слънчевата енергия се распрьска изъ пространството и по видимому пропада за слънечната система. Въпреки великата тази загуба температурата на слънцето, отъ какъ помни историята, не е никакъ намаляла. За това неволно дохожда питание, какъ може да сѫществува таквасъ велика загуба на топлина безъ да се намали чув-

ствително слънчевата температура даже въ продължение на човѣческий животъ?

За разяснение на това имало много теории. Споредъ едно (Хелмолцъ) прѣдполага се, че слънчевата масса се сжстява, и че отъ това се произвѣждало топлина която удовлетворявала загубата; на която може да се възрази, че тъзи топлина ще трѣбва да се распространи по всичката слънчева масса и да достигне повьрхнината на слънцето отъ части чрезъ топлопроводностьта (conductibilité) и отъ части чрезъ конвенция, а ний незнаемъ още никакъвъ проводникъ на топлината, който да може да прѣдаде таквась висока температура. Други отдаватъ слънчевата топлина на химическитѣ процеси, които се извьршватъ помежду съставнитѣ му части, срѣщо което може обаче да се противопостави това, че продуктитѣ отъ тѣзи съединения ще се натрупатъ на слънчевата повьрхность и тъй ще спрѫтъ по̀-нататъшнитѣ дѣйствия. Трети (Mayer) допускатъ произвождането и поддьржанието на топлината слънчева отъ постоянното падание върху него на астероиди, които, като идѫтъ отъ безконечностьта съ извѣстна скорость и падатъ върху слънцето, загубватъ «живата си сила» и могѫтъ да произведѫтъ тъй голѣмо количество топлина, противъ което може да се противопостави това, че натрупаната тъй материя ще се стрѣми да наруши равновѣсието въ нашата планетна система и би намалила годината на толкось, колкото не би избѣгнѫло отъ наблюденията на астрономитѣ.

Споредъ всичкитѣ тѣзи хипотези слънцето ще остане свѣтливо, до когато задьржа у себе си извѣстно количество енергия, която наистина е много голъма, но все пакъ ограничена. А истинското рѣшение на задачата ще даде тази теория, споредъ която лѫчеиспуснѫтата енергия би се възвьрщала къмъ слънцето подъ друга каква да е форма.

А теорията на Сименса удовлетворява това условие. Споредъ него всичкото междузвѣздно пространство е пълно съ газообразни тъла, крайно разредени и състоящи отъ водородъ, кислородъ, азотъ, вьгленъ и други твьрди тѣла въ прахъ. Всько звѣздно тѣло привлича къмъ себе си отъ тъзи атмосфера, плътностьта на която ще зависи отъ привлѣкателната сила на звѣздата и по всей вѣроятности ще се състои главно отъ по-тѣжкитѣ газове, и тѣзи които по-малко сѫ летучи. Слънчевата система изъ цѣло привлича къмъ себе си распрьстнатитѣ въ пространството тъзи газове и е обиколена

тъй отъ една между планетна атмосфера, която по плътностьта си е срѣда помежду планетнитѣ атмосфери и крайно разрѣденото междузвѣздно пространство. Това свое мнѣние Г. Сименсъ опира върху теорията на газовитѣ молекули, споредъ която неможе да се опредѣли граница на една газова атмосфера въ пространството. А сѫществуванието на материя въ това пространство се е поддържало отъ Грове, Хумболда, Зелнера, Виллямса и Нютона. То се подтвърждава и отъ това, гдѣто болидитѣ (подвижнитѣ звѣзди) съдържатъ въ себе си колкото шесть пѫти свойтъ обемъ газове при едно атмосферно налѣгание и, че повечето отъ тѣзи газове е водородъ, който не може се набра отъ нашата атмосфера, въ която се намира крайно малко.

Знае се, че въ 25 дни еднъждъ слънцето се върти около остьта си. Неговата скорость при екваторътъ му е 4,41 повече отъ земната. Отъ това силно движение вслѣдствие на произвежданата центробѣжна сила слънчевата атмосфера се издува и слънцето дѣйствува въ окрѫжающата го срѣда, като душникъ (ventilateur). То привлича къмъ полюситѣ си водородъ, въглеводородни тѣла и кислородъ, които съ приближаванието си къмъ него ставатъ по-плътни и придобиватъ по-висока температура, а като достигнѫтъ до слънчевата фотосфера, запалватъ се и съ горението си произвождатъ силна топлина. Отъ това горение се получаватъ водни пари, въгленна окись и пр. които отъ центробѣжната сила завличатъ се къмъ екваторътъ на слънцето и отъ тамъ въ форма на колелета отъ пара се метатъ въ пространството.

Кѫдѣ отиватъ сега тѣзи съединения и тѣла? Его сѫщностьта и оригиналностьта на Сименсовата теория. Тѣзи съединения се разлагатъ въ пространството отъ тѣзи слънчева енергия, която се счита изгубена за насъ.

Споредъ откритий отъ Сенъ Клеръ Девилъ законъ точката за разложението на тѣлата зависи отъ температурата и налѣганието. Споредъ него единъ обемъ водна пара при 2,800 температура и при едно атмосферно налѣгание има само 0, 5 стремление къмъ разложение, т. е. при таквисъ условия половината отъ парата сѫществува, а другата половина образува само механическа смѣсь отъ кислородъ и водородъ. Но тъй като и температурата за разложението се възвива или слазя съ налеганието, то въ пространството тѣзи тѣла могѫтъ да се разложатъ и при по-низка температура.

Освѣнь това топлината, която истича отъ извори съ висока

температура, има много по-голѣма разлагателна сила нежели обикновенната. И Г. Сименсъ е сполучилъ само съ слънчеви зари да разложи водна пара въ разредено пространство, напр. при 1/1800 атмосферно налѣгание.

Сега като се допусне, че междузвѣздното пространство е пълно съ различни съ плътность 1/2000 атмосферно налѣгание тѣла, то може да се приемне, че тѣ ще се разложжтъ отъ слънчевитѣ зари, които по този начинъ не щѣхж да пропаднжтъ.

Отсжтствието отъ нашата земя на много водородъ Г. Сименсъ тълкува така: течнията на газообразитѣ къмъ слънцето и назадъ въ точката на прикасанието си отъ триението произвождатъ електрически токове къмъ слънцето и тъй като всичкитѣ небесни тѣла и земята плаватъ тъй да се каже врѣдъ тѣзи газообрази, то водородътъ се увеличава отъ токоветѣ къмъ слънцето и се замѣща отъ части съ водни пари.

Въ заключение ето основитѣ на новата теория:

1° Междузвѣздното пространство съдържа водни пари и въглении съединения;

2° Тѣзи съединения, които се образуватъ на слънцето могжтъ да се разложятъ при голѣмото си разрѣдявание отъ лжчезарната слънечна енергия;

3° Тѣзи разложени зари се връщатъ къмъ слънчевата атмосфера да замѣстятъ отмѣтнжтитѣ отъ центробѣжната му сила нови съединения.

Съ тѣзи три условия страхътъ отъ изгубванието на слънчевата енергия исчезва, тъй като тя постоянно се подновява.

Още въ 1850 год. Фарадей забѣлѣжи, че два кжса ледъ притиснжти единъ о други се слѣпятъ и образуватъ едно цѣло, тъй щото по-лесно се строшаватъ другадѣ нежели тамъ. Това слѣпяние, което е толкосъ по силно, колкото ледътъ е по близо до точката на стопяванието си, Фарадей отдаваше на нѣкое особно свойство на ледътъ.

Сега Г. Сприигъ (annalen der Chim uns Phyo) е предприелъ редъ подобни опити върху най-разнообразни вѣщества. Той ги взема въ ситенъ прахъ и вложени въ стоманенъ сждъ подлага ги на налѣгание отъ 2.000 до 7.000 атмосфери сир. около 7.000 килограмма на единъ квадратенъ сантиметръ повърхность.

Той е намѣрилъ, че стърготинитѣ отъ свинецъ при 2,000

атмосфери налѣгание образуватъ едно цѣло и не се никакъ съзиратъ съ микроскопътъ; плътностьта на това тѣло е 11,5 когато на обикновенний свинецъ е само 11,3. При 5.000 атмосфери свинецътъ става като жидкость и истича презъ всичкитѣ праздинини на урядътъ.

Прахъ отъ цинкъ или бисмутъ подъ 5.000, 6.000 атмосфери се превръща въ тѣло, което се чупи даже на *кристали*. Близо до 6.000 атмосфери цинкътъ и оловото се превръщатъ въ видъ на тѣсто като жидки.

Ще рече че само съ налѣгание проститѣ тѣла си промѣнятъ химическитѣ свойства; но нѣкои метали при никакво налѣгание не се сцѣляватъ.

Отъ солитѣ едни ставатъ прозрачни при налѣганието, а други се превръщатъ въ жидкости.

Г. Марей е сполучилъ да направи единъ урядъ въ форма на ловчийска пушка, който фотографира въ една секудна 12 пѫти предметътъ, къмъ който е оправенъ; за всѣкой образъ се изисквало само 1/720 отъ секунда като време нуждно за поза.

Той е сполучилъ да фотографира птици, летящи изъ въздухътъ; снелъ е послѣдователнитѣ положения на лѣтяща чайка, която въ секундата прави само три махвания съ крила, тъй щото за всѣко махание е въспроизвелъ четире послѣдователни положения: най-напрѣдъ крилетѣ сѫ издригнѫти най-горѣ, послѣ начеватъ да спадатъ, въ слѣдующий образъ сѫ най-долу и въ четвъртий подкачатъ да се издвигатъ и т. н. т.

Отъ фотографиитѣ на птици въ разни положения, напр. когато отлѣтяватъ или прилѣтяватъ, къмъ человѣкътъ, когато се намиратъ отъ долу, или отъ горѣ, се е забѣлѣжило, че разни птици и насѣкоми хвъркатъ по особни начини, тъй щото има надѫжда отъ тѣзи наблюдения да се изучи по-основно механизмътъ на лѣтението.

Г. П. Грахамъ Белъ е изнамѣрилъ единъ електрически урядъ, който посрѣдствомъ една игла опредѣлялъ положението и дълбочината на пулята въ человѣческото тѣло. Тъзи игла има единий си край съединенъ съ телефонъ, който хирургътъ държи до ухото си. Щомъ върхътъ на иглата срѣщне пулята, образува се електрически токъ отъ нея до металическата повърхность приложена на кожата. Този токъ минува презъ бобинитѣ на телефонътъ, който издава

шумъ, щомъ като иглата се докосне до пулята. Хирургътъ тогава може съ увѣренность да разрѣже на мѣстото, и даже по иглата да оправя ножътъ си.

Въ засѣданието на между-народний медицински конгресъ въ Лондонъ Г. Пасторъ, членъ въ французската академия на наукитѣ, е държалъ рѣчь, която по великото си значение заслужва да бъде преведена даже изцѣло. Изучванието на микроскопическитѣ организми е довело Г. Пасторадо до откритие, което ще може да се оползотвори за прѣдпазвание отъ заразителнитѣ болѣсти. Той е успѣлъ да прѣсади кокошата холера по кокошкитѣ и далакътъ (антраксъ fievre charbonneuse, Сибирская чума) по едрий добитъкъ.

Да вземемъ, казалъ той едно пиле близо на умирание отъ кокошата холера, и да втопимъ въ кръвьта му съ голѣмо прѣдпазвание върхътъ на една тънка стъкленна прьчица. Тъзи прьчица да втопимъ въ чистъ пилешки буйлонъ възваренъ до 115° цел. въ който всъкой зародишъ е онищоженъ. Ако сега поставимъ сѫдътъ въ температура отъ 25° до 30°, ще видимъ, че буйлонътъ се размѫтва, и се напълнилъ съ малки микроскопически живогинки, прилични по формата си на 8, и които често сѫ толкось дребни, щото съ най-силенъ микроскопъ се виждатъ като точки. Вземете сега отъ този сѫдъ толкосъ малко, колкото се може на върхътъ на една стъкленна прьчица, тънка като игла, и потопете върхътъ и' въ други сѫдъ, тоже съ такъвъ буйлонъ и тамъ ще видите сѫщото явление. Тъй може да се направи съ третий, четвьртий и ако щете до сто, до хилядо сѫдове и постоянно вѫтрѣ въ нѣколко часа жидкостьта на буйлонътъ ще се напълни съ сѫщитѣ малки организми. Слѣдъ два три дни и при температура отъ 30° буйлонътъ се обистрева, което значи че образуванието на нови тѣла е прѣстанѫло, или, че малкитѣ точки, които размѫтваха буйлонътъ, сѫ потѫнали на дъното. Тази материя, добрѣ запушена, може да остане неизмѣнна цѣли мѣсеци даже.

Да вземемъ сега едно отъ тъзи приготовления, стотний или хилядний сѫдъ напр. и да сравнимъ неговата заразителность съ кръвьта на кокошката умрѣла отъ холерата ; да влѣемъ въ кръвьта на десеть кокошки една капка отъ заразената кръвь и на други десеть толкось отъ приготвената жидкость, като я порасклатимъ малко. За наше очудвание и двадесетьтѣ кокошки ще умрѫтъ изедно и слѣдъ смъртьта имъ кръвьта на всичкитѣ ще съдържа заразителний микроскопически организмъ.

Ако повторимъ сега тѣзи послѣдователни приготовления, като ги вземами презъ 15 дни, или три или деветь мѣсеци, ще намѣримъ голѣма разлика въ заразителностьта имъ. Разнитѣ състави, взети слѣдъ доста продължително по между имъ врѣме единъ слѣдъ други, дѣйствуватъ различно. По този начинъ можемъ да направимъ зараза отъ разни стъпени. Една отъ тѣхъ ще омьртви осемь кокошки отъ десетьтѣ, друга — петь, третя — една и на конецъ друга, която не ще омьртви ни една, при всичко че микроорганизмътъ може тоже да се расплодява и развъжда . . .

Като продължимъ това изучвание, ний достигаме до началото на присажданието. Когато кокошкитѣ сѫ болѣдували отъ нѣкой ослабенъ вирусъ, развитието на който е било спрѣно отъ жизненното противодѣйствие на животнитѣ, то и да се вкара въ кръвьта имъ заразителний вирусъ, тѣ не пострадватъ никакъ и прѣдставятъ само врьменни симптоми. Тѣ вече не умиратъ отъ дѣйствието на смъртоносний вирусъ и презъ едно врѣме даже и цѣла година тѣхъ ги не хваща вече кокошата холера. Въздушний кислородъ се вижда да измѣня стъпеньта на заразителностьта на холерний микроорганизмъ, сир. да измѣня способностьта на развитието му въ тѣлото на животнитѣ. Да ли това не е общъ законъ за всичкитѣ вируси? Въ право сме да очакваме изнамиранието на ваксина за всичкитѣ заразителни болѣсти и сме подкачили издирванието върху ваксината на нареченний въ Франция charbon, въ Англия splenic fever, въ Русия *сибирская язва* и въ Нѣмско milz branot.

Слѣдъ дълги опити той сполучилъ да произведе ваксина за далакътъ (антраксъ) съ различна стъпень заразителность и свършва така:

«Намираме се прочее прѣдъ една система за приготвяние ваксина за антраксътъ; практическата важность на този резултатъ може да се оцѣни. Но най-интересното тукъ е, че ний вече владѣемъ единъ общъ начинъ за приготвяние вирусъ-ваксинъ, основанъ върху дѣйствието на кислородътъ и въздухътъ, т. е. на една космическа сила, която се намира по всѫдѣ на земното кѫлбо. Въ Франция всѣкоя година пропадатъ отъ антраксътъ за 20.000.000 франки добитъци. Помолиха ме да направя публиченъ опитъ, отъ който получихъ слѣдующитѣ резултати: отъ педесеть овци двадесеть и петь бѣхѫ присадени, слѣдъ 15 дни въ кръвьта имъ се вмъни заразителенъ вирусъ отъ антраксъ и двадесеть петъхъ овци оцѣлѣхѫ, а останалитѣ, които не бѣхѫ присадени предварително, умрѣха въ 15

часа. Отъ тогасъ азъ не могѫ да сваря да давамъ ваксина на скотоводцитѣ. Въ петнадесеть дни сѫ присадени въ департаментитѣ около Парисъ повече отъ 20,000 хиляди овци и многобройно число крави и коньe.

Знае се че Пулковската обсерватория основана на 1839 г. отъ Царь Николая имаше до скоро най-силнитѣ астрономически инструменти. Споредъ волята на Царьтъ тя трѣбваше винаги да притѣжава най-осъвършенствованнитѣ уряди и да не пада по-долу отъ никоя друга. Обаче благодарение на напредванието науката въ послѣдне врѣме се направиха въ Франция, Англия и Съединенитѣ Държави рефрактори по-силни отъ Пулковский, който Руситѣ считаха за едничъкъ.

За това отъ една година се правятъ вече стъклата за единъ новъ телескопъ въ тъзи обсерватория. Всичката му длъжина била 45 крака и свободний дияметръ на обективътъ 30 пръста безъ да се смѣтатъ още два пръста, които ще сѫ за обхващание.

Този телескопъ ще се постави на една подвижна желѣзна кула, която ще се върти вгрху желѣзни раилси.

Ако съ този телескопъ не се видатъ жителитѣ на луната, казва Revue Scientifique, отъ гдѣто черпимъ тъзи свѣдения, то самата луна ще се види крайно близо тъй като ще се приближи до 38 левги на земята.

Бостонский Journal of Edication излага по слѣдующий начинъ биографията на Прѣдсѣдательтъ на Съединенитѣ Държави, Гарфилда.

На 14 год. той билъ ученикъ при единъ дюлгеринъ; на 16 год. гребецъ по каналътъ Охио; на 18 год. ученикъ въ Нормалното училище къ честеръ (Охио); на 21 год. билъ учитель въ едно начално училище, като продължавалъ пакъ дѣ се учи; на 23 год. постѫпилъ въ Вилямсъ Коллежъ; на 26 год. свършилъ съ най-добри ноти въ классътъ: на 27 год. станѫлъ учитель въ Хирамъ Коллежъ (Охио); на 28 год. станѫлъ главенъ учитель въ това училище, на 29 год. билъ избранъ членъ въ сенатътъ въ Охио; той билъ най младий отъ членоветѣ на това събрание; на 31 год. билъ произведенъ пълковникъ на 42-й Охиоски регментъ; скоро слѣдъ това получилъ командуванието на една бригада, разбилъ възстанницитѣ при Гумфри Марчелъ: спомогнѫлъ побѣдата при Питебургъ Ландингъ, игралъ важна роль въ обсадата на Коринтъ и въ славното движение къмъ желѣзний пѫть Мемфисъ и Карлстонъ. На 32 год. билъ назначенъ началникъ на Щабътъ на Кумберландската

войска, участвовалъ въ сражението при Тенесе и въ славний бой при Чикамоса, и получилъ степень Генералъ-Майоръ. На 33 год. билъ избранъ депутатъ въ Конгресътъ. На 48 год., слѣдъ 15 години постоянно засѣдание въ Конгресътъ, той се избралъ членъ въ федеративний сенатъ. На 49 год. билъ избранъ кандидатъ за прѣдсѣдатель на Съединенитѣ Държави. На 50 год. билъ избранъ прѣдсѣдатель. На 20/2 Юлий 1881, той биде смъртно раненъ отъ ржката на Гито и умрѣ на 7/19 Септемврий 1881 год.

— Когато прѣдсѣдательтъ се рани, Американцитѣ за да го пренесжтъ до Лонгбраншъ построихж въ 18 часа единъ желѣзенъ пжть, който подкачаше отъ Едберонъ и бѣше по̀ дългъ отъ единъ километръ.

На 3 часа слѣдъ пладнѣ се подкачилъ насипътъ съ 12 работника само; всѣкой слѣдующи тренъ принисалъ нови работници, които до 7 часа вечерьта се набрали до 350. На $7^1/_4$ единъ тренъ принеслъ траверситѣ и раилситѣ; слѣдъ $1^1/_2$ часъ положили първий раилсъ и на другий день въ 2 часа и 40 минути всичкитѣ раилси били наредени. Работата, която се прекъснжла два часа, подкачила въ 5 и на 9 часа утреньта всичко се свършило, като прекарали даже за по̀ голѣма здравина единъ локомтивъ съ тендерътъ му (вагонътъ съ водата и въглищата). И така всичката работа е траяла само 18 часа.

Стоянъ П. Сивковъ е роденъ въ г. Нова-Загора на 1858 година.

По силното желание на баща си, старъ учитель, слѣдъ като свърши първоначалното си учение въ Ново-Загорското училище, продължи го въ Габрово до VI-й классъ съ голѣмо прилежание и отличенъ успѣхъ.

Той учителствува въ г. Нова-Загора прѣзъ 1877 година, съ отличенъ успѣхъ.

Слѣдъ войната, отъ 1878 година, той е занимавалъ едно подиръ друго службитѣ: Секретарь при Околийский Началникъ въ Люле-Бургасъ и Нова-Загора, Кметъ на Нова-Загора и Инспекторъ на Ново-Загорската учебна Околия.

Той, съ своето отлично повѣдение, здравъ умъ и енергична дѣятелность, се произведе Началникъ на Ново-Загорската Околия; той бѣше единъ отъ способнитѣ Околийски Началници въ департамента.

Съ неговото съдѣйствие и старание се съгради въ Нова-Загора едно училище въ което да се помѣщаватъ отъ 300—400 ученика.

Той умрѣ ненадѣйно въ Нова-Загора на 9-й Февруарий 1883 год., слѣдъ два-дневно болѣдувание на 24 годишна възрасть, — постави въ дълбока скърбь родители, приятели и познайници.

Вѣчна му память!

ОГЛАВЛЕНИЕ.

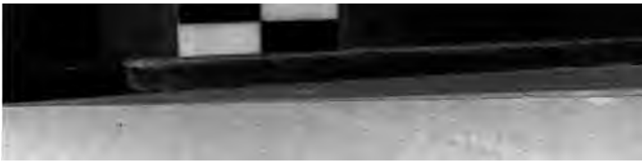

СТАТИСТИЧЕСКИЙ

АЛМАНАХЪ

НА

СТАРО-ЗАГОРСКИЙ ДЕПАРТАМЕНТЪ

ЗА

1384 ВИСОКОСНА ГОДИНА.

здава окрѫж. коммиссия на старо-загорский департаментъ

ГОДИНА ТРЕТЯ.

СТАРА-ЗАГОРА
ечатница „ЗНАНИЕ“.
1884.

СТАТИСТИЧЕСКИЙ

АЛМАНАХЪ

НА

СТАРО-ЗАГОРСКИЙ ДЕПАРТАМЕНТЪ

ЗА

1884 ВИСОКОСНА ГОДИНА.

издава окржжната коммиссия на старо-загорский департаментъ

Година трета.

СТАРА-ЗАГОРА

Печатницата „ЗНАНИЕ“.

1884.

ПАСХАЛИЯ

Тая година ще блажимъ дни	50
Триодъ започева енуарий	29
Месни заговѣзни февруарий	12
Сирни " "	19
Въскресение Христово априлий	8
Възнесение " май . . .	17
Петдесятница май	27
Петрови заговѣзни юний	3
Петрови пости дни	25

Петровъ день въ петъкъ
Рождество Христово въ вторникъ.

ЛИЧНИ ГОДИНИ

	години
Отъ сътворението на свѣта броятъ православнитѣ	7392.
» » » » » Католицитѣ	5888.
» » » » » Евреитѣ.	5644.
» потопътъ	5150.
» обичая на Обрезванието	4860.
» Вавилонското Стълпотворение . - . . .	4641.
» основанието на Македонското царство . .	2884.
» » » Римъ	2637.
» разорението на Иерусалимъ , ...	2479.
» както Историцитѣ споменаватъ Българитѣ .	2007.
» Юлианский календарь	1930.
» Рождество Христово	1884.
» основанието на Цариградъ	1572.
» завладаванието на Мизия отъ Българитѣ . . .	1396.
» какъ Борисъ възлѣзе на българский прѣстолъ .	1041.
» » Кирилъ и Методий прѣведоха Св. писание .	1040.
» кръщението на Българитѣ	1022.
» раздѣлението на Западната църква отъ Источната	832.
» основанието на Българската Патриаршия въ г. Търново - . . -	686.
Отъ дохождането на Турцитѣ въ Европа . .	536.
» какъ се прявзе Цариградъ отъ Турцитѣ .	531.
» първото сражение съ Турцитѣ (Асенъ съ Мурада)	519.
» какъ привзеха Турцитѣ Едерне	513.
» » Българитѣ сж побѣдени съвършенно отъ . Турцитѣ при С. Калугарепъ (Румания)	487.
Отъ царуванието на царь Костантина синъ на Г. Страшимира . . . . , ...	462.
Отъ привзиманието България отъ Турцитѣ . . .	411.
» паданието на Охридский Патриархъ . . .	118.
» рождението на прочутий родолюбецъ С. Раковски	64.
» какъ почнаха Българитѣ да искатъ черковнитѣ си правдини	54.
Отъ какъ павликянитѣ отвориха църква и училище въ Пловдивъ и въ с. Бѣла Свищовско	41.
Отъ основанието на Българската църква въ Цариградъ	[illegible]

От воцаряванието на Н. В. Аликсандръ II-й Императоръ всеросийский . . . . 29.
От смъртьта на Савва Раковский. . . . . 16.
» подновяванието на Българската Екзархия . . 12.
» какъ Россия обяви война съ Турция . . . 7.
» » » пристигна на границата Унгенъ (въ 1877 г Апр. 12) . . . . 7.
Отъ какъ Россия завзе Галацъ въ Романия (въ 1877 г. Юний 12) . . . . 7.
Отъ какъ Россия завзе Свищовъ (въ 1877 Юний 15) 7.
Отъ привзиманието на Търново отъ Русситѣ (въ 1877 Юний 15) . . . . 7.
Отъ какъ Генералъ Гурко привзе Балканя, проходъ Пъровци и Хаинъ-Боазъ (Юлий 1-й) . . . . . 7.
Отъ влизанието на русскитѣ войски въ казанлѫкъ (Юлий 5) . . . . 7.
Отъ привзиманието на Русситѣ Нова-Загора и (Юлий 18) . . . . 7.
Отъ какъ изгори Сюлейманъ паша Ст-Загора и опустоши околията (Юлий 19) . . . . 7.
Отъ какъ привзеха Русситѣ г. Плѣвенъ (Ноемврий 28) . . . . 7.
Отъ какъ привзе Генералъ Гурко г. София (Декемврий 22 й . . . . 7.
Отъ привзиманието на Русситѣ вторий пѫть балкана Св. Никола (Декемврий 28) . . . . . . 7.
Отъ какъ привзеха Русситѣ Едрене (Яноарий 14) 6.
» Св. Стефанский договоръ (Февруарий 19 й) . 6.
» Берлинский договоръ Юлий 13-й . . . . 6.
» назначаванието на Н. С. Алексадра Богориди за управитель на Източна Румелия . . . . . . 5.
Отѣ убиванието на всеросийский Императоръ Александра II-й . . . . 3.
Отъ воцаряванието на всеросийский Императоръ Александра III-й . . . . 3.
Отъ умиранието на Генералъ Скобеловъ II-й . 2,

Януарий

Има дни 31. Деньтъ 10 ч., а ноштьта 14.

1	Недѣля	† **Образ. Гос. св. Василъ** (Сурваки)	13
2	Понделникъ	Силвестръ папа Рим.	14
3	Вторникъ	Прор. Малах. мѫч. Гордий	15
4	Срѣда	Съборъ 70 апост.	16
5	Четвъртъкъ	Мѫч. Теопемтъ (пость)	17
6	Петъкъ	† **Св. Богоявление** (Водокръшт.)	18
7	Сѫбота	† **Ивановъ-день**	19
8	Недѣля	† **По просвѣшт.** и пр. Доминика.	20
9	Понделникъ	Мѫч. Полиевктъ.	21
10	Вторникъ	Григорий Нисийский.	22
11	Срѣда	Прѣпод. Теодосий.	23
12	Четвъртъкъ	Мѫч. Татиана	24
13	Петъкъ	Мѫч. Еримилъ и Стратон.	25
14	Сѫбота	Прѣпод. отци въ Синай.	26
15	Недѣля	† **Павлъ Тивмс. Иоанъ Кушт.**	27
16	Понделникъ	Чес. вериг. ап. Петра.	28
17	Вторникъ	Антоновъ-день.	29
18	Срѣда	Атанасовъ-день.	30
19	Четвъртъкъ	Прѣп. Макарий египет.	31
20	Петъкъ	Евтимъ великий.	1
21	Сѫбота	Максимъ исповѣд.	2
22	Недѣля	† **Апост. Тимотей.**	3
23	Понделникъ	Свешт. мѫч. Климентъ епис.	4
24	Вторникъ	Прѣп. Ксения.	5
25	Срѣда	Григорий Богословъ.	6
26	Четвъртъкъ	Прѣп. Ксенофонтъ.	7
27	Петъкъ	Мошти Иоана Златоуста.	8
28	Сѫбота	Ефремъ Сиринъ.	9
29	Недѣля	† **Митаръ и Фарисей.**	10
30	Понделникъ	† **Три Свитителе.**	11
31	Вторникъ	Бесребр. Кира и Иоана.	12

Февруарий.

Има дни 29. Деньтъ е 11 ч., а нощьта 13.

1	Срѣда	Прѣдпр. Срет. и св. Триф.	13
2	Четвъртъкъ	† **Сретение Господне.**	14
3	Петъкъ	Богоприемецъ Симеонъ.	15
4	Сѫбота	Исидоръ Пилосиутски	16
5	Недѣля	† **Блудний синъ.**	17
6	Пондѣлникъ	Букулъ епиcк. Смирн.	18
7	Вторникъ	Партений, епиcк. Лампсакий.	19
8	Срѣда	Теодоръ Стратилатъ.	20
9	Четвъртъкъ	Мѫч. Никифоръ.	21
10	Петъкъ	Мѫч. Хараламппй.	22
11	Сѫбота	Св. мѫч. Власий. (М. задуш.)	23
12	Недѣля	† **Месопустъ.** (Месни загов.)	24
13	Пондѣлникъ	Прѣп. Мартинианъ.	25
14	Вторникъ	Прѣп. Авксентий	26
15	Срѣда	Апост. Онисимъ.	27
16	Четвъртъкъ	Мѫч. Памфилъ	28
17	Петъкъ	Теодоръ Тиронъ.	29
18	Сѫбота	Левъ папа Римс. (Голѣм. задуш.)	1
19	Недѣля	† **Сиропустъ.** (Голѣм. загов.)	2
20	Пондѣлникъ	Львъ епиcк. Катански.	3
21	Вторникъ	Прѣп. Тимотей.	4
22	Срѣда	Мощти мѫч. Евгений.	5
23	Четвъртъкъ	Поликарпъ Смирненский.	6
24	Петъкъ	1 и 2-ро обрет. глав. Прѣдт.	7
25	Сѫбота	† **Тодоровъ-день.**	8
26	Недѣля	† **I-ва Православна.**	9
27	Пондѣлникъ	Прѣп. Прокопий Декап.	10
28	Вторникъ	Василий Исповѣдникъ.	11
29	Срѣда	Прѣп. Касианъ Римлянинъ.	12

Мартъ

Има дни 31. Деньтъ е равенъ съ нощьта.

1	Четвъртъкъ	Прѣп. Евдокия.	13
2	Петъкъ	Св. мжч. Теодотъ.	14
3	Сжбота	Мжч. Евтропий и др.	15
4	Недѣля	† **2-ра Григория Палама.**	16
5	Пондѣлникъ	Мжч. Кононъ.	17
6	Вторникъ	42 мжч. въ Амория.	18
7	Срѣда	Св. мжч. Василий.	19
8	Четвъртъкъ	Теофилактъ Никомидийский.	20
9	Петъкъ	Св. 40 мжченици.	21
10	Сжбота	Мжч. Кодратъ и др.	22
11	Недѣля	† **3-та нед. кръстопоклона.**	23
12	Пондѣлникъ	Прѣп. Теофанъ.	24
13	Вторникъ	Мощи Никифора Царигр.	25
14	Срѣда	Прѣп. Венедиктъ.	26
15	Четвъртъкъ	Мжч. Агапий и др.	27
16	Петъкъ	Мжч. Савинъ и папи.	28
17	Сжбота	Алексий човѣкъ Божий.	29
18	Недѣля	† **4-та Иоанъ Лествичникъ.**	30
19	Пондѣлникъ	Мжч. Хрисантъ и Дорий	31
20	Вторникъ	Прѣп. отци въ Синай избити.	1
21	Срѣда	Прѣп. спис. Иаковъ.	2
22	Четвъртъкъ	Св. мжч. Василий (Вел. кан.)	3
23	Петъкъ	Прѣп. Никонъ.	4
24	Сжбота	Пр. Благ. и Захарий (акат.)	5
25	Недѣля	† **5-та Благовѣщение.**	6
26	Пондѣлникъ	Съборъ арханг. Гаврила.	7
27	Вторникъ	Матрони Солуне.	8
28	Срѣда	Иларионъ новъ.	9
29	Четвъртъкъ	Прѣп. Марко и Кирилъ.	10
30	Петъкъ	Иоанъ Лествич.	11
31	Сжбота	Възкръсение Лазарово.	12

Априлий

Има дни 30. Деньтъ е 13 ч., а нощьта 11.

1	Недѣля	† **6-та Цвѣтоносна** (Врѫбница.)	13
2	Пондѣлникъ	Св. Вел. Понедѣл.	14
3	Вторникъ.	Св. Вел. Вторникъ.	15
4	Срѣда	Св. Вел. Срѣда.	16
5	Четвъртъкъ	† **Св. Великий Четвъртъкъ.**	17
6	Петъкъ	† **Распятий Петъкъ.**	18
7	Сѫбота	Св. Велика Сѫбота.	19
8	Недѣля	† **Воскр. Христово** (Вел-день.)	20
9	Пондѣлникъ	† Воскр. Христово (Вел-день.)	21
10	Вторникъ	† Воскр. Христово (Вел-день.)	22
11	Срѣда	Свѣтла-та Срѣда.	23
12	Четвъртъкъ	Свѣтлий Четвъртъкъ.	24
13	Петъкъ	Свѣтлий Петъкъ.	25
14	Сѫбота	Свѣтла-та Сѫбота.	26
15	Недѣля	† **Томина.**	27
16	Пондѣлникъ	Мѫч. Агапий и др.	28
17	Вторникъ	Прѣп. Симеонъ Персид.	29
18	Срѣда	Иоанъ учен. на Григор.	30
19	Четвъртъкъ	† **Мироносици**	1
20	Петъкъ	Прѣп. Теодоръ.	2
21	Сѫбота	Св. Иануаръ и др.	3
22	Недѣля	Прѣп. Теодоръ.	4
23	Пондѣлникъ	† **Гергйовъ-день.**	5
24	Вторникъ	Мѫч. Савва Стратилъ.	6
25	Срѣда	Апост. Еванг. Марко.	7
26	Четвъртъкъ	Василий Амасииский	8
27	Петъкъ	Симеонъ срод. Господ.	9
28	Сѫбота	Апост. Иасонъ и др.	10
29	Недѣля	† **Чете се Еванг. за раслаблен.**	11
30	Пондѣлникъ	Апост. Иаковъ.	12

Май.

Има дни 31. Деньтъ е 14 ч., а нощьта 10.

1	Вторникъ	Прор. Еремий.	13
2	Срѣда	Прѣпол. и лѣт. Тапас.-день	14
3	Четвъртъкъ	Мжч. Тимотей и Мавра.	15
4	Петъкъ	Прѣп Пелагий.	16
5	Сжбота	Мжч. Ирина.	17
6	Недѣля	† **Чете сж Еванг. за Самарянка**	18
7	Понделникъ	Явление Кръста на небото.	19
8	Вторникъ	Апост. Ев. Иоанъ Богосл.	20
9	Срѣда	Лѣтенъ Никулъ-день.	21
10	Четвъртъкъ	Апост. Симонъ Зилотъ.	22
11	Петъкъ	† **Св. бълг. пр. Кирилъ и Метод.**	23
12	Сжбота	Отецъ Епафаний и др.	24
13	Недѣля	† **Чете сж Еванг. за Слѣпия.**	25
14	Понделникъ	Мжч. Исидоръ	26
15	Вторникъ	Похом. Великий	27
16	Срѣда	Теодоръ освешт.	28
17	Четвъртъкъ	† **Възнес. Христ.** (Спасовъ-день)	29
18	Петъкъ	Мжч. Теодотъ и др.	30
19	Сжбота	Патриккий Епис. Пруский.	31
20	Недѣля	† **Св. 318 отци.**	1
21	Понделникъ	* Равноап. Костадинъ и Елена.	2
22	Вторникъ	Мжч. Василискъ.	3
23	Срѣда	Михаилъ Исповѣдникъ.	4
24	Четвъртъкъ	Прѣп. Симеонъ.	5
25	Петъкъ	Трете обр. чес. гл. Прѣдтеч.	6
26	Сжбота	Апсст. Карп. (Задуш.)	7
27	Недѣля	† **Петдесятница.** (Св. Троица.)	8
28	Понделникъ	† **Св. Духъ.**	9
29	Вторникъ	Прѣп. Теодосия.	10
30	Срѣда	Исакъ Далмат.	11
31	Четвъртъкъ	Апост. Ермия.	12

Юний.

Има дни 30. Деньтъ е 15 ч., а нощьта 9.

1	Петъкъ	Иустинъ Филос.	13
2	Сѫбота	Никифоръ патр. Царигр.	14
3	Недѣля	† **Всѣхъ Светихъ.** (Петр. загов.)	15
4	Понедѣлникъ	Митрофанъ патр. Царигр.	16
5	Вторникъ	Доротей Тирский.	17
6	Срѣда	Прѣп. Висарионъ и др.	18
7	Четвъртъкъ	Теодотъ епис. Ангирский	19
8	Петъкъ	Теодоръ Стратилатъ.	20
9	Сѫбота	Кирилъ Александрийский.	21
10	Недѣля	† **Тимотей Пруский**	22
11	Пондѣлникъ	Апост. Варталом. и Варнава.	23
12	Вторникъ	Онуфрий Великий.	24
13	Срѣда	М-ци Акилина и Трифилий	25
14	Четвъртъкъ	Прор. Елисей.	26
15	Петъкъ	Прор. Амосъ.	27
16	Сѫбота	Тихонъ Аматунский.	28
17	Недѣля	† **Мѫч. Мануилъ** и др.	29
18	Пондѣлникъ	Мѫч. Леонтий.	30
19	Втовникъ	Апост. Иуда бр. Господ.	1
20	Срѣда	Методий Патарский.	2
21	Четвъртъкъ	Иулианъ Тарсийский.	3
22	Петъкъ	Евсевий Самосатский.	4
23	Сѫбота	Мѫч. Агрипина.	5
24	Недѣля	† **Рождество Прѣдтеч.** (Ен-день)	6
25	Пондѣлникъ	Прѣп. мѫч. Феврония.	7
26	Вторникъ	Давидъ Солунск.	8
27	Срѣда	Самсонъ странноприемникъ.	9
28	Четвъртъкъ	Мощти бесреб. Кира и Иоана	10
29	Петъкъ	† **Петровъ-день.**	11
30	Сѫбота	Съборъ 12 апостоли.	12

Юлий.

Има дни 31. Деньтъ е 14 ч., а нощьта 10.

1	Недѣля	┼ **Бесребр. Косма Дамианъ.**	13
2	Понделникъ	Ризи прѣсв. Богород.	14
3	Вторникъ	Мжч. Иакинтъ.	15
4	Срѣда	Андрей Критски.	16
5	Четвъртъкъ	Атонсий Атанский.	17
6	Петъкъ	Сисой Великий.	18
7	Сжбота	Прѣп. Тома	19
8	Недѣля	┼ **Вел. мжч. Прокопий.**	20
9	Понделникъ	Вел. мжч. Панкротий.	21
10	Вторникъ	45 мжч. въ Никополь.	22
11	Срѣда	Прѣхв. Ефимия.	23
12	Четвъртъкъ	Мжч. Проклъ Иларий.	24
13	Петъкъ	Съборъ Арх. Гаврила.	25
14	Сжбота	Апост. Акилъ.	26
15	Понделникъ	┼ **Мжч. Кирика Иулитъ**	27
16	Вторникъ	Свещт. мжч. Антиногенъ.	28
17	Срѣда	Маринъ-день.	29
18	Четвъртъкъ	Мжч. Иакинтъ.	30
19	Петъкъ	Прѣп. Макрина.	31
20	Сжбота	┼ **Илинъ-день.**	1
21	Недѣля	Прѣп. Симеонъ.	2
22	Недѣля	┼ **Мироносиц. Мария Магдалина.**	3
23	Понделникъ	Мъч. Трофимъ и др.	4
24	Вторникъ	Мжч. Христина.	5
25	Срѣда	Успѣн. Св. Анни.	6
26	Четвъркъкъ	Свещт. мжч. Ермолай.	7
27	Петъкъ	Великомжч. Пантелеймонъ.	8
28	Сжбота	Апост. Прохоръ и др.	9
29	Недѣля	┼ **Мжч. Калиникъ**	10
30	Понделникъ	Апост. Сила и Силуанъ.	11
31	Вторникъ	прѣп. Евдокий. (Заговѣзни)	12

Авгость.

Има дни 31. Деньтъ е 13 ч., а ноштьта 11.

1	Срѣда	Пронсх. жив. кр. и Мак.	13
2	Четвъртъкъ	Мошти арх. Стефанъ.	14
3	Петъкъ	Исакъ Далматинск.	15
4	Сѫбота	7 отроци въ Ефесъ	16
5	Недѣля	† **Прѣдпр. Прѣображение.**	17
6	Пондѣлникъ	† **Прѣображение Христово.**	18
7	Вторникъ	Прѣп. Дометий.	19
8	Срѣда	Емилианъ исповѣдн.	20
9	Четвъртъкъ	Апост. Матей.	21
10	Петъкъ	Архид. Лаврентий	22
11	Сѫбота	Архид. Евпла.	23
12	Недѣля	† **Мѫч. Фотии.**	24
13	Пондѣлникъ	Максимъ исповѣдн.	25
14	Вторникъ	Прѣдпр. и прор. Михей	26
15	Срѣда	† **Успѣн. Богород.** (Гол. Бого.)	27
16	Четвѫртъкъ	Св. Уросъ.	28
17	Петъкъ	Мѫч. Миронъ.	29
18	Сѫбота	Мѫч Флора и Лавра.	30
19	Недѣля	† **Андрей Стратилатъ.**	31
20	Понделникъ	Прор. Самуилъ	1
21	Вторникъ	Мѫч. Тадей.	2
22	Срѣда	Мѫч. Агатоникъ.	3
23	Четвъртъкъ	Мѫп. Лупъ.	4
24	Петъкъ	Свешт. мѫч. Евтихий.	5
25	Сѫбота	Апост. Вароломей и Титъ.	6
26	Недѣля	† **Мѫч. Адрианъ Наталий.**	7
27	Пондѣлникъ	Прѣп. Пименъ.	8
28	Вторникъ	Мойсей Муринъ.	9
29	Срѣда	† **Осѣк. гл. св. Иванъ.** (Постъ.)	10
30	Четвѫртъкъ	† **Св. Александръ Невский.**	11
31	Петъкъ	Поясъ Пресв. Богородица.	12

Септемврий.

Има дни 30. Деньтъ е равенъ съ ноштьта.

1	Сжбота	Инд. Съб. Богор. Сим. Стл.	13
2	Недѣля	**Мжч. Мамантъ.**	14
3	Пондѣлникъ	Антимъ Никомид.	15
4	Вторникъ	Вавилъ Антиох.	16
5	Срѣда	Прор. Захарий.	17
6	Четвъртъкъ	Чудо Мих. Архистрати.	18
7	Петъкъ	Прѣдпр. мжч. Созонтъ.	19
8	Сжбота	† **Рождес. Богород.** (Мала Бог.)	20
9	Недѣля	† **Богоотецъ Иоакимъ и Анна.**	21
10	Пондѣлникъ	Мжч. Миподоръ и др.	22
11	Вторникъ	Прѣп. Теодора.	23
12	Срѣда	Мжч. Автаномъ.	24
13	Четвъртъкъ	Обн. храма. Мжч. Корнилъ.	25
14	Петъкъ	† **Кръстовь-день.** (Постъ.)	26
15	Сжбота	Велик. Никитъ.	27
16	Недѣля	**Евфимия всехвална.**	28
17	Пондѣлникъ	Мжч. София съ 3 дъшт.	29
18	Вторникъ	Прѣп. Евмений.	30
19	Срѣда	Мжч. Трофимъ и др.	1
20	Четвъртъкъ	Великом. Евстатий.	2
21	Петъкъ	Апост. Кодратъ.	3
22	Сжбота	Свештеномжч. Фока.	4
23	Недѣля	† **Зачатие Иоана Кръстителя.**	5
24	Пондѣлникъ	Мжч. Телка.	6
25	Вторникъ	Прѣп. Афросина.	7
26	Срѣда	Прѣст. Иоанъ Богословъ.	8
27	Четвъртъкъ	Мжч. Калистратъ.	9
28	Петъкъ	Харитонъ Исповѣд.	10
29	Сжбота	Прѣп. Кириакъ.	11
30	Недѣля	† **Григорий еписк. армен.**	12

Октомврий.

Има дни 31. Деньтъ е 11 ч., а нощьта 13.

1	Понделникъ	Апост. Ананий. Покр. Богор.	13
2	Вторникъ	Мжч. Киприанъ.	14
3	Срѣда	Дионисъ Ареопагийский.	15
4	Четвъртъкъ	Иреотий Атинский.	16
5	Петъкъ	Мжч. Харетина.	17
6	Сжбота	Апост. Тома.	18
7	Недѣля	† **Мжч. Сергий Вакхъ.**	19
8	Понделникъ	Прѣп. Пилагия.	20
9	Вторникъ	Апост. Іаковъ Алфеевъ.	21
10	Срѣда	Мжч. Евлапий.	22
11	Четвъртъкъ	Апост. и диаконъ Филипъ.	23
12	Петъкъ	Мжч. Прова и др.	24
13	Сжбота	Мжч. Карпа и др.	25
14	Недѣля	† **Петковъ-день.**	26
15	Понделникъ	Мжч. Лукианъ.	27
16	Вторникъ	Логинъ Сотникъ.	28
17	Срѣда	Прор. Осий.	29
18	Четвжртъкъ	Апост. Еванг. Лука.	30
19	Петъкъ	† **Св. Иванъ Рилский.**	31
20	Сжбота	Великом. Артемий.	1
21	Недѣле	† **Прѣп. Иларионъ Великий.**	2
22	Понделникъ	Равноапост. Аверкий.	3
23	Вторникъ	Апост. Іаковъ.	4
24	Срѣда	Мжч. Арета и др.	5
25	Четвъртъкъ	Мжч. Маркианъ.	6
26	Петъкъ	† **Димитровъ-день.**	7
27	Сжбота	Св. Димитръ Бесараб.	8
28	Недѣля	† **Прѣп. Стефанъ.**	9
29	Понделникъ	Прѣп. Анастасия.	10
30	Вторникъ	Мжч. Зиновий.	11
31	Срѣда	Апост. Стахта Амплия.	12

Ноемврий.

Има дни 30. Деньтъ е 10 ч., а нощьта 14.

1	Четвъртъкъ	Безсреб. Козма и Дамянъ.	13
2	Петъкъ	Мжч. Акиндинъ.	14
3	Сжбота	Мжч. Акепсимъ.	15
4	Недѣля	† **Иоаникий Великий.**	16
5	Пондѣлникъ	Мжч. Галактионъ и др.	17
6	Вторникъ	Павелъ арх. Цариград.	18
7	Срѣда	33 мжч. въ Мелитинъ.	19
8	Четвъртъкъ	† **Архангеловъ-день.**	20
9	Петъкъ	Мжч. Анисфоръ и др.	21
10	Сжбота	Апост. Ерастъ, Олимпъ.	22
11	Недѣля	† **Мжч. Мина и др.**	23
12	Пондѣлникъ	Иоанъ Милостивий.	24
13	Вторникъ	Иоанъ Златоустъ.	25
14	Срѣда	Апост. Филипъ. (Кол. загов.)	26
15	Четвъртъкъ	Мжч. Гурий и др.	27
16	Петъкъ	Апост. Еванг. Матей.	28
17	Сжбота	Григорий епис. Неокесар.	29
18	Недѣля	† **Мжч. Платонъ.**	30
19	Пондѣлникъ	Прор. Авдия.	1
20	Вторникъ	Прѣдпр. Григорий. Прокла-	2
21	Срѣда	† **Въведение прѣсв. Богородици.**	3
22	Четвъртъкъ	Апост. Филимонъ.	4
23	Петъкъ	Григорий епис. Акрагантъ.	5
24	Сжбота	Великомжч. Екатерина.	6
25	Недѣля	† **Климентъ папа Римский.**	7
26	Пондѣлникъ	Алипия Столпникъ.	8
27	Вторникъ	Иаковъ Персианинъ.	9
28	Срѣда	Стефанъ Новий.	10
29	Четвъртъкъ	Мжч. Парамонъ и др.	11
30	Петъкъ	Апост. Андрей Първозван.	12

Декемврий.

Има дни 31. Деньтъ е 9 ч., а ноштьта 15.

1	Сѫбота	Прор. Наумъ.	13
2	Недѣля	† **Прор. Авакумъ.**	14
3	Пондѣлникъ	Прор. Софоний.	15
4	Вторникъ	Мѫч. Варвара.	16
5	Срѣда	Савва освешт.	17
6	Четвъртъкъ	† **Никулъ-день**	18
7	Петъкъ	Амвросий епис. Медеолан.	19
8	Сѫбота	прѣп. Патаний.	20
9	Недѣля	† **Зачатие Анни.**	21
10	Пондѣлникъ	Мѫч. Мина Ермогенъ и др.	22
11	Вторникъ	Данаилъ Стълпникъ.	23
12	Срѣда	Чудотвор. Спиридонъ.	24
13	Четвъртъкъ	Мѫч. Евстратий.	25
14	Петъкъ	Мѫч. Тирсъ и др.	26
15	Сѫбота	Мѫч. Елевтерия.	27
16	Пондѣлникъ	† **Св. Праотець Прор. Аггей.**	28
17	Вторникъ	Прор. Данаилъ и 3 отроци.	29
18	Срѣда	Мѫч. Севастианъ и др.	30
19	Четвъртъкъ	Мѫч. Бонифатий.	31
20	Петъкъ	Игнажь-день	1
21	Сѫбота	Мѫч. Иулиана.	2
22	Недѣля	Мѫч. Анастасия.	3
23	Недѣля	† **Прѣдъ Рожество Христово**	4
24	Пондѣлникъ	Мѫч. Евгиния.	5
25	Вторникъ	† **Рождество Христово** (Коледа)	6
26	Срѣда	† **Съборъ Богородиченъ**	7
27	Четвъркъкъ	† **Първомѫч. Архид. Стефанъ.**	8
28	Петъкъ	20, 000 мѫч. въ Никомидия	9
29	Сѫбота	14,000 мл. избити за Христа.	10
30	Недѣля	† **Мѫч. Анисий.**	11
31	Понедѣлникъ	Мелания Римлянка.	12

ОПИСЪ
НА
Официялнитѣ праздници празднуеми отъ пресѫтственнитѣ мѣста въ Източна Румелия.

1	Януарий	Обрѣзание Господне и св. Василий (н г)
6	«	Богоявление
7	«	Ивановъ-день
25	Мартъ	Благовѣщение
23	Априлий	Святий В. М. Георгий
11	Май	Св. Кирилъ и Методий (нар. пр.)
29	Юний	Петровъ-день
6	Августъ	Преображение Христово
15	«	Успѣние Прѣсвятия Богородица
14	Септемврий	Кръстовъ-день
26	Октомврий	Св. В. М. Димитрий
8	Ноемврий	Соборъ Архангела Михаила
6	Декемврий	Святий Николай
25	«	Рождество Христово (Коляда)
26	«	« « «
27	«	« « «
24	Юлий	Рождение на Н. И. В. Султана
30	Августъ	Тезоименитство на Гл. Упарв. А. Богориди
		Всичкитѣ недѣли презъ годината
		Велика Сѫбота
		Воскресение Христово три (3) дни
		Вознесение Христово
		понедѣлникъ Св. Духъ.

СТАРО-ЗАГОРСКА-

ИЗГРЯВАНИЕ И ЗАХОЖДА-

изчислено отъ Област-

Петро

Число	Януарий		Февруарий		Мартъ		Априлъ		Майй		Юний	
	Изгряван.	Захожд.	Изгряван.	Захожд.	Изгряван.	Захожд.	Изгряван.	Захожд.	Изгряван.	Захожд.	Изгряван.	Захожд.
1	7.42	4.36	7. 9	5.21	6.20	6. 1	5.19	6.43	4.32	7.22	4. 9	7.51
2	7.42	4.37	7. 4	5.23	6.13	6. 2	5.17	6.45	4.30	7.23	4. 9	7.51
3	7.41	4.39	7. 4	5.24	6.16	6. 4	5.15	6.45	4.29	7.24	4. 9	7.52
4	7.40	4.40	7. 3	5.26	6.14	6. 5	5.14	6.47	4.27	7.26	4. 9	7.53
5	7.40	4.41	7. 2	5.27	6.12	6. 6	5.12	6.48	4.26	7.27	4. 9	7.53
6	7.39	4.43	7. 0	5.29	6.11	6. 7	5.10	6.50	4.25	7.28	4. 9	7.53
7	7.38	4.44	6.58	5.31	6. 7	6.10	5. 8	6.51	4.25	7.28	4. 9	7.53
8	7.37	4.46	6.57	5.32	6. 4	6.12	5. 6	6.53	4.24	7.30	4. 9	7.54
9	7.36	4.47	6.56	5.33	6. 2	6.13	5. 4	6.53	4.23	7.31	4. 9	7.54
10	7.35	4.49	6.54	5.35	6. 0	6.15	5. 1	6.55	4.22	7.32	4. 9	7.54
11	7.34	4.49	6.52	5.36	6.58	6.16	5. 1	6.56	4.21	7.32	4. 9	7.54
12	7.34	4.51	6.50	5.38	5.57	6.17	4.59	6.58	4.20	7.34	4.10	7.54
13	7.33	4.53	6.48	5.39	5.55	6.18	4.58	6.59	4.19	7.36	4.10	7.54
14	7.32	4.54	6.47	5.40	5.52	6.20	4.56	7. 1	4.19	7.36	4.10	7.54
15	7.31	4.56	6.45	5.42	5.50	6.21	4.54	7. 2	4.18	7.37	4.11	7.54
16	7.30	4.57	6.43	5.43	5.48	6.22	4.53	7. 3	4.17	7.38	4.11	7.54
17	7.28	4.59	6.41	5.45	5.47	6.23	4.51	7. 4	4.16	7.39	4.12	7.54
18	7.27	5.00	6.39	5.46	5.45	6.25	4.50	7. 5	4.15	7.40	4.12	7.54
19	7.27	5. 2	6.37	5.48	5.43	6.27	4.48	7. 7	4.15	7.41	4.13	7.54
20	7.25	5. 3	6.36	5.49	5.41	6.28	4.46	7. 8	4.14	7.42	4.14	7.53
21	7.24	5. 5	6.34	5.50	5.39	6.29	4.45	7.10	4.13	7.43	4.14	7.53
22	7.23	5. 7	6.32	5.52	5.38	6.30	4.43	7.11	4.12	7.44	4.15	7.53
23	7.21	5. 8	6.30	5.53	5.36	6.31	4.42	7.12	4.12	7.45	4.15	7.52
24	7.20	5. 9	6.28	5.54	5.34	6.33	4.41	7.13	4.11	7.46	4.16	7.52
25	7.19	5.10	6.26	5.55	5.33	6.35	4.40	7.14	4.11	7.46	4.17	7.52
26	7.18	5.12	6.25	5.57	5.30	6.36	4.38	7.16	4.11	7.47	4.18	7.51
27	7.16	5.14	6.23	5.58	5.27	6.37	4.36	7.17	4.10	7.48	4.18	7.50
28	7.15	5.15	6.21	6.10	5.26	6.38	4.35	7.19	4.10	7.49	4.19	7.50
29	7.13	5.17			5.24	6.39	4.34	7.19	4.10	7.49	4.19	7.50
30	7.11	5.19			5.22	6.41	4.33	7.20	4. 9	7.50	4.20	7.50
31	7.10	5.20			5.20	6.42			4. 9	7.50		

ТА ШИРИНА

ние на слънцето

ний Архитектъ

Монтани

Число	Юлий		Августъ		Септемврий		Октомврий		Ноемврий		Декемврий	
	Изгрѣван.	Захожд.	Изгрѣван.	Захожд.	Изгрѣван.	Захожд.	Изгрѣван.	Захожд.	Изгрѣван.	Захожд.	Изгрѣван.	Захожд.
1	4.21	7.49	4.58	7.11	5.36	6.14	6.15	5.16	6.59	4.30	7.37	4.12
2	4.22	7.48	4.59	7. 9	5.38	6.12	6.17	5.14	7. 1	4.29	7.38	4.13
3	4.23	7.47	5. 0	7. 7	5.39	6.10	6.18	5.12	7. 3	4.27	7.39	4.13
4	4.24	7.46	5. 2	7. 5	5·41	6. 8	6.19	5.11	7. 4	4.25	7.39	4.13
5	4.26	7.46	5. 3	7. 4	5.42	6. 7	6.20	5. 9	7. 6	4.24	7.40	4.13
6	4.27	7.45	5. 5	7. 2	5.43	6. 3	6.22	5. 8	7. 7	4.23	7.42	4.13
7	4.28	7.44	5. 6	7. 6	5.44	6. 2	6.24	5. 6	7. 8	4.23	7.42	4.13
8	4.29	7.43	5. 7	6.59	5.45	6. 0	6.25	5. 4	7. 9	4.22	7.43	4.14
9	4.30	7.42	5. 8	6.57	5.47	5.58	6.27	5. 2	7.11	4.21	7.43	4.15
10	4.31	7.40	5. 9	6.55	5.48	5.56	6.28	5. 0	7.12	4.20	7.44	4.16
11	4.31	7.40	5.11	6.53	5.48	5.55	6.29	4.59	7.14	4.19	7.44	4.17
12	4.33	7.39	5.12	6.51	5.50	5.53	6.30	4.57	7.15	4.19	7.44	4.18
13	4.34	7.38	5.13	6.49	5.52	5.51	6.32	4.56	7.17	4.18	7.44	4.18
14	4.35	7.36	5.14	6.48	5.53	5.49	6.34	4.54	7.18	4.17	7.44	4.19
15	4.36	7.35	5.15	6.46	5.54	5.46	6.35	4.52	7.19	4.16	7.45	4.19
16	4.38	7.34	5.17	6.44	5.56	5.44	6.37	4.50	7.21	4.16	7.45	4.20
17	4.39	7.33	5.18	6.42	5.56	5.43	6.38	4.50	7.22	4.15	7.45	4.20
18	4.40	7.31	5.20	6.40	5.58	5.42	6.39	4.48	7.23	4.15	7.45	4.21
19	4.42	7.31	5.21	6.38	5.59	5.39	6.41	4.46	7.24	4.15	7.45	4.22
20	4.43	7.30	5.22	6.37	6. 1	5.37	6.42	4.45	7.25	4.14	7.45	4.22
21	4.44	7.28	5.23	6.35	6. 2	5.35	6.44	4.43	7.26	4.14	7.45	4.23
22	4.46	7.25	5.24	6.33	6. 3	5.34	6.45	4.41	7.27	4.14	7.45	4.25
23	4.47	7.24	5.26	6.31	6. 4	5.32	6.47	4.40	7.29	4.13	7.45	4.26
24	4.48	7.22	5.27	6.29	6. 6	5.30	6.48	4.39	7.30	4.13	7.45	4.27
25	4.49	7.21	5.28	6.27	6. 7	5.27	6.49	4.38	7.31	4.13	7.44	4.28
26	4.50	7.20	5.30	6.26	6. 9	5.25	6.51	4.36	7.32	4.13	7.44	4.29
27	4.52	7.18	5.30	6.24	6.10	5.23	6.52	4.35	7.33	4.12	7.44	4.30
28	4.53	7.17	5.32	6.22	6.11	5.21	6.54	4.33	7.34	4.12	7.43	4.31
29	4.54	7.15	5.33	6.19	6.12	5.19	6.56	4.32	7.35	4.12	7.43	4.32
30	4.56	7.13	5.35	6.17	6.14	5.18	6.57	4.32	7.36	4.12	7.43	4.33
31	4.57	7.11	5.35	6.16			6.59	4.30			7.43	4.34

ШИРИНА И ДЪЛЖИНА

НА

ГРАДОВЕТѢ НА ИСТОЧНА РУМЕЛИЯ.

Дължинитѣ сѫ смѣтнати отъ обсерваторията на Парижъ и сѫ всички Въсточни.

ГРАДОВЕ	Ширина			дължина въ градуса			дължина въ време		
	□	1	»	□	1	»	ч.	м.	с.
Ихтиманъ . . .	42	26	20	21	29	30Е	1	25	58
Тат-Пазарджикъ .	42	11	20	22	0 4 5	0»	1	28	00
Пловдивъ . . .	42	18	37	22	23	17	1	29	33
Карлово . . .	42	38	00	22	28	10	1	30	33
Калоферъ . . .	42	37	00	22	38	40	1	30	35
Казанлъкъ . . .	42	37	00	23	3	00	1	32	12
Хасково . . .	41	56	00	23	16	00	1	33	4
Стара-Загора . .	42	25	30	23	17	30	1	33	10
Нова-Загора . .	42	29	00	23	41	00	1	34	44
Ямболъ . . .	42	29	30	24	9	40	1	36	39
Карнобадъ. . .	42	33	00	24	41	00	1	39	52
Айтосъ . . .	42	42	30	24	58	00	1	36	52
Бургасъ . . .	42	29	30	25	29	30	1	41	58

ЧАСЪ,

Който е въ разнитѣ градове на областьта, когато е пладнѣ въ Пловдивъ.

	ч.	м.	с.
Пловдивъ . . .	12	0	0
Ихтиманъ . . .	11	56	25
Тат.-Пазарджикъ .	12	58	27
Карлово . . .	12	0	19
Калоферъ . . .	12	1	0
Казанлжкъ . .	12	2	39
Хасково . . .	12	3	31
Стара-Загора . .	12	3	37
Нова-Загора . .	11	5	11
Ямболъ . . .	12	7	6
Карнобатъ . . .	12	9	11
Айтосъ	12	10	19
Бургасъ . . .	12	12	25

ЧАСЪ,

Който е въ разнитѣ градове на областьта, когато е пладнѣ въ Цариградъ.

	ч.	м.	с.
Цариградъ . .	12	0	0
Бургасъ . . .	11	55	25
Айтосъ . . .	11	53	17
Карнобадъ . .	11	52	9
Ямболъ . . .	11	50	4
Нова-Загора . .	11	48	9
Стара-Загора . .	11	46	35
Хасково . . .	11	46	29
Казанлжкъ . . .	11	45	37
Калоферъ , . .	11	44	00
Карлово . . .	11	43	58
Пловдивъ . . .	11	42	58
Тат.-Пазарджикъ .	11	42	25
Ихтиманъ . . .	11	39	23

ЧАСЪ, КОЙТО Е ВЪ РАЗНИ ГРАДОВЕ КОГАТО Е ПЛАДНѢ

ВЪ

ПЛОВДИВЪ,

ГРАДОВЕ	УТРОМЪ ч.	м.	с.
Вашингтонъ	5	12	55
Лондонъ	10	21	6
Парижъ	10	30	27
Римъ	11	10	55
Берлинъ	11	14	41
Виена	11	26	37
Букурещъ	11	27	33
София	11	54	21
Варна	12	13	1
С. Петерсбургъ	12	22	20
Одесса	12	24	2
Москва	12	51	23
Пекинъ	6	7	1 в.
Хонолулу	9	7	2 в.

БЮДЖЕТЪ

НА

ГЛАВНИЙ СЪВѢТЪ НА СТАРО-ЗАГОРСКИЙ ДЕПАРТАМЕНТЪ ЗА 1884 85 ГОДИНА.

(Гласуванъ и приетъ въ засѣданието му на 1-ий Октомврий прѣзъ Септемврийската Сесия 1883 година.)

Отдѣлъ	Глава	Членъ	ОЗНАЧЕНИЕ НА ПРИХОДА
I			**Обикновенни приходи:**
	1	1	Отъ данъкъ Кадастъръ по гр. 2 $^{50}/_{100}$ на % —
	2	1	« « Бегликъ на овцетѣ и козитѣ, спорѣдъ 1883/84 год. по гр. 2 $^{1}/_{2}$ на % —
	3	1	« « Серчимъ на свинитѣ, спорѣдъ 1882/83 год. по 5 % —
	4	1	« « върху сградитѣ (емлякъ), споредъ 1882/83 год. по гр. 10 % —
	5	1	« « върху прихода (теметуатъ), спорѣдъ 1882/83 год. по гр. 5 % —
	6	1	« наемъ отъ каицитѣ при Кая-Бурунский бродъ
	7	1	« продажба на Департаменталний Алманахъ
II			**Извънредни приходи:**
	8	1	« позволително право за постройка воденици и ловение риба по департаменталнитѣ рѣки . .
III			**Прибавени**
	9	1	« недобори (икономии) отъ истекшитѣ упражнения
			Или деветьстотинь петдесять и четири хилѣди петьстотинь и деветнадесять гроша.

ПРАВИТЕЛСТВЕННИ ПРИХОДИ		ДЕПАРТАМЕНТАЛНИ НАЛОЗИ		ВСИЧКО	
Гроша	Ст.	Гроша	Ст.	Гроша	Ст.
7.700,000	—	192.500	—		
1,706,600	—	42,665	—		
53,000	—	2,650	—		
166,800	—	16,680	—		
838,900	—	41.945	—		
—	—	1,200	—		
—	—	3,000	—		
—	—	1,500	—		
—	—	652,379	—	954,519	—
				954,519	—

Отдѣлъ	Глава	Членъ	ОЗНАЧЕНИЕ НА РАСХОДА
I			**Обикновенни Расходи**
	1		**Главний Съвѣтъ.**
		1	Пѫтни разноски на Околийскитѣ прѣдставители прѣзъ двѣтѣ сессии по 2400 гр. . . .
		2	Суточни на сѫщитѣ по 20 гр. на день прѣзъ врѣмето на сессиитѣ . . . .
	2		**Окрѫжна Комиссия**
		1	Възнаграждения на Предсѣдателя по 1.200 гр. въ мѣсецъ
		2	« « двамата членове, ако иматъ жилищата си вънъ отъ столний градъ, по 1.000 въ мѣсецъ
		3	Заплата на единъ Счетоводитель по 700 гр. «
		4	« « « Писарь « 600 « «
		5	« « « Писець « 400 « «
		6	« « « Разсилень « 200 « «
	3	1	Веществении разноски и печатание обявления на Окрѫжната Комиссия по 300 гр. на мѣсецъ . .
	4	1	Заплата на Инжинерь, Кондюктьори, Пикьори и Разсилень заедно съ пѫтнитѣ имъ разноски . . . .
	5	1	Заплата на единъ Ветеринарь заедно съ пѫтнитѣ разноски по 1800 гроша въ мѣсецъ - . . . .
		2	За лѣкове въ врѣме на Епизоотия по добитъка .
	6	1	Стипендия за единъ ученикъ по изучвание Винарството и копринарството . . . .
	7	1	Отопление и освѣтление на жандармскитѣ помѣщения
	8	1	Наемъ на жандармскитѣ помѣщения . .
	9	1	Поддържание лудитѣ въ департамента . .
		2	Постройка здание за лудница въ столний градъ на департамента . . .
	10	1	Пѫтни разноски на Околийскитѣ членове отъ Департаменталний училищенъ съвѣтъ . . .

Прѣносъ.

ГЛАСУВАНОТО КОЛИЧЕСТВО		СБОРЪ ПО ГЛАВИ		ВСИЧКО	
Гроша	Ст.	Гроша	Ст.	Гроша	Ст.
	—				
4.800					
	—	16.800	—		
12,000					
14.400	—				
24.000	—				
8,400	—				
7,200	—				
4.800	—				
2,400	—	61,200	—		
3.600	—	3,600	—		
40,000	—	40,000	—		
21.600	—				
3,000	—	24.600	—		
7,000	—	7.000	—		
12.000	—	12.000	—		
10.800	—	10,800	—		
6.000	—				
20.000	—	26.000	—		
3.000	—	3.000	—	205.000	
				205.000	

Отдѣлъ	Глава	Членъ	ОЗНАЧЕНИЕ НА РАСХОДА
			Прѣнос.
II			**Особни Расходи**
	11	1	Степендия на единъ ученикъ по Ветеринарството .
	12	1	Степендии на петь дѣвици по изучвание Акошерството по 5.500 гр. на всѣка една . . .
	13	1	Степендии на петь ученика въ Областното практическо Земледѣлческо училище въ с. Садово по 2.000 гр. на единийть . . . -
	14	1	Степендии на двѣ ученички при Ст-Загорската Областна Дѣвическа Гимназия по 2.500 гроша . .
	15	1	Поддържание централнитѣ околийски срѣдни училища имѣюще повече отъ два класса и наредени спорѣдъ официялната програма въ областьта . .
		2	Пособие за поддържание първоначалнитѣ общински училища
	16	1	Пособие за поддържание Св. Пантелеймонскитѣ дружества
	17	1	Невъзвратна помощь на бѣднитѣ по 1.000 гр. на всѣка околия . . . .
	18	1	Лѣкове на бедно-болнитѣ, като допълнителна помощь на подвижнитѣ аптеки по 2.000 гр. въ всѣка околия
	19	1	Награди по истрѣбление на диви звѣрове . .
	20	1	Печатание «Статистический» Алманахъ . .
	21	1	Поправка на правителственнитѣ и тъмничнитѣ помѣщения
	22	1	Покупка нови семена, винени и земледѣл. инструменти
	23	1	Покупка мѣста за постройки здания . .
	24	1	Направа шоссейний пѫть: Чирпанъ — Кая-Бурунъ .
	25	1	Пособие по ассенизацията на г. Нова-Загора . . .
	26	1	Заплата на Кантониеръ по департаменталното шоссе: Твърдица до границата съ Кн. България . .
	27	1	Покупка лябри на общинитѣ: Радие-Махале, Кара-Бунаръ и Сейменъ . . . . . .
	28	1	Постройка на единъ пикетъ въ Шипченский проходъ при върхътъ «Св Никола» . . .
			Прѣносъ.

ГЛАСУВАНОТО КОЛИЧЕСТВО		СБОРЪ ПО ГЛАВИ		ВСИЧКО	
Гроша	Ст.	Гроша	Ст.	Гроша	Ст.
				205.000	—
6.000	—	6.000	—		
27.500	—	27.500	—		
10.000	—	10.000	—		
5.000	—	5.000	—		
200.000	—				
50.000	—	250.000	—		
30.000	—	30.000	—		
5.000	—	5.000	—		
10.000	—	10.000	—		
2.000	—	2.000	—		
10.000	—	10.000	—		
5.000	—	5.000	—		
5.000	—	5.000	—		
20.000	—	20.000	—		
20.000	—	20.000	—		
10.000	—	10.000	—		
1.200	—	1.200	—		
1.500	—	1.500	—		
15.000	—	15.000	—	433.200	—
				638.200	—

Отдѣлъ	Глава	Членъ	ОЗНАЧЕНИЕ НА РАСХОДА
			Прѣносъ.
	29	1	Заплата на петь Околийски фелдшери . . .
	30	1	Степендий на петь ученика при Нормалното училище въ г. Казанлжкъ . . . .
	31	1	Подаръкъ на общинитѣ по едно годишно течение отъ в. »Землед ѣлецъ» . . . .
	32	1	Трасиранне департаменталнитѣ пжтища съ възможната имъ поправка и за построяванне правителственни здания
III			**Случайни**
	33	1	Случайни расходи (Резервенъ фондъ) . .
			Всичко

Или девятьстотинъ петдесять четири хилѣди петьстотинъ деветнадесять гроша.

ГЛАСУВАНОТО КОЛИЧЕСТВО		СБОРЪ ПО ГЛАВИ		ВСИЧКО	
Гроша	Ст.	Гроша	Ст.	Гроша	Ст.
				638.200	
30.000	—	30.000	—		
9.000	—	9.000	—		
10.000	—	10.000	—		
247.319	—	247.319	—		
20.000	—	20.000	—	316.319	—
				954.519	—

РАВНО-СМѢТКА

ЗА

Прихода и расхода на Главний Съвѣтъ на Старо-Загорский Департаментъ, сиорѣдъ бюджета за финанцияльната 1882|83 год., отъ 1-ий Мартъ 1882 год. до 31-ий Юлий 1883 година.

Глава	ПРИХОДЪ
1	Отъ данъкъ кадастръ въ департамента . . .
2	« « Бегликъ « « . . .
3	« « Серчимъ « « . . .
4	« « върху сградитѣ «
5	« « Прихода « «
6	« « десятъкъ на тютюня въ «
7	« « « « Пашкулитѣ « «
8	« « « « Дръвитѣ « «
9	« наемъ на Сейменский понтоненъ мостъ . .
10	Отъ продажба дървений материялъ на Хаджи-Еллеский понтоненъ мостъ . . . .
11	Отъ продажба на департаменталний календарь . .
12	Отъ позволителни за постройка воденици и ловение риба по департаменталнитѣ рѣки . . .
«	Остатъци отъ отпуснатитѣ изъ Гл. 6. 9. 10. 17 и 23
13	Отъ прибавенитѣ приходи: недобори отъ бюджета за финанциялната 1,880/81 година . . .
	Остатъкъ (Економия) отъ отпуснатитѣ въ авансъ изъ Гл. 1, 3, и 5 на бюджета за финанциялната 1880—81 год., за постройка тъмници въ г. Стара-Загора, Нова-Загора и Казанлжкъ.
	Всичко Постжпалитѣ (* За уравнение

*) Недоимака, който се указва е взетъ отъ постжпалитѣ отъ разни приходи сорѣдъ упражнението на 1883/84 г.

Гласувани		Дѣйствителни		Постжпали		Останали да постжпятъ		Унищожени		ВСИЧКО	
Гроша	ст.	Гроша	ст.	Гроша	ст.	Гроша	ст.	Гроша	ст.	Гроша	ст.
750000	—	765467	12,5	61338	70	704128	42,5	—	—	765467	12,5
124960	—	149289	75	104502	90	44786	85	—	—	149289	75
5800	—	6813	30	2125	27,5	4688	02,5	—	—	6813	30
8120	—	16706	80	22	85	16683	95	—	—	16706	80
36740	—	83930	67,5	7135	17,5	76794	50	—	—	83930	17,5
3310	—	266	85	266	85	—	—	3043	15	3310	—
2448	—	1167	65	1167	65	—	—	1280	35	2448	—
4670	—	5524	75	5524	75	—	—	—	—	5524	75
10000	—	1402	65	1402	65	—	—	8597	35	10000	—
10000	—	7855	—	7855	—	—	—	2145	—	10000	—
3000	—	3000	—	2021	82,5	978	17,5	—	—	3000	—
1000	—	800	5	800	5	—	—	199	95	1000	—
—	—	18508	47,5	18508	47,5	—	—	—	—	18508	47,5
31176	75	28098	02,5	28098	02,5	—	—	3078	72,5	31176	75
—	—	1011	75	1011	75	—	—	—	—	1011	75
991224	75	1,089842	35	241782	42,5	848059	92,5	18344	52,5	1,108,186	87,5
										1.108.186	87,5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	241.782	42,5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	195.680	90
										437,463	32,5

Глава	РАСХОДЪ
1	За пѫтни разноски на Г. г. членоветѣ на Главний Съвѣтъ . . . . .
2	« заплата на служащитѣ въ Окрѫжната Комисия .
3	« канцеларски разноски на « «
4	« наемъ на помѣщението « « «
5	« заплата на Окрѫжний Инжинеръ и помощницитѣ му
6	« покупка мѣста за постройка здания въ г. Стара-Загора, Нова Загора, Чирпанъ и Сейменъ
7	За постройка жандармска казарма и тъмница въ г. Сейменъ . . .
8	« доискарвание зданията за помѣщение на правителсовеннитѣ учрѣждения въ г. Стара-Загора, Нова Загора и Казанлъкъ . .
9	За наемъ на административнитѣ, финанц. сѫдебнитѣ и жандармскитѣ помѣщения въ департамента
10	За освѣтление и отопление жандармскитѣ помѣщения въ департамента . . . .
11	За постройка на правителственнитѣ помѣщения въ департам.
12	« наемъ на тъмничнитѣ помещения « «
13	« поддържание на тъмницитѣ « «
14	« постройка шоссейний пѫть отъ Кая-бурунъ до г. Чирпанъ . . . .
15	« поправка моста на р. Тунджа при Кортенскитѣ бани
16	« « на Сейменский понтоненъ мость .
17	« помощь на бѣднитѣ въ департамента . .
18	« доискарвание болницата въ Главний градъ на департамента . . . .
19	« лѣкове на бѣднитѣ болни въ департамента.
20	« поддържание на лудитѣ « « .
21	« заплата на Окрѫжний Ветеринаръ . .
22	« степендия на единъ Ветеринаръ . .
23	« « « петь акушерки . .

Прѣносъ

РАСХОДВАНИ		ИКОНОМИСАНИ		ВСИЧКО	
Гроша	Ст.	Гроша	Ст.	Гроша	Ст.
4,560	—	720	—	5,280	
49,000	—	5.000	—	54.000	
3.075	30	524	70	3.600	
900	—	300	—	1.200	
39.622	45	8.377	55	48.000	
6.500		33.500	—	40.000	—
—		65.000	—	65,000	—
—		325.000	—	325.000	—
31.796	82,5	8.863	17.5	40.660	—
15,000	—	—	—	15.000	
4.791	15	208	85	5,000	
1.166	72.5	3.833	27.5	5.000	
4.388	27.5	1.611	72.5	6.000	
—	—	20.000	—	20.000	
30.000	—	—	—	30.000	
1.981	5	3.018	95	5.000	
20.000	—	—	—	20.000	
—		50.000	—	50.000	
4.694	67.5	5,305	32,5	10,000	
2.795	50	4,004	50	6,800	
15.718	80	12,281	20	28,000	
6.000	—	—	—	6.000	
24,835	62,5	164	37,5	25.000	
266.826	73.5	547.713	62,5	814.540	

ГЛАВА	РАСХОДЪ
	Прѣносъ
24	« Мобилировка и пѫтни разноски на Г. г. членоветѣ на департаменталний училищенъ съвѣтъ . .
25	За билиотека . . . . .
26	« поддържание Пантелеймонскитѣ дружества въ департамента . . . . .
27	« « училищата . . « «
28	« случайни разноски . , .
	За уравнение излишъци отъ Глава 1. 2. 3. 4. 5 и 8.
	Остатъци (Економия) отъ отпуснатитѣ изъ гл. 6 — Записани срѣщу Глава 12
	» » » » » » 9
	» » » » » » 10
	» » » » » » 17
	» » » » » » 23
	Економия отъ останалятѣ въ депозитъ отъ Гл. 1. 3. и 5 на Привременний бюджетъ за 1880 81 година.
	Всичко

РАСХОДВАНИ		ИКОНОМИСАНИ		ВСИЧКО	
Гроша	Ст.	Гроша	Ст.	Гроша	Ст.
266.827		547.713		814.540	
1,719	—	5,981	—	7.700	—
5.000	—	—		5.000	—
30.000	—	—	—	30.000	—
123.000	—	—	—	123.000	—
10.917	95	66	80	10.984	75
437.463	32.5	553.761	42.5	991.224	75
—	—	—	—	97.441	90
—	—	—	—	6.500	—
—	—	—	—	500	—
—	—	—	—	5,368	35
—	—	—	—	5,931	37,5
—	—	—	—	208	75
—	—	—	—	1,011	75
				1,108.186	87.5
				437.463	32.5

СПИСЪКЪ

на

Градоветѣ и селата въ старо Загорский департаментъ съ обозначение на границитѣ имъ.

Старо Загор. Околия					
№-ро по рѣдъ	Название на града и селата	Название на селата съ които граничи противната общииа	№-ро по рѣдъ	Название на града и селата	Название на селата съ които граничи противната общината
1	Г. Стара-Загора	С. Айданлии „ Кара-Верлери „ Текке „ Кара-Гитлии „ Муратлии „ Хрищени „ Могила	4	С. Ашикъ-Сенеклии	„ Кара-Верлери „ Текке „ Сюютлии „ Пандаклии
2	С. Айданлии	Г. Стара-Загора С. Хрищени „ Джуранлии „ Гюрюджии „ Могила „ Муратлии	5	С. Арабъ-Махле	С. Арнаутито „ Сюютлии „ Пандаклии „ Ашикъ Сенеклии „ Текке „ Джамбазито
3	С. Арабаджиево	„ Ахърито „ Боздованджии „ Ахиево „ Малко-Кадиево „ Талашманлии	6	С. Арнаутито	„ Арапъ-Махле „ Джамбазито „ Гьокиала „ Чираджии „ Мисилимито

7	с. Ахнево	с. Арабаджиево „ Ахърито „ Маджерито „ Памукчии „ Талашманлии „ Шахназлии „ Скендерлии
8	С. Ахърито	„ Арабаджиево „ Ахнево „ Маджерито „ Голѣмо-Кадиево „ Малко-Кадиево „ Памукчии
9	С. Ада-Тепе	С. Казанка „ Сонгурлари „ Янаклари „ Бараклари
10	С. Боздованджии	„ Арабаджиево „ Малко-Кадиево „ Гюрюждии „ Караджаллии „ Могила „ Карпуча „ Топракъ-Хисаръ „ Талашманлии
11	С. Балаклии	„ Казанка „ Сонгурлари „ Кара-Върлери „ Пандаклии
12	С. Бараклари	„ Ада-Тепе „ Хамзалари „ Янаклари
13	С. Гол. Кадиево	С. Ахърито „ Малко-Кадиево „ Маджерито „ Могила „ Гюрюджии
14	С. Гюрюджии	„ Айданлии „ Джуранлии „ Караджаллии „ Могила „ Боздуванджии „ Малко-Кадиево „ Голѣмо-Кадиево
15	С. Г. Дуванджии	„ Караджаллии „ Малко Дуванджи. „ Дуваджиллии
16	С. Гюхпала	„ Арнаутито „ Джамбазито „ Скендерлии „ Чираджии
17	С. Джамбазито	„ Арнаутито „ Арапъ-Махле „ Сюютлии „ Мисилимито „ Гьокпала „ Памукчии „ Скендерлии „ Чираджии.
18	С. Дълбоки	„ Болена „ Орѣховица „ Читаллии „ Чавла-Кьой

19	С. Дервентъ	Г. Стара-Загора С. Нова Махла „ Хамзалари	25	С. Карпуеча	„ Караджаллии „ Боздуванджии „ Арабаджиево „ Талашманлии „ Топракъ-Хисаръ „ Трънково „ Налдюкенъ „ Кавакъ-Махле „ Хаджи-Айватлии
20	С. Джуранлии	„ Айданлии „ Гюрюджии „ Хрищени „ Могила „ Шамлии „ Малко Дуванджии	26	С. Кара-Бурунъ	„ Янча „ Кършаллии „ Радне-Махле „ Кавакъ-Махле „ Налдюкенъ „ Трънково
21	С. Дуваджизлии	„ Чавла-Кьой „ Читаллии „ Малко Дуванджии „ Гол.- Дуванджии „ Шамлии	27	С. Кършаллии	„ Радне-Махле „ Кара-Бурунъ „ Кавакъ-Махле
22	С. Караджаллии	„ Гол.-Дуванджии „ Хаджи-Айватлии „ Карпуеча „ Боздуванджии „ Гюрюджии „ Малко Дуванджии	28	С. Кавакъ-Махле	„ Караджаллии „ Карпуеча „ Налдюкенъ „ Янча „ Кара-Бурунъ „ Радне Махле „ Хаджи-Айватлии
23	С. Колена	„ Дълбоки „ Нова-Махла „ Хрищени „ Шамлии „ Читаллии	29	С. Казанка	„ Ада-Тепе „ Балаклии „ Сонгурлари
24	С. Кара-Верлери	Г. Стара-Загора С. Ашикъ-Сенеклии „ Текке „ Пандаклии „ Балаклии	30	С. К. Бунаръ	С. Чавла-Кьой „ Орѣховица „ Дълбоки

31	С. Кара Гитлии	Г. Стара-Загора .. Мисилимито .. Муратлии .. Маджерито .. Памукчии .. Текке
32	С. Маджерито	.. Муратлии .. Кара-Гитлии .. Памукчии .. Ахиево .. Ахърито .. Мисилимито .. Джамбазито .. Голѣмо-Кадиево .. Могила
33	С. Могила	.. Айданлии .. Гюрюджии .. Голѣмо-Кадиево .. Джуранлии .. Маджерито .. Муратлии
34	С. Малко-Кадиево	.. Арабаджиево .. Ахърито .. Боздуванджии .. Болѣмо-Кадиево
35	С. Муратлии	Г. Стара-Загора С. Айданлии .. Маджерито .. Могила .. Кара-Гитлии
36	С. М.-Дуванджии	.. Дуваджизаии .. Шамлии .. Гюрюджии .. Гол. Дуванджии .. Караджаллии
37	С. Мисилимито	.. Текке .. Кара-Гитлии .. Маджерито .. Памукчии .. Джамбазито .. Арнаутито .. Арапъ-Махле .. Сютлии
38	С. Нова-Махла	С. Дервентъ .. Колена .. Хрищени
39	С. Налдюкенъ	.. Кавакъ-Махле .. Карпуча .. Трънково .. Топракъ-Хисаръ .. Кара-Бурунъ .. Яича
40	С. Орѣховица	.. Дълбоки .. Черково .. Чавла-Кьой .. Читаклии
41	С. Памукчии	.. Ахиево .. Скендерлии .. Джамбазито .. Мисилимито .. Ахърито .. Маджерито .. Кара-Гитлии

42	С. Пандаклии	С Балаклии „ Кара-Верлери „ Ашикъ-Сенеклии „ Арапъ-Махле „ Сюютлии
43	С. Радие-Махле	„ Кавакъ-Махле „ Хаджи-Айватлии „ Кара-Бурунъ „ Кършалии
44	С. Сюютлии	„ Арапъ-Махле „ Ашикъ-Сенеклии „ Мисилимито „ Пандаклии „ Текке
45	С. Скендерлии	„ Шахпазлии „ Ахиево „ Памукчии „ Джамбазито „ Гьокпала „ Чираджии
46	С. Сонгурлари	С. Ада Тепе „ Казанка „ Балаклии „ Кара-Верлери „ Янаклари
47	С. Текке	Г. Стара-Загора С. Кара-Верлери „ Ашикъ-Сенеклии „ Кара-Гитлии „ Сюютлии
48	С. Трънково	С Янча „ Палдюкенъ „ Карпусча „ Топрак-Хисаръ
49	С. Топракъ Хисаръ	„ Трънково „ Палдюкенъ „ Карпусча „ Боздованджии „ Талашманлии
50	С. Талашманлии	„ Арабаджиево „ Боздуванджии „ Топракъ Хисаръ „ Ахиево „ Шахпазлии
51	С. Хрищени	Г. Стара-Загора С. Айданлии „ Джуранлии „ Колена „ Нова-Махла
52	С. Хамзалари	„ Бараклари „ Дервентъ „ Янаклари
53	С. Хаджи-Айватлии	„ Гел.-Дуванджии „ Караджалии „ Карпусча „ Кавакъ-Махле „ Радие-Махле

54	С. Чавла-Кьой	С Дълбоки „ Орѣховица „ Дуваджизлии „ Читаллии „ Черково „ Кара-Бунаръ
55	С. Читаллии	„ Чавла-Кьой „ Дуваджизлии „ Шамлии „ Орѣховица „ Дълбоки „ Колена
56	С. Чираджии	„ Скендерлии „ Памукчии „ Джамбазито „ Арнаутито „ Гьокпала
57	С. Черково	„ Орѣховица „ Кара-Бунаръ „ Чавла-Кьой
58	С. Шахпалии	С. Скендерлии „ Памукчии „ Ахиево „ Талашманлии
59	С. Шамлии	„ Читаллии „ Дуваджизлии „ Мал.-Дуванджии „ Гюрюджии „ Джуранлии „ Колена
60	С. Янча	„ Кара-Бунаръ „ Налдюкенъ „ Тръпково „ Кавакъ-Махле
61	С. Япаклари	„ Баракларп „ Хамзалари „ Ада-Тепе „ Сонгурлари

Чирпанска Околия

1	Г. Чирпанъ	С. Кара-Орманъ „ Тюркмешлии „ Екизлери „ Сюлеймешлии „ Крушево „ Чакърджии „ Мурсалково „ Енище
2	С. Сюлемишлии	Г. Чирпанъ С. Кара Орманъ „ Челтикчии „ Чакър[illegible] „ Крушево „ Сейменъ.

3	С. Чакърджии	„ Сюлеймешлии Р. Марица С. Крушево Г. Чирпанъ С. Сейменъ	10	С. Балабанлии	С- Алтънъ-Чаиръ Р. Марица С. Каварджиклии „ Куза „ Меричлери
4	С. Крушево	С. Чакърджии Р. Марица С. Енище „ Сюлеймешлии Г. Чирпанъ	11	С. Каварджиклии	„ Балабанлии Р. Марица С. Кара-Орманъ „ Меричлери
5	С. Енище	„ Чирпанъ С. Крушево „ Куза „ Койматлии „ Екизлери	12	С. Кара-Атлии	„ Каварджиклии Р. Марица С. Чакърлари „ Меричлери „ Кокарджа
6	С. Чифликъ махле	„ Екизлери „ Койматлии „ Кара Терзилери „ Куза	13	С. Чакарлари	„ Меричлери „ Кара-Атлии „ Читалъ-Юкъ „ Сарж-Смаилъ „ Гурбетито
7	С. Койматлии	„ Енище „ Куза „ Чифликъ-Махле	14	С. Меричлери	„ Каварджиклии „ Кара-Атлии „ Чакърлари „ Чаталъ-Юкъ
8	С. Куза	С. Енище „ Алтънъ-Чаиръ „ Читалъ-Юкъ „ Чифликъ-Махле „ Койматлии	15	С, С.Смаилъ	„ Чакърлари „ Дерменъ-Махле „ Читалъ-Юкъ
9	С. Алтънъ-Чаиръ	„ Куза „ Балабанлии „ Каварджиклии Р. Марица	16	С, Читалъ-Юкъ	„ Кара-Терзилери „ Меричлери „ Чакърлари „ Сарж-Смаилъ „ Дерменъ-Махле

17	С. Дер.-Махле	С. Читаль-Юкъ „ Дременъ-Махле „ Дѣли-Бинлери „ Чанлии „ Гьокпала	23	С. Екизлери	.. Чифликъ-Махле „ Кара-Тердзилери „ Али-Пашиново Г. Чирпанъ
18	С. Дѣли-Бинлери	.. Дерменъ-Махле .. Чанлии „ Насаплии .. Чохлаково	24	С. Кара-Орманъ	.. Чирпанъ С. Умурово .. Челтикчии „ Сюлюмишлии
19	С. Чанлии	„ Дерменъ-Махле „ Дѣли-Бинлери .. Насаплии .. Кара-Тердзилери „ Куртъ-Бунаръ	25	С. Чалтакчии	» Сюлюмишлии » Кара-Орманъ » Умурово » Сейменъ
20	С. Кара-Тердзилери	„ Читаль-Юкъ „ Дерменъ-Махле „ Чанлии .. Насаплии .. Али-Паша	26	С. Умурово	« Кара-Орманъ » Мурсалково » Албашево
21	С. Насиплии	„ Кара-Тердзилери .. Читалъ-Юкъ „ Чанлии .. Али-пашиново .. Екизлери Дерменъ-махле	27	С. Албашово	» Умурово » Ишевренъ » Евджилери » Бурнусузъ » Войникъ-Махле » Мурсалково
22	С. Али-Пашиново	.. Екизлери .. Насаплии .. Тюркмешлии „ Чанлии	28	С. Бурнусузъ	» Албашево » Евджилери » Голѣмо-Дерелии » Войникъ-Махле
			29	С. Войн.-Махле	» Албашово » Бурнусузъ » Голѣмо-Дирелии » Малко Дирелии

30	С. Мал. Дирилии	» Войникъ-Махле » Бурнусузъ » Голѣмо-Дирилии » Сакарлии
31	С. Гол. Дирилии	» Малко-Дирилии » Евджилери » Калфа » Нова-Махла » Бурнусузъ » Сакарлари
32	С. Калфа	» Евджилери » Карапча » Караджовренъ » Хаджиолари » Нова-Махла » Голѣмо-Дирилии
33	С. Нова-Махла	С. Голѣмо-Дирилии » Калфа » Хаджиолари » Дол.-Енишарлии
34	С. Дол.-Енишерлии	» Нова-Махла » Хаджиолари » Гор.-Енишерлии
35	С. Гор.-Енишерлии	» Дол.-Енишерлии » Хаджиолари » Алагюнъ » Срѣдна-Гора
36	С. Хаджи-Олари	С. Гор.-Енишерлии « Дол.-Енишерлии « Калфа « Караджовренъ » Алагюнъ
37	С. Караджовренъ	» Хаджиоларъ » Калфа » Шекеръ-Бунаръ » Алагюнъ
38	С. Алагюнъ	» Гор. Енишарлии » Хаджиолари » Караджовренъ » Шекеръ-Бунаръ
39	С. Шекеръ-Бунаръ	» Алагюнъ » Караджовренъ » Конопчии » Елхово » Балаклии
40	С. Елхово	» Шекеръ-Бунаръ » Конопчии » Чохлаково » Балаклии
41	С. Чухлаково	» Елхово » Куртъ-Бунаръ » Дѣли-Бинлери » Конопчии
42	С. Куртъ-Бунаръ	С. Чохлаково » Конопчии » Карапча » Тюркменлии » Чаплии

43	С. Конопчии.	С. Куртъ-Бунаръ » Елхово » Шекеръ-Бунаръ » Карапча	46	С. Ешевренъ.	С. Албашево » Мурсалково » Карапча » Евджилери
44	С. Карапча,	» Куртъ-Бунаръ » Конопчии » Калфа » Ешевренъ	47	С. Мурсалково.	» Тюркмешлии » Ешевренъ » Умурово Г. Чирпанъ
45	С. Евджилери	» Калфа » Бурнусузъ » Ешевренъ	48	С. Торнешлии.	С. Мурсалково Г. Чирпанъ С. Али-Пашиново » Куртъ-Бунаръ

Казанлжшка Околия

1	Г. Казанлжкъ	С. Имишлери » Енина » Асътъ » Сжлтжкови » Симитлери » Армаганово » Орозово	4	С. Александрово	с. Аджаръ(С.-горс.) » Малко-Село » Тория » Доймушлари » Търничани
2	С. Асътъ	» Енина » Секиречово Г. Казанлжкъ	5	С. Бичерлие	» Химитлии » Дол. и г. Сахране » Бахаслии
3	С. Армаганово	» Казанлжкъ С. Орозово » Кжзжлачь-дере » Симитлери	6	С. Бахаслие	» Шейново » Имитлии » Бичарлии » Сжлтжково » Долно Сахране » Секиречово

7	С. Бурушица	С. Сливито » Лѣва Рѣка » Поповци » Селци
8	С. Баня	» Турия » Канлии » Габарево » Кара-Гитлии » Павелъ
9	С. Габарево	» Търничане » Павелъ « Баня » Турия » Долно Сахране » Юренлии » Горно Сахране
10	С. Голѣмо-Село	» Малко Село » Търничане » Габарово » Александрово
11	С. Г.-Сахране	» Юренлии » Скобелово » Бичерлиие » Долно Сахране
12	С. Горно-Софулари	» Горно Сахране » Химитлии » Юренлии » Бичирлии
13	С. Гор.-Гюсово	С Мѫглишъ Г. Казанлѫкъ С. Селце » Срѣд.-Гюсово
14	С.Д.-Софулари	» Айканлии » Тулово » Козлуджа » Мѫглижъ
15	С.Д.-Гюсово	« Срѣдно-Гюсово « Енина « Горно-Гюсово Г Казанлѫкъ
16	С.Димовци	» Слявито » Пчелин.-Рѫтъ » Нова-Махла
17	С.Доймушлари	» Малко-Село » Александрово.
18	с.Елхово	» Голѣмо Сахране » Габарово » Бичерлии » Кара-Гитлие
19	с.Енина	» Балабан.(Н.З.) » Нова-Махла » Кѫшла » Лахалие

20	С. Енина	С. Асътъ Г. Казанлжкъ С Шипка » Долно Гюсово » Срѣдно » » Горно »
21	С. Златиржтъ	» Ичелин.-Ржтъ » Лѣва Рѣка
22	С. Имитлие	» Горно Софулари » Горно-Сахране » Бичерлие » Бахаелие » Шейново » Шипка
23	С Ишиклие	» Ржжина » Орозово » Имишлери » Ада-Тепе (С- З.)
24	С. Имишлери	С. Ишиклие » Черганово » Орозово Г. Казанлжкъ
25	С. Козлуджа	С. Чанакчии » Дол.-Софулари » Яйканлие » Кжшла » Нова-Махла п » Дервентъ (С. З.)
26	С. Кара-Гитлие	С. Баня » Павелъ » Симитлери » Дол. Сахране
27	С. Кжзжлачь-дере	» Алагюнъ (Чир.) » Симитлери » Армаганово » Орозово » Казанка (С. З.) » Енишерлии (Ч.)
28	С. Канлие	» Симитлери » Карагитлии » Павелъ
29	С. Кжшлата	» Лаханлии » Елхово » Козлуджа » Яйканлии
30	С. Кован. (Сливито)	,, Поповци ,, Димовци
31	С. Лах.	,, Яйканлии ,, Кжшла ,, Нова-Махла
32	С. Лѣва-Рѣка	,, Ичелин. Ржтъ п.
33	С Мжглижъ.	,, Горно Гюсово ,, Селце ,, Чарганово ,, Тулово ,, Яйканлии

34	С. Малко-с.	С Голѣмо-Село „ Доймушлари „ Александрово	42	с. Селце	С. Мжглижъ „ Горно-Гюсово „ Бурущица
35	с. Н.-махла	„ Елхово „ Лаханлии „ Ишиклие (Н. З.)	43	с. Сжлтжково	Г. Казанлжкъ С. Секиречово „ Шейново „ Шипка „ Симитлери
36	С. Орозово	„ Ишиклие „ Армаганово „ Имишлери	44	с. Секиречово	„ Шейново „ Шипка „ Асътъ „ Сжлтжково
37	с. Поповци	„ Сливито „ Яйканлии	45	с. Симитлери	С. Армаганово „ Кжзжлачь-Дере „ Сжлтжково Г. Казанлжкъ
38	с Павелъ	„ Тория „ Баня „ Кара-Гитлие „ Габарово „ Долно-Сахране	46	с. Търничане	С. Александрово „ Малко-Село „ Голѣмо-Село „ Габарево
39	с. Пчел. Ржтъ	„ Лѣва-Рѣка „ Злати-Ржтъ	47	с. Турия	„ Павелъ (Баня) „ Габарево „ Александрово „ Симитлери
40	с. Ржжина	Г. Казанлжкъ „ Ишиклие „ Орозово	48	с. Тулово	„ Мжглижъ „ Черганово „ Долно-Софулари
41	с. Срѣдно-Гюсово	„ Горно-Гюсово „ Долно-Гюсово „ Енина Г. Казанлжкъ			

49	с. Чанакчии	„ Козлуджа „ Долнѣ-софулари „ Тулово „ Дервентъ (С. З.)	52	с. Шейново	„ Шипка „ Имитлии „ Бахаслии „ Сѫлтѫково „ Секиречово
50	с. Черганово	с. Мѫглишъ „ Емишлери „ Ишиклие „ Тулово	53	с. Юренлии	„ Горне-Софулари „ „ Сахране „ Габарево
51	с. Шипка	„ Енина „ Асътъ „ Шейново „ Секиречово „ Имитлии	54	с. Яйканлии	„ Долно-Софулари „ Козлуджа „ Лаханлие „ Кованлѫкъ „ Мѫглижъ

Ново-Загорска Околия

1	Г. Н. Загора	с. Кадж-Кьой „ Кортенъ „ Авлиени „ Инджe-Кьой „ Юрлемишъ „ Коруджии „ Омарчово „ Текке-Махле	3	с. Акъ-Бунаръ	с Кюсе-Махле „ Химитлии „ Караджа-Мурат. „ Юртчии „ Кара-Кюртъ „ Гюбенъ (Ямбол.) „ Канджикъ (К.)
2	с. Авлиени	„ Кортенъ г. Нова-Загора с. Крива Круша „ Бозъ-Агачь „ Инджe-Кьой	4	с. Алобасъ	с. Баня „ Икисча „ Юрюклери „ Бинкосъ (Слив.) „ Терзабосъ

5	с. Атлари	с. Баня „ Крива Круша „ Запалня „ Чанакчии „ Оризари	10	с. Богданъ-Мхале	„ Деде-Кьой „ Торлакъ-Махле „ Чифликъ „ Бешь-Тепе „ Дере-Кьой „ Старо-Гюнелии „ Индже-Кьой
6	с. Атлооглу	„ Генджелии „ Бухалии „ Омарчево „ Каджкьой „ Ени-Пазлии „ Мехремъ-Бей „ Гердема	11	с. Бозъ-Агачь	„ Авлиепи „ Крива-Круша „ Киспитлии „ Атлари „ Индже-Кьой
7	с. Балабанлии	с. Чанакчии „ Крива-Круша „ Николаево „ Нова-Махл (К.) „ Елхово („)	12	с. Бухалии	с. Гердема „ Омарчево „ Генджелии „ Атлаоглу „ Кирменлии
8	с. Баня.	„ Алобасъ „ Джумалии „ Оризари „ Атлари „ Кортенъ „ Бадж-Аланъ „ Каймаклии	13	с. Генджелии	„ Мехремъ-Бей „ Ени-Пазлии „ Бухалии „ Кирменли (С.) „ Яякьой („) „ Палбантлари „ „ Джиново („)
9	с. Бешь-Тепе	„ Юртчии „ Дере-Кьой „ Караджа-Мурат. „ Хкмитлии „ Кулфалчево „ Чифликъ „ Гюнели-Махле „ Богданъ-Махле	14	с. Гердеме	„ Бухалии „ Каракюртъ „ Омарчево „ Караджа-Мурат. „ Кумджи-гидик. Я.

15	с. Голѣмо-Тирфилии	„ Кулфалчево „ Малко-Терфелии „ Палбанлари „ Маа Курфалии (К.) „ Битлиджа (К.) „ Маца („) „ Пазарджикъ („)
16	с. Старо-Гюпелии	„ Гюпели-Махле „ Майнаслии „ Торлакъ-Махле „ Богданъ-Махле „ Дуваджизлии (С. З.) „ Хаджи-Айватлии („)
17	с. Гюпели-Махле	„ Старо-Гюпелии „ Богданъ-Махле „ Бешь-Тепе „ Дере-Кьой „ Кулфалчево „ Радне Махле (С. З.) „ Хаджи-Айватлии („)
18	с. Деде-Кьой	с. Юрлемишь „ Чифликъ „ Богданъ-Махле „ Торлакъ Махле „ Инджe-Кьой
19	с. Дере-Кьой	„ Бешь-Тепе „ Кулфалчево „ Гюпели-Махле „ Богданъ-Махле „ Чифликъ „ Юртчии
20	с. Джумали	„ Терзобасъ „ Икисча „ Алобасъ „ Баня „ Оризари „ Твърдица „ Балкана
31	с. Инджe-Кьой	Г. Нова-Загора С. Юрлемишь „ Деде-Кьой „ Торлакъ Махле „ Майнаслии „ Смавлии „ Кеспитлии „ Бозъ-Агачь „ Авлиени
22	с. Ени-Пазлии	„ Юреня „ Мехремъ-Бей „ Генджелии „ Атлооглу „ Кадж-Кьой „ Кадж-Аланъ „ Каймаклии Г. Нова-Загора
23	с. Ердованлии	с. Чифликъ „ Юртчии „ Караджа-Муратлии „ Омарчево „ Текке-Махле „ Куруджии

24	с. Запалия	с. Орпзари „ Атлари „ Чанакчии „ Николаево „ Колупчии „ Конари „ Козосъ-Мадде „ Твърдица
25	с. Икиеча	„ Терзобасъ „ Джумалии „ Баня „ Алобасъ „ Юрюклери „ Бинкосъ (Сливнен.)
26	с. Кадж-Аланъ	„ Каймаклии „ Кадж-Кьой „ Ени-Пазлии „ Юреип „ Юрюклери „ Баня „ Кортенъ
27	с. Кадж-Кьой	Г. Нова-Загора „ Омарчево „ Коруджи „ Текке-Махле „ Атлж-Оглу „ Ени-Пазлии „ Юреии „ Кадж-Аланъ „ Каймаклии
28	с. Каймаклии	с. Кортень Г. Нова-Загора „ Кадж-Кьой „ Ени-Пазлии „ Кадж-Аланъ „ Баня
29	Караджа-Муратлии	„ Ердуванлии „ Юртчии „ Кара-Кюрдъ „ Гердеме „ Куюмджп Гидикъ (Я)
30	с. Кара-Кюртъ	„ Караджа-Муратлии „ Гердемя „ Акъ Бунаръ „ Гюбелъ (Кагаз.) „ Куюмджп Гидикъ (Я.)
31	с. Киспитлии	„ Бозъ-Агачь „ Инджe-Кьой „ Торлакъ-Махле „ Майнаслии „ Смаилии „ Крива-Круша
32	с. Козосъ-Мадде	„ Твърдица „ Запалия „ Чапакчии „ Конари „ Балканътъ

33	с. Колубчии	с Конари „ Николаево » Димовци (Казан.) „ Лѣва Река („) „ Злати Рѫтъ („) „ Балканътъ	
34	с. Конари	с. Козосъ-Мадде „ Запалня „ Колупчии „ Балканя	
35	с. Кортенъ	с, Каймаклии „ Кадж-Аланъ Г. Нова-Загора с. Авлиени „ Баня	
36	с. Коруджий	„ Текке-Махле „ Чифликъ „ Ердуванлии „ Юрлемишь „ Кадж-Кьой г. Нова-Загора	
37	с. Крива-Круша	с. Смавлии „ Кисипилии „ Бозъ-Агачь „ Авлиени „ Атлари „ Чанакчии	
38	с. Кулфалчево	с Голѣмо-Терфелии „ Налбантлари „ Бешь.Тепе „ Дере-Кьой „ Гюнели-Махле „ Радие-Махле (С. З.) „ Кѫршаллии („ „)	
39	с. Кюсе-Махле	„ Хизитлии „ Налбантлари „ Бешь-Тепе „ Дере Кьой „ Юртчии „ Битлиджа (Кавак.) „ Пазарджикъ („)	
40	с. Майналии	с. Старо-Гюнелии „ Торлакъ Махле „ Киспитлии „ Смавлии „ Кара-Бунаръ „ Чавла-Кьой „ Дуваджизлии	С.-Загора
41	с. Малко-Терфелии	„ Голѣмо-Терфелии „ Кара Аллии (Сеймен) „ Кара-Пилитъ „ Мая-Курфилии „ Софулари	Хармап.
42	с. Мехремъ-Бей	„ Юрени „ Ени-Пазлии „ Атлѫ-Оглу „ Генджелии „ Налбантлари „ Джиново „ Струпецъ	Сливнен.

43	с. Налбантлари	с Кюсе-Махле „ Кулфалчево „ Голѣмо Терфилии „ Мая-Курфалии) Ка- „ Битлиджа) вак.
44	с. Николаево	„ Колупчии „ Запалня „ Чанакчии „ Балабанлии „ Елхово) Казан- „ Нова-Махла) лѫш.
45	с. Омарчево	„ Бухалии „ Гердеме „ Текке-Махле „ Караджа-Муратлии „ Кадж-Кьой „ Атлж-Оглу
46	с. Оризари	с. Твърдица „ Джумалии „ Баня „ Атлари „ Запалня
47	с. Смилии	„ Киспитлии „ Майнаслии „ Кара-Бунаръ) Старо- „ Черково) Зар- „ Крива-Круша „ Балабанлии „ Чанакчии
48	с. Твърдица	с Джумалии „ Оризари „ Запалня „ Козосъ-Мадде „ Балканя
49	с. Текке-Махле	„ Коруджии „ Омарчево „ Караджа-Муратлии „ Ердуванлии „ Кадж-Кьой
50	с. Терзобасъ	Икисча „ Джумалии „ Баня „ Алсбасъ „ Бинкосъ } „ Чамъ-Дере } Слив. „ Чечевини } Балканя
51	с. Торлакъ-Махле	с. Майнаслии „ Киспитлии „ Индже-Кьой „ Деде-Кьой „ Богданъ-Махле с Старо-Гюнелии
52	с. Химитлии	„ Налбантлари „ Кюсе Махле „ Караджа-Муратлии „ Бакъ Бунаръ „ Пазарджикъ) Кавак. „ Битлиджа)

53	с. Чанакчии	„ Балабанлии „ Николаево „ Запалня „ Атлари „ Крива-круша „ Смавлии
54	с. Чифликъ	„ Юрлемишъ „ Богданъ-Махле „ Деде-Кьой „ Юртчии „ Ердуванлии „ Коруджии „ Текке-Махле
55	с. Юрени	„ Кадж-Аланъ „ Ени-Пазлии „ Мехремъ-Бей „ Юрюклери
56	с. Юрлемишъ	„ г. Нова-Загора „ с. Инджe-Кьой „ Деде-Кьой „ Чифликъ „ Коруджии
57	с. Юртчии	с Чифликъ „ Богданъ-Махле „ Гюнели-Махле „ Бешь-Тепе „ Дере-Кьой „ Кюсе-Махле „ Химитлии „ Акъ-Бунаръ „ Кара-Кюртъ „ Караджа-Муратлии „ Ердуванлии
58	с. Юрюклери	„ Икисча „ Алобасъ „ Баня „ Кадж-Аланъ „ Юрени „ Струпецъ { Слив.

Сейменска Околия

1	Г. Сейменъ	с. Ала-даалии „ Баба-Махле „ Дюдюкчии „ Смавлии „ Мусачево „ Мусача-Текке „ Юнюсъ-Бюкю
2	с. Аладаалии	Г. Сейменъ с. Баба Махле „ Кючюклери „ Мусачево „ Шереметъ

3	с. Акъ-Бунаръ	с. Гурбетито „ Кючюкъ-Хасанъ „ Узунъ-Хасанъ	9	с. Баба-Махле	г. Сейменъ с. Аладаалии „ Акча-Ибриамъ „ Кючюкъ Х. Текке „ Кючюкъ-Хасанъ „ Пиринчлии
4	с. Авджи-Дуванъ	„ Гурбетито „ Кечилеръ-махле „ Сюлемешлии „ Узунъ-Хасанъ	10	с. Бюлюджакъ	„ Бей-Кьой „ Гаджалово „ Енекчиево „ Караманлии „ Кючюклери „ Пишманъ „ Шереметъ
5	с. Азаплии	с. Аладжалии „ Батканлии „ Лефеджии „ Пишмана „ Тюркменъ Махле	11	с. Батканлии	с. Азаплии „ Джадж-Гьолъ „ Лефеджии „ Тюркменъ-Махле
6	с. Акча-Ибриамъ	„ Баба-Махле „ Гючерлии „ Кючюкъ-Хасанъ „ Пиринчлии	12	с. Еълий-Бр.	„ Джадж-Гьолъ „ Кара-Аллии „ Рисиманово
7	с. Аладжалии	„ Азаплии „ Енекчиево „ Лефеджии „ Опанъ „ Пишмана „ Сюлемешлии	13	с. Гаджалово	„ Бюлюджакъ „ Енекчиево „ Кючюклери „ Опанъ „ Шереметъ
8	с. Бей-Кьой	„ Бюлюджакъ „ Кумъ-Дуванджии „ Караманлии „ Мусачево „ Шереметъ	14	с. Гюлъ-Бунаръ	„ Джадж-Гьолъ „ кара-Бунаръ „ Обруклии „ Сурутъ

15	с. Гючерлии	„ Акча-Ибриамъ „ Кючюкъ-Хасанъ „ Кюстюкьой „ Кокарджа „ Пиринчлии
16	с. Гурбетито	„ Акъ-Бунаръ „ Авджи-Дуванджи „ Кечилеръ-Махле „ Саатлари „ Узунъ-Хасанъ
17	с. Дюдюкчелии	„ Г. Сейменъ „ с. Смавлии
18	с. Джадж-Гьолъ	с. Батканлии „ Бѣлий-Брѣгъ „ Гюлъ-Бунаръ „ Ени-Беглии „ Кара-Аллии „ Кара-Бунаръ „ Лефеджии „ Обруклии „ Рисиманово
19	с. Ени-Беглии	„ Джадж-Гьолъ „ Кара-Аллии „ Обруклии
20	с. Еникчиево	„ Аладжалии „ Бюлюджакъ „ Гаджалово „ Опанъ „ Пишмана „ Сюлемешлии
21	с. Кумъ-Дуванджии	„ Бей-Кьой „ Кара-Бунаръ „ Караманлии „ Кумъ-Кьой „ Мусачево
22	с. Караманлии	„ Бей-Кьой „ Бюлюджакъ „ Кумъ-Дуванджии „ Лефиджии „ Пишмана
23	с. Кумъ-Кьой	„ Кара-Бунаръ „ Кумъ-Дуванджии „ Мусачево „ Мусача-Текке „ Сурутъ
24	с. Кара-Аллии	с. Бѣлий-Брѣгъ „ Джадж-Гьолъ „ Ени-Беглии
25	с. Кара-Бунаръ	„ Гюлъ-Бунаръ „ Джадж-Гьолъ „ Кумъ-Дуванджии „ Лефеджии „ Сурутъ
26	с. Кючюклерито	„ Аладаалии „ Акъ-Бунаръ „ Баба-Махле „ Гаджалово „ Кючюкъ Х. Текке „ Опанъ „ Узунъ-хасанъ „ Шереметь

27	с. Кюч-Х. Текке	с. Акча-Ибрнамъ „ Баба-махле „ Кючюкъ-Хасанъ „ Кючюклерито „ Узунъ-Хасанъ	33	с. Лефеджии	с Азаплии „ Аладжалии „ Батканлии „ Джадж-Гьолъ „ Кара-Бунаръ „ Караманлии „ Пишмана
28	с. Кючюкъ-Хасанъ	„ Акъ-Бунаръ „ Гючерлии „ Кючюкъ-Х. Текке „ Кюстюкьой	34	с. Мусача-Текке	г. Сейменъ с. Кумъ Дуванджи „ Кумъ Кьой „ Мусачево „ Сурутъ
29	с. Кара-Агачъ	„ Кюстю Кьой „ Кокарджа „ Саатлари „ Узунджа	35	с. Мусачево	с. Сейменъ с. Аладаалии „ Бей-Кьой „ Кумъ-Кьой „ Кумъ-Дуванджии „ Мусача-Текке „ Шереметъ
30	с. Кюстю-Кьой	с. Акъ-Бунаръ „ Гючерлии „ Гурбетито „ Кара-Агачъ „ Кючюкъ Хасанъ „ Кокарджа „ Саатлари	36	с. Опанъ	с. Гаджалово „ Кючюклерито „ Сюлюмешлии „ Узунъ-Хасанъ
31	с. Кокарджа	„ Гючюрлий „ Кюстю-кьой „ Кара-Агачъ „ Узунджа	37	с. Обруклии	„ Гюлъ-Бунаръ „ Джадж-Гьолъ „ Ени-Беглии „ Сорутъ
32	с. Кечилеръ-Махле	„ Авджи-Дуванджи „ Гурбетито „ Узунъ-Хасанъ	38	с. Пишмана	„ Азаплии „ Аладжалии „ Бюлюджакъ „ Еникчиево „ Караманлии „ Лефиджии

39	с. Пиринчлии	с Акча-Ибрпамъ „ Баба-Махле „ Гючерлии „ Риссиллий	45	с. Смавлии	г. Сейменъ с. Дюдюкчилери „ Мусача-Текке „ Суруть
40	с. Риссил.	„ Пиринчлии „ Юнюзъ-Бюкю	46	с. Тур. Махле	„ Азаплии „ Батканлии „ Рисиманово
41	с. Рисиман.	„ Бѣлий-Брѣгъ „ Джадж-Гьолъ „ Тюркметъ-Махле	47	с. Узунджа	„ Кара-Агачъ „ Кокарджа „ Саатлари
42	Сюлюмешлии	„ Авджи Дуванидж. „ Аладжалии „ Еникчиево „ Опанъ „ Узунъ-Хасанъ	48	с. Узунъ-Хасанъ	„ Акъ-Бунаръ „ Гурбетито „ Кючюклерито „ Кючюкъ-Х. Текке „ Опанъ
43	с. Саатлари	„ Акъ-Бунаръ „ Гурбетито „ Кара-Агачъ „ Кюстюкьой „ Узунджа	49	с. Шереметь	„ Аладаалии „ Бюлюджакъ „ Бей.Кьой „ Гаджалово „ Кючюклерито „ Мусачево
44	с. Суруть	с. Гюль-Бунаръ „ Кумъ-Кьой „ Кумъ-Дуванджии „ Кара-Бунарь „ Обруклии „ Мусача-Текке „ Смавлии	50	с. Юнюзъ-Бюкю	г. Сейменъ с. Пиринчлии „ Рисилии

ТАБЛИЦА

НА

Населението въ Старо-Загорский Департаментъ заедно съ числото на кѫщитѣ и семейството.

НАИМЕНОВАНИЕ НА ГРАДОВЕТѢ И СЕЛАТА	ЧИСЛОТО НА НАСЕЛЕНІЕТО: МѪЖ. И ЖЕНСКО				ЧИСЛОТО НА КѪЩИТѢ				ЧИСЛОТО НА СЕМЕЙСТВАТА			
	Българи	Турци	Евреи	**Всичко**	Български	Турски	Еврейски	**Всичко**	Български	Турски	Еврейски	**Всичко**
Г. Ст.-Загора	12,707	3,177	—	15,884	1,341	823	живеятъ въ тур. кѫщи	2,164	2,753	704	—	3,457
Околията	22,898	1.440	—	24,338	4.150	247		4,397	3,794	284	—	4,078
Всичко	35,605	4,617	—	40,222	5,491	1,070	—	6,561	6,547	988	—	7,535
Г. Чирпачъ	9,193	1,787	224	11,204	1,816	357	живеят въ тур. кѫщи	2,173	2,194	456	52	2,702
Околията	28.233	3,893	—	32.126	4.861	925		5,786	6,082	986	—	7,068
Всичко	37,426	5,680	224	43,330	6,677	1.282	—	7,959	8,276	1,442	52	9,77o
Г. Казанлѫкъ	—	—	—	7,863	—	—	—	2,000	—	—	—	2,5o0
Околията	—	—	—	31,937	—	—	—	7,874	—	—	--	8,467
Всичко	—	—	—	39.800	—	—	—	9.874	--	—	--	10,967
Г. Н.-Загора	2,051	440	109	2,600	—	—	—	476	--	--	--	608
Околията	21,886	3,074	7	24,967	—	—	—	5,057	--	--	--	6,101
Всичко	23,937	3,514	116	27,567	—	—	—	5,533	--	--	--	6,709
Г. Сейменъ	1,357	—	—	1,357	213	—	—	213	262	--	--	262
Околията	14,3o7	1,842	—	16,149	2,829	434	—	3,263	3,732	572	—	4,304
Всичко	15,664	1.842	—	17.506	3,042	434	—	3,476	3,994	572	—	4.566

N-ро по рѣдъ	Име и фамилия	Длъжность	N-ро по рѣдъ	Име и фамилия	Длъжность
	ЧИРПАНСКА ОКОЛИЯ			НОВО-ЗАГОРСКА ОКОЛИЯ	
1	М. С. Коларовъ	Окол. Начал.	1	Никола Ивановъ	Ок. Начал.
2	Д-ръ К. Славовъ	« Лѣкарь	2	Ат. Димановъ	« Лѣкарь
3	С. И. Касабовъ	Пол. Комис.	3	Геор. Димитровъ	Пол. Комис.
4	Господ. Овчаровъ	Ок. Бирникъ	4	А. Драгьевъ	Окол. Бирн.
5	Таню И. Маневъ	« Ковчежник.	5	Дим. Х. Вълчевъ	« Ковчеж
6	Манолъ Славовъ	Ак. Агентъ	6	Ст. Шивачевъ	« Сѫд.
	. . . .	Ок. Сѫдникъ	7	П. Керабовъ	Т. П. Н-къ
7	Вл. Иерусалимовъ	Тл.П. Н-къ	8	П. М. Кашеревъ	Гр. Кметъ
8	Никола Деневъ	Град. Кметь	9	Иванъ Минчевъ	« Бирникъ
9	Христю Желевъ	« Бирникъ		—	
10	Стойчо Димовъ	« Ковчежник.		СЕЙМЕНСКА ОКОЛИЯ	
	—				
	КАЗАНЛЪШКА ОКОЛИЯ		1	Ст. Саллабашевъ	Ок. Начал.
			2	Евт. Костантиновъ	« Лѣкарь
1	Г. Х. Симовъ	Ок. Начал.	3	Ив. П. Чолаковъ	Пол. Комис.
2	А. Вълковичъ	Окл. Лѣкарь	4	Иванъ Кѫнчевъ	Ок. Бирникъ
3	Коста Ивановъ	Пол. Комис.	5	Хр. Маджуновъ	« Ковчеж.
4	Христо Пеновичъ	Ок. Бирникъ	6	К. Тонджоровъ	« Сѫдникъ
5	Н. Калайджиевъ	« Ковчежн.	7	Иванъ Каридп	Г. П. Начал.
6	К. Лековъ	Ак. Агентъ	8	Г. Кара Колевъ	Гр. Кметь
7	Сп. Федфаджиевъ	Ок. Сѫдникъ	9	Дойчо Аладжовъ	Пом. Кметь
8	Иванъ Рядиновъ	Т. П. Начал.			
9	Ил. П. Стоковъ	Град. Кметь			
10	К. Т. Кассевъ	« Бирникъ			
	—				

ПРАВИЛНИКЪ.

За вътрѣшний рѣдъ на Главний Съвѣтъ въ Старо-Загорский Департаментъ

I. ЗА СЪБРАНИЕТО

Чл. 1. Главний Съвѣтъ се събира въ главний градъ на департамента на обикновенни и извънредни сессии съгласно съ чл. 133 отъ Органический Уставъ.

Чл. 2, Членовитѣ на съвѣта отъ която категория и да се, иматъ сѫщитѣ права, сѫщитѣ препмущества и сѫщитѣ длъжности освѣнъ предвиденото исключение въ чл. 144 ал. 3.

Чл. 3. Всичкитѣ членове сѫ длъжни да се явятъ при отварянието на сессията.

II. ПРИВРѢМЕННО БЮРО.

Чл. 4. При откриванието на сессията, най-старий на възрасть отъ присѫтствующитѣ членове завзема мѣстото на приврѣмененъ прѣдсѣдатель, а най младий мѣстотото на приврѣмененъ секретарь.

Чл. 5. Слѣдъ като се запишатъ присѫтствующитѣ членове и се намѣри, че присѫтствуватъ повече отъ половината, съвѣта се намира за законенъ и пристѫпва към избиранието на окончателното бюро

III ОКОНЧАТЕЛНОТО БЮРО И ДЛЪЖНОСТИТѢ МУ.

Чл. 6. Окончателното бюро състои: отъ единъ* предсѣдатель, единъ подпрѣдсѣдатель, единъ секретарь и (единъ квесторъ).

Чл. 7- Избиранието членове на бюрото става съ тайно гласоподавание и съ абсолютно вишегласие, ако това вишегласие не се постигне при пьрвото гласоподавание, то второто гласоподавание рѣшава чрѣзъ относително вишегласие.

Чл. 8. Длъжноститѣ на предсѣдателя сѫ: да отваря засѣданията въ опрѣдѣленото врѣме, да обявява дневний рѣдъ на засѣданието, да подлага на съвѣта всичкитѣ предложения предоставени отъ членоветѣ, да тура на гласоподавание разискапитѣ въироси и да обя-

вява слѣдствията, да държи порядъкъ въ разискванията, да приема всичкитѣ писма и съобщения и да ги явява на съвѣта, да удостовѣрява съ подписа си всичкитѣ актове, рѣшения и мѣрки на съвѣта, и да наумява на събранието, когато е нуждно распорѣждането на правилника и да води кореспонденцията на съвѣта съ всички администратори.

Чл. 9. Длъжноститѣ на подпредсѣдателя сѫ: да замѣства предсѣдателя когато отсѫтствува или иска да взема участие въ разискванието на единъ прѣдмѣтъ.

Чл. 10. Длъжноститѣ на секретаря сѫ: да взема бѣлѣжки за всичко щото се говори и да записва вѣрно въ протокола всичко щото се извършило въ съвѣта. Той прочита протоколитѣ, актоветѣ и кореспонденцията, брои гласоветѣ, когато въпроса е подложенъ на да или не, и се подписвать отъ предсѣдателя всичкитѣ актове, рѣшения и мѣрки на съвѣта. Той пази още всичкитѣ архиви на съвѣта.

IV, ЗАСѢДАНИЯТА

Чл. 11. Засѣданията на съвѣта биватъ явни и най малко три въ седмицата. Тѣ могѫтъ да станятъ тайни, ако това се поиска отъ троица членове (чл. 128 отъ Органическій Уставъ).

Чл. 12 Засѣданията се отварятъ отъ Предсѣдателя, затварятъ се тоже отъ него слѣдъ допитванието до съвѣта. При отварянието на всѣко засѣдание той напомнюва въпроситѣ, които има да се разискватъ, а пъкъ при затварянието предлага на съвѣта да рѣши кога ще се събере и при това показва спорѣдъ установенний порядъкъ въпроситѣ, които ще се разискватъ въ послѣдующето засѣдание.

Ч. 13. Заседанията зачеватъ точно на 2 часа слѣдъ пладне. Секретаря прочита имената на членоветѣ и отсѫствующитѣ, безъ отпускъ членове, се записватъ въ протокола.

Чл. 14. Разискванията въ засѣданията ставатъ свободно, нъ въ сѫщото врѣме благоприлично и кротко. Всѣкой, който иска да говори, длъженъ е прѣдварително да поиска словото отъ предсѣдателя и да почне да говори само тогава, когато му се извѣсти съ произнасяние на името му, че редътъ му е дошелъ, говорящий трѣба да става правъ.

Чл. 15. Лични нападения и неприлични изражения въобще сѫ запрѣтени въ засѣданията на съвѣта.

Чл. 16 Префекта или неговий представитель зематъ участие въ разискванията съгласно съ Чл. 145 отъ Органическия Уставъ, нъ вѣматъ право на гласоподавание.

Чл. 17. Никой членъ неможе да говори повече отъ три пѫти възъ единъ и сѫщъ прѣдмѣтъ.

Чл. 18. Никой членъ неможе да бѫде прѣвъснатъ въ говорението, освѣнъ отъ Председателя и то спорѣдъ чл. 15 на Правилника.

Чл. 19. Всѣкой е свободенъ да иска думата, за да даде само нѣкое кратко разяснение или да отговори вкратце нѣщо, което се касае до него лично или до прѣди изложеното му мнѣние.

Чл. 20. Всѣкой членъ може да прави предложение, и ако предложението му се подкрѣпи най-малко отъ трима души, то се предлага на разискване и гласоподавание.

Чл. 21. За улеснение на разискванието на представенитѣ въпроси, съвѣта избира изъ помѣжду си комисия, за да разяснятъ тѣзи въпроси и приготвятъ разглѣжанието имъ въ съвѣта.

Чл. 22. Резолтатитѣ на своитѣ обсѫждания. комиссиитѣ представятъ въ Съвѣта чрѣзъ докладчикъ избираемъ отъ тѣхъ повишегласие.

Чл. 23. Избиранието на комиссиитѣ става чрѣзъ тайно гласоподавание, и никой членъ отъ съвѣта неможе да се откаже щомъ се избере за въ нѣкоя комиссия.

Чл. 24. Гласоподаванията въ засѣданията биватъ явни и тайни. Явнитѣ гласоподавания биватъ съ ставание и сѣдание и съ поименно призование. Тайнитѣ гласоподавания ставатъ съ списъци. Въ гласоподаванието съ ставание и сѣдание Прдсѣдателя призовава първо гласоветѣ, които сѫ зада станятъ и онѣзи които сѫ противъ да не ставатъ; послѣ обратното. Председателя и Секретаря обявяватъ слѣдствието на гласоподаванието.

Чл. 25. Поименно призование става по слѣдующий начинъ: Секретаря чете по именний списъкъ, всѣкой членъ обявява по рѣдътъ си устно да ли е за или противъ, и се записва въ протокола.

V. ЗА ДЛЪЖНОСТИТѢ НА ЧЛЕНОВЕТѢ.

Чл. 26. Никой членъ неможе да отсѫствува отъ засѣданието на

на Съвѣта безъ да е добилъ отпускъ отъ него. Гласоподавание чрѣзъ друго лице или чрѣзъ писмо е запретено.

Чл. 27. Позволение за безсроченъ отпускъ не се допуща, освѣнъ по причина на болѣсть; нъ позволение на опрѣдѣлено врѣме се допуща, подиръ като Съвѣта чуе причинитѣ поради които се иска това позволение. Който иска отпускъ отправя се писменно до предсѣдателя съ изложение на причинитѣ.

Чл. 28. Ако единъ членъ отсѫтствува три пѫти безъ отпускъ Предсѣдателя му прави нужнитѣ бѣлѣжки. Ако и слѣдъ това продължава да отсѫствува, Съвѣта въ най-близкото си засѣдание рѣшава върху това като публично го изобличава.

VI. ПРОМѢНЯВАНИЕТО НА ПРАВИЛНИКА.

Чл. 29 Кога една третя отъ всичкитѣ членове сѫ на мнѣние, че е нуждно да се измѣни Правилника на съвѣта; тѣ подлагатъ едно подписано отъ тѣхъ прѣдложение за тая цѣль и ако се подкрѣпи отъ половината на присѫтствующитѣ членове, пристѫпя се къмъ измѣнение. —

ПРАВИЛНИКЪ
по
Контролата на срѣднитѣ училища.

(Гласуванъ и приетъ отъ Главний Съвѣтъ въ заседанието му на 29-й Септемврий 1883 година).

I. КОНТРОЛНАТА КОМИССИЯ И НЕЙНИЙТЪ СЪСТАВЪ

Чл. 1. Срѣднитѣ училища за всѣка околия въ Старо-Загорский Департаментъ, които иматъ повече отъ два класса наредени спорѣдъ официялната програма въ областьта, подлагатъ се подъ контролата на една комиссия.

Чл. 2. Контролната комиссия въ всѣка околия се състои отъ 6 члена избрани по двамина отъ общината, отъ Главний Съвѣтъ измѣжду съвѣтницитѣ на надлѣжната околия и отъ училищното настоятелство на надлѣжното религиозно общество.

Чл. 3. Членоветѣ на контролната комиссия избиратъ по между си единъ за предсѣдатель.

II ПРАВА И ДЛЪЖНОСТИ НА КОНТРОЛНАТА КОМИССИЯ.

Чл. 4. Контролната комиссия тутакси слѣдъ свършванието на годишнитѣ испити, пристъпя къмъ условвание нужнитѣ учители за надлѣжнитѣ срѣдни училища.

Чл. 5. Прѣзъ цѣлата учебна година, членоветѣ на контролната комиссия сж длъжнипо учередно или съвокупно да посѣщаватъ и наглѣждатъ ходътъ, както и да бдятъ за порядъка на училището, като за това се ржководятъ спорѣдъ правилницитѣ издадени отъ Дирекцията на Народното Просвѣщение.

Чл. 6. Контролната комиссия бди върху редовното плащание на учителитѣ и върху снабдявание заведението съ всичко, което се е указало за необходимо за неговийтъ успѣхъ.

Чл. 7. При годишнитѣ испити комиссията съставлява, по право часть отъ испитателната комиссия.

Чл 8. Слѣдъ свършванието испититѣ контролната комиссия съставя подробно изложение за ходътъ и успѣха на училището прѣзъ цѣлата учебна година, и въобще за всичко що се отнася до нуждитѣ и успѣха на училището, което (изложение) и поднася въ най близката сессия на Главний Съвѣтъ на разглѣждание

РѢШЕНИЯ

на

Главний Съвѣтъ взети прѣзъ обикновенната Септемврийска сессия 1883 годвна.

ПРОТОКОЛЪ II.

20-й септемврий.

Рѣшение 1-о Въ присжтствието на девятнадесять члена избира съ 17 гласа противъ два за предсѣдатель г-на Георги Кочевъ.

ПРОТОКОЛЪ V.

24-й Септемврий.

Рѣшение 2. Да се отпуснатъ отъ глава 28 на текущий бюджетъ гр. 5,000 за построявание калдаржмъ върху строящийтъ се мость на Р.Дунджа и за оздравявание дѣсний брѣгъ на сжщата рѣка.

Рѣшение 3. Да се отпустне въ бюджета за финанцпялната 1884-85 година гроша 1,200 за заплата на кантониеръ, който да попоравя разваленитѣ мѣста на пжтя между С. Кортенъ и границата съ Кн. България, причинявани отъ силнитѣ дъждовни порои.

Рѣшение 4. При захващанието асинизацията на г. Нова-Загора отъ градското кметство, да му се даде една помощь отъ гр. 10,000 златни, която да се предвиди въ бюджета за финанцпялната 1884-85 година.

ПРОТОКОЛЪ VI.

26-й Сеитемврий

Рѣшение 5. да се отпуснатъ изъ гл. 28 на текущий бюджетъ гр. 2.500 златни, добавочни, върху Акушерскитѣ стенендии, и за въ бждѫще да се предвижда подобна добавочна сумма въ всѣкой департаменталенъ бюджетъ до свършвание на курсътъ.

Рѣшение 6. Недоимъкътъ отъ гроша 17.960, $^{30}/_{100}$, който се указалъ въ мѣстната землед͡ѣлческа касса при предаванието смѣткитѣ ѝ отъ бившитѣ управители, да имъ се отпусне за възнаграждение.

27	с. Кюч.-Х.-Текке	с. Акча-Пóрнамъ „ Баба-махле „ Кючюкъ-Хасанъ „ Кючюклерито „ Узунъ-Хасанъ	33	с. Лефеджии	с Азаплии „ Аладжалии „ Баткэнлии „ Джадж-Гьолъ „ Кара-Бунаръ „ Караманлии „ Пишмана
28	с. Кючюкъ-Хасанъ	„ Акъ-Бунаръ „ Гючерлии „ Кючюкъ-Х. Текке „ Кюстюкьой	34	с. Мусача-Текке	г. Сейменъ с. Кумъ Дуванджии „ Кумъ Кьой „ Мусачево „ Сурутъ
29	с. Кара-Агачъ	„ Кюстю Кьой „ Кокарджа „ Саатларп „ Узунджа	35	с. Мусачево	с. Сейменъ с. Аладаалии „ Бей-Кьой „ Кумъ-Кьой „ Кумъ-Дуванджии „ Мусача-Текке „ Шереметъ
30	с. Кюстю-Кьой	с. Акъ-Бунаръ „ Гючерлии „ Гурбетито „ Кара-Агачъ „ Кючюкъ Хасанъ „ Кокарджа „ Саатларп	36	с. Опанъ	с. Гаджалово „ Кючюклерито „ Сюлюмешлии „ Узунъ-Хасанъ
31	с. Кокарджа	„ Гючюрлий „ Кюстю-кьой „ Кара-Агачъ „ Узунджа	37	с. Обруклии	„ Гюлъ-Бунаръ „ Джадж-Гьолъ „ Еии-Беглии „ Сорутъ
32	с. Кечилеръ-Махле	„ Авджи-Дуванджи „ Гурбетито „ Узунъ-Хасанъ	38	с. Пишмана	„ Азаплии „ Аладжалии „ Бюлюджакъ „ Еникчиево „ Караманлии „ Лефиджии

39	с. Пиринчлии	с. Акча-Ибрпамъ „ Баба-Махле „ Гючерлии „ Рисиллий	45	с. Смавлии	г. Сейменъ с. Дюдюкчилери „ Мусача-Текке „ Сурутъ
40	с. Рисил.	„ Пиринчлии „ Юнюзъ-Бюкю	46	с. Тур. Махле	„ Азаплии „ Батканлии „ Рисиманово
41	с. Рисиман.	„ Бѣлий-Брѣгъ „ Джадж-Гьолъ „ Тюркметъ-Махле	47	с. Узунджа	„ Кара-Агачъ „ Кокарджа „ Саатлари
42	Сюлюмешлии	„ Авджи Дувандж. „ Аладжалии „ Еникчиево „ Опанъ „ Узунъ-Хасанъ	48	с. Узунъ-Хасанъ	„ Акъ-Бунаръ „ Гурбетито „ Кючюклерито „ Кючюкъ-Х. Текке „ Опанъ
43	с. Саатлари	„ Акъ-Бунаръ „ Гурбетито „ Кара-Агачъ „ Кюстюкьой „ Узунджа	49	с. Шереметъ	„ Аладаалии „ Бюлюджакъ „ Бей Кьой „ Гаджалово „ Кючюклерито „ Мусачево
44	с. Сурутъ	с. Гюлъ-Бунаръ „ Кумъ-Кьой „ Кумъ-Дуванджии „ Кара-Бунаръ „ Обруклии „ Мусача-Текке „ Смавлии	50	с. Юнюзъ-Бюкю	г. Сейменъ с. Пиринчлии „ Рисилии

ТАБЛИЦА

НА

Населението въ Старо-Загорский Департаментъ заедно съ числото на къщитѣ и семейства̀та.

НАИМЕНОВАНИЕ НА ГРАДОВЕТѢ И СЕЛАТА	ЧИСЛОТО НА НАСЕЛЕНІЕТО: МѪЖ. И ЖЕНСКО				ЧИСЛОТО НА КѪЩИТѢ				ЧИСЛОТО НА СЕМЕЙСТВАТА			
	Българи	Турци	Евреи	Всичко	Български	Турски	Еврѣйски	Всичко	Български	Турски	Еврѣйски	Всичко
Г. Ст.-Загора	12,767	3,177	—	15,884	1,341	823	живеять въ тур. къщи	2,164	2,753	704	—	3,457
Околията	22,898	1.440	—	24,338	4.150	247		4,397	3,794	284	—	4,078
Всичко	35,605	4,617	—	40.222	5,491	1,070	—	6,561	6,547	988	—	7,535
Г. Чирпанъ	9,193	1,787	224	11,204	1,816	357	живеят въ тур. къщи	2,173	2,194	456	52	2,702
Околията	28.233	3,893	—	32.126	4.861	925		5,786	6,082	986	—	7,068
Всичко	37,426	5,680	224	43,330	6,677	1.282	—	7,959	8.276	1.442	52	9,77о
Г. Казанлѫкъ	—	—	—	7,863	—	—	—	2,000	—	—	—	2,5оо
Околията	—	—	—	31,937	—	—	—	7,874	—	—	—	8,467
Всичко	—	—	—	39.800	—	—	—	9.874	—	—	—	10,967
Г. Н.-Загора	2,051	440	109	2,600	—	—	—	476	—	—	—	608
Околията	21,885	3,074	7	24,967	—	—	—	5,057	—	—	—	6,101
Всичко	23,937	3.514	116	27,567	—	—	—	5.533	—	—	—	6.709
Г. Сейменъ	1,357	—	—	1,357	213	—	—	213	262	—	—	262
Околията	14,3о7	1,842	—	16,149	2,829	434	—	3,263	3,732	572	—	4.304
Всичко	15,664	1.842	—	17.506	3,042	434	—	3,476	3,994	572	—	4.566

N-ро по рѣдъ	Име и фамилия	Длъжность	N-ро по рѣдъ	Име и фамилия	Длъжность
	ЧИРПАНСКА ОКОЛИЯ			НОВО-ЗАГОРСКА ОКОЛИЯ	
1	М. С. Коларовъ	Окол. Начал.	1	Никола Ивановъ	Ок. Начал.
2	Д-ръ К. Славовъ	« Лѣкарь	2	Ат. Димановъ	« Лѣкарь
3	С. И. Касабовъ	Пол. Комис.	3	Геор. Димитровъ	Пол. Комис.
4	Господ. Овчаровъ	Ок. Бирникъ	4	А. Драгьезъ	Окол. Бирн.
5	Таню И. Маневъ	« Ковчежник.	5	Дим. Х. Вълчевъ	« Ковчеж
6	Манолъ Славовъ	Ак. Агентъ	6	Ст. Шивачевъ	« Сѫд.
	. . . .	Ок. Сѫдникъ	7	И. Керабовъ	Т. П. Н-къ
7	Вл. Иерусалимовъ	Тл.П. Н-къ	8	И. М. Кашеревъ	Гр. Кметъ
8	Никола Деневъ	Град. Кметь	9	Иванъ Минчевъ	« Бирникъ
9	Христю Желевъ	« Бирникъ		—	
10	Стойчо Димовъ	«Ковчежник.		СЕЙМЕНСКА ОКОЛИЯ	
	—				
	КАЗАНЛѪШКА ОКОЛИЯ		1	Ст. Саллабашевъ	Ок. Начал.
			2	Евт. Костантиновъ	« Лѣкарь
1	Г. Х. Симовъ	Ок. Начал.	3	Ив. П. Чолаковъ	Пол. Комис.
2	А. Вълковичь	Окл. Лѣкарь	4	Иванъ Кѫнчевъ	Ок. Бирникъ
3	Коста Ивановъ	Пол. Комис.	5	Хр. Маджуновъ	« Ковчеж.
4	Христо Пеновичь	Ок. Бирникъ	6	К. Тонджоровъ	« Сѫдникъ
5	Н. Калайджиевъ	« Ковчежн.	7	Іванъ Кариди	Г. П. Начал.
6	К. Лековъ	Ак. Агентъ	8	Г. Кара Колевъ	Гр. Кметь
7	Сп. Федфаджиевъ	Ок. Сѫдникъ	9	Дойчо Аладжовъ	Пом. Кметь
8	Иванъ Радиновъ	Т. П. Начал.			
9	Ил. П. Стоковъ	Град. Кметь			
10	К. Т. Касеевъ	« Бирникъ			
	—				

ПРАВИЛНИКЪ.

За вътрѣшний рѣдъ на Главний Съвѣтъ въ Старо-Загорский Департаментъ

I. ЗА СЪБРАНИЕТО

Чл. 1. Главний Съвѣтъ се събира въ главний градъ на департамента на обикновенни и извънредни сессии съгласно съ чл. 133 отъ Органический Уставъ.

Чл. 2. Членоветѣ на съвѣта отъ която категория и да се, иматъ сѫщитѣ права, сѫщитѣ преимущества и сѫщитѣ длъжности освѣнъ предвиденото исключение въ чл. 144 ал. 3.

Чл. 3. Всичкитѣ членове сѫ длъжни да се явятъ при отварянието на сессията.

II. ПРИВРѢМЕННО БЮРО.

Чл. 4. При откриванието на сессията, най-старий на възрьстъ отъ присѫтствующитѣ членове завзема мѣстото на приврѣмененъ прѣдсѣдатель, а най младий мѣстотото на приврѣмененъ секретарь.

Чл. 5. Слѣдъ като се запишатъ присѫтствующитѣ членове и се намѣри, че присѫтствуватъ повече отъ половината, съвѣта се намира за законенъ и пристѫпва къмъ избиранието на окончателното бюро

III ОКОНЧАТЕЛНОТО БЮРО И ДЛЪЖНОСТИТѢ МУ.

Чл. 6. Окончателното бюро състои: отъ единъ* предсѣдатель, единъ подпрѣдсѣдатель, единъ секретарь и (единъ квесторъ).

Чл. 7- Избирането членове на бюрото става съ тайно гласоподавание и съ абсолютно вишегласие, ако това вишегласие не се постигне при пьрвото гласоподавание, то второто гласоподавание рѣшава чрѣзъ относително вишегласие.

Цл. 8. Длъжноститѣ на предсѣдателя сѫ: да отваря засѣданията въ опрѣдѣленото врѣме, да обявява дневний рѣдъ на засѣданието, да подлага на съвѣта всичкитѣ предложения предоставени отъ членоветѣ, да туря на гласоподавание разискапитѣ въпроси и да обя-

явва слѣдствията, да държи порядъкъ въ разискванията, да приема всичкитѣ писма и съобщения и да ги явява на съвѣта, да удостовѣрява съ подписа си всичкитѣ актове, рѣшения и мѣрки на съвѣта, и да наумява на събранието, когато е нуждно распорѣжданието на правилника и да води кореспонденцията на съвѣта съ всички администратори.

Чл. 9. Длъжноститѣ на подпрѣдсѣдателя сѫ: да замѣства предсѣдателя когато отсѫтствува или иска да взема участие въ разискванието на единъ прѣдмѣтъ.

Чл. 10. Длъжноститѣ на секретаря сѫ: да взема бѣлѣжки за всичко щото се говори и да записва вѣрно въ протокола всичко щото се извършило въ съвѣта. Той прочита протоколитѣ, актоветѣ и кореспонденцията, брои гласоветѣ, когато въпроса е подложенъ на да или не, и се подписвать отъ предсѣдателя всичкитѣ актове, рѣшения и мѣрки на съвѣта. Той пази още всичкитѣ архиви на съвѣта.

IV, ЗАСѢДАНИЯТА

Чл. 11. Засѣданията на съвѣта биватъ явни и най малко три въ седмицата. Тѣ могѫтъ да станятъ тайни, ако това се поиска отъ троица членове (чл. 128 отъ Органическій Уставъ).

Чл. 12 Засѣданията се отварятъ отъ Предсѣдателя, затварятъ се тоже отъ него слѣдъ допитванието до съвѣта. При отварянието на всѣко засѣдание той напомнюва въпроситѣ, които има да се разискватъ, а пъкъ при затварянието предлага на съвѣта да рѣши кога ще се събере и при това показва спорѣдъ установенний порядъкъ въпроситѣ, които ще се разискватъ въ послѣдующето засѣдание.

Ч. 13. Заседанията зачеватъ точно на 2 часа слѣдъ пладне. Секретаря прочита имената на членоветѣ и отсѫствующитѣ, безъ отпускъ членове, се записватъ въ протокола.

Чл. 14. Разискванията въ засѣданията ставатъ свободно, нъ въ сѫщото врѣме благоприлично и кротко. Всѣкой, който иска да говори, длъженъ е прѣдварително да поиска словото отъ предсѣдателя и да почне да говори само тогава, когато му се извѣсти съ произнасяние на името му, че редътъ му е дошелъ. говорящий трѣба да става правъ.

Чл. 15. Лични нападения и неприлични изражения въобще сѫ запрѣтени въ засѣданията на съвѣта.

Чл. 16 Префекта или неговий представитель зематъ участие въ разискванията съгласно съ Чл. 145 отъ Органический Уставъ, нъ нѣматъ право на гласоподавание.

Чл. 17. Никой членъ неможе да говори повече отъ три пѫти възъ единъ и сѫщъ прѣдмѣтъ.

Чл. 18. Никой членъ неможе да бѫде прѣвъснатъ въ говорението, освѣнъ отъ Предсѣдателя и то спорѣдъ чл. 15 на Правилника.

Чл. 19. Всѣкой е свободенъ да иска думата, за да даде само нѣкое кратко разяснение или да отговори вкратце нѣщо, което се касае до него лично или до прѣди изложеното му мнѣние.

Чл. 20. Всѣкой членъ може да прави предложение, и ако предложението му се подкрѣпи най-малко отъ трима души, то се предлага на разискване и гласоподавание.

Чл. 21. За улеснение на разискванието на представенитѣ въпроси, съвѣта избира изъ помѣжду си комисия, за да разяснятъ тѣзи въпроси и приготвятъ разглѣжанието имъ въ съвѣта.

Чл. 22. Резолтатитѣ на своитѣ обсѫждания, комиссиитѣ представятъ въ Съвѣта чрѣзъ докладчикъ избираемъ отъ тѣхъ повишегласие.

Чл. 23. Избиранието на комиссиитѣ става чрѣзъ тайно гласоподавание, и никой членъ отъ съвѣта неможе да се откаже щомъ се избере за въ нѣкоя комиссия.

Чл. 24. Гласоподаванията въ засѣданията биватъ явни и тайни. Явнитѣ гласоподавания биватъ съ ставание и сѣдание и съ поименно призование. Тайнитѣ гласоподавания ставатъ съ списъци. Въ гласоподаванието съ ставание и сѣдание Прдсѣдателя призовава първо гласоветѣ, които сѫ зада станатъ и онѣзи които сѫ противъ да не ставатъ; послѣ обратното. Председателя и Секретаря обявяватъ слѣдствието на гласоподаванието.

Чл. 25. Поименно призование става по слѣдующий начинъ: Секретаря чете по именний списъкъ, всѣкой членъ обявява по рѣдътъ си устно да ли е за или противъ, и се записва въ протокола.

V. ЗА ДЛЪЖНОСТИТѢ НА ЧЛЕНОВЕТѢ.

Чл. 26. Никой членъ неможе да отсѫствува отъ засѣданието на

на Съвѣта безъ да е добилъ отпускъ отъ него. Гласоподаванне чрѣзъ друго лице или чрѣзъ писмо е запретено.

Чл. 27. Позволение за безсроченъ отпускъ не се допуща, освѣнъ по причина на болѣсть; нъ позволение на опрѣдѣлено врѣме се допуща, подиръ като Съвѣта чуе причинитѣ поради които се иска това позволение. Който иска отпускъ отправя се писменно до предсѣдателя съ изложение на причинитѣ.

Чл. 28. Ако единъ членъ отсѫтствува три пѫти безъ отпускъ Предсѣдателя му прави нужнитѣ бѣлѣжки. Ако и слѣдъ това продължава да отсѫствува, Съвѣта въ най-близкото си засѣдание рѣшава върху това като публично го изобличава.

VI. ПРОМѢНЯВАНИЕТО НА ПРАВИЛНИКА.

Чл. 29 Кога една третя отъ всичкитѣ членове сѫ на мнѣние, че е нуждно да се измѣни Правилника на съвѣта; тѣ подлагатъ едно подписано отъ тѣхъ прѣдложение за тая цѣль и ако се подкрѣпи отъ половината на присѫтствующитѣ членове, пристѫпя се къмъ измѣнение. —

ПРАВИЛНИКЪ
по
Контролата на срѣднитѣ училища.

(Гласуванъ и приетъ отъ Главний Съвѣтъ въ засѣданието му на 29-й Септемврий 1883 година).

I. КОНТРОЛНАТА КОМИССИЯ И НЕЙНИЙТЪ СЪСТАВЪ

Чл. 1. Срѣднитѣ училища за всѣка околия въ Старо-Загорский Департаментъ, които иматъ повече отъ два класса наредени спорѣдъ официялната програма въ областьта, подлагатъ се подъ контролата на една комиссия.

Чл. 2. Контролната комиссия въ всѣка околия се състои отъ 6 члена избрани по двамина отъ общината, отъ Главний Съвѣтъ измѣжду съвѣтницитѣ на надлѣжната околия и отъ училищното настоятелство на надлѣжното религиозно общество.

Чл. 3. Членоветѣ на контролната комиссия избиратъ по между си единъ за председатель.

II ПРАВА И ДЛЪЖНОСТИ НА КОНТРОЛНАТА КОМИССИЯ.

Чл. 4. Контролната комиссия тутакси слѣдъ свършванието на годишнитѣ испити, пристъпя къмъ условвание нужнитѣ учители за надлѣжнитѣ срѣдни училища.

Чл. 5. Прѣзъ цѣлата учебна година, членоветѣ на контролната комиссия сѫ длъжнию учердно или съвокупно да посѣщаватъ и наглѣждатъ ходътъ, както и да бдятъ за порядъка на училището, като за това се рѫководятъ спорѣдъ правилницитѣ издадени отъ Дирекцията на Народното Просвѣщение.

Чл. 6. Контролната комиссия бди върху редовното плащание на учителитѣ и върху снабдяване заведението съ всичко, което се е указало за необходимо за неговийтъ успѣхъ.

Чл. 7. При годишнитѣ испити комиссията съставлява, по право часть отъ испитателната комиссия.

Чл. 8. Слѣдъ свършванието испититѣ контролната комиссия съставя подробно изложение за ходътъ и успѣха на училището прѣзъ цѣлата учебна година, и въобще за всичко що се отнася до нуждитѣ и успѣха на училището, което (изложение) и поднася въ най близката сессия на Главний Съвѣтъ на разглѣждание.

РѢШЕНИЯ

на

Главний Съвѣтъ взети прѣзъ обикновенната Сентемврийска сессия 1883 година.

ПРОТОКОЛЪ II.

20-й сентемврий.

Рѣшение 1-о Въ присжтствието на деветнадесять члена избра съ 17 гласа противъ два за предсѣдатель г-на Георги Кочевъ.

ПРОТОКОЛЪ V.

24-й Сентемврий.

Рѣшение 2. Да се отпуснатъ отъ глава 28 на текущий бюджетъ гр. 5,000 за построявание калдаржмъ върху строящийтъ се мость на Р. Дунджа и за оздравявание дѣсний брѣгъ на сжщата рѣка.

Рѣшение 3. Да се отпустне въ бюджета за финанциялната 1884-85 година гроша 1,200 за заплата на кантонеръ, който да попоравя разваленитѣ мѣста на пжтя между С. Кортенъ и границата съ Кн. България, причинявани отъ силнитѣ дъждовни порои.

Рѣшение 4. При захващанието асинизацията на г. Нова-Загора отъ градското кметство, да му се даде една помощь отъ гр. 10,000 златни, която да се предвиди въ бюджета за финанциялната 1884-85 година.

ПРОТОКОЛЪ VI.

26-й Сентемврий

Рѣшение 5. да се отпуснатъ изъ гл. 28 на текущий бюджетъ гр. 2,500 златни, добавочни, върху Акушерскитѣ степендии, и за въ бждыще да се предвижда подобна добавочна сумма въ всѣкой департаменталенъ бюджетъ до свършвание на курсътъ.

Рѣшение 6. Недоимъкътъ отъ гроша 17.960, $^{30}/_{100}$, който се указалъ въ мѣстната земледѣлческа касса при предаванието смѣткитѣ й отъ бившитѣ управители, да имъ се отпусне за възнаграждение.

Рѣшение 7. Главний Съвѣтъ сезиранъ съ прошението подадено отъ бившитѣ управители на Старо-Загорската земледѣлческа касса, като взе прѣдъ видъ, че възнаграждението имъ по 7,200, гроша годишно на всѣкиго иде твърдѣ нищожно сравнително съ кръглото количество което при многото мъчнотии сѫ успѣли да усигорятъ, и подведжтъ подъ извѣстность, рѣши: да се отпусне отъ капитала на Старо-Загорската земледѣлческа касса на бившитѣ й управители още 150 л. тур. възнаграждение, независимо отъ сумата гр. 17,690 $^{30}|_{100}$ (прот. VI рѣшение 6.)

Рѣшение 8. За въ бѫдѫще кога има да сѫ избиратъ на лица департаментални длъжности, плащании отъ съвѣта, да се ограничава преимуществено въ лица, които незанимаватъ друга нѣкоя правителственна или обществена длъжность.

Рѣшение 9. Прѣдъ видъ недобрий урожай отъ изтеклитѣ три послѣдователни години и потъналото въ дългове земледѣлческо население рѣши: да се отложи колкото за тази година прилаганието въ дѣйствие чл. 10 отъ закона за земледѣческитѣ касси.

ПРОТОКОЛЪ VIII.

28 Септемврий.

Рѣшение 10. Да се отпусне въ идущий бюджетъ едно количество отъ 200 л. т. тур. за построявание врѣменно помѣщение за лудитѣ въ столний градъ на департамента до съграждането на централнатата лудница.

Рѣшение 11. Да се предвиди въ бюджета за идущата 1884|85 годъ. единъ кредитъ отъ 300 лири тур. за поддържание на 5 души департаментални фелдшери сир. за всѣка околия по единъ и да се раздѣли всѣка околия на на два лѣчебни пункта, отъ които въ единиятъ да живѣе постоянно департам. фелдшеръ. а въ другия правителственний.

Рѣшение 12. Да се впише въ департаменталний бюджетъ за финанц. 1884|85 година гроша 9,000 златни за поддържание на 5 ученика при областното Нормално училище въ г. Казанлѫкъ като се взeме отъ всѣка околия по единъ, чрѣзъ конкурсъ и засвидѣтелствувана бедность.

Рѣш. 13. Да се предвиди въ департаменталний бюджетъ за идущето финанциялно упражнение едно количество отъ 15 л. турски за покупка на три либри отъ Цариградско помоне, които да се по-

вѣрятъ на кметоветѣ отъ Сейменъ. Радне Махле и Кара-Бунаръ, като отъ страна на администрацията се задължжтъ да улѣсняватъ и предпазватъ населението отъ злоупотрѣбленията на житаритѣ — търговци. При това да се задължатъ и градскитѣ съвѣти въ Стара-Загора, Чирпанъ и Нова-Загора да си покупятъ по една либра отъ намоне. — Щомъ пристигнатъ тия либри, администрацията се натоварва да извѣсти населението, като му даде при това и нуждннтѣ наставления за предпазвание отъ злото.

Рѣшение 14. Избира съ абсолютно вишегласие за членове на департам. училищенъ съвѣтъ слѣдующитѣ: Д-ръ Стояновичь за Старо-Загорската околия, — Георги Кочевъ за Чирпанската, — Александаръ Козаровъ за Ново-Загорската, — Никола Самевъ за Казанлжшката — и Георги Коларовъ за Сейменската. —

Рѣшение 15. Избира са Ассесори засѣдници на департаменталното Гражданско Сждилище по търговски дѣла съ абсолютно вишегласие: Господинъ Лещовъ, Х. Андонъ Митовъ. Георги Маноловъ и Василъ Пулевъ, а за — замѣнници: Димитаръ Ходжевъ и Стефанъ Марковъ, всичкитѣ Старо-Загорци.

ПРОТОКОЛЪ IX.

29 Септемврий

Решение 16. Като взе въ внимание, че Ново-Загорский кассиеръ на Земледѣлческата Касса Г-нъ Кашеревъ не изяви рѣшението си да се откаже отъ длъжностьта Кметъ на г. Нова-Загора, рѣши: да го оволни отъ длъжностьта Кассиерь на Ново-Загорската Земледѣлческа Касса, най вече по причина на заявенийтъ уже прѣдъ Сждилището искъ на Кметството спрямо Земледѣлческата Касса и нуждата да играе въ тоя случай Г. Кашеревъ ролята на ищецъ и отвѣтникъ, — нѣщо твърде гибелно за интереситѣ на кассата.

Рѣшение 17. На основание чл. 2 отъ притурката Н-ро 3 на статута, опрѣдѣли максимума на извънрѣднитѣ общински даждия по 5 0|0 върху кадастралний данъкъ и до 20 0|0 върху приходний и поземелний данъци.

Рѣшение 18. Съгласно съ чл. 81 отъ притурка Н-ро 10 на Статута рѣши: да се запрѣти ловътъ отъ 15-й Мартъ до 15 Юний съ исключение на врѣдителнитѣ животни и пжтнадъцитѣ, които се биятъ прѣзъ цѣлата година.

ПРОТОКОЛЪ X.

29-й Септемврий слѣдъ обѣдъ

Рѣшение 19. Главний Съвѣтъ въ засѣданието си отъ 29-й Септемврий т. год. рѣши: Да се отвори втората рѣдовна сессия на 1-й Мартъ 1884 год.

Рѣшение 20. При разискванието въпроса за построявание на тъмници въ Г. Сейменъ рѣши: 1-во въ идущата година да се построи тъмнично здание; 2-ро да се истегли отъ икономиитѣ на текущето упражнение една сумма отъ 30 лири турски за поправка на тъмницитѣ въ Чирпанъ, и 3-о да се истегли още отъ сѫщий бюджетъ 6 л. тур. за исплащание паемътъ за помѣщението на затвора въ Градъ Сейменъ.

Рѣшение 21-во. При разискваније въпроса относително премѣстванието Централний градъ на Сейменската Околия отъ Сейменъ въ Кара-Бунаръ, призна себе си за некомпетентенъ да се произнесе върху него.

Рѣшение 22. Разисква членъ по членъ правилника по контролата на срѣднитѣ училища въ департамента и го прие съ поправкитѣ на надлѣжната Дирекция.

ПРОТОКОЛЪ XI.

30-ий Септемврий.

Рѣшение 23. Прѣдъ видъ, че не е извѣстно какъвъ капиталъ иматъ вложенъ въ Старо-Загорската Земледѣлческа Касса селата, които прѣди войната сѫ принадлѣжали към Старо-Загорската, а сега присъединени на Сейменската Околия рѣши: да се отдѣли тѣхний капиталъ, като се има за основа процентътъ на кадастралний имъ данъкъ.

Рѣшение 24. Да се отпусне една сумма отъ 150 лири турски за построяванието на единъ пикетъ на Шипченский проходъ при върхътъ »Св. Никола« съ препорѫка да бѫде помѣщение подходяще за жандармски пикетъ и прибѣжище на пѫтници въ случай на нужда.

ПРОТОКОЛЪ XII.

1-ий Октомврий.

Рѣшение 25. Избра за членове (Главни Съвѣтници) въ Контролнитѣ Комисии на Околийскитѣ Срѣдни училища въ Департатента слѣдующитѣ Г-да: Д. Наумовъ и Д-ръ Стояновичъ за Стара-

Загора. Х. Нидѣлчо Ванцаровъ и В. Поповъ за Чирпанъ. Димо Аврамовъ и Св. Костантинъ Нетковъ за Нова-Загора, Добри Кехаевъ и Христо Христевъ за Казанлѫкъ.

Рѣшение 26. Избра за Касиери на Земледѣлческитѣ Каси: Добри Сивковъ за Нова Загорската и Димо Поповъ за Сеймeнската.

Рѣшение 27. Да се отпусне въ бюджета за 1884 85 година едно количество отъ 100 л. турски на редактора на в. «Земледѣлецъ,» като се задлъжи, той, да снабди всичкитѣ общини съ по едно годишно течение отъ вѣстника си. при това и да печата безплатно рѣшенията, бюджета и разни обявления на Окрѫжната Комисия.

Рѣшение 28. Разглѣда и прие безъ никакви забѣлѣжки равно смѣтката на поправителний бюджетъ за 1882-83 година.

ПРОТОКОЛЪ XIII.

1-й Октомврий слѣдъ обѣдъ

Рѣшение 29. Да се отпуснѫтъ изъ текущий бюджетъ гр. 2500 златни като добавачно възнаграждение на предсѣдателя на Окр. Комисия за презъ всичкото изтекло врѣме на неговото председателствувание.

Рѣшение 30. Разглѣда и гласува глава по глава и членъ по членъ, бюджета за финанциялната 1884-85 год и слѣдъ като уравновѣси приходитѣ съ расходитѣ на 954.519 гроша гласува и го прие изцѣло.

Рѣшение 31. Избра за членове на Окрѫжната Комисия съ абсолютно вишегласие Ив. Х. Пенчовъ, а съ относително Тотю Мутевски.

Решение 32. Слѣдъ разискване прошението на Христина Начова отъ Стара-Загора, ученичка отъ 1-й класъ просяща пособие за да продължава учението си въ тукашната Дѣвическа Гимназия рѣши: да се отпуснатъ на просителката 1,000 гроша златни отъ текущий, бюджетъ.

Рѣшение 33 Върху прошението на Илия Квачковъ отъ Стара-Загора. ученикъ отъ VI класъ на Пловдивската Гимназия, съ ко-

ето проси да му отпусне съвѣта пособие за да не прѣкъсва безъ врѣме учението си, рѣши: да се отпуснжтъ на просителя гроша 1,000 златни отъ текущий бюджетъ.

Рѣшение 34. Вслѣдствие просбата на Ив. Хр. Пашаловъ изъ Г. Казанлжкъ, бившия управитель на тамошната Земледѣлческа Касса рѣши: да се отпуснжтъ на просителя гроша 5000 златни, като възнаграждение, отъ капитала на Казанлжшката Земледѣлческа Касса.

ПРѢПОРЖКИ

Старо-Загорскийтъ Главенъ Съвѣтъ прѣзъ обикновенната си Септемврийска сессия 1883 год. възложи на Окржжната Коммиссия за испълнение слѣдующитѣ прѣпоржки:

ПРОТОКОЛЪ III.

Прѣпоржка 1. Да се събере дългътъ на Дурмушъ Беевитѣ наслѣдници законимъ пжтьомъ.

ПРОТОКОЛЪ VI.

26-й Септѣмврий

Прѣпоржка 2. Да се почне веднага траспранието на пжтя между Стара-Загора и менералнитѣ (Старо-Загорски) Бани, тъй щото до идущата Мартанска сессия да бжде свършено.

Прѣпоржка 3. Да се прѣпоржча отъ Окржжната Комисcия на касиеритѣ на земледѣлческитѣ касси, да се погрижатъ за прибирането на касситѣ капитали находящи се въ лица, които не се занимаватъ съ земледѣлие.

ПРОТОКОЛЪ VII.

Прѣпоржка 4. Пособието за съграждание училища, отпуснато отъ областний бюджетъ, да ся раздава безразлично наспротивъ нуждитѣ на общинитѣ.

ПРОТОКОЛЪ VIII

28-й Септемврий

Прѣпоржка 5. Департаменталний калфа, който надзирава строящитѣ се здания, да се държи до тогава до когато има за него работа, а Инжинера да се командирова и по дѣлата които има да се случатъ на градскитѣ съвѣти въ Чирпанъ, Казанлжкъ Нова-Загора и Сейменъ.

Прѣпоржка 6. Степендиянтитѣ по земледѣлието да се задължятъ слѣдъ свършванието на курсътъ, да практикуватъ специялностьта си, най малко три години въ департамента, безъ обаче да се взема обратно изразходваната сумма по поддържанието имъ.

ПРОТОКОЛЪ IX.

29-й Септемврий

Прѣпоржка 7. Петьтѣ степендиянти, които ще се издържатъ на Департаментални разноски при Нормално училище въ Казанлжкъ, да се задължатъ че слѣдъ свършванието курсътъ ще служатъ срѣщу възнаграждение по три години въ Околията отъ която сж взети.

Прѣпоржка 8. Окржжната комиссия да влезе въ споразумѣние съ тази на Хаскьойский Департаментъ, за разрѣшение по миролюбивъ начинъ на въпроса по прѣмѣстванието цѣнтра на Панаиря „Яала.“ въ друга точка на Хаскьойский Окржгъ по близна на Сейменъ;

Прѣпоржка 9. Прѣпоржчва се на Г-нъ Префекта да призове кассиера на тукашната земледѣлческа касса и му прѣдложи да оттегли писменно рапорта си до Окржжната Комиссия отъ 13-й Августъ т. г. подъ Н-ро 40, като писменно тоже поиска извинение за изложенитѣ въ него безумѣстни и нелѣпи изражения.

ПРОТОКОЛЪ XI

30-й Септемврий

Прѣпоржка 10. Възлага се на Окржжната Комиссия съ помощьта на инжинера да приглѣда проекто-правилника за общинскитѣ пжтища, прѣпратенъ отъ Дирекцията на Общитѣ Сгради и пр.

и представи заключението си по него на съвѣта прѣзъ идущата Мартинска Сессия.

Препоржка 11. Възлага тоже на Окржжната Комиссия разглѣжданието и удобрѣнието правилницитѣ за градскитѣ налози съ прѣпоржка, щото като взема въ съображение мѣстнитѣ условия въ всѣка околия, да глѣда да введе по възможности еднообразие въ тѣзи правилници.

Прѣпоржка 12. Новитѣ семена, които ще се покупятъ отъ странство да се продавътъ на желающитѣ земледѣлци по коствующитѣ цѣни, съ прибавка и разноскитѣ за транспортътъ имъ.

Прѣпоржка 13. Да се направи разлика между записи дадени отъ частни лица и онѣзи—отъ общинскитѣ кметове изобщо за цѣлото село, нъ да се считатъ всички като сигоренъ капиталъ на касситѣ.

ПРОТОКОЛЪ XII.

1-ий Октомврий.

Прѣпоржка 14. Опълномощава се Окржжната Комиссия да сключи нужното условие съ издателя на в. „Земледѣлецъ", относително испращанието на всичкитѣ селски общини рѣдовно по единъ брой отъ вѣстникътъ си прѣзъ цѣлата 1884 год. срѣщу отпустнатата въ бюджета за тая година сумма сто (100) лири турски.

Прѣпоржка 15. Да се отстжпи даромъ на всичкитѣ административни, финансови и сждебни учрѣждения въ Департамента по единъ екземпляръ отъ Департаменталний Алманахъ.

ПРОТОКОЛЪ XIII.

1-й Октомврий слѣдъ обѣдъ.

Прѣпоржка 16. Възлага се на Окржжната Комиссия да прѣглѣда и поправи всичкитѣ не прочетени протоколи на съвѣта.

Прѣпоржка 17. Департаменталний училищенъ съвѣтъ въ врѣме прѣзъ сессиитѣ си да се ползова отъ столоветѣ на съвѣта.

Прѣпоржка 18. Да се поправятъ мостоветѣ мѣжду Сюлеймешлии и Кючюклери, лѣжащи на Сейменското шосе, и тази поправка да предшествува другитѣ дѣла на комиссията.

Прѣпоржка 19. Да се почне незабавно трасирането на шосето: Чирпанъ Казанлжкъ съ възможнитѣ му поправки.

Прѣпоржка 20. Построяването на болнично здание за лудитѣ въ столний градъ на Департамента, да прѣдшествува всичкитѣ направени до сега прѣпоржки.

Прѣпоржка 21. Натоварва се Окржжната комисия да прегледа смѣткитѣ на Радне Махленското общинско управление, колкото се отнася до прихода отъ правото «шишикчиликъ». И да се увѣри да ли то (Общинското управление) е употрѣбило този приходъ за опрѣдѣлената цѣль: построяването на моста и шосето до станцията или не.

Прѣпоржка 22. Кредита отпуснатъ въ департаменталний бюджетъ за текущето упражнение като пособие за поддържание на срѣднитѣ училища и оня гласуванъ въ бюджета за идущата 1884-85 година, да се расподѣли между разнитѣ градски религиозни общини въ Департамента.

ДОКЛАДЪ

НА

Окрѫжната Комиссия до Старо-Загорский Главенъ Съвѣтъ

Господа Съвѣтници!

Окрѫжната Комиссия има честь съ настоящий си докладъ да даде отчетъ за по-важнитѣ дѣла които, послѣдствие рѣшенията и прѣпорѫкитѣ на Главний Съвѣтъ, е извършила прѣзъ врѣме отъ затварянието на Септемврийската сессия до днесь, като прѣдварително съобщи, че взетите отъ него рѣшения прѣзъ септемврийската сессия, сѫ утвърдени отъ Негово С. Главний Управитель, съ исключение на рѣшението съ което сѫ отлагаше за тая година събиранието по 5 °|₀ отъ кадастралний данъкъ за усилвание капиталитѣ на земледѣлческитѣ касси въ департамента.

I По Земледѣлческитѣ Касси.

1 Слѣдъ като рѣшенията на Главний Съвѣтъ получиха надлѣжното си утвърждение, Окрѫжната Комиссия командирова членъ секретаря да ревизира земледѣлческата касса въ Нова-Загора и сдаде управлението й на избранний кассиеръ Д. Сивкова. Обаче отъ рапорта който той достави излиза, че смѣткитѣ на тази касса се държани най-нерѣдовно и немарливо; това напълно се подкрѣпя и отъ самата равно-смѣтка съставена отъ бившето управление. Окр. Комисия се занима съ разчистванието на тия смѣтки, нъ се убѣди че е нужно повече врѣме съ което тя не располагаше, за да може да се вѣдятъ въ порядъкъ и да се узнае чистийтъ капиталъ; за това намѣри за добрѣ и поднася цѣлата прѣписка на Главний Съвѣтъ съ молба да избере една специялна комиссия, която да се занимае исключително съ тѣхъ и даде своитѣ заключения.

2. Вслѣдствие запитванието на г-на кассиеря на Чирпанската Земледѣлческа касса, по какъвъ курсъ ще зематъ и даватъ касситѣ

ТАБЛИЦА

за

Ражданията, свадбитѣ и умрѣлитѣ, между населението въ Старо-Загорский департаментъ прѣзъ 1882 година.

N-ра по рѣдъ	Означение	Родени			Свадби	Умрѣли		
		мѫжье	жени	всичко		мѫжье	жени	всичко
1	Г. Стара-загора	200	193	393	100	99	92	191
	Околията	653	576	1229	286	316	282	598
2	» Чирпанъ	199	210	409	88	168	161	329
	Околията	674	647	1321	217	446	457	903
3	» Казанлѫкъ	—	—	200	180	—	—	150
	Околията	—	—	2066	703	—	—	1363
4	» Нова-Загора	54	49	103	35	34	24	58
	Околията	829	761	1590	392	515	484	999
5	» Сейменъ	29	36	65	9	8	12	20
	Околията	405	358	763	145	111	98	209
	Всичко	3043	2830	8139	2155	1697	1610	4820

таблица
на
Избититѣ въ врѣме на послѣдната война: мжжье, жени и дѣца отъ Българското население въ Старо-Загорский департаментъ.

N-ро по рѣдъ	Название на града и околията.	Избити			Цѣлото число на избититѣ	Общото число за цѣлий департаментъ
		Мжжье	Жени	Дѣца		
1	Г. Стара-Загора	947	180	265	1392	
	Околията	1688	919	641	3248	
	Всичко	2635	1099	906	4640	4640
2	« Чирпанъ	5	—	—	5	
	Околията	738	300	283	1276	
	Всичко	743	300	283	1281	1281
3	« Казанлжкъ	1000	600	200	1800	
	Околията	2565	1160	637	4362	
	Всичко	3565	1760	837	6162	6162
4	« Нова-Загора	101	9	—	110	
	Околията	1391	655	—	2046	
	Всичко	1492	664	—	2156	2156
5	« Сейменъ	11	—	—	11	
	Околията	978	526	693	2197	
	Всичко	989	526	693	2208	2208
						16447

Списъкъ

за

Училищата, учителитѣ, учителкитѣ, учeницитѣ, ученичкитѣ, черквитѣ и джамиитѣ въ Старо-Загорский Департаментъ прѣзъ 1883 г.

ОЗНАЧЕНИЕ	Училища	Учители	Учителки	Ученици	Ученички	Черкови	Джамии	ЗАБѢЛѢЖКА
Г. Стара-Загора	11	27	19	1200	767	2	2	Отъ 11-тѣ споменати училища 6.сж Българ-ски, въ числото на кои-то влиза и Облас. Гим 4-Турски и 1-Еврейско
Околията	49	56	19	1953	423	11	—	
Всичко	60	83	38	3153	1190	13	2	
Г. Чирпанъ	10	22	7	881	454	3	3	Отъ които 6-сж Бъл-гарски 4 Турски.
Околията	46	63	3	2013	490	20	10	
Всичко	56	85	10	2894	944	23	13	
Г. Казанлжкъ	14	22	9	966	914	5	4	Отъ които 11-сж Бъл-гарски 2 Турски и 1 Ев-рейско
Околията	64	78	10	2772	1244	24	21	
Всичко	78	100	19	3738	2158	29	25	
Г. Нова-Загора	3	7	3	231	74	1	1	Отъ които 2-сж Бъл-гарски 1 Турско.
Околията	46	49	—	1525	193	25	27	
Всичко	48	56	3	1756	267	—	—	
Г. Сейменъ	1	4	1	134	97	1	—	
Околията	41	44	1	1010	221		—	
Всичко	42	48	2	1144	318	5	—	
						6		

Списъкъ

за

Находящий се едъръ и дребенъ добитъкъ заедно съ полученийтъ бегликъ прѣзъ 1883 година въ Старо-Загорский Департаментъ.

Н-ро по редъ	Название на града и околията	Едъръ добитъкъ: Биволи	Волове	Крави	Коньe	Мулета	Магарета	Всичко	Дребенъ добитъкъ: Овце	Кози	Всичко	Колич. на беглика по 4 1/2 гр. на всѣка една: гр.	ст.
1	Ст.-Загора	30	519	79	297	—	660	1585	5123	1o1	5224	23508	—
	Околията	1787	5866	5951	1611	—	—	16811	63152	13406	76558	344511	—
2	Чирпанъ	308	625	806	437	—	354	2530	6803	48	6851	30829	50
	Околията	3355	6653	7087	1317	19	1274	19705	70436	12932	83368	375156	—
3	Казан.	—	—	—	—	—	—	1800	—	—	1600	7200	—
	Околията	—	—	—	—	—	—	15321	—	—	61367	276151	50
4	Н-Загора	41	278	90	90	—	116	615	2623	5	2628	11826	—
	Околията	2308	5940	4610	1809	10	2247	16924	67877	13876	81753	367888	50
5	Сейменъ	223	493	413	126	—	202	1457	3332	405	3737	16816	50
	Околията	1153	3661	3479	733	—	1190	10216	54339	3505	57844	260298	—
	Всичко	9205	24035	22515	642o	29	7639	86964	273685	44278	380930	1714185	—

ПОСОБИЕ

Отпуснато отъ Обласний бюджетъ за поддържание на училища и неговото распрѣдѣление мѣжду разнитѣ религиозни общества въ Старо-Загорский Департаментъ.

Означение на упражнението	Название на религиознитѣ общества въ Департамента	Цѣлото отпуснато к. л. гч. пособие за поддр. училищата въ Департамента, отдѣлно по религиозни общини	Распрѣдѣлено на 5-тѣ околии въ Департамента: На Старо-Загорската Околия	На Чирпанската Околия	На Казанлъшката Околия	На Ново-Загорската Околия	На Сейменската Околия
1880/81	(Българско	118800	36300	28500	25000	19000	Заедно съ Старо-Загорс. Околии
	(Турско	26100	5000	4300	6700	5800	
	(Еврѣйско	405	205	—	200	—	
1881/82	(Българско	124554	30000	30000	28000	22000	14554
	(Турско	29043	4500	3500	3600	2500	3000
	(Еврѣйско	412	—	—	412	—	—
1882/83	(Българско	155800	46392	28446	39304	18480	2858
	(Турско	36200	6068	13265	10410	6457	
	(Еврѣйско	500	250	—	250	—	—
1883/84	(Българско	169855	47650	42663	21487	33316	24739
	(Турско	43162	7180	5362	13128	10972	6520
	(Еврѣйско	128	128	—	—	—	—

ПОСОБИЕ

Отпуснато отъ Областний бюджетъ за постройка на училища и неговото распрѣдѣление мѣжду разнитѣ религиозни общества въ Старо-Загорский Департаментъ.

Означение на управлението	Название на религиознитѣ общества въ Департамента	Цѣлото отпуснато пособие за постройка училищата въ Департаментa, отдѣлно по религиозни общества	Распрѣдѣлено на 5-тѣ околии въ департамента: На Старо-Загорската Околия	На Чирпанската Околия	На Казанлъшката Околия	На Ново-Загорската Околия	На Сейменската Околия
1880/81	Българско	198000	82750	35529	42721	37000	Заедно съ Старо-Загоре. Околия
	Турско	43000	2000	8250	17244	6870	
	Еврѣйско	675	—	—	—	—	
1881/82	Българско	93229	42450	9904	19400	15050	6425
	Турско	21000	3000	4500	8850	3100	1550
	Еврѣйско	362	—	—	362	—	—
1882/83	Българско	186400	80557	18000	59543	26300	2000
	Турско	42800	30350	—	9950	2500	
	Еврѣйско	740	—	—	500	--	—
1883/84	Българско	135902	36647	25915	18464	8006	6870
	Турско	34528	—	—	583	853	—
	Еврѣйско	102	102	—	—	—	—

таблица

за

Движението на болнитѣ, лѣжащи въ Околийскитѣ болници въ Департамента.

N-ро по рѣдъ	НАЗВАНИЕ НА ОКОЛИИТѢ	Постъпали	Оздравели	Умрѣли	Израсходваното количество		За колко врѣме
					гроша	ст.	
1	С.-Загорски	62	54	8	62372	17,5	Отъ 1 Юний 1883 г. до 31 Мар. 1884 г.
2	Чирпански	66	53	13	58385	—	„ 15 Май 1883 г. до 15 Май 1884 г.
3	Казанлѫш.	160	157	3	54106	—	„ 1 Авгус. 1881 г. до 18 Апр.—84 г.
4	Н.-Загорски	21	21	—	2326	—	„ 1 Май 1882 г. до 29 Февр. —84 г.
5	Сейменски	—	—	—	—		Нѣма отворена още болница

СПИСЪКЪ

НА

Грамотнитѣ и неграмотни селски Кметове въ Старо-Загорский Департаментъ.

N-ро по рѣдъ	название	Грамотни	Не грамотни	ВСИЧКО
1	Старо-Загорска Околия	45	19	
2	Чирпанска Околия	18	33	
3	Казанлѫшка Околия	43	39	
4	Ново-Загорска Околия	42	30	
5	Сейменска Околия	24	23	
		172	144	316

ТАБЛИЦА

ЗА

Движението на мѣждуселската поща въ Стара-Загорский дапартаментъ, съ означение на главнитѣ общински пунктове въ които кметоветѣ испращатъ своитѣ кехаи за приеманието ѝ днитѣ въ които пощата прѣзъ седмицата се движи

Ст.-Загорска Околия

Н-ро по рѣдъ	Наименование на Главнитѣ Общин. Пощ. пунк.	Наименование на общинитѣ съ опредѣление кои гдѣ испращатъ своитѣ кехаи за пощата	Означение днитѣ прѣзъ седмицата за движен. пощата	Н-ро по рѣдъ	Наименование на Главнитѣ общин. пощ. пунк.	Наименование на общинитѣ съ опредѣление кои гдѣ испращатъ своитѣ кехаи за пощата	Означение днитѣ прѣзъ седмицата за движен. на пощ.
1	Г. Стара-Загора	С. Дервентъ » Айданлии » Хрищени » Могила » Маджерито » Кара-Верлери	Съ понд. и чет. сутриньта	5	» Могила	С Мал.-Кадиево » Гол.-Кадиево » Караджаллии » Арабаджиево » Воздуванджии	по пладне
2	с. Дервентъ	» Нова-Махла » Хамдзалари	Съ понедѣлникъ и четвъртъкъ	6	» Мадже.	» Муратлии » Ахърито » Джамбазито » Кара-Гитлии » Мисилимито	по пладне
3	» Айдан.	» Джуранлии » Гюрюджии	Съ понедѣлникъ и четвъртъкъ	7	» К-Верлери	» Текке » А. Сеяеклии » Пандаклии	по пладне
4	» Хр.	» Колена » Дълбоки	Съ понедѣлникъ и четвъртъкъ	8	» Хам.	» Янаклари » Балаклари	по пладне

Н-ро по рѣдъ	Наименов. на Главнитѣ общин. пощ. пунктове	Наименование на общинитѣ съ опредѣление, кои гдѣ испращатъ своитѣ кехаи за пощата	Означение днитѣ прѣзъ седмицата на движен. на пощ.	Н-ро по рѣдъ	Наименов. на Главнитѣ общин. пощ. пунктове	Наименование на общинитѣ съ опредѣление кои гдѣ испращатъ своитѣ кехаи за пощата	Означение днитѣ прѣзъ седмицата за движен. на пощ.
9	« Дълбоки	с. Орѣховица » Черково » Кара-Бунаръ » Чавла-Кьой » Читаллии	Въ втор' и пет. сут.	13	» Джамбазито	с. Памукчии » Скендерлии » Чираджии » Гюхпала » Арнаутито » Аранъ-Махле » Сюютлии	сутриньта
10	с. Гюрюджии	С. Шамлии » М.-Дуванджии	Въ вторникъ и петъкъ	14	» Пандаклии	» Балаклии » Казанка » Сунгурларн » Ада-Тепе	Въ втр. и пет. по пладнѣ
11	» Караджалии	» Г.-Дуванджии » Х'-Айватлии » Дуваджизлии » Карпуеча » Радне-Махле		15	» Радне-Махле	» Кавакъ-Махле » Налдюкенъ » Янча » Кара-Бурунъ » Кършаллии	
12	» Арабаджиево	» Ахиево » Талашманлии » Топ.-Хисаръ » Тръниково » Шахназлии					

Чирпанска Околия

Н-ро по рѣдъ	Наименов. на Главнитѣ общин. пощ. пунктове	Наименование на общинитѣ съ опредѣление, кои гдѣ испращатъ своитѣ кехаи за пощата	Означение днитѣ прѣзъ седмицата за движен. на пощ.
1	Г. Чирпанъ	с. Мурсалково » К.-Орманъ » Чив.-Махле » А.-Пашин. » Трюкмешлии	Въ всѣки понедѣлникъ и четвъртакъ
2	с. Мурсалково	» Евджилери » Ишевренъ » Калфа » Ш.-Бунаръ » Нова-Махла » Караджов. » Алагюнъ » Г.-Дирилии » М.-Дирилии » Г.-Енишар « Д.-Енишар » Х.-Олари	
3	с. Кара-Орманъ	» В.-Махле » Бурнусузъ » Албашево » Умурово » Сюлмешлии » Чакарджии » Челтакчии » Крушево	
4	с. Чифликъ-Махле	с. Куза » Коиматлии » Меричлери » Ал.-Чаиръ » Кара-Атлии » Балабанлии » Каварджик. » Чакърлари » Енище	Въ всѣки понедѣлникъ и четвъртъкъ
5	с. Али-Пашиново	» К.-Терзилери » Чанлии » Дер.-Махле » Икизлери » Пасаплии » С.-Смаилъ	
6	„ Тюркмешлии	» К.-Бунаръ » Д.-Бинлери » Чюхлаково » Копопчии » Карапча » Елхово	

Казанлѫшка Околия

Н-ро по рѣдъ	Наименов. на Главнитѣ общин. пощен. пунктове	Наименование на общинитѣ съ опрѣдѣление, кои гдѣ испращатъ своитѣ кехаи за пощата	Означение днитѣ прѣзъ седмицата за движен. на поща	Н-ро по рѣдъ	Наименов. на Главнитѣ общин. пощен. пунктове	Наименование на общинитѣ съ опрѣдѣление, кои гдѣ испращатъ своитѣ кехаи за пощата	Означение днитѣ прѣзъ седмицата за движен. на поща
1	г. Казанлѫкъ	с. Хасътъ » Салтъково » Габарево » Малко-Село » Г.-Гюсово » Имишлери » Чергапово	Въ вторникъ и сѫбота	6	Г.-Гюсов	с. Дол.-Гюсово » Срѣд. Гюсово » Селце	Въ вторникъ и сѫбота
				7	„ Имиш.	» Орозово	
				8	„ Чер.	» Мъглижъ	
2	с. Хасътъ	» Енина » Секиречово		9	„ Секир.	» Шеиново » Шипка	
3	с. Салтъково	с. Бахаслии	Въ вторникъ и сѫбота	10	„ Бичирлии	» Химитлии » Г.-Софулари » Свобелево » Дол.-Сахране	
4	с. Габарево	» Тарничане » Б. (Павелъ) » Юренлии » Гор.-Сахране		11	„ Тър.	» Окчулари » Александрово	
5	„ Малко-Село	» Голѣмо-Село » Доймушлари		12	Б(П.)	» Тория » К.-Гитлие	
				13	„ Селце	» Бурушица	

Н-ро по рѣдъ	Наименов. на Главнитѣ общин. пощен. пунктове	Наименование на общинитѣ съ опрѣдѣление, кои гдѣ испращатъ своитѣ кехаи за пощата	Означение днитѣ прѣзъ седмицата за движен. на пощ.	Н-ро по рѣдъ	Наименов. на Главнитѣ общин. пощен. пунктове	Наименование на общинитѣ съ опрѣдѣление, кои гдѣ испращатъ своитѣ кехаи за пощата	Означение днитѣ прѣзъ седмицата за движен. на пощ.
14	с. Ороз.	» Ржжина » Ашиклии » Армаганово	Въ вторникъ и сжббота	19	с. Сим	» Канлие	Въ вторникъ и сжббота
15	с. Мжгл.	с. Тулово » Яйканлии		20	с. Чап.	» Козлуджа	
16	с. Армаг.	» Каз.-Дере » Симитлери		21	с. Лах.	» Капшата » Нова-Махла » Сливито	
17	с. Тул.	» Чапакчии » Д.-Софулари		22	с. Н.-Махла	» Елхово » Димовци	
18	с. Яйк.	» Поповци » Лаханлии		23	с. Сливито	» Лѣва-Рѣка » Пч.-Ржтъ » Зл.-Ржтъ	

Ново-Загорска околия

1	Г. Н.-Загора	с. Кортенъ „ К. Аланъ „ Кадж.-Кьой „ Коруджии „ Юрлемишь „ Инидже-Кьой „ Киспитлии	Въ срѣда и сжббота	2	с. Кор.	с. Алобасъ „ Икисча „ Баня „ Атлари	Въ срѣда и сжббота
				3	с. Баня	„ Оризари	
				4	с. Ориз.	„ Твърдица	

Н-ро по рѣдъ	Наименов. на Главнитѣ общин. пощ. пунктове	Наименование на общинитѣ съ опрѣдѣление, кои гдѣ испращатъ своитѣ кехаи за пощата.	Означение днитѣ прѣзъ седмицата за движен. на пощ.
5	с. Тъврдица	с. Джумалии „ Терзообасъ „ Козосмадде „ Колубчии „ Конари „ Запалия	Въ срѣда и сжбота
6	„ Колун.	„ Николаево „ Ешекчии	
7	„ К.-Аланъ	„ Каймаклии „ Юреклери „ Юрении	
8	с. К.-Кьой	с. Ени-Пазлии „ Атлооглу	
9	„ Ат.	„ Мехремъ-Бей „ Генджелии	
10	„ Кор.	„ Омарчево	
11	„ Омарчево	„ Бухалии „ К.-Муратлии „ Гердемя	
12	„ К. М.	„ Кара-Кюртъ	

Н-ро по рѣдъ	Наименов. на Главнитѣ общин. пощ. пунктове	Наименование на общинитѣ съ опрѣдѣление, кои гдѣ испращатъ своитѣ кехаи за пощата	Означение днитѣ прѣзъ седмицата за движен. на пощ.
13	„ Юр.	с Чифликъ „ Деде-Кьой	Въ срѣда и сжбота
14	„ Д.-К.	„ Богданъ-Мах.	
15	„ Б-Мах.	„ Гюнели-Мах. „ Гюнелии	
16	„ Чиф.	„ Ердванлии „ Юртчии	
17	с. Юр.	с. Кюсе-Махле	
18	„ Кюсе-Махле	„ Бешь-Тепе „ Дере-Кьой „ Кулфалчево „ Г.-Тирфиллии „ М.-Тирфиллии „ Налбантлари „ Химитлии „ Акъ-Бунаръ	
19	„ Ен.-К.	„ Торлакъ-Мах.	
20	„ Т-М.	„ Майнаслии	
21	„ Квеп.	„ Смаилии „ Бозъ-Агачь „ Крива-Круша „ Авлиени	
22	„ Кр-К.	„ Чанакчии	
23	„ Чап	„ Балабанлии	

Сейменска околия

Н-ро по рѣдъ	Наименов. на Главнитѣ общин. пощ. пунктове	Наименование на общинитѣ съ опредѣление кои гдѣ испращатъ своитѣ кехаи за пощата	Означение днитѣ прѣзъ седмицата за дилижан. на пощ.
1	Г. Сейменъ	с. Дюдюкчелии	Въ срѣда и сжббота
		„ Сиавлии	
		„ Кара-Бунаръ	
		„ Бюлюджакъ	
		„ Акъ-Бунаръ	
		„ Кокарджа	
		„ Юнюзъ-Бюкю	
		„ Мусача-Текке	
		„ Кара-Бунаръ	
		„ Кумъ-Кьой	
2	с. Кара-Бунаръ	„ Обруклии	Въ четвъртъкъ и недѣли
		„ Сорутъ	
		„ Кара-Аллии	
		„ Бѣлий-Брѣгъ	
		„ Гюлъ-Бунаръ	
		„ Рисиманово	
		„ Мусачево	
		„ Джадж-Гьолъ	
		„ К.-Дуванджии	
		„ Лефеджии	
		„ Батканлии	
		„ Трюк.-Махле	
3	с. Бюлюджакъ	с. Аладаалии	въ срѣ. и сжб.
		„ Шереметъ	
		„ Бей-Кьой	въ четвъртъкъ и недѣли
		„ Пишмана	
		„ Караманлии	
		„ Бючюклери	
		„ Гаджалово	
		„ Азаплии	
		„ Еникчиево	
		„ Аладжалии	
4	с. Акъ-Бунаръ	„ Баба-Махле	въ срѣда и сжббота
		„ Акча Ибриамъ	
		„ К.-Х. с нъ	
		„ К. Х. Текке	
		„ Гургетито	
		„ А.-Дуванджии	въ четвъртъкъ и недѣли
		„ Кечилеръ-М.	
		„ Узунъ Хасанъ	
		„ Сюлемешлии	
		„ Опанъ	
5	с. Кокарджа	„ Рисиллии	въ срѣда и сжббота
		„ Пиринчлии	
		„ Гючерлии	
		„ Саатлари	въ четвър. и недѣли
		„ Кюстюкьой	
		„ Кара-Агачь	
		„ Узунджа	

ТАБЛИЦА

за

Степендиянтитѣ и степендиянкитѣ, поддържани тукъ и въ странство отъ Старо-Загорский Главенъ Съвѣтъ.

Н-ро по рѣдъ	Име и фамилия	Место рожде-нието имъ	Специялностьта	Гдѣ слѣдватъ науката си	Забѣлѣжка
1	Дим. Близнаковъ	Стара-Загора	Ветеринаръ	Николаев	Россия
2	Марийка Радева	« «	Акушерство	Москва	«
3	Гана Генкова	Казанлжкъ	«	«	«
4	Ташка Филипова	Нова-Загора	«	«	«
5	Тоша Петкова	Чирпанъ	«	«	«
6	Яна Аладжова	Сейменъ	«	«	«
7	Кирю Желѣзковъ	Стара-Загора	Земледел.	с. Садовс	Областьта
8	Пеню Георгиевъ	Чирпанъ	«	«	«
9	Р. Ив. Шивачевъ	Нова-Загора	«	«	«
10	Маринъ Іовчевъ	Сейменъ	«	«	«
11	Тр. Хр. Поповъ	Казанлжкъ	«	«	«
12	Мария Димова	Битоля (Макед)	Учителство	С.-Загора	«
13	Слав. Господинова	Д Райково (А. Ч.)	«	«	«
14	Стефанъ Киревъ	Стара-Загора	«	Казанлкк	«
15	Иванъ Минчевъ	Н. Махла (Чир.)	«	«	«
16	М. В. Драндаровъ	Кортенъ (Н. З.)	«	«	«
17	Иванъ Сжпчевъ	Казанлжкъ	«	«	«
18	П. Касабовъ	Стара-Загора	«	«	«

ПОИМЕНЕНЪ СПИСЪКЪ

НА

Чиновниците: Административни, Финансови, Сѫдебни и Телеграфо-Пощенски въ Ст.-Загорский Департаментъ

N-ро по рѣдъ	Име и фамилия	Длъжность	N-ро по рѣдъ	Име и фамилия	Длъжность
	СТАРОЗАГОРСК. ОКОЛИЯ		25	Стеф. Марковъ)	Ассесори
			26	Георги Х. Дечевъ)	Заменници
1	Атан. Т. Илиевъ	Префектъ	27	Петръ Кабакоевъ	Окол. Сѫд.
2	Мирчо Атанасовъ	Секр. Начал.	28	Кост. Х. Ивановъ)	
3	Тодоръ Маневъ)	Префектурни	29	Коста Жековъ	Ассесори при
4	Шев Эминовъ)	Съвѣтници	30	Лука Дечовъ	Окол. Сѫд.
5	Докторъ Вазовъ	Окл. Докторъ	31	Христю Поповъ)	
6	Димитръ Бончевъ	Пол. Комисаръ	32	И. Х. Димитровъ)	Ассесори
7	Хр. Д. Ваклидовъ	Фин. Начал.	33	Дим. Матеевъ)	Замѣнници
8	Хр. С. Шиваровъ	Гл. Бирникъ	34	Василъ Морфовъ	Пр. на Ок. Ад. Сѫдилище
9	Ат. П. Георгиевъ	Деп. Ковчеж.			
10	. . . .	Ак. Начал.	35	Д-ръ Т. Стояновичь	Чл. Депутать
11	Господ. Славовъ	Пред. Ок. Сѫд.	36	Тодоръ Маневъ	Прав. Членъ
12	Василъ Морфовъ	« « «	37	Мирчо Атанаковъ	« Комис.
13	Стефанъ Еневъ	Членъ « «	38	Шевкеть Еминовъ	Докладчикъ
14	Х. Раджи Ефенди	« Паипснъ «	39	К. Бойчинко	Тел. П. Начал.
15	Стефанъ Митевъ)	Чл. Замѣници	40	Димитръ Пачевъ	Град. Кметъ
16	Г. С. Коларовъ)		41	Стефанъ Сливковъ	Пом. Кметъ
17	Д-ръ Свобода	Ок. Прокуроръ	42	Д-ръ Т. Стояновичь	Град. Съвѣт.
18	Иванъ Череповъ	Пом. Прокур.	43	Д-ръ Вазовъ	
			44	Димитръ Паумовъ	
19	Пенчо Славовъ)	Изслѣдовател.	45	Господинъ Лещовъ	
20	Василъ Дуплевъ)		46	Костаки Жековъ	
21	Господ. Лещовъ)		47	Иванъ Череповъ	
22	Х. Анд. Митевъ	Ассесори при	48	Х. Ахмед. Хулюси	
23	Георги Маноловъ	Окр. Сѫдил.	49	Еюб. Сабри Ефенди	
24	Василъ Пулевъ)			—	

пари, и прѣдъ видъ че нѣкои отъ тѣхъ смѣтатъ Турската лира отъ 100 гр. като напр. Казанлъшката и Ново-Загорската, а други отъ 108 гр., предписа на всичкитѣ г. г. кассиери да държатъ занапрѣдъ курсътъ на паритѣ въ лир. тур. 100 гр., а разликата която ще произлиза отъ преобрьщанието на всѣка лир. тур. по 8 гр. да записватъ като загуба.

Колкото се относя до състоянието и вървѣжътъ въобще на всичкитѣ Земледѣлчески касси въ департамента, Окрѫжната Комиссия представя особенъ докладъ съ приложение рапортитѣ и отчетитѣ на г. г. кассиеритѣ.

II. По Правилника за мѣжду селскитѣ общински пѫтища.

3. Съгласно съ прѣпорѫката на Главний Съвѣтъ, окр. комиссия, въ нѣколко послѣдователни засѣдания разглѣда проекто-правилника за общинскитѣ пѫтища и понеже го намира въ много отношения не практиченъ и не приспособимъ, особно за сега въ нашата страна, тя прави слѣдующитѣ измѣнения въ неговитѣ постановления, които мисли за неизбѣжно нуждни отъ практическа точка:

I. Кондюктьоритѣ предвидени въ правилника за всѣка околия да се назначаватъ само тогасъ, когато има нужда, а не да бѫдатъ постоянни (глава I. отдѣлъ 4. Чл. 73).

II. Всичкитѣ работи по пѫтищата, да се извършватъ направо отъ инжинера, посрѣдствомъ окр. коммисия и г-на префекта.

III. Когато се расподѣля тѣжестьта на разноскитѣ за построяванието на единъ пѫть, да присѫтствуватъ не само инжинера, нъ, и Околийский Началникъ, и старѣйшенскитѣ съвѣти на интересующитѣ се общини. (Глава I. Отдѣлъ I. § 2. чл. 4).

IV. Формалноститѣ предвидени въ гл. II. § 2 чл. 11 сѫ съвършенно излишни, прѣдъ видъ неприспособностьта имъ за сега у насъ, защото, эко се узакони приспособлението имъ, не ще да се намѣри ни една община, която сама да пожелае и се рѣши било за посрояванието или поддържанието на какъвто и да е пѫть. За това окрѫжната комиссия е на мнѣние, като се състави проекта за пѫтя да се обнародва той въ всичкитѣ интересующи се общини и се остави двадесятодневенъ срокъ, въ който да се правятъ заявления,

чрѣзъ прошения, подавани на надлѣжнитѣ кметове, било отъ частни лица или общини. Слѣдъ истичанието на този срокъ, кмета въ растояние на 5 дни да ги препраща чрѣзъ Околийский Началникъ на Г. Префекта.

V. За бюджетитѣ на общинскитѣ пѫтища, инжинера да съставя за всѣка община по единъ списъкъ, въ когото да означава за общинский пѫть нужнитѣ количества за поправка, подържание и участието което ще взема всѣка община отъ разноскитѣ за пѫтища отъ голѣмо съобщение. Таквизи списъци да се препращатъ на общинитѣ прѣди 1-й Февруарий, както да можатъ общинскитѣ съвѣти да гласуватъ потрѣбната сумма за всѣкой пѫть приходи въ пари и повинни дни; слѣдъ това рѣшенията на старѣйшенскитѣ съвѣти, да се препращатъ до г-на Префекта на удобрение (отдѣлъ II. гл. I. § 2 чл. 27 и 28-й)

VI Ако работитѣ на пѫтищата се предадятъ на предприемачи, то въ такъвъ случай да се запазва правото на общинитѣ, щото да можятъ, ако искатъ, посрѣдствомъ инжинера и съ знанието на кмета да испращатъ работници, на които слѣдуемата се надница, да се приснема отъ предприетото количество, и същеврѣменно, да се изличава отъ списъцитѣ, на общината и инжинера, числото на повиннитѣ дни. Мимо това споразумѣние на предприемача съ управлението на пѫтищата, ако се доставятъ листове отъ частни работници, издадени отъ предприемача безъ знанието на инжинера и кмета, да се неприематъ и послужатъ на работника за исплащанне на повиннитѣ му дни. (Отдѣлъ III. гл. 2. чл. 57 и 60)

VII Вмѣсто да се опрѣдѣлятъ Агенти — плащачи, както е казано въ чл. 68 на правилника, окрѫжната комиссия е на мнѣние, тази длъжность да се възложи на кметоветѣ и авансътъ да се отпуща тѣмъ, който да не надминува 5000 гр. за пѫтища отъ голѣмо съобщение и 2500 гр. за обикновеннитѣ селски пѫтища.

VIII Личний съставъ на управлението на общинскитѣ пѫтища, да състои отъ окрѫжната комиссия, инжинера и отъ кондюкторитѣ, ако такива има назначени както се казва въ чл. 1.

III По Областнитѣ и Департаментални училищни пособия.

---

4. *Като* има прѣдъ видъ рѣшението на Главний Съвѣтъ

въ границитѣ на закона за Началното учение и на наставленията дадени отъ Дирекцията на Народното Просвѣщение, окрѫжната комисия распрѣдѣли кредита, прѣдвиденъ въ областний бюджетъ за поддържание на началнитѣ училища по процентъ, на основание на прямийтъ данъкъ който плаща всѣка околия и частно всѣка община. Нъ тъй като всичкитѣ общини не представиха прошения, то, ако припадающето се количество пособие на една околия, бѫдеше достатъчно да удовлетвори исканието на общинитѣ изъ тази околия, се распрѣдѣляше наспротивъ данъка, когото всѣка община плаща, а ако просимото количество иде по-голѣмо отъ онова, което се пада на цѣлата околия, то тогасъ распрѣдѣлението ставаше пакъ по процентъ нъ не на основание на данъка, а на просимото количество отъ общинитѣ.

Пособието за градение се распрѣдѣли наспротивъ нуждитѣ между общинитѣ подавши прошение, като се имаше прѣдъ видъ Чл. 82 отъ закона за началното учение, щото отпуснатото количество да не надминува 1/3 часть отъ цѣлото количество на разноскитѣ по построявание на училището.

А колкото за пособието 1,500 Лири Турски отпуснато въ Департаменталний Бюджетъ за истекшето упражнение, Комисията като има прѣдъ видъ свѣденията доставени отъ Г. г. Околийскитѣ Началници, че въ департамента има само десеть класса въ градскитѣ училища, които подлѣжатъ на издържка на Департамента, и на основание рѣшението на Главний Съвѣтъ, расподѣли горнето пособие на споменатитѣ десеть класса по равно количество спр. по 150 Лири Турски на классъ.

IV. По Департаменталнитѣ степендиянти въ Нормалното Областно училище.

5. Окрѫжната Комисия като има прѣдъ видъ, че въ департаменталний бюджетъ за настоящата финанциална година, Главний Съвѣтъ е отпусналъ кредитъ за поддържание на петь степендианти въ Нормалното училище въ Казанлѫкъ, и че ако тия степендианти се вематъ прѣзъ мѣсецъ Марта отъ когато сѫ назначени степендийтѣ, освѣнъ че ще изгубятъ петь мѣсеци отъ учебната година; нъ нѣма и да се приематъ, отъ което гонимата цѣль отъ Съвѣта, ще се по-

стигне по късно една година, видѣ за добрѣ да ги испрати още при отвареннето на училището, а потрѣбното количество за петьмѣсечното имъ издържание, да се истѣгли изъ Гл. 28 на текущий бюджетъ; и понеже оставаше късно да се обяви било чрѣзъ печата или чрѣзъ Гг. Околийскитѣ Началници за да се явятъ кандидати, които съ конкурсъ да приематъ тия степендии, то съ съгласието на Г-на Префекта, пробра изъ испитателний списъкъ за Областни степендии при казаното училище, тѣзи ученици, които имаха високи бѣлѣжки, именно: Ст. Киревъ отъ Стара-Загора за Старо-Загорската Околия, Иванъ Минчевъ изъ Нова-Махла за Чирпанската,— Иванъ Драндаревъ отъ Кортенъ за Ново-Загорската — и Иванъ Неновъ изъ Долно-Сохране за Казанлжшката. — Нъ тъй като въ този списъкъ нѣмаше ученикъ изъ Сейменската Околия, който да е държалъ испитъ, а и представенитѣ отъ г. Околийский Началникъ двамина ученика, като непритежаваха условията изисквани отъ Публично Адм. Правилникъ, учрѣждающъ Нормалното училище, неможеше да се отпусне степендията; затова съ съгласието на Г-на Префекта и за да се нелиши и Сейменската Околия отъ степендиантъ, по прѣдложението на Г-на Управителя на Нормалното училище, се прие за такъвъ П. Касабовъ, родомъ отъ Стара-Загора, който даде задлъжително, че слѣдъ свършванието на курсътъ ще учителствува три години въ Сейменската Околия.

Слѣдъ изминуванието на нѣколко врѣме, Г-нъ Управителя на училището, увѣдоми чрѣзъ Г-на Околийский Началникъ, че ученикътъ Иванъ Неновъ, на когото се отпусна степендията, за Казанлжшката Околия, нито билъ записанъ въ училищний списъкъ, нито пакъ се явявалъ да слуша преподаванията. Прѣдъ видъ на това, че ако се приеме упомѣнатий момъкъ, той е вече изгубилъ много. Окрѫж. Комиссия поиска, чрѣзъ Околийский Началникъ, отъ Г-на Управителя да ѝ препорѫчи вмѣсто него другъ ученикъ, изъ Казанлжшката Околия, който да е слѣдвалъ рѣдовно отъ отварянието на училището и при това да испълнява условията прѣдвидени въ Правилника за Департаменталнитѣ степендии. Вслѣдствие на това се препорѫчи и прие за такъвъ Иванъ Сѫбчевъ.

6. Окрѫжната Комиссия счита за нужно да доложи, че послѣдствие препорѫката която ѝ се направи отъ Почитаемийтъ Главенъ Съвѣтъ прѣзъ миналата сессия, щото степендиантитѣ при Областното Нормално училище, да се задължатъ, че ще служатъ като свършатъ курса по 3 години въ околията, изъ или, за която се взети, Г-нъ Директора на Народ-

ното Просвѣщение съ прѣдписанието си отъ 15-й Ноемврий м. г. подъ N-ро 2924 казва, че, можалъ да се съгласи съ тази препоржка на Съвѣта, ако тя не била противъ Правилника учрѣждающь Нормалното училище; при това и ако това задължение е назависимо отъ предписаното въ Правилника. Окржжната Комисия исказа взглядоветѣ на Съвѣта по този въпросъ, нъ Г-нъ Директора, повторно настоя на вишеупомѣнатото. И тъй Департаменталнитѣ степендианти при все че сж дали задлъжителни на Окржжната Комисия, каквито Главний Съвѣтъ, като казахъ е намѣрилъ за добрѣ да имъ наложи, тѣ ще бждятъ предварително на расположение на Дирекцията на Просвѣщението за испълнение предписанията на Правилника, а слѣдъ това чакъ ще испьлнятъ и задълженията си къмъ Съвѣта.

Понеже тукъ е думата за степендиантитѣ, Окр. Комисия счита за длъжность да изяви още и това, че степендианта Ветеринарь Д. Близнаковъ, който слѣдваше въ Харковъ се прѣмѣстилъ въ Николаевъ, тъй като неможалъ да издържи примемъ екзаменъ само по рисованието, а безъ това не сж приемали ученици въ тамошното Реално Училище, гдѣто и постьпалъ въ шестий классъ.

V. По постройкитѣ

7. Съгласно съ рѣшенията и прѣпоржкитѣ на Главний Съвѣтъ взети прѣзъ миналата сессия, относително построяванисто на нѣкои неизбѣжно нужни сгради, Окр. Комисия мисли прѣзъ настоящата пролѣтъ, освѣнъ поправкитѣ на нѣкои Департаментални пжтища нъ, да почне и съграждането на Лудница, Пикета на Шипка, жандармска казарма въ Чирпанъ и тъмници въ Сейменъ. За първитѣ двѣ сгради сж направени плановетѣ отъ департаменталний калфа, и, спорѣдъ неговото мнѣние, отпуснатитѣ кредити биле достатъчни да се искаратъ. Изработенъ е тоже отъ бившиий инжинеръ и плана за жандармската казарма и тъмница въ Чирпанъ и на тъмницата въ Сейменъ.

Като има прѣдъ видъ, че Чирпанската тъмница е почти съвсемъ съборена и че, ако съ построяванието на казармата, се построи и тя, ще стане много по евтено, отъ колкото ако се построяха отдѣлно, то Окржжн. Комисия моли Главний Съвѣтъ да отпусне гр. 25,000 златни изъ Гл. 28 на истекший бюджетъ и за тѣхното построявание.

Господа Прѣдставители! Опитътъ дойде да ни убѣди най-после, че здания дадени съ публично намаляване, постройката имъ става по нездрава отъ колкото онази, която се работи по стопански начинъ. Независимо отъ това обаче, както и Почитаемий Съвѣтъ знае, немогѫтъ да се намѣрятъ и хора честни на които съ довѣрие да се възложи построяването на коеидае отъ Департаменталнитѣ здания, и за това много врѣме ще ги даваме на намаляване, ще плащаме на Инжинеръ, Калфа и пакъ не ще можемъ да построимъ никакво солидно здание. Прѣдъ видъ на тия съобрѫжения, Окрѫжната Комиссия моли Уважаемийтъ Съвѣтъ да й разрѣши да построи упомѣнатитѣ по-горѣ здания по стопански начинъ, и така може би, да се свършатъ всичкитѣ прѣзъ настоящата пролѣть.

8. Понеже тукъ е думата за постройки, то Окрѫжната Комиссия за не излишно счита да доложи, че Департаменталний мостъ на р. „Тунджа" при с. Баня, Ново-Загорска Околия се свърши и сдаването му отъ предприемача стана на 17-ій Декемврий 1883 година. При приемането на моста обаче Департаменталний Калфа забѣлѣжилъ, че бентя на Леонидъ Георгиевата воденица, построенъ близо при моста, е билъ вдигнатъ на високо повече отъ колкото му се позволявало. По слѣдствие на което той рапортира затова, същеврѣменно и предприемача писменно удостовѣри, че бентя, както е построенъ, при едно малко наводнение на рѣката, ще се повrѣди моста. Прѣписъ отъ рапорта и удостовѣрителното врѣменно се испратиха на Г-на Префкта, като се помоли да распоряди нужното щото Г. Лиеонидъ Георгиевъ да се съобрази съ даденото нему позволение. Отъ измѣрването което Обл. Инжинеръ направилъ, вслѣдствие поканата на Г-на Префекта и въ присѫствието на Департаменталний Калфа излиза: спрѣдъ Департам. Калфа, че бентя е повдигнатъ 42 сант. по високо отъ даденото позволение, а, спорѣдъ рапорта на Инжинера, основающь своитѣ заключения на плана изработенъ отъ Щефела бившийй Обл. Инжинеръ: бентя трѣбало да се повиши съ още 0, 16 сант. Въ рапорта на Департаменталний Калфа се казва още, че бентя не билъ построенъ на точката Н-ро 11 опрѣделена въ плана, нъ 40 — 50 метра по-нагорѣ къмъ моста; слѣдва прочее и височината да се понижи, а не да се увѣличава спорѣдъ казваньето на Инженера. Прѣдъ видъ на това противорѣчие на Инджeнера и прѣдъ видъ че въ позволителното нѣма изложени причинитѣ които сѫ предизвикали това промѣнение, Окр. Комиссия поиска увѣдомление отъ Г-на Префекта, който съ отноше-

ние отъ 23 й Февруарий подъ Н-ро 549 увѣдомява, че Г-нъ Леонидъ Георгиевъ е построилъ бенти съгласно даденото му позволение.

При обсъжданието на горѣ поменатийтъ рапортъ на Департаменталний Калфа и удостостовѣрителното на прѣдприемача, Окр. Комиссия като дойде до заключение, че може би да се случи повреда на моста отъ наводнението на рѣката, поиска даденото, на префектурата, задължение отъ Леонида Георгиевъ, което намѣри за недостатъчно да отговаря на загубитѣ, които се прѣдполагатъ да станатъ на моста; при това като не беше подкрѣпено съ никакво поржчителство, помоли Г-на Префекта, щото Г. Леонидъ Георгиевъ да даде гаранция за подкрѣпление на задлъжителното си, която да съотвѣтствува горѣ-долу на загубитѣ, ако такива се появятъ на моста. Обаче подобна гаранция че е взета не ни е съобщено.

9 Главний Съвѣтъ прѣзъ миналата сессия отпусна сумма въ настъпающий бюджетъ за единъ Кантсниеръ на пжтя Твърдица, нъ Окржжната Комиссия като има прѣдъ видъ, че прѣзъ зимата отъ стопяванието на снеговетѣ ще се причинявать развалини по пжтя, назначи още прѣзъ мѣсецъ Октомврий подобенъ Кантонперъ съ мѣсечна заплата една (1) лира турска, платима изъ глава 28 на бюджета за истекшето упражнение.

Прѣди да свърши по департаменталнитѣ постройки Окр. Комиссия счита за длъжность да съобщи на Главний Съвѣтъ, че за сега департамента се лишава отъ Инжинеръ, тя е поискла да влезе въ споразумение съ тукашний Градский Инженеръ, нъ той категорически е отказалъ по причина, че щѣлъ да замине за Бѣлево.

Окржжната Комиссия сж е вече обѣдила, че при разнитѣ департаментални постройки малко полза сж е принесло отъ страната на Инжинеритѣ, и по нейно мнѣние постройкитѣ и безъ тѣхъ се вършатъ; прочее остава само, трасиранието на пжтищата, да се извърши отъ Инжинеръ, затова Комиссията е намнѣние да се условл Кондоктьоръ вмѣсто Инжинеръ. При всичко че се е писало до надлѣжната Дирекцйя за да ни препоржчи Инжинеръ, нъ на благоусмотрението на Главний Съвѣтъ, остава да рѣши да ли трѣба да условя Кондоктьоръ или Инжинеръ?

V. По семената за посѣвъ

---

10. По слѣдствие телеграммата на Г. Директора на Земледѣлието

и пр. чрѣзъ която питаше, какво количество да ни испрати отъ семената: Гирка, Сандомирка, Азовска ръжь, Люцерна и Терфилъ Окр. Комисия съ съгласието на Г-на Префекта, като има прѣдъ видъ, че тѣзи семена трѣбва да се доброкачественни и, съ посѣванието имъ, ще се даде възможность на земледѣлцитѣ, да подобрятъ сѣющи тѣ се по настоящемъ семена, видѣ за добрѣ и поржча да й се доставятъ отъ семената: Гирка, Сандомирка и Азовска Ржжъ всичко 2300 оки, а отъ послѣднитѣ видове по 500 оки. — При все че тѣзи семена пристигнаха доста късно съ исключение на Люцерна и Терфилъ, (които биле раздадени на другитѣ департаменти.) пакъ може да се успѣе да се раздаде на желающитѣ се земледѣлци по голѣмата часть, а остатъкътъ понеже до сега не се раздаде, Комисията е на мнѣние да се продаде на публиченъ търгъ.

До колкото Комисията има случай да изучи тѣзито семена отъ земледѣлцитѣ при раздаванието имъ, тѣ не биле съвсемъ нови за наший департаментъ, особно Ржжьта, която впрочемъ не различава въ много отъ тукашната, и че въ качество на семе, била много по долна отъ нашенската.

Споменатитѣ семена, се испратени отъ Почитаемата Дирекция безъ да имъ е извѣстна цѣната, така сжщо се раздадоха и на земледѣлцитѣ безъ опрѣдѣленна цѣна.

Тукъ му е мѣстото да се спомене и за семената, които ще се доставятъ отъ странство съ кредитътъ отпуснатъ въ наступающий бюджетъ. Относително тѣзи сѣмена Окр. Комисия е на мнѣние да се вематъ слѣдующитѣ видове: 1-о Американско жито съ което било направено опитъ прѣди войната въ Казанлжкъ и се намѣрило твърдѣ производително спрямо тукашното; 2-о Рапица отъ която се вади масло за горѣние и промишленно употрѣбление; 3-о Грѣчиха Руска, която може да замѣсти удовлетворително оризътъ, и 4-о Трефилъ и Люцерна. Остава прочее на Главний Съвѣтъ да се произнесе за полѣзностьта имъ и препоржчи покупванието имъ.

VI По покупката на Бикове и Хатове

11 Миналата още година Дирекцията на Общитѣ Сгради и пр. съ едно окржжно, като съобщаваше че нарочна Комисия щяла да отиде въ Россия за доставанието на подаренитѣ отъ Н. И. В. добитъци за Садовското Земледѣлческо училище, питаше какви количества

иматъ на расположение Окр. Комиссии, та упомѣнатата комиссия да покупи и имъ достави и за тѣхъ нуждниятъ добитъкъ. Догдѣто обаче се очакваше пристигването на такъвъ добитъкъ, получи се второ Окрѫжно отъ казаната Дирекция, придружено съ единъ прѣписъ изъ рапорта на Ветеринарний Врачь при Дирекцията на Милицията, който билъ членъ отъ комиссията по приемането на упомѣнатитѣ подарени дъбитъци. Въ този рапортъ се даватъ свѣдения за нѣколко расси на Бикове, Хатове и тѣхнитѣ цѣни, при това и за нѣколко вида дребенъ добитъкъ: Овце и Кочове. Комиссията препрати прѣписъ изъ този рапортъ на Департаменталний Ветеринарь за да избере и посочи отъ изложенитѣ въ него расси, отъ кои намира за добрѣ, да се покупятъ за подобрението на конский и говеждий добитъкъ въ департамента, или пакъ ако знае че такъви расси, каквито той мисли да препорѫчи, се намиратъ и въ други държави и съ подолни цѣни, да съобщи и това. Вслѣдствие на което той рапортира, че Хатове отъ Украйнска расса, били отъ най добъръ и работенъ сортъ, и, понеже се намирали въ изобилно количество въ Южна Россия, можали да се покупятъ съ най долни цѣни. Освѣнъ тази расса, той удобрява хатове и отъ Унгария, които биле облагодарени и смѣсени съ Ориенталска расса, нъ съ твърдѣ високи цѣни (отъ 40—60 Лири Турски единийтъ). За бикове той не удобрява ни една отъ расситѣ, изложени въ рапорта на Ветеринарний Врачь, тъй като най распространена расса въ Россия била Украйнската, която била сѫща Подолска, отъ каквато е и тукашний добитъкъ, а другитѣ расси биле твърдѣ редки въ Росия. Прѣдлага прочее расситѣ: «Мирцтхалска и Мария — Хофоръ» работенъ софтъ; кравитѣ отъ тази расса давали въ една година млѣко отъ 1,500—2000 литри, а воловетѣ биле доста силни и трайни. Добитъци отъ тѣзи расси се намирали въ достатъчно количество въ Щирия (Австрия) и можали да се покупятъ съ слѣдующитѣ цѣни: Бикъ 2—3 годишенъ за 12—16 Лири Турски, а крава 3—5 годишна за 10—15 Лири Турски. Отъ това мѣсто и Россия покупвала ежегодно добитъци за подобрение на своитѣ.

VII Покупвание на земледѣлчески орѫдия.

12. По слѣдствие окрѫжното прѣдписание на Дирекцията на Земледѣлието и пр. чрѣзъ което тя предлага услугитѣ си да достави било за смѣтка на Окр. Комиссия или на частни лица машини-жетварки, Окр. Комиссия помоли Г. Г. Околийскитѣ Началници да й до-

ставятъ свѣдения, колко частни лица желаятъ да си покупятъ подобни машини; нъ още такива свѣдения не се доставени отъ всичкитѣ околии.

Всѣкимо е извѣстно, Почитаеми Господа, голѣмитѣ ползи които машинитѣ принасятъ на промишленностьта, неоспорими се, тоже и ползитѣ на машини жетварки, които приподскъпванието на надницитѣ за жънание и евтенитѣ цѣни на хранитѣ, ставатъ въпиюща нужда за нашитѣ земледѣлци. Отъ друга страна пакъ и никой неможе да отрече и да не признае голѣмитѣ и съсипателни загуби за земледѣлцитѣ отъ строшаванието на каква и да било часть отъ тѣзи машини въ врѣме на жьтва, при нѣмание на желѣзари които да я поправятъ. Понеже Г-нъ Директора съ упомѣнатото си окржжно казва, че може да испрати само единъ или двама отъ персонелътъ при земледѣлческото училище въ С. Садово, които сж вече работили съ такива машини, за показвание начина на употрѣблението имъ, а не и жѣлѣзари за поправанието имъ, то Окржжната Комиссия, като мисли че безъ подобни майстори е немислимо ввъвѣжданието на машини, то тя е на мнѣние предварително Главний Съвѣтъ да отпусне кредитъ за тѣхното подьржание, тъй като по този начинъ ще се обезпечятъ земледѣлцитѣ отъ загуби, които би произлѣзли спорѣдъ горѣприведений случай, и ще се окуражятъ къмъ покупвание на потрѣбнитѣ тѣмъ машини и оржди̂я.

VIII. Бубено семе.

13. По поводъ на едно постановление на Окржжната Комиссия отъ миналата година, съобщено на Г-на Директора на Земледѣлието, относително доставянието на половина ока добро и отъ разни видове семе, този послѣдний ни испрати само 90 драмма, което спорѣдъ съобщението му, било покупено отъ островъ Корсика и струвало гр. 459,22 $^1|_2$ ст. златни. Като се има прѣдъ видъ че това семе е съ твърдѣ висока цѣна, спрямо тука както се продава, послѣдствие на което не ще се намѣрятъ купувачи за всичкото, Окржжната Комиссия видя за добрѣ: стойностьта му да се получи въ натура, и затова го препрати до Гг. Околийскитѣ Началници да го раздадятъ отъ своя страна на по-опитни производители, както да може да се направи желаемий опитъ съ произвождането му.

Съ сжщото задължение къмъ производителитѣ се испрати и подареното памучено семе до Гг. Околийскитѣ Началници, за раздаване, като се распрѣдѣли по равна часть мѣжду петь-тѣхъ околии съ исключение на Казанлжшката на която се испрати по-малко, тъй като по причина на ранната зима, тамъ населението не се занимава съ обработванието на памукъ.

IX. По напечатванието на Алманаха.

14. При всичко че два пжти едно подиръ друго, трикратно се обнародва въ в. »Марица« както программата на бждящий Алманахъ, тъй и възнаграждението което ще се дава за удобренитѣ статии, нъ и до сега освѣнъ три четири статии други материалъ не е постъпилъ; а отъ друга страна пакъ и статистическитѣ свѣдѣния за департамента, като се доставиха наскоро, то напечатванието му закъсне. На всѣкой начинъ Комиссията мисли най-късно до свършванието на текущий мѣсецъ да го даде подъ печать.

X. Яалж Панаиръ.

15. Съгласно съ прѣпоржката на Главний Съвѣтъ, Окр. Комиссия влезе въ споразумение съ Хаскьойската Окр. Комиссия. относително премѣстванието на панаиря „Яалж“ отъ старото му мѣсто въ друга нѣкоя точка, по близна спрямо Сейменъ. Обаче тая послѣдната съ отношението си отъ 3-ій Януарий т. г. подъ Н-ро 271 отговори, че такова едно примѣстване като щѣло да има безполѣзни послѣдствия за Хаскьойский департаментъ и, че ако се вдигне панаиря който става въ границитѣ на Старо-Загорский департаментъ на друго мѣсто, това тоже ни най малко не интересувало департамента имъ, тамошний Гл. Съвѣтъ рѣшилъ: панаиря „Яалж“ да става пакъ на старото си мѣсто.

XI. По възнаграждението на бившитѣ Управители на Старо-Загорската Земл. Касса

16. Главний Съвѣтъ прѣзъ миналата сессия по поводъ на ед-

ставятъ свѣдения, колко частни лица желаятъ да си покупятъ подобни машини; нъ още такива свѣдения не се доставени отъ всичкитѣ околии.

Всѣкимо е извѣстно, Почитаеми Господа, голѣмитѣ ползи които машинитѣ принасятъ на промишленностьта, неоспорими се, тоже и ползитѣ на машини жетварки, които приподсквпванието на надницитѣ за жънание и евтенитѣ цѣни на хранитѣ, ставатъ вълиюща нужда за нашитѣ земледѣлци. Отъ друга страна пакъ и никой неможе да отрече и да не признае голѣмитѣ и съсипателни загуби за земледѣлцитѣ отъ строшаванието на каква и да било часть отъ тѣзи машини въ врѣме на жътва, при нѣмание на желѣзари които да я поправятъ. Понеже Г-нъ Директора съ упомѣнатото си окржжно казва, че може да испрати само единъ или двама отъ персонелътъ при земледѣлческото училище въ С. Садово, които сж вече работили съ такива машини, за показвание начина на употрѣблението имъ, а не и жѣлѣзари за поправанието имъ, то Окржжната Комисия, като мисли че безъ подобни майстори е немислимо ввъвѣжданието на машини, то тя е на мнѣние предварително Главний Съвѣтъ да отпусне кредитъ за тѣхното подьржание, тъй като по този начинъ ще се обезпечятъ земледѣлцитѣ отъ загуби, които би произлѣзли спорѣдъ горѣприведений случай, и ще се окуражятъ къмъ покупвание на потрѣбнитѣ тѣмъ машини и оржди́я.

VIII. Бубено семе.

13. По поводъ на едно постановление на Окржжната Комисия отъ миналата година, съобщено на Г-на Директора на Земледѣлието, относително доставянието на половина ока добро и отъ разни видове семе, този послѣдний ни испрати само 90 драмма, което спорѣдъ съобщението му, било покупено отъ островъ Корсика и струвало гр. 459,22 $^1|_2$ ст. златни. Като се има прѣдъ видъ че това семе е съ твърдѣ висока цѣна, спрямо тука както се продава, послѣдствие на което не ще се намѣрятъ купувачи за всичкото, Окржжната Комисия видя за добрѣ: стойностьта му да се получи въ натура, и затова го препрати до Гг. Околийскитѣ Началници да го раздадлтъ отъ своя страна на по-опитни производители, както да може да се направи желаемий опитъ съ производството му.

Съ сжщото задължение къмъ производителитѣ се испрати и подареното памучено семе до Гг. Околийскитѣ Началници, за раздаване, като се распрѣдѣли по равна часть мѣжду петь-тѣхъ околии съ исключение на Казанлжшката на която се испрати по-малко, тъй като по причина на ранната зима, тамъ населението не се занимава съ обработванието на памукъ.

IX. По напечатванието на Алманаха.

14. При всичко че два пжти едно подиръ друго, трикратно се обнародва въ в. »Марица« както программата на бждящий Алманахъ, тъй и възнаграждението което ще се дава за удобренитѣ статии, нъ и до сега освѣнъ три четири статии други материалъ не е постъпилъ; а отъ друга страна пакъ и статистическитѣ свѣдѣния за департамента, като се доставиха наскоро, то напечатванието му закъсне. На всѣкой начинъ Комиссията мисли най-късно до свършванието на текущий мѣсецъ да го даде подъ печатъ.

X. Яалж Панаиръ.

15. Съгласно съ прѣпоржката на Главний Съвѣтъ, Окр. Комиссия влезе въ споразумение съ Хаскьойската Окр. Комиссия относително премѣстванието на панаиря „Яалж" отъ старото му мѣсто въ друга нѣкоя точка, по близна спрямо Сейменъ. Обаче тая послѣднята съ отношението си отъ 3-ій Януарий т. г. подъ Н-ро 271 отговори, че такова едно примѣствание като щѣло да има безполѣзни послѣдствия за Хаскьойский департаментъ и, че ако се вдигне панаиря който става въ границитѣ на Старо-Загорский департаментъ на друго мѣсто, това тоже ни най малко не интересувало департамента имъ, тамошний Гл. Съвѣтъ рѣшилъ: панаиря „Яалж" да става пакъ на старото си мѣсто.

XI. По възнаграждението на бившитѣ Управители на Старо-Загорската Земл. Касса

16. Главний Съвѣтъ прѣзъ миналата сессия по поводъ на ед-

но прошение подадено отъ бившитѣ Управители на Старо-Загорската Земледѣлческа Касса, а подписано само отъ двоицата, рѣши да имъ се отпусне едно възнаграждение отъ 150 лир. Турски изъ казанната касса. Окр. Комиссия като има прѣдъ видъ, че въ рѣшението изрично не е казано на какво основание ще стане распрѣдѣлението на това количество и че спорѣдъ добититѣ свѣдения отъ настоящий кассиерь, бившитѣ управители не се получавали на равно възнаграждение за оспгоренитѣ касни капитали, отъ което слѣдва, че и троицата не сѫ работили на равно, то тя оставя Главний Съвѣтъ да се произнесе повторно за неговото распрѣдѣление.

Освѣнъ до тука изложенитѣ по важни Дѣла съ които комиссията се е занимала, тя е присѫтствувала въ засѣданията на финанциалний Съвѣтъ, въ когото сѫ се сключвали списъцитѣ на общинитѣ за приходний и поземеленъ данъци, и разглѣдвали прошенията постъпали отъ податнитѣ на петьтѣ околии на Департамента, съ които прошения податнитѣ се жалватъ, че или общинската Комисия имъ наложила данъкъ несъотвѣтствующъ съ състоянието имъ, или пакъ че, Бирника е повишилъ наложения имъ отъ Комисията данъкъ.

Спорѣдъ съществующитѣ наставления по описванието на приходний и поземеленъ данъци, общинскитѣ комиссии, прѣдвидени отъ закона, налагатъ тия данъци насспротивъ състоянието на подат^н^ий, или на поземелний данъкъ насспротивъ уцѣнителната стойность на сградитѣ; обаче ако съ постѫпванието на тия списъци за утвърждение отъ финанциалний съвѣтъ, се намѣри отъ този послѣдний, че въ нѣкои списъци данъкътъ е намаленъ отъ миналогодишний неоправданно, то въ такъвъ случай се повръщатъ на Бирника, за да се оправдаять отъ надлѣжнитѣ общински комиссии, или въ противенъ слдчай да се покаже, кому трѣба да се наложи неоправданото количество. Въ много случаи комиссиитѣ като неможатъ да оправдаятъ намаленото количество на общината имъ данъкъ, въ сѫще врѣме неискатъ и да вземать никакво участие въ повторното размѣтание, то Бирника заедно съ Околийский Началникъ се длъжни да направятъ това размѣтание като наложатъ неоправданото количество на посъстоятелнитѣ на които намѣрять, че Общинската Комиссия имъ е наложила малко.

Слѣдъ утвърждаванието на тия списъци отъ Финанциалний Съвѣтъ, се обнародватъ въ общината и който се намѣри притоваренъ, предоставяму се право въ единъ срокъ отъ два мѣсеца да направи заявление. Такава заявления се правять въ всѣко Бирничество и се за-

писватъ въ нарочно за това коренна книга, прѣди да се внесътъ на разглѣдвание въ Финанциалний Съвѣтъ, Общинската Комисия, Контрольоря и Бирника си записватъ мнѣнията въ нарочно опрѣдѣлената за тая цѣль графа въ споменатата коренна книга, като искажатъ праведни ли сѫ или не домогванията на податния. Да предположимъ, че въ едно подобно заявление на единъ податенъ, Общинската Комисия исказа мнѣние да се намали повишенийтъ отъ Бирника данъкъ, тъй като податния не е въ състояние да заплати повече отъ наложенийтъ му отъ нея данъкъ, Бирника, напротивъ казва, че податния е въ състояние и справедливо ще бѫде ако заплати и приложений отъ него данъкъ. Финанциалний Съставъ въ такъва случай, като неможе да знае състоянието частно на всѣкой податенъ въ департамента, то той на основание на Бирниковото мнѣние рѣшава да се отхвърлятъ притенциитѣ на податнитѣ като неумѣстни, съ което много податни се унеправдаватъ.

Окрѫжната Комисия, прѣдъ видъ на горѣизложенийтъ случай е на мнение и, оставя на благоусмотрѣнието на Главний Съвѣтъ, ако намѣри за умѣстно, да помоли правителството да направи нуждитѣ распоряжения за преобръщание приходний данъкъ, въ размѣтателенъ данъкъ, съгласно буквата на закона.

Най послѣ Окрѫжната Комисия като поднася на благоусмотрението на Главний Съвѣтъ предписанието на Г-на Директора на Вътрѣшнитѣ Дѣла отъ 19-й Ноемврий м. г. подъ Н-ро 5316 относящеся за назначавание при земледѣлческитѣ касси и турци чиновници, честь има да го помоли да благоволи и приеме увѣрение въ отличното й къмъ него почитание.

Председатель *Кочевъ*

Членове: (**Мутевски**
(Ив. Х. Пеичевъ

ДОКЛАДЪ

по

ЗЕМЛЕДѢЛЧЕСКИТѢ КАССИ

Господа Съвѣтници!

Окржжната комиссия като прилага при настоящий докладъ рапортитѣ на г. г. касиеритѣ относително вървежътъ и състоянието на земледѣлческитѣ касси прѣзъ миналата счетна година, съгласно съ Чл. 48 отъ закона за казанитѣ касси, честь има да доложи слѣдующето:

Отъ съдържанието на упомѣнатитѣ по горѣ рапорти може да се узнае: а) цѣлий капиталъ на касситѣ, б) станалитѣ разноски за цѣлата счетна година в) даденитѣ капитали въ взаемъ на нуждающитѣ се земледѣлци и г) прѣдадени въ сждилищата длъжници за усигоряване дълговетѣ имъ въ тия рапорти най наглѣдно сж изложени. Още и мъчнотийтѣ, които сж посрѣщатъ при раздаванието и прибиранието на каснитѣ капитали, причинявани, отъ нѣкои членове на закона за тия касси.

Окржжната комиссия е имала честьта да искаже прѣдъ почитаемийтъ Главенъ Съвѣтъ и други пжть своитѣ възглѣдове, върху непрактичностьта на нѣкои членове отъ прѣдмѣтний законъ, и сега съ настоящий докладъ, длъжностьта й налага да направи сжщото на основание упомѣнатитѣ рапорти на касиеритѣ.

Земледѣлческитѣ касси, почитаеми Господа, отъ послѣдната война до промулгиранието на закона за тия касси, много промѣнения претърпяха въ управлението си и подвѣдомството на разни учрѣждения подпадаха. При тия чести промѣнения, и, въ таквизи обстоятелства, тѣ пакъ можаха до нейде да дѣйствуватъ въ полза на цѣльта за която се съставени, и да принесжтъ що годѣ полза на нашето земледѣлческо

население въ департамента; обаче отъ промулгирането на Закона за касситѣ, въ много отношения, тий, станаха недостъпни и то за най-бѣднитѣ земледѣлци и, неможатъ да принесѫтъ нито оная даже помощь, която въ безконтролното, ако може тъй да се каже, врѣме прѣзъ окупацията принасяха; и едничката надѣжда която праведно трѣба да възлагатъ земледѣлцитѣ на тѣзи касси, за подобрение и улучшение на земледѣлието си, съ прѣувѣжданието имъ подъ тоя законъ, усуетява всѣка тѣхна надѣжда. Тѣзи учрѣждения, почитаеми Господа, на които капиталитѣ сѫ съставени отъ вноскитѣ на самото това земледѣлческо население, днесь за него нѣма пристъпъ, или ако има, то му става твърдѣ скъпо защото тѣ (касситѣ) сега отъ нови закони сѫ притрупани съ много формалности, които правятъ немислимо ползуванието му отъ тѣхъ. Представете си, Почитаеми Господа, че единъ беденъ земледѣлецъ за подобрение на земледѣлието си се нуждае, да положимъ отъ 500 гроша, и, за да може да заеме тази сумма отъ кассата, нужни му се най-малко два дни, и ако се случи да е неграмотенъ (каквито впрочемъ, съ малки исключения, се срѣщатъ въ селското земледѣлческо население), при това и да нѣма поръчитель, то освѣнъ че ще му се потрѣбни два пѫти по-много дни, нъ и ще трѣба да заплати едно достатъчно количество пари за подтвърждение подписа си отъ сѫдилището, за хипотека, за тимбри и пр. и пр. Всичкитѣ тия загуби въ надници, пари и лихвата за една година, възлиза до неимовѣрно количество, процентъ на °|₀ спрямо застата сумма. Посрѣдъ тия мъчнотии, ако успѣе да сключи заема, чака го и друго зло, тъй като, съгласно съ закона той въ самий день на срока непремѣнно трѣба да се яви въ Кассата за да заплати дългътъ си, — таквази акуратность се изисква каквато неможе да иматъ даже и търговцитѣ; защото въ противевъ случай, ако не постѫпи така, ще се предава въ сѫдилището като неисправенъ длъжникъ, отъ гдѣто пакъ ще го послѣдватъ тоже още немаловажни разноски. Прѣдъ видъ на изложенитѣ мъчнотии, земледѣлцитѣ прѣспокойно ще предпочитатъ да отиватъ при най-немилостивий лихваджия, отъ колкото при Земледѣлческитѣ Касси, и въ такъвъ случай, малко ще се помогне и съ взаема кой-

то се прави за смѣтка на тѣзи касси а най повече като лихвата му ще бѫде по скъпа.

Прѣди да свърши за тази твърдѣ отъ голѣма важность въпросъ, окр. комиссия, смѣе да помоли Почитаемийтъ съвѣтъ, да подѣйствува у врѣме гдѣто се слѣдва за измѣнението на нѣкои отъ членоветѣ на закона, въ смисълъ, показана въ рапортитѣ на г. г. кассиеритѣ, та така да се прѣмахнатъ спънкитѣ, които прѣчатъ за благотворното, дѣйствувание на касситѣ.

Съ почитание

Предсѣдатель *Кочевъ*

Членове (Мутевски
(Ив. Х. Пенчевъ

ГОСПОДИНЕ ПРѢДСѢДАТЕЛЮ,

и

господа окржжни прѣдставители,

Задлъженъ отъ чл. 140 на Органическій Уставъ, чрѣзъ настоящий си докладъ, имамъ честь да прѣдставя на Почитаемий Главенъ Съвѣтъ работитѣ, съ които намирамъ за нужно и умѣстно да го сезирамъ прѣзъ настоящата Мартинска сессия.

1. Единъ заемъ за департамента отъ 20000 лири турски.

Извѣстно е на почитаемитѣ Главни Съвѣтници, че дѣлото по многоожидаемий заемъ отъ 60,000 лири турски, който се сключи отъ нашето правителство съ Софийската банка, и който ще послужи за усилванье капиталътъ на земледѣлческитѣ касси въ областьта, по нѣкои непрѣдвидени припятствия, не може до това време да се свърши окончателно. Нѣма съмнѣние, че тѣзи припятствия, ще се отмахнятъ отъ нашето правителство и принадлѣжащата часть на повѣренний ми Департементъ отъ този заемъ 17000 лири турски ще се даде.

Като имахъ прѣдъ видъ обаче докладътъ на моя прѣдшественникъ, прѣдставенъ на почитаемий главенъ съвѣтъ въ ланшната Мартинска сессия Н-ро 720, въ който като се излагахѫ голѣмитѣ нужди на населението извеждаше се заключение, че този заемъ само не ще бѫде достатъченъ да улѣсни колко-годѣ населението, което се товари съ огромни лихви, и като отъ друга страна обстоятелствата, въ които е положено нашето земледѣлческо население, никакъ, не сѫ се промѣнили отъ лани до сега,- азъ внесохъ въпросътъ на разглѣдване въ Префектурний Съвѣтъ, който се произне-

се, че би станало едно голѣмо улѣснение на земледѣлцитѣ особенно, ако по отсѫтствието на кредитни заведения, по невъзможностьта на земледѣлческитѣ касси въ департамента за сега да спомагатъ на населението, се направеше единъ вънкашенъ заемъ отъ 2000 л. турски, който да се употрѣби исключително за лѣтнитѣ нужди на земледѣлцитѣ, като на пр.: за купуванье жетварки машини, за разноски по жетва, по добитъкъ за вършидба и пр. — понеже поради тѣзи си неизбѣжни нужди земледѣлческото население се задлъжава най-много, — и да се иcплати непрѣменно слѣдъ вършидба най-късно до мѣсецъ Декемврий.

Това мнѣние на префектурний ми съвѣтъ и азъ напълно споделямъ и одобрѣвамъ. А особенно азъ съмъ за единъ подобенъ заемъ исключително за онѣзи земледѣлци, които се нуждаятъ за пари, още съ настѫпванието на пролѣтьта че до юний и юлий, тъй като прѣзъ това време най-много се чувствува нужда кара много земедѣлци да си продаватъ на зелено (селима) сѣидбитѣ и по този начинъ да подарявать на взаимодавцитѣ всичкий плодъ на тѣжкитѣ си трудове прѣзъ годината. Късний срокъ на заемътъ съ една износна лихва ще бѫде пъкъ отъ друга страна една гаранция, за да не би да се употрѣбятъ заеменитѣ пари за други покупки, напр. за купуванье на недвижими имущества, щото исплащаньето имъ да стане много по-мѫчно и по този начинъ още повече да се заплете земледѣлческото население. Освѣнъ това при раздаваньето на паритѣ ще трѣба да се внимава, щото да се даватъ исключително на земледѣлци, за които се знае, че иматъ посѣто и съ храната, която ще приберѫтъ по вършидба, ще могѫтъ да си заплатятъ този длъгъ.

А за да добия свѣдѣния има ли нѣкаква възможность да се сключи подобенъ заемъ, исключително за лѣтнитѣ нужди на земледѣлцитѣ и подъ какви условия би било възможно осѫществлението му, съ рапортъ отъ 12-й того Н-ро 524 се отнесохъ до Г-на Директора на финанцитѣ, отъ когото щомъ получѫ отговоръ ще имамъ честь да го внесѫ на разискване и рѣшение въ почитаемий Главенъ Съвѣтъ. Но ако почитаемий Главенъ Съвѣтъ би намѣрилъ нѣкой другъ изворъ, или друго срѣдство за удовлетворение на земледѣлческото население въ отношение на лѣтнитѣ му нужди, ще испълни, по моето скромно мнѣние, първата своя длъжность, като учреждение, което е призвано прѣимуществено да се грижи за икономическото подобрение на департамента.

2. Работници за земледѣлчески машини и други сѣчива.

Другъ въпросъ отъ голѣма важность, относително въздиганьето на земледѣлието въ департамента, съ който ще трѣба да се позанимае почитаемий Главенъ Съвѣтъ, е въвежданьето на машинитѣ, които се употрѣбяватъ въ земледѣлието, а особенно най-необходимата за сега машина жетварка, съ въвежданьето на която значително ще се намалятъ разноскитѣ на земледѣлцитѣ и ще имъ даде възможность по-скоро и по сигурно да си прѣбиратъ хранитѣ.

За да улѣсня земледѣлческото население въ това отношение Дирекцията на Земледѣлието съ прѣдписание отъ 24 й Януарий Н-ро 226 ми съобщава, че си прѣдлага услугитѣ да достави на земледѣлцитѣ нуждныитѣ машини и орѫдия за жетва или за други машини. Тя била вече намѣрила една фабрика, която може да достави у насъ, като се смѣта и транспорта до Пловдивъ, машини за жьненье приблизително по 30 Лири Турски едната. Тѣзи машини жетварки били отъ най добрата система и може да се движѫтъ съ коньe, волове или биволи.

Освѣнъ това, понеже за употрѣбението на тѣзи машини може да се окаже нужно да има и нѣкои работници, които да покажѫтъ на земледѣлцитѣ какъ да се уреждатъ и настаняватъ машинитѣ за да може да се работи съ тѣхъ, то сѫщата фабрика обѣщавала на Дирекцията, и то сравнително съ малки разноски, и хора за тази цѣль.

Вслѣдствие на това азъ помолихъ почитаемата Окрѫжна Коммиссия да разгледа всестранно и обстоятелственно въпросътъ за въвежданьето сравнително съ малки жертви това подобрѣние у насъ на земледѣлието. Като не се съмнявамъ, че отъ страна на Окрѫжната Комиссия ще се внесе този въпросъ за разрѣшение отъ почитаемий Главенъ Съвѣтъ, имамъ честь да го помоля особенно да се позанимае съ довожданието на работницитѣ. Споредъ моитѣ свѣдѣния, до сега могѫтъ около 30 машини да се поискатъ отъ разни земледѣлци и села въ Департамента, обаче всички изказватъ желание, че могѫтъ си взе машинитѣ, само съ едничкото условие, ако се доведятъ хора за да покажатъ начинътъ на употрѣбението имъ и да ги поправятъ, ако би че се развали нѣщо.

По моето мнѣние, за сега двама таквизи хора ще бѫдѫтъ доста.

Въсползуванъ отъ този случай азъ моля почитаемий Главенъ

Съвѣтъ да се позанимае и съ въпросътъ, да ли не може се отвори въ Департамента една практическа работница за правенье на разни по осъвършенствувани земледѣлчески сѣчива: плугове, рала, разни домашни сѫдове, като буталки за биенье млѣко, кошарини по новата система и пр., като се доведатъ двама опитни майстори, единъ желѣзаръ и единъ дърводѣлецъ и имъ се дадѫтъ нѣкои улѣснения за по сполучливото испълнение на прѣдприятието имъ.

3. Разглѣдвание проектътъ за правилникъ по прилагание въ дѣйствие закона за общинскитѣ пѫтища.

Както е извѣстно на почитаемий Главенъ Съвѣтъ, въ миналата Септемврийска сессия, бѣше внесенъ на разглеждание този проекто правилникъ, нъ тъй като не се успѣе тогава да се разгледа, то сега съ писмо отъ 18-й Февруарий Н-ро 35 Дирекцията на Общитѣ Сгради ми прѣдлага до го подложѫ на разискване прѣзъ настоящата сессия. Прѣдмѣтний проекто правилникъ се изучи отъ Окрѫжната Комиссия, която и ще си даде, надѣвамъ се, мнѣнието и по този начинъ ще се улѣсни окончателното произнасяние на съвѣта върху него.

Като се има прѣдъ видъ голѣмата важность на този въпросъ отъ една страна относително улѣснението на съобщението, а отъ друга относително тяжеститѣ, които ще се възлагатъ на населението за постройката на пѫтищата и пр., азъ обрѫщамъ сериозното внимание на почитаемий Главенъ Съвѣтъ върху този проекто правилникъ.

4. Степендиянти по винарството и насърдчвание на тази индустрия.

Неще прѣпирня, че винарството е индустрията, която е най достѫпна за сега у насъ. Отъ друга страна тази индустрия ще възнаграждява най изобилно трудоветѣ които би се положили, и разноскитѣ които би се направили за нейното осъвършенствувание; защото нѣма съмнение, при това ужасно опустошение, което е направила филоксерата на лозьята въ Франция и другадѣ по Европа, нашитѣ вина ще намѣрятъ една добра цѣна и ще послужатъ за една значителна експорта търговия, стига само да захванатъ да се правятъ по испитаний вече отъ образованитѣ Европейци начинъ.

За да се направи едно улѣснение, както и да се даде единъ примеръ на частната инициатива, потрѣбно е съдѣйствието на правителството и на Главний Съвѣтъ.

Водима отъ тѣзи съображения Дирекцията на Общитѣ Сгради съ писмо отъ 22-й Февруарий П-ро 35 ми съобщава, че се отнесла гдѣто трѣба за да знае по кой начинъ и съ какви условия ще могѫтъ се прие въ Франция тукашни ученици за да слѣдватъ и изучатъ искуството на работенье лозьята, както и на правянье виното, съ една дума, всичко, каквото се отнася до винарството. При това Дирекцията ми прѣдлага да помоли почитаемий Главенъ Съвѣтъ въ настоящата му сессия да разиска и рѣши, до колкото ученици Департаментални степендиянти ще могѫтъ да се поддържатъ въ Франция за да учѫтъ винарството и каква стипендия ще може да имъ се дава. Учениците, които ще желаятъ да бѫдѫтъ степендиянти, разумѣва се, че ще трѣба да познаватъ до нѣгдѣ и Френский езикъ. Тъй щото като узнае Дирекцията, до колко ученици и съ какви разноски ще може да подържа всѣки департаментъ, да се постарае да изнамѣри нѣкое срѣство за да могѫтъ да се поддържатъ по-евтино и да се изучѫтъ по добрѣ.

Моля прочее да се позанимае почитаемий Главенъ Съвѣтъ съ този въпросъ и да му даде едно окончателно рѣшение.

Като е думата за винарството, азъ счетохъ за своя длъжность да прѣдложѫ на почитаемий Главенъ Съвѣтъ да разиска, да ли не би било полѣзно за поощрение на тази толкози важна индустрия да се прѣдвидятъ нѣкои награди за онѣзи винари, които сѫ положили трудъ и разноски за да правятъ опити за произвождание вино по начинътъ, който е приетъ за най добръ отъ Европейскитѣ винари.

5 Особеннитѣ сумми отъ землядѣлческитѣ касси въ Старо Загорската и ново Загорската околия.

По едно распореждение отъ Префектурата прѣзъ 1878 година, събра се по два шиника храна на всѣки чифтъ само отъ Българското Землядѣлческо население въ Старо Загорската и Ново Загорската околии, понеже Турското още не бѣше се завърнало и настанило. Продаде се отъ селскитѣ власти събраната храна и суммата отъ тази продажба се опредѣли за основенъ капиталъ на землядѣлческитѣ касси въ тѣзи двѣ околии.

Но като този капиталъ се беше събралъ исключително отъ Българи, по распореждение на тогавашний мой прѣдшественникъ, остана отдѣленъ отъ общий капиталъ на подновенитѣ послѣ земледѣлчески касси, както си бѣхѫ прѣди войната. Този отдѣленъ капиталъ за Старо Загорската околия възлиза до суммата гроша 73768 въ записи, а за Ново Загорската околия гроша 103077. тоже въ записи.

Като съобщавамъ това на почитаемий Главенъ Съвѣтъ, азъ моля да се произнесе въ какво по полѣзно и поцѣлесходно да се употрѣбятъ тѣзи сумми. По моето мнѣние, има три цѣли, за които могѫтъ да се употрѣбетъ тѣзи сумми: 1) да се употрѣбятъ за доискарванье на училищата, които ще могѫтъ да послужатъ и като околийски въ тѣзи двѣ околии и за доискарваньето на които почти сѫ изчерпени срѣдствата на религиознитѣ общества; 2) да се вложатъ като отдѣленъ капиталъ въ сѫществующитѣ сега земледѣлчески касси и 3) да се повърнатъ на задъ на общинитѣ отъ които сѫ събрани.

6. Департаменталната библиотека.

Тъй като споредъ изричното гласенье на § 2 отъ Н-ро 2 притурка, покупката на Административни съчинения съ разноски на окрѫга става за библиотеката на префектурата, която разумѣва се, всѣки день се нуждае за разни справки отъ тѣзи съчинения, азъ моля най-убѣдително почитаемий Главенъ Съвѣтъ да се произнесе, щото всичкитѣ административни съчинения, които се намиратъ въ библиотеката на Окрѫжната комиссия да се прѣнесатъ въ Префектурната библиотека, гдѣто и постоянно да се намиратъ. Улѣснението, което ще се направи въ този случай на Префектурата, и което впрочемъ се прѣдписва отъ наший основенъ законъ, ще се възнаградп отъ ползата, която ще се извлѣче, когато Префектурата се намира въ възможность постоянно да се съвѣтва съ изясненията по административното право, наредени отъ ученитѣ хора и да черпи наставления, както за по-правилний ходъ на службата, тъй и за полаганье на по-здрави основи общинското управление и за прѣдлаганье и въвеждание нѣкои подобрѣния въ икономическото отношение на Департамента по примѣрътъ на другитѣ държави, отъ законитѣ на които сѫ засти и нашитѣ учрѣждения.

За приеманье и прѣдаванье на тѣзи съчинения ще се направи

нужний актъ, който ще служи за документъ, че тѣ сѫ покупени съ разноски на окрѫга. Колкото же за заеманьето на тѣзи съчинения отъ други учрѣждения и интересующи се лица, — това, разумѣва се, ще може да става и отъ Префектурата, както е ставало и отъ окрѫжната комиссия.

7. Избиранье на единъ ассесоръ-заменникъ вмѣсто покойний Димитръ Ходжевъ.

Съ прѣдписание отъ 3-ій Февруарий т. г. Н-ро 351 Дирекцията на Правосѫдието ми прѣдлага да помоля почитаемий Главенъ Съвѣтъ да избере въ настоящата сессия единъ ассесоръ-замѣнникъ при Старо-Загорското Департаменталното Гражданско Сѫдилище вмѣсто покойний Димитръ Ходжевъ и да ѝ съобщѫ името на избранний.

Умолява се прочее почитаемий Главенъ Съвѣтъ да тури на дневенъ редъ въ едно отъ засѣданията си, изборътъ на този ассесоръ-замѣнникъ.

8. Изборъ на членове за постояннитѣ наборни съвѣти по единъ за всѣка околия.

Съгласно Чл. 374 на Органический Уставъ, въ всѣка околия има по единъ постояненъ наборенъ съвѣтъ, единъ отъ членоветѣ на който е Главенъ съвѣтникъ, взетъ по жребие изъ главнитѣ съвѣтници на тази околия. Тъй като работитѣ на наборнитѣ съвѣти по прѣимущество ще се захванатъ отъ Априлий, а прѣзъ настоящата сессия се събиратъ въ купъ всичкитѣ Главни Съвѣтници отъ 5-тѣ околии на повѣренний ми Департаментъ, азъ намирамъ за умѣстно да се произведе жребуванието въ тази сессия, както стана впрочемъ и въ лanшната Мартинска сессия.

Тѣзи сѫ, почитаеми Господа Главни Съвѣтници, работитѣ, които за сега прѣдлагамъ на разглѣдвание и рѣшение. Ако се окаже нѣкой новъ въпросъ, съ който би трѣбало да се занимае съвѣта прѣзъ течението на настоящата сессия, ще имамъ честь своеврѣменно да го внесѫ. Колкото се отнася пъкъ до нѣкои други въпроси отъ по-голѣма важность за икономическото подобрѣние на повѣренний ми Департаментъ, съ тѣхъ ще се позанимая азъ самъ прѣзъ времето между

тази и идущата Септемврийска сессия и ще имамъ честь да Ви ги прѣдставя заедно съ Проекто-департаменталний бюджетъ, въ който ще се има възможность да се вземе всѣка инициатива, както отъ моя страна, тъй и отъ страна на почитаемий Главенъ Съвѣтъ.

Благоволете, Господине Прѣдсѣдателю, и Господа Членове, да приемите увѣрение въ уважението ми. —

ПРЕФЕКТЪ: *Илиевъ*

Секретаръ: Хр. Куртевъ

МОДЕЛИ

За разни протоколи.

Долоизложеннитѣ модели за протоколи, прѣдъ видъ на разнообразното и неправилното съставенье на подобни актове, сѫ прѣпоржчени отъ Старо-Загорската Префектура, за да послужатъ като ржководство на Градскитѣ Съвѣти, Кметоветѣ градски и селски, както и полицейскитѣ комисари и жандармски командири въ Департамен.

Моделъ I.

Н-ро

Протоколъ . . . . Градский Съвѣтъ.

Година 1884, мѣсецъ Февруарий . . . . Градский Съвѣтъ на . . . . община, събранъ въ обикновенното мѣсто на засѣданията, подъ предсѣдателството на Г. . . . . . кметътъ (*или помощникъ на кмета, въ случай че отсжтствува кмета*), на засѣдание въ сессия (*да се означи да ли е редовна или извънредна*) вслѣдствие на свикванието, направено отъ Г. Кмета на казаната община, Февруарий . . . . . .

Присжтствувахж слѣдующитѣ Градски Съвѣтници: . . . .
. . . .

Отсжтствувахж: . . . . . .

Присжтствующитѣ понеже съставляватъ болшинството отъ дѣйствителнитѣ членове, то Съвѣта може да разисква и взема рѣшения, съгласно Чл. 4 отъ Н-ро 6 притур. на Статута.

Съгласно съ ал. 2. Чл. 2. Н-ро 6 притурка, незабавно се избра съ тайно гласоподавание единъ секретарь за цѣлата сессия.

Г-нъ . . . . . като получи най-много гласове, назначи се за секретарь и прие.

Г-нъ Прѣдсѣдательтъ отвори засѣданието и каза *(да се изложятъ прѣдмѣтитѣ, къмъ които Кметътъ обрѫща вниманието на Съвѣта; да се вмѣстятъ, нъ ако е нужно, буквално прѣдложениятa на Кмета.*

Съвѣтътъ, слѣдъ като изслуша изложенията на г-на Кмета.

Като има прѣдъ очи (*да се развиятъ мотивитѣ, върху които съвѣтътъ основава своитѣ рѣшения.*)

Гласува: (или рѣши слѣдующето):

1-о (*да се изяснятъ по единъ точенъ начинъ желанията или рѣшениата на съвѣта.*)

Всичкитѣ работи, които бѣхѫ възложени на разисквания на съвѣта, като се исчерпиха, протоколътъ се сключи. Слѣдъ като се прочете, подписа се отъ членоветѣ и г-нъ Прѣдсѣдателя затвори засѣданието (*)

Направенъ и приетъ въ . . . . . деньтъ, мѣсецътъ и годината както по горѣ.

(Подписи на всичкитѣ членове и на Прѣдсѣдательтъ)

МОДЕЛЪ II.

ПРОТОКОЛЪ Н-ро

за

Направена заповѣдъ по убивание на нѣкое животно болно отъ прилѣпчива и неизцѣрителна болѣсть.

Година хилѣдо осемстотинъ . . . . мѣсецъ . . . . ний кметъ на градската (*или селска-*

(*) Членоветѣ, които не сѫ на мнѣнието на болшинството, което е гласувало рѣшението, могѫтъ да си забѣлѣжѫтъ отдѣлното мнѣние.

та) (*еди-коя си*) община, като се научихме, че Г-нъ (*еди-кой си*), житель отъ общината, има у тѣхъ си животни болни отъ прилепчива болесть, отидохме въ жилището на казанний заедно съ звѣролѣкарьтъ (*Ветеринарьтъ*) . . . . (*или ако нѣма такъвъ съ нѣкой вѣщъ човѣкъ, който разбира отъ таквизи болѣсти*). Слѣдъ като прѣгледахме животнитѣ и испитахме, ний разбрахме, че (*да се означатъ родътъ и числото на животнитѣ*) сѫ болни отъ (*ако е възможно да се каже и каква е болестьта*), която може да зарази и други животни и не се изцѣрява. Ний тогава заповѣдахме на часа да се убиятъ тѣзи заразени животни и да се заровятъ (*да се опрѣдѣли мѣстото*) три аршина на дълбоко въ земята, като имъ се нацѣпи кожата и се насипи съ киречъ, щото да не могътъ да ги изровятъ кучетата, съгласно съ членове 2 и 9 отъ Публично Административний Правилникъ противъ распространението на Епизотиитѣ, ний дадохме заповѣдъ за да се вематъ всички нужни мѣрки за прѣдпазвание отъ болѣсть здравитѣ добитъци, спорѣдъ другитѣ членове на сѫщий правилникъ.—

За всичко горѣказано се състави този протоколъ за да послужи, гдѣто и комуто се слѣдва и се подписа отъ насъ на сѫщий день, мѣсецъ и година, както е означено горѣ.—

(Подписъ)

МОДЕЛЬ III

ПРОТОКОЛЪ Н-ро

За констатирание едно произшествие отъ полицейский комиссарь, жандармский командирь, или селский кметъ.

Днесь (*деньтъ, на седмицата, годината, числото на мѣсецьтъ и часътъ*). Ний полицейский комиссарь на . . . . Околия (*или Секционний жандармский Командирь на . . . . . Околия или кметъ на . . . . . . община*) като чухме да се

прьска слухъ изъ публиката (*или като се извѣстихме отъ едно или много лица*), че (*да се означи какво е произшествие*) се е случило въ (*еди коеси*) мѣсто (*да се означи кварталътъ, улицата, плоьщта гдѣто е станало произшествието*), ний начаса се отправихме, и слѣдъ пристиганьето ни на казанното мѣсто, ний дѣйствително разбрахме, че (*да се спомѣнятъ всичкитѣ подробности на произшествието и всичко което има връска съ него. Въ сѫщий протоколъ трѣба да се вмѣстятъ заявленията на свидѣтелитѣ, какво всѣки отъ тѣхъ отдѣлно забѣлѣжва*).

Най послѣ, слѣдъ като се увѣрихме върху истината на станалото, ний съставихме настоящий протоколъ за да послужи на врѣмето и мѣстото, гдѣто трѣба.

Направенъ и сключенъ въ (името на града или селото) на сѫщий день, мѣсецъ и година, както се каза по горѣ.

(Подписъ) на Чиновника

МОДЕЛЬ IV

ПРОТОКОЛЪ Н-ро

Съставенъ отъ полиц. комисарь, жандарм. Командиръ или селски кметъ.

за

Затваряние на лице, уловено въ заварено прѣстѫпление.

Днесь , ... хилѣдо осемстотинъ . . . . . . на . . . . . . часа . . . . . . ний (*единъ отъ горѣозначенитѣ чиновьници на полицията*) съглѣдахме (*да се означи мѣстото*) едно лице, което гонехѫ нѣколко души и викахѫ: на помощь! *Злодѣй! Пристѫпникъ!* Ний на часа се приготвихме да го оловимъ, като испълняваме законитѣ, които заповѣдватъ незабавно да се затваря всѣки, който се хване на заварено прѣстѫпление; а като се направи това, ний повѣдохме казаното лице заедно съ лицата, които го гонехѫ, въ нашата канцелария (мѣстото й),

гдѣто като стигнахме, ний захванахме да испитваме на късо причинитѣ на глъчката и виканието. Казанитѣ лица свидѣтелствувахѫ (*да се означи работата за набѣдяванието върху прѣстѫплението.*) Изведнажъ растърсихме прѣстѫпника и намѣрихме у него тѣзи нѣща (*да се изброятъ нѣщата, които сѫ се намѣрили у него, паритѣ, книгитѣ или орѫжията*).

Ний распитахме слѣдъ това този човѣкъ за името му, възрастьта, занятието му, жилището му и пр (*да се распита набѣдений върху работитѣ за които се набѣдява, върху обстоятелствата на прѣстѫплението или злодѣянието и да се забѣлѣжѫтъ точно неговитѣ отговори*). Казаний . . . . . . като искахме да подпише, каза че не знае (*или нежелае*)

Послѣ испитахме и свидѣтелитѣ, които се намѣрихѫ и попитахме единъ отъ тѣхъ да ни каже своето име, прѣзиме, възрасть, занятие и жилище, той ни отговори (*да се направятъ питанията и да се забѣлѣжятъ отговоритѣ, членъ по членъ*). Това е всичко което каза Г-нъ . . . . че знае; и слѣдъ като му се прочете, той настояваше, че това всичко е тъй, както го е казвалъ, и подписа заедно съ насъ.

(*Ако свидѣтельтъ не знае да пише да се забѣлѣжи и това*).

(*Тъй ще постѫпва и съ испитванието на другитѣ свидѣтели*).

За всичко горѣказано ний съставихме настоящий протоколъ, който ще се прѣдстави заедно съ прѣдметитѣ, които се намѣриха върху набѣдяванний на Г-ну Окрѫжному прокурору, за да му даде потрѣбното слѣдствие.

Направенъ и сключенъ на . . . , този . . . часъ . . . .

(Подписъ)

МОДЕЛЪ V.

ПРОТОКОЛЪ Н-ро

За нарушение на полицейско постановление, относително кръчмари, кафеджии, ханджии, които държатъ заведенията по-късно отъ опрѣдѣлений часъ.

Днесь . . . . . . хиляда осемстотинъ . . . .

на . . . часъ . . . . Ний полицейский комисарь (*или жандарм. командирь*) на . . . . околия, като отидохме въ жилището на (*еди кой си*) кръчмаръ (*или кафеджия, хан-джия*) видѣхме, че има, разни лица отъ общината събрани да піятъ въ кръчмата, ако и да бѣше вече по късно отъ 10 часа (*по Европейски*) вечерьта, слѣдъ което врѣме съ постановление отъ Градский Кметъ отъ . . . . Н-ро . . е запрѣтено да се държатъ отворени тѣзи заведения; за това прогласихме, че . . . . кръчмарьтъ нарушава членъ . . . . отъ казанното кметско постановление, и съставихме настоящий протоколъ за да послужи на надлѣжното мѣсто. —

(Подписъ)

МОДЕЛЪ VI

ПРОТОКОЛЪ Н-ро *)

За да се констатира отричаньето да даде нѣкой помощьта си, законно поискана въ случай на пожаръ.

Днесь . . . . . хилѣда осемстотинь . . . . ; . . . Ний полицейский комисарь (*или жандармский коман. диръ*) що се извѣстихме, че на (*еди коя си*) улица въ кѫщата на (*еди кой си*) избухналъ пожаръ, на часа се отправихме тамъ.

Като забѣлѣжихме, че числото на лицата, дошли да помагатъ за да се гаси не е достатъчно и като съглѣдахме на далечъ отъ мѣстото на огъньтъ много лица да стоятъ въ бездѣйствие; ний ги поканихме устно да помагатъ и тѣ, всѣки спорѣдъ своитѣ срѣдства и своитѣ сили на необходимата работа за ограничяване на огъньтъ; по голѣмата часть отъ тѣзи лица приеха нашата покана и дойдохѫ да помагатъ; обаче Г-да . . . .

*) По сѫщий моделъ се правятъ протоколитѣ за да се констатира че, нѣкой не е щѣлъ да помага съ кола да носи вода или съ други срѣдства за прѣкратяванье на пожарь.

мѣсто да послушатъ нашата покана оттеглихѫ се на страна. За това ний ги прогласяваме като нарушители на Чл. 256 отъ Отоманский Наказателенъ Законникъ и ги прѣслѣдваме за това прѣдъ . . . . Околийский Сѫдникъ за наказание.

За удостовѣрение на горното състави се настоящий протоколъ за да послужи на надлѣжното мѣсто.

Направенъ и сключенъ въ . . . . день, мѣсецъ и година както се каза по горѣ.

(Подписъ)

МОДЕЛЬ VII

ПРОТОКОЛЪ Н-ро

за

Констатирание на бой и наранявание.

Днесь хилѣдо осемстотинъ . . . . ний полицейский комисаръ на . . . . . Околия (*жандармский Командиръ или Кметъ на селската . . . . община*), на . . . . часъ . . . . . като обикаляхме изъ градскитѣ улици (или изъ селото) за пазенье на добрий порядъкъ и общата тишина, и като се намѣрихме (*еди-гдѣ си*), съглѣдахме едно значително множество хора събрани на едно мѣсто; като се приближихме до това мѣсто, видѣхме много лица отъ общината да се биятъ по между си. Противъ нашитѣ съвѣти за да прѣстане сблъскванието, много удари сѫ нанесохѫ въ нашето присѫтствие, особенно отъ именуемий (името, презимето), калфа при Господина . . . . на именуемий . . . . (*да се означи тука, какъ сѫ нанесени ударитѣ и ако може отъ кого сѫ нанесени, нараняванията, които сѫ станали вслѣдствие на ударитѣ, най послѣ, кои сѫ захванали борбата и пр.* (Ний едвамъ съ голѣмъ

трудъ сполучихме да прѣкъснимъ тази борба, въ която особенно участие бѣха взели именуемитѣ . . . . презентувуваха на мѣстото Г-да . . . . лица Н-ро . . . и . . . . . . улица . . . . Н-ро . . . които ни казахѫ, че тази борба станала вслѣдствие на една прпирня, захваната въ кръчмата на . . . . . .

За всичко горѣказано ний съставихме настоящий протоколъ, който ще се испрати на Г-на Окрѫжний Прокуроръ, за да му даде надлѣжното слѣдствие.

(Подписалъ)

РѢШЕНИЯ

извлечение изъ протоколитѣ на главний съвѣтъ, прѣзъ мартинската му сессия 1884 г.

главний съвѣтъ на старо-загорский департаментъ прѣзъ обикновенната си мартинска сессия 1884 г. взема слѣдующитѣ рѣшения:

ПРОТОКОЛЪ IV.

Засѣдание отъ 5-ий Мартъ:

Рѣшение 1. Да се отпусне отъ непрѣдвиденитѣ сумми на текущий бюджетъ най много 20 л. турски, съ които да се покупятъ книги за департаменталната тъмница отъ чисто моралнъ характеръ и за възнаграждение на едно лице, което да бъде като наставникъ и учитель на затворницитѣ.

ПРОТОКОЛЪ V.

Засѣдание отъ 6-ий Мартъ

Рѣшение 2. Да се истегли изъ глава 33 за непрѣдвиденитѣ разноски отъ текущий бюджетъ едно количество достатъчно за поддържание на двама желѣзари, които да покажатъ както употрѣблението на жетваркитѣ машини, тъй и въ случай на поврѣждание тѣхното поправление.

Рѣшение 3. Съгласно телеграммата на г. Директора на Общитѣ

Сгради отъ 5 Мартъ Н-ро 179 да се поржчать 10 машини жетварки, които да се продадать отъ Окржжната Комиссия на таквизи лица или общини, които по напрѣдъ заявятъ.

ПРОТОКОЛЪ VI

Засѣдание отъ 7-й Мартъ

Рѣш. 4. Прие по начало да възнаграждава оний отъ производителитѣ на вино, които се стараятъ и употрѣбяватъ усилия за усъвършенствуванието му по практикуемия се отъ Европейцитѣ начинъ, а суммата за това възнаграждение да се предвиди въ идущий бюджетъ

Рѣш. 5. Приходитѣ отъ суммитѣ, които веднага слѣдъ свършванието на послѣдната война се събирани отъ населението на Старо-Загорската Околия въ първий й съставъ и Ново Загорската Околия за съставление капитали на нови Земледѣлчески Касси като събрани само отъ Българе, да се израсходватъ за поддържание на ученици отъ респективнитѣ околии, исключително за Българското население въ числото на които да влизатъ и градоветѣ имъ.

Рѣш. 6 Административнитѣ съчинения, находящи се въ департаменталната библиотека да се предадатъ на Префектурата.

Рѣш. 7. Избра се пълно вишегласие Замѣстникъ-Ассессоръ при Гражданското Сждилище вмѣсто покойнийтъ Димитръ Ходжевъ, Г. Георги Х. Дечовъ.

Рѣш. 8. Избра членове за депар. училищенъ Съвѣтъ и именно: За С-Загорската Околия Г. Наумовъ, за Чирпанската — Х. Н. Вапцаровъ, за Сейменската — Димо Поповъ, за Казанлжшката — Н. Самевъ и за Ново-Загорската — Свящ. Костантинъ Петковъ.

Рѣш. 9. Подкрѣпи рѣшението си подъ Н-ро 9 взето прѣзъ Септемврийската Сессия 1882 год., относително построявание и подържание на Областната лудница въ Пловдивъ, като, рѣши за тази цѣль, да се отпусне въ идущий бюджетъ единъ кредитъ.

ПРОТОКОЛЪ VII

Засѣдание отъ 8-й Мартъ.

Рѣш. 10 Пособственното желание на Г. Митова прие оставката

му като Асессоръ въ Гражданското Сѫдилище по Търговски дѣла и избра намѣсто него за такъвъ съ пълно вншегласие Стефанъ Ив. Саллабашевъ Старо-Загорецъ.

ПРОТОКОЛЪ VIII.

Засѣдание отъ 9-ий Мартъ

Рѣш. 11. Въ проекто-правилника за общинскитѣ пѫтища направи слѣдующитѣ измѣнения:

I. Всичкитѣ работи по пѫтищата да се извършватъ направо отъ Инжинерина посрѣдствомъ Окр. Комиссия и Г. Префекта. Когато се раподѣля тежестьта на разноскитѣ за построявание на единъ пѫть, да присѫтствуватъ не само Инжинера, нъ и Околийский Началникъ и Старѣйшенскитѣ Съвѣти на интересующитѣ се общини (Отд. 1. Гл. 1. § 2. Чл. 4.)

II Формалноститѣ предвидени въ Отдѣлъ 1. Гл. 2. Чл. 11 сѫ непрактични и неприспособими, затова като се състави проектъ за пѫтя да се обнародва той въ всичкитѣ интересующи се общини и се прѣдстави двадесятъ дневенъ срокъ, въ който да се правятъ заявления чрѣзъ прошения подавани на надлѣжнитѣ кметове било отъ частни лица или общини. Слѣдъ истичанието на този срокъ, кмета въ растояние на 10 дни да ги препраща чрѣзъ Околийскитѣ Началници на Г. Префекта.

III Отхвърля формалноститѣ предвидени въ членове 27-ий и 8-ий (Отд. II. Гл. 1 § 2.) относяще се между Инжинеръ и Кондюкторь.

IV. Ако работитѣ на пѫтищата се предадатъ на предприемачи, то въ такъвъ случай да се запазва правото на общинитѣ, щото да можатъ, ако искатъ, посрѣдствомъ Инжинеря и съ знанието на кмета да непращатъ работници, на които слѣдуемата се надница да се преснима отъ предприетото количество, и сѫщевременно да се изличава отъ списъцитѣ на общината и инжинера, числото на повиннитѣ дни. Мимо това споразумѣние на предприемача и оправлението на пѫтищата, ако се доставятъ листове отъ частни работници, издадени отъ предприемача, безъ знанието на инжинера и кмета, да се неприематъ и послужатъ на работника за исплащание на повиннитѣ му дни (Отд. III. Гл. 2. Чл. 57 и 60);

V. Вмѣсто да се опрѣдѣлятъ агенти плащачи, както е казано въ

чл. 68 на Правилника, то тази длъжность да се възложи на кметоветѣ и авансътъ да се отпуща тѣмъ, който да не надминува 5000 гр. за пжтища отъ голѣмо съобщение и 2500 за обикновеннитѣ селски пжтища. (От. III. Гл. 4.);

VI. Кондюктьоритѣ предвидени въ проекто правилника за всяка околия, да се назначава само тогазъ когато има нужда, а не да бждятъ постоянни (От. II Чл. 73); и

VII. Личний съставъ на управлението на общинскитѣ пжтища да състои отъ Окр. Комисия, инжинера и отъ кондюктеритѣ, ако такива има назначени споредъ нуждата, както се каза по горѣ (Отд. VI.).

Рѣш. 12. Да се изрази желание Главному Секретарю, щото закона за процедурата прѣдъ Административнитѣ Сждилища, да се опростотвори, сждебнитѣ мита прѣдъ сжщитѣ сждилища, да се намалятъ значително както прибѣгванието до тѣхъ да стане по достъпно за населението.

ПРОТОКОЛЪ X.

Засѣдание отъ 12-й Мартъ.

Рѣш. 13. Да се отпуснатъ изъ икономиитѣ на Гл. 28 отъ бюджета за истекшето упражнение гр. 25,000 за построяване на тъмница въ г. Чирпанъ.

Рѣш. 14. Понеже съгласно рѣшението на Главний Съвѣтъ, панаира «Ялж» за да се събира на Сейменското землище, вмѣсто на старото си мѣсто, прѣзъ миналата година се указа съвсемъ не приспособимо, то отмѣни това си рѣшение, като прави препоржка, щото колкото за въ идущата година събиранието на тоя панаиръ да стане на старото мѣсто.

ПРОТОКОЛЪ XI.

Засѣдание отъ 13-ий Мартъ.

Рѣш. 25. Да се испратятъ двама Степендианти въ едно Европейско училище за изучване практически Лозарство и Винарство, а количеството за поддържанието имъ да се черпи изъ главата

предначартана за теоритическо изучвание на Винарството, която степендия се суспандира.

Рѣш. 16. Да се отпуща ежемѣсячно по 50 гр. златни на тъмничний надзиратель при Старо-Загорскитѣ тъмници, като възнаграждение за прислугата му къмъ умоповрѣденитѣ, които за сега се помѣщавать въ тъмницитѣ.

Рѣш. 17. Службата на Департаментални фелдшери се суспандира, прѣдъ видъ, че не се явиха достатъчно лица, които да притежаватъ по обширни познания, както да можатъ да даватъ първа медицинска помощь на болния до пристигание на околийский лѣкарь.

Рѣш. 18. Да се изрази желание прѣдъ Централното Правителство, щото въ най близката сессия на Областното Събрание да внесе проектъ за опростотворявание на закона за земледѣл. Касси, а особно на по долоизложенитѣ членове отъ сѫщий законъ, които членове като притрупани съ много формалности, не се постига цѣльта за която сѫ основани тия касси:

а.) Глава III. Чл. 14 Вмѣсто пѣши разсиленъ, да бѫде конникъ съ мѣсячна заплата 4 л. Турски.

б.) Гл. VI. Чл. 34 Подписитѣ на неграмотнитѣ длъжници или порѫчители да се утвърдяватъ безплатно било отъ Градскитѣ или селски кметове.

в.) Гл. X. чл. 44. Счетната година да се брои отъ 1-ий Септемврий, и

г.) Да се не пишатъ видове на паритѣ въ дневникътъ на приходитѣ (послѣдната Ал. отъ Чл. 3. на наставленията по водение счетоводството на земледѣлческитѣ касси).

Рѣш. 19. Да се отпусне на Илия Жековъ отъ Чирпанска Земледѣлческа Касса едно невъзвратно възнаграждение отъ 10 л. турски за двѣ годишното му усърдно слугувание като расиленъ при сѫщата Касса.

Рѣш. 20. Да се отпусне едно пособие отъ по 6 л. турски изъ непредвиденитѣ сумми въ текущий бюджетъ на Хр. Цвѣтковъ изъ Казанлѫкъ и Георги Киревъ изъ Стара-Загора и двамата ученици въ Областното Нормално училище въ Казанлѫкъ.

Рѣш. 21. За да може Гл. Съвѣтъ да се ползува отъ правото което Чл. 153 отъ Орг. Уставъ му дава и прѣдъ видъ разни-

тѣ мъчнотии и неудобства на тарифната система по прямитѣ данъци, изразява желание, щото тоя данъкъ да се преобърне въ размѣтателенъ данъкъ.

ПРОТОКОЛЪ XII.

Засѣдание отъ 14-ий Мартъ

Рѣш 22. Да се изрази едно мнѣние къмъ Г-на Директора на Правосѫдието, като се помоли щото за малки искове, които се най обикновеннитѣ прѣдъ Околийскитѣ Сѫдилища, да се неплаща никакви сѫдебни права, или ако е невъзможно, то тъжителитѣ да заявитъ съ прошения, като плащатъ само 5 гр. за тимбри и друго нищо.

Рѣш. 23. За обсѫждание на условията по които ще се сключи взаемъ отъ 20,000 л. турски за Ст.-Загорский Департаментъ и на други въпроси, ако такива се появятъ, да се вика Главний Съвѣтъ на извънрѣдна сессия.

Рѣш. 24. Да се отпусне едно пособие отъ 20 л. турски изъ Гл. 28 на Бюджета за финанциалната 1883 — 84 год. на Г-на П. Г. Шеханова ученикъ въ Московското Императорско Техническо Училище.

Прѣдседатель: **Кочевъ.**

Секретарь: **Д. Начевъ.**

ПРЕПОРѪКИ

Направени отъ Старо-Загорский Главенъ Съвѣтъ прѣзъ рѣдовната му Мартинска сессия 1884 год.

ПРОТОКОЛЪ V.

Засѣдание отъ 6-ий Мартъ.

Прѣпор. 1. Да се обяви на населението чрѣзъ Гг. Околийскитѣ Началници, за знание, че Окрѫжн. Комиссия за напрѣдъ ще под-

държа двама вѣщи желѣзари, които ще показватъ употрѣблението както и поправлението на машинитѣ »жетварки« и разни земледѣлчески оръдия.

ПРОТОКОЛЪ VI.

Засѣдание отъ 7-ий Мартъ.

Прѣпор. 2. Да се придадатъ на Г-на Префекта Административнитѣ съчинения находящи се въ Библиотеката на Окръжната Комисия, и състави актъ, който да служи за документъ, че тѣ сѫ покупени съ разноски на Окрѫга.

Прѣпор. 3. Отпуснатата сумма, прѣдвидена въ текущий бюджетъ, за построението на Департаменталната лудница, да не се расходва.

ПРОТОКОЛЪ VII.

Засѣдание отъ 9-ий Мартъ.

Прѣпор. 4. Прошенията на Д. И. Димиревъ, Р. Ж. Златаровъ и В. Г. Станчевъ, съ които се оплакватъ отъ Кассиеря на Ново-Загорската Земледѣлческа Касса, че не ги представилъ на утвърждение за счетоводители на сѫщата Касса, да се препратятъ на Г-на Префекта за свѣдѣние.

ПРОТОКОЛЪ VIII.

Засѣдание отъ 10-ий Мартъ

Прѣпор. 5. Да се съобщи на г. Ст. Хатовъ, ако дѣйствително отъ поръчителствуванието му за предприимача попостройката на Казанлѫшката Жандармска казарма е претърпялъ нѣкаква загуба, за удовлетворение. да се отнесе до надлѣжното сѫдилище.

Прѣпор. 6. Да се отстѫпи на г. Х. Ив. Колевъ за исплащание безъ лихва на длъжимото се отъ него количество отъ 1000 гроша зл. на тукашната Земледѣлческата Касса, единъ дългъ срокъ, който да се опредѣли отъ Окрѫжната Комиссия.

Прѣпор. 7. Да се помоли Г. Префектъ да прѣпорѫча на Ново-

Загорский Градский Кметъ да бѫде справедливъ въ изразходването на градскитѣ приходи и да не се припятствува на свободното търгуванис въ г. Ново-Загора, като се препрати и самото прошение на г-на Префекта.

Прѣп. 8. Да се съобщи чрѣзъ Г. Казанлѫшкий Околийский Началникъ на Г. Д. М. Гуневъ, че подаденото му прошение остава безъ послѣдствие, и че ако упълномощителитѣ му се уврѣждатъ отъ подобно градско даждие, то съгласно Чл. 178 отъ статути да се отправятъ до Г-на Префекта за удовлетворение.

Прѣп 9. Да се съобщи чрѣзъ Г. Кассиеря на Казанлѫшката Земледѣлческа Касса, на Г. Асафъ Бея че прошението съ което казва, че покойний му баща билъ далъ записъ на Кассата, че длъжи едно количество отъ гр. 28000 когато отъ книжата на кассата се указало, че това количество е по малко съ гр. 10,000, остава безпослѣдствие, тъй като само сѫдилищата се компетентни да даватъ слѣдствие на подобни претенций.

ПРОТОКОЛЪ X.

Засѣдание отъ 12-й Мартъ.

Прѣпор. 10. Да се освободятъ Департаменталнитѣ Стипендиати, при Областното Нормално Училище въ Казанлѫкъ отъ три годишнитѣ имъ задължения спрямо департамента, дадени писменно на Окр. Комиссия.

Прѣп. 11. Департаменталнитѣ постройки, които има да се градятъ прѣзъ настоящата пролѣть, да се даватъ на публично намалявание съ единъ срокъ отъ 30 дни; вслучай че не се явятъ предприемачи слѣдъ истичането на той срокъ, комиссията да почне построяването имъ по стопански начинъ.

Прѣп. 12. Прѣпорѫчва се на Окрѫжната комисия щото постройката на жандармерский пикетъ при Щипка да предшедствува другитѣ департаментални градежи.

Прѣп. 13. Да се поправятъ порутенитѣ мостове по Сейменското шоссе, мѣжду Кючюклери и г. Сейменъ, а не мѣжду Сюлейменлий и Кючюклери, както е казано въ препорѫката отъ миналата Септемврийска сессия.

Прѣп. 14. Препоржча се на Окр. Комисспя да се съобразява съ позволителното подъ Н-ро 80 отъ 10 Юний дадено отъ страна на префектурата на Г. Л. Георгиева, както и съ задлъжителното подъ Н-ро 1463 отъ 27 Юний дадено отъ послѣдний къмъ Префектурата, за построяванис на нова воденица и нейний бентъ близо до департаменталний мостъ, на р. Тунджа при с. Баня Ново-Загорско, тъй като тѣ биле издадени съгласно закона.

Прѣп 15. Семената за посѣвъ: гирка, сандомирка и ръжьта въ случай че не се раздадатъ на сѣячи, да се продатъ на публиченъ търгъ; а колкото за покупвание нови семена, съ кредита предвиденъ въ Гл. 22 на текущий бюджетъ, да се зематъ слѣдующитѣ видове: а) Американско жито, б) Гречиха, в) Рапица и г) Люцерна.

Прѣп. 16. Препоржча се на Окр. Комисспя, слѣдъ като земе мнѣнието на вѣщи хора, да распоряди нужното за по скорошното покупвание на бикове и хатове отъ странство.

Прѣп. 17. Препоржча се на Окр. Комисспя щото часъ по скоро да пристъпи къмъ напечатванието на Департаменталний Алманахъ за текущата година.

Прѣп. 18. Да се помоли Г. Префектъ да внесе въ Областното Събрание съгласно Чл. 155 отъ Орг. Уставъ, за окончателното разрѣшение на въпроса, повдигнатъ помѣжду Старо-Загорский и Хасковский Гл. Съвѣтъ, относително мѣстото, гдѣто трѣба да се събира панаиря нареченъ «Ялж».

Прѣп. 19. Прѣпоржча се на Окр. Комисспя, щото отпуснатото прѣзъ миналата сессия количество отъ тукашната Земледѣлческа Касса отъ 150 л. т. като възнаграждение на бившитѣ управители на кассата, да се даде само на управителитѣ: Инджи Ахмедовъ и Санди Ивановъ.

ПРОТОКОЛЪ X.

Засѣдание отъ 13-ий Мартъ

Прѣпоржча се на Окр. Комисспя да влезе въ споразумение съ Сливненската Окржжна Комисспя за да се платятъ изобщо разноскитѣ, които ще станятъ отъ Г. П. Шехановъ въ г. Москва по изслѣдвание въпроса: какъ и гдѣ съществуватъ по висше учебни заведения, въ които степендиянкитѣ акушерки да приематъ по ши-

роки специялни познания по тая часть; при това и да се съобщи на Г. П. Шеханова да извѣсти писменно резултатътъ на своитѣ заключения и въ случай, че това не е възможно, то да му се платятъ разноскитѣ и по дохожданито му тукъ.

Прѣп 21. Да се наематъ двама вѣщи писари, които подъ ръководството на Окржжната Комисия да урѣдятъ смѣткитѣ на Ново Загорската Земледѣлческа Касса и като се приведжтъ въ порѣдъкъ, въ присътствието на префектурний Съвѣтъ и Окржжната Комисия да се направи актъ.

Прѣп. 22. Прѣпоржчва се на Окр. Ккомисия да съобщи на Г-г. Касиеритѣ на Земледѣлческитѣ Касси въ Департамента: а) длъжницитѣ на кассит̀ѣ да си плащатъ длъговетѣ въ л. турска 108 гроша и бѣло медж. 20 гр., б) лихвата на дълговетѣ би писана или не, въ запиститѣ длъжницитѣ да си плащать на право върху земеното колич. и в) прихващание влогътъ на земледѣлцитѣ срѣщу дълговетѣ, както кассиеритѣ тъй и длъжницитѣ да се съобразяватъ, съгласно закона.

Прѣп. 23. Да се исходатайствова отъ Дирекцията на Просвѣщението отъ 50—60 л. турски пособие за съграждение училище на Старо-Загорското Еврейско общество, което дѣйствително има нужда отъ подобно пособие.

Прѣдседатель: **Кочевъ.**

Секретарь **Д. Начевъ**

ЖИВОТЪТЪ И ДѢЛАТА

НА

Св. Кирила и Св. Методия, Словѣнски и Български просвѣтители и Апостоли

(Кирилъ роденъ 827 г., умрѣлъ 869 г. Методий роденъ прѣди 820 г. умрѣлъ 885 година).

1. Въ втората половина на девстото столѣтие, т. е. прѣди хилида години, въ духовното развиванне на южнитѣ и западнитѣ словени *) станалъ единъ голѣмъ прѣвратъ. Този прѣвратъ направили двама братия, двама велики мжжье и светители, на които всички словѣни вѣчно ще бждать признателни и благодарни. Съ тѣхната помощь, съ тѣхнитѣ неуморими старания, съ тѣхнитѣ денонощни трудове словѣнитѣ били въведени въ кржга на образованитѣ народи въ Европа, защото тѣ положили основата на писмото, книжнината и богуслужението на отечественний словѣнски езикъ.

Тѣзи двама братия били великитѣ Словѣнски и Български просвѣтители и Апостоли: *Константинъ* (а послѣ Кирилъ) и *Методий.* Тѣ се родили въ градъ Солунъ, който ималъ тогава голѣмо значение поради търговията си, богатствата си, учебнитѣ си заведения и великолѣпието си. Тѣ произлѣзвали отъ родители отлични и още отъ младинитѣ си били посветени въ изучванията на тогавашнитѣ науки и свободни изкуства. Баща имъ Левъ, богатъ и знатенъ човѣкъ, билъ военъ началникъ при Солунский стратегъ (войвода.)

*) Южни Словѣни се броятъ *Българитѣ, Сърбитѣ, Хърватитѣ и Словинцитѣ* а Западни — *Чехитѣ, Моравцитѣ, Словацитѣ, Полячитѣ, Лужицкитѣ Сърби* и изгубенитѣ вече *Полабски Словѣни.*

Твърдѣ е за вѣрвание и дори положително може да се каже, че тѣ сѫ били отъ словѣнски родъ, защото, както свидѣтелствува Императоръ Михаилъ III, тогава Солунскитѣ жители всички чисто говорили словѣнский езикъ: »Солуняне вьсѣ чисто Словѣнски беседуютъ«. Върху това ний се увѣряваме още, като имаме прѣдъ очи тѣхната книжевна дѣятелность въ словѣнскитѣ страни и извънмѣрната имъ дарба да изучватъ чуждитѣ езици; защото Гърцитѣ винаги сѫ били неспособни да научѫтъ не само Словѣнский, но и всички други чужди езици. Най послѣ трѣба да споменемъ тука, че въ това врѣме на Грьцка служба се намирали много словѣни, каквито сѫ били патриархъ Никита (769—780), Даминнъ, съкровищникъ на Императора Михаила III, Императоръ Василий Македонецъ и др.

Не се знае тъкмо въ коя година сѫ се родили Словѣнскитѣ просвѣтители. Нъ като знаемъ, кога е умрѣлъ Константинъ (Кирилъ) и по колко години билъ тогава, то можемъ токурѣчи положително да кажемъ, че се е родилъ на 827 година слѣдъ Христа. Константинъ е билъ най младий отъ седемьтѣ дѣца на Лева, а пакъ Методий—най-старий. Може да се приеме, че Методий се е родилъ прѣди 820 година.

2. Въ *житието* на Константина има една отъ онѣзи притчи, каквито сѫ много обичали да приказватъ хората на онова врѣме. Тази притча казва, че на Константина, като билъ още на седемъ години, присънило се, какво Солунский войвода ужъ билъ събралъ всичкитѣ моми на този градъ, и му казалъ:

— Избери си сега, която искашъ да ти бѫде другарка на земата.

— *И азъ*, говорилъ ужъ Константинъ на своитѣ родители, *разглѣвамъ ги всичкитѣ и виждамъ една най-хубава отъ всички, която се казваше София, тоесть: мѫдрость. И нея си избрахъ.*

На това отговорилъ бащаму:

— *Синко, испълнявай заповѣдитѣ на своя баща и незабравяй поукитѣ на майка си. Запознай се съ наукитѣ и съ знанията, които ще ти свѣтятъ по добрѣ отъ слънцето. И ако ти бѫде приятель знанието ще се отървешъ съ него отъ много злини.*

Таквизи хубави притчи, съ които се напъстрюва много пѫти живота на нѣкои велики мѫжье, сами по себе си характерисватъ тѣхний животъ. Момата на име *София*, която още отъ младостьта си на

сънѣ билъ избралъ Константинъ, споредъ притчата, — олицетворява тука *мѫдростьта* (Гръцката дума *София* значи на Български: *мѫдрость*), която си залюбилъ словенский апостолъ, наукитѣ и искуствата, на които си е посветилъ живота, благороднитѣ и възвишени дѣла, които той заедно съ брата си Методия извършилъ.

Констатинъ се отличилъ още отъ дѣтинството си съ голѣмъ напрѣдъкъ въ учението, за което всички му се чудили. Особенно пъкъ паметьта му била много силна. Списанията на Григория Богослова той е захвалалъ да чете до като е билъ още дѣте. Мислитѣ на този светецъ до толкози сѫ наслаждавали душата му, гдѣто той начърталъ на стѣната въ своята стая единъ кръстъ и подъ него изрѣзалъ тѣзи думи за похвала на светия мислитель:

— *О, Григорие, човѣче по тѣло, а пъкъ ангеле по душа! твоитѣ уста прославятъ Бога, като устата на серафимитѣ и просвѣщаватъ вселенната, като проповѣдватъ истинската вѣра. Приими за ученикъ и мене, който принадамъ прѣдъ тебе съ любовь и вѣра, и бѫди ми вождъ и наставникъ.*

До като се училъ въ Солунъ, Константинъ срѣщалъ въ книгитѣ нѣкое мѣсто, което не можалъ да разумѣе. Това му докарало голѣма жаость. Случайно по него врѣме дошелъ въ Солунъ нѣкой си чужденецъ, който билъ прочутъ, че добрѣ разбиралъ мѫчнитѣ мѣста и знаялъ хубаво граматиката. Константинъ за въ часъ се затекалъ при него и взелъ да му се моли:

— *Благодѣтелю мой, научи ме да разбирамъ граматическитѣ правила, за да могѫ да разумѣвамъ което четѫ.*

— Остави ме, младий човѣче, рѣкълъ чужденецътъ, азъ съмъ се зарѣкълъ да не учѫ вече никого въ туй врѣме.

— *Подарявамъ ти всичко, което ми се пада отъ баща ми, само ме научи!*— отговорилъ жедний за наука младежь.

А когато и слѣдъ това не склонилъ непреклонний учень, Константинъ сѣдналъ пакъ да се мѫчи и да се учи както може.

3. Слѣдъ смъртьта на баща си (847 год.), Константинъ като билъ още на четиренадесать години, билъ испратенъ въ Цариградъ на по високо учение. Тамъ, както едно врѣме Мойсей въ Египетъ, той билъ честитъ да се учи въ царский палатъ заедно съ царский синъ Михаила III, подъ рѫководството на патриарха Фотия, на импературский логотетъ Теоктиста и подъ надзорътъ на императрица Теодора, една отъ

най отличнитѣ жени, които сж били нѣкога на царски прѣстолъ. Царуването на Теодора, която е приета отъ църквата за светица, бѣше една отъ най хубавитѣ епохи въ историята, а особенно на Византийската империя.

Въ Цариградъ Константинъ, достоинъ за честьта, която получилъ, се отличилъ тъй сжщо съ голѣмъ успѣхъ въ науката. Неговитѣ животописци разказватъ, че граматиката той е изучилъ въ три мѣсеца; слѣдъ това изучавалъ Омировитѣ творения: Илиадата и Одиссеята, както и Геометрията; при учителитѣ Лева и Фотия слушалъ Диалектиката и всичкитѣ философски науки, а при това още Риторика, Аритметика, Астрономия, Музика и всичкитѣ други искуства. Поради своитѣ извънмѣрни дарби и трудове, той се прочулъ твърдѣ много, а поради кротостьта и скромностьта си — спечелилъ любовьта на всички. Царский логотетъ Теоктистъ го поканилъ дори да се ожени за неговата кржщелница, една хубава и богата мома, като го убѣждавалъ че слѣдъ кратко врѣме ще стане Стратигъ (войвода), единъ чинъ високъ и много почетенъ на него врѣме.

— *Хубава е тази покана*, отговорилъ Константинъ, *за когото е хубава; ала за мене нѣма нищо по сладко отъ науката.*

Неговата наклонность къмъ усамотенъ и прибранъ животъ го расположила къмъ духовно звание, на което се и посветилъ. Той се покалугерилъ и добилъ име *Кирилъ*. Впрочемъ на него врѣме най много въ това звание е намиралъ възможность да се прѣдаде на наукитѣ всѣки, който е ималъ къмъ тѣхъ любовь и наклонность. Отъ ученикъ Кирилъ за скоро врѣме станалъ учитель: той се назначилъ за библиотекарь на патриарха въ Света София, а подиръ малко и за учитель на философията. Като учитель той се прочулъ до толкова много, гдѣто неговитѣ съвременници, въ Цариградъ, както и въ Римъ, го нарѣкли *Философъ* и въ историята често се срѣща наший апостолъ подъ името: *Константинъ Философъ.*

4. Въ това врѣме се явилъ първий случай за апостолството на наший философъ, който билъ тогава на 24 години. *Сарацинитѣ* (Арабитѣ), които владѣли въ Сирия, гордѣящицъ се съ своята сила и съ своитѣ знания на разни науки, подигравали се съ християнитѣ и поискали да имъ се пратятъ отъ Цариградъ нѣкои учени мжжье, които да се прѣпиратъ съ тѣхъ за тайнитѣ на Св. Троица. Като търсилъ таквизи учени мжжье, Императоръ Михаилъ III, споразумятъ съ патриарха Фотия, неможалъ да намѣри човѣкъ

во достоинъ за това свето дѣло отъ Констатина Философа, който при голѣмата си ученность отлично знаялъ источнитѣ езици, а между тѣхъ и Сирский. Кирилъ билъ испратенъ заедно съ единъ по високъ чиновникъ на име Георги (851 г.)

Прѣпирнитѣ на Константина философа съ Сарацинитѣ за вѣрата, за Св. Троица; и други, доста подробно се описватъ въ неговото житие; но нiй ще споменемъ тука само нѣкои отъ мѫдритѣ отговори на младий апостолъ

Питание. Всиица ний ягко държимъ Мохамедовий законъ, говорили Сарацинитѣ, които били мохамеданци, безъ да остѫпваме въ нѣщо, а пакъ вий, които сте приели Христовий законъ, въ много нѣща се различвате: едни отъ Васъ вѣрватъ тъй, а други инакъ, а всички-тѣ изобщо прѣкарвате живота си несъгласно съ вѣрата. Защо тъй?

Отговоръ (на Константина). Наший Богъ е, като едно море, което има безмѣрна ширина и дълбина. Всичкитѣ мореплаватели прѣплуватъ ли морето и достигатъ ли желанното пристанище? Не всички — по различни причини. Тъй и умоветѣ на хората: не всички, които се стрѣмятъ къмъ познанието на непостижимий Богъ и неисповѣдуемитѣ дѣла Божии, еднакво и на равно ги разумѣватъ. Смиренитѣ и покорнитѣ отъ тѣхъ, съ Божия помощъ, достигатъ търсената истина и се просвѣщаватъ въ нея; но слабоумнитѣ по своята самонадѣянность, като се лишаватъ отъ помощьта Божия, като въ гнили кораби, опитватъ се да прѣплуватъ това море и безсилни едни се давятъ, като падатъ въ заблуждение, а пъкъ други съ трудъ едвамъ си отдъхватъ, като се вълнуватъ отъ съмнението и се обессилватъ отъ душевна лѣность. А вашата вѣра и ваший законъ нѣматъ никакви мѫчнотии и не приличатъ като на морето, но като на една малка рѣчка, която може да прѣскочи всѣкой — малъкъ голѣмъ; защото нѣма въ ваший законъ нѣщо божественно и боговдъхновенно, но само едни човѣшки обичаи и плътски наслуждания. В[illegible] [illegible]конодатель не ви е положилъ нѣкаква мъчно [illegible] не ви е обузцалъ отъ гнѣвъ и безчинна по[illegible] [illegible]но ви допусналъ, като ви увлѣкалъ въ пропасть [illegible] [illegible]те единомисленно ваший законъ, който ви е [illegible] [illegible]щѣвви . . . .

[illegible] тъй вий, християнитѣ, единаго Бога раздѣ[illegible] [illegible] Отецъ, Синъ и Св. Духъ?

Отговоръ. Недѣйте хули светата Троица, която и пророцитѣ ни сѫ учили да исповѣдваме; ний почитаме Отца, Сина и Св. Духа, три лица, но едно сѫщество. Погледайте слънцето, което е създадено въ образътъ на Св. Троица. Въ него има три нѣща: кржгъ, свѣтливи лучи и топлина . . . . Слънчовий кржгъ прилича на Бога отца. Както отъ слънчовий кржгъ излазятъ свѣтливитѣ лучи и топлината, тъй отъ Бога Отца се раждатъ Синъ и излѣзва Духъ Светий.

Питание. Ако Христосъ е вашъ Богъ, то защо не испълнявате неговитѣ заповѣдя? Той ви заповѣдва да се молитѣ за неприятелитѣ си, да правите добро на онѣзи, които ви мразятъ, да обръщате и другата си страна на онѣзи, които ви ударятъ едната. А пъкъ вий острете оржжие, ходите на бой, обиввате?

Отговоръ. Христосъ, който ни заповѣда да правимъ добро на онѣзи, които ни правятъ зло, казалъ е това: по голѣма любовъ никой неможе да покаже въ този животъ, колкото тогози, който положи душата си за своитѣ ближни. За това търпимъ ний и прощаваме обидитѣ, които се нанасятъ лично намъ; но единъ другиго ний защищаваме и, готови да умрѣмъ, ний запазваме отечеството. . . . . .

По този начинъ младий философъ отлично се прѣпиралъ съ Сарацинскитѣ учени; но той неможилъ да ги убѣди, ако и тѣ да не сѫ можали да го прѣлъстятъ съ своитѣ голѣми знания, съ които сѫ се славили тогава. На връщанье въ Цариградъ Константинъ билъ приетъ съ голѣма честь отъ царя и отъ патриарха. Като прѣкаралъ нѣколко врѣме въ столицата осамотенъ и въ непрѣкъснато учение, той отишалъ при брата си Методия, който се намиралъ тогава въ манастирьтъ, нарѣченъ *Полихронъ* на планината Олимпъ.

5. Въ житиетата на Словѣнскитѣ просвѣтители за най-първитѣ дѣла на Методия е казано само, че той още отъ младость поради своето образувание, високий си родъ и добродѣтельта си билъ на голѣма почеть въ Солунската страна. Методий билъ свѣтски човѣкъ отъ най-напрѣдъ и слѣдъ смъртьта на баща си, когато Константинъ заминалъ за Цариградъ на по високо учение, той се назначилъ отъ императора за управителъ на едно словѣнско княжество, което по мнѣнието на ученний Български историкъ Дринова се намирало вѣроятно въ Тесалия, която принадлѣжала тогава още на словенитѣ.

Десеть годчни Методий испълнявалъ тази гражданска длъжность.

По послѣ, като казалъ едно вѣчно *сбогомъ* на свѣта, оттеглилъ се на планината Олимпъ, въ мънастирьтъ, нарѣченъ *Полихронъ*, гдѣто се покалугерилъ и наскоро дори билъ назначенъ за егуменъ, ако и противъ волята му. И тамъ го намѣрилъ братъ му Константинъ, който далечъ отъ столицата, далечъ отъ свѣта, билъ по-щастливъ, като се отдалъ съвършенно на тихъ, но пъленъ съ душевни трудове животъ.

Двамата братья, дълго врѣме отдѣлени единъ отъ други, се срѣщатъ пакъ: тѣ се глѣдатъ, тѣ си подаватъ ржка, хвърлятъ се единъ другиму въ прѣгрждкитѣ и отъ тогава вече тѣхнитѣ души тъй силно се свързали и съединили братски, щото не се отдѣлили вече, освѣнъ слѣдъ смъртьта си. Но, което е най-мило и най-драго, което най рѣдко се случва, тое, че по-старий братъ (Методий), като разумѣлъ добрѣ своя по-младъ братъ (Константина), като виждалъ отъ день на день по-ясно всичкитѣ негови дарби, като се чудилъ на науката му, мждростьта му, светостьта му, — рѣшилъ се да стане неговъ ученикъ. И тъй въ тѣзи благословени мънастирски стѣни нашитѣ велики просвѣтители и апостоли отъ день на денъ повече и повече се осъвършенствовали и като си помагали единъ на други, като се трудили денонощно, — приготвили се за благородното дѣло на Словѣнското просвѣщение.

6. Честитото врѣме на братското свиждание и съединение не траяло много: въ единъ животъ тъй плодотворенъ, назначенъ за толкози многобройни и велики дѣла, какъвто е билъ животътъ на нашитѣ двама апостоли, всѣко спиране трѣбало е да бжде кратко. Едвамъ двамата братья поживѣли нѣколко врѣме заедно, — ето че ново апостолско призвание имъ се отворило и се повикали на нови благородни трудове.

Въ 857 годяна дошли при царя Михаила посланници отъ Хазаритѣ, които живѣли около рѣката Донъ и Азовското море, съ едно послание едничко до тогава въ историята. «Хазарский народъ, казали посланницитѣ, прѣстана да вѣрва въ своитѣ обреди и обичаи; отъ една страна Евреитѣ, а отъ друга — Мюсулманитѣ гледатъ да привличатъ Хазаритѣ къмъ своята вѣра; но трѣба ли да приематъ Еврейската вѣра илиислямътъ? Тѣ не знаятъ още, а особенно като сж чули за една третя вѣра, *Християнската*, по великолѣпна отъ всички, вѣрата на императоритѣ. За това тѣ просятъ да имъ се испратить християнски учени мжжье, които да се прѣпиратъ съ Еврейски-

тѣ и Мюсулманскитѣ учени, — да имъ надвиятъ въ борбата и да убѣдятъ Хозаритѣ и тѣхний ханъ (князъ), че християнската вѣра е истинската.

Посланието се приело. Оставало само да се намѣрятъ учени мѫжье, които съ своето сладкодумство, съ своитѣ познания да надвиятъ на Еврейскитѣ и Мюсулманскитѣ учени. Но кой е можалъ тогава да надмине въ това Константина философа, толкозъ повече, като има съ себе си единъ братъ тъй уважаемъ и ученъ като Методия? Царьтъ и патриархътъ се съвѣтвали и избрали за това апостолско дѣло: Константина и Методия. Всичкий Цариградъ рѫкоплѣскалъ за сполучливий изборъ и ги испратилъ съ сърдечна радость.

Двамата братья излѣзли въ Херсонъ, единъ градъ расположенъ недалечъ отъ Севастополь въ тогавашна Таврида, днешний Кримъ. Тукъ за нѣкое врѣме Кирилъ изучвалъ Хазарский езикъ: послѣ той тръгналъ на пѫть и отишелъ при ханътъ на Хазаритѣ заедно съ брата си Методия.

Ханътъ приелъ двамата апостоли съ особенна почетъ и много пѫти ги канилъ на своята трапеза. Тогава се захванали прѣпирнитѣ на Кирилла съ раббинитѣ (Еврейскитѣ учени) и съ улемитѣ (мюсулманскитѣ учени). Тѣзи прѣпирни се повторили единъ пѫть, два пѫти, и може би и сто пѫти. И Кирилъ съ своето сладкодумство и голѣми знания сполучилъ да надвие противницитѣ. Плодъ на тази сполука било обращанието въ християнство много Хозарски болери, самий ханъ и не малка часть отъ народа. Отъ благодарность ханътъ и болеритѣ прѣдлагали на Кирилла и Методия богати дарове; но тѣ вмѣсто дарове пожелали да имъ отпуснятъ християнскитѣ заробенници за да ги заведѫтъ въ Цариградъ.

Като се бавили въ Херсонъ Кирилъ и Методий намѣрили мощитѣ на Св. Климента, единъ отъ първитѣ папи въ Римъ (умрѣлъ 102 слѣдъ Христа) и на завръщаньето си тѣ ги взели съ себе си. Кога стигнали въ Цариградъ двамата братья били посрѣщнати и приети отъ всичкий съборъ съ голѣма честь като сѫщи апостоли. На скоро слѣдъ това тѣ се оттеглили въ усамотенъ животъ и прѣкарвали сѫ врѣмето си въ полѣзно четенье и въ молитви. Въ това врѣме при Кирилла сѫ ходили ученитѣ да се допитватъ за нѣкое по мѫчно нѣщо, което срѣщатъ въ книгитѣ. Казватъ, че въ църквата Св. София *се намиралъ* нѣкакъвъ си потиръ съ Еврейски и Самаритански надписъ,

който никой не с можалъ да прочете и разумѣе. Кирилъ щомъ му го донесли, взелъ го, разгледалъ го внимателно и изведнажъ имъ казалъ какво значи надписътъ.

Царьтъ и патриархътъ канили Методия да приеме епископство; обаче той благодарилъ само за тази честь, която му се давала, а се оттеглилъ въ драгий си мънастиръ Полихронъ, гдѣто приелъ по напрѣшний си егуменски чинъ. Може да се вѣрва, че братъ му Кирилъ го е придружилъ и сподѣлилъ съ него мирний и тихий животъ въ това хубаво мѣсто, гдѣто нашитѣ двама апостоли сѫ намирали прибѣжище, прилично на тѣхнитѣ наклонности и трудове и гдѣто слѣдъ толкози годишна раздѣла първи пѫть се видѣли. Въ този мънастиръ нашитѣ двама просвѣтители сѫ се наслаждавали около двѣ години пълно спокойствие и си посъвзели силитѣ, като че сѫ прѣдвиждали, че ги очаква най-голѣмото дѣло, което е обазсмъртило името имъ и ги е направило най-голѣми благодѣтели на Словѣнството.

7. Дойде 862 година. Въ странитѣ (по малко познати на Византийцитѣ, отъ колкото Кавказъ и Индия), които сѫ се простирали отъ изворитѣ на рѣкитѣ Одеръ и Висла до брѣговетѣ на Морава и до срѣдното течение на Дунава, — въ това врѣме цъвтѣло Моравското царство. Тамъ царувалъ Ростиславъ, който имал, около себе си и други словѣнски князове, негови роднини и приятели: въ Нитра — Светополкъ сестринъ му синъ, а въ долня Панония, която не била завладѣна още отъ маджаритѣ, неговъ съюзникъ Коцель. Ростиславъ и неговий народъ били християни; обаче на Словѣнский духъ това християнство е било нѣмско и отъ това невразумително. Той прѣди всичко желалъ да има учители, които да говорятъ Словѣнский езикъ и да направятъ народътъ му наистина християнски. По този начинъ Ростиславъ искалъ и да се отърве отъ нѣмцитѣ, като желаялъ да опази самостоятелността на своята държава въ духовно отношение, както и въ политическо.

Ростиславъ билъ чулъ да се говори за посланието на Кирила и Методия при Хазаритѣ, той е може би научилъ въ сѫщото врѣме, че тѣ сѫ говорили Словѣнский езикъ, а най-вече той не е билъ да не знае, че Византийскитѣ области сѫ били цѣли заселени отъ Словѣни: отъ това той е заключилъ, че за да намѣри проповѣдници, които да говрятъ Словѣнски, трѣбва да се отнесе въ Цариградъ. За това той не се двосумилъ, но споразумѣнъ съ Светополка и Коцеля испратилъ посланници при императора Михаила въ Цариградъ.

Твърдѣ е за вѣрвание и дори положително може да се каже, че тѣ сж били отъ словѣнски родъ, защото, както свидѣтелствува Императоръ Михаилъ III, тогава Солунскитѣ жители всички чисто говорили словѣнский езикъ: »Солуняне вьсѣ чисто Словѣнски беседуютъ«. Върху това ний се увѣряваме още, като имаме прѣдъ очи тѣхната книжевна дѣятелность въ словѣнскитѣ страни и извънмѣрната имъ дарба да изучвать чуждитѣ езици; защото Гърцитѣ винаги сж били неспособни да научжтъ не само Словѣнский, но и всички други чужди езици. Най послѣ трѣба да споменемъ тука, че въ това врѣме на Грьцка служба се намирали много словѣни, каквито сж били патриархъ Никита (769—780). Даминнъ, съкровищникъ на Императора Михаила III, Императоръ Василий Македонецъ и др.

Не се знае тъкмо въ коя година сж се родили Словѣнскитѣ просвѣтители. Нъ като знаемъ, кога е умрѣлъ Константинъ (Кирилъ) и не колко години билъ тогава, то можемъ токурѣчи положително да кажемъ, че се е родилъ на 827 година слѣдъ Христа. Константинъ е билъ най младий отъ седемьтѣ дѣца на Лева, а пакъ Методий—най-старий. Може да се приеме, че Методий се е родилъ прѣди 820 година.

2. Въ *житието* на Константина има една отъ онѣзи причти, каквито сж много обичали да приказватъ хората на онова врѣме. Тази причта казва, че на Константина, като билъ още на седемъ години, присънило се, какво Солунский войвода ужъ билъ събралъ всичкитѣ моми на този градъ, и му казалъ:

— Избери си сега, която искашъ да ти бжде другарка на земата.

— *И азъ*, говорилъ ужъ Константинъ на своитѣ родители, *разглѣвамъ ги всичкитѣ и виждамъ една най-хубава отъ всички, която се казваше София, тоесть: мждрость. И нея си избрахъ.*

На това отговорилъ бащаму:

— *Синко, испълнявай заповѣдитѣ на своя баща и незабравяй поукитѣ на майка си. Запознай се съ наукитѣ и съ знанията, които ще ти свѣтятъ по добрѣ отъ слънцето. И ако ти бжде приятель знанието ще се оттървешъ съ него отъ много злини.*

Таквизи хубави причти, съ които се напъстрюва много пжти живота на нѣкои велики мжжье, сами по себе си характерисватъ тѣхний животъ. Момата на име *София*, която още отъ младостьта си на

синѣ билъ избралъ Константинъ, сиорѣдъ притчата, — олицетворява тука *мѫдростьта* (Грьцката дума *София* значи на Български: *мѫдрость*), която си залюбилъ словенскяй апостолъ, наукитѣ и искуствата, на които си е посветилъ живота, благороднитѣ и възвишени дѣла, които той заедно съ брата си Методия извършилъ.

Констатинъ се отличилъ още отъ дѣтинството си съ голѣмъ напрѣдъкъ въ учението, за което всички му се чудили. Особенно пъкъ паметьта му била много силна. Списанията на Григория Богослова той ѐ захваналъ да чете до като е билъ още дѣте. Мислитѣ на този светецъ до толкози сѫ наслаждавали душата му, гдѣто той начърталъ на стената въ свята стая единъ кръстъ и подъ него изрѣзалъ тѣзи думи за похвала на светия мислитель:

— *О, Григорие, човѣче по тѣло, а пъкъ ангеле по душа! твоитѣ уста прославятъ Бога, като устата на серафимитѣ и просвѣщаватъ вселенната, като проповѣдватъ истинската вѣра. Приими за ученикъ и мене, който припадамъ прѣдъ тебе съ любовь и вѣра, и бѫди ми вождъ и наставникъ.*

До като се училъ въ Солунъ, Константинъ срѣщналъ въ книгитѣ нѣкое мѣсто, което не можалъ да разумѣе. Това му докарало голѣма жаость. Случайно по него врѣме дошелъ въ Солунъ нѣкой си чужденецъ, който билъ прочутъ, че добрѣ разбиралъ мѫчнитѣ мѣста и зналъ хубаво граматиката. Константинъ за въ часъ се затекалъ при него и взелъ да му се моли:

— *Благодѣтелю мой, научи ме да разбирамъ граматическитѣ правила, за да могѫ да разумѣвамъ което четѫ.*

— Остави ме, младий човѣче, рѣкълъ чужденецътъ, азъ съмъ се зарѣкълъ да не учѫ вече никого въ туй врѣме.

— *Подарявамъ ти всичко, което ми се пада отъ баща ми, само ме научи!*— отговорилъ жедний за наука младежь.

А когато и слѣдъ това не склонилъ неприклонний ученъ, Константинъ сѣдналъ пакъ да се мѫчи и да се учи както може.

3. Слѣдъ смъртьта на баща си (847 год.), Константинъ като билъ още на четиренадесять години, билъ испратенъ въ Цариградъ на по високо учение. Тамъ, както едно врѣме Мойсей въ Египетъ, той билъ честитъ да се учи въ царский палатъ заедно съ царский синъ Михаила III, подъ рѫководството на патриарха Фотия, на импературский логотетъ Теоктиста и подъ надзорътъ на императрица Теодора, една отъ

най отличнитѣ жени, които сѫ били нѣкога на царски прѣстолъ. Царуването на Теодора, която е приета отъ църквата за светица, бѣше една отъ най хубавитѣ епохи въ историята, а особенно на Византийската империя.

Въ Цариградъ Константинъ, достоинъ за честьта, която получилъ, се отличилъ тъй сѫщо съ голѣмъ успѣхъ въ науката. Неговитѣ животописци разказватъ, че граматиката той е изучилъ въ три мѣсеца; слѣдъ това изучавалъ Омировитѣ творения: Илиядата и Одиссеята, както и Геометрията; при учителитѣ Лева и Фотия слушалъ Диалектиката и всичкитѣ философски науки, а при това още Риторика, Аритметика, Астрономия, Музика и всичкитѣ други искуства. Поради своитѣ извънмѣрни дарби и трудове, той се прочулъ твърдѣ много, а поради кротостьта и скромностьта си — спечелилъ любовьта на всички. Царский логотетъ Теоктистъ го поканилъ дори да се ожени за неговата крѫщелница, една хубава и богата мома, като го убѣждавалъ че слѣдъ кратко врѣме ще стане Стратигъ (войвода), единъ чинъ високъ и много почетенъ на него врѣме.

— *Хубава е тази покана*, отговорилъ Константинъ, *за когото е хубава; ала за мене нѣма нищо по сладко отъ науката.*

Неговата наклонность къмъ усамотенъ и прибранъ животъ го расположила къмъ духовно звание, на което се и посветилъ. Той се покалугерилъ и добилъ име *Кирилъ*. Впрочемъ на него врѣме най много въ това звание е намиралъ възможность да се прѣдаде на наукитѣ всѣки, който е ималъ къмъ тѣхъ любовь и наклонность. Отъ ученикъ Кирилъ за скоро врѣме станалъ учитель: той се назначилъ за библиотекарь на патриарха въ Света София, а подиръ малко и за учитель на философията. Като учитель той се прочулъ до толкова много, щото неговитѣ съвременници, въ Цариградъ, както и въ Римъ, го нарѣкли *Философъ* и въ историята често се срѣща наший апостолъ подъ името: *Константинъ Философъ.*

4. Въ това врѣме се явилъ първий случай за апостолството на наший философъ, който билъ тогава на 24 години. *Сарацинитѣ* (Арабитѣ), които владѣли въ Сирия, гордѣящицѣ се съ своята сила и съ своитѣ знания на разни науки, подигравали се съ християнитѣ и поискали да имъ се пратятъ отъ Цариградъ нѣкои учени мѫжье, които да се прѣпиратъ съ тѣхъ за тайнитѣ на Св. Троица. Като търсилъ таквизи учени мѫжье, Императоръ Михаилъ III, споразумятъ съ патриарха Фотия, неможалъ да намѣри човѣкъ

во достоинъ за това свето дѣло отъ Констатина Философа, който при голѣмата си ученность отлично знаялъ источнитѣ езици, а между тѣхъ и Сирский. Кирилъ билъ испратенъ заедно съ единъ по високъ чиновникъ на име Георги (851 г.)

Прѣпирнитѣ на Константина философа съ Сарацинитѣ за вѣрата, за Св. Троица, и други, доста подробно се описватъ въ неговото житие; но ний ще споменемъ тука само нѣкои отъ мѫдритѣ отговори на младий апостолъ.

Питание. Всица ний ягко държимъ Мохамедовий законъ, говорили Сарацинитѣ, които били мохамеданци, безъ да остѫпваме въ нѣщо, а пакъ вий, които сте приели Христовий законъ, въ много нѣща се различвате: едни отъ Васъ вѣрватъ тъй, а други инакъ, а всички-тѣ изобщо прѣкарвате живота си несъгласно съ вѣрата. Защо тъй?

Отговоръ (на Константина). Наший Богъ е, като едно море, което има безмѣрна ширина и дълбина. Всичкитѣ мореплаватели прѣплуватъ ли морето и достигатъ ли желанното пристанище? Не всички — по различни причини. Тъй и умоветѣ на хората: не всички, които се стрѣмятъ къмъ познанието на непостижимий Богъ и неисповѣдуемитѣ дѣла Божии, еднакво и на равно ги разумѣватъ. Смиреннитѣ и покорнитѣ отъ тѣхъ, съ Божия помощъ, достигатъ търсената истина и се просвѣщаватъ въ нея; но слабоумнитѣ по своята самонадѣянность, като се лишаватъ отъ помощьта Божия, като въ гнили кораби, опитватъ се да прѣплуватъ това море и безсилни едни се давятъ, като падатъ въ заблуждение, а пъкъ други съ трудъ едвамъ си отдъхватъ, като се вълнуватъ отъ съмнението и се обесилватъ отъ душевна лѣность. А вашата вѣра и ваший законъ нѣматъ никакви мѫчнотии и не приличатъ като на морето, но като на една малка рѣчка, която може да прѣскочи всѣкой — малъкъ голѣмъ; защото нѣма въ ваший законъ нѣщо божественно и боговдъхновенно, но само едни човѣшки обичаи и плътски мѫдрувания. Ваший законодатель не ви е положилъ нѣкаква мъчно испълнима заповѣдъ и не ви е обуздалъ отъ гнѣвъ и безчинна похоть; но напротивъ всичко ви допусналъ, като ви увлѣкалъ въ пропастьта. За това вий държите единомислянно ваший законъ, който ви е даденъ по вашитѣ прищѣвки . . . .

Питание. Какъ тъй вий, християнитѣ, единнаго Бога раздѣляте на три Богове: Отецъ, Синъ и Св. Духъ?

Отговоръ. Недѣйте хули светата Троица, която и пророцитѣ ни сѫ учили да исповѣдваме: ний почитаме Отца, Сина и Св. Духа, три лица, но едно сѫщество. Поглѣдайте слънцето, което е създадено въ образътъ на Св. Троица. Въ него има три нѣща: крѫгъ, свѣтливи лучи и топлина . . . . Слънчовий крѫгъ прилича на Бога отца. Както отъ слънчовий крѫгъ излазятъ свѣтливитѣ лучи и топлината, тъй отъ Бога Отца се раждатъ Синъ и излѣзва Духъ Светий.

Питание. Ако Христосъ е вашъ Богъ, то защо не испълнявате неговитѣ заповѣди? Той ви заповѣдва да се молитѣ за неприятелитѣ си, да правите добро на онѣзи, които ви мразятъ, да обрѫщате и другата си страна на онѣзи, които ви ударятъ едната. А пъкъ вий острете орѫжие, ходите на бой, обивате?

Отговоръ. Христосъ, който ни заповѣда да правимъ добро на онѣзи, които ни правятъ зло, казалъ е това: по голѣма любовь никой неможе да покаже въ този животъ, колкото тогози, който положи думата си за своитѣ ближни. За това търпимъ ний и прощаваме обидитѣ, които се нанасятъ лично намъ; но единъ другиго ний защищаваме и, готови да умрѣмъ, ний запазваме отечеството. . . . . .

По този начинъ младий философъ отлично се прѣпиралъ съ Сарацинскитѣ учени; но той неможилъ да ги убѣди, ако и тѣ да не сѫ можали да го прѣлъстятъ съ своитѣ голѣми знания, съ които сѫ се славили тогава. На врѫщанье въ Цариградъ Константинъ билъ приетъ съ голѣма честь отъ царя и отъ патриарха. Като прѣкаралъ нѣколко врѣме въ столицата осамотенъ и въ непрѣкъснато учение, той отишалъ при брата си Методия, който се намиралъ тогава въ манастирьтъ, нарѣченъ *Полихронъ* на планината Олимпъ.

5. Въ житиетата на Словѣнскитѣ просвѣтители за най-първитѣ дѣла на Методия е казано само, че той още отъ младость поради своето образувание, високий си родъ и добродѣтельта си билъ на голѣма почеть въ Солунската страна. Методий билъ свѣтски човѣкъ отъ най-напрѣдъ и слѣдъ смъртьта на баща си, когато Константинъ заминалъ за Цариградъ на по високо учение, той се назначилъ отъ императора за управитель на едно словѣнско княжество, което по мнѣнието на учений Български историкъ Дринова се намирало вѣроятно въ Тесалия, която принадлѣжала тогава още на словенитѣ.

Десеть годчини Методий испълнявалъ тази гражданска длъжность.

По послѣ, като казалъ едно вѣчно *сбогомъ* на свѣта, оттеглилъ се на планината Олимпъ, въ мънастирьтъ, нарѣченъ *Полихронъ*, гдѣто се покалугерилъ и наскоро дори билъ назначенъ за егуменъ, ако и противъ волята му. И тамъ го намѣрилъ братъ му Константинъ, който далечъ отъ столицата, далечъ отъ свѣта, билъ по-щастливъ, като се отдалъ съвършенно на тихъ, но пъленъ съ душевни трудове животъ.

Двамата братья, дълго врѣме отдѣлени единъ отъ други, се срѣщатъ пакъ: тѣ се глѐдатъ, тѣ си подаватъ ржка, хвърлятъ се единъ другиму въ прѣгрждкитѣ и отъ тогава вече тѣхнитѣ души тъй силно се свързали и съединили братски, щото не се отдѣлили вече, освѣнъ слѣдъ смъртьта си. Но, което е най-мило и най-драго, което най рѣдко се случва, тое, че по-старий братъ (Методий), като разумѣлъ добрѣ своя по-младъ братъ (Константина), като виждалъ отъ день на день по-ясно всичкитѣ негови дарби, като се чудилъ на науката му, мждростьта му, светостьта му, — рѣшилъ се да стане неговъ ученикъ. И тъй въ тѣзи благословени мънастирски стѣни нашитѣ велики просвѣтители и апостоли отъ день на денъ повече и повече се осъвършенствовали и като си помагали единъ на други, като се трудили денонощно, — приготвили се за благородното дѣло на Словѣнското просвѣщение.

6. Честитото врѣме на братското свиждание и съединение не траяло много: въ единъ животъ тъй плодотворенъ, назначенъ за толкози многобройни и велики дѣла, какъвто е билъ животътъ на нашитѣ двама апостоли, всѣко спиране трѣбало е да бжде кратко. Едвамъ двамата братья поживѣли нѣколко врѣме заедно, — ето че ново апостолско призвание имъ се отворило и се повикали на нови благородни трудове.

Въ 857 годана дошли при царя Михаила посланници отъ Хазаритѣ, които живѣли около рѣката Донъ и Азовското море, съ едно послание едничко до тогава въ историята. «Хазарский народъ, казали посланницитѣ, прѣстана да вѣрва въ своитѣ обреди и обичаи; отъ една страна Евреитѣ, а отъ друга — Мюсулманитѣ гледатъ да привличатъ Хазаритѣ къмъ своята вѣра; но трѣба ли да приематъ Еврейската вѣра или ислямътъ? Тѣ не знаятъ още, а особенно като сж чули за една третя вѣра, *Християнската*, по великолѣпна отъ всички, вѣрата на императоритѣ. За това тѣ просятъ да имъ се испратятъ християнски учени мжжье, които да се прѣпиратъ съ Еврейски-

тѣ и Мюсулманскитѣ учени, — да имъ надвиятъ въ борбата и да убѣдятъ Хозаритѣ и тѣхний ханъ (князъ), че християнската вѣра е истинската.

Посланието се приело. Оставало само да се намѣрятъ учени мѫжье, които съ своето сладкодумство, съ своитѣ познания да надвиятъ на Еврейскитѣ и Мюсулманскитѣ учени. Но кой е можалъ тогава да надмине въ това Константина философа, толкозъ повече, като има съ себе си единъ братъ тъй уважаемъ и ученъ като Методия? Царьтъ и патриархътъ се съвѣтвали и избрали за това апостолско дѣло: Константина и Методия. Всичкий Цариградъ рѫкоплѣскалъ за сполучливий изборъ и ги испратилъ съ сърдечна радость.

Двамата братья излѣзли въ Херсонъ, единъ градъ расположенъ недалечъ отъ Севастополь въ тогавашна Таврида, днешний Кримъ. Тукъ за нѣкое врѣме Кирилъ изучвалъ Хазарский езикъ: послѣ той тръгналъ на пѫть и отишелъ при ханътъ на Хазаритѣ заедно съ брата си Методия.

Ханътъ приелъ двамата апостоли съ особенна почетъ и много пѫти ги канилъ на своята трапеза. Тогава се захванали прѣпирнитѣ на Кирилла съ раббинитѣ (Еврейскитѣ учени) и съ улемитѣ (мюсулманскитѣ учени). Тѣзи прѣпирни се повторили единъ пѫть, два пѫти, и може би и сто пѫти. И Кирилъ съ своето сладкодумство и голѣми знания сполучилъ да надвие противницитѣ. Плодъ на тази сполука било обращанието въ християнство много Хозарски болери, самий ханъ и не малка часть отъ народа. Отъ благодарность ханътъ и болеритѣ прѣдлагали на Кирилла и Методия богати дарове; но тѣ вмѣсто дарове пожелали да имъ отпуснатъ християнскитѣ заробенници за да ги заведѫтъ въ Цариградъ.

Като се бавили въ Херсонъ Кирилъ и Методий намѣрили мощитѣ на Св. Климента, единъ отъ първитѣ папи въ Римъ (умрѣлъ 102 слѣдъ Христа) и на завръщаньето си тѣ ги взели съ себе си. Кога стигнали въ Цариградъ двамата братья били посрѣщнати и приети отъ всичкий съборъ съ голѣма честь като сѫщи апостоли. На скоро слѣдъ това тѣ се оттеглили въ усамотенъ животъ и прѣкарвали сѫ врѣмето си въ полѣзно четенье и въ молитви. Въ това врѣме при Кирила сѫ ходили ученитѣ да се допитватъ за всѣко по мѫчно нѣщо, което срѣщатъ въ книгитѣ. Казватъ, че въ църквата Св. София се намиралъ нѣкакъвъ си потиръ съ Еврейски и Самаритански надписъ,

който никой не е можалъ да прочете и разумѣе. Кирилъ щомъ му го донесли, взелъ го, разгледалъ го внимателно и изведнажъ имъ казалъ какво значи надписътъ.

Царьтъ и патриархътъканили Методия да приеме епископство; обаче той благодарилъ само за тази честь, която му се давала, а се оттеглилъ въ драгий си мънастиръ Полихронъ, гдѣто приелъ по напрѣшний си егуменски чинъ. Може да се вѣрва, че братъ му Кирилъ го е придружилъ и сподѣлилъ съ него мирний и тихий животъ въ това хубаво мѣсто, гдѣто нашитѣ двама апостоли сѫ намирали прибѣжище, прилично на тѣхнитѣ наклонности и трудове и гдѣто слѣдъ толкози годишна раздѣла първи пѫть се видѣли. Въ този мънастиръ нашитѣ двама просвѣтители сѫ се наслаждавали около двѣ години пълно спокойствие и си посъвзели силитѣ, като че сѫ прѣдвиждали, че ги очаква най-голѣмото дѣло, което е обазсмъртило името имъ и ги е направило най-голѣми благодѣтели на Словѣнството.

7. Дойде 862 година. Въ странитѣ (по малко познати на Византийцитѣ, отъ колкото Кавказъ и Индия), които сѫ се простирали отъ изворитѣ на рѣкитѣ Одеръ и Висла до брѣговетѣ на Морава и до срѣднето течение на Дунава, — въ това врѣме цъвтѣло Моравското царство. Тамъ царувалъ Ростиславъ, който ималъ, около себе си и други словѣнски князове, негови роднини и приятели; въ Нитра — Светополкъ сестринъ му синъ, а въ долня Панония, която не била завладѣна още отъ маджаритѣ, неговъ съюзникъ Коцель. Ростиславъ и неговий народъ били християни; обаче на Словѣнский духъ това християнство е било нѣмско и отъ това невразумително. Той прѣди всичко желалъ да има учители, които да говорятъ Словѣнский езикъ и да направятъ народьтъ му наистина христянски. По този начинъ Ростиславъ искалъ и да се отърве отъ нѣмцитѣ, като желаялъ да опази самостоятелностьта на своята държава въ духовно отношение, както и въ политическо.

Ростиславъ билъ чулъ да се говори за посланието на Кирила и Методия при Хазаритѣ, той е може би научилъ въ сѫщото врѣме, че тѣ сѫ говорили Словѣнский езикъ, а най-вече той не е билъ да не знае, че Византийскитѣ области сѫ били цѣли заселени отъ Словѣни; отъ това той е заключилъ, че за да намѣри проповѣдници, които да говрятъ Словѣнски, трѣба да се отнесе въ Цариградъ. За това той не се двоумилъ, но споразумѣнъ съ Светополка и Коцеля испратилъ посланници при императора Михаила въ Цариградъ.

Наший народъ, говорили посланницитѣ, *се е отрѣкълъ отъ идолопоклонството и се е покръстилъ, но нѣмаме учитель, който да ни проповѣдва истинната вѣра на нашийй езикъ: за това молимъ те, Господарю, да ни проводишъ такъвзи епископъ и учитель. Дошли се у насъ много учители християнски: Италиянци, Гърци Нѣмци и учатъ ни всѣки на своя езикъ, но ний, Словѣнитѣ, сме прости хора, не разумѣваме какво говорятъ*.

Царьтъ събралъ съборъ, гдѣто и повикалъ Кирилла, комуто казалъ тъй:

— *Чувашъ ли, философе, какво казватъ хората? Никой освенъ тебе, не може извърши тази работа. За това да ти дамъ каквото ти трѣба, та вземи съ себе си и брата си, игумена Методия, и вървете; вий сте и тъй Солуняни, а Солунянитѣ всички чисто говорятъ Словѣнски.*

— *Ако и уморенъ и боленъ*, отговорилъ Кирилъ, *пакъ ще отидж на драго сърце, стига само да иматъ слова (букви) на своя езикъ.*

На това казалъ царьтъ и вуйка му Варда:

— *Ако искашъ ти, философе, може да даде Богъ, и това да измислишъ.*

Кирилъ се отстранилъ за нѣколко врѣме на самѣ и размишлявалъ, както казва *житието*, въ молитва върху тази важна работа. И наскоро слѣдъ това измислилъ Словѣнскитѣ слова: А Б В Г Д и т. н., съ които захваналъ да пише Евангелието отъ Иоанна:

«Въ началѣ бѣ слово, и слово бѣ въ Бозѣ и Богъ бѣ слово» и т. н.

Царьтъ и всичкитѣ негови съвѣтници твърдѣ много сж зарадвали за това Кириллово откритие.

И тъй, споредъ *житието* словата, съ които взели да си служатъ най напрѣдъ Словѣнитѣ сж съставени въ Цариградъ отъ Константина философа, който по послѣ е познатъ най вече като *Св. Кирилъ*, Словѣнски апостолъ. Споредъ монахъ Храбра (около 900 год.), Българский списатель, Св. Кирилъ билъ измислилъ Словѣнската азбука още 855 г.

8. Прѣди Св. Кирилла Словѣнитѣ сѫ имали нѣкакви си писменни бѣлѣзи, които монахъ Храбръ нарича *чърти и рѣзи* и съ които сѫ си служили езическитѣ Словѣни. Обаче тѣзи *чърти и рѣзи* се употрѣблявали повечето за нѣкои вѣроисповѣдни цѣли а най вече за смѣтание. Тѣ ни напомнюватъ *четулитѣ и рабошитѣ*, съ които и до сега си служатъ у насъ безкнижнитѣ наши братия.

Слѣдъ приеманието на християнската вѣра Словѣнитѣ най напрѣдъ захванали да пишатъ съ Латински и Гръцки букви, които не сѫ били, разумѣва се, дастатъчни за Словѣнский езикъ. Въ него има на пр. звукове Ж, Ч, Ш и др., закоито нѣма нито Латински нито Гръцки букви. И сѫщата старо-словѣнска книжнина се захваща отъ врѣмето на словѣнскитѣ апостоли и просвѣтители: Св. Кирила и св. Методия.

Има обаче два вида Словѣнски писмена, които ученитѣ наричатъ *Глаголица*, по заплѣтена и види се по-стара, и *Кирилица*, която е току-рѣчи нашата сегашна печатна азбука. Кои отъ тѣзи два вида писмена сѫ били измислени отъ Св. Кирилла? Върху това ученитѣ Словѣнски мѫжье, дълго врѣме сѫ се прѣпирали: обаче по главнитѣ отъ тѣхъ се съгласяватъ, че сѫщата азбука, която измислилъ Кириллъ не е тъй нарѣченната по името му *Кириллица*, но *Глаголицата*. Тази послѣдната била скроена отъ Кирилла споредъ нѣкои Азиятски азбуки, които освѣнъ него никой по добрѣ не зналъ; тя е по стара и по мѫчна, когато Кириллицата е по развита по-нова и по ясна. Кириллицата била скроена споредъ Гръцката азбука отъ познатий си Климента Велицкий (умр. 916 г.) и въ нея онѣзи букви, кито ги нѣма въ гърцката азбука, сѫ заети отъ Глаголицата. А това е най главно доказателство, че Глаголицата е по вѣтха отъ Кириллицата.

Но както и да е съ дѣятелностьта и трудоветѣ на Кирилла и Методия наший Словѣнски езикъ е влѣзълъ въ редоветѣ на книжевнитѣ езици.

9. Царь Михаилъ въ писмото, което писалъ до Ростислава и което му испратилъ съ Кирилла и Методия, между другото казва:

— *Богъ, който заповѣдва всѣкиму да се стрѣми къмъ разума и да напрѣдва въ доброто, като видѣ твоята вѣра, трудътъ ти, направи днесь, че се намѣрихѫ слова за ваший езикъ, които не е имало по прѣди, за да се броите и вий между великитѣ народи, които славятъ Бога на своя езикъ; и ний ти испращаме тъкмо оногова,*

чрѣзъ когото Богъ е обявилъ тѣзи слова; той е човѣкъ чистичъ, благовѣренъ, много ученъ и философъ; приими го като даръ по-голѣмъ и по-скжпоцѣненъ отъ всичкото злато, срѣбро и драгоцѣнни камъни.

Кириллъ взелъ брата си Методия и заедно се потѣглили възъ Цариградъ въ края на 862 год. Като пжтували за Моравия Словѣнскитѣ апостоли трѣбвало да минатъ прѣзъ България, гдѣто християнската вѣра е била вече добрѣ разширена; но Словѣнски книги тогава е нѣмало у Българитѣ, защото Словѣнското писмо още не е било измислено. Въ това време въ България е владѣлъ царь Борисъ, който слѣдъ покръстюванието се е нарѣкълъ Михаилъ по името на императора Михаила, който му станалъ кръстникъ.

За вѣрвание е, че Кириллъ и Методий като сж минували прѣзъ България, ще сж оставили измислената отъ Кирилла азбука, на която възможно е да сж захванали тогава Българскитѣ свещенници да пишатъ църковнитѣ книги; обаче за най-достовѣрно се приема, че распространението на Словѣнската книжнина у Българитѣ е станало отъ ученицитѣ на Кирилла и Методия.

До скоро врѣме имаше едно мнение, че ужъ Методий написалъ за Бориса една икона, която изобразявала страшний сждъ и която направила на Българский царь таквози силно впечатление, гдѣто той тосъ часъ се рѣшилъ да приеме християнството. Споредъ издирванието обаче на учений руссинъ *Голубинский*, излазя, че наистина нѣкой си Гръкъ на име Методий написалъ за Бориса една икона на страшний сждъ; но това било *слѣдъ покръстюванието му* и този гръкъ не е билъ словѣнский апостолъ Методий, а единъ простъ живописецъ.

Нъ отъ това не излазя, че ний нѣмаме право да наричаме Кирилла и Методия *Български просвѣтители и апостоли*. Напротивъ Словѣнската азбука и книжнина, която сж създали Кириллъ и Методий, до толкози се е развила, распространила и усвоила отъ нашний народъ, както ще видимъ понататъкъ, гдѣто чрѣзъ насъ тя е прѣминала у другитѣ Словѣни, Русситѣ, Сърбитѣ, които и до сега сж я упазили. Най-послѣ Солунскитѣ Словѣни, отъ които сж произлѣзли вѣроятно Словѣнскитѣ апостоли и просвѣтители, не сж ли сжщитѣ Словѣни, които живѣли въ България? Езикътъ, на който сж говорили Кириллъ и Методий не е ли сжщий езикъ, който е говорилъ тогава Борисъ—Михаилъ и народътъ му?

10. Въ 863 год. двамата братия били вече въ Моравия, гдѣто

въстолицата на Ростислава гр. Велеградъ тѣ били радостно посрѣщнати отъ князътъ и отъ цѣлий народъ. Тѣхната дѣятелность се захванала съ проповѣдване на словото Божие по словѣнски езикъ, съ обучението на младитѣ Моравяни въ Християнската вѣра и съ прѣвожданието на свещеннитѣ книги.

Кириллъ прѣвелъ Евангелието и Дѣянията на Апостолитѣ, псалтирьтъ и нѣкои богуслужебни книги. Освѣнъ това отъ перото на Кирилла излѣзло едно съчинение за правата вѣра »Слово« и нѣколко молитви. Колкото до трудоветѣ на Методия, Иванъ Ексаръ (българский списатель и личенъ приятель на царя Симеона) му приписва прѣводътъ на 60 »Уставни« (канонически) книги, съ помощьта на Кирилла, вѣтий завѣтъ безъ второзаконнитѣ книги (Макавеитѣ, Юдита и др.). Методий прѣвелъ още и *Номоканонътъ* (Кормчая) и Патерикътъ (кратки житиета на светиитѣ), послѣ осемь рѣчи на своя братъ, казани отъ Кирилла въ забрана на Християнството срѣщу Еврейскитѣ и Мюсулмански учени при Хазарский ханъ.

Народътъ въ Моравия на вcase сѣкадѣ ги посрѣщналъ на драго сърдце и приемалъ Евангелието изъ тѣхнитѣ уста, защото му сѫ говорили на познатий тѣмъ Словѣнски езикъ. Тѣ занесли тамъ и мощитѣ на св. Климента.

Да ти е драго да четешъ житието, което говори колко е била плодотворна Словѣнската проповѣдь между Словѣнитѣ въ Моравия.

— Споредъ думитѣ на пророка казва житието, *отворихѫ се ушитѣ на глухитѣ за да чуятъ какво пише книгата и нѣмитѣ проговориха.*

Кирилъ наредилъ всичкото богуслужение на Словѣнский езикъ: *утрѣнията, вечернята, часоветѣ, навечерката и тайната служба.* И тъй въ Моравия започнало да се образува ново словѣнско свещенство отъ ученицитѣ, които Кириллъ слѣдъ 40 — мѣсечно бавение въ тази страна захваналъ да посвещава.

Но до като отъ една страна Моравский народъ тъй радостно приемалъ Евангелието, проповѣдвано на Словѣнский езикъ, и на тълпи се стичалъ да слуша богослужението, което всички разумѣвали, — отъ друга страна нѣмскитѣ свещенници, които сѫ свещенно дѣйствували въ Моравия прѣди дохождането на Кирилла и Методия, захванали да завиждатъ на сполукитѣ на двамата братия и вдигнали срѣщу тѣхъ

голѣма врѣва. Като нѣмало какво друго да намѣрить, нѣмскитѣ свещенници въззтанали силно срѣщу Словѣнский езикъ и срѣщу книгитѣ, писани на този езикъ; тѣ сѫ мѫчили да доказватъ че само на три езика: Еврейски, Гръцки и Латински, трѣба да се проповѣдва Евангелието, защото на тѣзи три езика Пилатъ билъ записалъ на Христовий кръстъ, за да се знае, кой е билъ распетий на креста.

Словѣнскитѣ апостоли сѫ уборвали нѣмското духовенство съ доводи и изводи отъ св. Писание, гдѣто на толкози мѣста се говори, че всичкитѣ езици трѣба да славятъ Бога. Кирилъ е наричалъ привърженцитѣ на тѣзи три езика: *Троезичници* или *Пилатовци*. Обаче колкото и да се били умѣстни и пѫтни неговитѣ доказателства, колкото и да е билъ Словѣнский езикъ сполучливо орѫдие за разширение на Христовата вѣра, работата дошла до тамъ щото нашитѣ апостоли се принудили да тръгнатъ за Римъ, за да добиятъ отъ Папата удобрение на своята апостолска работа. Тука трѣба да забѣлѣжимъ, че църквитѣ (източна и западна) не сѫ били тогава още тъй раздвоени и скарани, както по-послѣ, за това тѣзи отъ Цариградъ испратени проповѣдници и работници можали да се приематъ въ Римъ.

Въ 867 година Кириллъ и Методий тръгнали за Римъ, като водили съ себе си нѣколко отъ по-първитѣ свои ученици, които сѫ били достойни да се посветятъ за епископи. Тѣ взели и Словѣнскитѣ книги, както и мощитѣ на св. Климента, които никога не оставали.

На пѫтя си тѣ били тогава приятелски посрѣщнати и приети отъ Словѣнский князь *Коцелъ*, който князувалъ край Блатенското езеро, и доста дълго врѣме останали тамъ. Коцель обикналъ сѫщо тъй Словѣнскитѣ книги, самъ се научилъ да ги чете и прѣдалъ на светитѣ братия до 50 ученика за да ги изучатъ.

Кирилъ и Методий минали и прѣзъ Хорватско, гдѣто вѣроятно сѫ проповѣдвали Евангелието на Словѣнский езикъ.

Въ Венеция (гр. въ Италия), казва житието, събрали се около тѣхъ Италианскитѣ епископи, священници и калугери, като гарвани около сокола и взели да бранятъ заблуждението на *Троезичницитѣ* т. е. онѣзи, които сѫ искали да се служи литургията само на езицитѣ Еврейский, Гръцкий и Латинский.

На това св. Кириллъ имъ отговорилъ:

— *Нема дъждътъ отъ Бога не вали за всички безъ*

разлика; или слънцето не свѣти на всички еднакво; или ний всинца не дишаме въздухъ еднакво? Не ви ли е срамъ да приемате само три езика, а пъкъ на всички други народи да желаете да останятъ слѣпи и глухи? Кажете ми. Или вий приемате, че Богъ нѣма сила да даде и на други това знание, или имъ завижда, та не ще? Но ний знайме толкози народи, които иматъ свои книги и славятъ Бога всѣки на своя езикъ. Ето ви Ерменцитѣ, Перситѣ, Готитѣ, Хазаритѣ, Арабитѣ, Египтенитѣ и много други.

Какъвъ мѫдъръ и свободенъ отговоръ!

11. Най-послѣ въ 868 год. Кирилъ и Методий стигнали въ Римъ. Папа Николай I, който ги повикалъ, едвамъ що билъ умрѣлъ на 13 Декем. 867 год. Наслѣдникътъ му Адриянъ II, щомъ като чулъ, че двамата Словѣнски апостоли се приближаватъ до Римъ и че носятъ още въ себе си и мощитѣ на Св. Климента, — излѣзълъ на срѣща имъ съ много епископи, свещенници и народъ, приелъ на своитѣ рѫцѣ светитѣ мощи и ги положилъ въ църквата на този сѫщи светецъ въ Римъ, гдѣто до днесь се намиратъ.

Трѣбало е да се разгледатъ Словѣнскитѣ книги, които донесли Кирилъ и Методий. Като намѣрилъ, че сѫ вѣрно прѣведени, папата ги благословилъ, удобрилъ на пълно Словѣнската литургия и заповѣдалъ на епископитѣ Формоза и Гондриха да посветятъ въ чинъ епископски нѣколко ученици на Словѣнскитѣ апостоли. Споредъ житието, едно Словѣнско Евангелие било положено въ църквата Св. Мария и въ самий Римъ служилъ е Св. Кирилъ на Словѣнски заедно съ епископа *Арсений* и съ библиотекара *Анастасий* въ църквитѣ: Св. Апостола Павла, Св. Андрея и Св. Петронила.

Всичкото е отивало въ Римъ по желанието на Словѣнскитѣ апостоли; Св. Кирилъ непрѣстанно е славилъ Бога заедно съ своитѣ ученици за тази голѣма сполука.

Обаче може би отъ голѣмитѣ трудове и денонощни напрѣгания Св. Кирилъ се разболѣлъ и болестьта му, която се продължила нѣколко дни, ставала отъ день на день по-силна. Като се осѣтилъ, че ще умрѣ, Кирилъ облѣкълъ калугерско расо и спокойно чакалъ послѣдний часъ, като се разговарялъ съ своитѣ ученици, и особенно съ брата си Методия.

Брате мой, говорилъ му той, *ний бѣхме двамата, като два*

впрѣгнати вола въ оралото, и работихме сжщата нива; ето азъ падамъ на брѣзната, а ти оставашъ. Знамъ, че ти обичашъ твърдѣ много твоята планина и мънастирьтъ на нея (Полихронъ на Олимпъ); но недѣй остава, за любовь къмъ мънастирьтъ,—апостолството, което ще те спасе.

Прѣди да издъхне Св. Кирилъ, казва житието, вдигналъ си ржцетѣ къмъ небето и съ сълзи на очи изговорилъ една молитва, въ която между другото той молилъ Бога да запази и закриля онова Словѣнско чадо, което му било дадено отъ Бога да го пасе, да умножи Словѣнската църква, да я събере въ единодушие и проч. И слѣдъ като се цѣлуналъ и простилъ съ своитѣ си, св. Кирилъ прѣдалъ Богу духъ на 14-й Февруарий 869 год. на 43 — годишна възрасть.

Тъй свършилъ св. Кирилъ още младъ своя не дълъгъ, но пъленъ съ толкози велики дѣла животъ! Роденъ въ старо-славний Словѣнский градъ Солунъ, въспитанъ и изученъ въ Цариградъ, сждбата рѣшила да се спомене Словѣский апостолъ—въ вѣчний градъ Римъ

Папата заповѣдалъ, щото всички Гърци, които сж се намирали въ Римъ, и всички Римляни заедно да опѣятъ и да испратятъ Словѣнский апостолъ, сжщо тъй както сж съхранявать самитѣ папи.

Методий, братъ му, рѣкълъ на папата:

— *Майка ни на тръгванье ни е заклѣла, който по напрѣдъ умрѣ да се не закопава нигдѣ, но онзи, който остане, да донесе тѣлото на покойний въ братский нашь мънастирь и тамъ да се закопае.*

Адриянъ склонилъ на тази молба; обаче свещенството и Римлянитѣ забѣлѣжили, че за Римъ ще бжде една загуба, ако пустнятъ да се изнесжтъ на вънъ остатkитѣ на толкози заслуженний Христовъ апостолъ; за това папата нарѣдилъ да се погребе въ църквата на Св. Петра въ гробътъ, който си билъ приготвилъ за себе си. Но Методий пакъ се примолилъ:

— *Да се погребе въ църквата на Св. Климента по край мощитѣ на онзи светитель, които е той донесълъ.*

И тъй Св. Кирилъ билъ закопанъ въ тази църква, въ единъ параклисъ отъ дѣсна страна. Още въ XIV вѣкъ този параклисъ се казвалъ: *Кириловъ пораклисъ*. По малко по малко това име се

забравило и днесь Словѣнский поклонникъ не може да намѣри, мѣстото гдѣто почиватъ тлѣннитѣ остатки на великий Словѣнский апостолъ учитель.

12 Но защо сѫ надгробни и нагледни паметници за оногога, който въ цѣла една челедъ отъ Словѣнски народн е оставилъ вѣченъ споменъ? Хиляда години сѫ прѣминали вече отъ смъртьта на Св. Кирилла и неговото велико дѣло, слѣдъ толкози гонения и огнетения отъ неприятелитѣ на Словѣнството, все пакъ не е умрѣло, но напротивъ отъ день на день расте и се разширява. Между насъ Българитѣ, Руситѣ, Сърбитѣ всѣко новородено дѣте, което се крѫщава и надъ което се исчита по Словѣнски: «Вѣрую во Единаго Бога Отца», — става новъ ученикъ на св. Кирилла.

До гдѣто се простира Словѣнската челедь, на всѫдѣ името на наший доблестний и неуморимъ апостолъ се произнася съ почетъ и уважение. Православната църква винаги е почитала славата на св. Кирилла; а днесь го тачатъ еднакво и католици и православни. Ако да приемемъ св. Кирилла само като философъ, пакъ трѣба да признайме, че той е билъ великъ и необикновенъ човѣкъ: да знае езицитѣ на толкози народи, както сѫ Словѣнитѣ, Гърцитѣ, Арабитѣ, Евреитѣ, Хозаритѣ и Римлянитѣ, да бѫде първи между Цариградскитѣ богослови, да създаде нова азбука и да основе книжевность на единъ народъ, — това сѫ таквизи голѣми заслуги, съ които рѣдко се намира човѣкъ да може да се похвали. А колко голѣма е била неговата ревность за възвишенитѣ интереси на човѣка, — това неможе дори да се примѣри и сравни!

Потомството изведнажъ слѣдъ смъртьта на Кирилла показало своето голѣмо почитание къмъ него, като го е наричало *Философъ и учитель съ Апостолски животъ*. Неговото име се знае на истокъ, както и на западъ Европа, въ Европа както и въ Америка и на всѫдѣ, гдѣто живѣе образовано общество. А Словѣнитѣ за да забравятъ Св. Кирилла — трѣба по-напрѣдъ да забравятъ не само своята история, но и самата своя *Азбука*, която и до днешний день се казва: *Кирилица*.

И този паметникъ, който си е създалъ самъ св. Кирилъ въ душитѣ и сърдцата на толкози милиони Словѣни, малъкъ ли е? Кой може него да го развали и унищожи? Никой. Той ще сѫществува до вѣка.

13. Св. Кирилъ като умиралъ, както казахме, не позволилъ на родний си братъ Методия да се върне въ обичливий свой мънастиръ, Полихронъ на Олимпъ, но му оставилъ завѣтъ да продължи апостолското дѣло, на което до тогава работилъ заедно съ него. Той се е утѣшавалъ при смъртьта си, че остава понѣ на братската любовь и на познатата Методиева ревность Словѣнската църква и Словѣнската книга. А Методий послушалъ на божно своя братъ, съ когото на животъ «сжщата брѣзна оралъ», и се завърналъ на своето апостолство. Но безбройни мжчнотии сж очаквали Методия по дѣлото на Словѣнското просвѣщение!

До като още се бавилъ Методий въ Римъ, случили се смущения въ Моравия: Светополкъ, съперникъ Ростиславовъ, съ помощьта на Нѣмцитѣ отнелъ властьта на Ростислава и му прикъсналъ живота. Но между това Панонский князь помолилъ папата да му проводи Методия за да утвърди въ вѣрата неговий народъ и да въведе Словѣнска служба. Папата му испълнилъ желанието и му испратилъ Методия съ едно писмо до Словѣнскитѣ князове: Светополка, Коцеля и Ростислава. Въ писмото папа Адриянъ споменува между другитѣ и това:

„Слѣдъ като размислихме зрѣло, ний си наумихме да испратимъ между васъ нашето чадо Методия, този съвършенъ и правовѣренъ въ разумѣваньето човѣкъ да ви учи по вашето желание, като ви проповѣдва светото Евангелие на ваший езикъ и всичко църковно богуслужение съ литургията и кръщението, тъй както го е захваналъ Философъ Константинъ (Кирилъ).»

Методий, като приелъ това писмо тръгналъ за Панония заедно съ едно множество млади священнослужители. Коцель едвамъ го дочакалъ и го приелъ съ приличната почесть на негова чинъ — *Архиепископъ на старата Сирмий—Панонска митрополия* (870 г). Методий се остановилъ въ дворецътъ на княза Коцеля въ гр. Блатна (Мозабургъ) на Блатенското езеро и захваналъ да проповѣдва въ Панония и да въвежда Словѣнската служба.

Тука се захваща единъ периодъ важенъ и твърдѣ дълъгъ, който съдържава 15—16 години слѣдъ смъртьта на св. Кирила. Този периодъ ни прѣдставя въ животъ на Св. Методия една картина несравненна отъ работа, търпение, прѣданность къмъ апостолското дѣло, твърдость, храбрость, съ една дума всичкитѣ апостолски добродѣтели въ всичкий имъ героизмъ и неустрашимость.

Пъкленнитѣ замисли на Словѣнскитѣ неприятелисе устрѣмили срѣщу Методия; и неговий животописецъ твърдѣ на мѣсто сравнява Словѣнский апостолъ съ св. Павла, защото и той е билъ принуденъ да се бори тъй сѫщо *„съ опасности отъ страна на разбойници, опасности на море, опасности по рѣки, опасности отъ страната на лъжливи братья, въ работитѣ и трудоветѣ, въ изоставаньто отъ всички, гладъ и жажда“.*

Двѣ години слѣдъ дохожданието на Методия въ столнината Коцелева се прѣминали въ плодотворна проповѣдъ. Отъ тамъ той дѣйствувалъ и между Хорватитѣ, у които словѣнското богуслужение до толкози се вкоренило, щото и до сега то се е упазило въ «Приморската» страна. Но подиръ това силно въставали срѣщу него нѣмскитѣ епископи, а особено нѣкой си Рихбалдъ, Салцбурский архиепископъ въ Панония, — подъ прѣдлогъ че имъ се ужъ нарушавали правата. Св. Методий се принудилъ да се прѣдстави прѣдъ сѫдилището на нѣмский съборъ, гдѣто билъ съблѣченъ отъ длъжноститѣ на владика, жестоко нападванъ въ лицето, а най послѣ и въ тъмница го хвърлили. Току-рѣчи цѣли три години Св. Методий стоялъ затворенъ въ тъмницата, гдѣто разумѣва се, не се обнаеяли къмъ него кротко и мирно, като знаемъ, до колко неприятелитѣ му сѫ били наострѣни срѣщу него.

14. Най-послѣ папата се научилъ за прѣмеждията на Св. Методия и незабавно испратилъ отъ своя страна Павла, Епископътъ отъ Анксна, за да го отърве (873 г.) Св. Методий наистина билъ пустнатъ отъ затворътъ, не за да се успокои„ но да търпи нови мѫки и тѣглила. Той най-напрѣдъ се потѣглилъ да отиде при Коцела, който безъ да гледа заканванията на нѣмцитѣ сѫщо тъй, както и първенъ, добрѣ го приелъ; но за зла честь той наскоро умрѣлъ. За това Св. Методий се принудилъ пакъ да остави Панония и да отиде въ Моравия.

Новий Папа ИванъVIII не е билъ тъй приятель на словѣнската служба, както неговий прѣдшественникъ; а напротивъ той самъ е билъ отъ онѣзи, които Св. Кирилъ е наричалъ *«троезичници»*, Той е билъ противенъ на нѣмското духовенство, до като прѣпирнята е била за епархийскитѣ граници; обаче внимателно ги е слушалъ когато му сѫ приказвали за *варварский* езикъ, който се въвеждалъ въ черковното богослужение. Той дори написалъ едно писмо, съ което

забранява да се служи по Словѣнски. Но това писмо не било съобщено на Св. Методия, и той на вездѣ е служилъ и проповѣдвалъ на Словѣнски. По обноскитѣ си той е билъ непороченъ като светецъ, по работата си е зачудвалъ всички; а съ знанията си изваждалъ ученици, които сѫ го прославили, каквито сѫ били Климентъ Българский Горяздъ, Ангеларий, Савва и Наумъ.

Славата Методиева се разнесла на далеко и на широко. За него се чуло дори въ Чехия, тази посестрима на Моравия. Тамъ се въвела Христовата вѣра първи пѫть около 845. Св. Методий отишелъ въЧехия и покръстилъ Ческий войвода Боривоя. Съ християнската вѣра е занесена въ Чехия и Словѣнската азбука.

Но едно ново прѣмеждие, не по-малко чувствително отъ първото, е сполѣтило св. Методия. Ростиславъ, неговий покровитель, не владѣялъ вече въ Моравия. И дѣйствително когато двамата братия се намирали още въ Римъ, 871 година, енергический Светополкъ завладѣлъ Моравский прѣстолъ и въ врѣмето на слабитѣ Каролинги той основалъ силно царство, което заключавало въ себе си заедно съ една часть отъ Полабскитѣ Словѣни токр-рѣчи всичкитѣ западни Словѣни. Но Светополкъ колкото се трудилъ съ всичкитѣ си сили да утвърди самостоятелностьта нъ своята държава, толкози по-малко се грижилъ за Словѣнската служба. За жалость той твърдѣ хладнокръвно гледалъ къмъ Словѣнската църква, ако и самъ той да бѣше повикалъ св. Методия. Нѣмското духовенство, вѣчно заклѣтий неприятель на Словѣнский апостолъ, въсползувано отъ този случай силно нападнало на св. Методия, като го набѣдявало, че е еретикъ. На Словѣнский апостолъ е било много тѣжко и мѫчно, за гдѣто Светополкъ не е можалъ да се завземе за него и за Словѣнското дѣло, както е трѣбало да го направи. Работата се свила на папата, който написалъ на св. Методия едно писмо, гдѣто между другитѣ казва:

— *Ний чуваме, че вий служите на варварски (Словѣнски) езикъ*, и повикалъ св. Методия въ Римъ за да чуе отъ устата му, да ли нѣма нѣкое заблуждение въ учението му.

15. Щомъ приелъ писмото, св. Методий тръгналъ за Римъ. Светополкъ проводилъ съ него и едного отъ своитѣ чиновници, на име *Семисинъ*. Св. Методий като митрополитъ, билъ е подчиненъ подъ Папата; за това Папата съставилъ едно сѫдилище за го сѫди. Двѣ набѣдявания имало повдигнати срѣщу него: че е еретикъ въ вѣрата

и че служи на Словѣнский езикъ. Св. Метедий се оправдалъ и за едното и за другото. Това се разбира отъ писмото, което писалъ Папата на Светополка, слѣдъ това съдение на св. Методия и въ което се споменува, *че го намира православенъ и му потвърдява всичкитѣ архиепископски права, като му подчинява всички свѣщенници, дякони и духовни отъ сичкитѣ чинове, които се намарали въ Светополковата държава.*

До тука св. Методий винаги побѣждавалъ своитѣ неприятели; обаче тѣ все пакъ сж намѣрили начинъ да уничтожатъ или поне да ослабятъ неговата побѣда.

Свѣтополкъ като мислилъ, че Св. Методий не ще се завърне изъ Римъ, прѣпоржчалъ на папата за епископъ Немца *Вихинга*, когото папата дѣйствително и назначилъ за епископъ, като му отцѣпилъ единъ дѣлъ отъ Паноиската Епархия съ столенъ градъ Нитра. Папата ако и да е направилъ това отъ любовъ къмъ Светополка, все пакъ прѣпоржчалъ на Вихинга да се покорява въ всичко на своя архиепископъ Методия споредъ църковнитѣ правила. Обаче Вихингъ, като Латински епископъ, на дѣло гледалъ да бжде съвсемъ независимъ отъ Св. Методия и наскоро му станалъ най-голѣмий противникъ и гонитель, та жестово тровилъ послѣднитѣ години на словѣнский апостолъ. Този човѣкъ способенъ на всичко, измѣнникъ безъ милость, безъ съвѣсть и безъ вѣра правилъ всичко за да развали дѣлото на Св. Методия.

Като се завърнг лъ въ Моравия, слѣди таквози блѣскаво оправдание, Св. Методий мислилъ че отъ сега нататъкъ ще го оставягъ на мира, обаче неговитѣ неприятели били неуморими въ злитѣ си намѣрения срѣщу него. Тѣ направили една нова много по лоша интрига срѣщу него. Види се, че Св. Методий не е самъ съ ржката си прѣдалъ на Светополка писмото отъ папата, но му го е пратилъ съ нѣкого. Неговитѣ приятели докопали това писмо, опичтожили го и вмѣсто него написали друго едно, въ което папата осжжда Св. Методия, а прѣпоржчва Вихинга, при това забранява съвсѣмъ Словѣнската служба и заплашва съ отлъчвание и анатима всѣкиго, който не би послушалъ неговата заповѣдъ

Светополкъ отъ една страна като не билъ до толкози расположенъ къмъ Св. Методия, а отъ друга страна като немарилъ за Словѣнската служба, лесно е можалъ да подпадне подъ тази сплѣтня. Отъ това се появили нови грижи и нови тѣглила за Словѣнский апостолъ. Като

се намиралъ въ таквози смущение, той се обърналъ пакъ къмъ папата и го попиталъ да му обясни тази тъмна игра. Папа Иванъ VIII, на 23 Априлий 881 год. писалъ му въ отговоръ:

„Архиепископу Методию!

„Като одобряваме пастирската грижа и стаDanията, които показвашъ за да придобиешъ душитѣ на вѣрнитѣ за Господа Бога нашего и като видѣхме че си ревностенъ привърженикъ на православната вѣра, ний се много зарадвахме въ Господа, и непрѣстанно му благодаримъ за неизмѣрната милость, да те распалва по вече и повече въ твоитѣ трудове за доброто на светата църква и да те упази отъ всѣкакви напасти. Обаче като се научихме отъ твоитѣ писма за разнитѣ неприятности, които ти се правятъ, ний се много наскърбихме.“

Но нататъкъ папата споменувалъ това, което самъ билъ писалъ на Светополка за Методия т. е. че е правъ въ вѣрата и проч.

„*Никакво друго писмо не писано,* казва папатэ, *до Светополка. Ний не сме нищо заповѣдвали ни явно ни тайно на епископа* (разумява се, на Вихинга); *нито сме рѣшавали да дѣйствувашъ ти другояче. . . . . Прѣстани прочее да се съмнявашъ . . . . Недѣй се разтжжва за разнитѣ неприятности. Като е Богъ съ тебе, кой може да бжде срѣщу тебе“ ?*

Това писмо се прочело явно въ едно събрание отъ Словѣни, които го поздравили съ радостни въсклицания. Св. Методий като не можалъ вече да търпи Вихинговитѣ интриги, принудилъ се да го прокълне, нѣщо което Вихингъ отдавна заслужвалъ. И слѣдъ това Св. Методий билъ вече по спокоенъ да се занимава съ своето апостолско дѣло между словѣнитѣ.

Побѣдитѣ Светополкови надъ нѣмскитѣ королинги, като расширили границитѣ на Моравската държава, дали ново по-пространно поле за дѣятелность на Св. Методия. Има данни да вѣрваме, че първий Словѣнски митрополитъ въ Моравия е посѣлъ и първото християнско село и въ Полша, сжщо тъй както въ Чехия и Хорватско.

Въ 882 год. Българитѣ повикани на помощь отъ васалитѣ на Корутанский херцогъ Арнолера, нападнали на Светополка, който билъ скаранъ съ херцога. Но Светополкъ въ тази война сполучилъ да прѣвземе цѣла Панония и станалъ съсѣдъ на Българский царь Бориса на Дунава. Методий тогава приелъ покана отъ самий Византийски

императоръ да дойде въ Цариградъ, каквото да може да покаже неговитѣ Словѣнски книги на Словенитѣ, съсѣди на Михаила; поради това той задържалъ у себе си нѣкои отъ Св. Методиевитѣ книги и единъ отъ неговитѣ свещенници съ единъ дяконъ.

Послѣднитѣ си години той прѣминалъ въ довършиваньето прѣводътъ на Св. Писание. Приказва се че двама вѣщи бързописци сѫ писали, а той казвалъ. Тогава прѣвелъ Вѣтхий завѣдъ, освѣнъ книгитѣ за макавеитѣ, и съ това е довършилъ великото дѣло, което захваналъ заедно съ брата си; шесть мѣсеца, казва житието, траяла тази работа. На 29-й Юлий 884 год. Св. Методий осветилъ църквата св. Петра и Павла въ Бърно (Брюнъ), гдѣто се намиралъ и Светополкъ и много народъ. Това е послѣдното дѣло отъ явний живоτъ на св. Методия.

16. Най-послѣ крайтъ на св. Методия се приближилъ. Прѣди смъртьта му събрали се около него многобройнитѣ негови ученици и го помолили да имъ назначи, кого остава за свой наслѣдникъ. Св. Методий тогава казалъ:

— *Ето ви Горазда! Той е православенъ, родомъ е отъ вашата земя, човѣкъ свободенъ, ученъ и латинскитѣ книги добрѣ знае. Нека бѫде той ако е такава волята Божия и вашата любовь.*

На Връбница 4-й Априлий 885 год. Св. Методий, ако и тѣжко боленъ, все пакъ отишелъ въ църква, проповѣдвалъ благословилъ князя, духовенството и народа, та казалъ на своитѣ ученици:

— *Вардете ме, чада, още три дни.*

Като се осѣщалъ, че ще скоро да умрѣ, той както и Св. Кирилъ често се разговарялъ съ своитѣ ученици. Училъ ги е, мѫжки да продължаватъ захванатото дѣло и да се не страхуватъ отъ никакви прѣмѣждия. Като споменувалъ думитѣ на Апостола Павла, говорилъ на своитѣ ученици.

Слѣдъ менѣ ще дойдѫтъ вълци, които не ще щадятъ стадото; стойте на срѣща имъ, твърди въ своята вѣра!

Въ зори на третий деня рѣкълъ:

— *Господи, въ твоитѣ рѫцѣ прѣдавамъ душата си*

— и издъхналъ въ ржцетѣ на свещеницитѣ, 6 Априлий 885 г. на възрастъ по-старъ отъ 60 години.

Тъй умрѣлъ другий Словѣнский апостолъ, архиепископъ Св. Методий!

Ученицитѣ му го съхранили тържествено както и заслужавалъ великий Словѣнский апостолъ; на опѣлото му сж служили на Словѣнски, Латински и Гръцки. Погрѣбали го отъ лѣва страна въ съборната цьрква въ града Велеградъ, столица на Моравия.

17. Подиръ смъртьта на Св. Методий настанало тѣжко врѣме за неговитѣ ученици, които били на брой до 200 души. За тѣхънъ глава се считалъ тогава Гораздъ, когото Св. Методий, както видѣхме, самъ оставилъ за свой приемникъ. По и тѣхъ не оставили на мира неприятелитѣ на Словѣнството. Особенно за клѣтий врагъ на Св. Методия, нѣмский епископъ Вихингъ, вдигналъ срѣщу тѣхъ цѣлъ редъ гонения; за това тѣ се принудили да побѣгнатъ въ България при царя Бориса-Михаила. Въ Бѣлградъ, сегашната Сръбска столица, който се е намиралъ на границата на България, тамошний началникъ ги срѣщналъ много добрѣ. Царь Борисъ и придворнитѣ му болѣри ги приели съ отворени прѣгрждки. Тѣзи Св. Методиеви ученици се заловили да продължаватъ въ Българското господарство дѣлото, което не сполучили да подкрѣпятъ въ Моравия.

Петмината отъ тѣхъ, разумѣва се по-главнитѣ, именно: *Климентъ*, *Гораздъ*, *Наумъ*, *Ангеларий* и *Савва*, заедно съ двамата Апостоли *Кирилъ* и *Методий* Българската цьрква тачи подъ името: *Свети «седмопочетни»* Тѣхний споменъ и до сега още съществува на всждѣ въ околноститѣ на Охридското и Прѣспенското езеро, гдѣто се намиратъ тѣхни образи, статуи и цьркви. Почитанието имъ било расширено и въ други мѣста, населени отъ Българи, като напр. въ Родопскитѣ планини, гдѣто споредъ Българский списатель Захариевъ сж се намѣрили развалини отъ една цьрква на Светитѣ Седмочисленници.

Най-много отъ Св. Методиевитѣ ученици въ България се отличилъ Климентъ, който избралъ за поприще на своята дѣятелность: Македония; тамъ той работилъ неуморимо до животъ, първенъ като проповѣдникъ, а послѣ като епископъ въ Велица, въ срѣдната часть на Македония, въ коритото на рѣка Струмица. Климентъ училъ и

извадилъ до 3500 ученици, които станали проповѣдници и свещеници; той написалъ много прости и лѣсни слова, между които и едно въ честь на св. Кирилла за народътъ и *«билъ новъ Павелъ за новитѣ коринтяни». «Съ една рѣчь*, казва единъ неговъ съвременникъ, *всичкитѣ църковни книги, съ които се слави Богъ и неговитѣ светии, съ които се смирява душата — всичко това намъ, на Българитѣ, е прѣдалъ Климентъ.»* Този великъ работникъ на духовното развиване у Българитѣ умрѣлъ на 17-й Юлий 916 год. въ Велица.

Сѫщо тъй съ благодарность се споменува и *Наумъ*, който починалъ на единъ мънастиръ на името му, расположенъ на брѣга на Охридското езеро въ едно прѣкрасно мѣсто. Не по-малка слава заслужилъ и *Гораздъ*, единъ отъ най-виднитѣ ученици на св. Методия, мѫжъ отличанъ, който познавалъ Словѣнский, Грьцкий и Латинский езици.

Младата Словѣнска книжнина, която въ Моравия се прѣкратила твърдѣ скоро, благодарение на ученицитѣ на св. Кирилла и Методия, цьвтѣла въ България и завързала плодъ, който неприятелитѣ на Словѣнството не сѫ можали вече да онмчтожатъ. Тѣзи мѫже сѫ били наистина сътрудници на Словѣнскитѣ апостоли не само въ расширение на Християнската вѣра между Словенитѣ, но и въ прѣвожданьето на св. Писание. Тѣмъ се приписватъ много стари прѣводи на Грьцки църковни съчинения, на които съчинителитѣ днесь сѫ забравени вече; тѣмъ принадлѣжатъ безъ съмнение, разнитѣ житиета, между които и *Жизнеописание на Константина и Методия*, на които простотата и значителната оригиналность особенно привлачатъ читателя.

18. На кой отъ словѣнскитѣ езици сѫ били писали първитѣ Словенски апостоли и просвѣтители? Езикътъ, съ който се въсползовали Словѣнскитѣ апостоли за прѣвождание Св. Писание най-напрѣдъ у всичкитѣ Словѣнски народи се казвалъ: ѬЗЫКЪ СЛОВѢНЬСКЪ; обаче на кое отъ словѣнскитѣ племена е принадлѣжалъ този езикъ, — върху това дълго врѣме сѫ се прѣпирали словѣнскитѣ учени мѫжье.

Най-важни, споредъ Г-на Иречка, сѫмненията на двамата най-добри познаватели на словѣнскитѣ езици: *Шафарикъ* и *Миклошичъ*.

Шафарикъ отъ най-напрѣдъ утвърждавалъ, че Словѣнскитѣ апостоли се въсползували отъ **Българското** нарѣчие, което тѣ сѫ знаяли отъ родното си мѣсто Солунъ и който се говорилъ тогава и на Сѣверъ отъ Дунава въ сегашното Влашко и Маджарско. Сегашний упадъкъ на Българский езикъ се захваналъ, по неговото мнѣние слѣдъ падането на старото Българско царство (1018 г.), ускорилъ се отъ сношенията на Българитѣ съ Албанцитѣ, Власитѣ и Гърцитѣ и се довършилъ отъ врѣмето на Турското господарство. Нъ въ 1858 год. Шафарикъ си промѣнилъ мнѣнието и прѣдполагалъ, че прѣвождането на Св.-Писание, като е свършено въ Коцеловото царство на брѣговетѣ на Балатонското езеро, съ помощьта на тамошни ученици,— то този езикъ е билъ езикътъ на *Панонскитѣ Словѣни.*

Въ 1874 год. Миклошичъ издалъ едно важно съчинение, въ което доказва, че езикътъ, на който сѫ писали Кирилъ и Методий, е сѫщий езикъ на Панонскитѣ Словѣни около половината на деветото столѣтие.

По този начинъ Шафарикъ приема, че родината на езикътъ, по който сѫ писали св. Кирилъ и св. Методий е сегашно Влашко, источно Маджарско и Старо-Планинский полуостровъ, до колкото е сега захванатъ отъ Българитѣ; западно Маджарско (Панония) той присъединилъ по-послѣ. А Миклошичъ търси тази родина само въ Влашко и Маджарско по двѣтѣ страни на Дунава, като исключва земитѣ на полуострова.

Въ завършвание, Г-нъ К. Иречекъ, казва, че Кирилъ и Методий като прѣвождали Св. Писание въ Панония (западно Маджарско), то трѣба да се имали въ това грамадно дѣло на помощь туземцитѣ. Между това нарѣчието на Панонскитѣ и Дакийскитѣ Словѣни, по всѣка вѣроятность толкози сѫ се отличавали отъ Словѣнский езикъ, който се употрѣбявалъ на Старо-Планинский полуостровъ, щото Солунскитѣ апостоли, като сѫ знаели Словѣнски още въ отечеството си, трѣбало имъ въ Панония да се приучатъ на едно немного отличително нарѣчие. Най послѣ не трѣба да се забрава, че Българскитѣ Словѣни сѫ дошли сѫщо тъй изъ Дакия и сѫ били слѣдователно потомци тъкмо на този народъ, който и споредъ Миклошича е говорилъ единъ и сѫщий езикъ, както и Панонскитѣ Словѣни.

Обаче споредъ мнѣнието на повечето Руски учени мѫжье, езикътъ *на който първи* пѫть било прѣведено Св. Писание, билъ народний е-

зикъ на Българскитѣ Словѣни. Това прѣдположение се вижда и на Българскитѣ учени най-много за вѣрвание. При тогавашната близкость на Словѣнскитѣ нарѣчия този езикъ билъ вразумителенъ и лѣсно достжпенъ за другитѣ Словѣнски племена и станалъ *църковенъ* езикъ на Православнитѣ Словѣни: Българи, Русси и Сърби, които съ малки нѣкои промѣни и до сега го употрѣбяватъ въ богослужението си.

19. Въ заключение нека ни се позволи да приведемъ тука думитѣ на учений руссинъ Гилфердингъ върху *историческото значение* на св. Кирилъ и Методиевата проповѣдь между Словѣнитѣ. »Кирилъ и Методий, казва той, сж имали тази забѣлѣжителна сждбина, гдѣто и слѣдъ хиляда години тѣ не принадлѣжатъ до сущь на *миналото.*— и сега дори въ XIX вѣкъ тѣхното име е нераздѣлно съ въпроситѣ, взгледоветѣ и страститѣ на съврѣменнитѣ Словѣни. Никой другъ изъ историческитѣ дѣятели на Слов. старина въ това отношение не може да се сравни съ тѣхъ. Това отличие въ историческото значение на Кир. и Мет. лѣсно се разбира. Тѣ били въ старото врѣме еднички *всесловѣнски* дѣятели. Тѣхнитѣ трудови принадлѣжали еднакво и на южнитѣ Словѣни, както и на западнитѣ и источнитѣ. Словѣнска Македония и България по право ги считатъ за свой, по право ги считатъ за свои Моравия и земята на Словацитѣ и Чехия; и на Поляцитѣ не сж чужди, защото Краковската земя (область отъ тогавашното Велико Моравско господарство) влазяла въ състава на Методиевото паство, и нѣкой си, инакъ намъ непознатъ «Князь силенъ вельми, сѣдя въ Вислѣхъ« билъ отъ него убѣденъ да приеме Християнството; дори въ земитѣ на Лужицкитѣ сърби се простирало влиянието на Методия. Най-сетнѣ и до тѣзи Словѣни, които се наричали руски народъ, се коснало направо словото на Солунскитѣ братья.«

Ний неможимъ най-послѣ да не споменемъ и характеристиката, която дава за Словѣнскитѣ апостоли и просвѣтители и сръбский списатель и педагогъ Миличевичъ.« Мжчно се срѣщатъ въ историята, казва той, таквизи двама братья. По рождение не сж били близнаци; нъ по животътъ и дѣлата си тѣ сж били, както се казва една душа въ двѣ тѣла. По младий на години (Кирилъ) свява се по-старъ на духъ и способность; по-високий на чинъ (Методий) показва се по-послушенъ на апостолството: което у едногото създава гениалний умъ, това други и извършва съ по-дълготрайна борба и съ по-неуморимо настояванне. Рѣдко се могжтъ намѣри два живота отъ таквози голѣмо значение, или

двама работници съ таквози грамадно влияние и съ таквазй примини за оглѣдвание и подражавание.«

20. А отъ сичко горѣказано можемъ да разберемъ до колко животътъ и дѣлата на тѣзи двама *велики Словѣнски мѫжье* сѫ поучителни за насъ Българитѣ изобщо, а особенно за младото поколѣние на България. Съ сѣка случка отъ своя животъ, съ сѣко свое дѣло, посветено на благородната борба за идея, на горѣщата любовь къмъ просвѣтата и нравственното възраждание на Словѣнитѣ, като че викатъ къмъ насъ двамата свети братья: *Станете, събудете се, вървете по дирѣ ни и ни подражавайте*.

Не сѫ викали и не викатъ и сега напразно. Отъ какъ взехме ний, Българитѣ, да чуваме за имената на св. Кирилла и Методия, за тѣхний родъ, за тѣхнитѣ велики и благородни дѣла, най напрѣдъ отъ Българската История на отца Паисия още прѣди 60—70 години, а послѣ и отъ писатели, като Венелина и др.; отъ какъ взехме да славимъ и тачимъ тържественно деньтъ 11 Майй, празникътъ на нашитѣ апостоли и да слушаме гдѣ по-вече, гдѣ по-малко за тѣхний животъ и тѣхнитѣ дѣла отъ словата, сказвани въ този тържественъ день отъ учителитѣ; отъ тогава и начнахме да се осѣщаме като народъ, който въ старо врѣме е билъ доста славенъ и който не е роденъ само за тѣглила и унижение; взе да се проявлява у насъ патриотизмъ и една малка народна гордость; взехме да се просвѣщаваме, като си отворихме училища и токурѣчи навсѫдѣ ги посветихме на нашитѣ *равноапостолни* просвѣтители. Голѣма е наистина ползата, която е принесла на нашии народъ едничката само подновена паметъ на св. Кирилла и св. Методия!

Като е тъй да изучаваме добрѣ животътъ и дѣлата на нашитѣ просвѣтители, да вълпиме силно въ умътъ си тѣхното самоотричание, тѣхната твърда воля, тѣхното постоянство, тѣхната братска любовь и братска помощь, тѣхното неуморимо старание, тѣхното испълнение на длъжноститѣ си и на прѣдначертаната си цѣль, тѣхнитѣ начала приети и съ енергия турени въ дѣйствие и до послѣдната минута на животътъ имъ,—съ една дума тѣхний добръ и благороденъ *характеръ*.

КѪЩАТА НА НАШІЙ СЕЛЯНИНЪ.

Има обстоятелства въ живота, има мѫчны врѣмена, — и таквызи българина е прекаралъ твърдѣ много, — които обясняватъ достатъчно постѫпкитѣ на човѣка, и които са исправятъ като щитъ отъ необоримы доказателства срѣщу критикитѣ за съзнателно държаното вредително повѣденіе. Въ такива времена и обстоятелства може дѣйствително да са оправдаятъ до една степень много рутинарны постѫпки, много и важны нарушенія на елементарнытѣ правила на хигіената, ако и тогась даже да е доста възможно да се премахнятъ много отъ тѣхъ.

Незнаемъ обаче да ли остава еще нѣщо да се каже въ полза и оправдание на тѣзи постѫпки, веднъжъ като споменатытѣ по горѣ препятствія и мѫчнотіи исчезнатъ и човѣкъ остане господарь на волята и имота си, незастрашенъ ни най-малко въ осѫщественіето на своитѣ пожеланія. Робството на невѣжеството, — най голѣмото отъ робствата, — или по добрѣ раждасалата *рутина* и слѣпата привязанность на стари нѣкои навикновенія и мѣстни обичаи сѫ единчкитѣ оправданія които можатъ въ подобенъ случай да се представятъ за извинителны доказателства.

И дѣйствително, прекарайте прѣзъ очитѣ на строгата критика живота на нашій Българинъ, най вече онзи на нашій братъ селянинъ, взрете са въ най малкитѣ подробности на живота му и най вече въ способа, — съвършенно отричаніе на хигіеническитѣ правила, — по който си той построява кѫщицата (за която именно и ще поговоримъ въ този членъ), и вий скоро ще са убѣдите че той живѣе предипотопныя животъ на своитѣ дѣды и прадѣды, че той дава сѫщото устройство на кѫщата си което й е давалъ и прадѣдо му, ако и да е вече той свободенъ и да нема да се бои отъ внезапнытѣ и умразны нападенія на разбойницы, баши бозуцы и сѣкакъвъ видъ тунеядцы на които дѣдытѣ му бѣхѫ неволно изложени и

намѣрвахѫ въ това едно справедливо извиненіе за своя способъ на живѣяніе и устройство на своитѣ жилища. Една низка, повечето пѫти ископана въ земята, влажна и студена кѫща, неповѣтревена освѣнъ прѣзъ една задушающа съ своя димъ баджа и заградена съ мрьснытѣ отдѣленія за добитацитѣ, свиньетѣ, патkитѣ и кокошкитѣ, отдѣленія които сѫ толкось источницы за всекидневно вкарваніе мефетически въздухъ въ жилището му, — ѐто обикновенно и почти исключително въ каква кѫща ѐ живялъ нашій селянинъ преди освобожденіето си и въ каква продължава той да живѣе и сега въ освободенытѣ части на нашето отечество, безъ да казваме нѣщо за онѣзи наши братія, които, подъ несносното и умразно иго на чужденеца, сѫ и до днесь изложены на еднаквы съ праотцитѣ си притесненія и мѫки.

Както и да ѐ злото сѫществува, и никой неможе да го откаже; рутината го силно поддьржа и прадава отъ родъ въ родъ и, ако онѣзи на които принадлежи да рѫководятъ населеніето съ съвѣтытѣ си въ това както и въ сѣко друго отношеніе не обърнатъ къмъ премахваніето му най серіозното си вниманіе незаслужватъ довѣріето, което това населеніе имъ ѐ дало и, — свободно можемъ да го кажемъ, — съзнателно почти способствоватъ на поддьржаніето вредителнытѣ причины на общественното здравіе и преуспѣваніе. Съ исказваніето въ тази минута на слѣдующитѣ твьрдѣ недостатъчны хигіенически наставленія, азъ мисля че испълвамъ една длъжность която ми налага занятіето което упражиявамъ; на други и пó вѣщи въ матеріята остава да раскриіятъ и освѣтятъ предмета отъ политико-икономическа точка зрѣнія.

Но време ѐ да дойдемъ на прѣдмѣта си: кѫщата на нашій селянинъ. Тази кѫща различава наистиннѫ въ устройсвото си споредъ климатерическитѣ зоны на нашето отечество, но насякадѣ представлява голѣми несъвьршенства и неудобства. Въ севернытѣ части на България, дѣто климата е по суровъ, тя обикновенно са намѣрва ископана въ земята, покрита съ единъ дебелъ слой отъ прьсть за да предпазва зимѣ отъ голѣмата студь която тамъ става, — и въ това отношеніе тя доста прилича на кѫщата на Гроенладезица и Татарина, и на жилищата на житѣлитѣ на западный Китай. У насъ въ Южна Българія, дѣто обикновенно не става таквази голѣма студь, селскитѣ кѫщи не сѫ наистинна ископани въ земята, и слѣдов. не сѫ толкось влажны, но се пакъ сѫ тъй запазены отъ благот ворне-

то вліяніе на слънчевитѣ зари и отъ редовното привѣтреніе на посѣситѣ щото неможе да се каже че се намѣрватъ въ много по добры хигіенически условія.

Таквози е изобщо устройството на селскитѣ кѫщи у насъ, устройство което, както и по горѣ казахме, трѣба поне при настоящето ни положеніе и най вече въ освободенытѣ части на отечеството, да се измѣни и приведе въ съгласіе съ правилата на положителната наука.

За по точно обаче изучвание на въпроса, виждамъ за нужно да представя обстоятелственно въ що именно грѣши това устройство, и послѣ какъ можѫтъ да са премахнѫтъ до нейдѣ тѣзи недостатъцы. Кѫщитѣ на нашитѣ селачи грѣшатъ най вече послѣдующитѣ четиры антихигіенически условія: 1-о по влажностьта си, 2-о по провѣтреніето си, 3-о по освѣтленіето си и 4-о по близостьта си съ оборытѣ и пр.

I. Влажность.

Сичкитѣ селски кѫщи безъ исключеніе сѫ влажны, защото сѫ построены на земята и шематъ дървена или друга нѣкаква постелка (дюшеме). Влажностьта имъ са пакъ удвоява и утроява когато сѫ тѣ искапаны въ земята, както това става въ селата по край Дунава. Бѣдный нашь селянинъ са много лъжи като мысли че са предпазва отъ неволитѣ на атмосферата чрезъ по непосредственното си приближаваніе съ земята, или чрезъ замѫрвеніето си въ нейнытѣ дѫлбочины. Той така са предопазва може бы отъ вліаніето на силнытѣ и студены вѣтрове, но са хвърли въ обятіята на другъ по голѣмъ неприятель, — въ студенытѣ и смъртоносны обятія на влагата. Освѣнъ острытѣ въспаленія на сливицытѣ, на гръклана, на бѣлый дробъ и неговата завивка *плеврата*, влагата играе важна роль въ пораждаціето на други и по опасны самы по себеси и по слѣдствията си болѣсти, като: ревматизмы, подагры, Брайхтова болѣсть (maladie de Bright), слабосилія, скорбуты и проч. Когато на слѣдствіето отъ влажностьта на кѫщата са приложи и онуй отъ нейното вкопаваніе въ земята и трудно провѣтреваніе, изведнъжъ са появяватъ най благопріятнытѣ условія за развытіето на скрофулитѣ и туберкульозната чехотка.

II. Провѣтреваніе

Обыкновенно и почти исключително провѣтреваніето въ селскитѣ кѫщи става прѣзъ огнището и негова коминъ. Наистинѫ че стаята въ която са намѣрва огнището, са доста добрѣ провѣтрева прѣзъ него, тъй като горѣніето привлича и истегля навънъ сичкія въздухъ който са е поврѣдилъ въ своя съставъ отъ дѫханіето на фамилията и проч. Ако въ това отношеніе сѫществуваніето на тѣзи огнища е дѣйствително отъ голѣма полза, не трѣба да забравямы да споменемъ и неприятноститѣ, които ги съдружаватъ: тѣ пълнятъ кѫщата съ димъ и, заедно съ нечистый въздухъ, исмукватъ и малката топлина която са пръска въ стаята отъ непрестанното горѣніе на дърва и голѣмы пѫновы. Това вліяніе на огнището отъ къмъ провѣтреваніето не са простира обаче и на другитѣ стаи на селската кѫща. Въ повечето отъ тѣхъ, до стаята съ огнище, са намѣрва прилѣпена друга малка стая, която служи за спаніе на нѣкои отъ членоветѣ на фамилията, и която за да бѫде *топла* (?!) са прави обыкновенно по малка, не й са оставя никакво отверстие за да влѣзе поне случайно нѣкоя свѣтлива заря, освѣнь низката и доста тѣсна онази вратичка, прѣзъ която прегѫрбутены едвамъ преминуватъ хората когато искатъ тамъ да влѣзятъ, и прѣзъ която единственно са извършва злошастното освѣтленіе и ёще по злощастно провѣтреваніе на тази часть отъ жилището.

Чрезъ подобно устройство на своята кѫща, нашій сѣлянинъ неможе не са̀мо да постигне цѣльта която гони, и именно: да са по економически топли, но напротивъ сѣки часъ дрьзны отъ студъ, при сичко че изгаря чудото топливъ матеріялъ, та неможе и прѣзъ една часть ни денонощіето да са ползва и отъ прѣсныя чистъ въздухъ на полето който го даромъ окрѫжава, и който съ толкова разноски ходятъ нѣкогажь гражданытѣ да дирятъ въ селото му.

III. Освѣтленіе.

Малко по преди, когато говоряхмы за провѣтреваніето на селската кѫща, и именно за стаята която са намѣрва прилѣпена при стаята съ огнище и служи за спалня на нѣкои отъ членоветѣ на фамилията, ный казахмы че тя е старателно запазена отъ проникваніе

на свѣтлината съ цѣль да бѫде топла; почти сѫщото трѣба да кажемъ и за стаята съ огнище, която тоже е лишена отъ прозорцы или пакъ има кѫдѣ вратата едно малко прозорче, което обаче бива зимѣ старателно закрито, выпѫги по горѣказанната причина да бѫде кѫщата топла.

И тъй, свѣтлина въ селската кѫща иде само прѣзъ комина на огнището, и прѣзъ кѫщнытѣ врата, колчимъ са тѣ отворятъ. При тѣзи неприятны условия и лишение отъ свѣтлина, фамилията на нашій селенинъ и той самъ щеше да вѣхне и линѣе, ако не припечелваше чрѣзъ излаганието си прѣзъ цѣлъ день на благоприятното и съживително влияние на слънцето и чистый въздухъ по полето, онуй което губи отъ незнание въ кѫщата си, тъй старателно запазена отъ влязанието на слънчевитѣ зари въ неѭ. Повѣхванието (etiolement) е главното слѣдствие отъ лишението отъ естественната свѣтлина, а повѣхванието състои въ особена една модификация на кръвьта, и именно въ сѫщевременното смаляванiе на нейнитѣ три главны елементы: фибрината, албумината и кръвнитѣ топчета и увеличението на водната ѝ часть. Туй повѣхване влѣче, разумѣва са, съ себеси изгубванието на силытѣ, ослабвание и некадърность за тѫжка работа. — а сѣки знае че на таквази именно работа е подложенъ нашій селянинъ.

IV. Близость съ оборатъ и проч.

Най-подирь, близостьта съ оборытѣ, купищата отъ буклуцы и пр., близость много пѫти таквази щото можемъ да кажемъ че е буквално заобиколена отъ тѣхъ, става причина щото селската кѫща да се пълни непрестанно съ животны миязмы и растителны вони, произходящи отъ ферментацията на тѣзи боклуцы. Въ много селски кѫщи сѫществува въ андемическо състояние *треска* (fiévre intremitecnte); ако и да сѫ тѣ построены на добро и здраво землище, и селото да се намѣрва на най-прелестно мѣстоположение: главната причина на тѣзи трески стои въ испаренията които произлазятъ отъ боклука що се расчлепява подъ влиянието на топлината и въздуха.

Слѣдь изброяванието така въ горнитѣ четыри параграфа на по важнытѣ антихигиенически условия, които правятъ селската кѫща толкось вредителна за здравието, смѣтамы за дльжность да кажемъ и какво трѣба да направи селянина за да са предопази що-годѣ отъ врѣдытѣ

които му идѫтъ отъ това предипотопно устройство на жилището му.

По общепріетата аксіома, достатъчно ще е да се премахнѫтъ горѣизложеннытѣ причины, които правятъ нездрава кѫщата на селенина, за да са постигне желаемыя резултатъ: sublatacausa, tollitur effectus. И тука обаче ще се испречатъ разны мнимы препятствія, происходящи повечето отъ невежеството, отъ грубата рутина, а нѣкои отъ западналото материално положеніе, въ което хвърлихѫ нашето селско населеніе ужаснытѣ катастрофи прѣзъ послѣдната война. Хигіената трѣба обаче да каже туй, което заключеніята на положителната наука налагатъ тъй да кажѫ на сѣкиго, който милѣе за здравіето си и за здравіето на фамиліята си, като предоставя сѣкому да са ползва отъ тѣхъ до колкото обстоятелствата и срѣдствата му позволяватъ.

Желателно бы было и селенина, както повечето отъ гражданытѣ, да постилаше кѫщата си съ сухи дебелы дъски, но ако това е недостѫпно за повечето отъ тѣхъ по причина на скѫпата си стойность, неще каже че неможе вече и да се намѣри друго срѣдство за предпазваніе отъ влагата. Ако нашій селенинъ са рѣши само да издигне малко нѣщо надъ земната повърхность своето жилище, а не да го вкопава въ земята като гробъ, и ако поне съ плочи или тувлы постелеше стаята си, той бы направилъ твърдѣ голѣма крачка къмъ ассенизацiята и исушаваніето на кѫщата си.

Тъй сѫщо не бы му потрѣбали нѣкои съсипителни разноски, ако, вмѣсто малкитѣ и приличны на древнытѣ замочны и тюрмены отверстія, той отвореше по-голѣмички прозорцы на стаитѣ си, и най вече на стаитѣ за спаніе. Въздуха бы намѣрилъ така по-голѣмо улесненіе въ движеніето си изъ това жилище, то са бы много по-лесно провѣтревало, а и слъпчевытѣ зари не бы посрѣщали никакво препятствіе за распространеніето си въ него.

По този съвсѣмъ простъ начинъ на дѣйствіе, нашій селенинъ бы изведнѫжъ преобърналъ своето до сега тъмно, влажно и вонещо жилище на кѫща, ако и скромна по направата си, добрѣ провѣтре на и освѣтлена, и слѣдов. представляюща сички условія нужды за здравъ животъ

Дохожда най-подирь рѣдъ да кажемъ нѣколко думы и за това което може да са направи противъ врѣдытѣ происходящи отъ близостьта на кѫщата съ оборытѣ и пр. Въпроса за врѣдителностьта или не на смѣта отъ оборытѣ не е още наистина окончателно рѣшенъ, тъй като има

авторитетны писатели, които не само неприематъ че този смѣтъ може да бѫде вредителенъ, но даже указватъ на него като на вещество полѣзно въ нѣкои случаи за здравіето. Неможе обаче да се приеме че происходящитѣ отъ неговото химическо расчлененіе міязмы и испаренія, при нѣкои атмосферны и климатерически условія, ще влѣзатъ и излѣзатъ отъ близосѣдното жилище безъ да повліяѭтъ по-малко или по-много вредоносно на живущитѣ въ него. Тъй само си обяснявамы сѫществуваніето на треската въ много наши села, не имѣющи въ околностьта си ни блата, ни други источници на трескавы испаренія. Отдалеченіето прочее колкото е възможно повече на тѣзи изворы за болѣсть отъ станитѣ за живѣніе е едно полезно нѣщо, а и осѫществленіето му не повлича никакви разноски и не представя никакво затрудненіе, тъй като селскитѣ дворове сѫ обыкновенно доста широки.

Ако нашій гласъ са послуша, и трудолюбивый нашь селенинъ са съобрази що-годѣ съ наставленіята, които изложихмы, скоро повечето отъ нашитѣ села, тъй щедро надарены отъ природата съ чистъ въздухъ и изрядна вода, ще хванатъ да изобилствоватъ съ здравы и юнацы жители и стогодишны старцы. Гражданытѣ тоже ще можатъ тамъ да намѣрватъ прелеститѣ на природата, непокварены отъ нищо профанно, и да възвращатъ на тѣлото си загубитѣ, които сѫ неизбѣжно слѣдствіе на живота въ многолюднытѣ градища.

Д-ръ Т. И. Стояновичь.

безна и щастлива майка, която съ най голѣмъ трудъ и жертво приношение се старае за своитѣ малки дѣчица — най драгоценното съкровище на нейната майчина любовъ — за да ги отхрани и добрѣ въспита. Сѫществували друго по благородно назначение отъ това? И въ нѣкои отношения не стои ли мѫжътъ по долу отъ жената?— Върху жената почива обаче и голѣма отговорность. Колкото е едно назначение по високо и по-благородно, колкото по-голѣмо влияние има то върху благоденствието на обществото, толкова и по-голѣма отговорность взема на себѣ-си оня, който е назначенъ да дѣйства по пѫтя на такава една делекатна и полѣзна работа, отъ която зависи добрата или лошата бѫдѫщность на человѣчеството; върху дѣвойката прочее, която е опрѣдѣлена и назначена—като бѫдѫща въспитателка — да играе една толкова важна роль, лѣжи и една голѣма отговорность.— Неще ли бѫде дѣвойката оная крѣпка точка, върху която младото поколение ще намѣри най-ягка подпорка; не е тя оня дѣятель, отъ когото ще зависи да положи въ бѫдѫще, здрава основа и да засѣе ползотворенъ зародишъ въ крѣхкото сърдце на дѣтето, отъ когото, слѣдъ врѣме, да се развиятъ най-добритѣ чувства—най-добрия характеръ? Неще ли бѫде тя, като бѫдѫща майка първата учителка, първата основателка на человѣческото благодѣнствие? Да, тя е, която е назначена да положи основитѣ на бѫдѫщето крѣпко народно здание; тя е лостътъ и условието за едно свѣтло и славно бѫдѫще на народа!—

Тъй като назначението на дѣвойката е толкова многозначюще за бѫдѫщитѣ сѫдбини на народа; като отъ нея, както видѣхме, ще зависи направлението, духътъ, стрѣмленията на бѫдѫщето поколение —сѫдбата на отечеството и народа, то като какви срѣдства и мѣрки се изискватъ отъ насъ, за да улесниме и подготовимъ, както трѣба, настоящитѣ наши млади и невинни дѣвици—бѫдѫщитѣ народни въспитателки?—Ето въпроси, които сѫ отъ твърдѣ голѣма важность за насъ, и които, мѣжду другитѣ, трѣбва най-вече да ни занимаватъ, защото отъ щастливото имъ разрѣшение ще зависи и бѫдѫщето послание на народа ни.

Първото и най-главно условие за подготовяние на истенски въспитателки е, да се снабдятъ нашитѣ дѣвойки съ едно *солидно въспитание* и *положителна наука.*

Образованието на дѣвойката, която за напрѣдъ има да стане една добра домакиня, истенска майка — въспитателка, трѣба да вземе най-вече такова направление, щото да свърже всичко въ една гармо-

ния, и да въспроизвѣжда оная кротость и спокойствие, които сѫ въ състояние да задушаватъ всѣкога пламеннитѣ пожелания, неприличнитѣ наклоности и прищевки, така щото, да може да вроди въ нейната душа истенското щастие, спокойствие, скромность и нежность.

Оная жена, която се занимава съ нѣща отвлечени, съ въпроси по горѣ стоящи отъ нейното назначение; като повече размишлява а по малко работи, и то върху предмети далечь отъ нейната цѣль, такава жена нѣма никога да са запознае съ сѫщинското щастие на фамилиярния животъ и неще принесе облага на обществото. За това, образованието на дѣвицата трѣба да са стрѣми най паче къмъ такава посока, щото да приготви отъ нея една достойна и работлива домакиня, една любезна съпруга, една щастлива и нежна майка. —

Отъ всичкитѣ искушения, на които дѣвицата е тъй често и тъй лесно изложена, може да я избави най добрѣ, непрѣстанното домашно занимание и пламенното желание за снабдяване съ необходимото образувание, съ нужното развитие на духътъ и облагородяване на сърдцето; непрѣстанното старание да си състави ясни понятия за всичко, което за въ бѫдѫще, като другарка на образуванъ мѫжъ, като въспитателка, и наставница на младото поколение, ще ѝ бѫде нужно и полезно — необходимо. Всѣкога дѣвойката трѣба, до колкото ѝ позволяватъ срѣдствата, да придобие едно всеобщо образувание въ училището, като непрѣстава да прочита своврѣменно, всѣкакви поучителни и полѣзни книги; тя трѣба да внимава на разговоритѣ и наставленията на добри и благоразумни хора, и да глѣда да си състави точни понятия върху нуждитѣ на дневния животъ; най сетнѣ, тя трѣбва да забѣлѣжва и задържа само онова въ паметьта си, което най добрѣ отговаря и се съгласява съ правилата на нейния неженъ полъ, и което да възбужда нежность и съчувствие въ нейното срдце. Кѫшнитѣ занятия и щастието на фамилията, трѣба да ѝ станатъ по драгоцѣнни отъ най-блѣстящитѣ моди и украшения, чистотата и порѣдъкътъ по мили отъ богатството. —

Жената въобще нетрѣба да дири голѣми богатства и слава; това тя нека остави на мѫжетѣ. Тихата само кѫщица е цѣлия свѣтъ, всичкото съкровище на добрата домакиня. Тукъ тя въ тишина и спокойствие върши най благородната работа — въспитанието на человѣчеството.

Добрата стопанка, не само че основава щастието на бѫдѫщето

потомство, не само че единственно отъ нея зависи добрата отхрана на нейнитѣ дѣца; нъ още и влиянието на една благоразумна, нежна и истенно образована съпруга бива твърдѣ благотворно и върху сждбата на съпругътъ й и въ вьобще върху всѣки человѣкъ. Тя е въ състояние да умѣгчи и отстрани лошитѣ и груби навици и наклонности на другаря си. —

Измѣжду главнитѣ качества, които трѣба да притѣжава всѣка образована и добрѣ въспитана дѣвица сж и слѣдующитѣ: *трудолюбието, учтивостьта, скромностьта, нежностьта и честностьта.* Всѣки други качества, които не се съгласяватъ съ нейното високо назначение, могатъ твърдѣ неблагоприятно да виляятъ върху нейното бждящe щастие. —

Сега нека поразглѣдаме, по обстоятелственно, ползитѣ на споминатитѣ качества, за да видимъ до колко сж тѣ необходими за една млада и оброзована дѣвица.

Трудолюбието е едно отъ главнитѣ качества, които трѣба да красятъ бждящата добра домакиня. За това, младитѣ дѣвойки още отъ дѣтинството трѣбва да се привикватъ на работа. Нека бездѣлието имъ стане като наказание. Работянието трѣба да бжде евестранно. Освѣнъ физическия трудъ, който е необходимъ въ кжщата не една пъргава и чиста стопанка, която съ умѣние распорѣжда и върши всичко на врѣме и мѣсто, никога нетрѣба да се забрава и умственното занятие, което е още по нужно за добрата въспитателка и първа учителка на дѣцата. Прочитанието на добри книги, съ съдържение съотвѣтствующе на назначението на дѣвойката е отъ неоцѣнима полза; за това то трѣба да стане постоянна привичка, безъ която разнообразния дневенъ животъ да бжде за нея труденъ и неприятенъ. Старанието за правилното отхранвание на малкитѣ, и за тѣхното истенно нравственно въспитание, трѣба да бжде една отъ първитѣ грижи на майката. —

Учтивостьта е качество толкова благородно и възвисено, што то въ него се заключава почти цѣлото въспитание. Да бжде человѣкъ учтивъ къмъ домашнитѣ, сжсѣдитѣ и вьобще къмъ всѣки членъ на обществото, врѣдъ което живѣе, значи да е вникналъ добрѣ въ сжщинското назначение на человѣка. Колкото това качество е нуждно за всѣки едного, толкова повече е необходимо за една млада дѣвой

ка, която съ врѣме ще трѣба да бѫде оглѣдало и примеръ на крѣхкото дѣтинско сърдце. За това, родителитѣ трѣба да се старaятъ, щото дѣцата имъ още отъ дѣтинството да се прѣвикнатъ на почитание и уважение всѣкого. Това качество най-много липсва у насъ Българитѣ. Истенното почитание и уважение у насъ сѫ рѣдкость. Лошиятъ навикъ, да незачитаме вѣрнитѣ служители на отечеството, които сѫ отъ насъ и за насъ, да не уважаваме и испълняваме нарѣдбитѣ и законитѣ на страната, който е останалъ вроденъ у насъ отъ врѣме на робството, толкова злѣ се отразява въ сърдцата на младото поколение, толкова дълбоко зарязава и отравя добритѣ прави, щото съ страхъ и скръбь трѣба человѣкъ да глѣда на незавидното бѫдѫще, което очаква народа ни отъ тъзи страшна язва. — Человѣку коститѣ настръхватъ, като глѣда какъ безмисленно, какъ безстидно и подло се напада, критикува всѣко частно лице, всѣки народенъ служитель, всѣко народно заведение. Егоистическитѣ цѣли и шарлатанството сѫ взѣли връхъ надъ всичко свято, честно и справедливо. Нищо се нещади, всичко е изложено на подлитѣ уста на единъ новъ изродъ общество, общество развратническо, съ цѣли разнобразни, нъ не и благородни — народнополѣзни. Обрѫщамъ сериозното внимание на всички истенни Българи и почитенни родители, особенно да се грижатъ за искорнението на това зло, което съ врѣме може да роди твърдѣ лоши и неприятни слѣдствия за народа и отечеството!

Скромностьта е свойство толкова хубаво, щото днесъ се мѣри възпитанието у человѣка по неговата скромность. Съ истенна и непрѣтворна скромность трѣба да блѣщи всѣка дѣвица, която дѣйствително марѣе за себе и обществото. Скромность въ облѣкло, въ пожелания и прищевки—ето образецъ на отлична дѣвойка. — Домакиня, която непритѣжава това хубаво качество, много пѫти става причина за съсипване на съпругътъ си въ материално и морално отношение. Имаме живи примѣри, които ни указватъ, като какво може да извърши една расточителна и неблагоразумна стопанка; безъ да взѣма прѣдъ видъ състоянието на мѫжа си, тя всѣчески се старае да угоди на необмисленнитѣ си прищевки, особенно за излишни външни украшения и моди, несъобразни не само съ нашия животъ и прави, нъ и съ скромното ни народно богатство. Напротивъ, колко за уважение е оная благоразсѫдлива съпруга, която, като умѣе всичко да прѣтѣгли и изучи, съобразява се твърдѣ съразмѣрно съ състоянието на мѫжа си, и тогава вмѣсто разсипление, натрупва се богатство за поддържание и възпи-

таніе дѣцата имъ. Освѣнъ това, скромностьта въ отношението и обхожденнето съ съсѣдитѣ и съгражданитѣ си е изрѣдно качество, което много по-добрѣ краси младата дѣвойка и съпруга, отъ колкото блѣскавитѣ диаманти. Колко глупаво, колко странно и смѣшно е, да глѣда человѣкъ нѣкоя дѣвица или госпожа, да се възнася и гордѣе, само за това, че мѫжътъ ѝ занимава нѣкоя видна служба или пъкъ притѣжава богатство. Такова необмислемо отнасение е толкова несъобразно съ началата на равенството, съ началата на человѣщината, щото такова поведение трѣба да се смятря за глупаво и противонравствено. Строгата нравственность изисква равенството на всички, още повече пъкъ изисква *вѣликодушието* и *снисхождението* на високопоставения къмъ по-долния, на богатия къмъ сиромахътъ. Едина и другия сѫ безъ това охални и безгрижни, прочее тѣ сѫ длъжни да глѣдатъ и се стараятъ, щото пониженния и бѣдния да неусѣща всичката горчивина на незавидното си положение; тѣ трѣба, като лѣкари и милосърдни сестри, вѣжливо да олѣкчаватъ нетърпимитѣ болки на бѣдността и нижностьта, и тогава само ще сѫ достойни за чина и богатството си.

Нежностьта и *честностьта* сѫ главнитѣ стълпове на человѣческата нравственность, особенно пъкъ за младата дѣвица и съпруга. Самото име »майка« ни кара да проумѣемъ, че тя трѣба да изобилства съ нежность, безъ която не ще ѝ бѫде възможно да отглѣда нито една жива душа. Освѣнъ това, туй свойство е, тъй да кажемъ, като вродено у жената; нъ то трѣба да се облагородява и усъвършенства на здрава основа. Честностьта е краеѫгълния камъкъ на една фамилия. Тамъ, гдѣто тя липсва, тамъ нѣма и неможе да сѫществува фамилиаренъ животъ, а щомъ нѣма фамилия, разсипва се и общеттвенния — народния животъ. Строгата нравственность изисква честность въ сичко.

Честность въ нравитѣ, въ отнасенето, въ дѣлата — ето примѣръ на една истенно образована дѣвица. Честностьта е цементъ, който ягко свързва двама съпрузи; тя е основата на щастливия фамилиаренъ и благополученъ животъ. Това свойство е звѣздата, която украсява челото на всѣка млада душа на сѣка тварь, що има человѣчески образъ и подобие. Като е така, то най-строго внимание трѣба да се обръща за спечелванието на това богатство, още въ дѣтинство. — Нито благородство, нито чинъ, нито богатство сѫ въ състояние да възнаградятъ изгубената честь — *безчестието*. Ако има нѣщо свято, нѣщо възвисено, нѣщо безцѣнно, което трѣбя да притѣжава една дѣвица, то това е чест-

ността, въ сѣко едно отношение. Нѣма друго качество, другъ порокъ, който най-много да е дѣйствалъ на разсипление, разорѣние на фамилията, обществото, па даже и на държавитѣ, отъ колкото безчестието

Трѣба вече да разберемъ, че бѫдѫщата сила и слава на единъ народъ се състои въ истенно въспитание и съ положителна наука снабдени граждани и гражданки.

Днесъ, благодарение на благоприятнитѣ обстоятелства, намъ се отвара пространно поле за дѣйствие. Нашето отеческо правителство и прѣдставителство голѣми усилия полага за снабдяванне нашата младежь съ положителна наука; затова отъ страна на родителитѣ се изисква много по голѣми грижи за подготовяние дѣцата си въ нравственно отношение. Нека веднажъ за вѣкога се убѣдятъ всѣки родители, че исключително тѣмъ прѣдлѣжи да положатъ здравата основа въ сърдцата на рожбитѣ си. Родителитѣ и учителитѣ тъй тѣсно сѫ свързани по своето назначение и дѣятелность, щото безъ помощьта и съдѣйствието на първитѣ, немислимо е успѣшното напрѣдванне на училищното дѣло.

Съ надѣжда, че краткитѣ ми нѣколко думи, относително назначението, цѣльта и подготовката на дѣвойката, не ще останатъ безполѣзни за всички онея наши млади и неопитни дѣвици, които искренно желаятъ да се приготвятъ за твърдѣ благородното си, нъ сърѣменно и много тѣжко назначение—да станатъ, сиречь съ врѣме, достойни домакини, обичливи съпруги, нежни майки и истенни въспитателки на бѫдѫщето ни поколение—то скратявамъ скромнитѣ си, нъ искренни наставления и имъ желая, щото сички за напрѣдъ да бѫдѫтъ гордость за родителитѣ, честь за съгражданитѣ си и слава за бѣдното ни и мило отечество България.

А. Козаровъ.

ДАНЪЦИТѢ

I.

Между нуждитѣ които сѫ нераздѣлни отъ особата на человѣка, отъ личностьта му, които му сѫ лични, като храната, облѣклото, живѣлището, ученiето и други, человѣкъ като членъ отъ обществото има и осѣща и други нужди, които сѫ общи и на които удовлетворенiето е толко нуждно колкото е нуждно и удоволетворенiето на личнитѣ нужди Както чрѣзъ удовлетвренiето на личнитѣ нужди са поддържа живота на человѣка и му са доставятъ задоволствiя тъй и удовлетворенiето на общитѣ нужди поддържа обществованiето на человѣка е невъзможно.

Нуждитѣ, които сѫ нераздѣлни отъ человѣческото естество, сматрянъ като членъ отъ обществото и за удовлетворенiето на които человѣцитѣ са събиратъ на общество, сѫ нуждитѣ за свобода, за безопасность, на живота му и на имота му, за собственностьта на работата му и на имота му, за правосѫдiето, за свободата и улесненiето на търговiята му, на промышленностьта му, на земледѣлiето му.

За да имъ са удовлетворяватъ и посрѣщатъ тыя нужди, человѣцитѣ намыслили за по добрѣ да повѣрятъ тая работа на едно извѣстно число хора на мѣсто да я вършятъ тѣ. Тѣзи хора не ще иматъ друго да правятъ, освѣнъ да вършятъ повѣрената тѣмъ работа споредъ едни правила начъртани отъ напредъ отъ самитѣ членове на обществото, подъ началството на единъ вождъ, който е вождатъ на обществото или на държавата. Лицата които сѫ натоварени съ удовлетворенiето на нуждитѣ на обществото, съставляющи и главнитѣ интереси на това общество, и да бдятъ връху тѣхъ както и да обезпечаватъ благоденствiето му, взѣти съвъкупно, съставляютъ правителството.

Распредѣленіето на работата, което е едно отъ основнитѣ начала на икономическата наука и което най-много способствува за удовлетвореніе на всичкитѣ лични нужди на человѣка, е споредъ благотворнитѣ и плодотворнитѣ си слѣдствія, приспособено и на правителството, на обществото.

Тъй, не сж еднитѣ и сжщитѣ лица които правятъ законитѣ, не сж еднитѣ и сжщитѣ лица които ги испълняватъ; не сж все едни които раздаватъ правосждіето, които въдворяватъ и пазатъ тишината, безопасностьта, които бдятъ да не са нарушава свободата на жителитѣ нито тѣхната собственность, които отварятъ пжтища и поставятъ всякакви съобщителни срѣдства за свободното търгуваніе и за свободното упражненіе на промышленстьта и на земледѣліето. На всякого отъ тѣхъ е възложена по една работа, която трѣба да върши безъ да поима върху си работитѣ съ които сж натоварени другитѣ и безъ да са намиса.

Тъй, на вождатъ на правителството е дадено да испълнява законитѣ, и той представлява испълнителната власть; на администрацiята и на военното началство е вьвѣрено да бди върху тишината, върху безопасностьта и върху свободата на членовете на обществото, на сждебното, да раздава правосждіето, на Финанціялното да управлява главнитѣ приходи и разноски, на онова на народното просвѣщеніе да са грыжи за умственното и нравственното просвѣщеніе на народа, и най послѣ едно друго е натоварено да отваря пжтища и други съобщителни средства; тыя нѣща сж работата на правителството и то е длъжно да ги върши безъ да иска да распространява кржгътъ на своитѣ си принадлѣжности и да посѣга още и на други. Всичкитѣ тыя като извърши, правителството е въ ралята си и въ границитѣ на дѣяніята си и може да са каже, че е извършило обязаноститѣ които му сж възложени.

Отъ задълженіята които е възложило на лицата, които съставляватъ правителството, проистичатъ задълженія които е пріѣло отъ своя страна и обществото; то са е задължило, мълчишкомъ или по силата на закона на природата, споредъ когото всѣкоя услуга са възнаграждава, да възнагради услугитѣ които му принася правителството и безъ които сжществованіето на человѣкътъ въ общество е невъзможно. То плаща това възнагражденіе посрѣдствомъ наложенія, които въ просвѣтенитѣ държави са распскуватъ и са примать отъ самото населеніе, то есеть посрѣдствомъ данъцитѣ.

Правителството е едно морално лице, едно мечтателно сѫщество, една дума употрѣбявана за да покаже сбора отъ оныя лица които сѫ натоварени да вършятъ работитѣ на обществото, на народа; като то нѣма нищо, не притажава нищо; то не би могло нищо да извърши отъ възложенитѣ нему много и сложни работи, ако народа не му доставеше срѣдствата за да плаща разноскитѣ които нуждитѣ на страната изискуватъ. Тыя разноски, като сѫ за общій интересъ, са поносатъ отъ всичкитѣ жители и отъ всякого отъ жителитѣ, и са оправдаватъ и узаконяватъ отъ услугитѣ които предизвикватъ и които са правятъ срѣщу тѣхъ отъ правителството.

II.

Тыя разноски произлизатъ отъ данъци, отъ наложенія. Наричатъ са данъци, защото суммитѣ които се даватъ плащатъ отъ градо, сѫ наложени чрѣзъ закони и показватъ частьта която всѣкой членъ отъ народа, отъ обществото, трѣба да даде, въ едно дадено обстоятелство, за да спомогне на разноскитѣ на страната. Данъцитѣ прочее са взиматъ отъ имота на народа за да посрѣщнѫтъ разноскитѣ направени за общій интересъ.

Данъцитѣ са сѫ родили съ самото пораждание на обществото, отъ самото му първо начално битіе. Каквото и да е было правителството на кои да сѫ общества, диви или просвѣтени, тѣ са трѣбали да даватъ на правителствата си, които сѫ ги управлявали, срѣдствата за да испълнятъ назначеніето си; сички сѫ были длъжни да даватъ за да са защищава земята имъ противъ външни или вътрѣшни неприятели, и за да са поддържа вътрѣшный порѣдъкъ. Това което са давали е състояло или въ лични услуги или въ произведенія или въ пари, спорѣдъ състояніето малко много напрѣднало на обществото.

До когато обществата сѫ были въ невѣжество и съ сыромашія, данъка е състоялъ само въ лични услуги. Цѣлый народъ са е дигалъ въ врѣме на война и служалъ на свои разноски подъ прѣпорцитѣ на вождитѣ си, а въ мирно врѣме са е събиралъ да гради храмове и крѣпости, да отваря пѫтища и да съгражда общи зданія. Той е работялъ съ рѫцѣтѣ си нивитѣ на жрѣцитѣ и на свѣщенницитѣ, на управляющитѣ, на хранителитѣ на обществената власть; тыя повинности сѫ были достатъчни за да посрѣщатъ нуждитѣ на държавата.

Просвѣщеніето на обществата, развитіето на промышленностьта имъ и умножаваніето на богатството имъ е измѣнявало постепенно тоя начинъ за плащаніе данъцитѣ. Отъ лицата, данъка са прехвърля малко по малко на нѣщатѫ, на произведеніята. То бѣше десятъкъ, който са взималъ отъ стадата, отъ урожая, отъ по-многото плодове на земята и на работата, и съ тѣзи природни срѣдства са е издължавала една голѣма часть отъ общитѣ разноски.

По-послѣ, като са захванали паритѣ да изобилствоватъ и да са умножаватъ повече, събираніето на много данъци е станало въ пари, и колкото просвѣщеніето са е развывало паритѣ са замѣствали личнитѣ услуги и произведеніята, тъй щото днесъ, въ просвѣтенитѣ страни данъцитѣ са плащатъ въ пари и въ нѣкои обстоятелства въ лични услуги: военната повинность и нѣгдѣ въ повинности за отваряніе и поддържаніе пѫтищата.

Десятъка, или плащаніе на данъцитѣ въ произведенія, който е начина за плащаніето имъ у първобытнитѣ общества, са е запазилъ само у тѣхъ.

Колкото человѣкъ по напреднува въ просвѣщеніето, толко повече нуждитѣ му се умножаватъ. За да ги удовлетворява, той търси постоянно нови срѣдства; той изобретава, т. е. намира срѣдства за да подчини силитѣ и веществата на естеството, да извади отъ тѣхъ колкото повече може полза и да умножи богатството си. Съ умноженіето на личнитѣ му нужди и на богатството му умножаватъ са и нуждитѣ на обществото, защото сѣкой отъ членоветѣ му има повече нужда отъ порѣдъкъ, отъ безопастность, отъ правосѫдіе, отъ свобода за да запази придобитото си богатство и да го прави производително.

Отъ умножаваніето прочее на нуждитѣ на обществото оказва са и нуждностьта да са увеличатъ и данъцитѣ. И въ това явленіе нищо не трѣбва да ни очудва. Данъцитѣ са увеличаватъ тамъ гдѣто са развива просвѣщеніето. Това е едно естественно слѣдствіе, което произлиза отъ самитѣ нужди на общественното устройство. Промышленностьта и богатството не са развиватъ никога, безъ да подигатъ отъ страна на населеніето взысканія за по-обширни гаранции за въ полза на имота и на лицата. Правосѫдіето, администрацiята, полицiята, създаваніето на общественни учрежденія са разширяватъ отъ день на день и са усъвършенствуватъ спорѣдъ нуждитѣ на населеніята, и колкото обществата напреднуватъ и цѫвтятъ, толко повече са повишаватъ

постжпенно разноскитѣ които сж на тѣхна тяжесть. Въ слѣдствіе на това, макаръ и да трѣба отъ страна па населеніето да са взима повече нѣщо отъ имота имъ, тоя фактъ обаче не дѣйствува като препятствіе на постоянното му и безпрестанното му успѣваніе, защото въобще, причинитѣ отъ които той са поражда, иматъ за слѣдствіе да умножатъ общото благосъстояніе въ единъ размѣръ по-голѣмъ отъ размѣра на жьртвованіята, които са изискуватъ въ интересса на държавата.

Съ други думи, данъцитѣ са увеличаватъ съ развитіето на просвѣщеніето и това увеличеніе не препаствува на обогатяваніето на населеніета. Защото увеличеніето е дошло въ слѣдствіе на обогатяваніето му и че това послѣднето го е предизвикало, а не защото населеніята са сж обогатили въ слѣдствіе на увеличаваніето на данъцитѣ, което ще е едно противорѣчіе на естественнитѣ закони.

Дѣйсвително, развытіето на человѣцитѣ изисква свободата имъ повече да се разшири, свободното имъ ходеніе да бжде обезпечено: отъ това е нуждно военната сила и полицiята да са увеличатъ. Умноженіето на богаството, разширеніето на всичкитѣ промишленности изискватъ по просвѣтени и по учени чиновницы, по голѣма безопасность за лицата и имота, по справедливо раздаваніе на правосждіето на основаніе на закони по добри и по приспособени на стжпеня на развитіето, изискуватъ по голѣмо покровителство на собственностьта, по голѣми леснотій за упражененіето на занаятитѣ, повече пжтища и съобщителни срѣдства. И за да стане всичко това, изискуватъ са повече разноски и слѣдователно повече данъци.

III.

Тъй като нуждитѣ на человѣка въ частный му животъ нѣматъ граница, тъй сжщо и нуждитѣ на обществото отъ което той е членъ нѣматъ една линія до която да могжтъ да са спржтъ. Тѣ са измѣнятъ, разширяватъ, умножаватъ съ успѣхитѣ и напрѣднуваніето на обществото.

Общитѣ разноски са взиматъ отъ имота на населеніето, отъ богатый и отъ сиромаха, без друга разлика освѣнъ че тѣ сж взиматъ според имотного състояніе на вського и спорѣдъ потребеніята които прави. Онзи който има повече имотъ плаща и трѣба да плаща

повече данъкъ отъ оногова който едвамъ има нуждното за живѣніе, и онзи който потребява повече нѣща наложени съ данъкъ плаща и повече данъци, былъ той сыромахъ или богатъ. Тѣ, за това, трѣба да са разходуватъ не само за назначеніето за което са сабиратъ, нъ още и за оныя потребенія които сж нуждни.

Общественнитѣ потребенія които сж най неизбѣжни сж оныя които имать за цѣль запазваніето на народната независимость, на свободата и на почитаніето на правата на сѣкого върху собственностьта му; и тѣзи закони са съкращаватъ въ едната дума безопастность.

Като общественни полезни разноски могжтъ да са сматрять и онѣзи които са правятъ за нѣкои услуги и нужди на обществото и за общеполезни работи, добрѣ припознати за такива, и които изискватъ или гаранція, която немогжтъ да дадятъ частни предпріятія или които ще е опасно да се повѣрятъ на частни предпріятія или които никоя частна инициатива не поима да върши. Такива сж сѣченіето на паритѣ, пренасяніето на писмата, на телеграфическитѣ депеши, съобщителнитѣ средства, нѣкои превозителни средства за пжтници и за стоки и пр. Тамъ гдѣто е възможно да се дигнжтъ припятсвіята и опасноститѣ които посочихми, расходуваніето на тыя разноски може и трѣба да са повѣри на частното предначиваніе и на частни предпріятія.

Между общественитѣ полезни разноски могжтъ да са турятъ още и оныя които са правятъ за общенародното просвѣщеніе, были тѣ направени отъ правителството или отъ населеніето изобщо.

Въ разноскитѣ които иматъ една общеполезна цѣль влизатъ още и оныя които иматъ назначеніе да пазятъ здравіето и да принасятъ леснини на населеніето, като постиланіето на улицитѣ, освѣтленіето имъ, чистеніето имъ, поливаніето имъ, подържаніето на площадитѣ оставяни за кръгообращеніето и за провѣтреніето.

Всичкитѣ тыя разноски разбирами че сж правятъ отъ правителството, отъ департаментитѣ или отъ общинитѣ, защото едно количество са товаря върху данъцитѣ, които събира правителството, за полза на департаментитѣ и на общинитѣ.

Всѣкое общественно потребеніе, което не влиза въ исчисленіето което направихми, трѣба да са отнися къмъ оныя разноски които сж безполезни и вредителни. Въ всякое общественно потребленіе са из-

искува най голѣмата икономія и всичкитѣ общественни потребенія трѣба да стремять всякога на намаленіе, не като са оставятъ нуждитѣ неудовлетворени, нъ като се удовлетворяватъ оныя които са припознаятъ за такива и са отвърлятъ излишнитѣ, и като са повѣрить на частни предпріятія тамъ гдѣто безопасно може това да стане.

Освѣнъ неизбѣжнитѣ и нуждитѣ потрѣбенія всичкитѣ други или поне повечето отъ онія които иматъ общественна полза трѣба да са повѣряватъ на частни предпріятія когато нѣма препятствия за общата служба и когато не може да се компромитира общата безопасность. Отъ това ще произлѣзе, отъ една страна, намаленіе на данъцитѣ, облекченіе на поддатнитѣ; отъ друга, като е припознато че частната промышленность върши по добрѣ и по евтино всякоя рабона отъ колкото правителствата, тыя работй ще и слижатъ за упражнява дѣятелността си, да призвожда и да направи по поризводителна оная часть отъ общій капиталъ, който като данъкъ, са потрѣбява непроизводиелно отъ правителството или прозвожда само обща полза безъ да произведе ползи и въ промишленностьта. Това става днесъ въ просвѣщенитѣ народи и колкото повече единъ народъ е напредналъ толко повече тамъ могжтъ да са изискватъ отъ частната предпріемчивость или отъ съдусжаванiята услугитѣ които необразуванитѣ народи сж научени и принудени да чакать отъ правителствата си.

Ный принорѫчвами това защото като на правителствата е една длъжность да прaятъ икономія и да пистятъ общественнитѣ пари, тѣ сж длъжни да глѣдатъ да остане у народа всичкото онова количество косто може да му отави и кости не му е нуждно и неизбѣжно, за ди бжде то употрѣбено нъ производстовто.

Данъка е оная часть отъ прихода му, която вєкой житель въ една страна, гражданинъ и селенинъ, е длъженъ да предплати за да заплати съвъкупнитѣ сулуги, които са виждатъ за неизбѣжни, за нуждни и за общеполезни и които му се праватъ отъ правителството, отъ окрѫга или отъ общината. Затова данъцитѣ биватъ народни или правителственни, департаментални или окрѫжни и общински.

Има два главни начина по които са облагатъ данъцитѣ; прямый начинъ и косвенный. И двата начина иматъ различно значеніе. Спорѣдъ това данъцитѣ биватъ прями и косвенни или непрями.

Прямитѣ данъци сж оныя които жителитѣ на една страна

плащатъ съразмѣрно съ имота си: тѣ постигатъ въобще богатството. Тѣ са искатъ направо, именно, редовно, періодически отъ податный, записанъ въ единъ списъкъ, и са съставляватъ отъ една часть отъ имота му или отъ прихода му който му са взима спорѣдъ нѣкои осѫзателни показанія, като недвижими имоти, капитали, приходи и пр.

Косвеннитѣ данъци са наричатъ тъй защото оныя които ги теглятъ, потрѣбителитѣ, не ги плащатъ направо. Тѣ са искатъ въ случай или на едно потрѣбеніе, или на една продажба, или на едно зимане-даванье отъ поддатни които, са предполага, че си взиматъ назадъ платеный отъ тѣхъ данъкъ отъ оныя които потребяватъ наложенитѣ прѣдмѣти. Тыя данъци са събиратъ посрѣдствомъ тарифи или когато са продаде стоката или когато ще се пренася отъ едно мѣсто на друго съразмѣрно съ стойностьта на стоката, и оныя, които купуватъ тая стока за да я потрѣбяватъ, теглятъ данъка съразмѣрно съ стоката която потрѣбяватъ, или която превозватъ отъ едно мѣсто на друго. Въ тая категорія влизатъ и монополитѣ.

Нъ работата не става веѣкога тъй. Нѣкой данъкъ който наглѣдно са вижда да е прямъ дѣйствува косвенно, а другъ който наглѣдно е косвененъ дѣйствува прямо. Веѣкой данъкъ може да бѫде и прѣмъ и косвененъ. Той бывa прѣмъ, ако поддатный неможе да го приложи врьхъ цѣната на стоката си и да си гоземе отъ оныя които купуватъ стоката му или услугата му и косвененъ когато може да направи това.

Една друга отличителна чьрта която сѫществува между двѣтѣ категоріи е, че прѣмитѣ данъци могѫтъ да са изискуватъ принудително, чрѣзъ секвестри и чрѣзъ насилственни продажби и за туй, отъ тая точка зрѣнія, данъка върху спиртливитѣ питія влиза въ категоріята на прѣмитѣ. Косвеннитѣ данъци са събиратъ когато и до колкото стоката са потрѣбява. Пьрвитѣ иматъ тая добрина че могатъ да са обложатъ съразмѣрно съ имота на сѣкого и сѫ по справедливи, а вторитѣ са облагатъ посрѣдствомъ еднообразни тарифи за всичкo, какъвто и колкото и да бѫде имота на поддатнитѣ.

Отъ това слѣдува че като косвеннитѣ данъци са налагатъ по еднообразни тарифи, тѣ сѫ плащатъ еднакво и наравно отъ всякого който потребява наложенитѣ предмѣти. Богатитѣ които потребяватъ отъ тѣхъ толко колкото и сромаситѣ не плащатъ повече отъ тѣзи, и тыя данъци са отличаватъ прочее и въ това че не сѫ разхвърлени съразмѣрно съ имота на всякого.

Косвеннитѣ данъци могжтъ да са предпочитатъ отъ друга точка зрѣнія. За произведеніята които не сж отъ първа нуждность, данъка не е обязателенъ; на волята на потребителя стои или да не потребява отъ тѣхъ никъкъ или да потребява по малко; за оныя вещи които сж потребни или нуждни за здравіето, тѣ могжтъ да са употребяватъ въ малки размѣри, тъй щото потребителя да не осѣща тѣжина въ исплащаніето на данъка имъ.

Прямитѣ данъци сж: *кадастрътъ* (поземеленъ данъкъ) данъка върху прихода данъка върху сградитѣ които не служжтъ на земледѣліето, налога върху овцитѣ и козитѣ (бегликъ) налога върху свинитѣ (серчимъ).

При тия данъци могжтъ да са приложжтъ военната повинность и повинностьта за отваряніе и поддържаніе пжтища. тѣ сж и нащатъ въ натура, лично. Всякой е обязанъ да ги издължава и тая обязанность за първата повинность е най святата.

Въ ковеннитѣ данъци влизатъ:

Монопола на сольта, монопола на мѣркитѣ и теглилкитѣ, право за пренасяніе (мерурле), правото за потребеніе (бандероль), право за продаваніе тютюнъ (русадіе), правото за правеніе и правото за продаваніе спиртливи питія, мытото за внисаніе и изнисаніе, тимбри, десетъкъ отъ дърва, коприна, гипсъ и пр.

Има и още други данъци и налози или приходи, които не сж включени нито въ едното нито въ другото отъ тыя двѣ подраздѣленія и които могжтъ да са отдадѫтъ на едното или на другото, ако иматъ отличителнитѣ чърти на еднитѣ или на другитѣ; тѣ сж:

Право за рыболовство, приходи отъ правителственни имоти и отъ имоти останали безъ наслѣдници, право за паша и производство върху добитъка на кочующитѣ племена, глоби и конфискацій, приходъ отъ официалный вѣстникъ, отъ паспорти, отъ ловъ и оржжие, отъ сждебни мыта и права, отъ владала, отъ пристанищни права, отъ телеграфо пощенски тимбри, групове, писма и посылки, отъ областната печатница и образцовый чифликъ.

Данъцитѣ са наричатъ размѣтни или тарифни, описуеми.

Тѣ сж размѣтни, когато цѣлата сумма са опредѣля предварително отъ закона и са размѣта, расхвърля послѣ отъ администра-

ціята или отъ народнитѣ представителства по департаменти, по околія, по общини и на всякой поддатенъ.

Тѣ сѫ тарифни или описуеми когато налагаемый приходъ или имотъ на всякой поддатенъ са търси и са описа или по нѣкога безъ да са търси и описва и са събира данъка по една тарифа опредѣлена или съразмѣрна спородъ описанитѣ стойности, спородъ тѣжината, споредъ мѣрката и пр. и на когото цѣлото количество е съставено отъ частнитѣ дѣлове.

Тарифни данъци сѫ всичкитѣ други по горѣ изброени, освѣнъ кадастрътъ и приходитѣ отъ правителственнитѣ имущества.

Количеството на размѣтный данъкъ е опредѣлено и трѣба да е постоянно поне за една година или за единъ періодъ отъ нѣколко години, а онова на тарифный данъкъ е измѣнимо и слѣдува промѣненіята на обложенитѣ и налагаемитѣ общественни, като са увеличавз или намалява съ усмѣлитѣ имъ или съ загубитѣ имъ. Въ размѣтнитѣ данъци цѣлото произведеніе на данъка е опредѣлено отъ закона, който не опредѣля частьта която трѣба да понесе всякой поддатенъ, когато въ тарифнитѣ, закона опредѣля суммата която трѣба всякой да плаща посрѣдствомъ една тарифа, безъ той да показва цѣлото произведеніе на данъка.

V

Данъка са длъжи само на държавата за една услуга положително направена и за една дѣйствитела полза, добрина; държвата е народа, страната, департамента, общината.

Въ странитѣ които са управляватъ деспотически, владѣтеля опредѣля какви услуги ще прави правителството на частнитѣ лица и какво възнаграждніе ще иска то за тѣхъ, и това възнагражденіе съставлява денъка.

Въ странитѣ които са радватъ отъ едно представително управленіе и отъ една малко много широка свобода, числото, естеството и важностьта на услугитѣ които трѣба да прави държавата на жителитѣ са разикуватъ и опредѣлятъ всякоя година отъ представителитѣ; това съставлява разноскитѣ; тѣ разискуватъ и опредѣлятъ тоже срѣдствата и изворитѣ отъ гдѣто трѣба да се вземе възнагражденіето

на тыя услуги или тыя разноски и опредѣлять данъцитѣ. Това става чрѣзъ единъ законъ нарѣченъ законъ за бюджета на разноскитѣ и на приходитѣ, който важи за една година.

Начина по когото единъ честенъ человѣкъ смѣта разноскитѣ си и оцѣнява приходитѣ си различава отъ начина пріѣтъ за това отъ правителствата. Когато единъ честенъ человѣкъ иска да знае какви разноски може да си дозволи, той оцѣнява най първо приходитѣ си и според тѣхъ прави и разноски: нъ правителствата и мѣстнитѣ управленія захващатъ най напредъ отъ разноскитѣ които ще иматъ да направятъ и които опредѣлятъ; послѣ опредѣлятъ и приходитѣ и търсятъ отъ гдѣ, ще ги извадятъ.

Тоя начинъ дѣйствія са оправдава отъ това съображеніе, че тъй като приходитѣ сѫ назначени да покріятъ общественнитѣ разноски, тѣ сѫ само тогава законни когато отговарятъ на тягоститѣ наложени на правителството.

Начина по който данъка трѣба да са размѣтне между поддатнитѣ, времето и начина за плащаніето му са опредѣлятъ чрѣзъ особни закони направени отъ предствителното тѣло.

Данъка прочее са опредѣля, въ конституціоннитѣ държави, не отъ правителството нъ отъ самый народъ чрѣзъ неговитѣ представители, и са смятря за законенъ когато всичкитѣ тыя условія сѫ были свободно разисквани и съгласени между правителтвото и представителитѣ на народа, редовно и законно избрани. Всякой тогава трѣба да се подчини на тоя данъкъ и да го плаща като единъ священъ дългъ, зашото той служи да гарантира безопасностьта на лицата, на имота, на собственностьта, на свободата и на правдата.

Много правила има за облаганіето на данъцитѣ. Всички могѫтъ да се съкратятъ въ петь по главни, и които до сега са виждатъ неоспорими.

I. Данъка трѣба да е основанъ на началото на равенството, то есть да са плаща отъ всякого, отъ всички оныя поне които могѫтъ да го плащатъ.

II. Данъка трѣба да е съразмѣренъ съ имота на жителитѣ, т. е. да бѫде размѣтнатъ тъй щото да са иска отъ податный само съразмѣрната часть отъ цѣлата цифра на собственый му приходъ и

да е колкото е възможно умѣренъ. Умѣрностьта е правилото което най малко трѣба да са забравя.

III. Данъка трѣба да е добрѣ употребенъ и уреденъ по тоя начинъ щото да поглъща колкото е възможно най малко разноски за събираніето си.

IV. Данъка трѣба да са събира въ такива времена и по такива начини които по недотегнуватъ и по недосаждатъ на податнитѣ, и не ги безпокоятъ толко. Времето и начина за събираніето трѣба да сѫ познати на вседкой поддатенъ, за да са отбѣгва сѣкой произволъ отъ страна на администраціята и сѣкое оспореніе отъ страна на поддатнитѣ.

V. Данъка трѣба да е тъй обложенъ щото да не дава възможность да избѣгнѫтъ отъ него оныя които сѫ длъжни да го плащатъ.

Испълненіето на тыя правила дозволява да са разхвърля данъка по справедливо между поддатнитѣ и съразмѣрно съ имота и съ прихода на сѣкого. Ако испълненіето на четыритѣ първи са отнася повечето ако правителството и да му налага обязанности които то не трѣба да пренебрегава, послѣдното съдържа едно повеленіе за населеніето, на което то трѣба да са подчинява. Всѣкой человѣкъ който цѣни свободата и иска да е свободенъ е длъженъ да плаща доброволно и съ готовность дѣлбата която му са пада отъ общественнитѣ разноски, които служатъ да му гарантиратъ тая свобода, да я запазятъ и да я развиятъ. Това е едно свято задълженіе, което сѣкой человѣкъ пріима като прави часть отъ обществото.

VI.

Отъ 1882 година насамъ размѣтный данъкъ на кадастрътъ замѣсти първобытный и останалий отъ старитѣ времена десятъкъ. Кадастрътъ е опредѣленъ на 32 мил. гроша отъ областното събраніе, чрѣзъ закона на буджета и е наложенъ на работнитѣ земи, въ количеството на които не влизатъ горитѣ и дубравитѣ, меритѣ и балталъцитѣ на общинитѣ. Това количество е среднето число десятъкъ намѣрено отъ сравненіето на десятъка на десятъ години преди войната и три години подиръ.

Областното събраніе пріе едно предложеніе на правителството, за да са размѣтне тоя данъкъ отъ представителното тѣло между департаментитѣ и постоянный комитетъ, съ единъ публично администра-

тивенъ правилникъ отъ 31 Мартъ 1883, размѣтпа гласуваното количество както слѣдува:

На Пловдивский Департаментъ	5,700	кил.
На Т. Пазарджикъ	3,110	«
На Хасковский	4,900	«
На Старо Загорский	7,760	«
На Сливненский	5,580	«
На Бургазский	4,960	«

Увратитѣ на работнитѣ земи, върху които тѣжи това количество, сѫ за Пловдивский 573,277, за Т. Пазарджикский 361,205, за Хасковский 645,322, за Старо-Загорский 1,524,630, за Сливненский 1,196,329 и за Бургазский 587,439; Всичко 4,989,234 уврата.

Кадастралнитѣ комисій, учредени въ столный градъ на всякой департаментъ, расхвърлятъ на сѣкоя община, частьта която и са пада отъ дѣлътъ на департамента, на основаніе на средното число отъ десятъка когото е плащала десятъ години наредъ преди войната и три подиръ, като взиматъ въ съображеніе опустошенiята които може да е понесла въ войната, намаленіето на добитъка, на населеніето и други общенародни напастни обстоятелства, както и количеството на работнитѣ земи.

Комисіитѣ засѣдаватъ подъ предсѣдателството на префектитѣ и са съставятъ отъ финанціалнитѣ съвѣти и отъ по двама членове избрани отъ населеніето на сѣкоя околія изъ помежду по имотнитѣ земледѣлци. Въ случай че нѣкоя община има да са жалува противъ прецѣненіето на данъка й или на данъка на близосѣднитѣ ней общини направено отъ комисіята, тя са отнася до департаментално админист. сѫдилище въ растояніе на три мѣсеца отъ съобщеніето на протокола на прецененіето, съ право на възвивъ до върховното сѫдилище за административни расири.

Веднѫждъ данъка опредѣленъ, въ сѣкоя община, съставя са по една комисія отъ кмета, отъ помощницитѣ му и отъ старѣйшенский съвѣтъ за да разсхвърлятъ данъка на поддатнитѣ, като взима предъ видъ количеството на земитѣ въ уврати и тѣхното качество. Качествата на земитѣ биватъ най малко три и най много петъ. Резултата отъ

това разхвърленіе са записва, въ общинскитѣ списъци, поименно за всѣкого който притяжава работни земя.

Данъцитѣ върху прихода и върху сградитѣ които неслужать исключително на земледѣліето, са разхвърлять отъ комисіи състоящи отъ три члена, отъ които двамата са избирать отъ общинскій съвѣтъ, градскійи или старѣйшинскій, а единый са назначава отъ околіjскій началнйкъ съ съгласіето на околійскій бирникъ. Той трѣба да е по възможности грамотенъ и за туй са припоржчва да бжде предпочитително взѣтъ изъ мѣжду чиновницитѣ на служба въ администраціята или въ управленіето на финанцитѣ. Съставенитѣ списъци са провѣрявать отъ околійскій началникъ и отъ околійский бирникъ съ съдѣйствіето на комисіитѣ. Тая провѣрителна комисія може да намали или увеличи дѣловетѣ на поддатнитѣ, спорѣдъ свѣденіята които тя има или може да добые върху имотното имъ положеніе или върху измѣненіята му. Въ случай на несъгласіе тя съставя протоколъ и въпроса са подлага на рѣшеніето на финанциалний съвѣтъ.

Тъй съставени, списъцитѣ са въвождать въ финанціалный съвѣтъ на департамента, който орeдѣля данъка на всѣкоя община по вписанитѣ елементи за прихода или за недвижимитѣ умущества налагаеми отъ закона. Финанціялный съвѣтъ разглѣдва тоже и рѣшава спороветѣ които може бы да са сж были появили въ провѣрителнитѣ комисій. Определенитѣ отъ финанціялный съвѣтъ списъци са подлагать на префекта за да ги направи испълнителни.

Налозитѣ върху овцѣтѣ, козитѣ и свинитѣ се описвать отъ старѣйшинскитѣ съвѣти въ селата, а въ градоветѣ отъ комисій избрани отъ градскій съвѣтъ. Списъцитѣ са провѣрявать отъ околийскій бирникъ. Единъ кратъкъ списъкъ съставенъ за цѣлата околия са поднася на префекта за да го направи испълнителенъ.

Подиръ формалностьта за испълнителностьта на списъцитѣ, кмета на всякоя община обнародува оныя които са отнасять на неговата, посрѣдствомъ залепваніе въ кметството или на по виднитѣ мѣста на мѣстностьта; поддатнитѣ могжть да отиджть да приглѣджть наложеный или записаный тѣмъ данъкъ и вътрѣ въ два мѣсеца подиръ обнародуваніето, всякой поддатенъ който са бы счелъ за неправедно обложенъ, може да предави тъжба за онищоженіе или за намаленіе на данъчный му дѣлъ. Тжжбитѣ бывать лични и са предявавать или на бирника, или на контролерина или въ кметството, устно или

писменно. Финанціялный съвѣтъ рѣшава въ ... тыя тѫжби; рѣшеніята му са апелиратъ предъ окрѫжното сѫдилище за административни распри.

Подиръ петьнадесеть дни отъ обнародваніето, данъчнитѣ списъци влизатъ въ законна сила и събираніето почнува. На кметоветѣ е възложено да събиратъ данъцитѣ и тѣ сѫ оттоворни за пълното имъ и точно събиранне. Тѣ са плащатъ на срокове начиная отъ пьрвый Марта: Кадастралниый въ шесть платежа, на всякои два мѣсеца предварително, приходный въ началото на всякои мѣсецъ по една дванадесета, а данька върху сградитѣ въ началото на всякое тримѣсечіе. Закона дава леснина на поддатнитѣ да си заплатятъ данька и въ по кѫси срокове или и изведнѫжъ за цѣла година. Осталнитѣ два данька са плащатъ въ срокове опредѣлени отъ финанціялнитѣ началници.

Поддатни които пропуснѫтъ сроковетѣ и закѫснѣятъ въ неплащаніето са преслѣдуватъ и имуществата имъ, движими и недвижими, сѫ подложени на запоръ и на продажба.

VII.

Подиръ всичко което казахми до тука, всякой припознава че данъцитѣ сѫ неизбѣжни, нуждни и полезни за сѫществованіето на человѣка въ обществото и за сѫществуваніето и за доброто устройство, за напредъка и за усъвършенствуваніето на това общество, защото тѣ ни гарантиратъ най скѫпоцѣннитѣ добрини, живота, честьта, собственностьта, свободата, независимостьта, и ни даватъ право да участвувами и да са ползувами отъ сгодности които частната предпріимчивость мѫчно бы могла да си достави

Данька е едно досадно нѣщо за поддатный който го плаща и всѣкога глѣдами съ лошаво око на всякое нѣщо което ни досажда. Той е едно зло, както и всичкитѣ разноски които всякой отъ насъ е принуденъ да прави и защото той взима една часть отъ прихода ни и ни налага лишенія. Нъ това зло е нуждно, защото не може другояче да са посрѣщнѫтъ общественнитѣ разноски и защото безъ него всякой за себе си трѣбаше да са труди и да предвижда да осигори оныя добрини и сгодности които изброихми, за което, по тоя начинъ, нито разноски постигатъ, нито пъкъ частнитѣ иждивенія

могѫтъ направи онова което правятъ всичкитѣ частни дѣлове събрани вкупъ. Това зло е за което са казва, иди си зло че безъ тебе по зло.

На всякждѣ както и у насъ, повечето данъци или поне половината отъ тѣхъ които плащами сѫ данъци отъ потребенія, тоесть данъци наложени върху потребеніята които правимъ, то есть пакъ, данъци своеволни. Много отъ тыя данъци можяхми да отбѣгнемъ и да не ги плащами, стига да имами воля и да надвивами на прищевкитѣ си. Като са отучимъ да пиемъ толко вино колкото е потрѣбно за поддържаніе на силитѣ и на здравіето, и да не піемъ освѣнъ когато ѣдемъ, което е полезното; като са отучимъ да піемъ ракіица сутрина презъ денѣ и вечерь, което е вредително; като са отучимъ да піемъ толко много кафе, чай; като махнемъ на страна тютюня, отъ пушеніето на когото повреждами здравіето си; като изоставимъ оныя искуственни нужди които си измыслями сами, които сѫ каратъ да потребявами безполезни работи и които не прилагатъ нищо на благодостоянието на семействата, ный ще отбѣгнемъ една голѣма часть отъ данъцитѣ и ще увеличимъ прихода си съ оная сумма която давами за тыя данъци и за тыя безполезни вещи.

А данъцитѣ които, освѣнъ на нашето правителство, плащами на чуждитѣ народи за всичкитѣ нѣща и стоки които купувами отъ тѣхъ и тѣ не сѫ малко, защото данъцитѣ, особенно оныя които са налагатъ върху потребеніята се плащатъ най-послѣ отъ оныя които потребяватъ тыя нѣща.

Да вземемъ единъ работникъ человѣкъ и смѣтнемъ: той испива средне число вино 200 оки, ракія 10 оки и тютюнь 9 оки, по единъ пакетъ на день: ще видимъ че за виното и за ракіята наедно съ мытото и патента плаща 30 гр. зл. данъкъ на годината, че за тютюня плаща 90 гроша зл. на годипа, сичко 120 гр. златни. Той плаща тая сумма безъ да знае и безъ да са осѣти, защото тя е приложена въ цѣната на виното, на ракіята и на тютюня, и безъ да мармори и да роптае. Нъ когато отиде кмета да поиска 15 или двадесеть гроша приходенъ данъкъ или кадастръ, той выка че е сыромахъ, че много му писали, че не може да плати, а малко плащаномалко 120 гр. на годината.

Виждами прочее че като си създавами нужди и като слѣдвами пороцитѣ си, ный си създавами сами, по наша воля доброволни да

нъци. Тыяданъци сѫ слѣдствіе на нашата расточителность, на нашето кичение, на невъздържанието ни.

Нъ има още и други които си измыслями и трупами. Тѣ сѫ оныя които си докарвами отъ праздното сѣденіе, отъ многото праздпувания и таченія на стотини праздници, и отъ лѣностьта си и отъ лошото си поведеніе. Данъцитѣ, които плащами на правителството срѣщу които получавами дѣйствителни услуги, не сѫ нищо при сичкитѣ тѣзи отъ които происхожда само щета и врѣда за насъ и за семействата ни.

Всѣкой работенъ день когото прекарами своеволно безъ да работимъ, каквито сѫ малкитѣ праздници и праздницитѣ които си е измислило суевѣріето, е една загуба отъ най-малко 10 гроша.

ЗАПИСКИ ВЪРХУ СЪСТОЯНИЕТО НА ЛѢСОВЕТѢ

въ

СТАРО-ЗАГОРСКИЙТЪ ДЕПАРТАМЕНТЪ

Днескашний изглѣдъ на Старо-Загорскийтъ департаментъ, що прѣдставлява отъ къмъ растителността на своитѣ лѣсове, гори и кории (браница и орманлъци), прѣди 50 и 100 години отъ днесь не е билъ такъвъ. С.-Загорский Департаментъ е билъ много богатъ съ растителното си дрьвесно царство, това се доказва отъ неговитѣ до сегашни тукъ тамъ останали запазени голѣми корни и стари лѣсове, принадлѣжащи на частни лица или на общини. За таквисъ ще споменя само за Муратлийската и Боздуванджиската корни, на които дърветата се препродаваха за различни потрѣби на мѣстнитѣ жители, именно: за дѣбели мани на мостове, черковни дирецн, кацарски подпорки и на голѣми кѫщни сгради, за въглища и др. п. Отъ тѣхъ първата състои отъ дѫбови и церови дървета (средни меши) и захваща едно твърдѣ малко пространство на дължина покрай пѫтьтъ около $^3|_4$ часъ и широчина $^1|_2$ часъ, на която дървет͏ата днесь много оредели. Подобни на нея сѫ Буздуванджиската и Джуранлиската, които се и двѣтѣ на Истокъ отъ градътъ и захващатъ едно голѣмо пространство покрито съ дебели дѫбове и дребни храстие въ полето, отъ които първата клони малко къмъ Юго-Истокъ и допира до рѣката Сюютлийка (Върбовка, Сазлия), даже прави части на много мѣста и отъ къмъ Южната страна на рѣката по дѣснийтъ ѝ брѣгъ; та се продължава къмъ Югъ на дребни ормани, нейде въ запазени корни и се прикъснува по нататъкъ съ тукъ тамѣ провр̂ѣнитѣ си мѣждини на орни черноземни пространства, раскопани отъ ближнитѣ земледѣлчески Български села. Тя е далечь отъ града близо 3 часа и съдържа дължина 2—3, а ширина нѣщо и повече отъ 3 часа. Колкото за Джуранлиската, е далечь 2 $^1|_2$ ча-

са и до толкова дължина, а съ широчина по-малко, гдѣто помѣжду тѣхъ се простира полето равно като тава и види се било е и то коря, нъ искоренено, прѣди колко врѣме, немога каза, а все трѣба да е най-малко растояние на 50 години врѣме.

Прѣди 50—60 години всичкото пространство по коритото на рѣката Сютлия, което захваща отъ селата: Арабската Махла, Сютлии, Арнаутито, Джамбазито, Памукчии, Ахиево, Арабаджиево, Буздуванджии, Талашманлии, Карнусча, Налдюкевъ и т. н. сѫ съставяли най богатата растителность на корийтѣ и дѫбовитѣ лѣсове, които още и сега личатъ съ остатцитѣ на тукъ тамѣ мерджулеящитѣ се дебели стари дѫбове, а и помѣжду сѣко село съ малкитѣ тъй названи ормани (бранища), отрѣдени за общо сѣчение отъ селата. Всичко това пространство отъ тия кории е принадлѣжало и принадлѣжи даже и до днешенъ день на Градскитѣ Турски бейове и по-лични агаларе, които когато се вмъкна въ тѣхъ на послѣдно врѣме отъ една страна изнежността, а отъ друга тѣхната немарливость къмъ имуществата имъ, въ които бѣхѫ нахващали свтени аргати и нѣкои закрилени тѣхни привърженници Българе само да имъ слугуватъ за едина хлѣбъ, като неможахѫ да се прѣнетаватъ, напослѣдно употрѣбяваха различни срѣдства за кражба въ врѣме на засѣванието имъ; та по тия и други много причини малко по малко зехѫ да не покриватъ доходитѣ разноскитѣ и да ги испускатъ изъ рѫцѣтѣ си като преминава ту отъ една фамилия на друга въ наслѣдство и да се раскопаватъ отъ Българитѣ християни, да ставатъ собственни кории заниви на единитѣ и другитѣ. Слабото оцѣняване на корийтѣ и лѣсоветѣ отъ Турцитѣ, които ги давахѫ на Български рѫце за разработване и искорняване, що търсихѫ по него врѣме занятие за прехранване, по малко ги щадяхѫ и отъ Турцитѣ; щото това нѣщо докара общата опастность отъ оплакване—изгубване на плодородието.

Помѣжду останалитѣ други кории, трѣбва да спомѣна и за Дълбошката на Истокъ отъ града часъ и половина; Узунъ Хасанската 6 часа на Югъ отъ него, която е обрасната и покрита съ срѣдно дебели дѫбови дървета помѣжду имъ съ дребенъ храсталакъ; Ала-Далийската надъ Сейменъ далечь 8—9 часа отъ града сѫщо на Югъ; нъ за нейната растителность немога положително каза до каква степенъ е, защото не съмъ ималъ случайтъ да мина прѣзъ нея и да я видя. Освѣнъ тѣзи има и други частни принадлѣжащи на нѣкои други села, едни като тѣхни собственни, други купени отъ Турци притежатели, а

трети общи ормани оставени като мери на селата за прягрѣвание на фамилийтѣ имъ.

Близо до градътъ С.-Загора на Сѣверъ часть отъ него, до 5-тѣхъ извора извѣстни подъ името »Бешь-Бунарь«, малко на Западъ отъ него по сѫщата линия, часть отъ баирътъ на Срѣдна Гора, сега наречено Новитѣ лозя, прѣди 55 години е било покрито съ една много хубава кория и гора, принадлѣжаща на единъ отъ Турскитѣ първенци Мехмедъ бея. Извѣстна подъ името »Кападжи Башиска кория«. Тая кория била много добра и буйна въ израстванието си съ дебели дървета и е служила за прибѣжище не недоволнитѣ отъ Турското правителство, извѣстни подъ името хайдути състоящи отъ Турци и Българе. Тя състояла отъ осенови дървета най-много, послѣ джбови, габрови, кленови, глокови и други; нея ѭ исѣкли въ врѣмето на Турскій Султанъ Махмуда, когато се било появило голѣмъ гладъ и хората ходели да се хранятъ съ яготи по горитѣ и корийтѣ, а нѣкои ѣли даже и бѣла прѫсть, вмѣсто хлѣбъ и умирали. Тъй като горнята кория служила за сгодно мѣсто на лошитѣ хора, тогавашнийтъ й влиятеленъ стопанинъ, Мехмедъ-Бей, Капуджи Башия, дошелъ до едно убѣждение съ едномислящитѣ си Турци, че да се отървать отъ безпокойствието имъ, нуждно е да се отстѫпи на градското население за изсичание, гдѣто тогава дали позволение на сичкитѣ народности безразличие да ѭ сѣчать; та ходели сички въ нея все за дърва, старя и млади, богати и сиромаси, кой съ каквото можалъ, едни съ животни, други съ коля, а трѣти на гръбъ и т. н. дордето ѭ исѣкли, послѣ искоренили, а сега на нейното мѣсто се глѣдатъ лозята съ хубавото си черно грозде. Извѣстнийтъ на сички Старо-Загорски граждани »Чичекъ Баиръ« на когото върхътъ е украсенъ съ остатки отъ стара крѣпость, а политѣ му съ лозя, не се помни отъ стари хора неговото искоренявание; нъ види се той трѣбва да е корненъ и саденъ прѣзъ послѣдната четвъртъ къмъ края на 18-ій вѣкъ. На Истокъ и Западъ отъ градътъ Стара-Загора за Южнитѣ поли отъ Срѣдна-Гора, като нѣмамъ точни данни за тѣхното искореняванне, ще кажа само по прѣдположение, че и тѣ трѣба да се корнени въ края на 18-ій вѣкъ, спорѣдъ тогавашнитѣ нужди и обстоятелства на хората, дето днесь една часть отъ тѣхъ се покрити съ лозя, другата имъ часть прѣкивяла и е отдадена на почивка съ тукъ тамъ стърчащи храстие, спасени въ границитѣ на събиранитѣ камънаци при разработванието имъ.

На Западъ отъ градътъ въ селата: Текке, Аникъ-Сеиклии, Ка-

ра-Верлери, Пандаклии, Япакларя, Балаклари, Хамзалари, въ тѣхнитѣ землища се намиратъ днеска много лѣсове и отдѣлни кории, които прѣзъ годинитѣ 1865—68 доста пространства се искорениха и се прѣобърнаха въ лозя; а пакъ въ оцѣлелитѣ имъ до днесь, до войната се прѣпродаваха на Търговци—Джелепи да си пасѫтъ сюрецитѣ въ тѣхъ състоящи отъ овце и кози, които ги много опустошаваха отъ година на година и прѣобръщаха въ дребосъкъ. Положително казватъ, че върхѫтъ на »Кара-Сиврия« черенъ връхъ на Български, който отъ самото му име се заключава, че е билъ силенъ въ растителностьта си, на който Южнийтъ клонъ е украсенъ днесь съ млади работни лозя, които трѣба да се насадени прѣзъ годинитѣ 1850—60, а на Западъ отъ него по сѫщийтъ грѣбенъ, извѣстното мѣсто, Хасанъ Башиевъ Трапъ, което се пада на Югъ отъ баиря, Баракларско землище, се искорени отъ гражданитѣ бахчеванджии (лозари) въ 1865—70 год. Това мѣсто е било много буйно въ растението си и също е служило прѣзъ години си за хайдутско криение, което се състояло въ хващание на хора, та имъ се е искало откупъ пари. *)

Въ тоя лѣсъ се сѣкли дърва спчки полски села лишени отъ тѣхнитѣ лѣсове, кой кадѣто завърне безъ пари и го упостошили, та го обърнаха въ послѣдно въ лозя. Землищата на горѣпомѣнатитѣ села сѫ все богати съ лѣсове; нъ на послѣдно време много пострадаха и спаднаха, защото неможаха да ги отървятъ отъ градскитѣ Старо Загорски цигани, извѣстни подъ името Ешекчии, които сѣки день ходеха да сѣчатъ дърва и съ това се помѣнуваха до разорението на града въ 1877 година отъ Сюлеймана. Това Турско-Циганско сьсло-

---

*) Тукъ положително е хванатъ Димо Колевъ Гьохвалецевъ, въ неговото дѣтинство и му се е искало откупъ отъ баща му, който смаенъ незнаелъ какво да прави; та си откупилъ обща служба 40 дневна за отърване на сина му отъ Турскитѣ хайдутски рѫце, та когато тѣ спели, оставили единъ да го варди, на когото му излѣзло изъ умътъ и го пратилъ да имъ донесе една стомна вода и когато той отишелъ, побѣгналъ отъ тѣхъ и не се върналъ. Тѣ го търсили, но неможле да го намѣрятъ. Случката по тая работа бѣше съставена отъ простолюдието тъй: Тѣ когато спѣли и той спалъ съ тѣхъ заедно, а въ това врѣме му се присънило ужь една жена, че дошла при тѣхъ съ свѣтливи дрѣхи, отвързала го, защото билъ вързанъ за тѣхъ съ въже да не бѣга, за да го осѣщатъ и хванатъ ако иска да избѣгне. та му рекла: Димо! ставай и върви подиря ми. И той станалъ стрѣснатъ, уплашенъ и смаянъ, тя вървила и той вървялъ подиря ѝ, дордето се отдѣлили отъ тѣхъ и тогава му казала пакъ: сега върви си скоро и колкото можешъ бръжко бѣгай и се изгубила а той си отишель.

вие бѣше единъ бичь, като Египетскитѣ скакалци на града за унищожението на горната и лѣсоветѣ въ околностьта на Стара-Загора изъ баиритѣ на Срѣдна Гора; щото колкото и да зимахѫ мѣрки селенитѣ съ оплакванието си прѣдъ прѣждебившето Турско Правителство, желанията имъ прстивъ тѣхъ си оставихѫ като разбити о камькъ.

Подъ Караверлери или Ашикъ-Сенеклии, което се славеше съ коритѣ, лѣсоветѣ и горага си; но и неговитѣ баири на Истокъ се злоупотрѣбиха и направиха лозя, а пакъ на западъ отъ него имахѫ доста добра кория съ едри дьрвета, която опираше съ синоритѣ си на сѣвѣръ до Караверлерското землище, а на западъ до рѣката Саютлийка и селото Пандаклий, по край течението й, а отъ срѣщната страна на дѣсний брѣгъ на рѣката, мѣстностьта е Пандаклийска, беше покрита съ дребенъ храсталакъ (орманъ) отъ мешови растения, смѣсени съ кленъ, Габеръ, Брейка, смрадлика, дрѣнъ, глокъ, трънки, тръние, диви лози и други. Прѣзъ 1861 година на пролѣтьта, азъ имахъ честьта да ида съ чича си Тодора на новата воденица, гдѣто тамъ стари хора ми приказвахѫ, че до тукъ едно врѣме сѫ дохождали на млади години съ колята си за най-хубави прьтие, за правенье на кѫщи, плѣвници, дамове, хамбари, кошове, плѣтници (читове) и др. а пакъ сега казвахѫ, станало орманлѫкъ, и едвамъ за прости дърва и шума за листници на овцетѣ за зимно врѣме, билѫ мѫчно ще се насѣчатъ тукъ. А отъ тогава на самъ то се е изсѣкло и е станало на дребенъ храсталакъ, високъ лакетъ и повече.

Ще забѣлѣжа едно нѣщо тукъ на което бѣхъ самъ очевидецъ, за какъ се упропастяваше горага безъ мѣсто и врѣме; щото въ нашето десеть дневно прибивание на воденицата, Ашикъ-Сенеклийци бѣхѫ си условили турчинъ пъдаринъ (бекчия) да имъ брани корията горага и нѣкои дребни завардени лѣсове за сечение отъ циганитѣ и отъ вънкашнитѣ имъ съсѣдни села, които дохождахѫ тайно по воденицитѣ, споразумѣвахѫ се съ бекчията, влизахѫ въ корията и забраненитѣ имъ мѣста, насѣквахѫ си болъ болъ пълни колята съ дьрва и вечерьта часа по 2-3 по турски, искарвахѫ ги отъ нея и послѣ избѣгвахѫ. Види се турчинътъ бекчия малко го бѣше грижа за чуждийтъ лѣсъ, а за да си направи повече парици, продаваше имъ скришната. Селенитѣ (му) виждахѫ и угаждахѫ, че корията имъ се сѣче; та често и тѣ сами дохаждахѫ вечерь вардеха патекитѣ на такивато мѣста, щото можаха ли да ги хванатъ или не, азъ неможахъ да се науча; нъ все вѣрвамъ, че трѣбва да се хванали и наказали съ глоба нѣкои и други кола.

По нѣкога и суевѣрията помагатъ, гдѣто да ставатъ причина за опазвание на много кории и лѣсове дори и до днешенъ день; ще спомѣна само тѣзи 3-4-ри факта за които имамъ опитано, че какво въ Турско врѣме имаше баби, на нѣкои заслужени хора, на които слѣдъ смрьтьта имъ се посвѣтени цѣли пространства, за да имъ се правятъ памятъ, като имъ се съградили отъ послѣ и сгради, а пакъ на тѣхъ завързали въ завѣщание корийтѣ и лѣсоветѣ имъ, като заповѣдали на населението, че тази кория, гора или лѣсъ е посвѣтена на тая и тоя светецъ баба, щото никой отъ васъ да не иди да сѣче отъ тѣхъ, че който се измами да направи таквасъ погрѣшка, ненадѣйно и невидимо ще бѫде наказанъ отъ бабата, дѣто ще остане слѣнь, или сакатъ (хромъ) и каквото и да е друго зло ще му се случи. Ако ли пакъ не е ставало такова нѣщо, то одерзостений въ противната случка на тая постъпка, прѣсѣквало му се е кракъ, рѫка или око се изваждало отъ страна на пазящитѣ бабата и тъй съ това се задало страхъ на хората, гдето и сега не смѣяли да баратъ и сѣкѫтъ подобни обречени кории и се пазятъ кога минуватъ по край тѣхъ. Таквисъ има а въ селата: Текята 1 1/4 часа далечь на западъ отъ градътъ, а на Югъ отъ самото село и се нарича Текиската кория, която е съ едри и дебели дъбове, а покрай нея другата е дребна за прьтие и дърва. Въ самото село на юго-западъ отъ Ашикъ-Сенеклии, има единъ малъкъ баиръ съ една кория отъ дъбове дървета, сѫщо посвятена на една тамкашна баба, на която дърветата се несѣчатъ, не баратъ и пазятъ, а сега слѣдъ войната видѣхъ тоя сѫщи баиръ осѣченъ и оголенъ, освѣнъ къмъ Сѣвѣрната му страна останали тукъ тамъ дървета. Сѫщо на Кючукъ Хасанската теке има една млада дѫбова кория посвятена на бабата имъ на Бекташитѣ Мюсюмани отъ Алиевата секта, на която дърветата се несѣчатъ и пазятъ, а въ случай на нужда, кога се допитатъ до имамена си, се допускаше за обща полза на теккето, въ което имаше единъ гробъ посвятенъ на Алия, а нашитѣ прости Българе го обърнали въ името на Св. Илия и си ходеха тамъ да се цѣрятъ за трѣски и сѣкакви други болѣсти. При туй не трѣбва да забравимъ и Ердуванлийската текке, която се намира на истокъ отъ Нова-Загора, нѣщо два часа, мѣстностьта и сѫщо гориста съ посвѣтената на нея голѣма кория, която подирь заврьшането на жителитѣ слѣдъ войната въ 1878 год. била немилостиво изсѣчена, гдѣто отъ Нова-Загора дъждовнитѣ прокобители сега обьркахѫ пусулата въ прокобяванията си, кога ще вали дъждъ и кога неще. Тая кория имъ служила много за това

нѣщо, щото щомъ се зададялъ какъвто и да е облакъ, веднага се обхващалъ по върхътъ на теккята и послѣ се залавялъ съ срѣщнитѣ, близни върхове на Срѣдна гора и дъждьтъ подкачалъ. а сега никога не става тъй и дъждьтъ често се разнася и избѣгва безъ да напои околната й мѣстность, по нѣмание на гората, или пакъ и да хванеше скоро се распрьскаше.

Западнитѣ баири на Ашикъ-Сенеклийското землище сега до каква степенъ му се лѣсоветѣ, точно немогѫ опрѣдѣли; нъ само ще кажѫ толкосъ, че тя се е много намалила отъ първото врѣме въ което съмъ я виждалъ, едно че растителностьта е пострадала отъ горѣпоменатѣ цигани и друго, че е била прѣдназначена за огрѣвъ съ продажба и на много Български села изъ полето лишено за огрѣвъ. *)

Подъ Ашикъ-Сенеклии и Теккята малко отъ тѣхъ на Юго-Истокъ и на Юго-Западъ и долу въ полето, съ Миселимито на Истокъ. Джамбазито на Югъ. Арнаутито, Арабската Махла и Сюютлии на Западъ, се заключа помѣжду тѣхъ едно бърдовито пространство покрито съ лѣсове, нѣщо около 3 — 4 часа квадратно, въ което се съдържатъ баиритѣ тъй наречени: » Булду Бурунъ « — » намеренъ носъ, « койтo се протака отъ Югъ къмъ Сѣвѣръ и се по̀ издига и по́ разширява на Западъ съ върховетѣ » Кале-Баиръ, « срѣщу селата Сюютлии и Арапската-Махла, въ която имало стара съборена крѣпость, до него къмъ Истокъ е съединенъ върхътъ » Бостанлѫ. « азъ мисля, че е по право » Басканлѫ: « защото пространството отъ него до Кале-Баиръ е било мѣстото, дѣто е настанало настѫплението на калето за да се е привзело и съборело до основание съ останали остатки, отъ колкото Бостанлѫ Баиръ, че наоколо му можало е да се произвожда хубавъ бостанъ, когато тый мѣсто до скоро бѣше лѣсъ. Тукъ за тый претендиратъ на първото, защототo едно е по-близо до смисъльта на значението на думата, и друго, че когато питахъ селенитѣ въ Миселимито за неговото име, въ пРоизношението си го изговаряхѫ нѣкакъ заплетено като: Басктанлия, а други Бостанлия, за което предпочитамъ първото

---

*) Тукъ въ врѣме на 1871 год. чувахъ да се приказва отъ нѣкой стари хора, че въ тѣхнитѣ баири се намирало нѣщо като каменна соль и мадемъ, сребаренъ или мѣденъ, нъ до колко е вѣрно казаното ми, не смѣя да се увѣря, нѣщо, което е работа на нѣкой ученъ геологъ, който трѣба да испита казанитѣ баири и да даде заключенията си за истинностьта или лъжевностьта на това за да се прекратятъ празднитѣ прикаски както за тѣхъ тъй и хатюренскийтъ баиръ съ мѣдната руда.

отъ колкото второто. Послѣ тоя иде върхътъ »Аламуръ баиръ,« който трѣба да произлиза отъ Турскета дума: Аллахъ Амиръ или Ала Амуръ, войвода що е привзелъ него кале, нареченъ баирътъ на неговото име, а послѣ искривено отъ населението Аламуръ. А пакъ тоя се захваща съ най нискийтъ и подъ самата Текия баиръ нареченъ Мандрата отъ мандруването имъ т. е. е отъ пладнение на овцетѣ и доенето имъ. Всичкото това пространство прѣди 60—70 години е било покрито съ дебела и едра коpия, а сега е останало съ дребенъ орманлжкъ, който отъ день на день изчезва, можеби и слѣдъ нѣколко години да се искорнятъ и покриятъ съ ниви. А тъй нереченый Булду Бурунъ, подъ когото отдоло има изворъ и се захваща една малка водичка, която се простира на Истокъ прѣзъ полето тъй наречено »Шумица« или »Шумата,« прави единъ богатъ изворъ на околнитѣ близни села съ доставанието имъ добро сѣно на добитъка. Тоя изворъ прѣзъ нѣкои години присъхва а прѣзъ снежнитѣ и дъждовни продъжава да тече. Булду-Бурунъ е билъ споренъ помѣжду Мисилимскый чифликъ-башия Мехмедъ-бея и селенитѣ Джамбазци; обаче Мехмедъ бей прѣди 1153 — 60 год. съ силата на влиянието, което еималъ прѣзъ правителството и посрѣдствомъ съ съселенитѣ си Българи, които насиломъ е каралъ да го сѣчатъ, е успѣлъ да разсипи тоя хубавъ лѣсъ който по Южнитѣ поли за сега една часть е съвсѣмъ искоренена, а по къмъ Сѣвѣръ е покрита съ дребенъ храсталакъ. Малко по на Сѣвѣръ отъ него и горѣпомѣнатитѣ върхове растителностьта на ормания му е сега слаба, щото до 20 години, надали ще може да се упази отъ да се не прѣобърне въ орни ниви.

Подъ с. Арапската Махла 1/4 часть далечь отъ него на Югъ по край рѣката имаше една малка горица, много буйна въ растението си и бѣше отъ лѣшниково дърво само; тя даваше много добри прьти на селото, което слѣдъ нѣколко години я унищожило и преобърнало въ ниви, а по синоритѣ останали шубарки, които свидѣтелствуватъ за сжществуванието й. Прѣзъ лѣтото 1863 година съмъ ходилъ за прьти въ нея, а прѣзъ 1855—66 год, е усѣчена и изново заварденa пакъ, дѣто най-сетнѣ прѣзъ 1868 — 70 год. е съвсѣмъ изтрѣбена и преобърната на ниви. На близо до сжщото село на Западъ отъ него има единъ баиръ на върхътъ си съ една могила, който бѣше покритъ съ едра коpия съ срѣдно-дебели мешови дървета за граденне на здания и се наричаше »Бейската коpия,« подъ него на Югъ ормана »Чарвената Прьсть« притежание на сегашний младий Мехмедъ

бей, Еминъ Бейовъ, внукъ на стария Капуджи Башия, Старо-Загорчевинъ, който слѣдъ завръщанието ни прѣзъ войната на 1878 год. се изсече отъ околнитѣ близни Български села, е сега е дребна и покрита съ храсталакъ за дърва; ако и дребна, но се пази отъ новитѣ ѝ притѣжатели Българе, които тая година я распокупили задружно близнитѣ села: Арнаутито, Арабъ-Махла, Гьокпалци и Дели-Бинлерци, щото не се знае до кога ще продължи съществуванието си, тъй като по Севернийтъ ѝ склонъ, зели да раскопаватъ по малко по малко и да се промъкватъ чернитѣ угари помѣжду хубавийтъ лѣсъ, а нѣкой посѣти и съ пшеница ниви. Тя е схваната и срасната на Западъ съ по ниски рѫтове, сѫщо лѣсисти къмъ прѣдѣлитѣ на селата: Дели-Бинлери, Чанлии и се продължава по рѫтоветѣ на лъговетѣ на двѣтѣ страни до селата: Паша-Махла, Али Пашиново и се спуска на долу до селото Куза и по неговитѣ рѫтливи баири по край течението на р. Марица, въ разни присѣкулки помѣжду Българскитѣ и Турски села, които отъ день на день са смаляватъ въ малко пространство съ искорняванне и коренитѣ имъ; та се преобръщатъ въ малки орманчета съ слаби храсталаци.

На Истокъ отъ селото Арнаутито и отъ самата рѣка покрай нея се намира Арнаутската кория, която бѣше покрита прѣзъ год. 1859 — 868 — 9 съ дебели дѫбови дървета и помѣжду имъ съ млади високи изданки за градежъ, притежание на Хаджи Таиръ агá турски чифликъ башия; та се сабираше на Истокъ съ Джамбаската кория и съ Георги Тачевата на Северо-Истокъ отъ Джамбазито. Тя ѝ се осѣчени дебелитѣ меши (дѫбове) прѣзъ 1868—72—3 г. за топление на Старо-Загорскитѣ бани, а може и за траверси прѣзъ 1873 год. на железницата Сейменъ — Ямболъ. Джамбаската дѫбова кория небѣше съ твърдѣ дебели дървета, но бѣше буйна, та ако се пазеше и непрепродаваше на исичание за дърва прѣзъ нѣколко години нарѣдъ, можеше да достигне съ дърветата си до една извѣстна височина. Днесь една часть отъ Западната ѝ страна отъ пѫтьтъ за селото, който я дѣли на двѣ страни, е преобърната въ ниви, а отъ Источната ѝ часть Южната къмъ селото и искоренена и ниви, та е останала повечето къмъ Северъ; нъ тя за много нѣма да иде, вътрѣ въ 10 години вѣрвамъ че и да се не изгуби отъ лицето на земята, а ще личатъ само тукъ тамъ откъслеци отъ храсталацитѣ ѝ. Нейното корепение е захванало отъ 1870 г. и продължавало малко по малко да си слѣдва и да я привършва.

На Югозападъ отъ Джамбазито, а на Югъ подъ Арнаутито имаше едно голѣмо пространство лѣсъ, извѣстно подъ името »Паша-Кория« отъ която е сега останала една малка корийка принадлѣжаща на турски притежатель сродникъ Х. Тавръ аговъ, която прѣзъ 1860 год. имаше доста дебели меши за огрѣвъ и държи пѣцо часъ широчина и дължина прѣзъ която ме е прикарвалъ баща ми въ дѣтинството и ми е разказвалъ, че тукъ се криятъ зимно врѣме диви свини въ тая кория, а сега се е обърнала на дребенъ орманъ, храсталакъ, който има височина близо 2 аршина. На истокъ отъ нея между селата Джамбазито, Авджи-Дуванджии, Чараджии и Гьокпала се простира едно доста голѣмо пространство отъ дребенъ лѣсъ, часть отъ Паша Кория която се искорени прѣзъ годинитѣ 1850 — 6061 отъ жителитѣ на казанитѣ села съ условие, дърветата и коренитѣ имъ да се на работницитѣ, а ископаното мѣсто на турчина имъ притежатель за нивi, щото прѣзъ него врѣме на дѣтинството си, кога поминувахъ отъ тамъ, сумма работници бѣхѫ заняти съ искорнявание и сѣчение, дѣто въ двѣ три години упропастихѫ него лѣсъ; та сега е покрито съниви и тукъ тамъ праздно мѣсто израстнало трънье (чалии). Само кадѣ западната страна отъ с. Дуванджии и по между Чараджии сѫ запазени нѣколко стари желадови джби, остатки отъ първата и стара едноврѣмешна кория. Селото Чараджии днеска страда отъ нѣмание на орманъ който му се пада на Сѣвѣръ отъ него въ землището му; но прѣобърнатъ въ ниви и трънаци, и часть отъ него покритъ и съ бузалъци. Чираджийци се кърпетъ отъ тамъ за огрѣвъ отъ останалитѣ храсталаци помѣжду нивитѣ имъ, а повечето и купуватъ отъ Ашикъ-Сенеклийскитѣ кории, както Дуванджийци, Iозларци и др.

Съ тѣхъ е съпредѣлно и селото Гьокпала, на което источната му страна прѣди 30—35 години е била сѫщо тъй гориста покрита съ лѣсове, самитѣ мѣстни названия показватъ това, дѣто часть отъ Паша кория, Арнаутското пѫтче, съ стари гробища безъ надписъ на каманитѣ имъ, по къмъ Сѣвѣръ Михалевата могилка, Мимовскийтъ кладенецъ, попова кладенецъ, Джунджурца (могила съ мѣстностьта); всичко това пространство е било покрито съ богати кории и лѣсове свързани съ корийтѣ и лѣсоветѣ на Срѣдна гора, а днесь всичко тия мѣста се покрити съ ниви и помѣжду тѣхъ тукъ тамъ запазени стари стогодишни дѫбови дървета оставени за сѣнки. Едно врѣме прѣзъ 18623 година ни расправаше дѣто Топора Марку, че надъ Мимовскийтъ кладенецъ въ негови момчешки години прѣтье сѣчали

бащитѣ имъ отъ тамъ, а сега ни казваше: дѣца виждате какво е станало; неостанало никаква диря, нито отъ хубавитѣ осенови прѣзие нито отъ чамоветѣ, които растехѫ тукъ. Тогава имаше дребни осенови коренчета съ много дребни въсчернички издънки само, а сега нищо нѣма. Часть отъ Паша Кория, Арнаутската на Западъ отъ селото. Михалевата Могилка. сѫ посѣчени и искоренени около 1835 —40 години; за това казвахѫ бащитѣ ни; и тукъ се намиратъ оставени дървета, най много крушакъ, днесъ все присадени и се хранятъ стопанитѣ имъ, когато имъ е годината. На сѣверъ отъ с. Геокпала се простира селската кория която едно врѣме е била турско притежание на днешнитѣ имъ внуци Гавасъ Пентиоглу или Пентийский и на Хавузенова дѣду, сродникъ и братовчедъ съ корена на старий турченъ Хаджи Антиоглу и сѫ я продали една часть на селото, която днесъ принадлѣжи на нѣколко селски фамилии и се простира да се събира съ ормания на червеньта прьсть подъ Арабската Махла и съ Арнаутскитѣ на Северо-Истокъ. Дебелитѣ й срѣдни дьрвета на тая кория сѣдѣхѫ до войната 1877 год. и прѣзъ зимата Плевненскитѣ турци и помаци имъ видѣли работата, щото десь останала единъ дребенъ орманъ, който на да ли ще види бѣлъ свѣтъ за много въ врѣменето му; защото Геокпалци сѫ най голѣмитѣ неприятели на сѣко дьрво било или лѣсъ. Това ще го докажа отъ слѣдующийгъ фактъ, когото ще прѣдстава на читателя; че вь врѣме на мойго 3—4 годишно прибиване въ това село на дѣтинството ми прѣзъ годинитѣ 1859—1864. на Севѣрь отъ самата селска кория се продължаваше единь рѫть отъ лѣсъ нарѣченъ селски орманъ въ когото ходехѫ цѣло село за дьрва. което освѣнь че сѣчеше стрьковетѣ му; но подирь малко се обьрнѫхѫ и вьрху коренитѣ му да сѣчать и вадѫгь, щото при всичко, че ако той се само сѣчеше и искоренеше, можеше и до днеска да ги струва идаре въ тѣхнитѣ нужди за пригрѣванието имъ; но тѣ що сторихѫ?—Вь пеъ—6 години, изсѣкахѫ го, дѣто вь него остана и личеше само една смрадлика (тетра) която почнахѫ да женатъ, да я събиратъ и листата й слѣдъ като ги оваршеѫгъ, да я продаватъ на табацитѣ за вадение на кожи; щото въ продължение на 3—4 години искоренихѫ и нея, изгорихѫ я и неостана нищо за знакъ дори и оть този имъ поминакь. Когато ми се падна пѫть да мина прѣзъ него въ 1868 год. бѣхѫ останали и се виждахѫ само тукъ тамъ млади стрькове отъ смрадликата, но прѣзъ 1872 година когато минахъ пакъ оттамъ, никаква диря отъ ормана и смрадлика не видѣхъ; мѣстото бѣше тъй искоренено и опустошено, щото никакъ

знакъ нѣмаше да показва, че тукъ прѣди 10 и 50 години е било покрито съ хубавъ лѣсъ, въ който е птичка весело пѣла и хвърчала надъ растенията му, гнѣзда си е вила и пиленца отглѣдвала, сѣкашъ такава грозотия обне и почувствова сърдцето ми, та дори и ми се заплака, като нѣмаше за какво да се развесели човѣкъ въ той пѫть, или позаглѣда въ нѣкое приятно дърво, само бѣлийтъ високъ буйзалакъ го красеше и расладяваше съ лѣгкийтъ си зефиръ.

Прѣзъ 1882 година когато минахме съ селскитѣ старѣй прѣзъ купеното имъ мѣсто отъ Хавузовата кория около 200 уврата за селска мера, единъ отъ придружащитѣ ни Милчу Танковъ ми се изрази: видишь ли ми каза той тамъ с-е онова срѣщното парче отъ корията, ний го курнихме прѣди 5—6 години съ татя, и стрьвъ биля нѣма да е прокарало отъ него мѣсто, а пакъ дѣто го корнилъ Георги Кирчо—Драгановъ, колко мързеливо го е копалъ, че виждъ храститѣ му пакъ на излѣзли! Хубаво му казахъ: вий съ баща ти сте много голѣми истрѣбители на корийтѣ; но оттуй не вали дъждъ, защото истрѣбвате гората. На западъ до самото село е малка една селска корийка, която сѣчахѫ момитѣ за дърва и си кладѣхѫ съ тѣхъ сѣдѣнкитѣ до 1873|4 година. На Севѣро Западъ до нея е кория Ходжевица, Делибинлерско землище, която днесь е покрита съ трьние само и тукъ тамъ дребни храстие. На югъ подъ това село е расло прѣди 200 години такава гора, дѣто до войната въ него се запазила една трьнена грѣда въ една кѫща на нѣкого си Ивана Марковъ, а прѣзъ войната изгорѣла; тая грѣда е била спазена отъ нея гора за да се приказва на потомството, а пакъ сега то мѣсто ениви.

На западъ отъ него се селата Дерзенъ Махла, Сарѫ-Смаилъ, Читалюкъ и др., които все си иматъ по каква годѣ селска корийка за сѣчение на дърва за огрѣвъ; нъ сѫ принудени всѣки пѫть да си копуватъ отъ по-богатитѣ села съ лѣсове и кории. Селото Юзлари (кечилеръ-махле) освѣнъ, че землището му е лишено отъ лѣсове и орманъ, а само е богато съ трьнени бозалъци на истокъ, които прѣобърнахѫ въ ниви прѣзъ 1863|64 год. за преселницитѣ татари; то страда още лѣтно врѣме много и отъ нѣмание на вода за пиение на хората и животнитѣ имъ. Безлѣсието това докарва на истрѣбителитѣ ги вмѣсто на града за искорняванието имъ. — Курбетито кажи че и то нѣма нито кория, нито нѣкой орманъ за огрѣвъ, освѣнъ на югъ отъ него дребни храстие, остатки отъ нѣкогашенъ си орманъ и на севѣръ часъ и повѣче трьнакъ съ бузалъкъ; то се

кърии и заема съ дърва отвъдъ Делвбинлерската рѣка отъ орманлъкътъ на Турскитѣ села Чакарлари и Караачь. Кара-Ачскийтъ — бѣше голѣма кория състояща отъ 3-4 часа пространство съ дебели храстие послѣ продавана за дърва се сѣчеше отъ близнитѣ села и по едно врѣме като се преобърна въ орманъ, давгше се подъ наемъ на търговци Джелепи да си пасятъ сюрецитѣ въ него прѣди войната на 1877 год.

На истокъ отъ курбетито е селото Узунъ Хасанъ и Акъ-Бунаръ; Узунъ Хасанъ си имаше часть дребна кория на западъ на малки орманчета, които бѣхѫ на искорнявание, до самото село едрата съ дърветата си кория стоеше и е турско притежание. Акъ-Бунаръ на западъ и на югъ си имаше дребенъ орманлѫкъ; но той бѣше на свършвание въ искорняванието си когато минувахъ азъ прѣзъ годинитѣ на 1873—74—76.

Подъ него село е Кючюкъ-Хасанъ, което прѣди 80 години е притѣжавало нéй много кории и гора, дѣто и до сега лечатъ още названията имъ: корията подъ село, на гробито, на сevѣръ отъ него въ лозята на Истокъ отъ него и т. н. Въ растояние на 50 години тукъ растителностьта на неговата кория до толкова е пропаднала, щото корията имъ днесь е останала само подъ село прѣобърпата на дребенъ орманъ съ дребни мешови храстие подпълнени съ трънье- Само въ корията на гробето имъ на юго-западъ отъ селото, се намиратъ о коло 100 дебели дѫбови дървета, отъ които едни отъ тѣхъ исъхнахѫ та ги сѣчахѫ зимно врѣме едно по едно за дърва на учителя и ученицитѣ за да се пригрѣватъ, а другитѣ ги пазехѫ; по подиръ войната да ли се опазени или исѣчени, немога каза положително. Тукъ въ три годишното ми учителствувание дѣдо Боню о нареченъ Кеоръ Боню, защото бѣше повреденъ въ едното око, който се имаше ужь за старь хайдутинъ, ми се хвалеше, че съ дѣда Х. Ангела овчара и др. побратими ходели да плѣчкосватъ прѣзъ 1829|30 години турски бѣжанци кѫдѣ Кара-Бунарь, дѣто било синора на Руситѣ съ Аквулаклията си ножь и съ руска пушка, че билъ юнакъ и отъ нищо се небоялъ; но когато убилъ съ пушка, Акчя-Ибрямчето при едно кладенче наречено на негово име заради любовницата си, що и зелъ китката, го запирали и държали въ желѣза, а послѣ ги притрилъ съ пила побѣгналъ отъ хапсаната и се крилъ въ тѣхнитѣ кории, които биле много енгинъ (широки) него врѣме и тамъ се отървалъ нѣколко години съ криение, дордѣто миналъ отвъдъ Мари-

ца при юруцитѣ турци, тогава него търпѣли веке, та се поминовалъ съ свирение на геола (кеменча). Той ми приказваше за какъ станало причина че си исѣкли и искорнили хубавата кория и гора, дѣто тѣхнитѣ баши и дѣдове едно врѣме като се скарали помѣжду си за кой по много дърва за дрьвницитѣ си да насѣче и има, и отъ инатъ като неможле да излезатъ нѣкои и други на глава, отишли прѣзъ едно студено пролѣтно врѣме въ корията на севѣръ отъ селото по край рѣката; сѣкли я на високо и отъ горѣ, каквото да не може да вирѣе, кой както завьрнилъ; та въ едно кратко врѣме хубавата имъ кория и гора просьхнала и се опропастила за скоро врѣме и немогла да вирѣе, а днесь то мѣсто е покрито съ орни ниви. По него врѣме башитѣ имъ приказвали че когато даалийтѣ и манафизѣ съ дългитѣ кауци, еднитѣ къ хаскоіо връ лу али, а другитѣ по прѣди заминували и ходели изъ селата, корийтѣ имъ биле до толкова голѣми, едри и високи, щото по двѣ три села сѫ се събирали, криили и отървали отъ тѣхъ, които палели, убивали дишь-хакѫ искали и откупъ отъ цѣло село за да го неизгоретъ и т. н. А днесь на тѣхното мѣсто останали и стоятъ тукъ тамъ оголени орманчета съ дребни мешови стрькове придружени съ трьнье.

По между Кючюкъ Хасанъ и селото Акча Ибрямъ, има и днесь единъ орманъ до самото село Акча-Ибриямъ на Истокъ отъ Кючукъ-Хасанъ, който е притѣжание на Акъ Бунарци, купенъ отъ тѣхъ прѣди нѣколко години отъ турченъ; но днесь това мѣсто е спорно, та Акча Ибрямци за инатъ всѣки пѫть го сѣчатъ безъ милость и сѫ го опропастили. Той се продължава по лѣговетѣ на Истокъ и е прѣвѫснованъ тукъ тамъ съ разораванието му и прѣобрьщанъ въ ниви. Отъ Акча-Ибрямъ личноста Димитрь кара хамзата, който е зималъ ужь участие въ хайдутскитѣ чети на Даалийтѣ и кърджалийтѣ; на възрасть бѣше около 50 години и убитъ отъ войницитѣ Сюлеймановы прѣзъ 1877 год. 15,16 юлий., Азъ лично го познавамъ и му сьмъ спалъ на кѫщата.

Подъ Акча Ибриямъ е Пиринчлии, турско село близо до Марица и надъ него Гьочерлии съ мѣстности орманисти и отъ день на день се прѣобрьщатъ на ниви, които се скачатъ съ Кючукъ-Хасанската кория и прѣзъ 1820—30 год. сѫ биле доста добри гори и лѣсове, а посѣтне прѣзъ истекшитѣ години ся изсичани отъ дебелитѣ си дървета. Надъ Гючерлии отъ горѣ къмъ С. Западъ има единъ рѫтъ, който е покритъ съ дребенъ орманъ и трьнье, а той е скаченъ

съ Кюстюкюйскиятъ и съ тѣхната джбова кория, която има около 500—600 дървета пръснати; нѣйде прѣоьбрнатъ на ниви, а той се съединява съ Кара-Ачскиятъ, който продължава къмъ Югъ, Западъ и се загавя съ Кара-Атлийскиятъ, Кокаржанскиятъ рѫтове покрай Марица, нейдѣ съ ниви прикъснати, нейдѣ съединени съ орманчета. За Аладаалийската кория ще примълча, защото малко зная за нея.

Когато сьмь минувалъ прѣзъ Кючюклерито, Опанъ, Шахпазлии, Сюлмешлии, Скендерлии, Ахиево, Ахѫрито Арабаджиево, ще спомѣна само, че първитѣ двѣ и да се имали лѣсове, кории и ормани, отколѣ сѫ искоренени, защото по меритѣ имъ личатъ бузалъцитѣ, които прѣди 30—40 години сѫ били покрити съ лѣсъ и дървета. Подиритѣ шесть си иматъ и кории и дребенъ орманъ, които се скачени съ тия по край рѣката Сюютлийка, нѣйде стоятъ дебелитѣ имъ и млади мѣши, нѣйде изсѣчени и прѣобьрнати въ дребенъ орманъ по него промъкнати орни ниви. Тукъ изъ корийтѣ на селата; Ахѫрито, Ахиево, Маджерито, Памукчии и Арабаджиево е върлувалъ едно врѣме прочутийтъ турски хайдутинъ Бала Банджи Пантаджи, споредъ песьнята му на турски, подпомаганъ отъ нѣколко турски аги и бейове, когото убиха прѣзъ годинитѣ 1856|57 и го заровихѫ до насъ близо въ единъ дългъ гробъ; че е убиралъ, убивалъ и скубалъ проститѣ Български селени. Колкото прѣзъ тия села кога поминахъ прѣзъ 1874 год. Гаджалово, Бюлюджакъ, Ширметъ, Пишмана, Батканлии, Джадѫ Гьолъ, Азаплии Тюркменъ-Махме, Рисиманово и др., въ които на нѣкои сѫ се запазили стари джби отъ корийтѣ имъ, а на нѣкои орманитѣ бѣхѫ малки, дребни и подкачили да ги корнитъ; бѣхѫ вече на пропадание и унищожавание въ вирѣнието си Тѣхната мера е била богата съ лѣсоветѣ си, нъ че тий се много злѣ отнесли съ тѣхъ прѣди 30—40 години и днеска се наказватъ отъ самата природа за неоцѣненото имъ отъ прадѣдитѣ богатсво, което го искорили и опропастили и се лишили отъ благотворната имъ полза.

При туй селата: Кара Бурунъ, Кѫршалии, Кавакъ-Махме, Караджалии, Радие-Махле, Кара-Алии, Старо и Ново Гюнылии и др. къмъ Нова-Загора, подбно се днесь лишени отъ такивсъ кории и ормани, които да отговарятъ на селско-стопанскитѣ имъ нужди и за приgрѣжъ фамилитѣ имъ. Въ Кара-Бунаръ старци ми приказвахѫ, че по край рѣката Азмака, тъй се наричатъ събранитѣ тамъ двѣ рѣки отъ Нова и Стара-Загора, че въ тѣхнитѣ дѣдове и прадѣдни имъ години било много покрито съ гора, върху които дивитѣ лозини излѣзли отъ

горѣ и можало да се ходи по тѣхъ като по мость, а сага диря нѣма отъ тѣхъ. Селата: Налдюкенъ, Трънково, Карпуcча и Топрак Хисаръ, и тѣхнитѣ землища не сѫ снабдени съ твърдѣ голѣми кории; но си иматъ слаби корийки (браница), които още нѣколко години ще ги струватъ идаре за огрѣвъ, а послѣ и тѣ ще се преобърнатъ въ ниви, като се дори и захванати. Едно пространство между селата Карпуcча и Налдюкенъ отгрѣ, захваща нѣщо около 2 часа ходъ съ мешева кория, днесь иссечена и останала дребенъ орманлѫкъ. турско притѣжание; много отъ нейнитѣ едри мешови дървета се продадени отъ самий и стопанъ прѣзъ 1873|74 год. за траверси (подплати) на желѣзницата Сейменъ—Ямболъ. Понеже както казахъ по-горѣ, по-голѣмото лѣсовито пространство се намира на лѣвий брѣгъ на рѣката Сюютлийка, отколкото на дѣснийтъ опропастенъ и се продължава до Караджаллии.

А колкото за селата що лѣжатъ покрай политѣ на Срѣдна Гора, отдѣлно нѣма да говоря, тъй като едни отъ тѣхнитѣ лѣсове, що се искоренени и опустошени прѣди 50—60 години, се намиратъ на южнитѣ поли, а други отъ корийтѣ и запазенитѣ имъ ормани се намиратъ вътрѣ въ баиритѣ, не сьмь ималъ случайтъ да ги изуча; ще спомѣна само, че до войната по между Хрищени на пѫтя и Дълбоки сѫществуваше тъй наречената Дълбошка кория въ ниско мѣсто покрай политѣ на баиритѣ съ доста добра и едра меша и дебели дървета; нъ днесь слѣдъ войната е изсѣчена и прѣобърната въ орманъ, който трѣба да принадлѣжи на Колена което е заврято на вътрѣ въ долинитѣ по между Срѣдна-Гора, по напрѣдъ то село неличеше, а днесь се вижда отъ далечь.

Отъ казаното ми до сега се вижда, че Старо-Загорската околность въ началото на 19-ий вѣкъ е била твърдѣ богата и покрита съ голѣма раскошна растителность отъ лѣсове, кории и ормани; но слѣдъ като се е захванало да се увеличава Българското население отъ една страна и зело да истласкова отъ друга—Турского, появило се е нуждата за работа, за животъ и за припитавание; щото потрѣбвало е само по себеси да имъ се отпускатъ корийтѣ да ги корнетъ, за да си правятъ ниви. ужъ въ полза на притѣжателитѣ имъ, а послѣ и да преминаватъ въ тѣхни рѫце. А пакъ сѣкашь че естеството на пукъ е вродило това чувство на Българина, щото покажиму работа за коренение корени, той каквито мѫки и припятсвия да срѣща, не се *бой; та колкато* повече мѫченъ се показва корена, толкосъ повече му

се заканва и ревнува да го искорени и пречисти било въ нивата си, било въ чуждата. Отъ баща въ синъ, отъ синъ въ внука е преминало това свойстве за унищожение на каква годѣ изданка, щото много пѫти сьмь виждалъ селски хора, които прѣзиратъ цѣната на дърветата и ги отсичатъ безъ да имъ мислятъ по нататъкъ; това виждатъ дѣтцата имъ и когато идатъ на кѫра, видятъ ли нѣкое младо дрьвце, глѣдатъ съ 4-ри очи да го отсѣчатъ, поврѣдятъ или нарежятъ тъй, каквото да му истиче мъзгата и подирѣ малко да иссъхне. Дотукъ говорихъ за лѣсоветѣ на онѣзи села що влизатъ въ състава на Старо-Загорската и Сеймен^ската околии, а като сьмь ималъ малко сгоденъ случай да ходя на длъго и широко изъ 5-тѣхъ околии на Департамента и да изуча всичко подробно, то прѣдставихъ само за тѣзи, що сьмь ги поизучилъ; нъ да не бѫде матарпялътъ ми сухъ, ще спомѣна и отъ другитѣ околии за нѣкои лѣсове само повърхно, за които ми трѣбатъ обширни свѣдения, що ги нямамъ сега на рѫката си.

Въ Ново-Загорската Околия нѣма по полѣто таквисъ огромни корни и лѣсове, които да привлечатъ вниманието на пѫтника зритель, освѣнъ тукъ тамѣ останали малки шубърки и дребни храсталаци и тѣ веке на искореняванне. Близо до Нова-Загора селото Индже Кьой, сѫдържа по край него си една малка стара дѫбова кория отъ 300—400 дървета, сѫщото се съглѣжда и въ селото Торлакъ Махле на Западъ отъ Индже Кьой на около му. По голѣма растителность отъ тая на лѣсове се вижда на Юго-Истокъ отъ града по рѫта на »Чилиндеръ Баиръ« заедно съ Ердуванлиската Текия по Южнитѣ му склонове и се продължава на Истокъ къмъ Ямболъ. По шоссето на Северо-Истокъ къмъ Сливенъ, два часа далечь отъ Нова-Загора дѣто се примлъвува кривулистия проходъ на Срѣдна-Гора бѣше мѣстото орманисто; но поради на обири и убийства на пѫтници прѣзъ тѣхъ мѣста, тоя орманъ е подпадналъ подъ ударътъ на секирата и се унищожаваше малко по малко прѣзъ 1872/73 година, когато минахъ отъ тамъ. По тѣзи рѫтове на Срѣдна Гора на Истокъ и на Западъ се мѣркатъ още слаби и дребни орманлѫци, не опастни като прѣднитѣ, а сега помѣжду тѣхъ се втъкнали повечетониви. Отъ Черково, Смаилии, Крива Круша, Авлиени, Кортенъ и други на Истокъ по край политѣ на Срѣдна-Гора, отъ които Южнитѣ й крайща се иссѣчени и лишени отъ лѣсове и ормани, оставатъ само на вътрѣ Сѣвернитѣ й върхове и поли обраснати. Самата вътрѣшность на Срѣдна-Гора е доста гориста, а на мѣстѣ съ дебели дървета и стари кории, а нейдѣ и съ дребни, означени за огрѣвъ на околнитѣ села.

Въ Чирпанската околия, самата й лъговита мѣсность показва че е била твърдѣ богата съ корни, лѣсове и ормани въ старо врѣме, повечето съ джбови дървета, брѣстие и др., но въ началото на настоящето столѣтие е притърпяла значително намаление и истребление, дѣто днеска тукъ тамъ по селата се останали тъй нарѣченитѣ селски корни или ормани съ дребенъ храсталакъ, който не е въ сила да имъ служи за огрѣвъ, освѣнъ като мѣсто за ходение и пасение на говедата и овцетѣ имъ. Ще кажа само че на пжтя при шоссето въ селото Сюлмишлии 2 часа на Западъ отъ Чирпанъ на Северъ отъ него прѣзъ 1863 год. имаше доста добръ мешеликъ, когото, препродавахж на търговци да си пасатъ овцетѣ и козитѣ, а днесь е изсѣчено, и зело малко по малко да се преобръща въ орни ниви. И колко други има още таквисъ, които личетъ съ дребосъка си, а прѣди се биле богати и цвѣтущи корни; днесь прѣдставляватъ печаленъ изглѣдъ при искоренюванието си. За забѣлѣжвание е само това въ Чирпанската околия, че тя се украсява днесь само съ една Чакарджиска Корня, която държи 3—4 часа дължина и 2—3 часа широчина, лѣжаща покрай течението на рѣката Марица, весели колко годѣ зрѣнието на пжтника; види се още отъ близнитѣ дребни ормани, че тѣ се били съединени прѣди 20—30 години съ нея. днесь нейдѣ стоятъ, нейдѣ преобърнати въ орни ниви. На Сeвѣро Истокъ отъ Чирпанъ политѣ на Срѣдна-Гора сж богати съ лѣсове, които нѣкои отъ тѣхъ преобърнати въ ниви, а нѣкои още стоятъ, продължаватъ се и къмъ Истокъ и къмъ Севѣръ, събиратъ се съ нѣкои полски каквото Чанлискийтъ, Чохлакьйскийтъ и се съединяватъ съ вѫтрѣшнитѣ Срѣдно-Горски на Севѣръ.

Колкото отъ Казанлжшката околия въ самото Туловско поле сж намира Туловската корня, на която дърветата се твърдѣ много годишни и стари, състоящи отъ джбъ, брѣстъ, цѣръ, кавацп, върби и др.; тя е най стара и като венецъ служи на това поле съ богато настърчелитѣ си великани посрѣдъ издигнатитѣ скали и бапри на Стара Планина и Срѣдна Гора. Освѣнъ тая корня има и други още по дребни лѣсове и ормани за които нѣмамъ доволно извѣстия за да говоря върху тѣхъ, а ще трѣба да спомѣна само за едно доста забѣлижително мѣсто съ неговийтъ едно врѣмешенъ лѣсъ, който е припятствувалъ много въ развитието на Българскийтъ животъ. Това мѣсто се намира помѣжду Казанлжкъ и Стара-Загора но близо до нея, въ прохода на Срѣдна Гора до севѣрнитѣ й поли нарѣчено «Касапъ кая» = «колачки камъкъ», което е расплаквало много Български и Турски майки и на знаменити търговци. То прѣди 40—50 години е било

покрито съ голѣма едра мешова кория, съ много извити лъгове, които се спомагали да се криятъ въ тѣхъ много разбойници. Тукъ много кервани сѫ бастисвани, много търговци обирани, много лични и видни хора нарочно гонени и прислѣдвани до тукъ стигали и истрѣбвани; това, думамъ, кърваво мѣсто за всѣкиго е плашило на найбодрийтъ юнакъ; тукъ при прѣменуванието на този проходъ изъ пѫтьтъ му, трѣбвало е все да са растреперва и стрѣска сърдцето му, каквото да не би да пукне пушка отъ нѣкадѣ и да стане жертва на куршума й. Това мѣсто се намира на югъ отъ Чанакчискитѣ бани нѣщо на $^1|_2$ часъ, а то дьржи $^3|_4$ часъ, послѣ слѣдва пѫтьтъ къмъ с. Дервеня и Стара-Загора прѣзъ устието. Тукъ главната имъ позиция състояла въ едно дебело старо дѫбово дьрво, близо до пѫтьтъ и отъ него си слѣдили жертвитѣ, таги пращали въ вѣчностьта. Приказвано ми е отъ майка ми, че веднажъ една кѫдѫна съ срѣдно състояние си била хванала ягавчия отъ казанлѫкъ съ едно магаренце да я заведе въ Стара Загора, щото когато прѣменували прѣзъ касапъ кая, отишле на опрѣдѣленото мѣсто за нападвание, спрѣли се при една чушмя да пиятъ вода, а Турчина й казалъ да посѣди дордѣ се поразходи малко и тя го почакала. Слѣдъ малко явилъ се приоблѣченъ отъ глава до крака съ орѫжие, раскряскалъ се около й, обралъ я, оставилъ я по една риза и ферджа и се изгубилъ, дѣто подиръ малко облѣкалъ си парцаливитѣ дрѣхи, явилъ се при нея и зелъ да я кани да си отиватъ. Тя му се оплакала: синко, що ма остави сама, обраѫжме(— Той й реклъ: азъ невидяхъ и нечухъ такова нѣщо, стига че не ти зехѫ главата. Хайде, бьрже карай да не ни убиятъ нейдѣ, незанаешь ли тукъ, че е лошо мѣстото, всѣки глѣда него си. Тя си понесла обира му ако и да познала лукавщината му; но неможла нищо да му стори. Таквизъ приструвани обирници тукъ си криели съ врѣме орѫжието на опрѣдѣлени мѣста, та когато сьзрѣли келепиръ, зимали го и нападали на жертвитѣ си, а нѣкои даже и паритѣ си закопавали. Стратегическото положение на това мѣсто, което плашило Българи и Турци, зависяло отъ неговата естествена мѣстность съ богатитѣ й лѣсове, които способствовали за избѣгванието на обирницитѣ; но днесь то прѣдставлява една грозна и жалостна картина, наѫбена на рѫтове и брѣгове отъ поройнитѣ дъждове, лишена отъ богатата си буйна растителность на лѣсоветѣ; щото и тукъ тамъ останалитѣ дребни храстие сѫ на загинвание и искорнявание. Сега свободно си минува отъ тамъ пѫтника и никакъ му недохожда на умъ за едно врѣменнитѣ страхове на свойтѣ бащи и

бѣди, които се търпели прѣзъ применуванието на тая прочута «Касапъ кая». Явно е, че правителството е зело по-напрѣдъ мѣрки за исичание и искорнявание на тая лѣсовита мѣстность а послѣ се е обърнало къмъ излавянието и унищожението на обирницитѣ хайдути и касапи на хората, каквото да нѣма мѣсто гдѣ да прибѣгнатъ и да се скриватъ.

Азъ мисля, че тѣзи ми настоящи кратки свѣдения, които съмь си доставилъ въ нѣколко години, макаръ и да не отговарятъ на задачата, която се изисква отъ программата; но отъ една страна ще подадетъ поводъ за подбуждание любопитството на мнозина по вѣщи по тоя въпросъ, като си доставятъ повече доводи за да постигнятъ гонимата цѣль въ идущата година на задачата въ календаря. Отъ казаното ми до сега се види, че нашиймъ департаментъ въ началото на настоящето столѣтие е билъ много богатъ съ растителностьта си, която е почнала да се истрѣбва прѣзъ първата четвъртина и около половината на тоя вѣкъ, зела е де губи по виднитѣ си дървета, а прѣзъ 3-та четвъртина се е прѣобърнала на дребни ормани, лѣсове и тукъ тамъ съ насила запазени кории на частни притежатели, които въ днешно врѣме само дребнитѣ имъ храсталачета свидѣтелствуватъ за тѣхната едно врѣмешна буйнина, а сегашна грозотия прѣдъ потомството ни. И друго че ето нашитѣ баща и дѣдове повече берекетъ имали въ тѣхъ години, отъ колкото сегашнитѣ лишени отъ растителностьта на корийтѣ, горитѣ и орманитѣ. А той произлизалъ отъ това, че въ него врѣме мѣстата били ново разработени и се намирали помѣжду богати лѣсове и кории, често на появани съ дъждъ по край тѣхъ, а днесь като повечето унищожени, цѣли пространства се лъснати прѣдъ очитѣ на сльнцето и мъчно е въ дъждовито врѣме облакъ да се обхване по край нѣкоя кория или лѣсъ и да се привлече отъ тѣхъ, колкото да се излѣй доволно дъждъ. Отъ какъ сѫ се истрѣбили лѣсоветѣ и корийтѣ намалили, плодородието се и то дигнало и всѣкога става несполучливо спорядъ желанието на орача; но за по-добрѣ сполучвание, трѣбва, нашитѣ селени безъ разлика на Турци и Българе, да употрѣбяватъ все възможни срѣдства, каквото до сега оцѣлелитѣ имъ общи и частни кории и ормани, да ги запазятъ, и подигнятъ, ако не до първото имъ бивше състояние, то поне до единъ степенъ. А които села пакъ нѣматъ да се трудятъ да иматъ чрѣзъ посѣвание на желъдъ или посаждание на върби по край тѣхнитѣ рѣкички на селата имъ, като подраздѣлятъ *общо всичкото* имъ течение и го насадятъ въ извѣстно количество

дървета или върби означено на името на съселининна имъ, който да има грижата да ги пази и наглежда, като негово притежние до едно извѣстно врѣме, дордѣ поотраснатъ и се отгледатъ и тъй искуственно ще се сна бдятъ съ тѣхъ, отъ които едно ще имъ бѫдѫтъ като за украшение на селата, друго и ще имъ помагатъ за огрѣвъ на фамилийтѣ.

Георги Петковъ Руссески
Стара-Загорченинъ.

г. Пловдивъ 18 юлий 1883 год.

знакъ нѣмаше да показва, че тукъ прѣди 10 и 50 годени е било покрито съ хубавъ лѣсъ, въ когото е птичка весело пѣла и хвьркала надъ растенията му, гнѣзда си е вила и пиленца отглѣдвала, сѣкашь такава грозотия обне и почувствова сьрдцето ми, та дори и ми се заплака, като нѣмаше за какво да се развесели човѣкъ въ тоя пжть, или позаглѣда въ нѣкое приятно дьрво, само бѣлийтъ високъ буйзалакъ го красеше и расладяваше съ лѣгкийтъ си зефиръ.

Прѣзъ 1882 година когато минахме съ селскитѣ старѣй прѣзъ купеното имъ мѣсто отъ Хавузовата кория около 200 уврата за селска мера, единъ отъ придружащитѣ ни Милчу Танковъ ми се изрази: видишь ли ми каза той тамъ е-е онова срѣщното парче отъ корията, ний го курнихме прѣди 5—6 години съ татя, и стрьвъ била нѣма да е прокарало отъ него мѣсто, а пакъ дѣто го корнилъ Георги Кирчо—Драгановъ, колко мързеливо го е копалъ, че виждъ храститѣ му пакъ на излѣзли! Хубаво му казахъ: вий съ баща ти сте много голѣми истрѣбители на корийтѣ; но оттуй не вали даждъ, защото истрѣбвате гората. На западъ до самото село е малка една селска корийка, която сѣчахж момитѣ за дьрва и си кладѣхж съ тѣхъ сѣдѣнкитѣ до 1873|4 година. На Сevѣро Западъ до нея е кория Ходжевица, Делибинлерско землище, която днесъ е покрита съ трьние само и тукъ тамъ дребни храстие. На югъ подъ това село е расло прѣди 200 години такава гора, дѣто до войната въ него се запазила една трьнена греда въ една кжща на нѣкого си Ивана Марковъ, а прѣзъ войната изгорѣла; тая грѣда е била спазена отъ нея гора за да се приказва на потомството, а пакъ сега то мѣсто е ниви.

На западъ отъ него се селата Дерзенъ Махла, Саржъ-Смаилъ, Читалюкъ и др., които все си иматъ по каква годѣ селска корийка за сѣчение на дьрва за огрѣвъ; нъ сж принудени всѣки пжть да си копуватъ отъ по-богатитѣ села съ лѣсове и кории. Селото Юзлари (кечилерь-махле) освѣнъ, че землището му е лишено отъ лѣсове и ормань, а само е богато съ трьнени бозалъци на истокъ, които прѣобьрнахж въ ниви прѣзъ 1863|64 год. за преселницитѣ татари; то страда още лѣтно врѣме много и отъ нѣмание на вода за пиение на хората и животнитѣ имъ. Безлѣсието това докарва на истрѣбителитѣ ги вмѣсто на града за искорняването имъ. — Курбетито кажи че и то нѣма нито кория, нито нѣкой орманъ за огрѣвъ, освѣнъ на югъ отъ него дребни храстие, остатки отъ нѣкогашенъ си орманъ и на севѣръ часъ и повѣче трьнакъ съ бузалъкъ; то се

кърии и заема съ дърва отвъдъ Делвбинлерската рѣка отъ орманлъкътъ на Турскитѣ села Чакарлари и Караачь. Кара-Ачскийтъ — бѣше голѣма кория състояща отъ 3-4 часа пространство съ дебели храстие послѣ продавана за дърва се сѣчеше отъ близнитѣ села и по едно врѣме като се преобърна въ орманъ, давеше се подъ наемъ на търговци Джелепи да си пасатъ сюрецитѣ въ него прѣди войната на 1877 год.

На истокъ отъ курбетито е селото Узунъ Хасанъ и Акъ-Бунаръ; Узунъ Хасанъ си имаше часть дребна кория на западъ на малки орманчета, които бѣхѫ на искорнявание, до самото село едрата съ дърветата си кория стоеше и е турско притежание. Акъ-Бунаръ на западъ и на югъ си имаше дребенъ орманлѫкъ; но той бѣше на свършвание въ искорняванието си когато минувахъ азъ прѣзъ годинитѣ на 1873—74—76.

Подъ него село е Кючюкъ-Хасанъ, което прѣди 80 години е притѣжавало нѣй много кории и гора, дѣто и до сега личатъ още названията имъ: корията подъ село, на гробито, на северъ отъ него въ лозята на Истокъ отъ него и т. н. Въ растояние на 50 години тукъ растителностьта на неговата кория до толкова е пропаднала, щото корията имъ днесь е останала само подъ село прѣобърната на дребенъ орманъ съ дребни мешови храстие подпълнени съ трънье- Само въ корията на гробето имъ на юго-западъ отъ селото, се намиратъ о коло 100 дебели джбови дървета, отъ които едни отъ тѣхъ исъхнахѫ та ги сѣчахѫ зимно врѣме едно по едно за дърва на учителя и ученицитѣ за да се пригрѣватъ, а другитѣ ги пазехѫ; по подиръ войната да ли се опазени или исѣчени, немога каза положително. Тукъ въ три годишното ми учителствувание дѣдо Боню о нареченъ Кеоръ Боню, защото бѣше поврѣденъ въ едното око, който се имаше ужь за старь хайдутинъ, ми се хвалеше, че съ дѣда Х. Ангела овчара и др. побратими ходели да плѣчкосватъ прѣзъ 1829/30 години турски бѣжанци кѫдѣ Кара-Бунарь, дѣто било синора на Руситѣ съ Акъулаклията си ножь и съ руска пушка, че билъ юнакъ и отъ нищо се небоялъ; но когато убилъ съ пушка, Акчя-Ибрямчето при едно кладенче наречено на негово име заради любовницата си, що и зелъ китката, го запирали и държали въ желѣза, а послѣ ги притрилъ съ пила побѣгналъ отъ хапсаната и се крилъ въ тѣхнитѣ кории, които биле много енгинъ (широки) него врѣме и тамъ се отървалъ нѣколко години съ криение, дордѣто миналъ отвъдъ Мари-

ца при юруцитѣ турци, тогава него търсили веке, та се поминовалъ съ свирение на геолэ (кеменча). Той ми приказваше за какъ станало причина че си исѣкли и искорнили хубавата кория и гора, дѣто тѣхнитѣ баши и дѣдове едно врѣме като се скарали помѣжду си за кой по много дърва за дрьвницитѣ си да насѣче и има, и отъ инатъ като неможле да излезатъ нѣкои и други на глава, отишли презъ едно студено пролѣтно врѣме въ корията на севѣръ отъ селото по край рѣката; сѣкли я на високо и отъ горѣ, каквото да не може да вирѣе, кой както завърнялъ; та въ едно кратко врѣме хубавата имъ кория и гора просъхнала и се опропастила за скоро врѣме и немогла да вирѣе, а днесь то мѣсто е покрито съ орни ниви. По него врѣме бащитѣ имъ приказвали че когато даалийтѣ и манафизѣ съ дългитѣ кауци, еднитѣ къ хаскою вълду ала, а другитѣ по прѣди заминували и ходели изъ селата, корийтѣ имъ били до толкова голѣми, едри и високи, щото по двѣ три села сж се събирали, криили и отървали отъ тѣхъ, които палели, убивали дишь-хакж искали и откупъ отъ цѣло село за да го неизгоретъ и т. н. А днесь на тѣхното мѣсто останали и стоятъ тукъ тамъ оголени ормапчета съ дребни мешови стрькове придружени съ трьнье.

По между Кючюкъ Хасанъ и селото Акча Ибрямъ, има и днесь единъ орманъ до самото село Акча-Ибриямъ на Истокъ отъ Кючукъ-Хасанъ, който е притѣжание на Акъ Бунарци, купенъ отъ тѣхъ прѣди нѣколко години отъ турченъ; но днесь това мѣсто е спорно, та Акча Ибрямци за инатъ всѣки пжть го сѣчатъ безъ милость и сж го опропастили. Той се продължава по лѣговетѣ на Истокъ и е прѣвжснованъ тукъ тамъ съ разораванието му и прѣобрьщанъ въ ниви. Отъ Акча-Ибрямъ личноста Димитръ кара хамзата, който е зималъ ужь участие въ хайдутскитѣ чети на Даалийтѣ и кжржалийтѣ; на възрасть бѣше около 50 години и убитъ отъ войницитѣ Сюлеймановн презъ 1877 год. 15,16 юлий., Азъ лично го познавамь и му сьмъ спалъ на кжщата.

Подъ Акча Ибриямъ е Пиринчлии, турско село близо до Марица и надъ него Гьочерлии съ мѣстности орманисти и отъ день на день се прѣобрьщатъ на ниви, които се скачатъ съ Кючукъ-Хасанската кория и прѣзъ 1820—30 год. сж били доста добри гори и лѣсове, а посѣтне прѣзъ истекшитѣ години ся изсичани отъ дебелитѣ си дървета. Надъ Гючерлии отъ горѣ къмъ С. Западъ има единъ ржть, който е покритъ съ дребенъ орманъ и трьнье, а той е скачевъ.

съ Кюстюкюйскийтъ и съ тѣхната джбова кория, която има около 500—600 дървета прѣснати; нѣйде прѣоьбрнатъ на ниви, а той се съединява съ Кара-Ачскийтъ, който продължава къмъ Югъ, Западъ и се залавя съ Кара-Атлийскийтъ, Кокаржанскийтъ рхтове покрай Марица, нейдѣ съ ниви прикъснати, нейдѣ съединени съ орманчета. За Аладаалийската кория ще примълча, защото малко зная за нея.

Когато съмь минувалъ прѣзъ Кючюклерито, Опанъ, Шахпазлии, Сюлмешлии, Скендерлии, Ахиево, Ахжрито Арабаджиево, ще спомѣна само, че първитѣ двѣ и да се имали лѣсове, кории и ормани, отколѣ сж искоренени, защото по меритѣ имъ личатъ бузалъцитѣ, които прѣди 30—40 години сж били покрити съ лѣсъ и дървета. Подиритѣ шесть си иматъ и кории и дребенъ орманъ, които се скачени съ тия по край рѣката Сюютлийка, нѣйде стоятъ дебелитѣ имъ и млади мѣши. нѣйде изсѣчени и прѣобърнати въ дребенъ орманъ по него промъкнати орни ниви. Тукъ изъ корийтѣ на селата; Ахжрито, Ахиево, Маджерито, Памукчии и Арабаджиево е върлувалъ едно врѣме прочутийтъ турски хайдутинъ Бала.Банджи Пантаджи, спорѣдъ песнята му на турски, подпомаганъ отъ нѣколко турски аги и бейове, когото убиха прѣзъ годинитѣ 1856|57 и го заровихж до насъ близо въ единъ дългъ гробъ; че е убиралъ, убивалъ и скубалъ проститѣ Български селени. Колкото прѣзъ тия села кога поминахъ прѣзъ 1874 год. Гаджалово, Бюлюджакъ. Ширметъ, Пишмана, Баткалии. Джадж Гьолъ, Азаплии Тюркменъ-Махме, Рисиманово и др., въ които на нѣкои сж се запазили стари джби отъ корийтѣ имъ, а на нѣкои орманитѣ бѣхж малки, дребни и подкачили да ги корнятъ; бѣхж веке на пропадание и унищожавание въ вирѣнието си Тѣхната мера е била богата съ лѣсоветѣ си, нъ че тий се много злѣ отнесли съ тѣхъ прѣди 30—40 години и днеска се наказватъ отъ самата природа за неоцѣненото имъ отъ прадѣдитѣ богатсво, което го искорнили и опропастили и се лишили отъ благотворната имъ полза.

При туй селата; Кара Бурунъ. Кжршалии, Кавакъ-Махме, Караджаллии, Радне-Махле, Кара-Аллии, Старо и Ново Гюпълии и др. къмъ Нова-Загора. подобно се днесь лишени отъ таквизъ кории и ормани, които да отговарятъ на селско-стопанскитѣ имъ нужди и за приgрѣкъ, фамилитѣ имъ. Въ Кара-Бунаръ старци ми приказвахж, че по край рѣката Азмака. тъй се наричатъ събранитѣ тамъ двѣ рѣки отъ Нова и Стара-Загора, че въ тѣхнитѣ дѣдове и прадѣдни имъ години било много покрито съ гора, върху които дивитѣ лозици излѣзли отъ

горѣ и можало да се ходи по тѣхъ като по мость, а сага диря нѣма отъ тѣхъ. Селата: Налдюкенъ, Трьнково, Карпуеча и Топрак Хисаръ, и тѣхнитѣ землища не сѫ снабдени съ твърдѣ голѣми корин; но си иматъ слаби корийки (браница), които още нѣколко години ще ги струватъ идаре за огрѣвъ, а послѣ и тѣ ще се преобьрнатъ въ нивн, като се дори и захванати. Едно пространство между селата Карпуеча и Налдюкенъ отгрѣ, захваща нѣщо около 2 часа ходъ съ мешева кория, днесь иссечена и останала дребенъ орманлѫкъ. турско притѣжание; много отъ нейнитѣ едри мешови дьрвета се продадени отъ самий и стопанъ прѣзъ 1873|74 год. за траверси (подплати) на желѣзницата Сейменъ — Ямболъ. Понеже както казахъ по-горѣ, по-голѣмото лѣсовито пространство се намира на лѣвий брѣгъ на рѣката Сюютлийка, отколкото на дѣснийтъ опропастенъ и се продължава до Караджаллии.

А колкото за селата що лѣжатъ покрай политѣ на Срѣдна Гора, отдѣлно нѣма да говоря, тъй като едни отъ тѣхнитѣ лѣсове, що се искоренени и опустошени прѣди 50—60 години, се намиратъ на южнитѣ поли, а други отъ корийтѣ и запазенитѣ имъ ормани се намиратъ вътрѣ въ баиритѣ, не сьмь ималъ случайтъ да ги изуча; ще спомѣна само, че до войната по между Хрищени на пѫтя и Дълбоки сѫществуваше тъй наречената Дълбошка кория въ ниско мѣсто покрай политѣ на баиритѣ съ доста добра и едра меша и дебели дьрвета; нъ днесь слѣдъ войната е изсѣчена и прѣобьрната въ орманъ. който трѣба да принадлѣжи на Колена което е заврято на вътрѣ въ долинитѣ по между Срѣдна-Гора, по напрѣдъ то село нелищеше, а днесь се вижда отъ далечь.

Отъ казаното ми до сега се вижда, че Старо-Загорската околность въ началото на 19-ий вѣкъ е била твърдѣ богата и покрита съ голѣма раскошна растителность отъ лѣсове, кории и ормани; но слѣдъ като се е захванало да се увеличава Българското население отъ една страна и зело да истласкова отъ друга — Турското, появило се е нуждата за работа, за животъ и за прииитавание; щото потрѣбвало е само по себеси да имъ се отпускатъ кориитѣ да ги корнетъ, за да си правятъ ниви, ужъ въ полза на притѣжателитѣ имъ, а послѣ и да приминаватъ въ тѣхни рѫце. А пакъ сѣкашь че естеството на пукъ е вродило това чувство на Българина, щото покажиму работа за коренение корени, той каквито мѫки и припятсвия да срѣща, не се *бой; та колкато* повече мѫченъ се показва корена, толкосъ повече му

се заканва и ревнува да го искорени и пречисти било въ нивата си, било въ чуждата. Отъ баща въ синъ, отъ синъ въ внука е преминало това свойство за унищтожение на каква годѣ изданка, щото много пѫти сьмь виждалъ селски хора, които прѣзиратъ цѣната на дърветата и ги отсичатъ безъ да имъ мислятъ по нататъкъ; това виждатъ дѣтцата имъ и когато идѫтъ на кѫра, видятъ ли нѣкое младо дрьвце, глѣдатъ съ 4-ри очи да го отсѣчятъ, повредятъ или нарежятъ тъй, каквото да му истиче мъзгата и подиръ малко да иссъхне. Дотукъ говорихъ за лѣсоветѣ на онѣзи села що влизатъ въ състава на Старо-Загорската и Сеймен^ската околии, а като сьмь ималъ малко сгоденъ случай да ходя на дълго и широко изъ 5-тѣхъ околии на Департамента и да изуча всичко подробно, то прѣдставихъ само за тѣзи, що сьмь ги поизучилъ; нъ да не бѫде матарялътъ ми сухъ, ще спомѣна и отъ другитѣ околии за нѣкои лѣсове само повърхно, за които ми трѣбатъ обширни свѣдения, що ги нямамъ сега на рѫката си.

Въ Ново-Загорската Околия нѣма по полѣто таквисъ огромни кории и лѣсове, които да привлечатъ вниманието на пѫтника зритель, освѣнъ тукъ тамѣ останали малки шубьрки и дребни храсталаци и тѣ веке на искореняванне. Близо до Нова-Загора селото Инже Кьой, съдържа по край него си една малка стара дѫбова кория отъ 300—400 дървета, сѫщото се сглѣжда и въ селото Торлакъ Махле на Западъ отъ Инже Кьой на около му. По голѣма растителность отъ тая на лѣсове се вижда на Юго-Истокъ отъ града по рѫта на »Чилиндеръ Баиръ« заедно съ Ердуванлиската Текия по Южнитѣ му склонове и се продължава на Истокъ къмъ Ямболъ. По шоссето на Северо-Истокъ къмъ Сливенъ, два часа далечь отъ Нова-Загора дѣто се преминува кривулистия проходъ на Срѣдна-Гора бѣше мѣстото орманисто; но попричина на обири и убийства на пѫтници прѣзъ тѣхъ мѣста, тоя орманъ е подпадналъ подъ ударьтъ на секирата и се унищтожаваше малко по малко прѣзъ 1872|73 година, когато минахъ отъ тамъ. По тѣзи рѫтове на Срѣдна Гора на Истокъ и на Западъ се мѣркатъ още слаби и дребни орманлѫци, не опастни като прѣднитѣ, а сега помѣжду тѣхъ се втъкнали повечето ниви. Отъ Черково, Смавлии, Крива Круша, Авлиени, Кортенъ и други на Истокъ по край политѣ на Срѣдна-Гора, отъ които Южнитѣ ѝ крайща се иссѣчени и лишени отъ лѣсове и ормани, оставатъ само навътрѣ Севѣрнитѣ ѝ върхове и поли обраснати. Самата вътрѣшность на Срѣдна-Гора е доста гориста, а на мѣстѣ съ дебели дървета и стари кории, а нейдѣ и съ дребни, означени за огрѣвъ на околнитѣ села.

194	редъ	3	вмѣсто	кил.	чети	хил.
194	„	6	„	7,760	„	7,750
199	„	25	„	мѣжждини	„	мѣщдлни
201	„	34	„	дето	„	дѣто
203	„	21	„	билж	„	биля
204	„	9	„	тая	„	тоя
„	„	18	„	има а въ	„	има въ
„	„	34	„	дава	„	два
205	„	36	„	крятятч	„	кратять
„	„	37	„	тъй и	„	тъй и за
206	„	12	„	водичка	„	вадичка
„	„	18	„	1 153	„	1,853
„	„	19	„	посрѣдствомъ съ	„	посрѣдствомъ
207	„	2	„	който	„	която
„	„	3	„	е сега	„	а сега
208	„	12	„	6061	„	60—61
„	„	31	„	Мимовскийтъ	„	Милювскийтъ
„	„	34	„	всичко	„	всички
„	„	37	„	Момовскийтъ	„	Милювскийтъ
„	„	38	„	дѣто	„	дѣдо

ЗА
СЕ
М

емвря
сесси
годи

Отсжтственни

194	редъ	
194	„	
199	„	2
201	„	3
203	„	2
204	„	
„	„	1
„	„	3
205	„	3
„	„	37
206	„	12
„	„	18
„	„	19
207	„	2
„	„	3
208	„	12
„	„	31
„	„	34
„	„	37
„	„	38